

Fakultet likovnih
umjetnosti Cetinje
Univerzitet Crne Gore

Djel. br: 01-653/1
Cetinje, 18.07.2016. godine

UNIVERZITET CRNE GORE
REKTORAT
Ul. Cetinjska br. 2
81000 Podgorica

UNIVERZITET CRNE GORE			
Cetinje, 18.07.2016.			
Priloga	Broj	Priloga	Priloga
01	2113		

Poštovani,

U prilogu vam dostavljamo Zahtjev za početnu akreditaciju studijskih programa 2017. godine, koju je usvojilo Vijeće Fakulteta Likovnih Umjetnosti Cetinje, na sjednici održanoj 08.07.2016. godine.

Srdačan pozdrav,

DEKANICA FLU CETINJE

Doc. dr Milena Jovičević

Fakultet likovnih
umjetnosti Cetinje
Univerzitet Crne Gore

Djel. br: 01-653
Cetinje, 18.07.2016. godine

Na osnovu člana 64 Statuta Univerziteta Crne Gore, Vijeće Fakulteta likovnih Umjetnosti Cetinje, na sjednici održanoj 08.07.2016. godine, donijelo je

ODLUKU

Црна Гора	
УНИВЕРЗИТЕТ ЦРНЕ ГОРЕ	
Пријем	18.07.2016
Сл. бр.	01/8113/1
Триг.	Бриљедност

Da se usvajaju Nastavni planovi i Silabusi (ECTS Katalozi), po modelu 3+2, za studijske programe:

- Slikarstvo, osnovne studije;
- Vajarstvo, osnovne studije;
- Grafički dizajn, osnovne studije;
- Slikarstvo, master studije;
- Vajarstvo, master studije;
- Grafički dizajn, master studije.

Vijeće FLU Cetinje
PREDSJEDNICA

Doc. dr Milena Jovičević

**CRNA GORA
SAVJET ZA VISOKO OBRAZOVANJE**

**Broj:
Podgorica, 2016. godine**

**ZAHTJEV ZA POČETNU AKREDITACIJU STUDIJSKIH PROGRAMA
FAKULTETA LIKOVNIH UMJETNOSTI SA CETINJA**

Naziv Ustanove, kontakt osoba (adresa, telefon, fax, e-mail)

FAKULTET LIKOVNIH UMJETNOSTI	Telefon: 041 231 506
Vojvode Batrića br.150, 81250 Cetinje	Fax: 041 231 506
Internet stranica: www.flu.ac.me	e-mail: flu@ac.me

Odgovorno lice za vjerodostojnost navoda u Zahtjevu (ime i prezime i svojeručni potpis)
DEKANICA, doc. dr MILENA JOVIĆEVIĆ

1.OSNOVNE INFORMACIJE

1.1 Ustanova: UNIVERZITET CRNE GORE– FAKULTET LIKOVNIH UMJETNOSTI

(Navesti naziv Ustanove i osnovne podatke o stepenima obrazovanja i obrazovnim profilima koji se na njoj stiču. Ukoliko se zahtjev podnosi za više ustanova obraditi ih pojedinačno)

FAKULTET LIKOVNIH UMJETNOSTI
Vojvode Batrića br.150, 81250 Cetinje
Internet stranica: www.flu.ac.me
Osnovna djelatnost - Visoko obrazovanje, VI i VII stepen
Na FLU se stiču umjetnički i nastavnički obrazovni profili

1.2 Naziv studijskog programa:

OSNOVNE STUDIJE

STUDIJSKI PROGRAMI	MODULI
SLIKARSTVO	SLIKARSTVO
	INTERMEDIJALNA UMJETNOST
	GRAFIKA
VAJARSTVO	VAJARSTVO
	UNIKATNO OBLIKOVANJE
SP GRAFIČKI DIZAJN	GRAFIČKE KOMUNIKACIJE
	ILUSTRACIJA I KNJIGA

MASTER STUDIJE

STUDIJSKI PROGRAMI	MODULI
SP SLIKARSTVO	SLIKARSTVO
	INTERMEDIJALNA UMJETNOST
	GRAFIKA
SP VAJARSTVO	/
	/
SP GRAFIČKI DIZAJN	/

Vrsta diplome, sertifikata i sl., koja se dobija nakon završetka studijskog programa. Dodatak diplomi dostaviti u Prilogu.

1. Diploma akademskih osnovnih studija/
bečelor Slikarstvo, bečelor Vajarstvo, bečelor Grafički dizajn
2. Diploma akademskih master studija/
master Slikarstvo, master Vajarstvo, master Grafički dizajn

Saplement: u sampelmetu će biti naznačni završeni moduli i ostali relevantni podaci

1.4 Broj kredita i trajanje studijskog programa:

1.4.1 Ukupan broj kredita za studijski program (navesti koji se model kreditnog sistema koristi);

Osnovne studije:

Osnovne studije traju 3 godine (180 ECTS kredita), osim za regulisane profesije i obrazovanje učitelja koje traju 5 godina (300 ECTS kredita), odnosno 6 godina (360 ECTS kredita)

Master studije:

Master studije traju 2 godine (120 ECTS kredita)

Doktorske studije:

Doktorske studije traju 3 godine (180 ECTS kredita)

1.4.2 Način određivanja kredita po predmetima i godinama studija, s obzirom na aktivnosti u nastavi i učenju, tj.: broj časova predavanja i vježbi, konsultacije, seminari, projekti, ispiti, stručna praksa, istraživački rad, diplomski rad, magistarski rad, doktorska disertacija, individualni rad studenta itd.;

Jedan ECTS kredit odnosi se na 30 sati rada studenata potrebnih za jednu ili više sljedećih aktivnosti: kontakt nastavu, učenje, praktični rad, pripremu i odbranu samostalnih radova, polaganja kolokvijuma i ispita.

Broj kredita za pojedini predmet (kurs) određuje se prema broju časova nastave (teorijske i/ili praktične, predavanja, vježbe, praktikumi, seminari, praktična nastava, terenska nastava i drugo), vremenu rada studenta na samostalnim radovima (domaći zadaci, projekti, seminarski radovi i slično) i vremenu za učenje u pripremi za provjeru znanja i ocjenjivanje (testovi, kolokvijumi, izrada završnih radova, završni ispit, stručna praksa) i drugim oblicima angažovanja u skladu sa konkretnim studijskim programom.

1.4.3 Usvojena Pravila studiranja (dostaviti u prilogu);

- 1. Pravila studiranja na osnovnim studijama**
- 2. Pravila studiranja na postdiplomskim studijama**
- 3. Pravila doktorskih studija**

1.4.4 Dužina trajanja studijskog programa i planirani početak rada.

Osnovni studijski programi traju 3 godine osim za regulisane profesije i obrazovanje učitelja koje traju 5 godina (300 ECTS kredita), odnosno 6 godina (360 ECTS kredita). Početak rada studijska 2017/18 godina.

Master studijski programi traju 2 godine. Početak rada studijska 2020/21 godina.

Doktorski studijski programi traju 3 godine. Početak rada studijska 2017/18 godina.

1.5 Ciljna grupa studijskog programa:

1.5.1 Opis ciljne grupe;

Ciljna grupa osnovnih studija svih SP su sve srednje škole, bez ograničenja. Ciljna grupa postdiplomskih magistarskih/ master studija na studijskim programima FLU su prvenstveno svršeni studenti osnovnih studija FLU Cetinje. U posljednjih nekoliko godina postoji značajno interesovanje od strane studenata sa drugih fakulteta iz Crne Gore i regiona za nastavak studiranja na SP Grafički dizajn i SP Slikarstvo (na specijalističkim postdiplomskim studijama) pa se očekuje nastavak tog trenda i na budućim master studijama. Očekujemo da će za magistarske/master studije biti interesovanja i od strane studenata koji su završili specijalističke postdiplomske studije.

1.5.2 Potrebno obrazovanje za upis na studijski program;

Potrebno obrazovanje za upis na osnovne studije je završena srednja škola. Potrebno obrazovanje za upis na master studije su završene osnovne studije (180 ECTS) ili završene četvorogodišnje osnovne studije (240 ECTS kao što je na pojedinim srodnim fakultetima u regionu) iz oblasti slikarstva, vajarstva, grafike i grafičkog dizajna ili srodnih disciplina.

1.5.3 Nivo potrebnog profesionalnog iskustva;

Za upis osnovnih i magistarskih/master studija na studijskim programima Fakulteta likovnih umjetnosti nije potrebno profesionalno iskustvo.

1.5.4 Uslovi, kriterijumi i postupak upisa na prvu godinu studija (Pravilnik se može dostaviti u prilogu);

Na FLU važi Pravilnik o uslovima, kriterijumima i postupku upisa u prvu godinu studija na UCG

Napomena: Pravila o uslovima, kriterijumima i postupku upisa u prvu godinu studija na FLU odnose se na prethodno akreditovana četiri studijska programa. Budući da FLU u novom akreditacionom ciklusu aplicira sa tri studijska programa, što podrazumijeva drugačiji prijemni ispit, naknadno ćemo se obratiti za usvajanje novog Pravilnika za upis na I godinu studija

1.5.5 Planirani broj studenata za upis na prvu godinu;

Maksimalan broj po licenci.

Napomena:

S obzirom da je na FLU došlo do integrisanja dva studijska programa u jedan, optimalan broj studenata za upis na I godinu morao bi se razmatrati u odnosu na nove okolnosti i trebao bi biti veći od maksimalnog broja koji je planiran po licenci.

1.5.6 Broj diplomiranih studenata na tom studijskom programu, koji se nalaze na biroima rada u Crnoj Gori.

Podaci sa Zavoda za zapošljavanje nisu relevantni, jer nemamo informacije ko je završio FLU, a ko srodne fakultete u CG i van CG. Nakon anketiranja bivših studenata FLU došli smo do podataka da više od 80% radi (većinom u struci)

2.OPIS STUDIJSKOG PROGRAMA

2.1 Razlozi za obrazovanjem u datoj oblasti:

2.1.1 Kako se traženi studijski program uklapa u strategiju Sistema visokog obrazovanja Crne Gore, kao i njegova misija na Ustanovi koja aplicira;

Svi obrazovni sistemi zapadnog standarda imaju tri stepena studiranja: osnovni (bečelor), master i doktorski. Sadašnji crnogorski sistem, pak, ima četiri stepena, odnosno ima za druge zemlje nepoznat specijalistički stepen, što nas suštinski izopštava iz integracijskih procesa obrazovanja. Osim inherentne asimetrije sa panevropskim obrazovnim sistemom, ovaj model napravio je određene probleme na polju kvaliteta.

Sadašnje diplome pojedinačno nijesu jasno zaokružene u smislu kompetencija. Prepoznatljivost postoji samo na četvorogodišnjem nivou, što sadašnji model ogoljuje kao formalno reformisan i maskiran nekadašnji sistem, uz nove faktore izmijenjenog koncepta ispitivanja i načina ocjenjivanja (po bolonjskom sistemu), što je dovelo do upitnog kvaliteta.

Reformska rješenja su sastavni dio Strategije Visokog obrazovanja 2016-2020.

2.1.2 Objasniti ulogu studijskog programa u odnosu na postojeće studijske programe na Ustanovi;

Studijski programi su sastavni dio reformisane strukture studija Univerziteta Crne Gore u integrisanom univerzitetskom sistemu.

2.1.3 Navesti razloge za otvaranje studijskog programa;

Razlozi za akreditaciju studijskih programa Slikarstvo, Vajarstvo i Grafički dizajn su brojni. Radi se o programima koji su akreditovani i u prethodnim akreditacionim ciklusima. Opravdanost akreditacije pomenutih studijskih programa ogleda se u velikom interesovanju kandidata za upis na svim nivoima studija, kao i značajnom potrebom za kadrovima koje obrazuje FLU na tržištu rada, što dokazuje činjenica da je većina svršenih studenata zaposlena ili samozaposlena u struci (pod tim se pored institucija kulture i medija podrazumijevaju i zaposlenja u institucijama obrazovanja -osnovne, srednje, više škole i fakulteti).

Detaljnijom analizom stanja na FLU u proteklih pet godina može se zaključiti da studijski programi SP Slikarstvo, SP Vajarstvo i SP Grafički dizajn predstavljaju vrlo atraktivne i ozbiljne programe koji svojim sadržajima privlače buduće studente umjetničkih studija, uprkos tome što na prostoru Crne Gore funkcionišu privatni fakulteti umjetnosti sa sličnim programskim sadržajima. Ohrabreni velikim brojem bilateralnih ugovora, Erasmus+ ugovora i veoma razvijenom međunarodnom saradnjom i razmjenom studenata i nastavnog kadra zaključujemo da možemo očekivati sve bolje rezultate u budućnosti, unapređenje nastave i programskih sadržaja. Mobilnost i međunarodna razmjena su svakako ozbiljan pokazatelj da FLU ima šta da ponudi svojim i inostranim studentima.

Broj zainteresovanih kandidata na prijemnom ispitu i dalje je na vrlo zavidnom nivou, bez obzira na poznate probleme sa prostornim kapacitetima i nedovoljno opremljenim ateljeima i radionicama.

2.1.4. Navesti gdje postoje slični ili isti programi na lokalnom, državnom i regionalnom nivou;

Isti programi ne postoje na državnom, lokalnom, ni regionalnom nivou.

Slični studijski programi postoje na privatnim univerzitetima u Crnoj Gori, Univerzitetu Mediteran i Univerzitetu Donja Gorica u Podgorici, međutim ne nude bazične likovne discipline kao što su Slikarstvo i Vajarstvo.

Regionalno, slični studijski programi postoje u Trebinju, Sarajevu, Skoplju, Zagrebu, Beogradu, Nišu, Novom Sadu, Splitu, Banja Luci, Širokom Brijegu.

2.1.4 Na koji vremenski period se planira postojanje datog studijskog programa.

Do naredne akreditacije/reakreditacije UCG

2.2 Osnovni ciljevi studijskog programa

Studijski programi na Fakultetu likovnih umjetnosti koncipirani su u skladu sa uspješnim institucijama visokog obrazovanja u Evropi i prate aktuelne evropske umjetničke i obrazovne tokove. Osnovni ciljevi studijskih programa FLU su da kroz teorijska i stručno-umjetnička znanja osposobe studente za samostalan i profesionalan rad u struci. Kad kažemo u struci, mislimo na širok opseg zanimanja koja podrazumijevaju institucije kulture i medija, institucije obrazovanja, muzeje galerije, dizajnerske firme i sl.

STUDIJSKI PROGRAM SLIKARSTVO preko tri modula (Slikarstvo, Grafika i Intermedijalna umjetnost) na osnovnim i master studijama nudi studentima najnovija umjetnička, tehničko-tehnološka i teorijska znanja iz oblasti slikarstva, crtanja, grafike, tehnologije, zidnih tehnika, konzervacij i intermedijalne umjetnosti.

Po završetku osnovnih studija **SP SLIKARSTVO** student će biti osposobljen da:

1. Opiše i razumije likovne elemente i materijale.
2. Razlikuje umjetničke stilove i pravce.
3. Ispituje izražajne mogućnosti različitih (slikarskih, grafičkih, vajarских, intermedijalnih) tehnika i postupaka, savremenih vizuelnih formi, novih medija i konzervatorskih principa.
4. Stvara originalne (dvodimenzionalne i trodimenzionalne) umjetničke radove na osnovu poznavanja likovnih elemenata, historijskog razvoja epoha i stilova, tradicionalnih i savremenih (slikarskih, grafičkih, vajarских, intermedijalnih) materijala i tehnika
5. Analizira sopstveni umjetnički proces i rad drugih autora.
6. Uobliči svoj umjetnički portfolio i prezentuje ga u skladu sa profesionalnim standardima

Po završetku master studija **SP SLIKARSTVO** student će biti osposobljen da:
MODUL SLIKARSTVO

1. Razvija samostalni umjetnički proces istražujući raznovrsne slikarske i interdisciplinarne metode rada.
2. Eksperimentiše uz stalno usavršavanje i primjenu kritičkog mišljenja, u samostalnom i timskom radu.
3. Kreira slikarske radove na osnovu ličnog kreativnog procesa.
4. Vrjednuje savremenu likovnu scenu i sopstveni rad na osnovu teorijskih znanja o umjetnosti.
5. Komunicira efikasno sa umjetničkom zajednicom i društvom u cijelini.
6. Izgradi profesionalnu nezavisnost u smislu izlaganja i predstavljanja svog rada u pisanoj i verbalnoj formi
7. Realizuje i prezentuje po profesionalnim standardima kompleksan završni rad - izložbu primjenom adekvatnih metoda i strategija umjetničkog istraživanja.
8. Artikuliše svoje umjetničke ideje, kritički promišlja i obrazlaže svoj rad pred širim auditorijumom

MODUL GRAFIKA

1. Razvije samostalnost u umjetničkom istraživanju na polju grafike.
2. Prepozna odgovarajuće metode za uspješno prezentovanje i izlaganje svog umjetničkog rada pred širim auditorijumom
3. Prenosi stečeno tehničko iskustvo u radu u realizaciji grafike, kao i u proširenom polju
4. Integriše različite faze rada na projektu u jednu cjelinu.
5. Napravi reprezentativan završni rad kojim se može predstaviti javnosti
6. Artikuliše svoje umjetničke ideje, kritički promišlja i obrazlaže svoj rad pred širim auditorijumom

MODUL INTERMEDIJALNA UMJETNOST

1. Razvija sposobnost za nezavisnim istraživanjem u području intermedijalne umjetnosti
2. Integriše istraživanja u različitim medijima u jednu cjelinu, primjenjujući usvojena znanja i vještine iz različitih likovnih disciplina i novih medija
3. Razvija kritičko mišljenje i sposobnost za kontekstualizaciju sopstvenog rada
4. Prepoznaje odgovarajuće umjetničke postupke za realizaciju kompleksnog djela
5. Bira adekvatne metode za uspješno prezentovanje svoje ideje i izlaganje umjetničkog rada
6. Realizuje kompleksan završni rad intermedijalnog karaktera ostvarujući sintezu teoretskih i praktičnih istraživanja
7. Razvija sposobnost za učestvovanje u različitim projektima na širokom području savremenog umjetničkog stvaralaštva, u domaćem i međunarodnom okruženju
8. Artikuliše svoje umjetničke ideje, kritički promišlja i obrazlaže svoj rad pred širim auditorijumom

STUDIJSKI PROGRAM VAJARSTVO ima za cilj da, pored teoretskih disciplina, studentima pruži stručna znanja i vještine iz oblasti 3D oblikovanja u najširem smislu te riječi, od osnovnih i naprednih znanja iz vajarskih disciplina do savremenih formi i unikatnog oblikovanja.

Po završetku osnovnih i master studija SP VAJARSTVO student će biti osposobljen da:

MODUL VAJARSTVO

1. razvija sposobnost za nezavisnim istraživanjem u području skulpture
2. rezimira istraživačke procese kako bi odabrao ideju koja će biti baza u daljem radu na skulpturi
3. primjenjuje stečena znanja i iskustva iz različitih vajarskih tehnika i postupaka, kao i najsavremenije vajarske prakse u realizaciji skulpture
4. razvija sposobnost konceptualnog i kritičkog mišljenja i sposobnost za samo-refleksiju i analizu
5. razvija sposobnost za pisano elaboriranje kompleksnog umjetničkog djela i objašnjenje stvaralačkog procesa od ideje do realizacije
6. realizuje kompleksno umjetničko djelo na temelju praktičnih i teorijskih znanja i vještina
7. stiče profesionalnu, etičku, društvenu i ekološku odgovornost.

MODUL UNIKATNO OBLIKOVANJE

1. razvija sposobnost povezivanja znanja iz drugih oblasti u okviru procesa unikatnog oblikovanja
2. ovladavanje znanjima iz područja unikatnog dizajna
3. razvija sposobnost analize, sinteze i sprovođenja cijelog procesa unikatnog oblikovanja u maloserijskoj proizvodnji
4. Osposobljavanje za nezavisnu kreativnu i istraživačku djelatnost u oblasti oblikovanja materijala, kroz razvijanje likovne svijesti
5. Razvija sposobnost primjene znanja u praksi i prezentacije svog umjetničkog rada
6. Razvija sposobnost razumijevanja veze između različitih disciplina, tehnologije i dizajna
7. Sticanje znanje o ulozi i razvoju dizajna od stakla i keramike kroz istoriju
8. Sticanje sposobnost za rješavanja konkretnih problema 3D oblikovanja uz pomoć konceptualnih metoda i procesa
9. Razvija sposobnost likovnog rješenja konceptualnih ideja primjenjujući kritične analize i teorije u rješavanju specifičnih zadataka na polju unikatnog oblikovanja

STUDIJSKI PROGRAM GRAFIČKI DIZAJN na osnovnim i master studijama ima za cilj da studentima pruži znanje iz oblasti teorije, istorije, procesa dizajna i savremene dizajnerske prakse. Studenti će demonstrirati sposobnost metodološkog rješavanja dizajnerskih problema iz interdisciplinarne perspektive i u kontekstu konkretnih potreba krajnjeg korisnika dizajnerskog proizvoda. Razumjeće ulogu dizajna u savremenom društvu, njegovu značaj u pitanjima društvene odgovornosti i održivosti. Studenti će pokazati znanje iz utvrđenih tehničkih vještina, razumjeće i primijeniti osnovna načela u procesu stvaranja, analiziranja i vrednovanja dizajnerskog proizvoda. Studenti će pokazati znanje stručne komunikacije i prezentacijske vještine.

Po završetku OS studija SP GRAFIČKI DIZAJN student će biti osposobljen da:

1. Razlikuje osnovne istorijske umjetničke epohe i stilove u klasičnim likovnim disciplinama i stilske karakteristike u dizajnu i fotografiji.
2. Bira i primjenjuje odgovarajući softver za realizaciju dizajnerskog projekta.
3. Organizuje tekstualni, ilustrovani i fotografski materijal u složene dizajnerske forme na osnovu zadatih uslova ili samostalne dizajnerske zamisli.
4. Komunicira koncepte, dizajnerska rješenja i argumente jasno i sažeto vizuelno, verbalno i u pisanoj formi.
5. Gradi autorski, etički i društveno odgovorni stav na osnovu razumijevanja savremenog društvenog i profesionalnog okvira sprovođenja dizajnerskih i umjetničkih praksi.

MODUL GRAFIČKE KOMUNIKACIJE

6. Analizira i koristiti stručna dizajnerska znanja, tipografiju, fotografiju i tehnologiju za samostalni razvoj kompleksnog, originalnog i funkcionalnog proizvoda iz oblasti vizuelnog identiteta, plakata, ambalaže, orijentacionih sistema i infografike.
7. Primjenjuje video i web tehnologije u dizajnerskom i interdisciplinarnom radu.

MODUL ILUSTRACIJA I KNJIGA

6. Analizira i koristiti stručna dizajnerska znanja, tipografiju, fotografiju i tehnologiju za samostalni razvoj kompleksnog, originalnog i funkcionalnog proizvoda iz oblasti ilustracije i knjižnih formi.

7. Demonstrira autorski crtački i slikarski rukopis u ilustraciji.

završetku master studija SP GRAFIČKI DIZAJN student će biti osposobljen da:

1. Procjenjuje savremene dizajnerske prakse na osnovu znanja iz istorije i teorije dizajna, tipografije, fotografije i tržišnih komunikacija.

2. Samostalno koncipira, razvija, realizuje i prezentira originalni i kompleksni dizajnerski rad primjenom adekvatnih istraživačkih metoda, strategija i tehnologija u oblasti vizuelnog identiteta, prostorne grafike, oglašavanja, ilustracije i knjižnih formi.

3. Učestvuje u interdisciplinarnom dizajnerskom timskom radu kao samostalni i odgovorni član.

4. Prikuplja informacije iz različitih izvora relevantne za uobličavanje kreativnog dizajnerskog rešenja i kritički ih analizira iz različitih perspektiva.

5. Demonstrira profesionalnu etiku, komunikacione vještine i stručne kompetencije prema svim subjektima u dizajnerskom produkcionom okviru.

6. Procjenjuje ulogu, značaj i uticaj dizajna u oblasti društvene odgovornosti, održivosti i odnosa prema životnoj sredini.

2.3 Programski sadržaji studijskog programa:

2.3.1 Navesti osnovne programske sadržaje (u prilogu dati nastavni plan);

SP Slikarstvo svojim programskim sadržajima nudi studentima širok spektar znanja na polju slikarstva, grafike i intermedijane umjetnosti. Studenti će steći znanja, vještine i kompetencije iz crtanja, slikanja, grafike, vajanja, konzervacije, tehnoloških i teoretskih disciplina. Pored pomenutih oblasti u novim nastavnim planovima dat je veći značaj intermedijalnim umjetnostima koje podrazumijevaju povezivanje različitih umjetničkih disciplina i novih medija. Intermedijalna istraživanja omogućavaju studentima da steknu adekvatna znanja potrebna za umjetnički rad, kao i za specifične oblasti teorijsko-praktičnog rada u umjetnostima, obrazovanju, medijima i kulturi.

Osnovni programski sadržaji Studijskog programa Vajarstvo ponuđeni kroz dva modula Vajarstvo i Unikatno oblikovanje odnose se na stručne i teoretske predmete iz oblasti crtanja, vajanja, u manjem obimu slikanja i grafike, uključujući i niz tehničko-tehnoloških predmeta koji osposobljavaju studente za oblikovanje u različitim vajarskim materijalima, od tradicijskih do najsavremenijih. Pored stručno umjetničkih disciplina iz oblasti vajarstva novi nastavni planovi predviđaju i savladavanje vještina i znanja na polju primijenjenih vajarskih disciplina, kao što

je unikatno obikovanje, koje će omogućiti studentima izradu unikatnih predmeta od različitih materijala u malim serijama.

Osnovni programski sadržaji Studijskog programa Grafički dizajn se tiču stručnih oblasti istorije i teorije dizajna, grafičkih komunikacija, ilustracije, tipografije i fotografije. Kao podrška i usmjerenje ka tržištu rada SP sadrži i nekoliko predmeta koji se izvode na drugim jedinicama UCG (FDU i EF) kao i po jedan izborni predmet u prva tri semestra. Program obuhvata i stručnu praksu.

Na svim stidijskim programima predmeti koji se izvode na drugim jedinicama UCG, stručna praksa i vrjednovanje učešća u akademskim projektima (koji se prvi put javljaju u nastavnim planovima) omogućiće studentima da budu konkurentniji na tržištu rada.

Napomena: Silabusi i nastavni planovi su dati u prilogu dokumeta

2.3.2 Kako nastavni plan omogućava dostizanje postavljenih ciljeva;

Nastavni plan je izrađen u skladu sa ishodima učenja i standardima kvaliteta

2.3.3 Da li, i u kojem obimu, se nastava na studijskom programu izvodi na stranom jeziku.

Na Fakultetu likovnih umjetnosti natava se može izvoditi na engleskom jeziku u 70-80% od ukupnog broja predmeta. Spisak predmeta na kojima se izvodi nastava na engleskom jeziku dat je u tabelama.

Kapaciteti za realizaciju nastave na engleskom jeziku na osnovnim i master studijama

Studijski program	Naziv predmeta	Nastavnik
SP SLIKARSTVO Moduli Slikartsvo Intermedijalna umjetnost Grafika	Analitičko crtanje I i II Osnovi fotografije I i II Intermedijalna istraživanja I i II Izborni slikarski atelje I i II Izborni intermedijal. atelje I i II Izborni grafički atelje I i II Crtanje III i II Slikartvo V i IV Zidne slikarske tenike Intermedijalna umjetnost I i II Portfolio Slikarstvo-M. um. istraživanja I Intermed.umjetnost- metode um. istr. MA I i II Grafika- met. um. istr. MA I i II Fotografija MA	doc. mr Vladimir Đuranović red.prof. mr Lazar Pejović doc. mr Marko Marković van. prof. mr Draško Dragaš doc. dr Milena Jovičević doc. mr Marija Kapisoda red. prof. mr Slavica Gvozdenović red. prof. mr Ratko Odalović red. prof. mr Nataša Đurović doc.dr Milena Jovičević doc. mr Marko Marković red. prof. mr Branislav Sekulić doc.dr Milena Jovičević red.prof. mr Anka Burić red.prof. mr Lazar Pejović

SP VAJARSTVO Moduli Vajarstvo Unikatno oblikovanje	Analitičko crtanje I i II Modelovanje I i II / Vajarstvo I i II Skulptura u materijalu I i III Unikatno oblikovanje I i II Vajarska tehnologija II Savremene skulpt. forme I i II Portfolio Crtanje III i IV	doc. mr Vladimir Đuranović red. prof. mr Nenad Šoškić doc. mr Željko Reljić red. prof. mr Milivoje Babović doc. mr Željko Reljić red. prof. mr Nenad Šoškić doc. mr Marko Marković red. prof. mr Slavica Gvozdenović
SP GRAFIČKI DIZAJN Moduli Grafičke komunikacije Ilustracija i knjiga	Analitičko crtanje I i II Uvod u ilustraciju Osnovi fotografije I i II Grafičke komunikacije I i II Grafika II Grafičko oblikovanje knjige Ilustracija Fotografija u dizajn	doc. mr Vladimir Đuranović doc. mr Marko Marković red. prof. mr Lazar Pejović red. prof. mr Ana Matić doc. mr Marija Kapisoda van. prof. mr Suzana Pajović van. prof. mr Suzana Pajović red. prof. mr Lazar Pejović

2.4 Udžbenici, skripte, naučna i stručna literatura potrebna za realizaciju studijskog programa:

- 2.4.1 U kojoj mjeri navedena literatura omogućava studentima savlađivanje studijskog programa (u prilogu dostaviti spisak potrebne literature za studijski program).

Literatura navedena u prilogu u skladu je sa standardima evropskog umjetničkog obrazovanja i nudi studentima neophodne izvore praktičnih, teoretskih i tehnoloških znanja. Uz spisak literature studentima se distribuira i spisak web strana sa dodatnim sadržajima za savladavanje programskih sadržaja.

2.5 Struktura studijskog programa:

2.5.1 Kakva je struktura programa i koja usmjerenja program sadrži.

U skladu sa *Odlukom Senata UCG br. 03-1910 i Upravnog odbora UCG br. 02-1910/1, obije od 30. 06. 2016.* struktura studijskih programa na FLU organizovana je po modelu 3+2, na 3 studijska programa (bilo ih je 4). Na osnovnim studijama sva tri SP uspostavljen je modularni sistem, prema smjernicama i propisima. Na master studijama modularni sistem se zadržao na SP Slikarstvo kao najvećem studijskom programu koji je integrisao dva SP, na ostala dva SP nema modularnosti na master studijama.

Struktura studijskih programa na osnovnim studijama

	SP	Modul	Modul	Modul
1.	Slikarstvo	Slikarstvo	Intermedijalna umjetnost	Grafika
2.	Vajarstvo	Vajarstvo	Unikatno oblikovanje	
3.	Grafički dizajn	Grafičke komunikacije	Ilustracija i knjiga	

Struktura studijskih programa na master studijama

	SP	Modul	Modul	Modul
1.	Slikarstvo	Slikarstvo	Intermedijalna umjetnost	Grafika
2.	Vajarstvo			
3.	Grafički dizajn			

Prilikom određivanja obima, strukture i sadržaja modula vođeno je računa o preporukama UCG u smislu racionalizacije i uopštavanja, kao i o uvođenju novih sadržaja u duhu preporuka.

2.6 Mogućnost transfera kredita:

2.6.1 Sa kojih studijskih programa i u kojem stepenu prethodno stečeni krediti, odnosno položeni ispiti, mogu biti priznati na tom studijskom programu.

Položeni ispiti na drugom studijskom programu priznaju se ako predmeti iz kojih su ispiti položeni, po svom sadržaju i obimu, odgovaraju nastavnom predmetu drugog studijskog programa od najmanje 80% .

Dekan formira komisiju koja utvrđuje ekvivalentnost i formira prijedlog za priznavanje ispita, koji sadrži spisak predmeta koji se priznaju.

Priznavanjem ispita priznaje se i ocjena kojom je student ocijenjen, kao i broj ECTS kredita.

2.7 Izvođenje nastave

2.7.1 Koje nastavne metode i koji sistem rukovođenja se planira na studijskom programu, odnosno Ustanovi.

Ustanova je dužna da za sve studente organizuje predavanja i druge oblike nastave, osim za učenje na daljinu, u skladu sa obrazovnim programom za postizanje ishoda učenja.

Praktična znanja, vještine i kompetencije mogu se sticati u laboratorijama ustanove ili praksom kod poslodavaca za nesmetano uključivanje na tržište rada. Način i vrijeme organizovanja svih oblika nastave ustanova uređuje opštim aktom.

Studijski program mora da sadrži praktičnu nastavu, kao i ishode učenje za naučnu oblast kojoj pripada studijski program, odnosno kompetencije za obavljanje djelatnosti.

Broj kredita za pojedini predmet (kurs) određuje se prema broju časova nastave (teorijske i/ili praktične, predavanja, vježbe, praktikumi, seminari, praktična nastava, terenska nastava i drugo), vremenu rada studenta na samostalnim radovima (domaći zadaci, projekti, seminarski radovi i slično) i vremenu za učenje u pripremi za provjeru znanja i ocjenjivanje (testovi, kolokvijumi, izrada završnih radova, završni ispit, stručna praksa) i drugim oblicima angažovanja u skladu sa konkretnim studijskim programom.

2.8 Vrsta evaluacije na kraju studijskog programa:

2.8.1 Na koji način se kompletira i realizuje studijski program (diplomski rad, završni ispit, stručna praksa i sl.);

Opterećenje studenata treba da bude ravnomjerno, a može se sastojati iz sljedećih aktivnosti:

- 1. nastava (predavanja, vježbe, praktikumi, seminari, praktična nastava, terenska nastava i drugo);**
- 2. samostalni radovi;**
- 3. kolokvijumi;**
- 4. ispiti;**
- 5. izrada završnih radova;**
- 6. stručna praksa,**
- 7. drugi oblici angažovanja u skladu sa konkretnim studijskim programom.**

- 2.8.2 Na koji način studenti procjenjuju kvalitet studijskog programa i njihovih realizatora.

Student ima pravo na izjašnjavanje o kvalitetu rada akademskog osoblja.

Student ima pravo na žalbu dekanu u slučaju povrede prava na slobodu mišljenja i iskazivanja stavova o pitanjima koja se odnose na studije, na pogodnosti u studiranju koje proizilaze iz statusa studenta, konsultacije, polaganje ispita na način i u rokovima kako je to određeno zakonom i ovim statutom, korišćenje biblioteke, računarske sale i ostalih resursa sa kojima raspolaže organizaciona jedinica.

Student ima pravo na žalbu Senatu Univerziteta na kvalitet nastave, odnosno kvalitet rada akademskog osoblja organizacione jedinice na kojoj studira.

Takođe, mehanizam po kojem studenti procjenjuju kvalitet studijskog programa i njihovih realizatora je studentska anketa koja se sprovodi dva puta godišnje.

2.9 Razvoj studijskog programa i kvalitet:

- 2.9.1 Navesti procedure kontrole kvaliteta;

Vodeći se obavezama definisanim članom 7, Zakona o visokom obrazovanju, obezbjeđivanje i unapređivanje kvaliteta na UCG se, između ostalog, sprovodi i kroz postupke: akreditacije, samoevaluacije i reakreditacije.

- Akreditacija

Akreditacija studijskih programa je postupak koji se sprovodi najmanje 6 mjeseci prije postupka licenciranja odnosno najmanje 12 mjeseci prije planiranog početka nastave na studijskom programu za koji se podnosi zahtjev. Kroz postupak akreditacije studijskog programa se vrši ocjena kvaliteta, statusna usklađenost, struktura studijskog programa, nastavni kadar, oprema i resursi za nastavnu i naučno istraživačku djelatnost, finansijska stabilnost, međunarodna uporedivost, održivost i uslovi za zapošljavanje i drugo. Akreditacija studijskog programa se izdaje na vremenski period od najduže tri godine, osim za studijske programe koji traju duže od tri godine, kada se akreditacija izdaje na period koliko traje taj studijski program. Sadržaj i oblik sertifikata o akreditaciji kao i postupak akreditacije propisuje nadležno ministarstvo na prijedog Savjeta za visoko obrazovanje.

- Reakreditacija

Reakreditacija je postupak koji sprovodi inostrana akreditaciona agencija za obezbjeđivanje kvaliteta. Angažovanje inostrane agencije se sprovodi na osnovu

javnog poziva od strane nadležnog ministarstva a na bazi mišljenja savjeta za visoko obrazovanje.

Referentni standardi na bazi kojih inostrana agencija sprovodi postupak reakreditacije su ili standardi za evaluaciju koje donosi Savjet u skladu sa standardima za evaluaciju u Evropskom prostoru visokog obrazovanja ili sopstvenih standarda same agencije.

U okviru materijala za akreditaciju ustanova priprema izvještaj o samoevaluaciji za period od najduže pet godina. U postupku reakreditacije ustanova priprema izvještaj o samoevaluaciji za period od najduže pet godina. Na osnovu izvještaja, inostrana agencija sprovodi postupak evaluacije i priprema izvještaj o reakreditaciji. Ovaj izvještaj se dostavlja ustanovi, Ministarstvu i Savjetu.

Ukoliko je izvještaj pozitivan Savjet izdaje sertifikat o reakreditaciji ustanove. U suprotnom, licenca će važiti za period od najviše godinu dana bez mogućnosti upisa studenata u toj godini studija. Ako se nakon isteka roka od godinu dana ne dobije reakreditacija licenca se oduzima.

Izmjene studijskih programa na licenciranoj ustanovi u periodu važenja akreditacije mogu se vršiti bez postupka akreditacije i licenciranja u granicama najviše do 30 ECTS kredita.

- Samoevaluacija

Savjet za visoko obrazovanje, posebnim aktom bliže uređuje način i kriterijume samoevaluacije za studijske programe, nastavnu opremu, kvalifikacije akademskog osoblja, način obavljanja nastave, upis studenata, procenat prolaznosti na ispitima, procenat diplomiranih studenata i sadržaj ankete.

Univerzitet obezbjeđuje kontinuirani razvoj sistema kvaliteta u svim aspektima svoga djelovanja. Za postupak samovrednovanja, kontinuirano praćenje, osiguranje i unapređenje kvaliteta odgovoran je Odbor za upravljanje sistemom kvaliteta, koji formira Senat. Svaka organizaciona jedinica formira komisiju za obezbjeđenje i unapređenje sistema kvaliteta, koju čine predstavnici akademskog osoblja sa akademskim zvanjem i studenata.

Postupak za obezbjeđenje i unapređenje sistema kvaliteta sprovodi se u skladu sa kriterijumima i standardima za samovrednovanje i procedurama za ocjenjivanje kvaliteta ustanova visokog obrazovanja.

Univerzitet ustanovljava formalne mehanizme za odobravanje, redovni monitoring i periodične preglede studijskih programa, nastave i uslova rada i time osigurava njihovu kontinuiranu vrijednost.

Univerzitet osigurava da su resursi namijenjeni za podršku studentima pri učenju adekvatni i da odgovaraju svakom ponuđenom studijskom programu.

U procedurama osiguranja kvaliteta, Univerzitet vrši konsultacije sa poslodavcima, predstavnicima zaposlenih i drugim partnerima.

Konsultacije sa partnerima su dio periodičnog pregleda studijskih programa i dodjeljivanja diploma, a uključuju sve partnere: bivše studente, poslodavce, sindikate, predstavnike lokalne samouprave i državnih organa.

Organizacione jedinice vrše redovno preispitivanje i reviziju svojih studijskih programa, o čemu sačinjavaju odgovarajuće izvještaje.

Vijeća organizacionih jedinica obezbjeđuju akademsko osoblje koje zadovoljava standarde kvaliteta, koje je kvalifikovano i kompetentno u predmetnoj oblasti, i u cjelosti upoznato sa nastavnim planovima i ishodima učenja, te ih permanentno sprovode.

Generalno, na UCG se sprovode i planiraju mehanizmi za kontrolu kvaliteta.

- studentsko vrednovanje (evaluacija) nastave
- vrednovanje nastavnih metoda i provjeravanje znanja
- analiza rezultata polaganja ispita
- analiza podataka o studentima upisanim u prvu godinu studija
- analiza napredovanja studenata u toku studijskih godina
- analiza uspjehnosti završetka studija
- studentsko vrednovanje rada stručnih službi (studentskih servisa) i materijalnih uslova studiranja
- vrednovanje studijskih programa od strane diplomiranih studenata
- vrednovanje studijskih programa od strane poslodavaca.

2.9.2 Navedi načine korišćenja povratne informacije o kvalitetu u sljedećim oblastima:

- 2.9.2.1 Dostizanju usvojenih ciljeva;
- 2.9.2.2 Udžbeničkoj literaturi;
- 2.9.2.3 Nastavnim metodama.

Načini korišćenja povratne informacije o kvalitetu u sve tri navedene oblasti su usklađene sa sistemom za obezbjeđenje i unapređenje kvaliteta na Univerzitetu Crne Gore.

Izvještaji o sprovedenim postupcima vrednovanja služe kao osnova za pravljenje Izvještaja o samovrednovanju organizacione jedinice.

Rezultati sprovedenog postupka vrednovanja koriste se:

- za izradu izvještaja,
- u postupcima izbora u nastavna i saradnička zvanja,
- za predloge korektivnih mjera u nastavnom procesu,
- u drugim slučajevima predviđenim zakonom i opstim aktima.

Podaci dobijeni anketiranjem studenata se obrađuju automatski za svaki nastavni predmet, za svakog nastavnika i saradnika. Pojedinačni izvještaji za svakog nastavnika i svaki predmet su svakom nastavniku dostupni preko Centra informacionog sistema.

Nakon sprovedenog postupka anketiranja, Komisija za obezbjeđenje i unapređenje kvaliteta sprovodi analize i oblikuje pismene izvještaje koji, između ostaloga sadrže:

1. informacije o realizaciji ankete, odzivu studenata, eventualnim specifičnostima tokom anketiranja, radu Komisije za obezbjeđenje i unapređenje kvaliteta u toku postupka anketiranja i slično,
2. prikaz rezultata ankete po studijskim programima i kategorijama nastavnika, saradnika i predmeta, prikaz u odnosu na rezultate sa prethodnih anketa iz odgovarajućeg semestra (prikaz trendove sa komentarima i obrazloženjima)
3. informaciju o preduzetim mjerama za poboljšavanje kvaliteta i njihovoj efikasnosti,
4. planirane programe za unapređenje za naredni period.

Izvještaji se po proceduri razmatraju na Vijećima koja donose zaključke koje dostavljaju Odboru za upravljanje sistemom kvaliteta. Na osnovu obrađenih podataka dobijenih od Komisije za obezbjeđenje i unapređenje kvaliteta, u procedurom predviđenim slučajevima, nastavnici i saradnici su u obavezi da planiraju predloge unapređenja nastave iz svog predmeta.

Predsjednici Komisija za obezbjeđenje i unapređenje kvaliteta na zajedničkom sastanku sa članovima Odbora za upravljanje sistemom kvaliteta, obrazlažu izvještaje sa Vijeća. Sa zajedničkog sastanka se usvaja Izvještaj koji se dostavlja Senatu UCG.

2.10 Eksterna evaluacija:

- 2.10.1 Da li je studijski program bio prethodno akreditovan od strane Savjeta za visoko obrazovanje, ili neke druge institucije (ako jeste priložiti certifikat o akreditaciji).

Reakreditacija Univerziteta Crne Gore 2012.

3. REALIZACIJA STUDIJSKOG PROGRAMA

3.1 Nastavno osoblje:

- 3.1.1 Osoba odgovorna za implementaciju studijskog programa (ime, zvanje, dužnost i uloga u realizaciji programa);
- 3.1.2 Osoba odgovorna za implementaciju studijskog programa (ime, zvanje, dužnost i uloga u realizaciji programa);

Rukovođenje ustanovom	
Organ	Ime i prezime rukovodioca
dekan	doc. dr Milena Jovičević
prodekan za nastavu	doc. mr Željko Reljić
prodekan za međunarodnu saradnju	doc. mr Marko Marković

Tim za reorganizaciju FLU	
doc. dr Milena Jovičević	
doc. mr Željko Reljić	
prof. mr Lazar Pejović	

Rukovođenje studijskim programima	
Studijski program	Rukovodilac
SP Slikarstvo	prof. mr Nataša Đurović
SP Vajarstvo	doc. mr Željko Reljić
SP Grafički dizajn	prof. mr Lazar Pejović
Magistarske studije (prodekan)	doc. mr Željko Reljić

3.1.3 Imena i zvanja profesora angažovanih na realizaciji studijskog programa;

r. br.	ime i prezime	izborna zvanje
1.	mr Nataša Đurović	redovni profesor (SP Slikarstvo)
2.	mr Anka Burić	redovni profesor (SP Slikarstvo)
3.	mr Slavica Gvozdenović	redovni profesor (SP Slikarstvo)
4.	mr Ilija Burić	redovni profesor (SP Slikarstvo)
5.	mr Milivoje Babović	redovni profesor (SP Vajarstvo)
6.	Rajko Todorović	redovni profesor (SP Slikarstvo)
7.	mr Branislav Sekulić	redovni profesor (SP Slikarstvo)
8.	mr Predrag Milačić	redovni profesor (SP Vajarstvo)
9.	mr Lazar Pejović	redovni profesor (SP G. dizajn)
10.	mr Ana Matić	redovni profesor (SP G. dizajn)
11.	mr Nenad Šoškić	redovni profesor (SP Vajarstvo)
12.	mr Ratko Odalović	redovni profesor (SP Slikarstvo)
13.	mr Draško Dragaš	vanredni profesor (SP Slikarstvo)
14.	mr Suzana Pajović	vanredni profesor (SP G. dizajn)
15.	mr Marija Kapisoda	Docent (SP Slikarstvo)
16.	mr Vladimir Đuranović	Docent (SP Slikarstvo)
17.	mr Vesna Bošković	Docent (SP Slikarstvo)
18.	dr Milena Jovićević	Docent (SP Slikarstvo)
19.	mr Željko Reljić	Docent (SP Vajarstvo)
21.	mr Marko Marković	Docent (SP Slikarstvo)

Napomena: Jedan profesor već 2018. ide u penziju a očekujemo izbor jednog nastavnika na SP Grafički dizajn, tako da broj ostaje isti

3.1.4 Procenat angažovanih profesora i saradnika u stalnom radnom odnosu;

	Akademsko osoblje sa zvanjem u stalnom radnom odnosu (redovni profesori)	12/ 11
	Akademsko osoblje sa zvanjem vanredni profesor	2

	Akademsko osoblje sa zvanjem docent	6/7

	Saradnici u nastavi	8
	Stručni saradnici	3

3.1.5 Način na koji Ustanova upoznaje nastavno i drugo osoblje o realizaciji studijskog programa.

Ustanova je dužna da na početku studijske godine na odgovarajući način informiše studente o načinu, vremenu i mjestu održavanja nastave, provjere znanja i ispita, rezultatima ispita i drugim pitanjima od značaja za organizaciju studija.

Za svaki predmet (kurs) predmetni nastavnik utvrđuje plan rada i dužan je isti dostaviti prodekanu za nastavu, najkasnije 15 dana prije početka predavanja. Predmetni nastavnik obavezan je da na prvom času nastave upozna studente sa planom rada na predmetu (kursu).

Studenti imaju pravo na izvod iz plana rada u pisanoj formi.

Nastavnik je dužan da u toku nastave, izrade samostalnih zadataka i pripreme za polaganje pomogne studentima organizovanjem konsultacija. Termini i vrijeme za konsultacije treba da budu usklađeni sa nastavom tako da su dostupni studentima.

Nastavno i drugo osoblje se upoznaje sa realizacijom studijskog programa prvenstveno kroz organe upravljanja i Vijeće organizacione jedinice. U skladu sa akademskim kalendarom i predviđenim terminima na Vijećima se periodično razmatra uspjeh studenata tokom semestra, ukazujući na eventualne propuste nastavnika. Studenti svoje primjedbe mogu pojedinačno ili preko studenta povjerenika izložiti rukovodiocima studijskih programa ili Prodekanu za nastavu.

3.2 Studenti:

3.2.1 Način na koji studenti mogu uticati na planiranje, implementaciju i ocjenu kvaliteta studijskog programa.

Značajnu ulogu u obezbjeđenju i unapređenju kvaliteta čine i studenti koji su kroz svoje predstavnike infiltrirani u infrastrukturu za obezbjeđenje i unapređenje kvaliteta na univerzitetu. Prvenstveno, studenti su zastupljeni kroz predstavnika u Odboru za upravljanje sistemom kvaliteta kroz predstavnika kojeg predlaže studentski parlament. Takođe, studenti su na nivou organizacionih jedinica

uključeni i kroz predstavnike u Komisijama za obezbjeđenje i unapređenje kvaliteta.

U procesu donošenja odluka i drugih aktivnosti na unapređenju kvaliteta, student učestvuju i kroz rad Senata i Vijeća organizacionih jedinica. U Senatu UCG, predstavnici studenata su zastupljeni u broju od 20% od ukupnog broja članova Senata, vodeći računa da u strukturi budu zastupljeni studenti svih nivoa studija (osnovne, postdiplomske i doktorske). Predstavnici studenata u Vijećima organizacionih jedinica su zastupljeni u broju od 20% od ukupnog broja članova Vijeća. Predstavnici studenata u vijećima su izabrani od strane studentske organizacije na organizacionoj jedinici, pri čemu se vodi računa da u strukturi budu zastupljeni studenti svih nivoa studija (osnovne, postdiplomske i doktorske).

3.3 Uloga organa i drugih tijela obrazovne institucije:

3.3.1 Koji organi ili odgovarajuća tijela Ustanove prate realizaciju obrazovnog programa;

- Senata UCG,
- Vijeća organizacionih jedinica,
- Centar za studije i kontrolu kvaliteta UCG,
- Komisije za obezbjeđenje i unapređenje kvaliteta,
- Prošireni rektorski kolegijum,
- Prošireni dekanski kolegijum,
- Centar za doktorske studije,
- Odbor za monitoring magistrskih studija,
- Komisije za doktorske studije na organizacionim jedinicama,

3.3.2 Navesti obaveze i sastav organa zaduženih za realizaciju programa.

Senat UCG:

- o odlučuje o pitanjima nastavne, naučne, umjetničke i stručne djelatnosti Univerziteta;
- o razmatra strategiju razvoja akademskih aktivnosti Univerziteta, uključujući i osnivanje novih, dijeljenje, spajanje ili ukidanje postojećih studijskih programa i organizacionih jedinica Univerziteta i daje mišljenje o tim pitanjima rektoru i Upravnom odboru Univerziteta;
- o utvrđuje studijske programe (strukturu, sadržinu, predmete, kurseve);
- o vrši periodično evaluaciju studijskih programa u cilju osiguranja kvaliteta, radi usklađivanja s novim naučnim saznanjima;

- donosi Akademski kalendar;
- utvrđuje ispitni termin za dodatni ispitni rok;
- utvrđuje broj semestara za realizaciju nastave u studijskoj godini;
- usvaja organizaciju nastave na svim nivoima studija, uključujući i nastavu koja se organizuje kao učenje na daljinu;
- utvrđuje i sprovodi postupke ocjene kvaliteta nastave i analizira rezultate prolaznosti studenata i utvrđuje mjere za unapređenje naučno-nastavnog procesa;
- utvrđuje kriterijume za izjednačavanje obrazovanja i programa stečenog po ranijim propisima sa obrazovanjem koje se stiče u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju;

Vijeće organizacione jedinice:

- predlaže strukturu i sadržinu studijskih programa i predmeta,
- predlaže plan organizacije nastave za studijsku godinu;
- prati rad studenata na organizacionoj jedinici i predlaže mjere za poboljšanje kvaliteta nastave, nastavnih metoda, prolaznosti i efikasnosti studija;

U okviru organizacione šeme univerziteta funkcioniše i Centar za studije i kontrolu kvaliteta. Centar ima dva stalna odbora - stručna tijela:

- Odbor za upravljanje sistemom kvaliteta, i
- Odbor za monitoring magistarskih studija

Odbor za upravljanje sistemom kvaliteta

Odbor čine:

- Rukovodilac Centra, po funkciji, kao predsjedavajući, predstavnici akademskog osoblja sa akademskim odnosno naučnim zvanjem (iz oblasti prirodno - matematičkih, tehničkih, medicinskih i biotehničkih nauka, društvenih i humanističkih nauka i umjetnost), predstavnik studenata.

Po potrebi, u radu Odbora mogu učestvovati rektor i prorektori.

Nadležnosti Odbora za upravljanje sistemom kvaliteta su:

1. Priprema prijedloga strateških planova i programa u oblasti kvaliteta, i donošenje odluka o smjernicama i postupcima za njihovo sprovođenje;
2. Priprema prijedloga za poboljšanja standarda, procedura i metoda provjere kvaliteta;

3. Predlaganje Senatu i Upravnom odboru Univerziteta konkretnih projekata i aktivnosti koji podstiču inovacije i razvoj u svrhu obezbjeđenja i unapređenja kvaliteta;
4. Podnošenje mišljenja Senatu o stanju u oblasti kvaliteta, o ocjeni kvaliteta Univerziteta, odnosno ocjeni kvaliteta u pojedinim oblastima u kojima se sprovodio postupak samovrednovanja;
5. Pomoć u pripremi dokumentacije za samoevaluaciju i akreditaciju;
6. Razmatranje izvještaja o samoevaluaciji i akreditaciji studijskih programa i dostavljanje mišljenja Senatu;
7. Utvrđivanje organizacije sistema izvještavanja;
8. Obavljanje ili stvaranje preduslova za sve ostale aktivnosti vezane za kvalitet.

Odbor za monitoring magistarskih (master) studija

Odbor čine rukovodilac Centra, koji je i predsjedavajući, jedan od zamjenika rukovodioca Centra i članovi Odbora za sistem kvaliteta – po jedan predstavnik svake oblasti.

Odbor za monitoring magistarskih (master) studija daje mišljenje Vijeću organizacionih jedinica na prijavu teme magistarskog rada sa stanovišta metodoloških principa naučno - istraživačkog rada.

Komisija za obezbjeđenje i unapređenje sistema kvaliteta jedinice

U infrastrukturi kvaliteta na Univerzitetu Crne Gore, na nivou organizacionih jedinica funkcionišu i Komisije za obezbjeđenje i unapređenje kvaliteta koje su zadužene za cjelovito obezbjeđenje i unapređenje sistema kvaliteta jedinice.

Nadležnosti Komisije su:

1. Da vrše redovno preispitivanje i reviziju studijskih programa koji se realizuju na jedinici, kao i kadrovske strukture jedinice, prateći sprovođenje nastavnih planova i programa i ishoda učenja;
2. Sačinjavanje izvještaja koji sadrže analizu i ocjenu ispunjenosti standarda za samovrednovanje, prednosti i nedostatke u pogledu ispunjenosti tih standarda i predlog mjera za poboljšanje kvaliteta;
3. Svi ostali poslovi vezani za obezbjeđenje i unapređenje sistema kvaliteta organizacione jedinice, na osnovu odluka organa Univerziteta i jedinice;

Komisiju imenuje Vijeće jedinice, iz reda akademskog osoblja sa akademskim, odnosno naučnim zvanjem i predstavnika studenata.

Centar za doktorske studije je prvenstveno zadužen za unapređenje kvaliteta doktorskih studija na univerzitetu Crne Gore. Centar, između ostalog, definiše oblasti doktorskih studija, organizuje nastavu, odobrava plan rada i angažovanje nastavnika na doktorskim studijama, podstiče, organizuje i ostvaruje istraživačke poduhvate multidisciplinarnog karaktera i obavlja druge aktivnosti u oblasti doktorskih studija.

4. RESURSI

4.1 Resursi za izvođenje i savlađivanje nastave na Fakultetu likovnih umjetnosti:

4.1.1 Prostor i odgovarajuća nastavna oprema;

5

1. Prostor/objekti koje koristi univerzitetska jedinica

Prostor/objekat		Grad /adresa	Dio kampusa/ Izdato/Zakupljeno
Broj	Naziv		
1.	Austrougarsko poslanstvo	Cetinje / Bajova 150	Dato na korištenje Zaključkom Vlade Crne Gore br. 06-1411/3 od 21.06.2012.
2.	Galerija 42°	Cetinje/ Šantićeva bb	Svojina FLU/ UCG
3.	Vajarski atelje (dvorište Galerije 42°)	Cetinje/ Šantićeva bb	Svojina FLU/UCG

2. Veličina i stanje prostora/objekata koje koristi univerzitetska jedinica

Prostor/objekta		Funkcionalnost		Stanje u odnosu na eventualna oštećenja		
Broj	Ukupna površina	Zadovoljava	Djelimično zadovoljava	Bez oštećenja	Sa manjim oštećenjima	Sa većim oštećenjima
1.	1620m ²	x		x		
2.	160 m ²	x		x		
3.	500 m ²	x		x		

3. Pregledi za tekuću školsku godinu

Ukupan broj studenata (svi studijski programi i nivoi):				
Ukupan broj akademskog osoblja:				
Ukupan broj saradnika u nastavi:				
Ukupan broj administrativnog i tehničkog osoblja:				
Objekti br.	Broj prostorija	Površina m ²	Prosječna površina po jednom korisniku u m ²	Zadovoljava prostorne potrebe (da/ne)

Sale za izvođenje nastave	2	106.51	2	da
Sale za sastanke (seminare)	-			
Racunarske sale	-			
Sale za studentske servise	-			
Laboratorije	1	23.68	4.736	da
Ateljei	25+1 (Vajarski atelje)	847.32+76.5 (Vajarski atelje)	1.34	da
Radionice	-			
Biblioteke i čitaonice	1	54	0.37	da
Kancelarije (akademsko osoblje)	3	56	3.7	da
Kancelarije (administrativno i tehničko osoblje)	6	110	5.5	da
Ostali prostori (pomoćni prostori potrebni za rad jedinica)	4+2 (Galerija42°)	68.2+160 (Galerija42°)		da

Tabela 1. Vrednija istraživačka laboratorijska oprema

Studijski program	Laboratorijska oprema	kom
SP Slikarstvo	Slikarski štafelaji Crtački kozlići	54 15
SP Vajarstvo	Mala peć za keramiku (ELEKTRON, Banja Koviljača) Velika peć za keramiku (ELEKTRON, Banja Koviljača) Stona bušilica VALEX, 450W, 54kg Tocilo za metal VALEX, 5x150/200, 350W Ger za drvo DEWALT, DV 716E-QS, 2200W Ger za metal DEWALT, DV 871-QS, 2200W Tračna šega ELEKTRA BECKUM, BAS 316 G Kompresor ELEKTRO MASCHINEN, LT 50 Ručni circular DEWALT, DW 62-QS Grnčarski točak	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 2
Modul Grafka	Prese za duboku štampu Presa za litografiju Sto za sito-štampu Sto za snimanje sita sa vakuumom Kada za pranje sita	3 1 1 1 1
Grafički dizajn	Aparati (tijelo): Nikon D5100 serijski br. 6992880 Nikon D200 serijski br. 4052833 Nikon D70 nema serijski br. Nikon D7000 serijski br. 6545713 Olympus E410 serijski br. 05654996 Nikon FM2 analogni Objektivi: Nikon 18-105mm Nikon 18-77mm Nikon 28-105mm Nikon 50mm	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1

	Olympus 14-42mm	1
	Nikon 18-200mm	1
	Nikon 35mm	1
	Nikon 135mm	1
	Ostala oprema:	
	Punjači:	
	Nikon MH-25	1
	Nikon MH-18	1
	Nikon MH-24	1
	Olympus	1
	Svjetlomjeri:	
	Seconik flashmate serijski br. 002451	1
	Lunasix 3	1
	Čitač kartica:	
	Transcend	1
	Hama	1
	Stativi:	
	Veliki studijski stativ	1
	manji stativ	2
	Glava za video	1
	Rasvjeta:	
	Flash glave:	
	Yong jiang 800D	1
	200 BTD	2
	Led rasvjeta	2
	stativi za rasvjetu	4
	Nastavci za flash glave	
	Kišobran	1
	soft box	2
	Zilberica	1
	Siva karta	1

5.1.1 Biblioteka;

Centralna univerzitetska biblioteka organizuje i rukovodi bibliotečkim sistemom Univerziteta, odnosno bibliotekama njegovih organizacionih jedinica. Nadležna je za razvoj bibliotečko-informacionog sistema Univerziteta i kreiranje centralnog bibliotečkog kataloga Univerziteta prema međunarodnim bibliografskim standardima. U Biblioteci se obavlja i stručna obrada bibliotečke građe, obnova i nabavka bibliotečkog fonda, kao i produkcija i distribucija izdavačke djelatnosti Univerziteta.

Detaljnije informacije o raspoloživim bazama, prinovljenoj literaturi i slično se mogu naći na linku: <http://www.ucg.ac.me/me/o-univerzitetu/centralna-univerzitetska-biblioteka>

U sklopu integrisane bioblioteke UCG na Fakultetu likovnih umjetnosti pored naše funkcionišu i biblioteke Fakulteta dramskih umjetnosti i Muzičke akademije sa Cetinja. Bilblioteka FLU raspolaže knjižnim fondom od 2 306 naslova, biblioteka FDU raspolaže knjižnim fondom od 1 866 naslova a biblioteka MA je u fazi sređivanja knjižnog fonda. Objedinjene raspolažu čitaonicom sa raspoloživih 20 sjedišta.

Fond biblioteke nije digitalizovan što otežava njeno korištenje. Oprema koju je u upotrebi na SP kao i u administraciji je neujednačena i dobrim dijelom dotrajala, uglavnom zbog nemogućnosti nabavke i održavanja posljednjih godina.

5.1.2 Informacione i komunikacione tehnologije za realizaciju programa;

Od informacione i komunikacione tehnologije za realizaciju programa Fakultet likovnih umjetnosti raspolaže ugalvnom dotrajalom opremomm koja podrazumijeva računare (16 desktop i 1 lapo top), štampače (13), skenere (6), i projektore (4).

kompjuteri

r. br.	popisni br.	opis
•	144	HP Compac
•	264	HP Compac
•	329	HP Compac
•	352	Tripy
•	357	HP Compac
•	402	HP Compac
•	471	HP Compac
•	500	HP Compac
•	509	HP Compac
•	623	HP Compac
•	632	Armor RJ
•	669	HP Compac
•	670	HP Compac
•	675	HP Compac
•	947	HP Compac
•	991	HP Pro Book (lap top)
•	993	Pro actionnet G 530

šampači

r. br.	popisni br.	opis
•	143	HP Laser Jet 1200
•	295	HP Laser Jet P 1005
•	328	HP Laser Jet 1300
•	350	HP Laser Jet 1010
•	355	HP Laser Jet 1020
•	462	Canon IP 4600
•	501	HP Color Laser Jet 3600
•	624	HP Laser Jet 1018
•	643	HP Laser Jet 1020
•	665	Xerox Docu PrintP8 ex
•	677	Xerox PH ACER 7100
•	678	Samsung Colour Xpression clp- 315
•	680	Docu Print 255

skeneri

r. br.	popisni br.	opis
•	296	HP Scan Jet G 3010
•	297	Mustek
•	463	HP Scan Jet 8300
•	472	Canon IR 1018
•	664	Scan Jet 2300C
•	942	HP Laser Jet M 1522

projektori

r. br.	popisni br.	opis
•	406	rotomatic 740 slajd projector sa koferom
•	644	Infocus IN 114
•	645	Epson EMP X 52
•	684	BENQ MX 503

5.1.3 Finansiranje studijskog programa i način obezbjeđenja sredstava;

Finansiranje navedenih studijskih programa planirano je u skladu sa Odlukom Senata UCG br. 03-1910 i Upravnog odbora UCG br. 02-1910/1, obije od 30. 06. 2016, kao i Strategijom visokog obrazovanja 2016-2020.

- 5.1.4 Finansiranje studijskog programa i garancija osnivača privatnih Ustanova, saglasno članu 44 Zakona o visokom obrazovanju ("Sl.list RCG", br. 60/03).

5. SAMOVREDNOVANJE STUDIJSKOG PROGRAMA

5.1 Navesti dobre strane studijskog programa;

Studijski programi FLU Slikarstvo, Vajarstvo i Grafički dizajn predstavljaju ozbiljnu i atraktivnu ponudu praktično- teoretskih i stručnih vještina i znanja iz velikog broja umjetničkih disciplina i u aktuelnoj ponudi u potpunosti su usklađeni sa evropskim standardima u pogledu uslova upisa, trajanja studija, sticanja akademskog zvanja i načina studiranja. Uporednom analizom studijskih programa sa fakultetima iz Evrope i okruženja može se uočiti velika sličnost sa studijskim programima istog profila u pogledu strukture i sadržaja. Dakle, pomenuti studijski programi imaju visok stepen uporedivosti sa fakultetima Evropske unije i okruženja, koji su do sada uskladili svoje programe sa preporukama Bolonjske deklaracije. Uz opredjeljenje za model studiranja 3+2 uporedivost je znatno veća nego ranije.

Studijski programi koncipirani su tako da, osim stručno umjetničkih i teoretskih znanja koja studente pripremaju za karijeru u umjetnosti, institucijama kulture i medija i sl. omogućavaju studentima da steknu osnovna pedagoška znanja. Dobra strana svih studijskih programa je činjenica da se u velikoj mjeri oslanjaju na sopstveni akademski kadar, što obezbjeđuje održivost SP.

Studijski programi Slikarstvo i Vajarstvo predstavljaju jedinstvenu ponudu bazičnih likovnih disciplina u Crnoj Gori i postoje kao samostalni studijski programi od osnivanja Fakulteta 1989. Karakter programa čine individualna i interaktivna nastava, veliki broj časova praktičnog rada, uz znatno savremenije nove nastavne planove koji su navedeni u prijavi za aktuelnu akreditaciju.

Studijski program Grafički dizajn je uz unapređenje kadrovskih, infrastrukturnih i organizacionih kapaciteta FLU u posljednjih nekoliko godina uspio da osavremeni i unaprijedi nastavu. Prijedlog nove strukture studijskog programa motivisan je neophodnošću praćenja brzog razvoja struke vezane za razvoj novih tehnologija i novih medija, potrebom da se održi korak sa srodnim institucijama u regionu, kao i ambicijom da se FLU Cetinje afirmiše kao savremeni, regionalno prepoznati fakultet. Važno je istaći i to da je tržište rada u oblasti koja je predmet ovih studija u ekspanziji u posljednjih desetak godina, što dokazuje i visok nivo zapošljavanja svršenih studenata u struci. SP je u poslednje 4 godine prepoznatljiv regionalno i kroz značajne vannastavne aktivnosti: FLUID Dizajn forum, interdisciplinarnu dizajnerska platforma koju organizuje FLU Cetinje, (a čiji organizacioni tim čine nastavnici i saradnici sa SP Grafički dizajn) kroz niz aktivnosti (radionice, predavanja, prezentacije izložbe, itd) okupila je u pomenutom periodu više od 200 studenata sa 12 fakulteta iz regiona i 76 predavača iz cijelog svijeta na događanjima u više gradova Crne Gore i trenutno predstavlja najznačajniji regionalni dizajnerski događaj.

Uspostavljena međunarodna saradnja sa brojnim fakultetima i institucijama kulture iz okruženja (Trebinje, Sarajevo, Beograd, Novi Sad, Split, Mostar,

Ljubljana, Široki Brijeg) i Evrope (Francuska, Italija, Poljska, Austrija, Njemačka, Portugal, Latvija, Litvanija, Slovačka, Bugarska) kao i veoma razvijena odlazna i dolazna mobilnost studenata i nastavnika ozbiljan su pokazatelj napretka i razvoja Fakulteta likovnih umjetnosti i njegovih studijskih programa. Osim mobilnosti studenata i nastavnika, sa pomenutim institucijama FLU je organizovao brojne projekte, izložbe, manifestacije i predavanja.

FLU Cetinje saradjuje sa sljedećim fakultetima:

L'Ecole Superieure d'Art Nancy, Francuska (ENSAN) www.ensa-nancy.fr/

L'Ecole Superieure d'Art de Lorraine, Francuska www.esalorraine.fr/

Academy of Fine arts Warsaw, Poljska <https://asp.waw.pl/eng/>

Academy of Fine Arts Lisbon, Portugal www.belasartes.ulisboa.pt

Vilnius Academy of Arts, Litvanija <http://www.vda.lt>

Academy of Fine Arts, Riga, Letonija, www.lma.lv

Accademia di Belle Arti di Firenze, Italija www.accademia.firenze.it

Accademia di Belle Arti di Macerata, Italija www.abamc.it

National Academz of Fine Arts Sofia, Bugarska <http://nha.bg/en>

Umjetnička akademija Split, Hrvatska www.umas.hr.

Akademija za likovno umetnost Ljubljana, Slovenija www.aluo.uni-lj.si

Fakultet likovnih umjetnosti Beograd www.flu.bg.ac.rs/

Akademija umetnosti Novi Sad www.akademija.uns.ac.rs

Akademija likovnih umetnosti iz Sarajeva, Bosna i Hercegovina

<http://www.alu-uns.com.ba/>

Akademija likovnih umjetnosti iz Trebinja <http://www.alutb.com/>

Akademija likovnih umjetnosti u Zagrebu <http://www.alu.unizg.hr/>

Akademija likovnih umjetnosti, Široki Brijeg, B i H www.alu.sve-mo.ba

5.2 Početna ograničenja i rizici;

Studijski programi FLU Slikarstvo, Vajarstvo i Grafički dizajn su akreditovani u prethodna dva ciklusa, a osavremenjeni nastavni planovi samo će povećati atraktivnost sva tri SP.

Po dosadašnjim analizama i zainteresovanosti kandidata za upis, ne vidimo bilo kakva ograničenja i rizike za upis na SP Slikarstvo. Međutim, eventualna ograničenja i rizici mogli bi se odnositi na smanjeni broj zainteresovanih srednjoškolaca za upis na SP Grafički dizajn, zbog konkurencije na privatnim univerzitetima u Crnoj Gori. Ovaj rizik je izvjesno mali jer su slični SP i do sada postojali, uz prisutnu tendenciju da studenti tih fakulteta nakon završetka osnovnih studija nastavljaju dalje školovanje na FLU Cetinje. Na duži rok, postoji rizik da se bez dodatne inovacije i proširenja ponude na oblasti savremenih interdisciplinarnih programa, smanji atraktivnost ovog studijskog programa.

Rizici koji se odnose na smanjenje broja zainteresovanih kandidata trenutno postoje na SP Vajarstvo, ali su uslovljeni otežanim uslovima za rad usljed neprestanih seljenja. Rizici će svakako biti prevaziđeni kada se umjetnički fakulteti presele u Univerzitetski kompleks. Ostalih rizika i ograničenja nema.

5.3 Vizija studijskog programa u budućnosti.

Fakultet likovnih umjetnosti aplicira za akreditaciju inoviranih nastavnih planova po novom modelu studiranja i očekuje mnogo kvalitetniju organizaciju nastave, kao i konkurentnije osnovne i master studije na tržištu rada.

Iskustva međunarodne saradnje, mobilnost studenata i nastavnog osoblja, koja je godinama u fokusu razvoja na FLU veoma su doprinijela poboljšanju nastavnog procesa i njegovog inoviranja. Glavne smjernice razvoja tiču se upravo održavanja postojećeg nivoa međunarodne saradnje i mobilnosti i unapređenja iste, gdje to bude potrebno. Pored navedenog, prioriteti daljeg razvoja su:

- 1. Školovanje stručnjaka iz oblasti likovnih umjetnosti i dizajna, koji će biti konkurentni na domaćem i međunarodnom tržištu rada**
- 2. Uključivanje umjetničko-istraživačkih resursa Fakulteta u sveukupni razvoj Crne Gore i učešće u međunarodnim projektima sa partnerskim institucijama**
- 3. Intenziviranje učešća studenata u svim aktivnostima Fakulteta, usmjeravanje na stručne prakse i vrjednovanje učešća u akademskim projektima, koji predstavljaju ozbiljnu pripremu za budući samostalan rad u struci.**
- 4. Razvijanje ideje interdisciplinarnosti i povezivanje sa školama srodnih i manje srodnih profilacija, privrednim subjektima i institucijama kulture i obrazovanja**
- 5. Intenzivno učešće svih subjekata FLU i prezentiranje na međunarodnim smotrama (izložbama, umjetničkim kolonijama i simpozijumima).**

Uprkos značajnom unapređenju nastavnih planova, racionalizaciji i posebno podizanju nivoa uporedivosti sa savremenim studijskim programima slične orijentacije koji se predlažu ovim dokumentom, neophodno je već sada planirati dalji razvoj SP na master nivou. Šira ponuda koja bi podrazumijevala više modularnih i interdisciplinarnih programa omogućila bi značajno veći broj studenata a time i racionalniji odnos broja nastavnika i studenata, veću atraktivnost i fleksibilnost studijskog programa. Najjednostavnije i vjerovatno najatraktivnije proširenje ponude odnosilo bi se za početak na veće povezivanje umjetničkih i srodnih fakulteta, a zatim i na ostale jedinice UCG.

U prilogu dokumenta su: nastavni planovi, kurikulumi predmeta, spisak literature za sva 3 studijska programa, Pravilnik o upisu na I god. studija, Pravila studiranja na OS i MA

Nastavni planovi Osnovne i Master studije – studijski program Slikarstvo

Studijski program Slikarstvo – osnovne akademske studije, godina 1, semstar 1

sem	rbr	naziv	predavanja	vježbe	ects	nastavnik/ca	saradnik/ca
1	1	Analitičko crtanje I	2	2	6	Vladimir Đuranović	=
1	2	Slikarstvo I	2	2	5	Rajko Todorović	Maja Šofranac
1	3	Grafika I	2	2	5	Marija Kapisoda	Veljko Kopitović
1	4	Modelovanje I	2	2	5	Nenad Šoškić	Ivana Radovanović
1	5	Likovna anatomija I	2	1	3	Slavica Gvozdenović	=
1	6	Teorija forme	2		2	Rajko Todorović	
1	7	Istorija umjetnosti I	2		2	UCG	
1	8	Strani jezik I	2	1	2	UCG	
		ukupno	16	10	30		

Studijski program Slikarstvo – osnovne akademske studije, godina 1, semstar 2

sem	rbr	naziv	predavanja	vježbe	ects	nastavnik/ca	saradnik/ca
2	1	Analitičko crtanje II	2	2	5	Vladimir Đuranović	=
2	2	Slikarstvo II	2	2	7	Rajko Todorović	Maja Šofranac
2	3	Grafika II	2	2	5	Marija Kapisoda	Veljko Kopitović
2	4	Osnovi likovne tehnologije	2	2	5	Nataša Đurović	Maja Šofranac
2	5	Likovna anatomija II	2	1	2	Slavica Gvozdenović	=
2	6	Osnovi likovnih elemenata	2		2	Rajko Todorović	=
2	7	Istorija umjetnosti II	2		2	UCG	
2	8	Strani jezik II	2	1	2	UCG	
		ukupno	16	10	30		

Studijski program Slikarstvo – osnovne akademske studije, godina 2, semstar 3

sem	rbr	naziv	predavanja	vježbe	ects	nastavnik/ca	saradnik/ca
3	1	Crtanje I	2	1	4	Slavica Gvozdenović	=
3	2	Istorija umjetnosti III	2		2	UCG	
3	3	Osnovi fotografije I	2	2	4	Lazar Pejović	Sandra Đurović
3	4	Slikarstvo III	2	1	3	Draško Dragaš	saradnik slikanje
3	5	Grafika III	2	1	3	Marija Kapisoda	Veljko Kopitović
3	6	Intermedijalna istraživanja I	2	1	3	Marko Marković	=
3	7	Slikarska tehnologija	2	1	3	Nataša Đurović	saradnik slikanje
3	8	Strani jezik I	2	1	2	UCG	
3	i	Izborni slikarski atelje I	1		6	Draško Dragaš	
3	i	Izborni grafički atelje I	1		6	Vesna Bošković	
3	i	Izborni intermedijalni atelje I	1		6	Milena Jovičević	
		ukupno	17	8	30		

Studijski program Slikarstvo – osnovne akademske studije, godina 2, semstar 4

sem	rbr	naziv	predavanja	vježbe	ects	nastavnik/ca	saradnik/ca
4	1	Crtanje II	2	1	4	Slavica Gvozdenović	=
4	2	Večernji akt	2	1	3	Marko Marković	=
4	3	Istorija umjetnosti IV	2		2	UCG	
4	4	Osnovi fotografije II	2	2	4	Lazar Pejović	Sandra Đurović
4	5	Slikarstvo IV	2	1	3	Draško Dragaš	Maja Šofranac
4	6	Grafika IV	2	1	3	Marija Kapisoda	Veljko Kopitović
4	7	Intermedijalna istraživanja II	2	1	3	Marko Marković	=
4	8	Strani jezik II	2	1	2	UCG	
4	i	Izborni slikarski atelje II	1		6	Draško Dragaš	
4	i	Izborni grafički atelje II	1		6	Vesna Bošković	
4	i	Izborni intermedijalni atelje II	1		6	Milena Jovičević	
		ukupno	17	8	30		

Studijski program Slikarstvo – osnovne akademske studije, godina 3, semstar 5

sem	rbr	naziv	predavanja	vježbe	ects	nastavnik/ca	saradnik/ca
		Obavezni predmeti(15 ECTS)					
5	1	Umjetnički koncepti moderne	2	1	3	EXT	
5	2	Prostorne kompozicije	2	2	6	Draško Dragaš	Maja Šofranac
5	3	Crtanje III	2	1	3	Slavica Gvozdenović	=
5	4	Istorija umjetnosti Crne Gore	2		3	UCG	
		Modul – Slikarstvo					
5	5	Slikarstvo V	3	2	9	Ratko Odalović	saradnik slikanje
5	6	Zidne slikarske tehnike	2	1	3	Nataša Đurović	Maja Šofranac
5	7	Izborni predmet u modulu (<i>Tehnologija novih medija</i>) (<i>Savremene grafičke tehnike</i>)	2	1	3		
		Modul – Grafika					
5	5	Grafika V	2	2	9	Anka Burić	Veljko Kopitović
5	6	Savremene grafičke tehnike	2	1	3	Vesna Bošković	Veljko Kopitović
5	7	Izborni predmet u modulu (<i>Tehnologija novih medija</i>) (<i>Projektovanje</i>)	2	1	3		
		Modul – Intermedijalna umjetnost					
5	5	Intermedijalna umjetnost I	2	2	9	Milena Jovićević	saradnik slikanje
5	6	Tehnologija novih medija	2	1	3	UCG	UCG
5	7	Izborni predmet u modulu (<i>Projektovanje</i>) (<i>Dizajniranje za WEB</i>)	2	1	3		
		ukupno	15	8	30		

Studijski program Slikarstvo – osnovne akademske studije, godina 3, semstar 6

sem	rbr	naziv	predavanja	vježbe	ects	nastavnik/ca	saradnik/ca
		Obavezni predmeti(18 ECTS)					
6	1	Savremena umjetnost	2		3	EXT	
6	2	Sociologija umjetnosti	2		3	EXT	
6	3	Portfolio	2	1	3	Marko Marković	=
6	4	Teorija i estetika medija	2	1	3	UCG	=
6	5	Crtanje IV	2	1	3	Vladimir Đuranović	=
6	6	<i>Izborni predmet</i>	2	1	3		
		Modul – Slikanje					
6	7	Slikarstvo VI	3	2	6	Ratko Odalović	saradnik slikanje
6	8	Konzervacija	2	1	3	Nataša Đurović	Maja Šofranac
		Završni rad			3		
		Modul – Grafika					
6	7	Grafika VI	2	2	6	Anka Burić	Milutin Darić
6	8	Propusna i ravna štampa	2	1	3	Marija Kapisoda	Milutin Darić
		Završni rad			3		
		Modul – Intermedijalna umjetnost					
6	7	Intermedijalna umjetnost II	2	2	6	Milena Jovičević	saradnik slikanje
6	8	Video	2	1	3	EXT	EXT
		Završni rad			3		
		ukupno	17	7	30		

Studijski program Slikarstvo – MASTER studije, godina 1, semstar 1

sem	rbr	naziv	predavanja	vježbe	ects	nastavnik/ca	saradnik/ca
		Obavezni predmeti (12 ECTS)					
7	1	Teorije i prakse savremene umjetnosti I	2		3	EXT	
7	2	Prostorne kompozicije MA	2	1	3	Ratko Odalović	saradnik slikanje
7	3	Istraživanje u crtežu MA I	2	1	3	Vladimir Đuranović	=
7	4	Pedagogija i didaktika MA	2		3	UCG	=
		Modul – Slikarstvo					
7	5	Slikarstvo metode umjetničkog istraživanja MA I	2	2	12	Branislav Sekulić	Maja Šofranac
7	6	Mural MA	2	1	3	Nataša Đurović	Maja Šofranac
		Modul – Grafika					
7	5	Grafika -metode umjetničkog istraživanja MA I	2	2	12	Anka Burić	Milutin Darić
7	6	Eksperimentalna grafika MA I	2	1	3	Vesna Bošković	Veljko Kopitović
		Modul – Intermedijalna umjetnost					
7	5	Intermedijalna umjetnost -metode umjetničkog istraživanja MA I	2	2	12	Milena Jovičević	saradnik slikanje
7	6	Video art MA	2	1	3	EXT	EXT
7	7	Izborni predmet	2	1	3		
		UKUPNO:	14	6	30		

Studijski program Slikarstvo – MASTER studije, godina 1, semstar 2

sem	rbr	naziv	predavanja	vježbe	ects	nastavnik/ca	saradnik/ca
		Obavezni predmeti(12 ECTS)					
8	1	Teorije i prakse savremene umjetnosti II	2		3	EXT	
8	2	Fotografija MA	2	1	3	Lazar Pejović	Sandra Đurović
8	3	Istraživanje u crtežu MA	2	1	3	Draško Dragaš	=
8	4	Metodika likovnog obrazovanja MA	2		3	UCG	=
		Modul – Slikarstvo					
8	5	Slikarstvo metode umjetničkog istraživanja MA II	2	2	12	Branislav Sekulić	Maja Šofranac
8	6	Konzervacija MA	2	1	3	Nataša Đurović	Maja Šofranac
		Modul – Grafika					
8	5	Grafika -metode umjetničkog istraživanja MA II	2	2	12	Anka Burić	Milutin Darić
8	6	Eksperimentalna grafika MA II	2	1	3	Vesna Bošković	Veljko Kopitović
		Modul – Intermedijalna umjetnost					
8	5	Intermedijalna umjetnost -metode umjetničkog istraživanja MA I	2	2	12	Milena Jovičević	saradnik slikanje
8	6	Digitalna umjetnost MA	1	1	3	EXT	EXT
8	7	Izborni predmet	2	1	3		
		UKUPNO:	14	6	30		

Studijski program Slikarstvo – MASTER studije, godina 2, semstar 3

sem	rbr	naziv	predavanja	vježbe	ects	nastavnik/ca	saradnik/ca
		Obavezni predmeti (12 ECTS)					
9	1	Umjetnički sistem i tržište	2		3	EXT	
9	2	Metodologija izrade završnog rada MA	2		3	Marko Marković	
9	3	Akademski projekat /stručna praksa MA			6		
		Modul – Slikarstvo					
9	4	Slikarstvo MA	2	2	15	Branislav Sekulić	Maja Šofranac
		Modul – Grafika					
9	4	Grafika MA	2	2	15	Anka Burić	Milutin Darić
		Modul – Intermedijalna umjetnost					
9	4	Intermedijalna umjetnost MA	2	2	15	Milena Jovićević	saradnik slikanje
9	5	Izborni predmet	1	1	3		
		UKUPNO:	7	3	30		

Studijski program Slikarstvo – MASTER studije, godina 2, semstar 4

sem	rbr	naziv	predavanja	vježbe	ects	nastavnik/ca	saradnik/ca
		Modul – Slikarstvo					
10	1	Slikarstvo završni rad MA			30		
		Modul – Grafika					
10	1	Grafika završni rad MA			30		
		Modul – Intermedijalna umjetnost					
10	1	Intermedijalna umjetnost završni rad MA			30		
		UKUPNO:	0	0	30		

Nastavni planovi Osnovne i Master studije – studijski program Vajarstvo

Studijski program vajarstvo – osnovne akademske studije, godina 1, semstar 1

sem	rbr	naziv	predavanja	vježbe	ects	nastavnik/ca	saradnik/ca
1	1	Analitičko crtanje I	2	2	6	Vladimir Đuranović	=
1	2	Vajarska tehnologija I	2	2	5	Milivoje Babović	saradnik vajanje
1	3	Slikarstvo I	2	2	5	Rajko Todorović	Maja Šofranac
1	4	Modelovanje I	2	2	5	Nenad Šoškić	Ivana Radovanović
1	5	Likovna anatomija I	2	1	3	Slavica Gvozdenović	=
1	6	Teorija forme	2		2	Rajko Todorović	
1	7	Istorija umjetnosti I	2		2	UCG	
1	8	Strani jezik I	2	1	2	UCG	
		ukupno	16	10	30		

Studijski program vajarstvo – osnovne akademske studije, godina 1, semstar 2

sem	rbr	naziv	predavanja	vježbe	ects	nastavnik/ca	saradnik/ca
2	1	Analitičko crtanje II	2	2	5	Vladimir Đuranović	=
2	2	Vajarska tehnologija II	2	2	5	Željko Reljić	saradnik vajanje
2	3	Grafika II	2	2	5	Marija Kapisoda	Veljko Kopitović
2	4	Modelovanje II	2	2	7	Nenad Šoškić	Ivana Radovanović
2	5	Likovna anatomija II	2	1	2	Slavica Gvozdenović	=
2	6	Osnovi likovnih elemenata	2		2	Rajko Todorović	=
2	7	Istorija umjetnosti II	2		2	UCG	
2	8	Strani jezik II	2	1	2	UCG	
		ukupno	16	10	30		

Studijski program vajarstvo – osnovne akademske studije, godina 2, semstar 3

sem	rbr	naziv	predavanja	vježbe	ects	nastavnik/ca	saradnik/ca
3	1	Crtanje I	2	1	5	Slavica Gvozdenović	=
3	2	Istorija umjetnosti III	2		2	UCG	=
3	3	Osnovi fotografije I	2	2	4	Lazar Pejović	Sandra Đurović
3	4	Vajarstvo I	3	2	8	Nenad Šoškić	Ivana Radovanović
5	5	Skulptura u materijalu I	2	2	6	Željko Reljić	saradnik vajanje
3	6	Strani jezik III	2	1	2	UCG	
3	7	Izborni predmet	2	1	3		
		ukupno	15	9	30		

Studijski program vajarstvo – osnovne akademske studije, godina 2, semstar 4

sem	rbr	naziv	predavanja	vježbe	ects	nastavnik/ca	saradnik/ca
4	1	Crtanje II	2	1	4	Slavica Gvozdenović	Slavica Gvozdenović
4	2	Večernji akt	2	1	3	Marko Marković	
4	3	Istorija umjetnosti IV	2		2	UCG	
4	4	Osnovi fotografije II	2	2	4	Lazar Pejović	Sandra Đurović
4	5	Vajarstvo II	3	2	6	Predrag Milačić	Ivana Radovanović
4	6	Skulptura u materijalu II	2	1	6	Željko Reljić	stručni s. Vajanje
4	7	Strani jezik IV	2	1	2	UCG	
4	8	Izborni predmet	2	1	3		
		ukupno	17	9	30		

Studijski program vajarstvo – osnovne akademske studije, godina 3, semstar 5

sem	rbr	naziv	predavanja	vježbe	ects	nastavnik/ca	saradnik/ca
5	1	Umjetnički koncepti moderne	2	1	3	EXT	
5	2	Crtanje III	2	1	3	Slavica Gvozdenović	=
5	3	Vajarstvo III	2	2	7	Predrag Milačić	Ivana Radovanović
5	4	Istorija umjetnosti Crne Gore	2		3	UCG	
Modul – Vajarstvo							
5	5	Skulptura u materijalu III	2	2	6	Željko Reljić	stručni s. Vajanje
5	6	Skulptura u kamenu	2	2	5	Predrag Milačić	stručni s. Vajanje
5	7	Izborni predmet (Zidne slikarske tehnike) (Propusna i ravna štampa)	2	1	3		
Modul – Unikatno oblikovanje							
5	5	Unikatno oblikovanje I	2	2	8	Milivoje Babović	stručni s. Vajanje
5	6	Projektovanje	2	1	3	UCG	stručni s. Vajanje
5	7	Izborni predmet (Tehnologija novih medija) (Dizajn i marketing)	2	1	3		
ukupno			14	9	30		

Studijski program vajarstvo – osnovne akademske studije, godina 3, semstar 6

sem	rbr	naziv	predavanja	vježbe	ects	nastavnik/ca	saradnik/ca
6	1	Savremena umjetnost	2		3	EXT	
6	2	Sociologija umjetnosti	2		3	UCG	
6	3	Crtanje IV	2	1	3	Slavica Gvozdenović	=
6	4	Vajarstvo IV	2	3	6	Milivoje Babović	Ivana Radovanović
6	5	Portfolio	2	1	3	Marko Marković	=
6	6	Izborni predmet	2	1	3		
		Modul – Vajarstvo					
6	7	Skulptura u materijalu IV Završni rad	3	2	6 3	Željko Reljić	stručni s. Vajanje
		Modul – Unikatno oblikovanje					
6	7	Unikatno oblikovanje II Završni rad	2	2	6 3	Milivoje Babović	stručni s. Vajanje
		ukupno	15	8	30		

Studijski program vajarstvo – MASTER studije, godina 1, semstar 1

sem	rbr	naziv	predavanja	vježbe	ects	nastavnik/ca	saradnik/ca
7	1	Teorije i prakse savremene umjetnosti MA I	2		3		
7	2	Istraživanje u crtežu MA I	1	1	3	Vladimir Đuranović	=
7	3	Savremene skulptorske forme MA I	2	1	3	Nenad Šoškić	Ivana Radovanović
7	4	Pedagogija i didaktika MA	2		3	UCG	
7	5	Vajarstvo -metode umjetničkog istraživanja MA I	3	2	15	Milivoje Babović	saradnik vajanje
7	6	Izborni predmet	2	1	3		
		UKUPNO:	12	5	30		

Studijski program vajarstvo – MASTER studije, godina 1, semstar 2

sem	rbr	naziv	predavanja	vježbe	ects	nastavnik/ca	saradnik/ca
8	1	Teorije i prakse savremene umjetnosti MA II	2		3		
8	2	Istraživanje u crtežu MA II	1	1	3	Draško Dragaš	=
8	3	Savremene skulptorske forme MA II	2	1	3	Nenad Šoškić	Ivana Radovanović
8	4	Metodika likovnog obrazovanja MA	2		3	UCG	
8	5	Vajarstvo -metode umjetničkog istraživanja MA II	3	2	15	Predrag Milačić	saradnik vajanje
8	6	Izborni predmet	2	1	3		
		ukupno	12	5	30		

Studijski program vajarstvo – MASTER studije, godina 2, semstar 3

sem	rbr	naziv	predavanja	vježbe	ects	nastavnik/ca	saradnik/ca
9	1	Umjetnički sistem i tržište MA	2		3		
9	2	Metodologija izrade završnog rada MA	2		3	Marko Marković	
9	3	Akademski projekat /stručna praksa MA I			6		
9	4	Vajarstvo MA	3	2	15	Predrag Milačić	saradnik vajanje
9	5	Izborni predmet	2	1	3		
		ukupno	9	3	30		

Studijski program vajarstvo – MASTER studije, godina 2, semstar 4

sem	rbr	naziv	predavanja	vježbe	ects	nastavnik/ca	saradnik/ca
10	1	Vajanje MA završni rad	0	0	30		

Nastavni planovi Osnovne i Master studije – studijski program Grafički dizajn

Studijski program Grafički dizajn – osnovne akademske studije, godina 1, semstar 1

sem	rbr	naziv	predavanja	vezbe	ects	nastavnik/ca	saradnik/ca
1	1	Analitičko crtanje I	2	2	6	Vladimir Đuranović	=
1	2	Slikarstvo I	2	2	5	Rajko Todorović	Maja Šofranac
1	3	Modelovanje I	2	2	5	Željko Reljić	Ivana Radovanović
1	4	Uvod u dizajn	2	2	5	Ana Matić	Dejan Drašković
1	5	Aplikativni grafički softwer I		3	3		Dejan Drašković
1	6	Teorija forme	2		2	Rajko Todorović	
1	7	Istorija umjetnosti I	2		2	UCG	
1	8	Strani jezik I	2	1	2	UCG	
		ukupno	14	12	30		

Studijski program Grafički dizajn – osnovne akademske studije, godina 1, semstar 2

sem	rbr	naziv	predavanja	vezbe	ects	nastavnik/ca	saradnik/ca
2	1	Analitičko crtanje II	2	2	5	Vladimir Đuranović	=
2	2	Grafika II	2	2	5	Marija Kapisoda	Milutin Darić
2	3	Tipografija	2	2	6	nastavnik DIZAJN	Dejan Drašković
2	4	Uvod u ilustraciju	2	1	4	Marko Marković	=
2	5	Aplikativni grafički softwer II		3	4		Dejan Drašković
2	6	Osnovi likovnih elemenata	2		2	Rajko Todorović	=
2	7	Istorija umjetnosti II	2		2	UCG	
2	8	Strani jezik II	2	1	2	UCG	
		ukupno	14	11	30		

Studijski program Grafički dizajn – osnovne akademske studije, godina 2, semstar 3

sem	rbr	naziv	predavanja	vezbe	ects	nastavnik/ca	saradnik/ca
3	1	Crtanje I	2	1	4	Slavica Gvozdenović	=
3	2	Strani jezik III	2	1	2	UCG	
3	3	Istorija umjetnosti III	2		2	UCG	
3	4	Osnovi fotografije I	2	2	4	Lazar Pejović	Sandra Đurović
3	5	Layout	2	2	6	nastavnik DIZAJN	Zdravko Delibašić
3	6	Grafičke komunikacije I	2	2	6	Ana Matić	Zdravko Delibašić
3	7	Tehnologija industrijske grafike	1	2	3	nastavnik DIZAJN	Dejan Drašković
3	8	Izborni predmet	2	1	3		
		ukupno	15	11	30		

Studijski program Grafički dizajn – osnovne akademske studije, godina 2, semstar 4

sem	rbr	naziv	predavanja	vezbe	ects	nastavnik/ca	saradnik/ca
4	1	Istorija umjetnosti IV	2		2	UCG	
4	2	Strani jezik IV	2	1	2	UCG	
4	3	Osnovi fotografije II	2	2	4	Lazar Pejović	Sandra Đurović
4	4	Grafičko oblikovanje knjige	2	3	7	Suzana Pajović	Dejan Drašković
4	5	Grafičke komunikacije II	2	2	6	nastavnik DIZAJN	Zdravko Delibašić
4	6	Ilustracija	2	2	6	Suzana Pajović	Zdravko Delibašić
4	7	Izborni predmet	2	1	3		
		ukupno	14	11	30		

Studijski program Grafički dizajn – osnovne akademske studije, godina 3, semstar 5

sem	rbr	naziv	predavanja	vezbe	ects	nastavnik/ca	saradnik/ca
Obavezni predmeti (15 ECTS)							
5	1	Istorija umjetnosti Crne Gore	2		3	UCG	
5	2	Fotografija u dizajnu	2	2	6	Lazar Pejović	Sandra Đurović
5	3	Dizajn i marketing	2	1	3	UCG	Dejan Drašković
5	4	Tehnologija novih medija	2	1	3	UCG	UCG
Modul - Grafičke komunikacije							
5	5	Grafičke komunikacije III	2	3	9	Ana Matić	Dejan Drašković
5	6	Dizajniranje za WEB	1	2	3	nastavnik DIZAJN	Dejan Drašković
5	7	Izborni predmet u modulu	2	1	3	UCG	
5		<i>(Projektovanje)</i>				UCG	=
5		<i>(Umjetnički koncepti moderne)</i>				EXT	=
		<i>(Istorija CG i YU filma I)</i>					
Modul - Ilustracija i knjiga							
5	5	Ilustracija i knjiga I	2	3	9	Suzana Pajović	Zdravko Delibašić
5	6	Crtanje III	2	1	3	Ilija Burić	=
5	7	Izborni predmet u modulu	2	1	3		
5		<i>(Zidne slikarske tehnike)</i>					
5		<i>(Umjetnički koncepti moderne)</i>					
		<i>(Svjetska književnost I)</i>					
ukupno			13	10	30		

Studijski program Grafički dizajn – osnovne akademske studije, godina 3, semstar 6

sem	rbr	naziv	predavanja	vezbe	ects	nastavnik/ca	saradnik/ca
Obavezni predmeti (15 ECTS)							
6	1	Sociologija umjetnosti	2		3	UCG	
6	2	Teorija i estetika medija	2	1	3	UCG	=
6	3	Propusna i ravna štampa	2	1	3	Marija Kapisoda	Milutin Darić
6	4	Tipografija i pismo	2	2	6	nastavnik DIZAJN	Sandra Đurović
Modul - Grafičke komunikacije							
6	5	Grafičke komunikacije IV	2	3	6	Ana Matić	Sandra Đurović
6	6	Video	2	1	3	UCG	UCG
6	7	Izborni predmet u modulu	2	1	3		
6		(Portfolio)					
6		(Savremena umjetnost)					
6		(Istorija CG i YU filma II)					
6	8	Završni rad			3		
Modul - Ilustracija i knjiga							
6	5	Ilustracija i knjiga II	2	3	6	Suzana Pajović	Zdravko Delibašić
6	6	Crtanje IV	2	1	3	Ilija Burić	=
6	7	Izborni predmet u modulu	2	1	3		
6		(Video)					
6		(Savremena umjetnost)					
6		(Svjetska književnost II)					
6	8	Završni rad			3		
ukupno			14	9	30		

Studijski program Grafički dizajn – master studije, godina 1, semstar 1

sem	rbr	naziv	predavanja	vezbe	ects	nastavnik/ca	saradnik/ca
7	1	Pedagogija i didaktika MA	2		3	UCG	
7	2	Razvoj i teorija dizajna MA I	2		3	EXT	
7	3	Primijenjena fotografija MA	2	2	6	Lazar Pejović	Sandra Đurović
7	4	Kreativne industrije MA	2		4	UCG	
7	5	Ilustracija i knjiga MA	3	3	11	Suzana Pajović	Zdravko Delibašić
7	6	Izborni predmet	2	1	3		
			13	6	30		

Studijski program Grafički dizajn – master studije, godina 1, semstar 2

sem	rbr	naziv	predavanja	vezbe	ects	nastavnik/ca	saradnik/ca
8	1	Metodika likovnog obrazovanja MA	2		3	UCG	
8	2	Razvoj i teorija dizajna MA II	2		3	EXT	
8	3	Tipografija i pismo MA	2	1	4	nastavnik DIZAJN	=
8	4	Fotografija MA	2	1	3	Lazar Pejović	Sandra Đurović
8	5	Grafičke komunikacije MA	3	3	11	Ana Matić	Sandra Đurović
8	6	Izborni predmet	2	1	3		
8	7	Akademski projekat /stručna praksa MA I			3		
			13	6	30		

Studijski program Grafički dizajn – master studije, godina 2, semstar 3

sem	rbr	naziv	predavanja	vezbe	ects	nastavnik/ca	saradnik/ca
9	1	Metodologija izrade završnog rada MA	2		3	Marko Marković	
9	2	Brend menadžment	2	2	6	UCG	
9	3	Dizajn i društvo MA	2	1	3	Lazar Pejović	Sandra Đurović
9	4	Akademski projekat /stručna praksa MA II			6		
9	5	Dizajnerski istraživački projekat MA	2	3	9		
9	6	Izborni predmet	2	1	3		
			10	7	30		

Studijski program Grafički dizajn – master studije, godina 2, semstar 4

sem	rbr	naziv	predavanja	vezbe	ects	nastavnik/ca	saradnik/ca
		Izborni stručni predmet					
10	1	Završni rad			30		

	Naziv predmeta:	ANALITIČKO CRTANJE I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	I	6	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: Slikarstvo, Vajarstvo, Grafički dizajn
Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Studenti se upoznaju sa osnovnim zakonitostima crtanja po modelu kao i sa crtačkim materijalima i tehnikama.

Ishodi učenja:

- Stvara crteže po modelu u prirodnoj veličini.
- Analizira izražajne mogućnosti linije kao osnovnog izražajnog sredstva za tumačenje oblika i prostora
- Upotrebljava različite crtačke tehnike realizujući crteže malog formata.
- Razvija sopstveni senzibilitet u crtanju na zadatu temu.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. mr Draško Dragaš - nastavnik,

Metod nastave i savladanja gradiva: Praktični rad – vježbe u ateljeu; Individualni rad; Frontalna predavanja

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji

nedjelja	
	<i>Portret</i>
I	Crtanje portreta u prirodnoj veličini – osnove komponovanja, anatomije i proporcije
II	Linijски crtež, analiza linije kao osnovnog izražajnog sredstva za tumačenje oblika i prostora
III	Analitička studija portreta sa akcentom na teksturu i površinu . Analiza psihologije portreta, pokreta i karaktera
	<i>Portret sa šakama</i>
IV	Crtanje portreta sa šakama u prirodnoj veličini – osnove komponovanja, anatomije i proporcije
V	Analitičko crtanje linijom, ispitivanje izražajnih mogućnosti linije u građenju oblika i prostora na crtežu.
VI	Analitička studija portreta sa šakama sa akcentom na teksturu i površinu .
VII	Analiza psihologije portreta, pokreta i karaktera
	<i>Figura u prostoru</i>
VIII	Crtanje figure u prostoru - komponovanje, anatomija i proporcije
IX	Analitičko crtanje linijom, ispitivanje izražajnih mogućnosti linije u građenju oblika i prostora na crtežu.
X	Analiza izvora svjetlosti i linijsko modelovanje forme u odnosu na nju.

XI	Analiza planova na crtežu, rad na svjetlo- tamnim odnosima.
XII	Analiza psihologije portreta, pokreta i karaktera figure.
XIII	Analiza ritma na crtežu, ispitivanje raznovrsnih kvaliteta linije, površine i teksture.
XIV	Razvijanje sopstvenog senzibiliteta za crtež
XV	Analiza i razgovor o vježbama, razvijanje kritičke svijesti o svom radu

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
6 kredita x 40/30 = 7,98 sati Struktura: 2 časa - predavanja 2 časa - vježbe 4,98 sata - samostalni rad uključujući i konsultacije	Nastava i završni ispit: 7,98 sati x 16= 127 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 6x30 = 180 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 37 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 127 sati (Nastava)+16 sati (Priprema) + 37, sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe.

Konsultacije:

Literatura:

Likovne monografije (razni autori, stilovi razdoblja) - primjeri iz klasične svjetske umjetnosti, Velaskez, Šarden, Luj le Nen, Holbajn, Direr, Sezan, Žeriko, Goja, Tician, Leonardo, Mikelandelo, Vermer-monografija reprodukcija.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

10 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi

40 bodova - Procesna realizacija vježbi

50 bodova - Završni ispit

Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Draško Dragaš

Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	ANALITIČKO CRTANJE II		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	II	5	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: Slikarstvo, Vajarstvo, Grafički dizajn
Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Analitičko crtanje I

Ciljevi izučavanja predmeta: Studenti se osposobljavaju za crtanje analitičkih kompozicija figure u prostoru.

Ishodi učenja:

- Stvara analitičke crteže kompleksne kompozicije modela u prostoru.
- Analizira izražajne mogućnosti linije kao osnovnog izražajnog sredstva za tumačenje oblika i prostora
- Razvija sopstveni senzibilitet u crtanju na zadatu temu.
- Rješava, crtajući analitičku studiju figure odnos između figure i prostora.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. mr Vladimir Đuranović - nastavnik,

Metod nastave i savladanja gradiva: Praktični rad – vježbe u ateljeu; Individualni rad; Frontalna predavanja

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji

nedjelja	
	<i>Figura u prostoru</i>
I	Izrada skica manjeg formata u toku sistematičanog pristupa crtežu.
II	Crtanje figure u prostoru – formiranje kompozicije figure u prostoru, proporcije, anatomija
III	Linijski crtež, analiza linije kao osnovnog izražajnog sredstva za tumačenje oblika i prostora
IV	Analitičko crtanje linijom, ispitivanje izražajnih mogućnosti linije u građenju oblika i prostora na crtežu.
V	Analitičko crtanje linijom, analiza odnosa žive i nežive prirode
VI	Analitička studija figure sa akcentom na teksturu i površinu .
VII	Analiza psihologije portreta, pokreta i karaktera
VIII	Analiza planova na crtežu, rad na svijetlo- tamnim odnosima.
IX	Analiza planova na crtežu, rad na ritmovima linija, površina i tekstura.
X	Analiza izvora svjetlosti i linijsko modelovanje forme u odnosu na nju.
XI	Analiza psihologije portreta, pokreta i karaktera figure.
XII	Analiza psihologije portreta, pokreta i karaktera figure.

XIII	Razvijanje sopstvenog senzibiliteta za crtež
XIV	Razvijanje sopstvenog senzibiliteta za crtež
XV	Analiza i razgovor o vježbama, razvijanje kritičke svijesti o svom radu

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 5 kredita x 40/30 = <u>6,65 sati</u> Struktura: 1 sat i 30 min. - predavanja 1 sat i 30 min. - vježbe 3,65 sata - samostalni rad uključujući i konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 6,65 sati x 15= 99,75 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 5x30 = 150 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 34,25 sati (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 99,75 sati (Nastava)+16 sati (Priprema) + 34,25 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe.
Konsultacije:
Literatura: Likovne monografije (razni autori, stilovi razdoblja) - primjeri iz klasične svjetske umjetnosti, Velaskez, Šarden, Luj le Nen, Holbajn, Direr, Sezan, Žeriko, Goja, Tician, Leonardo, Mikelandelo, Vermer-monografija reprodukcija.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi 40 bodova - Procesna realizacija vježbi 50 bodova - Završni ispit <i>Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.</i>
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Draško Dragaš
Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	CRTANJE I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	III	4	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: Slikarstvo, Vajarstvo, Grafički dizajn
Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Analitičko crtanje I i Analitičko crtanje 2

Ciljevi izučavanja predmeta: Osposobljavanje studenata za samostalano crtanje i razvijanje osobenog crtačkog senzibiliteta pri slobodnoj interpretaciji zadate teme.

Ishodi učenja:

- Prepoznaje crtež kao samostalnu likovnu disciplinu i osnovu svakog likovnog djela.
- Eksperimentiše sa malim i velikim formatom, organizuje kompoziciju.
- Stvara – crta po prirodi, fokusiran na analizu i studiranje motiva (ljudska figura).
- Istražuje u toku crtanja, linijom (egzekucijom) sa ili bez gesta, uspostavlja individualni stvaralački sistem, razvija svoj senzibilitet a ideji – crtežu da je svoj lični pečat i identifikacioni kod.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. mr Slavica Gvozdenović

Metod nastave i savladanja gradiva: Praktični rad – vježbe u ateljeu; Individualni rad; Frontalna predavanja

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji

nedjelja	
I	Analiza crteža nastalih na prvoj godini
II	Razvijanje slobodnog odnosa prema crtanju modela Crtanje figure u prostoru – formiranje kompozicije figure u prostoru, proporcije, anatomija
III	Analiza odnosa figure i predmeta u prostoru i njihovo povezivanje na slobodan način
IV	Analitičko crtanje linijom, ispitivanje izražajnih mogućnosti linije u građenju oblika i prostora na crtežu. Materijali: ugljen, kreda, pero, olovka, grundirani papir, tonirani papir.
V	Perspektiva – proporcija
VI	Analiza odnosa površina i planova na crtežu.
VII	Analiza psihologije portreta, pokreta i karaktera figure na sopstveni način
VIII	Crtanje ležeće figure – glava ili stopala okrenuta prema oku crtača.
IX	Crtanje ležeće figure – glava ili stopala okrenuta prema oku crtača.
X	Analiza izvora svjetlosti i linijsko modelovanje forme u odnosu na nju.
XI	Analiza psihologije portreta, pokreta i karaktera figure.
XII	Ispitivanje izražajnih mogućnosti crteža, eksperimentisanje sa formom, linijom i površinom

XIII	Razvijanje sopstvenog crtačkog metoda
XIV	Razvijanje sopstvenog crtačkog metoda
XV	Analiza i razgovor o vježbama, razvijanje kritičke svijesti o svom radu

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 4 kredita x 40/30 = 5,32 sati Struktura: 1 sat i 30 minuta - predavanja 45 minuta - vježbe 3 sata i 15 min - samostalni rad uključujući i konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 5,32 sati x 15 = 79,8 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 5x30 = 120 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 34,25 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 79,8 sati (Nastava)+16 sati (Priprema) + 24,25 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe.
Konsultacije:
Literatura: Likovne monografije (razni autori, stilovi razdoblja) - Matis, Marlen Duma, Erik Fisli, Bejkon Hokni, Luka Tjuman, Piter Heli itd.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 20 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi 20 bodova – I i II vježba 20 bodova – III i IV vježba 20 bodova – V i VI vježba 20 bodova – VII i VIII vježba <i>Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.</i>
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Slavica Gvozdenović
Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	CRTANJE II		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	IV	4	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: Slikarstvo, Vajarstvo, Grafički dizajn
Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Analitičko crtanje I i Analitičko crtanje 2, Crtanje I

Ciljevi izučavanja predmeta: Osposobljavanje studenata za samostalano crtanje i razvijanje osobenog crtačkog senzibiliteta pri slobodnoj interpretaciji zadate teme.

Ishodi učenja:

- Ispituje i eksperimentiše na osnovu vlastitog iskustva, vježbom i crtačkom vještinomslobodnom i definitivnom interpretacijom otvara sami crtež i vrlo lako postavlja novu ubjedljiviju situaciju od prethodne.
- Pristupa crtežu kao složenom, ambicioznom projektu (umjetničkom djelu) otvoreno i bez kalkulacija ugrađujući svoju likovnu projekciju, koristeći pri tome sve crtačke materijale i kombinacije u boji ili crno-bijele, osluškajući njihove kvalitete, odnose i različitost.
- Razvija i vodi svoj kreativni dnevnik – blok – intimne bilješke i razmišljanja o likovnoj poetici, skicira je i razrađuje.
- Analizira i prati autore, njihov umjetnočki rad – crtež, kroz istoriju umjetnosti i stručnu literaturu, sve do savremenih ostvarenja.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. mr Slavica Gvozdrenović

Metod nastave i savladanja gradiva: Praktični rad – vježbe u ateljeu; Individualni rad; Frontalna predavanja

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji

nedjelja	
I	Razvijanje slobodnog odnosa prema crtanju modela Crtanje figure u prostoru – formiranje kompozicije figure u prostoru, proporcije, anatomija
II	Razvijanje slobodnog odnosa prema crtanju modela Crtanje figure u prostoru – formiranje kompozicije figure u prostoru, proporcije, anatomija
III	Analitičko crtanje linijom, ispitivanje izražajnih mogućnosti linije u građenju oblika i prostora na crtežu. Materijali: ugljen, kreda, pero, olovka, grundirani papir, tonirani papir, boju...
IV	Eksperimentisanje sa formom i prostorom, razvijanje samostalnog mišljenja i osobenog crtačkog senzibiliteta
V	Eksperimentisanje sa formom i prostorom, razvijanje samostalnog mišljenja i osobenog crtačkog senzibiliteta
VI	Perspektiva – proporcija
VII	Analiza odnosa površina i planova na crtežu, sopstvena likovna projekcija
VIII	Analiza odnosa površina i planova na crtežu, sopstvena likovna projekcija

IX	Analiza psihologije portreta, pokreta i karaktera figure na sopstveni način
X	Analiza psihologije portreta, pokreta i karaktera figure na sopstveni način
XI	Analiza psihologije portreta, pokreta i karaktera figure na sopstveni način
XII	Razvijanje i vođenje kreativnog dnevnika – bloka – intimne bilješke i razmišljanja o likovnoj poetici.
XIII	Razvijanje sopstvenog crtačkog metoda
XIV	Razvijanje sopstvenog crtačkog metoda
XV	Analiza i razgovor o vježbama, razvijanje kritičke svijesti o svom radu

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 4 kredita x 40/30 = <u>5,32 sati</u> Struktura: 2 sata - predavanja 1 sata - vježbe 1,32 sata - samostalni rad uključujući i konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 5,32 sati x 15 = 79,8 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 5x30 = 120 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 34,25 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 79,8 sati (Nastava)+16 sati (Priprema) + 24,25 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe.

Konsultacije:

Literatura:

Likovne monografije (razni autori, stilovi razdoblja) - Matis, Marlen Duma, Erik Fisli, Bejkon Hokni, Luka Tjuman, Piter Heli itd.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

20 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi

20 bodova – I i II vježba

20 bodova – III i IV vježba

20 bodova – V i VI vježba

20 bodova – VII i VIII vježba

Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Slavica Gvozdenović

Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	Savremena umjetnost		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	6	3	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo, SP Vajarstvo Akademski osnovni studijski program Slikarstvo i Vajarstvo - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.
Ciljevi izučavanja predmeta: Predmet daje kritički pregled glavnih pokreta, paradigmi i artefakata evropske i američke umjetnosti od početka druge polovine 20. vijeka do danas. Razmatraju se pojmovi kao što su "moderne", "avangarde" i "postmoderne" i njihova korelacija u savremenoj umjetnosti. Proučavaju se načini formalne analize umjetničkog djela,istorijski i kritički. Predmet nije koncipiran kao potpuni pregled umjetnosti 20. vijeka, već kao razmatranje složenog skupa estetskih, filozofskih i političkih motiva koji su oblikovali umjetničku praksu i izabrana djela umjetnosti.
Ishodi učenja: - Objasni ključne pojmove za razumijevanje savremene umjetnosti - Razmatra koncepcijske i formalne osobine djela savremene umjetnosti. -Tumači društveni kontekst nastanka djela savremene umjetnosti. -Navede značajne predstavnike glavnih umjetničkih pravaca savremene umjetnosti i njihova karakteristična djela.
Ime i prezime nastavnika i saradnika:
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, debate, konsultacije. Priprema jednog seminarskog rada iz oblasti sadržaja predmeta.

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji	
nedjelja	
I	Kulturne i umjetničke prilike svijeta nakon Drugog svjetskog rata
II	Apstraktni ekspresionizam i Minimal art
III	Između apstraktnog i figurativnog - poslijeratno evropsko slikarstvo
IV	Konceptualna umjetnost i umjetnost događaja
V	Umjetnost u masovnoj kulturi - Pop art
VI	Umjetnost instalacije i umjetnost prisvajanja
VII	Skulptura između forme i gesta
VIII	kolokvijum
IX	Teorije umjetnostikraja XX vijeka - nove teorije medija
X	Teorije umjetnostikraja XX vijeka - uobličavanje postmoderne
XI	Savremeni video - instalacija i projekcija
XII	Umjetnost i kulturne teorije
XIII	Umjetnost u virtuelnom prostoru
XIV	Tendencije savremene umjetničke prakse
XV	kolokvijum

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 2 časa Samostalni rad uključujući i konsultacije: 2 sata	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 24 sata (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava) +8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Studenti su obavezni da redovno prisustvuju nastavi i rade planirane kolokvijume, eseje i seminarske radove.
Konsultacije:

Literatura: „LIKOVNE SVESKE“ Univerzitet umetnosti u Beogradu, Beograd 1996, „POJMOVNIK SUVREMENE UMJETNOSTI“ *Miško Šuvaković*, Horetzky, Zagreb 2005, „CONCEPT ART“ *Klaus Honnef*, Phaidon, 1971, „THE ORIGINALITY OF THE AVANT - GARDE AND OTHER MODERNIST MYTHS“, *Rosalind Krauss*, The MIT Press, London 1985, „KONCEPTUALNA UMETNOST“ *Miško Šuvaković*, Orion art, Beograd 2012, „POSTMODERN CULTURE“ *Hal Foster*, Pluto Press, 1985, „KONTEKSTUALNA UMETNOST“ *Pol Arden*, MSUV Novi Sad 2007, „ART IN THE MIND“ Oberlin Collage, Oberlin 1970, „SAVREMENA UMETNOST I SAVREMENOST“ *Teri Smith*, Orion art, Beograd 2014, „AVANGARADA KAO SOFTVER – od nove vizije do novih medija“, „RELACIONA ESTETIKA“ *Nikolas Burio*, „SLIKE, SINGULARNO, GLOBALNO – savremeno kao eksperiment“ FMK Beograd 2013

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

10 poena – Prisustvo i aktivnost na nastavi

40 poena – 2 Kolokvijuma

20 poena – Seminarski rad

30 poena – Završni ispit

Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi najmanje 50 poena

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Lazar Pejović

	Naziv predmeta:	Teorije i prakse savremene umjetnosti MA I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	1	3	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo, SP Vajarstvo

Akadske magistarske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 4 semestra, 120 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Uvod u najznačajnije značajne koncepte savremene umjetničke teorije i prakse i upoznavanje sa ključnim pitanjima s kojima se suočava umjetnost danas. Posebna pažnja se posvećuje ključnim problemima: odnos umjetnosti i politike, umjetnički odgovor na masovne medije i potrošačku kulturu, umjetnost u digitalnom društvu. Kroz predavanja, diskusije, literaturu, samostalno istraživanje i pisanje eseja studenti se upoznaju sa primarnim izvorima informacija o umjetnosti i teorijskim osnovama koji pokrivaju širok raspon medija s krajnjim ciljem unapređenja artikulacije vlastitog umjetničkog izraza. Nastavne jedinice su oblikovane kao polazno stanovište za analizu izabranih primjera odnosno kao smjernice za studentsko istraživanje.

Ishodi učenja:

- Definiše specijalizovane koncepte i termine ključne za razumijevanje savremene umjetnosti.
- Navede i objasni osobine najznačajnijih umjetničkih pravaca od sredine XX vijeka do danas.
- Da usmeno i pismeno kontekstualizuje sopstveni rad u odnosu na umjetničke prakse moderne i savremene umjetnosti.
- Razumije šire ideološke, političke i kulturne narative koji uslovljavaju teoriju i praksu savremene umjetnosti.

Ime i prezime nastavnika i saradnika:

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, debate, konsultacije. Priprema jednog seminarskog rada iz oblasti sadržaja predmeta.

Plan i program rada:

nedjelja	
	<i>Uvod u osnovne koncepte savremene umjetničke prakse</i>
I	Uvod u sadržaj predmeta i metodologiju rada
II	Bazični teorijski i kulturni koncepti: modernizam, avangarda, postmodernizam;
III	Društveni i ideološki kontekst razvoja umjetničke prakse u Evropi i Sjedinjenim Američkim državama
IV	Autonomija objekta umjetnosti; funkcija i beskorisnost umjetnosti
V	Umjetnički material: od plemenitog do odbačenog
VI	Konceptualizacija i dematerijalizacija umjetničkog djela
VII	Jezik umjetnosti: umjetnik kao interpretator, umjetnik kao arbitar
VIII	Zamagljivanje granica: visoka i niska kultura, pitanja originalnosti i porijekla
IX	kolokvijum
	<i>Orijentacija: pregled savremene umjetnost od 1960</i>
X	Tijelo kao subjekat i kao objekat: Nova figuracija, pitanja roda i seksualnost
XI	Tijelo kao subjekat i kao objekat: Umjetnik kao izvođač: body i performance art
XII	Novi mediji: rekodiranje umjetničkog jezika
XIII	Prostor, kontekst, razmjera: instalacija i umjetnost u javnosti
XIV	Site specific art
XV	Umjetnost i aktivizam: umjetnost kao instrument ideološke i političke borbe

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
3 kredita x 40/30 = 4 sata	Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 sata
Struktura:	Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera)
Predavanja: 2 sata	2 x (4 sata) = 8 sati
Samostalni rad	Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati
uključujući i konsultacije: 2 sata	Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 24 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti)
	Struktura opterećenja:
	64 sata (Nastava) + 8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Studenti su obavezni da redovno prisustvuju nastavi i rade planirane kolokvijume, eseje i seminarske radove.

Konsultacije:	
Literatura: „MODERN ART AND MODERNISM: A CRITICAL ANTHOLOGY” <i>Frascina, Francis, and Charles Harrison</i> , The Open University, London 1982, “ART OF THE DIGITAL AGE”, <i>Bruce Wands</i> , THAMES & HUDSON, 2007, “ART AND POLITICS NOW”, <i>Anthony Downey</i> , THAMES & HUDSON, 2014, “NEW MEDIA IN ART”, <i>Michael Rush</i> , THAMES & HUDSON, 2005, „ART + SCIENCE NOW“, <i>Stephen Wilson</i> , THAMES & HUDSON, 2010, „DIGITAL ART“, <i>Christiane Paul</i> , THAMES & HUDSON, 2008, „ART SINCE 1960“, <i>Michael Archer</i> , THAMES & HUDSON, 2015, „INSTALLATION ART: BETWEEN IMAGE AND STAGE“, <i>Anne Ring Petersen</i> , „PERFORMANCE- LIVE art since the 60s“, <i>Rose Lee Goldberg</i> , THAMES & HUDSON, 1998, „PERFORMING THE BODY – PERFORMING THE TEXT“, <i>Amelia Jones, Andrew Stephenson</i> , Routledge, London 1999, 2009, „THE TRANSFORMATIVE POWER OF PERFORMANCE“ , <i>Erika Frischer Lichte</i> , „ART AND FEMINISM“, <i>Peggy Phelan, Helena Reckitt</i> , Phaidon, London 2001.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 poena – Prisustvo i aktivnost na nastavi 40 poena – 2 Kolokvijuma 20 poena – Seminarski rad 30 poena – Završni ispit Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Lazar Pejović
	Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	Umjetnički koncepti moderne		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	5	3	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo, SP Vajarstvo Akademski osnovni studijski program Slikarstvo i Vajarstvo - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.
Ciljevi izučavanja predmeta: Predmet istražuje zbivanja u likovnoj umjetnosti, arhitekturi i teoriji u periodu između 1890. i 1945. Razmatraju se najznačajniji koncepti moderne, djela i umjetnici koji su težili da revolucionarno preoblikuju kulturu, umjetnost i društvo. Posebna pažnja će biti stavljena na značajna društvena kretanja i istorijske događaje kao što su Prvi svjetski rat, tehnološka revolucija i uspon totalitarističkih pokreta i njihov uticaj na rušenje modernističkog sna o društveno-kulturnoj obnovi. Predavanja će se integrirati i u rasprave o teorijskim tekstovima umjetnika i posebno manifestima istorijskih avangardi.
Ishodi učenja: - Objasni principe i vrijednosti modernističkog kanona. - Raspozna je stilske i estetske karakteristike djela obuhvaćenog perioda - Razumije društveni kontekst iz kojeg je nastala umjetnost moderne - Analizira najznačajnija djela moderne umjetnosti.
Ime i prezime nastavnika i saradnika:
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, debate, konsultacije. Priprema jednog seminarskog rada iz oblasti sadržaja predmeta.

Plan i program rada:	
nedjelja	
I	Uvodno predavanje: kultura i umjetnost na prelazu XIX u XX vijek
II	Istorijske avangarde - revolucionarna promjena svijeta
III	Fovizam - od objekta do znaka
IV	Kubizam - od slike do jezika, od statičnog ka dinamičnom
V	Skulptura - od spomenika do redymadea, od racionalizma do modernizma
VI	Ekspresionizam - između figure i apstrakcije
VII	Arhitektura - od ornamentike do jednostavnosti
VIII	Novi mediji i komunikacije modernog svijeta - fotografija, radio, štampa
IX	kolokvijum
X	Kraj vjere u progres - slika svijeta nakon prvog svjetskog rata - DADA - anarhizam i pacifizam
XI	Ruska avangarda - bezpredmetno slikarstvo
XII	Ruska avangarda - konstruktivizam i ideal novog svijeta
XIII	Uspion totalitarističkih pokreta u Evropi i regresija modernističke ideje
XIV	Nadrealizam
XV	Sintetička rekapitulacija gradiva

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 2 časa Samostalni rad uključujući i konsultacije: 2 sata	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 24 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava) + 8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Studenti su obavezni da redovno prisustvuju nastavi i rade planirane kolokvijume, eseje i seminarske radove.
Konsultacije:

Literatura: „HISTORY OF MODERN ART“, *H.H. Arnason*, Pearson, „THEORIES OF MODERN ART“ *Herschel B. Chipp*, „MODERNA UMETNOST 2“ *A. B. Oliva, Đ.K. Argan*, Clio, 2005, „LIKOVNE SVESKE“ Univerzitet umetnosti u Beogradu, Beograd 1996, „ART OF THE 20th CENTURY, *Ingo Walther*, Tashen, 2012, „MODERN ART 1870-2000 IMPRESSIONISM TO TODAY“ *Hans Werner Holzwarth*, Tashen, „MODERN ART AND MODERNISM: A CRITICAL ANTHOLOGY“ *Francina, Francis, and Charles Harrison*, The Open University, London 1982, „MODERNISM“ *Peter Childs*, Routledge, London 2000, „THE ORIGINALITY OF THE AVANT - GARDE AND OTHER MODERNIST MYTHS“, *Rosalind Krauss*, The MIT Press, London 1985

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

10 poena – Prisustvo i aktivnost na nastavi

40 poena – 2 Kolokvijuma

20 poena – Seminarski rad

30 poena – Završni ispit

Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi najmanje 50 poena

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Lazar Pejović

	Naziv predmeta:	Teorije i prakse savremene umjetnosti MA II		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	2	3	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo, SP Vajarstvo Akademске magistarske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 4 semestra, 120 ECTS kredita).
Uslovljenost drugim predmetima: Položen ispit iz Teorije i poetike savremene umjetnosti I
Ciljevi izučavanja predmeta: Uvod u najznačajnije koncepte savremene umjetničke teorije i prakse i upoznavanje sa ključnim pitanjima s kojima se suočava umjetnost danas. Posebna pažnja se posvećuje ključnim problemima: odnos umjetnosti i politike, umjetnički odgovor na masovne medije i potrošačku kulturu, umjetnost u digitalnom društvu. Kroz predavanja, diskusije, literaturu, samostalno istraživanje i pisanje eseja studenti se upoznaju sa primarnim izvorima informacija o umjetnosti i teorijskim osnovama koje pokrivaju širok raspon medija s krajnjim ciljem unapređenja artikulacije vlastitog umjetničkog izraza. Nastavne jedinice su oblikovane kao polazno stanovište za analizu izabranih primjera odnosno kao smjernice za studentsko istraživanje. Predmet čini jedinstveni kurikulum sa <i>Teorije i prakse savremene umjetnosti I</i>
Ishodi učenja: - Definiše specijalizovane koncepte i termine ključne za razumijevanje savremene umjetnosti. - Navede i objasni osobine najznačajnijih umjetničkih pravaca od sredine XX vijeka do danas. - Da usmeno i pismeno kontekstualizuje sopstveni rad u odnosu na umjetničke prakse moderne i savremene umjetnosti. - Razumije šire ideološke, političke i kulturne narative koji uslovljavaju teoriju i praksu savremene umjetnosti.
Ime i prezime nastavnika i saradnika:
Metod nastave i savladanja gradiva: : Predavanja, debate, konsultacije. Priprema jednog seminarskog rada iz oblasti sadržaja predmeta.

Plan i program rada:	
nedjelja	
	<i>Orijentacija: pregled savremene umjetnost od 1960</i>
I	Skulptura, okruženje, instalacija, arhitektura: skulptorske prakse kraja XX i početka XXI vijeka
II	Digitalna umjetnost –digitalna slika i video
III	Globalizacija umjetnosti: umjetnički hyper prostor
	<i>Ključni teorijski koncepti za razumijevanje savremene umjetnosti</i>
IV	Umjetnost, originalnost, novi mediji – modernističke teorije umjetnosti
V	Ideološka uslovljenost umjetnosti – modernističke teorije umjetnosti
VI	Semiotičke teorije umjetnosti i psihoanaliza
VII	Društvo spektakla
VIII	Postmodernizam - osnovni teorijsko filozofski okvir
IX	Postmodernizam - dekonstrukcija, smrt autorstva, post feminizam
X	Postmodernizam - simulacija, post-kolonijalizam i globalizacija
XI	Post - postmodernizam i teorije digitalnog doba
	<i>primjeri i analiza savremenih umjetničkih praksi - prezentacije studentskih radova*</i>
XII	- prezentacija i analiza recentnih događaja i seminarskih radova
XIII	- prezentacija i analiza recentnih događaja i seminarskih radova
XIV	- prezentacija i analiza recentnih događaja i seminarskih radova
XV	- prezentacija i analiza recentnih događaja i seminarskih radova
	* Program ovog segmenta nastave se određuje prema dogovorenom izboru seminarskih tema studenata i mogućnosti uvida u izložbe i manifestacije savremene umjetnosti poput velikih bijenalnih izložbi, umjetničkih festivala i slično koji se održavaju tokom trajanja kurikuluma iz predmeta Teorije i prakse savremene umjetnosti I i II

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 2 sata Samostalni rad uključujući i konsultacije: 2 sata	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 24 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava) +8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Studenti su obavezni da redovno prisustvuju nastavi i rade planirane kolokvijume, eseje i seminarske radove.	
Konsultacije:	
Literatura: , „ART SINCE 1960“, <i>Michael Archer</i> , THAMES & HUDSON, 2015, “ART OF THE DIGITAL AGE”, <i>Bruce Wands</i> , THAMES & HUDSON, 2007, NEW MEDIA IN ART”, <i>Michael Rush</i> , THAMES & HUDSON, 2005, “VIDEO ART”, <i>Michael Rush</i> , THAMES & HUDSON, 2007, „DRUŠTVO SPEKTAKLA“ <i>Gi Debor</i> , 1967, „RETORIKA SLIKE“ <i>Rolan Barth</i> , „SMRT AUTORA“ <i>Rolan Barth</i> , 1968, „ŠTA JE AUTOR?“ <i>Mišel Fuko</i> , „POSTMODERN CULTURE“, <i>Hal Foster</i> , Pluto Press, London 1983, „ THE END of the art THEORY/ CRITICISM AND POSTMODERNITY“, <i>Victor Burgin</i> , Humanities Press, 1987, „AFTER MODERN ART 1954-2000“, David Hopkins, Oxford University Press, 2000, „SAVREMENA UMETNOST I SAVREMENOST“ <i>Teri Smith</i> , Orion art, Beograd 2014	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 poena – Prisustvo i aktivnost na nastavi 20 poena – Kolokvijum 30 poena – Seminarski rad 40 poena – Završni ispit Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Lazar Pejović
	Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	Umjetnički sistem I tržište MA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	3	3	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo, SP Vajarstvo Akademске magistarske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 4 semestra, 120 ECTS kredita).
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.
Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje studenta sa socialnim i ekonomskim faktorima koji uobličavaju savremeni sistem umjetničkih teorija i praksi, društvene percepcije umjetnosti i umjetničko tržište. Kroz predavanja, analize, seminare i praktičan rad student se osposobljava da stečeno znanje primijeni u konceptualizaciji, produkciji, promociji i plasmanu sopstvenog umjetničkog rada.
Ishodi učenja: - Razumije mehanizme formiranja društvene percepcije umjetnosti i primjenjuje ih u sopstvenom radu. - Prezentira sopstveni umjetnički rad adekvatno konkretnom komunikacionom kanalu i ciljnoj grupi. - Razumije procese stvaranja vrijednosti umjetničkog djela u sistemu umjetničkog tržišta - Komunicira na profesionalnom nivou sa svim relevantnim subjektima u sistemu umjetnosti.
Ime i prezime nastavnika i saradnika:
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, debate, konsultacije. Priprema jednog seminarskog rada iz oblasti sadržaja predmeta.

Plan i program rada:	
nedjelja	
	<i>Umjetnost i društvo</i>
I	Uvod u sadržaj predmeta i metodologiju rada
II	Umjetnički sistem kao socio-ekonomska i institucionalna mreža
III	Afirmacija umjetnosti: prepoznavanje, verifikacija, institucionalizacija
IV	Deinstitucionalizacija umjetnosti u savremenom društvu
V	Teorije umjetničkog centra i cirkulacija simbola
VI	Ideologija prostora umjetnosti (art space) i iskustva umjetnosti (art experience)
VII	Umjetnost i vizuelna kultura: masovni mediji, tehnologija, virtualni prostor
VIII	kolokvijum
	<i>Umjetnički sistem</i>
IX	Stvaranje vrijednosti umjetničkog proizvoda - Art value chain
X	Art marketing: savremeni modeli i kanali promovisanja umjetnosti
XI	Imperativ razlikovanja umjetničke vrijednosti: umjetničko vs. neumjetničko u vizuelnoj kulturi i uslovljenost "ekonomijom zapaženosti" /(Attention economy)
XII	Kritika umjetnosti, umjetnički diskurs i umjetnost u medijima
XIII	Umjetnost i globalno tržište: lokalna vs. globalna vrijednost, kulturne niše, umjetnost "on demand"
XIV	WEB agregatori percepcije umjetnosti
XV	Prezentacije studentskih radova

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 2 sata Samostalni rad uključujući i konsultacije: 2 sata	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 24 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava) +8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Studenti su obavezni da redovno prisustvuju nastavi i rade planirane kolokvijume, eseje i seminarske radove.
Konsultacije:

Literatura: “ART OF THE DEAL: CONTEMPORARY ART IN A GLOBAL FINANCIAL MARKET”, *Noah Horowitz* , Princeton University Press, “ THE FIELD OF CULTURAL PRODUCTION”, *Pierre Bourdieu*, Columbia University Press, 1994, “ART MENAGEMENT”, Derrick Chong, Routledge, 2002, “ART POWER”, *Boris Groys*, MIT Press, 2008,N “85-95 RAZŠIRJENI PROSTORI UMJETNOSTI”, *Igor Španjol, Igor Zabel*, Moderna galerija, Ljubljana 2005, “TERITORIJ, IDENTITETE, MREŽE” , *Igor Španjol, Igor Zabel*, Moderna galerija, Ljubljana 2005,

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

10 poena – Prisustvo i aktivnost na nastavi

30 poena – Kolokvijum

30 poena – Seminarski rad

30 poena – Završni ispit

Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi najmanje 50 poena

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Lazar Pejović

Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	FOTOGRAFIJA MA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Nema	Obavezni	2	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Dizajn, SP Slikarstvo Akademski master studijski program Dizajn, Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti za prijavljivanje i slušanje predmeta.
Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje studenta sa ulogom i načinima korištenja fotografije u modernim i savremenim umjetničkim praksama. Student se susrijeće sa širokim područjem upotrebe medija fotografije koji povezuje popularnu i umjetničku kulturu, kroz teorijsku i praktičnu nastavu što mu omogućava samostalno umjetničko istraživanje u mediju fotografije.
Ishodi učenja: - Razumije specifičnosti fotografskog medija u umjetničkom izrazu. - Razumije načine i ciljeve upotrebe fotografije u umjetničkim pravcima modern i savremene umjetnosti.. - Objašnjava karakteristike osnovnih žanrova savremene umjetničke fotografije. - Konceptualizuje i izvodi složeni umjetnički rad oslonjen na fotografiju.
Ime i prezime nastavnika i saradnika: Prof. Mr. Lazar Pejović, saradnica Sandra Đurović
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, radionice, debate, konsultacije. Priprema po jednog eseja na zadatu temu i realizacija jednog samostalnog projekta iz jedne od oblasti sadržaja predmeta.

Plan i program rada:	
nedjelja	
I	Uvodno predavanje: Fotografija kao modernistički medij par excellence
II	Fotografija kao samostalni umjetnički medij – istorijski osvrt
III	Fotografija i umjetnost
IV	Realističke teorije fotografije, analiza primjera
V	Semiotička teorija fotografije, analiza primjera
VI	Teorije fotografije digitalnog doba
VII	<i>kolokvijum, prezentacija studentskih radova</i>
VIII	Taktike upotrebe medija fotografije u umjetnosti
IX	Fotografija kao document umjetnosti
X	Narativna i staged fotografija
XI	Dead pan
XII	Dokumentarna umjetnička fotografija
XIII	Fotografija u umjetnosti virtuelnog svijeta
XIV	Fotografija i institucije umjetnosti
XV	<i>prezentacija studentskog projekta</i>

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 2 časa Vježbe: 1 čas Samostalni rad uključujući i konsultacije: 1 sat i 45 min	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 24 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava) +8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe, učestvuje u debatama i pripremi portfolio i prezentaciju na kraju semestra.
Konsultacije:

Literatura: „ART AND PHOTOGRAPHY“ *David Company*, Phaidon, „PHOTOGRAPHY: HISTORY AND THEORY“ *Jae Emerling*, Routledge, 2012, „THE AVANT –GARDE AND AMERICAN POSTMODERNITY“ *Philip Nel*, University Press of Mississippi, „CONTEXT AND NARRATIVE“ *Maria Short*, AVA academia, „PHOTOGRAPHY: THE KEY CONCEPTS“ *David Bate*, Berg, 2009, „THE CONCEPT OF NON-PHOTOGRAPHY“ *Francois Laruelle*, Urbanomic, 2011, „THE PHOTOGRAPH AS CONTEMPORARY ART“ *Charlotte Cotton*, Thames and Hudson, 2014, „PHOTOGRAPHY AND THE ART OF SEEING“ *Freeman Patterson*, Key Porter Books, 2004, „O FOTOGRAFIJI I UMETNOSTI“ *Volter Benjamin*, Krug Commerce, „SVIJETLA KOMORA“ *Rolan Bart*, Antibarbarus, Zagreb 2003, „SEMIOTICS- THE BASICS“ *Daniel Chlander*, Routledge, 2002

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

10 poena – Prisustvo i aktivnost na nastavi

50 poena – Procesna realizacija vježbi

10 poena – Kolokvijum

30 poena – Završni ispit

Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi najmanje 50 poena

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Lazar Pejović

	Naziv predmeta:	ISTORIJA UMJETNOSTI III		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	3	2	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP SLIKARSTVO, SP VAJARSTVO, SP GRAFIKČKI DIZAJN
Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje sa umjetnošću renesanse, manirizma i baroka i društvenim okolnostima u kojima je nastala.

Ishodi učenja: Po završetku predmeta, student će biti osposobljen da:

1. Navede reprezentativna djela umjetnosti i umjetnike renesanse, manirizma i baroka.
2. Objasni društvene okolnosti koje su uslovile razvoj umjetnosti obuhvaćenog perioda.
3. Opiše karakteristike reprezentativnih djela arhitekture i slikarstva.
4. Razmatra stilske karakteristike umjetnosti od ranog srednjeg vijeka do renesanse.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Doc dr. Aleksandar Čilikov; mr.Slađana Žunjić-saradnik

Metod nastave i savladanja gradiva: Vježbe, predavanja, seminarski radovi, konsultacije.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	EPOHA HUMANIZMA I RENESANSE: proces formiranja; karakter i hronologija; pregled literature.
II	RENEANSNA U ITALIJI: preteče renesanse; braća Pizano, Djoto, Dučo, Martini, Lorenceti.
III	UMJETNOST ITALIJANSKOG KVATROČENTA: bruneleski, Alberti, Giberti, Donatelo, Kverča, Robija, Mazačo, fra Andjeliko, Kastanjo, Lupi, Učelo, Venecijano, Frančeska, Mantenja, Botičeli, Belini.
IV	UMJETNOST ITALIJANSKOG ČINKVEČENTA: Bramante, Leonardo, Rafael, Mikelandkelo, Ticijan, Djordjone.
V	RENEANSNA U EVROPI: Šongauer, Direr, Grinevald, Holbajn, Kranah, Braća Van Ajk, Vejden, Boš, Hus.
VI	KOLKOVIJUM
VII	Zapadnoevropska umjetnost manirizma - Tintoreto, Veroneze, Brojgel
VIII	Barok – opšti pojmovi.
IX	Barok u Italiji, Francuskoj i Španiji.
X	Karavađo, Bernini.
XI	El Greko, Ribera, Velaskez, Zurbaran.
XII	Rubens, Van Dajk
XIII	Rembrant, Vermer, Hals.
XIV	Pusen, Loren
XV	Predaja seminarskog rada

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
3 kredita x 40/30 = 4 sati Struktura: 1 sat i 30 minuta - predavanja 2 sata i 30 minuta- samostalni rad studenta	Nastava i završni ispit: 4 sati x 16 = 64 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad od 0 do 20 sati Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+16 sati (Priprema) + 20 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Prisustvo u nastavi, obavezan test i seminarski rad

Literatura: : Đ. Piskeli: *Opšta istorija umjetnosti*; Janson: *Opšta istorija umjetnosti*. Literatura posebno za svaku temu

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

test = 20 poena ESEJ: 30 P.

Završni ispit: 50 poena, minimalna ocjena prolaznosti: 51 poen

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: <i>Doc dr. Aleksandar Čilikov</i>

	Naziv predmeta:	PROSTORNE KOMPOZICIJE MA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	1	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: Slikarstvo

Master studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 4 semestara, 120 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj nastave je razumijevanje umjetničkog tretmana prostora u savremenoj praksi vizuelnih umjetnosti. Osposobljavanje studenata za primjenu prostornih kompozicija u sopstvenom radu.

Ishodi učenja:

- Usvaja kompleksna znanja o umjetničkim percepcijama i tretmanima prostora.
- Demonstrira visok nivo integrisanja sopstvenog rada u prostor stvarajući željenu vizuelnu cjelinu.
- Transformiše prostor u željeni vizuelni izgled.
- Prepoznaje odgovarajuće metode i strategije za uspješno predstavljanje i izlaganje svog umjetničkog rada.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. mr Draško Dragaš - nastavnik, mr Maja Šofranac, saradnica

Metod nastave i savladanja gradiva: Praktični rad – vježbe u ateljeu; Individualni rad; Frontalna predavanja

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji

nedjelja	
I	Percepcija, razumijevanje i predstavljanje prostora u umjetnosti.
II	Uticaj novih tehnologija, digitalnih medija i savremenih naučnih teorija o promjenama u percepciji, razumijevanju i predstavljanju prostora u umjetnosti.
III	Analiza savremenih umjetničkih djela zasnovanih na kompleksnijim prostornim konceptima i umjetničkom tretmanu prostora.
IV	Integracija sopstvenog djela u prostor. Odnos umjetničkog djela i prostora - analitičko kritički pristup.
V	Integracija sopstvenog djela u prostor. Odnos umjetničkog djela i prostora - analitičko kritički pristup.
VI	Integracija sopstvenog djela u prostor. Odnos umjetničkog djela i prostora - analitičko kritički pristup.
VII	Prostorno – vremenski koncepti
VIII	Izrada individualnog djela – kompleksne umjetničke intervencije u prostoru. Razrada koncepta, analiza, korektura.
IX	Izrada individualnog djela – kompleksne umjetničke intervencije u prostoru. Razrada koncepta, analiza, korektura.
X	Izrada individualnog djela – kompleksne umjetničke intervencije u prostoru. Razrada koncepta, analiza, korektura.
XI	Izrada individualnog djela – kompleksne umjetničke intervencije u prostoru. Razrada koncepta, analiza, korektura.
XII	Izrada individualnog djela – kompleksne umjetničke intervencije u prostoru. Razrada koncepta, analiza, korektura.
XIII	Izrada individualnog djela – kompleksne umjetničke intervencije u prostoru. Razrada koncepta, analiza, korektura.

XIV	Izrada individualnog djela – kompleksne umjetničke intervencije u prostoru. Razrada koncepta, analiza, korektura.
XV	Prezentacija projekata

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 6 kredita x 40/30 = 7,98 Struktura: 2 sata - predavanja 2 sata - vježbe 3,98 sati - samostalni rad uključujući i konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 7,98 sati x 15 = 119,7 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 6x30 = 180 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 44 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 119,7 sati (Nastava)+16 sati (Priprema) + 44,3 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe.

Konsultacije:
Literatura: Moris Merlo-Ponti: Fenomenologija percepcije, Svjetlost, Sarajevo1978 Moris Merlo-Ponti: Oko i duh, Beograd, 1968, Miško Šuvaković: Konceptualna umetnost, Muzej savremene umetnosti Vojvodine, Novi Sad, 2007 Vladislav Panić: Psihološka istraživanja umetničkog stvaralaštva, Naučna knjiga, Beograd, 1989 Renato Podjoli: Teorija avangardne umetnosti, Nolit - Beograd, 1975 Ervin Panovski: Umetnost i značenje. Ikonološke studije, Beograd, 1975 James Hall: Rječnik tema i simbola u umjetnosti, Zagreb1998 Grupa autora, (ur.)Suvakovic, Misko i Erjavec, Ales: Figure u pokretu: Savremena zapadna estetika, filozofija i teorija umetnosti, Beograd, 2009 Nikola Dedić: Utopijski prostori umetnosti i teorije posle 1960.Beograd 2009 Rolan Bart: Smrt autora, Novi Sad, 1984 Peter Brirger: Teorija avangarde, Beograd, 1988, Giorgio Agamben: Homo Sacer, Zagreb, 2006. Walter Benjamin, Umjetničko djelo u razdoblju tehničke reprodukcije u Estetički ogledi, Školska knjiga, Zagreb, 1986; Etjen Surio, Odnosi medija u umjetnostima – problemi uporedne estetike, Svjetlost, Sarajevo 1958; Milan Ranković, Komparativna estetika, Umetnička akademija u Beogradu, Beograd 1973; Miško Šuvaković, Pojmovnik suvrmenе umjetnosti, Horetsky, Zagreb, 2005; Vladimir Vukićević “Mišljenje i viđenje” FLU, UCG 2007; Lev Manovich, The Language of the New Media, MIT Press, 2002; Nikola Burio (Nicolas Bourriaud), Relaciona estetika, Centar za savremenu umetnost, Beograd, 2001
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi 40 bodova - Procesna realizacija vježbi 50 bodova - Završni ispit <i>Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.</i>
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Draško Dragaš
Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	PROSTORNE KOMPOZICIJE		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	V	6	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: Slikarstvo
Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj nastave je razumijevanje umjetničkog tretmana prostora u savremenoj praksi vizuelnih umjetnosti. Osposobljavanje studenata za primjenu prostornih kompozicija u sopstvenom radu.

Ishodi učenja:

- Usvaja osnovna znanja o umjetničkim percepcijama i tretmanima prostora.
- Integriše svoj rad u prostor stvarajući željenu vizuelnu cjelinu.
- Transformiše prostor u željeni vizuelni izgled.
- Prepoznaje odgovarajuće metode i strategije za uspješno predstavljanje i izlaganje svog umjetničkog rada.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. mr Draško Dragaš - nastavnik, mr Maja Šofranac, saradnica

Metod nastave i savladanja gradiva: Praktični rad – vježbe u ateljeu; Individualni rad; Frontalna predavanja

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji

nedjelja	
I	Percepcija, razumijevanje i predstavljanje prostora u umjetnosti.
II	Uticaj novih tehnologija, digitalnih medija i savremenih naučnih teorija o promjenama u percepciji, razumijevanju i predstavljanju prostora u umjetnosti.
III	Analiza savremenih umjetničkih djela zasnovanih na prostornim konceptima i umjetničkom tretmanu prostora
IV	Integracija sopstvenog djela u prostor. Odnos umjetničkog djela i prostora - analitičko kritički pristup.
V	Integracija sopstvenog djela u prostor. Odnos umjetničkog djela i prostora - analitičko kritički pristup.
VI	Integracija sopstvenog djela u prostor. Odnos umjetničkog djela i prostora - analitičko kritički pristup.
VII	Prostorno – vremenski koncepti
VIII	Izrada individualnog djela – umjetničke intervencije u prostoru. Razrada koncepta, analiza, korektura.
IX	Izrada individualnog djela – umjetničke intervencije u prostoru. Razrada koncepta, analiza, korektura.
X	Izrada individualnog djela – umjetničke intervencije u prostoru. Razrada koncepta, analiza, korektura.
XI	Izrada individualnog djela – umjetničke intervencije u prostoru. Razrada koncepta, analiza, korektura.
XII	Izrada individualnog djela – umjetničke intervencije u prostoru. Razrada koncepta, analiza, korektura.
XIII	Izrada individualnog djela – umjetničke intervencije u prostoru. Razrada koncepta, analiza, korektura.
XIV	Izrada individualnog djela – umjetničke intervencije u prostoru. Razrada koncepta, analiza, korektura.
XV	Prezentacija projekata

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 6 kredita x 40/30 = <u>7,98</u> Struktura: 2 časa - predavanja 2 časa - vježbe 4,98 sati - samostalni rad uključujući i konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 7,98 sati x 15 = 119,7 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 6x30 = 180 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 44 sati (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 119,7 sati (Nastava)+16 sati (Priprema) + 44,3 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe.

Konsultacije:

Literatura:
Moris Merlo-Ponti: Fenomenologija percepcije, Svjetlost, Sarajevo 1978
Moris Merlo-Ponti: Oko i duh, Beograd, 1968,
Miško Šuvaković: Konceptualna umetnost, Muzej savremene umetnosti Vojvodine, Novi Sad, 2007
Vladislav Panić: Psihološka istraživanja umetničkog stvaralaštva, Naučna knjiga, Beograd, 1989
Renato Podjoli: Teorija avangardne umetnosti, Nolit - Beograd, 1975
Ervin Panovski: Umetnost i značenje. Ikonološke studije, Beograd, 1975
James Hall: Rječnik tema i simbola u umjetnosti, Zagreb 1998
Grupa autora, (ur.)Šuvakovic, Misko i Erjavec, Ales: Figure u pokretu: Savremena zapadna estetika, filozofija i teorija umetnosti, Beograd, 2009
Nikola Dedić: Utopijski prostori umetnosti i teorije posle 1960.Beograd 2009
Rolan Bart: Smrt autora, Novi Sad, 1984
Peter Brirger: Teorija avangarde, Beograd, 1988,
Giorgio Agamben: Homo Sacer, Zagreb, 2006.
Walter Benjamin, Umjetničko djelo u razdoblju tehničke reprodukcije u Estetički ogledi, Školska knjiga, Zagreb, 1986; Etjen Surio, Odnosi medija u umjetnostima – problemi uporedne estetike, Svjetlost, Sarajevo 1958; Milan Ranković, Komparativna estetika, Umetnička akademija u Beogradu, Beograd 1973;
Miško Šuvaković, Pojmovnik suvrnene umjetnosti, Horetzky, Zagreb, 2005; Vladimir Vukićević “Mišljenje i viđenje” FLU, UCG 2007; Lev Manovich, The Language of the New Media, MIT Press, 2002; Nikola Burio (Nicolas Bourriaud), Relaciona estetika, Centar za savremenu umetnost, Beograd, 2001

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:
10 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi
40 bodova - Procesna realizacija vježbi
50 bodova - Završni ispit
Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Draško Dragaš

Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	SLIKARSTVO I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	I	5	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: Slikarstvo, Vajarstvo, Grafički Dizajn

Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje sa osnovama procesa slikanja i slikarskom terminologijom. Osposobljavanje studenata za samostalano slikanje zadate kompozicije upotrebom osnovnih likovnih elemenata.

Ishodi učenja:

- Primjenjuje valerske vrijednosti boje da prikaže svjetlost i sjenku u monohromnom slikanju mrtve prirode.
- Formira slikarsku kompoziciju sastavljenu od oblika različitih veličina, tekstura i materijala
- Razlikuje elemente kompozicije slike u planovima i valerskom osvetljenju boje.
- Razvije sposobnost slikanja živog modela –porteta uz primjenu lokalnog tona, tonske modelacije i toplo hladnih odnosa boje.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. mr Rajko Todorović - nastavnik, mr Maja Šofranac - saradnica

Metod nastave i savladanja gradiva: Praktični rad – vježbe u ateljeu; Individualni rad; Frontalna predavanja

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji

nedjelja	
	<i>Monohromno slikanje</i>
I	Monohromno slikanje mrtve prirode sastavljenje od geometrijskih tijela različitih oblika i veličina. Slikarska tehnika – tempere ili gvaš
II	Monohromno slikanje mrtve prirode sastavljenje od geometrijskih tijela različitih oblika i veličina. Slikarska tehnika – tempere ili gvaš
III	Komponovanje dio-cjelina, analiza osvjetljenja i valerskih odnosa, ritmika tamnih i svijetlih površina.
	<i>Prelaz sa monohromnog ka polihromnom slikanju- jedna topla boja</i>
IV	Uvođenje jedne tople boje, bijeloj i crnoj se dodaju sijena, umbra ili oker.
V	Realizacija različitih tekstura i materijala, precizno poređenje različitih oblika i njihovih međusobnih odnosa.
VI	Realizacija različitih tekstura i materijala, precizno poređenje različitih oblika i njihovih međusobnih odnosa.
VII	Unutrašnja organizacija slike, planovi slike i detaljna analiza valerskih vrijednosti.
	<i>Prelaz sa monohromnog ka polihromnom slikanju- uvođenje hladne boje</i>
VIII	Uvođenje jedne hladne boje , kompletiranje valerskih jedinica.
IX	Uvođenje jedne hladne boje , kompletiranje valerskih jedinica.
X	Rad na toplo – hladnim odnosima.

XI	Rad na toplo – hladnim odnosima.
	<i>Polihromno slikanje</i>
XII	Polihromno slikanje po živom modelu (portret), jednostavna postavka sa dva plana.
XIII	Analiza lokalnog tona ,tonske modelacije bojom i toplo – hladnih odnosa.
XIV	Analiza lokalnog tona ,tonske modelacije bojom i toplo – hladnih odnosa.
XV	Analiza lokalnog tona ,tonske modelacije bojom i toplo – hladnih odnosa.

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 5 kredita x 40/30 = 6,65 sati Struktura: 2 časa - predavanja 2 časa - vježbe 3,65 sata - samostalni rad uključujući i konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 6,65 sati x 15 = 99,75 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 5x30 = 150 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 34,25 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 99,75 sati (Nastava)+16 sati (Priprema) + 34,25 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe.	
Konsultacije:	
Literatura Johannes Itten; <i>Umetnost boje</i>, Umetnička akademija, Beograd 1973; Leonardo Da Vinci; <i>Traktat o slikarstvu</i>, Likovne monografije (razni autori, stilovi razdoblja) - primjeri iz klasične svjetske umjetnosti, Velasquez, Šarden, Luj le Nen, Holbajn, Direr, Sezan, Žeriko, Goja, Ticijan, Leonardo, Mikelandelo, Vermer-monografija reprodukcija.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi 40 bodova - Procesna realizacija vježbi 50 bodova - Završni ispit <i>Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.</i>	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Rajko Todorović
	Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	SLIKARSTVO II		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	II	7	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: Slikarstvo

Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Slikarstvo I

Ciljevi izučavanja predmeta: Osposobljavanje studenata za samostalano slikanje zadate kompozicije upotrebom osnovnih likovnih elemenata. Razvijanje osobenog slikarskog senzibiliteta pri slikanju živog modela.

Ishodi učenja:

- Ispituje problem forme prostora i svjetlosti u slikanju živog modela-poluakt.
- Prikazuje slojevitost i planove slike kroz odnos živog modela-akt i enterijera.
- Primjenjuje izradu skica u sistematičnom procesu realizacije slike.
- Razvije senzibilitet za boju kao dominantni element u gradnji slike.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. mr Rajko Todorović - nastavnik, mr Maja Šofranac - saradnica

Metod nastave i savladanja gradiva: Praktični rad – vježbe u ateljeu; Individualni rad; Frontalna predavanja

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji

nedjelja	
I	<i>Slikanje po živom modelu - poluakt</i>
I	Komponovanje, razrada planova, slojevitost slike.
II	Problemi forme, prostora i svjetlosti.
III	Razrada ritmova, harmonije i kontrasta.
	<i>Slikanje po živom modelu - akt</i>
IV	Izrada skica manjeg formata u toku sistematičnog pristupa slikanju akta.
V	Razrada skica na velikom formatu i komponovanje.
VI	Analiza svjetlosti i boje, slojevitost u građenju slike.
VII	Analiza svjetlosti i boje, slojevitost u građenju slike.
VIII	Razvijanje osobenog slikarskog senzibiliteta za boju.
IX	Razvijanje osobenog slikarskog senzibiliteta za boju.
	<i>Slikanje po živom modelu – akt u enterijeru</i>
X	Izrada skica manjeg formata, razrada odnosa modela i enterijera.
XI	Komponovanje, dublji enterijer, unutrašnja organizacija slike.
XII	Razrada planova, analiza svjetlosti i boje.
XIII	Razvijanje osobenog slikarskog senzibiliteta u slikanju kompozicija akta u enterijeru.

XIV	Razvijanje osobenog slikarskog senzibiliteta u slikanju kompozicija akta u enterijeru.
XV	Razvijanje osobenog slikarskog senzibiliteta u slikanju kompozicija akta u enterijeru.

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 7 kredita x 40/30 = <u>9,3 sati</u> Struktura: 1 sat i 30 minuta - predavanja 1 sat i 30 minuta - vježbe 6,3 sata - samostalni rad uključujući i konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 9,3 sati x 15 = 139,5 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 7x30 = 210 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 54,5 sati (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 139,5 sati (Nastava)+16 sati (Priprema) + 54,5 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe.	
Konsultacije:	
Literatura: Johannes Itten; <i>Umetnost boje</i>, Umetnička akademija, Beograd 1973; Leonardo Da Vinci; <i>Traktat o slikarstvu</i>, Likovne monografije (razni autori, stilovi razdoblja) - primjeri iz klasične svjetske umjetnosti, Velaskez, Šarden, Luj le Nen, Holbajn, Direr, Sezan, Žeriko, Goja, Ticijan, Leonardo, Mikelandelo, Vermer-monografija reprodukcija.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi 40 bodova - Procesna realizacija vježbi 50 bodova - Završni ispit <i>Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.</i>	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Rajko Todorović
	Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	Sociologija umjetnosti		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	2	3	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo, SP Vajarstvo, SP Dizajn

Akadske osnovne studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestra, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima:

Ciljevi izučavanja predmeta:

Nakon objašnjenja promjenjive granice između lijepe i popularne umjetnosti i definisanja glavnih socioloških koncepcija u pristupu proučavanju umjetnosti, prvi dio silabusa posvećen je doprinosu klasičnih sociologa: Carl Marx, Max Weber, Emile Durkheim i Georg Simmel.

U drugom dijelu se razmatra odnos između društvena struktura, proizvodnje i potrošnje umjetnosti, uz stalno ukazivanje na konceptualne mostove između premoderne (s posebnim naglaskom na renesansu), moderni i postmodernih svjetova.

Ishodi učenja:

- Razumije osnovne kulturne i teorijske perspektive sociologije umjetnosti
- Tumači kako je iskustvo umjetnosti uticalo na njegov identitet i umjetnički rad
- Kritički razumije i upotrijebi savladane koncepte i metode u istraživačkom projektu
- Da aktivno raspravlja na teme obrađene kroz nastavu

Ime i prezime nastavnika i saradnika:

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, istraživački rad, konsultacije. Učešće u debatama koje prate konkretne metodološke jedinice je obavezno i vrednuje se kao praktični rad. Kolokvijum i jedan seminarski rad iz oblasti sadržaja predmeta.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje upoznavanje sa temom, metodama rada i zadacima studenata
II	Umjetnost i socijalna teorija: (metafizički koncepti: ljepota, imitacija prirode, estetsko iskustvo)
III	Umjetnost i socijalna teorija: (sociološki koncepti: humanistička istorija umjetnosti, sociološka istorija umjetnosti)
IV	Umjetnost i ideologije (Marks)
V	Max Veber : Umjetnost, religija i racionalizacija zapadnog svijeta ()
VI	Max Veber: Protestantska etika i duh kapitalizma
VII	Estetika i socijalna organizacija (Georg Simmel)
VIII	kolokvijum 1
IX	Simboličko značenje i objektivifikacija
X	Socijalna struktura i umjetnička produkcija
XI	<i>Estetska autonomija i sociologija ukusa</i>
XII	Analiza primjera: Renesansni doživljaj umjetnosti
XIII	Analiza primjera: Modernistička vjera u progres
XIV	Analiza primjera: Postmoderna rezignacija
XV	konsultacije pred ispit i komentari seminarskih radova

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 2 sata Samostalni rad uključujući i konsultacije: 2 sata	Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 24 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava) +8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Studenti su obavezni da redovno prisustvuju nastavi i rade planirane kolokvijume, eseje i seminarske radove.

Konsultacije:	
Literatura: Marx, K. (Extracts): <i>Marx and Engels on Literature and Art</i> . Moscow, Progress Publishers, 1976, Original publication 1859: <i>Preface to A Contribution to the Critique of Political Economy</i> : 41–42; <i>The German Ideology</i> : 42–44, 70–73; <i>Grundrisse and 18th Brumaire</i> : 82–84, 79–81. ☐ Weber, M. (Extracts) <i>The religious rejections of the world and their directions</i> , in H. Gerth and C. Wright Mills (eds), <i>From Max Weber: Essays in Sociology</i> . New York, Oxford University Press, 1946, 340–343. <i>Economy and Society</i> . Berkeley, University of California Press, 1968, 607–610. <i>The Protestant Ethic and the Spirit of Capitalism</i> . London: George Allen & Unwin, 1930, 13–17, 25–26. ☐ Simmel, G. (Extracts) <i>Sociological Aesthetics</i> . From K. P. Etzkorn (ed.), <i>Georg Simmel: The Conflict in Modern Culture and Other Essays</i> . New York, Teachers College Press, 1968, 71–76. ☐ Durkheim, E. (Extracts) <i>The Elementary Forms of the Religious Life</i> , trans. J. W. Swain. London, George	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 40 poena – Prisustvo na nastavi i učešće u debatama 20 poena – Kolokvijum 20 poena – Seminarski rad 20 poena – Završni ispit Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Lazar Pejović
	Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	VEČERNJI AKT		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	4	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo, SP Vajarstvo

Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Izučavanje specifičnih mogućnosti crteža kroz različite materijale i tehnike s ciljem spoznaje individualnosti i autonomnosti kreativnog čina.

Ishodi učenja: Po završetku predmeta student će biti sposoban da:

1. Predstavi živi model /akt, portret kroz crtež na malom formatu
2. Upotrebljava različite podloge za realizaciju crteža određenog motiva.
3. Primjenjuje različite crtačke tehnike u realizaciji motiva
4. Upotrebljava veliki format za realizaciju crteža motiva po slobodnom izboru kao i za crteže portreta i akta.
5. Analizira odnose linije, površine i forme motiva na crtežu.
6. Primjenjuje ritam u stvaranju kompozicije crteža.
7. Vrednuje svoj rad i razgovara o njemu na osnovu stečenog iskustva.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: doc.mr Marko Marković

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, konsultacija, individualna izrada zadataka po precizno priloženom programu, usmene debate.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Portret.
II	Akt – erotski crtež (razgovori o toj tematici).
III	Slobodna tema.
IV	Akt – portret po modelu.
V	Analiza odnosa svijetlo tamnog.
VI	Crtež maloga formata.
VII	Crtež velikog formata.
VIII	Rad na različitim podlogama, izbor struktura papira.
IX	Crtačka sredstva – analiza crteža.
X	Analiza linije.
XI	Analiza površine.
XII	Analiza forme.
XIII	Analiza ritma kompozicije.
XIV	Analize prostora.
XV	Analiza završnog kreativnog čina.

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 2 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 2 sata Vježbe: 1 sat Individualni rad studenata: 1 sata		<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 24 sata (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Prisustvo predavanjima i vježbama

Literatura: Izbor literature objavljene o crtežu od praistorije do danas

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Redovnost 10 bodova, vježbe 40 bodova i završni ispit 50 bodova. Završni ispit podrazumijeva kompletan pregled i ocjenu realizovanih vježbi. Za prelaznost potreban 51 bod

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Prof.mr Ilija Burić

	Naziv predmeta:	METODOLOGIJA IZRADE ZAVRŠNOG RADA MA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Nema	Obavezni	3	3	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP SLIKARSTVO, SP DIZAJN, SP VAJARSTVO Akademijski master studijski program, Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti za prijavljivanje i slušanje predmeta.
Ciljevi izučavanja predmeta: Opšti cilj predmeta je da studente upozna sa metodologijom i tehnikom pisanja stručnog rada u kontekstu akademskih master studija u oblasti likovnih umjetnosti. Posebni ciljevi predmeta su da se studenti upoznaju sa pojmom i teorijama o metodologiji i tehnikama pisanja stručnog rada i da se obuča da primjenjuju odgovarajuće metodologije i tehnike stručnog rada.
Ishodi učenja: - Formulise predlog teme završnog rada i izradi pisanu ekspikaciju koja je dio master umjetničkog projekta. - Razvije kritičko-istraživački odnos prema određenoj temi ili problemu. - Pokaže sposobnost za verbalnu i pisanu analizu i tumačenje upotrijebljenih metoda umjetničkog istraživanja. - Vrednuje sopstveni rad u odnosu na kritičko teorijski okvir savremene umjetnosti.
Ime i prezime nastavnika i saradnika: doc.mr.Marko Markovic
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, usmene debate, pismena analiza.

Plan i program rada:	
nedjelja	
I	Metodologija naučnog i teorijskog rada
II	Odnos metoda i tehnika naučnog istraživanja
III	Istorijat naučnog i teorijskog rada u umjetnosti
IV	Struktura teksta
V	Izbor teme završnog rada i prijava teme
VI	Stil i forma stručnog rada
VII	Djelovi štampanog rada
VIII	Sadržaj stručnog rada
IX	Oblici navođenja izvora u stručnom radu
X	Citati
XI	Podbelejške
XII	Spisak literature
XIII	Primjena računara
XIV	Korišćenje biblioteke
XV	Predaja ispitnog zadatka / seminarski rad

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: 2sata predavanja 2 sata samostalnog rada, uključujući konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 4 sata x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 20 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+16 sati (Priprema) + 20 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Studenti su obavezni da redovno pohađaju nastavu, aktivno učestvuju u razgovoru i dijalogu, blagovremeno pripreme i predaju seminarski rad.	
Literatura: Nikola Milosavljević, Osnovi naučno istraživačkog rada, Beograd, 1989. Miško Šuvaković, Status i funkcije torije umetnosti, Prologmena za analitičku estetiku, Novi Sad, 1995; Dragan Šobajic, Kako se piše stručni rad, FMU Beograd, 2007; Šuvaković, Miško: Teorija umetnika, u Diskurzivna analiza, Beograd, Univerzitet umetnosti, 2006, Dragićević Šešić, Milena: Umetnost i alternativa, Beograd, FDU, 1992. Likovne Sveske 1-9, Beograd, Univerzitet umetnosti, Vladimir Vukićević “Mišljenje i viđenje” FLU, UCG 2007	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Prisustvo nastavi (10), aktivnost na času (10), seminarski rad (30), završni ispit (50) Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: doc. mr Marko Marković	

	Naziv predmeta:	CRTANJE III		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	V	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: Slikarstvo, Vajarstvo, Grafički dizajn
Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Analitičko crtanje I i Analitičko crtanje 2, Crtanje I, Crtanje II

Ciljevi izučavanja predmeta: Osposobljavanje studenata za samostalan stvaralački proces crtanja i razvijanje kreativnosti kroz eksperimentalno istraživanje u radu

Ishodi učenja:

- Organizuje kompleksne kompozicije živog modela i prostora
- Stvara crteže primjenjujući iskustva dizajna, vajarstva, slikarstva i grafike.
- Ispituje kreativne odnose crteža i boje.
- Izabira samostalno motive svog rada gradeći individualnost.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. mr Slavica Gvozdenović

Metod nastave i savladanja gradiva: Praktični rad – vježbe u ateljeu; Individualni rad; Frontalna predavanja

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji

nedjelja	
I	Razvijanje slobodnog odnosa prema crtanju modela Crtanje figure u prostoru – formiranje kompozicije figure u prostoru, proporcije, anatomija
II	Razvijanje slobodnog odnosa prema crtanju modela Crtanje figure u prostoru – formiranje kompozicije figure u prostoru, proporcije, anatomija
III	Ispitivanje mogućnosti primjene iskustava sa dizajna, vajarstva, slikarstva i grafike u crtežu Analiza i sinteza
IV	Ispitivanje mogućnosti primjene iskustava sa dizajna, vajarstva, slikarstva i grafike u crtežu Analiza i sinteza
V	Eksperimentisanje sa formom i prostorom, razvijanje samostalnog mišljenja i osobenog crtačkog senzibiliteta
VI	Eksperimentisanje sa formom i prostorom, razvijanje samostalnog mišljenja i osobenog crtačkog senzibiliteta
VII	Eksperimentisanje sa formom i prostorom, razvijanje samostalnog mišljenja i osobenog crtačkog senzibiliteta
VIII	Analiza odnosa površina i planova na crtežu, sopstvena likovna projekcija
IX	Analiza psihologije portreta, pokreta i karaktera figure na sopstveni način
X	Analiza psihologije portreta, pokreta i karaktera figure na sopstveni način

XI	Analiza psihologije portreta, pokreta i karaktera figure na sopstveni način
XII	Razvijanje i vođenje kreativnog dnevnika – bloka – intimne bilješke i razmišljanja o likovnoj poetici.
XIII	Razvijanje sopstvenog umjetničkog procesa istražujući raznovrsne crtačke metode rada.
XIV	Razvijanje sopstvenog umjetničkog procesa istražujući raznovrsne crtačke metode rada.
XV	Razvijanje kritičkog mišljenja u pisanoj i verbalnoj formi kroz dijalog i diskusiju, analizirajući sopstveni umjetnički proces i rad kolega i drugih autora

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = <u>3,99 sati</u> Struktura: 2 časa - predavanja 1 čas - vježbe 1 sat i 44 minuta - samostalni rad uključujući i konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 3,99 sati x 15= 59,8 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (6 sati) = 12 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popavnog ispita <u>od 0 do 34,25 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 59,8 sati (Nastava)+12 sati (Priprema) + 18,2 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe.

Konsultacije:

Literatura:

Likovne monografije (razni autori, stilovi razdoblja) - Matis, Marlen Duma, Erik Fisli, Bejkon Hokni, Luka Tjuman, Piter Heli itd.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

20 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi
20 bodova – I i II vježba
20 bodova – III i IV vježba
20 bodova – V i VI vježba
20 bodova – VII i VIII vježba

Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Slavica Gvozdenović

Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	GRAFIKA I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	1	5	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: Studijski program Slikarstvo, Grafički Dizajn
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.
Ciljevi izučavanja predmeta: <i>Ovladavanje osnovnim grafičkim pojmovima. Uvod u grafičke tehnike visoke i duboke štampe, kroz crtež.</i>
Ishodi učenja: <i>Po završetku ovog predmeta, student će biti osposobljen da:</i> 1. Pokaže znanje o osnovnim grafičkim pojmovima i grafičkoj tehnologiji visoke štampe kroz crtež. 2. Savlada složenu likovnu strukturu i ovlada složenim tehničkim mogućnostima visoke štampe (Linorez). 3. Primijeni gradaciju svjetlosne skale kroz šrafuru, uvođenjem teksture, strukture drveta ili linoleuma (trag alatke). Uvođenje površina sa jednom ili više matrica. 4. Primijeni kulturu grafičkog lista i grafike u širem spoznajnom kontekstu
Ime i prezime nastavnika i saradnika: Doc.mr Marija Kapisoda
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe i realizacija grafike.

Plan i program rada:	
I	Uvod u visoku štampu i istorijat sa uvodom u arhivske grafičke primjere FLU.
II	Disciplina i higijena grafičkog ateljea. Kultura grafičkog lista.
III	<u>Linorez (jednobojna štampa): Vježba 1: Forma i sadržaj.</u> Elementi vježbe: ram, linija istog inteziteta, prostor, šrafura (sugerise se problem svjetlosti linearnom šrafurom i prostornom širinom između linija), uvođenje teksture, struktura linoleuma (trag alatke), oblik, uvođenje površina (svijetlih i tamnih). Slobodna kompozicija
IV	Realizacija vježbe Forma i sadržaj kroz crtež i štampu
V	Realizacija vježbe Forma i sadržaj kroz štampu
VI	Realizacija vježbe Forma i sadržaj kroz štampu
VII	<u>Linorez u boji: Vježba 2::</u> Gradacija svjetlosne skale Slobodna kompozicija: crna, bijela i osnovne boje, sa ili bez rama, linija različitog inteziteta; a) jedna matrica Gradacija svjetlosne skale b) četiri matrice Gradacija tamne skale
VIII	Realizacija vježbe Forma i sadržaj kroz crtež i štampu
IX	Realizacija vježbe Forma i sadržaj kroz crtež i štampu
X	Realizacija vježbe Forma i sadržaj kroz štampu
XI	<u>Linorez u boji: Vježba 4: Kamejo</u> (Inverzni postupak - štampa od crne do najsvjetlije boje sa jedne matrice). Slobodna višebojna kompozicija
XII	Realizacija vježbe Kamejo kroz crtež i štampu
XIII	Realizacija vježbe Kamejo i sadržaj kroz štampu
XIV	Završni ispit
XV	Ovjera semestra i upis ocjena
	Dopunska nastava i poravni ispitni rok

OPTEREĆENJE STUDENATA	
<u>Nedjeljno</u> 5 kredita x 40/30 = 6 sati 40 min Struktura: 2 sata - predavanja 2 sata - vježbe 3 sata 40 min. - samostalni rad uključujući konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (6 sati 40 min.) x 16 = 102 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (6 sati 40 min) = 13 sati 20 min. Ukupno opterećenje za predmet 5x30 = 150 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 35 sati. (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 102 sati (Nastava) + 13 sati 20 min. (Priprema) + 35 sati. (Dopunski rad)
Obaveze studenata: Prisustvo nastavi, realizacija vježbi	
Konsultacije:	
Literatura: Dževad Hozo: <i>Umjetnost multiorginala</i>, Mostar 88.godina. Tomislav Krizman: <i>O grafičkim vještinama</i>, Zagreb 1952. Pavle Vasić: <i>Uvod u likovne umjetnosti</i>, BG 88.godina.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: <i>Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi 10 bodova.</i> - Realizacija vježbi 75 bodova (svaka vježba i pismeni test po 15 bodova). - Završni ispit 15 bodova. - Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 51 bod.	
Posebnu naznaku za predmet: Predmet Grafika I izvodi se u bloku od 4 radne nedjelje. Za svaku od navedenih praktičnih vježbi predviđena je jedna sedmica za realizaciju.	
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: <i>Doc.mr Marija Kapisoda</i>	

	Naziv predmeta:	GRAFIKA II		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	2	5	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: Studijski program Slikarstvo, Vajarstvo, Grafički Dizajn
Uslovljenost drugim predmetima: <i>Grafika I.</i>
Ciljevi izučavanja predmeta: <i>Ovladavanje osnovnim grafičkim pojmovima. Uvod u grafičke tehnike duboke štampe, kroz crtež.</i>
Ishodi učenja: : Po završetku ovog predmeta, student ce biti osposobljen da: 1.Raspoznaje osnovne grafičke pojmove kroz grafičku tehnologiju duboke štampe i crtež. 2. Odabere materijal i alat za tehnike duboke štampe. 3.Primijeni organizaciju rada u grafičkoj radionici kao i prevenciju i manipulaciju štetnih i otrovnih materijala u grafici. 4.Istraži likovnu morfologiju posebnost likovno-grafičkog izraza i upoznavanje sa tehnološkim mogućnostima duboke štampe kroz likovnu pedagogiju.
Ime i prezime nastavnika i saradnika: Doc.mr Marija Kapisoda
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe i realizacija grafike.

Plan i program rada:	
I	Priprema i upis semestra
II	1:Bakropis – materijal za skice: tuš i pero;upoznavanje sa novim materijalom i alatom Vježbe:
III	Remark skala, 5 tonskih vrijednosti
IV	Uvođenje oblika i postupni prelaz na tamnu i potpuno tamnu površinu sa čitljivošću linearne mreže. Otisci za FLU arhiv: 2 svijetle i 2 potpuno tamne svjetlosne varijante.
V	Realizacija vježbe bakropisa kroz cretež i štampu
VI	Realizacija vježbe bakropisa kroz štampu
VII	2.Akvatinta – materijal za skice: tuš i četka
VIII	Remark skala, 5 tonskih vrijednosti
IX	Oblik, enterijer, pejzaž ili slobodna kompozicija od svjetle do tamne površinske vrijednosti
X	Realizacija od svijetle do tamne površinske vrijednosti
XI	Realizacija od svijetle do tamne površinske vrijednosti
XII	Slobodna kompozicija. Kombinacija-sinteza bakropisa i akvatinte
XIII	Realizacija vježbe
XIV	Završni ispit
XV	Ovjera semestra i upis ocjena
	Dopunska nastava i poravni ispitni rok

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 5 kredita x 40/30 = 6 sati 40 min Struktura: 1 sata i 30 min - predavanja 1 sat i 30 min - vježbe 3 sata 40 min. - samostalni rad uključujući konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (6 sati 40 min.) x 16 = 106 sati 7 min Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (6 sati 40 min) = 13 sati 20 min. Ukupno opterećenje za predmet 5x30 = 150 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 30 sati 33 min. (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 106 sati 7 min. (Nastava) + 13 sati 20 min. (Priprema) + 30 sati 33 min. (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Prisustvo nastavi, realizacija vježbi	
Konsultacije:	
Literatura: Dževad Hozo: Umjetnost multiorginala, Mostar 88.godina. Tomislav Krizman: O grafičkim vještinama, Zagreb 1952. Pavle Vasić: Uvod u likovne umjetnosti, BG 88.godina. <u>Maurits Cornelis Escher</u>	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi 10 bodova- Realizacija vježbi 80 bodova. - Završni ispit 10 bodova. - Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 51 bod.	
Posebnu naznaku za predmet: Posebnu naznaku za predmet: Predmet Grafika II izvodi se u bloku od 3 radne nedjelje.	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: <i>Doc.mr Marija Kapisoda</i>

	Naziv predmeta:	ISTORIJA UMJETNOSTI IV		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	IV	2	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP SLIKARSTVO, SP VAJARSTVO, SP GRAFIČKI DIZAJN
Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: : Upoznavanje sa umjetnošću XVIII i XIX vijeka.

Ishodi učenja: Po završetku predmeta, student će biti osposobljen da:

1. Navede reprezentativna djela umjetnosti i umjetnike XVIII i XIX vijeka.
2. Objasni društvene okolnosti koje su uslovile razvoj umjetnosti obuhvaćenog perioda.
3. Opiše karakteristike reprezentativnih djela slikarstva, sculpture i arhitekture.
4. Objasni relaciju društvenih i umjetničkih kretanja na početku modernog doba.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Doc dr. Aleksandar Čilikov; mr.Slađana Žunjić-saradnik

Metod nastave i savladanja gradiva: Vježbe, predavanja, seminarski radovi, konsultacije.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Rokoko – opšti pojmovi.
II	Tijepolo, Kanaletto, Longi, Gvardi..
III	Vato, Fragonar, Buše, Šarden; Hogart, Genzborou.
IV	Neoklasisizam, David, Kanova
V	Romantizan
VI	Koro, Delakroa, Engr.
VII	Tarner, Konstebl.
VIII	Goja
IX	Kolokvijum.
X	Društvene i kulturne okolnosti na početku modernog društva.
XI	Relizam, Kurbe.
XII	Impresionizam
XIII	Mone, Dega, Renoar
XIV	Manet, VanGog, Gogen.
XV	Umjetničke tendencije kraja XIX vijeka.

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
3 kredita x 40/30 = 4 sati	Nastava i završni ispit: 4 sati x 16 = 64 sati
Struktura:	Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera)
2 sata - predavanja	2 x (8 sati) = 16 sati
1 sata - vježbe	Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati
1 sata - samostalni rad studenta	Dopunski rad od 0 do 20 sati
	Struktura opterećenja:
	64 sata (Nastava)+16 sati (Priprema) + 20 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: *Prisustvo u nastavi, obavezan test i seminarski rad.*

Literatura: : *D. Piskeli: Opšta istorija umjetnosti; Janson: Opšta istorija umjetnosti. Literatura posebno za svaku temu*

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

test = 20 poena ESEJ: 30 P.Završni ispit: 50 poena, minimalna ocjena prolaznosti: 51 bod.

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Doc dr. Aleksandar Čilikov

	Naziv predmeta:	ISTRAŽIVANJE U CRTEŽU MA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	II	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: Slikarstvo, Vajarstvo, Grafički dizajn Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 4 semestara, 120 ECTS kredita).
Uslovljenost drugim predmetima: Istraživanje u crtežu MA
Ciljevi izučavanja predmeta: Osposobljavanje studenata za samostalan stvaralački proces crtanja i razvijanje sopstvenih crtačkih metoda rada.
Ishodi učenja: Eksperimentiša sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih crtačkih metoda. Razvija umjetničku osobenost i lične crtačke metode. Vrednuje svoj rad i rad drugih kroz razgovor i pisanje o svom radu. Prepoznaje odgovarajuće metode i strategije za uspješno predstavljanje i izlaganje svog umjetničkog rada.
Ime i prezime nastavnika i saradnika: doc. mr Draško Dragaš
Metod nastave i savladanja gradiva: Praktični rad – vježbe u ateljeu; Individualni rad; Frontalna predavanja

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji	
nedjelja	
I	Analiza crteža kroz istoriju umjetnosti sa osvrtom na pojedinačne nosioce značajnih crtačkih opusa. Analiza savremenih crtačkih praksi
II	Rad na produbljivanju dominirajućih elemenata u sopstvenom radu (u slici i crtežu), razvijanje lične umjetničke osobenosti
III	Rad na produbljivanju dominirajućih elemenata u sopstvenom radu (u slici i crtežu), razvijanje lične umjetničke osobenosti
IV	Eksperimentisanje sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih crtačkih metoda uz stalno usavršavanje i primjenu kritičkog mišljenja
V	Eksperimentisanje sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih crtačkih metoda uz stalno usavršavanje i primjenu kritičkog mišljenja
VI	Eksperimentisanje sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih crtačkih metoda uz stalno usavršavanje i primjenu kritičkog mišljenja
VII	Eksperimentisanje sa formom i prostorom, razvijanje samostalnog mišljenja i osobenog crtačkog senzibiliteta
VIII	Razvijanje sopstvenog umjetničkog procesa istražujući raznovrsne crtačke metode rada
IX	Razvijanje sopstvenog umjetničkog procesa istražujući raznovrsne crtačke metode rada
X	Razvijanje sopstvenog umjetničkog procesa istražujući raznovrsne crtačke metode rada.
XI	Razvijanje sopstvenih crtačkih metoda rada, razvijanje kritičke svijesti o ličnom konceptu
XII	Razvijanje sopstvenih crtačkih metoda rada
XIII	Razvijanje sopstvenih crtačkih metoda rada

XIV	Razvijanje kritičkog mišljenja u pisanoj i verbalnoj formi kroz dijalog i diskusiju, analizirajući sopstveni umjetnički proces i rad kolega i drugih autora
XV	Pronalaženje odgovarajuće metode i strategije za uspješno predstavljanje i izlaganje svog završnog rada.

Opterećenje studenata:

Nedjeljno

3 kredita x 40/30 = 3,99 sati

Struktura:

2 časa - predavanja

1 čas - vježbe

1,44 sata - samostalni rad

uključujući i konsultacije

U toku semestra

Nastava i završni ispit: 3,99 sati x 15 = 59,8 sati

Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera)

2 x (6 sati) = 12 sati

Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati

Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 34,25 sati (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti)

Struktura opterećenja:

59,8 sati (Nastava)+12 sati (Priprema) + 18,2 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe.

Konsultacije:

Literatura:

Hajnrh Kloc UMJETNOST DVADESETOG VIJEKA

Herbert Reed UMJETNOST DANAS

H.H.Arnason ISTORIJA MODERNE UMJETNOSTI

Ženet Žerar UMJETNIČKO DJELO- ESTETSKA RELACIJA, SVETOVI, NOVI SAD 1998

Pol Arden- KONTEKSTUALNA UMJETNOST, KIŠA, NOVI SAD 2007

Miško Šuvaković – POJMOVNIK MODERNE I POSTMODERNE LIKOVNE UMJETNOSTI I TEORIJE POSLE 1950. GODINE, PROMETEJ, NOVI SAD 1999

Morpurgo-Taljabue, G.: Savremena estetika, Beograd 1968

Miško Šuvaković: Konceptualna umetnost, Muzej savremene umetnosti Vojvodine, Novi Sad, 2007

Vladislav Panić: Psihološka istraživanja umetničkog stvaralaštva, Naučna knjiga, Beograd, 1989

Marek Hendrikovski: Umetnost kratkog filma, Clio, Beograd, 2004

Majkl Difren: Umjetnost i politika, Svjetlost, Sarajevo

Renato Podjoli: Teorija avangardne umetnosti, Nolit - Beograd, 1975

Arnold Hauzer : Socijalna istorija umetnosti i književnosti 1, Beograd 1962

Ervin Panovski: Umetnost i značenje. Ikonološke studije, Beograd, 1975

James Hall: Rječnik tema i simbola u umjetnosti, Zagreb 1998

Moris Merlo-Ponti: Fenomenologija percepcije, Svjetlost, Sarajevo 1978

Moris Merlo-Ponti: Oko i duh, Beograd, 1968,

Ludvig Vitgenštajn: Razgovori o Frojdu, Polja 1981

Dora Valije: Apstraktna umetnost, Beograd, 2006,

Miško Šuvaković: Estetika apstraktnog slikarstva, Beograd, 1998

Edvard L. Smit: Umjetnost danas, Zagreb, 1978,

Vitamin P, New perspectives in painting, PHAIDON, London, 2002,

Grupa autora, (ur.)Šuvakovic, Misko i Erjavec, Ales: Figure u pokretu: Savremena zapadna estetika, filozofija i teorija umetnosti, Beograd, 2009

Nikola Dedić: Utopijski prostori umetnosti i teorije posle 1960.Beograd 2009

Rolan Bart: Smrt autora, Novi Sad, 1984

Jelena Đorđević: Postkultura: Uvod u studije kulture, Beograd, 2009

Peter Brirger: Teorija avangarde, Beograd, 1988,

Giorgio Agamben: Homo Sacer, Zagreb, 2006.

Likovne sveske 1-9, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Univerzitet umetnosti u Beogradu, 1996. G

Gotfrid Ben,Smisao slike i kulni organi;Slika i vreme; Nova slika prirode posle kraja pejzaznog slikarstva.Beograd 1987

Žak Derida, Istina u slikarstvu, Svjetlost Sarajevo

Likovne monografije (razni autori, stilovi razdoblja)

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

20 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi

20 bodova – I i II vježba

20 bodova – III i IV vježba

20 bodova – V i VI vježba

20 bodova – VII i VIII vježba

Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Draško Dragaš

Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	ISTRAŽIVANJE U CRTEŽU MA I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	I	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: Slikarstvo, Vajarstvo, Grafički dizajn Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 4 semestara, 120 ECTS kredita).
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti
Ciljevi izučavanja predmeta: Osposobljavanje studenata za samostalan stvaralački proces slika i razvijanje sopstvenih slikarskih metoda rada.
Ishodi učenja: Poznaje savremene crtačke prakse i razvoj crteža kroz istoriju. Eksperimentiše sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih crtačkih metoda. Razvija umjetničku osobenost i lične crtačke metode. Vrednuje svoj rad i rad drugih kroz razgovor i pisanje o svom crtžu.
Ime i prezime nastavnika i saradnika: doc. mr Vladimir Đuranović
Metod nastave i savladanja gradiva: Praktični rad – vježbe u ateljeu; Individualni rad; Frontalna predavanja

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji	
nedjelja	
I	Analitičko kritički pristup najnovijim radovima i radovima iz prethodnog perioda
II	Analiza crteža kroz istoriju umjetnosti sa osvrtom na pojedinačne nosioce značajnih crtačkih opusa. Analiza savremenih crtačkih praksi
III	Rad na produblivanju dominirajućih elemenata u sopstvenom radu (u slici i crtežu), razvijanje lične umjetničke osobenosti
IV	Eksperimentisanje sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih crtačkih metoda uz stalno usavršavanje i primjenu kritičkog mišljenja
V	Eksperimentisanje sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih crtačkih metoda uz stalno usavršavanje i primjenu kritičkog mišljenja
VI	Eksperimentisanje sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih crtačkih metoda uz stalno usavršavanje i primjenu kritičkog mišljenja
VII	Eksperimentisanje sa formom i prostorom, razvijanje samostalnog mišljenja i osobenog crtačkog senzibiliteta
VIII	Razvijanje sopstvenog umjetničkog procesa istražujući raznovrsne crtačke metode rada
IX	Razvijanje sopstvenog umjetničkog procesa istražujući raznovrsne crtačke metode rada
X	Razvijanje sopstvenog umjetničkog procesa istražujući raznovrsne crtačke metode rada.
XI	Razvijanje sopstvenih crtačkih metoda rada, razvijanje kritičke svijesti o ličnom konceptu

XII	Razvijanje sopstvenih crtačkih metoda rada
XIII	Razvijanje sopstvenih crtačkih metoda rada
XIV	
XV	Razvijanje kritičkog mišljenja u pisanoj i verbalnoj formi kroz dijalog i diskusiju, analizirajući sopstveni umjetnički proces i rad kolega i drugih autora

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = <u>3,99 sati</u> Struktura: 2 sata - predavanja 1 sata - vježbe 0,99 sata - samostalni rad uključujući i konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 3,99 sati x 15= 59,8 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (6 sati) = 12 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 34,25 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 59,8 sati (Nastava)+12 sati (Priprema) + 18,2 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe.

Konsultacije:

Literatura:

Hajnrih Kloc UMJETNOST DVADESETOG VIJEKA

Herbert Reed UMJETNOST DANAS

H.H.Arnason ISTORIJA MODERNE UMJETNOSTI

Ženet Žerar UMJETNIČKO DJELO- ESTETSKA RELACIJA, SVETOVI, NOVI SAD 1998

Pol Arden- KONTEKSTUALNA UMJETNOST, KIŠA, NOVI SAD 2007

Miško Šuvaković – POJMOVNIK MODERNE I POSTMODERNE LIKOVNE UMJETNOSTI I TEORIJE POSLE 1950. GODINE, PROMETEJ, NOVI SAD 1999

Morpurgo-Taljabue, G.: Savremena estetika, Beograd 1968

Miško Šuvaković: Konceptualna umetnost, Muzej savremene umetnosti Vojvodine, Novi Sad, 2007

Vladislav Panić: Psihološka istraživanja umetničkog stvaralaštva, Naučna knjiga, Beograd, 1989

Marek Hendrikovski: Umetnost kratkog filma, Clio, Beograd, 2004

Majkl Difren: Umjetnost i politika, Svjetlost, Sarajevo

Renato Podjoli: Teorija avangardne umetnosti, Nolit - Beograd, 1975

Arnold Hauzer : Socijalna istorija umetnosti i književnosti 1, Beograd 1962

Ervin Panovski: Umetnost i značenje. Ikonološke studije, Beograd, 1975

James Hall: Rječnik tema i simbola u umjetnosti, Zagreb 1998

Moris Merlo-Ponti: Fenomenologija percepcije, Svjetlost, Sarajevo 1978

Moris Merlo-Ponti: Oko i duh, Beograd, 1968,

Ludvig Vitgenštajn: Razgovori o Frojdu, Polja 1981

Dora Valije: Apstraktna umetnost, Beograd, 2006,

Miško Šuvaković: Estetika apstraktnog slikarstva, Beograd, 1998

Edvard L. Smit: Umjetnost danas, Zagreb, 1978,

Vitamin P, New perspectives in painting, PHAIDON, London, 2002,

Grupa autora, (ur.)Šuvakovic, Misko i Erjavec, Ales: Figure u pokretu: Savremena zapadna estetika, filozofija i teorija umetnosti, Beograd, 2009

Nikola Dedić: Utopijski prostori umetnosti i teorije posle 1960.Beograd 2009

Rolan Bart: Smrt autora, Novi Sad, 1984

Jelena Đorđević: Postkultura: Uvod u studije kulture, Beograd, 2009

Peter Brirger: Teorija avangarde, Beograd, 1988,

Giorgio Agamben: Homo Sacer, Zagreb, 2006.

Likovne sveske 1-9 , Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Univerzitet umetnosti u Beogradu, 1996. G

Gotfrid Ben,*Smisao slike i kulni organi;Slika i vreme; Nova slika prirode posle kraja pejzaznog slikarstva.*Beograd 1987

Žak Derida, *Istina u slikarstvu*, Svjetlost Sarajevo

Likovne monografije (razni autori, stilovi razdoblja)

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

20 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi

20 bodova – I i II vježba

20 bodova – III i IV vježba

20 bodova – V i VI vježba

20 bodova – VII i VIII vježba

Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Vladimir Đuranović

Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	OSNOVI FOTOGRAFIJE I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	3	4	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Grafički Dizajn, SP Slikarstvo, SP Vajarstvo Akademski osnovni studijski program Dizajn - Fakultet likovnih umjetnosti Cetine
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.
Ciljevi izučavanja predmeta Savladivanje osnovnih tehnoloških znanja iz oblasti fotografije. Student se upoznaje sa tehnološkim i fizičkim principima nastanka fotografske slike i specifičnim estetsko izražajnim mogućnostrima fotografskog medija. Osposobljava se za samostalno rukovanje osnovnom tehnikom i kreativno izražavanje u mediju.
Ishodi učenja: - Na fotografijama prepoznaje vrijednosti proistekle iz specifičnog tehnološkog okvira medija. - Samostalno rukuje DSLR fotoaparatom na osnovnom nivou. - Primjenjuje specifične izražajne osobine fotografije u samostalnom radu - Razumije osnovne principe relevantne za fotografski medij iz oblasti: prirode svjetlosti, geometrijske optike, eksponometrije.
Ime i prezime nastavnika i saradnika: Prof. Mr. Lazar Pejović, saradnica Sandra Đurović
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, samostalni rad

Plan i program rada:	
nedjelja	<i>Osnove fotografske tehnologije</i>
I	Uvodno predavanje: Značaj i uloga medija fotografije u savremenoj vizuelnoj kulturi
II	Ekspozicija, dijafragma, ekspozicio trougao, princip reciprociteta, osjetljivost fotografskog materijala
III	Određivanje ekspozicije - mjerenje svjetla, izbor ekspozicionih faktora
IV	Priroda svjetlosti i uvod u geometrijsku optiku - fizičke osobine, svjetlosni spektar, talasna dužina; prostiranje svjetlosti, optička prizma, sočivo, žižna daljina
V	Savremeni objektiv: vidni ugao, svjetlosna jačina - vrste , osobine i namjene
VI	Kompenzacija ekspozicije - principi i analiza primjera
VII	Tipovi i formati kamera
VIII	Oštrina i dubinska oštrina
	<i>Uvod u estetiku i medija</i>
IX	Organizacija fotografskog kadra
X	Reprezentacija stvarnosti u fotografskoj slici
XI	<i>I kolokvijum, prezentacija studentskih radova</i>
XII	Fotografsko vrijeme
XIII	Formalna likovna analiza fotografije
XIV	<i>II kolokvijum, prezentacija studentskih radova</i>
XV	Rekapitulacija gradiva i priprema portfolija za ispit

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 4 kredita x 40/30 = 5 sati i 20 min Struktura: Predavanja: 2 časa Vježbe: 2 časa Samostalni rad uključujući i konsultacije: 2 sata i 20 min	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 5 sati 20 min x 16 = 85 sati 20 min Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (5 sati i 20 min) = 10 sati 40 min Ukupno opterećenje za predmet 4x30 = 120 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 24 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 85 sati 20 min (Nastava)+10 sati 40 min (Priprema) + 24 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe i pripremi portfolio i prezentaciju na kraju semestra.	
Konsultacije:	
Literatura: „ELEMENTARNA TEHNIKA FOTOGRAFIJE“ <i>Dragoljub Kažić</i> , Umjetnička akademija, Beograd 1973, „KOLOR FOTOGRAFIJA“ <i>Dragoljub Kažić</i> , Univerzitet umetnosti Beograd 1989, „FOTOGRAFIJA“ <i>Milan Fizi</i> , Epoha / Grafički zavod Hrvatske, Zagreb, „FOTOGRAFSKI PROCESI“ <i>Tkalčević-Smetko</i> , Grafički fakultet, Zagreb 1992, „DIGITALNA FOTOGRAFIJA“ <i>Tom Ang</i> , Znanje, Zagreb 2007, „THE ART OF PHOTOGRAPHY“ <i>Bruce Barnbaum</i> , Rocky Nook, 2010, „O BOJI“ <i>Nikola Tanhofer</i> , ADU i Novi Lider, Zagreb 2008, „UMJETNOST BOJE“ <i>Johannes Itten</i> , Ravensburg, 1987	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 poena – Prisustvo i aktivnost na nastavi 40 poena – Procesna realizacija vježbi 20 poena – 2 kolokvijuma 30 poena – Završni ispit Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Lazar Pejović

	Naziv predmeta:	PORTFOLIO		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	IV	3	2P + 1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo

Osnovne akademske studije SP Slikarstvo, SP Vajarstvo - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: nema uslovljenosti

Ciljevi izučavanja predmeta:

Cilj predmeta je da se studenti osposobe da samostalno i profesionalno izrade svoj umjetnički portfolio i razumiju osnovne principe dobre prezentacije umjetničkog rada. Kroz primjere postavki djela savremenih umjetnika prepoznaju važnost dobre postavke radova u galerijskom ili nekom drugom prostoru, shvataju značaj apliciranja za rezidencije, konkurse i projekte za razvoj umjetničke karijere, kao i značaj artikulisanja svojih umjetničkih ideja

Ishodi učenja:

- zna da selektuje sopstvene radove i jasno i kratko obrazloži iste u umjetničkom portfolio
- zna da aplicira za rezidencijalne programe, konkurse i razumije njihov značaj u građenju umjetničke karijere
- Sposobnost samostalne pripreme i realizacije umjetničkog portfolia
- Sposobnost promišljanja prostora i načina izlaganja radova u galerijskom ili nekom drugom prostoru
- sposobnost artikulisanja idejnog koncepta i obrazlaganja sopstvenih radova

Ime i prezime nastavnika i saradnika: doc. dr Milena Jovičević, saradnik po konkursu FLU

Metod nastave i savladanja gradiva: predavanje, demonstracije, konsultacije, vježbe, samostalni rad studenata

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje - umjetnički portfolio
II	Pisanje cv, statement-a, motivacionog pisma, aplikacije za rezidencije, konkurse, grantove, projekte i sl.
III	Fotografisanje studentskih radova i priprema za umjetnički portfolio, sajt
IV	Primjeri uspješnih prezentacija i umjetničkih portfolia
V	Selektovanje radova, kratka obrazloženja sakog rada, tehnike, formata
VI	Online platforma kao moćno sredstvo u prezentaciji umjetničkog rada
VII	Izrada, analiza, korekcije
VIII	Izrada, analiza, korekcije
IX	Analiza studentskih portfoila (diskusija, korekcije)
X	Analiza studentskih portfoila, analiza postavki djela savremenih autora (diskusija, korekcije)
XI	Otvoreni studio (predstavljanje radova sa fokusom na postavku u prostoru i obrazloženje rada)
XII	Analiza postavki djela savremenih autora
XIII	Otvoreni atelje (predstavljanje studentskih radova u konkretnom prostoru ili ateljeu)
XIV	Otvoreni atelje (predstavljanje studentskih radova u konkretnom prostoru ili ateljeu)
XV	Otvoreni atelje (predstavljanje studentskih radova u konkretnom prostoru ili ateljeu)

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 1 sat 30 minuta Vježbe: 45 minuta Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 1 sata 45 min	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 24 sata (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: prisustvo nastavi, predavanjima i konsultacijama, priprema i realizacija um. portfolia, otvoreni atelje	
Konsultacije:	
Literatura: Heather Darcy Bhandari and Jonathan Melber, ART/WORK: Everything You Need to Know (and Do) As You Pursue Your Art Career, 2009. Free Online Portfolio - wix.com www.wix.com/free-online-portfolio 45 brilliant design portfolios to inspire you Creative Bloq www.creativebloq.com/portfolios/examples-712368 https://www.portfoliobox.net/	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: - Redovnost pohađanja nastave 10 bodova. - Umjetnički portfolio sa potrebnom dokumentacijom 30 bodova - Završni ispit (Finalizacija i prezentacija rada uz detaljni elaborat) 60 bodova. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: doc. dr Milena Jovičević

	Naziv predmeta:	ISTORIJA UMJETNOSTI CRNE GORE		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Nema	Obavezni	V	3	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP SLIKARSTVO, SP DIZAJN, SP VAJARSTVO

Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti za prijavljivanje i slušanje predmeta.

Ciljevi izučavanja predmeta:

Razmatranje i analiza svih segmenata istorijskog razvoja umjetnosti u Crnoj Gori.

Ishodi učenja: Po završetku predmeta, student će biti osposobljen da:

1. Navede reprezentativna djela umjetnosti i arhitekture nastalih na tlu Crne Gore.
2. Objasni uticaj multikulturalnosti i multikonfesionalnosti na umjetničku tradiciju Crne Gore.
3. Opiše karakteristike reprezentativnih djela arhitekture i slikarstva u Crnoj Gori.
4. Navede najznačajnije umjetnike koji su radili u Crnoj Gori.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Doc dr. Aleksandar Čilikov -nastavnik

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, kolokvijumi, seminarski radovi, stručne ekskurzije.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Opšta razmatranja – hronologija i klasifikacija; pregled literature; Praistorijsko naslijeđe – hronologija i pregled spomenika praistorijske umjetničke kulture i umjetnička kultura Ilira
II	Umjetničko naslijeđe antičke Grčke i Rima; Antička arhitektura u Crnoj Gori – gradovi, reprezentativne građevine
III	Srednjovjekovna umjetnost Crne Gore; Umjetnički spomenici perioda IV – X vijeka; Umjetnička kultura Duklje
IV	Srednjovjekovna umjetnost vizantijskog određenja – XII. – XIV.v
V	Romanika i gotika u Crnoj Gori
VI	Kolokvijum
VII	Umjetnička kultura u doba Balšića i Crnojevića
VIII	Postvizantijska umjetnost Crne Gore, Zidno slikarstvo i ikonopis XVI – XIX vijeka, majstori postvizantijskog slikarstva: Strahinja iz Budimlja, Andrija Raičević, Kozma-Jovan, Todor Vuković, Radul, Maksim Tujković
IX	Slikarske porodice Rafailovića-Dimitrijevića, Lazovića i Đinovskih
X	Renesansa i barok u Crnoj Gori – opšta razmatranja
XI	Arhitektura i slikarstvo Baroka – Tripo Kokolja
XII	Islamska umjetnost u Crnoj Gori
XIII	Zasnivanje moderne umjetnosti – Poček, Bocarići, Gregović
XIV	Umjetnost Crne Gore do 1950.g
XV	Umjetnost Crne Gore poslije 1950.g

Opterećenje studenata:

U toku semestra	
Nedjeljno 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: 2 časa predavanja 2 sata i 30 minuta samostalnog rada, uključujući konsultacije	Nastava i završni ispit: 4 sata x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 20 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+16 sati (Priprema) + 20 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Prisustvo u nastavi, obavezan esej.

Literatura: *Istorija Crne Gore, knj. I, II; R.Vujičić, Srednjovjekovna arhitektura I slikarstvo Crne Gore; S.Vujačić, Slikarstvo novog vijeka u Crnoj gori, T.Pejović – A.Čilikov, Pravoslavni manastiri u Crnoj Gori, M. Lompar, Crnogorski slikari*

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Esej:30 poena. Testov:20 poena.Završni ispit: 50 poena.
Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi minimum 51 poen.

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: doc. dr Aleksandar Čilikov

	Naziv predmeta:	METODIKA LIKOVNOG OBRAZOVANJA MA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	1	3	2P + 1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo, SP Dizajn, SP Vajarstvo

Akademski master studijski program - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Opšti cilj je da studenti steknu teorijske osnove i znanja o metodici likovnog vaspitanja kao nastavno naučne baze za formiranje likovne kulture dece predškolskog i osnovnoškolskog uzrasta da ih pripremi za nastavu likovne kulture u srednjim školama opšteg obrazovnog i specijalnog umetničkog obrazovanja

Ishodi učenja:

1. Planira i organizuje samostalno rad u likovnoj pedagogiji.
2. Razvije društvenu odgovornost za kreativno bavljenje nastavom likovne kulture u osnovnim i srednjim školama opšte obrazovnog karaktera i u stručnim umetničkim školama i drugim srodnim stručnim školama.
3. Realizuje likovni rad sa decom predškolskog i školskog uzrasta u ustanovama kulture.
4. Analizira i procenjuje nivo likovnih vrednosti radova dece predškolskog, osnovno školskog i srednjoškolskog uzrasta.
5. Unapređuje stvaralačko mišljenje i estetske kriterijume dece.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Profesor i saradnik UCG

Metod nastave i savladanja gradiva Predavanja, kontrolisani rad studenta-praksa, konsultacije

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje, sadržaj, ciljevi izučavanja predmeta
II	Metodika kao nauka
III	Istorija i perspektive likovnog vaspitanja
IV	Funkcija i ciljevi likovne kulture
V	Likovna kultura i društvo. Važnost likovnog vaspitanja u obrazovnom sistemu
VI	Pedagoško-sociološke osnove likovne kulture i vaspitanja
VII	Psihološke osnove likovne kulture i vaspitanja
VIII	Estetsko-umjetničke osnove likovne kulture i vaspitanja
IX	Zakovitosti i specifičnosti u metodici likovnog vaspitanja
X	Elementi likovne kulture. Likovna kultura i sredina. Negativne pojave u likovnom razvoju djece
XI	Elementi nastave likovne kulture. Organizacija nastave likovne kulture
XII	Praksa: Organizacija nastave likovne kulture
XIII	Praksa: Realizacija likovne kulture
XIV	Praksa: Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje
XV	Praksa: Evaluacija

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 1 sat 30 minuta Vježbe: 45 min Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 1 sata 45 min	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 18 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: prisustvo nastavi, predavanjima i nastavnoj praksi.	
Konsultacije:	
Literatura: Karlavaris,B.: Metodika likovnog vaspitanja, Beograd, 1987.; Metodika likovnog odgoja I, Rijeka, 1991.; Metodika likovnog odgoja II, Zagreb, 1988. Ružić.B., Djeca crtaju, Zagreb, 1987. Koks, M., Dječji crteži, Beograd, 2000.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Aktivnost u toku predavanja 15 poena, Kontrolisana nastava-praksa 25 poena, Usmeni ispit 20 poena, Završni ispit 40 poena Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Profesor UCG	

	Naziv predmeta:	MODELOVANJE I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	1	5	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: Vajarstvo, Slikarstvo, Grafički Dizajn

Osnovne akademske studije Fakultet likovnih umjetnosti-Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita)

Uslovljenost drugim predmetima:

Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje sa osnovima vajarskog procesa.

Zadatak je realizacija portreta u prirodnoj veličini.

Osposobljavanje studenata za samostalno izvodjenje skulpture.

Ishodi učenja:

1. Samostalno priprema glinu I može da opiše njena svojstva I primjenu u prakticnom radu.
2. Priprema tehničku konstrukciju za postavljeni zadatak.
3. Razvija osjećaj za komponovanjem osnovnih likovnih elemenata u prostoru.
4. Osmisljava kompoziciju portreta u prostoru kroz zadatak modelovanja po živom modelu.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: red.prof.mr Nenad Soskic, saradnik dr Ivana Radovanovic

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, konsultacije.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje, sadržaj, ciljevi izučavanja predmeta. Upoznavanje sa osnovnim materijalom za rad tj. glinom. Priprema tehničke konstrukcije za rad.
II	Postavka portreta, razmišljanje o kompoziciji i odnosu osnovnih masa u prostoru. Razvijanje senzibiliteta ka materijalu, teksturi i volumenu.
III	Analitičan pristup izradi portreta po živom čovjeku-modelu uz korekturu. Preciznost u modelovanju odnosa velicina na portretu.
IV	Uvodjenje u problematiku forme i sadržaja. Analiza problema kroz moguća rješenja drugih autora u različitim kulturno-istorijskim kontekstima. Uvod u likovne poetike drugih autora koji su se bavili portretom i osnovnim materijalom za rad. <i>Završni ispit.</i>
XVI	Završni ispit.
Završna nedjelja	Ovjera semestra.
XVII-XXI	Dopunska nastava i popravni ispitni rok.

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 5 kredita x 40/30 = <u>6 sati 40 min.</u> Struktura: 2 sata - predavanja 2 sata - vježbe 2 sata 40 min. - samostalni rad uključujući konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: <u>6 (sati 40 min.) x 16 = 106 sati 7 min</u> Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (6 sati 40 min) = <u>13 sati 20 min.</u> Ukupno opterećenje za predmet <u>5x30 = 150 sati</u> Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 30 sati 33 min.</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 106 sati 7 min. (Nastava) + 13 sati 20 min. (Priprema) + 30 sati 33 min. (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, da kroz individualni rad i uz konsultacije sa predmetnim nastavnikom i saradnikom u nastavi, realizuje sve predviđene vježbe i pripremi prezentaciju na kraju II semestra.

Konsultacije:

Literatura: Pavle Vasić, Uvod u likovne umjetnosti, izdavač: Univerzitet umjetnosti u Beogradu, 88.g; Rudolf Arnheim: Umjetnosti vizuelno opažanje, izdavač: Univerzitet umjetnosti; Priredio Radenko Mišević, izbor tekstova za izučavanje predmeta Teorija forme, izdavač: Univerzitet umjetnosti, Beograd, 89.g.; Kosta Bogdanović i Bojana Burić., Teorija forme. Izdavač: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 99.g. Kompletan stručna literatura koju posjeduje FLU Cetinje; H.Rid- Moderna skulptura; Likovne sveske 1-8, Univerzitet umetnosti u Beogradu, Beograd 1977. ;

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Ocjenjuju se: Prisustvo nastavi 10 poena
Realizacija vježbi 40 poena
Završni ispit 50 poena

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: saradnik u nastavi dr Ivana Radovanovic

	Naziv predmeta:	OSNOVI FOTOGRAFIJE II		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	4	4	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Dizajn, SP Slikarstvo, SP Vajarstvo Akademski osnovni studijski program Dizajn - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.
Ciljevi izučavanja predmeta: Savladavanje osnovnih tehnoloških principia digitalne fotografije, manipulacije digitalnih datoteka i postprodukcioni postupaka. Student se upoznaje sa istorijskim razvojem medija i njegovom logom u modernoj i savremenoj vizuelnoj kulturi i osnovnim fotografskim žanrovima .
Ishodi učenja: - Analizira fotografiju na likovnom i značenjskom nivou. - Razumije tehnološku osnovu digitalne fotografije i digitalne postprodukcije. - Primjenjuje specifičnosti fotografske likovnosti u sopstvenom fotografskom izrazu. - Prepoznaje osobine i vrijednosti osnovnih fotografskih pravaca i žanrova.
Ime i prezime nastavnika i saradnika: Prof. Mr. Lazar Pejović, saradnica Sandra Đurović
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, samostalni rad

Plan i program rada:	
nedjelja	<i>Osnove digitalne fotografske tehnologije</i>
I	Fiziološki principi čula vida uvod u teoriju boje
II	Digitalni zapis fotografske slike
III	Dinamički opseg
IV	Pojam oštine u digitlnoj fotografiji, šum, white balance
V	Menadžment fotografskih datoteka
VI	Osnove rada sa RAW formatima
VII	Osnova postprodukcije fotografija
	<i>Uvod u istoriju medija i osnovne fotografske žanrove</i>
VIII	Fotografija i moderno društvo
IX	Autonomnost fotografije
X	<i>kolokvijum, prezentacija studentskih radova</i>
XI	Fotografija i masovni mediji
XII	Odlučujući trenutak i life fotografija
XIII	Fotografija u popularnoj kulturi
XIV	Fotografija i umjetnost kraja XX vijeka
XV	Prezentacija studentskih radova

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 4 kredita x 40/30 = 5 sati i 20 min Struktura: Predavanja: 2 časa Vježbe: 2 časa Samostalni rad uključujući i konsultacije: 2 sata i 20 min	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 5 sati 20 min x 16 = 85 sati 20 min Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (5 sati i 20 min) = 10 sati 40 min Ukupno opterećenje za predmet 4x30 = 120 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 24 sata (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 85 sati 20 min (Nastava)+10 sati 40 min (Priprema) + 24 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe i pripremi portfolio i prezentaciju na kraju semestra.

Konsultacije:	
Literatura: „THE ART OF PHOTOGRAPHY“ <i>Bruce Barnbaum</i> , Rocky Nook, 2010 „O BOJI“ <i>Nikola Tanhofer</i> , ADU i Novi Lider, Zagreb 2008, „UMJETNOST BOJE“ <i>Johannes Itten</i> , Ravensburg, 1987, „SVJETLOST I VID“ <i>Mae Rudolph</i> , Mladost, Zagreb 1972, „SVJETLO I SJENA“ <i>Nikola Despot</i> , Tehnička knjiga Zagreb 1966, „UMJETNOST I VIZUALNO OPAŽANJE“ <i>Rudolf Arnheim</i> , Beograd 1985, „FOTOGRAFIJA I DRUŠTVO“ <i>Gisele Freund</i> , Grafički zavod Hrvatske, Zagreb 1981, „HENRI CARTIER-BRESSON: THE DECISIVE MOMENT“, Editions Verve, Paris 1952, „STREET PHOTOGRAPHY“ <i>VIVIAN MAIER</i> , <i>Jonh Maloof</i> , PowerHouse book, 2011, „A NEW HISTORY OF PHOTOGRAPHY“ <i>Michael Frizot</i> , Konemann, 1988, „O FOTOGRAFIJI“ <i>Susan Sontag</i> , Kulturni centar Beograd, 2009	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 poena – Prisustvo i aktivnost na nastavi 40 poena – Procesna realizacija vježbi 10 poena – Kolokvijum 40 poena – Završni ispit Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Lazar Pejović

	Naziv predmeta:	OSNOVI LIKOVNE TEHNOLOGIJE		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	2	5	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo

Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: upoznavanje sa pojmom i razvojem likovne tehnologije kao interdisciplinarne umjetničko-stručne discipline; sistematizacija po oblastima, materijalima i tehnikama; upoznavanje sa raznovrstošću likovne upotrebe osnovnih materijala; upoznavanje i praktičan rad sa crtačkim materijalima i tehnikama. Podsticanje kreativnosti kroz eksperiment i istraživanje. Razvijanje svijesti o cjelovitosti procesa nastanka umjetničkog djela i odgovornosti za njegovo trajanje

Ishodi učenja:

- Sistematizuje likovnu tehnologiju prema umjetničkim oblastima, poznaje osnovne likovne materijale i njihovu primjenu
- Poznae osobenosti različitih vrsta crtačkih nosilaca, preparatura i tehnika i klasifikuje ih po sastavu, osobinama i načinu primjene.
- Istražuje izražajne mogućnosti i senzibilitete različitih crtačkih tehnika i materijala (ručni – fabrički papir, bijeli – tonirani papir, bijela – tonirana – strukturirana preparatura, suve – mokre crtačke tehnike, pojedinačne – kombinovane tehnike, upotreba različitih alata itd.)
- Izgrađuje odgovoran odnos prema materijalima i alatima sa kojima radi, i prostoru u kom radi.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Red..prof.mr Natasa Djurovic– nastavnik, mr Maja Šofranac-saradnik

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, test, individualna istraživanja

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje: sadržaj, ciljevi izučavanja predmeta; istorijat i razvoj likovno-tehnološke discipline; stari priručnici i nova literatura
II	Sistematizacija po umjetničkim oblastima
III	Sistematizacija po materijalima i tehnikama
IV	Raznovrsnost upotrebe osnovnih materijala: papir, platno, drvo, metal, kamen, sintetski materijali...
V	Osnovni materijali: pigmenti
VI	Osnovni materijali: veziva
VII	Crtačke tehnike i materijali – istorijat, podjela
VIII	Nosilac crteža-papir. Istorijat-preteče: papirus, pergament. Ručno pravljene papir. Mašinski papir, proizvodnja. Sastav. Osobine.
IX	Vrste crtačkog papira, podjele prema težini-karton, ljepanka. Priprema papira za crtež: španovanje.
X	Impregnacija.
XI	Vrste preparatura za papirne nosioce.
XII	Toniranje, strukturiranje preparature.
XIII	Crtačke tehnike: istorijat i podjela; suve crtačke tehnike: ugljen, kreda, pastel, olovka, srebrenka. Fiksativi.
XIV	Mokre crtačke tehnike: pero i tuš (vrste pera), laviranje; air-brush. Kombinovane tehnike
XV	Test

Opterećenje studenata:

<u>nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
5 kredita x 40/30 = 6 sati 36 min.	Nastava i završni ispit: (6 sati 36 min.) x 16 = 105 sati 36 minuta Neophodne pripreme 2 x (6 sati 36 min) = 13 sati 12 minuta
Struktura: Predavanja: 1 sat i 30 minuta Vježbe: 1 sat i 30 minuta	Ukupno opterećenje za predmet : 5 x 30 = 150 sati
Individualni rad studenata: 3 sata 36 min.	Dopunski rad: od 0 do 12 sati Struktura opterećenja: 105 sati 36 min. (nastava) + 13 sati 12 min (priprema) + 12 sati (dopunski rad).

Obaveze studenata: redovnost pohađanja predavanja i vježbi, aktivan rad na nastavi, realizacija vježbi kroz praktičan rad u tehnološkom ateljeu, individualna likovno-tehnološka istraživanja, pismeni test	
Literatura: -Nataša Đurović:Osnovi likovne tehnologije (skripta) -S.Kajtez,Slikarske tehnike,Čigoja,Bg,2011. - M.Medić,Stari slikarski priručnici I,II i III,RZZSK,Bg, 2005. -Metka Krajgher-Hozo: Metode slikanja i materijali, Svjetlost Sarajevo 1991.godina; -Dževad Hozo: Umjetnost multioriginala, Prva književna komuna Mostar 88.godine; -Nemanja Brkić: Tehnologija slikarstva vajarstva i ikonografija, U.U. BG 1983.godina;	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Redovno prisustvo i aktivnost na nastavi: 10 bodova Test: 20 bodova Realizacija 2 vježbe:2x20bodova Završni ispit: 30 bodova (uključuje vrednovanje individualnih likovno-tehnoloških istraživanja preko seminarskog rada sa fotodokumentacijom) Prelazna ocjena se dobija sa sakupljenim 51 bodom	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
Posebnu naznaku za predmet: individualna likovno-tehnološka istraživanja – veza sa osnovnim likovnim disciplinama:crtanje,slikanje,modelovanje,grafika Poželjno je organizovati demonstraciju likovnih tehnika kroz gostovanje poznatih likovnih umjetnika ili posjetu ateljeu umjetnika; posjeta muzeju ili galeriji.	
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Red.prof.mr Nataša Đurović	

	Naziv predmeta:	PEDAGOGIJA I DIDAKTIKA MA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	1	3	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo, SP Grafika, SP Vajarstvo

Akademski master studijski program, Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Sticanje fundamentalnih znanja iz oblasti pedagogije i didaktike.

Ishodi učenja:

1. razumijevanje i ispravno korištenje osnovnih pojmova/termina pedagogije i didaktike koji su referentni okvir za sporazumijevanje u nastavničkoj profesiji.
2. razumijevanje osnovnih pedagoških pravaca te istorijskog razvoja teorijskih koncepata vaspitanja koji su uticali na praktični rad u vaspitanju i obrazovanju.
3. razumijevanje osnovnih metodoloških paradigmi koje se ishodište za istraživanje pedagoških fenomena i praktično postupanje.
4. sposobnost primjene teorijskih koncepata u analiziranju prakse u školi.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Profesor UCG

Metod nastave i savladanja gradiva: 1.vođenje evidencije o pohađanju nastave i aktivnom učešću studenata
2. ocjenjivanje seminarskog rada 3. usmeni ispit na kraju semestra

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Osnovni pedagoški pojmovi: vaspitanje, obrazovanje i nastava. Vaspitanje kao specifična društvena djelatnost.
II	Faktori vaspitanja: porodica, škola i društvena sredina. Cilj i zadaci vaspitanja.
III	Predmet pedagogije. Svestranost, individualnost i specijalnost.
IV	Determinante cilja i zadatka vaspitanja. Konkretizacija cilja vaspitanja.
	Vaspitanje u porodici, vaspitanje u slobodnom vremenu.
V	Vrste i tok pedagoških istraživanja. Škola i školski sistem. Škola i njeno okruženje, slobodne aktivnosti učenika.
	Opšti principi vaspitnog rada: a) princip naučne zasnovanosti i pozitivne vaspitne usmjerenosti, b) princip svjesne aktivnosti, c) princip humanosti i demokratičnosti vaspitanja, d) princip individualizacije i socijalizacije u vaspitanju, e) princip jedinstvenog djelovanja svih činilaca vaspitanja.
VI	Opšte metode i sredstva vaspitanja: a) metoda ubjeđivanja i uvjeravanja, b) metoda vježbanja i navikavanja, c) metoda podsticanja, e) metoda sprečavanja. Vaspitni značaj sredstava masovnog komuniciranja (štampa, radija, televizije, filma).
VII	Vaspitavanje i obrazovanje odraslih. Uloga nastavnika u savremenoj školi: a) profesionalne funkcije nastavnika, b) osobine nastavnikove ličnosti, c) nastavnik u funkciji odjeljenjskog starješine.
VIII	Osnovni pedagoški pojmovi: vaspitanje, obrazovanje i nastava Faktori vaspitanja: porodica, škola i društvena sredina. Cilj i zadaci vaspitanja.
IX	Predmet i zadaci didaktike.
X	Nastava i proces učenja. Komponente nastavnog procesa.
XI	Sadržaj obrazovanja. Nastavni plan i program
XII	Didaktički principi: a) princip naučnosti, b) princip prilagođenosti nastave uzrastu učenika, c) princip sistematičnosti i postepenosti u nastavi, d) princip povezanosti teorije i prakse e) princip očiglednosti, f) princip svjesne aktivnosti učenika u nastavi, g) princip trajnosti usvajanja znanja, vještina i navika, h) princip individualizacije nastave
XIII	Nastavne metode: a) posmatranje, b) metode zasnovane na riječima, c) metode zasnovane na praktičnim aktivnostima učenika
XIV	Ponavljanje i vježbanje u nastavi. Provjeravanje i ocjenjivanje znanja.
XV	Obrazovna tehnologija. Planiranje u nastavi.

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 1 sat 30 minuta Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 2 sata 30 min	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 18 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: prisustvo nastavi, predavanjima, izrada seminarskog rada
Konsultacije:
Literatura:
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: - Redovnost pohađanja nastave 10 bodova. - Kvalitet učešća u nastavi 20 bodova. - Realizacija seminarskog rada 20 bodova. - Završni ispit 50 bodova. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Profesor UCG

	Naziv predmeta:	SLIKARSTVO III		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	III	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: Slikarstvo

Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Slikarstvo I , Slikarstvo II

Ciljevi izučavanja predmeta: Osposobljavanje studenata za samostalano slikanje i razvijanje osobenog slikarskog senzibiliteta pri slobodnoj interpretaciji zadate teme.

Ishodi učenja:

- Organizuje kompleksne kompozicije živog modela i prostora uz upotrebu različitih izvora svjetlosti – uravnoteženo difuzno sjevitlo i dramatični odnosi svijetlo tamnog.
- Razvija osjećaj za ritam na slici kroz odnos linije, površine i boje
- Analizira izražajne mogućnosti boje upotrebom toplih i hladnih tonova.
- Prikazuje odnos svjetlosti i materije na slici.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. mr Draško Dragaš - nastavnik, Saradnik slikanje

Metod nastave i savladanja gradiva: Praktični rad – vježbe u ateljeu; Individualni rad; Frontalna predavanja

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji

nedjelja	
	<i>Akt ili poluakt u enterijeru</i>
I	Analiza svjetlosti i boje, postavka sa uravnoteženom difuznom svjetlošću
II	Analiza svjetlosti i boje sa naglašena 2-3 izvora svjetlosti; naglašavanje kontrasta –svijetlo - tamno.
III	Analiza uravnoteženih djelova kompozicije i akcentovanje pojedinih dramatičnih odnosa svijetlo-tamnog.
IV	Svjetlost i boja, dalja analiza odnosa svijetlo-tamno, toplo-hladno, materijalizacija pojedinih segmenata slike
V	Razrada ritma i svijetlih i tamnih površina.
VI	Svijetlo tamno, toplo-hladno, materija (tekstura), odnos svjetlosti i materije (upijanje i emitovanje).
VII	Detaljna tonska analiza svijetlih i tamnih površina slike, analiza materije i tekstura.
	<i>Akt ili poluakt u enterijeru – slobodna interpretacija kompozicije</i>
VIII	Slobodna interpretacija zadate teme, razvijanje samostalnog mišljenja i osobenog slikarskog senzibiliteta
IX	Naglašavanje prostora kompozicije ; odnos linija (crtež) – površina.
X	Odnos transparentnih djelova kompozicije naspram materijalizovanih slojevitih elemenata.
XI	Dalja razrada prethodne vježbe, kontrastiranje i povezivanje (prožimanje) transparentnih površina i slojevitih djelova.
XII	Unutrašnja dinamika slike ; naglašavanje ritma toplo – hladnih boja.

XIII	Slobodan izbor elemenata slike uz korišćenje ukupnog prethodno stečenog iskustva.
XIV	Slobodan izbor elemenata slike uz korišćenje ukupnog prethodno stečenog iskustva.
XV	Slobodan izbor elemenata slike uz korišćenje ukupnog prethodno stečenog iskustva.

Opterećenje studenata:	
Nedjeljno 3 kredita x 40/30 = 4sata Struktura: 1 sat i 30 minuta - predavanja 1 sat i 30 minuta - vježbe 1 sat - samostalni rad uključujući i konsultacije	U toku semestra Nastava i završni ispit: 4 sati x 15 = 60sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (6 sati) = 12 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 18 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 60 sati (Nastava)+12 sati (Priprema) + 18 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe.	
Konsultacije:	
Literatura: Johannes Itten; <i>Umetnost boje</i>, Umetnička akademija, Beograd 1973; Leonardo Da Vinci; <i>Traktat o slikarstvu</i>, <i>Likovne sveske 1-9</i>, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Univerzitet umetnosti u Beogradu, 1996. G Gotfrid Ben, <i>Smisao slike i kulni organi</i>; <i>Slika i vreme</i>; <i>Nova slika prirode posle kraja pejzaznog slikarstva</i>. Beograd 1987 Likovne monografije (razni autori, stilovi razdoblja) - primjeri iz klasične svjetske umjetnosti, Karovađo, Goja, Rembrant, Ticijan, Velaskez, Mone, Mank, Ensor Pikaso, Brak...	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi 40 bodova - Procesna realizacija vježbi 50 bodova - Završni ispit <i>Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.</i>	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Draško Dragaš
	Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	TEORIJA I ESTETIKA MEDIJA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Nema	Obavezni	6	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP SLIKARSTVO, SP DIZAJN,

Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti za prijavljivanje i slušanje predmeta.

Ciljevi izučavanja predmeta:

- upoznavanje sa tradicionalnim i savremenim teorijama medijima;
- razumijevanje teorije novih medija;
- savladavanje tehnika i metoda tumačenja umjetničkog i medijskog djela u kontekstu epohe medija i ere odnosa sa javnošću.

Ishodi učenja:

- Nakon položenog ispita iz predmeta Teorija medija, studenti i studentkinje će biti osposobljeni da ukratko opišu osnovne teorije medija i recepcije; ustanove opšte specifičnosti procesa percepcije i opažanja umjetničkog i medijskog djela, te razgraniče uticaje filozofije, estetike, psihologije i komunikologije; razumiju likovnu umjetnost i kao medij masovne komunikacije; objasne značaj i razlike između publike umjetničkog i medijskog djela.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: dr.Vuk Vuković

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, usmene debate, pismena analiza.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvod u teoriju i estetiku medija: vizuelna kultura
II	Od frankfurtske škole do postmoderne teorije medija I
III	Od frankfurtske škole do postmoderne teorije medija II
IV	Teorije novih medija: Manović, Galovej, Hansen
V	Društveni mediji i kolektivna kreativnosti
VI	Novi i društveni mediji kao „laboratorija za identitet“
VII	Internet kao prostor promocije vs. Internet kao prostor kreacije
VIII	Virtuelni prostor i umjetnost
IX	Filozofija i estetike medija
X	Teorija recepcije i mediji
XI	Likovna umjetnost kao medij masovne komunikacije
XII	Istraživanja publike
XIII	Publika umjetničkog vs. publika medijskog djela: vizuelna kultura kao medij ili umjetnost?
XIV	Umjetnost u eri PR-a
XV	Prezentacija istraživačkih radova

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: 2 časa predavanja 1 čas vježbi 2 sata samostalnog rada, uključujući konsultacije	Nastava i završni ispit: 4 sata x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 20 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+16 sati (Priprema) + 20 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Studenti su obavezni da redovno pohađaju nastavu, aktivno učestvuju u razgovoru i dijalogu, blagovremeno pripreme i predaju teorijsko-istraživački rad.

Literatura Divna Vuksanović, Filozofija medija I, FDU-Čigoja štampa, Beograd, 2007; Divna Vuksanović, Filozofija medija II, FDU-Čigoja štampa, Beograd, 2011; Hans Robert Jaus, Estetika recepcije, Nolit, Beograd, 1978; M. Merleau-Ponty, Fenomenologija percepcije, IP Veselin Masleša, Sarajevo, 1978; John Storey, Introduction to the Studies of Popular Culture, Routledge, 1996; Nicolas Bourriaud, Relacijska estetika – postprodukcija, Muzej suvremene umjetnosti, Zagreb, 2013; Jelena Đorđević (pr.), Studije kulture, Službeni glasnik, Beograd, 2008; John Berger, Ways of Seeing, Penguin Books, London, 1990; Lev Manović, Jezik novih medija, Clio, Beograd, 2015; Lev Manović, Metamediji, Centar za savremenu umetnost, Beograd, 2001; Alexander Galloway, The Protocol: How Control Exists after Decentralization, Massachusetts: MIT, 2012; Alexander Galloway, The Interface Effect. Massachusetts: Polite Press, 2012; Mark Hansen, New Philosophy for New Media, Massachusetts: MIT, 2004; Šeri Terkl, Sami zajedno, Clio, Beograd, 2011; John Palfrey and Urs Gasser, Born digital, Basic books, New York, 2008; Mark Prensky, Brain Gain – Technology and the Quest for Digital Wisdom, Palgrave MacMillan, New York, 2012; Radmila Vojvodić i Janko Ljumović (ur.), Crnogorske studije kulture i identiteta, FDU, Cetinje, 2016; Bojana Škorc, Kreativnost u interakciji, Mostart, Beograd, 2012; Žan Kon, Estetika komunikacije, Clio, Beograd, 2001; Zvonko Džokić, Kreativni proces i psihoanaliza, Dereta, Beograd, 2007; Mirko Zurovac, Metodičko zasnivanje estetike, Dereta, Beograd, 2008; Ana Bužinjska i Mihael Pavel Markovski, Književne teorije XX veka, Službeni glasnik, Beograd, 2009; Stanko Crnobrnja, Estetika televizije i novih medija, Clio, Beograd, 2010.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Prisustvo (10), seminarski rad (30), aktivnost (10), ispit (50)
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: dr. Vuk Vuković

	Naziv predmeta:	Grafika MA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	3	15	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje:

Master studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje, studijski program Slikarstvo – Modul : Grafika

Uslovljenost drugim predmetima: Grafika – metode umjetničkog istraživanja MA I, Grafika – metode umjetničkog istraživanja MA II.

Ciljevi izučavanja predmeta: Osposobljavanje studenata za samostalan stvaralački proces i razvijanje sopstvenog metoda rada.

Ishodi učenja:

Po završetku ovog predmeta, student će biti osposobljen da:

1. Osmisli motive koje će koristiti u svom daljem stvaralaštvu.
2. Kreira crteže autentičnog izraza.
3. Izraziti sebe, svoje stavove i viđenja u sferi crteža i grafike.
4. Demonstrira razvijenu kritičku svijest o stručnim temama iz oblasti crteža.

Ime i prezime nastavnika i saradnika:

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja i vježbe.

Plan i program rada: : Idejno-istraživački rad na grafičkom procesu koncipiranja autorskog projekta

I	Idejno-istraživački rad na grafičkom procesu koncipiranja III (treceg) autorskog projekta. Rad na eseu o projektu tokom cijelog semestra (minimum 21000 kar)-(u cilju pripreme završnog –sinteznog projekta).
II	Ekspperimentalna razrada grafičkih slojeva autorskog projekta.
III	Ekspperimentalna razrada grafičkih slojeva autorskog projekta.
IV	Ekspperimentalna razrada grafičkih slojeva autorskog projekta.
V	Definisanje autorske cjeline grafičkog projekta
VI	Definisanje autorske cjeline grafičkog projekta
VII	Definisanje autorske cjeline grafičkog projekta
VIII	Definisanje autorske cjeline grafičkog projekta
IX	Rad na prezentaciji osmišljenog projekta u cjelosti.
X	Rad na prezentaciji osmišljenog projekta u cjelosti.
XI	Rad na prezentaciji osmišljenog projekta u cjelosti.
XII	Rad na prezentaciji osmišljenog projekta u cjelosti.
XIII	Konsultacije o kompletnoj prezentaciji projekta sa pismonom odbranom rada.
XIV	. Konsultacije o kompletnoj prezentaciji projekta sa pismonom odbranom rada.
XV	Konsultacije o kompletnoj prezentaciji projekta sa pismonom odbranom rada.

Opterećenje studenata:

Nedjeljno

15 kredita x 40/30 = 19

Struktura:

Predavanja: 1 sat 30 minuta

Vježbe: 1 sat 30 minuta

Ostale nastavne aktivnosti:

Individualni rad studenata: 16 sati

U toku semestra

Nastava i završni ispit: 19,96 sati x 15 = **304 sata**

Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera)

2 x (8 sati) = **16 sati**

Ukupno opterećenje za predmet 15x30 = **450 sati**

Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 130 sati (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti)

Struktura opterećenja:

304 sati (Nastava)+16 sati (Priprema) + 130 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Prisustvo nastavi i realizacija vježbi.

Konsultacije: : Predavanja, vježbe i praktičan rad izvode se u ateljeima. Optimalan broj studenata u grupi 5-7 studenata.

Literatura: (Definisane iterature uslovljeno je autorskim projektom.)Dževad Hozo : Umjetnost multioriginala, Mostar, 1988, Jedan vijek grafike , više autora, Zbirka Muzeja savremene umjetnosti u Beogradu, Beograd 2004., Časopis Grafika 1-8 Alberht Durer , Rembandt, G.B. Piranesi(Monografije sa cjelovito predstavljenim grafičkim opusima –po izboru) Hayter ,S.W.About Prints, Oxford University Press, 1962, Aldhemar ,J.: La Gravure originale au XVIIIe siecle, Somogy,1964. Leach, R.H., Pierce, R.J.: The Printing Ink Manual , Blueprint, London,1993. Bunsho Jagaku: Papermaking by Hand in Japan, Tokio, Meji-sho,1959. John Ross,Clare Romano Tim Ross : The complete printmaker N.York 1990

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Ocjenjuje se: I vježba 20 bodova, II vježba 20 bodova, redovnost na nastavi 10 bodova, završni ispit 50 bodova

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke:

	Naziv predmeta:	INTERMEDIJALNA UMJETNOST MA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	III	15	2P + 2V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo

Master akademske studije SP Slikarstvo - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: nema uslovljenosti

Ciljevi izučavanja predmeta:

Cilj predmeta je da se studenti upoznaju sa savremenim umjetničkim praksama i primjerima višemedijske umjetnosti i steknu znanja i vještine koja će ih osposobiti da samostalno realizuju kompleksne umjetničke projekte koji se zasnivaju na povezivanju različitih medija, umjetničkih (i teorijskih) disciplina u kompaktno umjetničko djelo.

Ishodi učenja:

- Poznavanje savremenih umjetničkih praksi na polju intermedijalne (višemedijske) umjetnosti
- Sposobnost samostalne pripreme i realizacije umjetničkog intermedijalnog projekta
- Sposobnost kritičkog promišljanja, analize, artikulisanja i kontekstualizacije sopstvenih umjet. projekata

Ime i prezime nastavnika i saradnika: doc. dr Milena Jovičević, saradnik po konkursu FLU

Metod nastave i savladanja gradiva: predavanje, demonstracije, konsultacije, vježbe, samostalni rad studenata

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Analiza studentskih radova, analiza različitih primjera iz savremene i medijske umjetnosti
II	Analiza studentskih radova, po fazama (diskusija, konsultacije)
III	Sakupljanje dokumentacije, odabir materijala, medija, načina prezentacije...
IV	Individualna nastava fokusirana na konkretna umjetnička interesovanja studenata
V	Prezentacija istraživačkog umjetničkog procesa studenata, razgovor i analiza
VI	Individualna nastava fokusirana na konkretna umjetnička interesovanja studenata
VII	Elaborat (sa detaljnim obrazloženjem o procesu studentskog umjetničkog projekta)
VIII	Finalizacija i prezentacija rezultata istraživanja i svih faza rada
IX	Analiza studentskog projekata po fazama, analiza različitih primjera iz savremene i medijske umjetnosti
X	Individualna nastava fokusirana na konkretna umjetnička interesovanja studenata
XI	Analiza studentskog projekta (po fazama procesa rada, diskusija, konsultacije, analiza radova)
XII	Analiza djela savremenih autora u kontekstu studentskog projekta, diskusija, analiza
XIII	Rad na projektu (konsultacije, izrada, analiza, korekcije)
XIV	Rad na projektu (konsultacije, izrada, analiza, korekcije)
XV	Finalizacija i priprema konačnog koncepta master rada i pisanje detaljnog elaborata

Opterećenje studenata:
Nedjeljno

15 kredita x 40/30 = 19

Struktura:

Predavanja: 1 sat 30 minuta

Vježbe: 1 sat 30 minuta

Ostale nastavne aktivnosti:

Individualni rad studenata: 16 sati

U toku semestra

Nastava i završni ispit: 19,96 sati x 15 = **304 sata**

Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera)

2 x (8 sati) = **16 sati**

Ukupno opterećenje za predmet 15x30 = **450 sati**

Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popavnog ispita od 0 do 130 sati (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti)

Struktura opterećenja:

304 sati (Nastava)+16 sati (Priprema) + 130 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: prisustvo nastavi, predavanjima i konsultacijama, priprema i realizacija umjet. projekta	
Konsultacije:	
Literatura: Miško Šuvaković, Konceptualna umetnost, Muzej savremene umjetnosti Vojvodine, 2007. Pol Arden, Kontekstualna umjetnost, Muzej savremene umjetnosti Vojvodine, 2005. Vitamin 3-D: New Perspectives in Sculpture and Installation, Phaidon, ISBN-10: 0714868574 Charlotte Cotton, The Photography as Contemporary Art, Thames and Hudson, New York 2004. Sculpture Now, Anna Moszynska, Thames and Hudson, New York 2013. Digital Art, Christiane Paul, Thames and Hudson, New York 2003. Boris Groys, On The New Verso, London - New York, 2014. Boris Groys, Going Public, E-Flux, New York, 2009. Žan Bodrijar, Pakt o lucidnosti i inteligenciji zla, Arhipelag, Beograd, 2009. Walter Benjamin, Umjetničko djelo u razdoblju tehničke reprodukcije u Estetički ogledi, Školska knjiga, Zagreb, 1986. Etjen Surio, Odnosi medija u umjetnostima – problemi uporedne estetike, Svjetlost, Sarajevo 1958.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: - Redovnost pohađanja nastave 10 bodova. - Praćenje umjetničkog projekta 20 bodova. - Elaborat 20 bodova. - Završni ispit (Finalizacija i prezentacija rada uz detaljni elaborat) 50 bodova. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: doc. dr Milena Jovičević

	Naziv predmeta:	SLIKARSTVO MA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	III	15	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: Slikarstvo

Master studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 4 semestara, 120 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Slikarstvo – metode umjetničkog istraživanja MA I, Slikarstvo – metode umjetničkog istraživanja MA II

Ciljevi izučavanja predmeta: Osposobljavanje studenata za samostalan stvaralački proces slikanja i razvijanje sopstvenih slikarskih metoda rada. Osposobljavanje studenata za uspješno predstavljanje i izlaganje svog umjetničkog rada.

Ishodi učenja:

- Integriše različite faze rada u cjelinu, objedinjava koncepte i različite metode u sopstveni slikarski izraz.
- Razvija umjetničku osobenost i lični slikarski koncept.
- Vrednuje svoj rad i rad drugih kroz razgovor i pisanje o svom slikarstvu.
- Prepoznaje odgovarajuće metode i strategije za uspješno predstavljanje i izlaganje svog umjetničkog rada.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. mr Branislav Sekulić - nastavnik, mr Maja Šofranac, saradnica

Metod nastave i savladanja gradiva: Praktični rad – vježbe u ateljeu; Individualni rad; Frontalna predavanja

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji

nedjelja	
I	Analiza savremenih slikarskih praksi i slikarstva kroz istoriju umjetnosti sa osvrtom na pojedinačne nosioce značajnih slikarskih opusa.
II	Prepoznavanje polja mišljenja i viđenja od strane studenta i njihova implementacija u svoj slikarski proces
III	Integracija različitih faza rada u cjelinu, sinteza različitih metoda u sopstveni slikarski izraz
IV	Rad na produbljivanju dominirajućih elemenata u sopstvenom radu (u slici i crtežu), razvijanje lične umjetničke osobenosti
V	Dalje eksperimentisanje sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih slikarskih metoda uz stalno usavršavanje i primjenu kritičkog mišljenja
VI	Dalje eksperimentisanje sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih slikarskih metoda uz stalno usavršavanje i primjenu kritičkog mišljenja
VII	Dalje eksperimentisanje sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih slikarskih metoda uz stalno usavršavanje i primjenu kritičkog mišljenja
VIII	Razvijanje sopstvenih slikarskih metoda rada, razvijanje kritičke svijesti o ličnom konceptu
IX	Razvijanje sopstvenih slikarskih metoda rada, razvijanje kritičke svijesti o ličnom konceptu
X	Razvijanje sopstvenih slikarskih metoda rada, razvijanje kritičke svijesti o ličnom konceptu
XI	Razvijanje sopstvenih slikarskih metoda rada, razvijanje kritičke svijesti o ličnom konceptu

XII	Razvijanje sopstvenih slikarskih metoda rada, razvijanje kritičke svijesti o ličnom konceptu
XIII	Razvijanje sopstvenih slikarskih metoda rada, razvijanje kritičke svijesti o ličnom konceptu
XIV	Razvijanje kritičkog mišljenja u pisanoj i verbalnoj formi kroz dijalog i diskusiju, analizirajući sopstveni umjetnički proces i rad kolega i drugih autora
XV	Pronalaženje odgovarajuće metode i strategije za uspješno predstavljanje i izlaganje svog umjetničkog rada.

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 15 kredita x 40/30 = 19 Struktura: Predavanja: 1 sat 30 minuta Vježbe: 1 sat 30 minuta Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 16 sati	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 19 sati x 15 = 304 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 15x30 = 450 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 130 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 304 sati (Nastava)+16 sati (Priprema) + 130 sati (Dopunski rad)
Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe.	
Konsultacije:	

Literatura:

Valter Hes DOKUMENTI ZA RAZUMIJEVANJE MODERNOG SLIKARSTVA
Hajnrh Kloc UMJETNOST DVADESETOG VIJEKA
Herbert Reed UMJETNOST DANAS
H.H.Arnason ISTORIJA MODERNE UMJETNOSTI
Ženet Žerar UMJETNIČKO DJELO- ESTETSKA RELACIJA, SVETOVI, NOVI SAD 1998
Pol Arden- KONTEKSTUALNA UMJETNOST, KIŠA, NOVI SAD 2007
Miško Šuvaković – POJMOVNIK MODERNE I POSTMODERNE LIKOVNE UMJETNOSTI I TEORIJE
POSLE 1950. GODINE, PROMETEJ, NOVI SAD 1999
Morpurgo-Taljabue, G.: Savremena estetika, Beograd 1968
Slobodan Mijušković: Alfred Hičkok/Upotreba slikarstva, Beograd, 2005
Miško Šuvaković: Konceptualna umetnost, Muzej savremene umetnosti Vojvodine, Novi Sad, 2007
Vladislav Panić: Psihološka istraživanja umetničkog stvaralaštva, Naučna knjiga, Beograd, 1989
Marek Hendrikovski: Umetnost kratkog filma, Clio, Beograd, 2004
Živojin Turinski: Ogledi o poimanju slike, 1999
Majkl Difren: Umetnost i politika, Svjetlost, Sarajevo
Renato Podjoli: Teorija avangardne umetnosti, Nolit - Beograd, 1975
Arnold Hauzer : Socijalna istorija umetnosti i književnosti 1, Beograd 1962
Ervin Panovski: Umetnost i značenje. Ikonološke studije, Beograd, 1975
James Hall: Rječnik tema i simbola u umjetnosti, Zagreb 1998
Moris Merlo-Ponti: Fenomenologija percepcije, Svjetlost, Sarajevo 1978
Moris Merlo-Ponti: Oko i duh, Beograd, 1968,
Ludvig Vitgenštajn: Razgovori o Frojdu, Polja 1981
Dora Valije: Apstraktna umetnost, Beograd, 2006,
Miško Šuvaković: Estetika apstraktnog slikarstva, Beograd, 1998
Edvard L. Smit: Umetnost danas, Zagreb, 1978,
Vitamin P, New perspectives in painting, PHAIDON, London, 2002,
Grupa autora, (ur.)Suvakovic, Misko i Erjavec, Ales: Figure u pokretu: Savremena zapadna estetika, filozofija i teorija umetnosti, Beograd, 2009
Nikola Dedić: Utopijski prostori umetnosti i teorije posle 1960.Beograd 2009
Rolan Bart: Smrt autora, Novi Sad, 1984
Jelena Đorđević: Postkultura: Uvod u studije kulture, Beograd, 2009
Peter Brirger: Teorija avangarde, Beograd, 1988,
Giorgio Agamben: Homo Sacer, Zagreb, 2006.
Likovne sveske 1-9 , Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Univerzitet umetnosti u Beogradu, 1996. G
Gotfrid Ben,Smisao slike i kulni organi;Slika i vreme; Nova slika prirode posle kraja pejzaznog slikarstva.Beograd 1987
Žak Derida, Istina u slikarstvu, Svjetlost Sarajevo
Likovne monografije (razni autori, stilovi razdoblja)

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

10 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi

40 bodova - Procesna realizacija vježbi

50 bodova - Završni ispit

Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Branislav Sekulić

Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	GRAFIKA V		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	5	9	2P+3V

Studijski programi za koje se organizuje: *Akaderske osnovne studije FLU, Studijski program Slikarstvo – Modul: Grafika*

Uslovljenost drugim predmetima: *Grafika I, Grafika II, Grafika III, Grafika IV.*

Ciljevi izučavanja predmeta: *Produbljivanje kreativnih saznanja kroz složeni pristup Grafici.*

Ishodi učenja: *Po završetku ovog predmeta, student ce biti osposobljen da:*

1. Razumije složene postupke u realizaciji grafike .
2. Kombinuje tehnike duboke štampe kao i tehnološke procese u izradi matrice.
3. Razvija crtež različitim crtačkim procesima koji prate osobenosti duboke i ravne štampe.
4. Utvrđuje različite postupke u prenosjenju crteža na matricu.
5. Primijenjuje sve potrebne postupke u pripremi za štampu i u realizaciji štampe.
6. Organizuje demonstraciju postupka visebojne štampe

Ime i prezime nastavnika i saradnika:

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, rad u ateljeu, korektura, korišćenje potrebne bibliotekarske i fotodokumentacije. Posjete muzejima i galerijama.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Produbljivanje likovnih principa u Grafici.
II	Skloženi postupci u tehnikama duboke štampe.
III	Upoznavanje sa složenijim postupcima u realizaciji Grafike.
IV	Kombinovane grafike duboke štampe.
V	Tehnološki procesi na izradi matrice.
VI	Nastavljanje rada na tehnološkom procesu.
VII	Završavanje rada na matrici i priprema štampe.
VIII	Realizacija štampe.
IX	Složeni procesi ravne štampe (litografija).
X	Kombinovanje crteža različitim crtačkim procesima koji prate osobenosti litografije.
XI	Različiti postupci prenošenja crteža.
XII	Tehnološki postupci i priprema za štampu.
XIII	Realizacija štampe.
XIV	Višebojna štampa (demonstriranje).
XV	Realizacija štampe osnovni postupci.

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
9 kredita x 40/30 = 12 sati Struktura: 2 sata - predavanja 3 sata - vježbe 7 sati - samostalni rad uključujući i konsultacije	Nastava i završni ispit: 12 sati x 16 = 192 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (12 sati) = 24 sata Ukupno opterećenje za predmet 9x30 = 270 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 54 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 192 sati (Nastava) + 24 sata (Priprema) + 54 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: <i>Obavezno pohađanje nastave i korekture. Realizacija programskih zadataka.</i>	
Konsultacije: <i>Predavanje, vježbe i praktičan rad izvode se po grupama po ateljeima. Optimalan broj u grupi od 5-7 studenata.</i>	
Literatura: : Dževad Hozo : <i>Umjetnost multioriginala</i> , Mostar, 1988, <i>Jedan vijek grafike</i> , više autora, Zbirka Muzeja savremene umjetnosti u Beogradu, Beograd 2004., <i>Časopis Grafika 1-8</i> Alberht Durer , Rembandt, G.B. Piranesi(<i>Monografije sa cjelovito predstavljenim grafičkim opusima –po izboru</i>) Hayter ,S.W.About Prints, Oxford University Press, 1962, Aldhemar ,J.: <i>La Gravure originale au XVIIIe siecle</i> , Somogy,1964. Leach, R.H., Pierce, R.J.: <i>The Printing Ink Manual</i> , Blueprint, London,1993. Bunsho Jagaku: <i>Papermaking by Hand in Japan</i> , Tokio, Meji-sho,1959. John Ross,Clare Romano Tim Ross : <i>The complete printmaker</i> N.York 1990	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: <i>Redovnost na nastavi 10 bodova, vježbe 40 bodova, završni ispit 50 bodova. Za prelaznost potrebno najmanje: 51 bod.</i>	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke:

	Naziv predmeta:	INTERMEDIJALNA UMJETNOST I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	5	9	2P + 2V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo

Osnovne akademske studije SP Slikarstvo -Fakultet likovnih umjetnosti (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Položen ispit iz Intermedijalnih istraživanja I i II

Ciljevi izučavanja predmeta:

Cilj predmeta je da se studenti upoznaju sa savremenim umjetničkim praksama i primjerima višemedijske umjetnosti i steknu osnovna znanja i vještine kako bi realizovali umjetničke projekte u različitim medijima. Sadržaj predmeta predstavlja nadgradnju predmeta Intermedijalna istraživanja I i II sa 2. godine i usmjeren je na sticanje kompetencija za stvaranje umjetničkih projekata koji svoj pristup i strukturu zasnivaju na povezivanju različitih medija, umjetničkih (i teorijskih) disciplina u kompaktno umjetničko djelo.

Ishodi učenja:

Student stiče osnovna teorijska i praktična znanja i kompetencije da realizuje umjetnički rad u oblasti intermedijske umjetnosti

- osposobljava se da realizuje umjetničko djelo sintezom različitih um. medija i disciplina
- osposobljava se da realizuje sopstveni umjetnički projekat razvijajući istraživačke, kritičke i analitičke vještine u kontekstu savremene višemedijske umjetnosti

Ime i prezime nastavnika i saradnika: doc. dr Milena Jovičević, saradnik po konkursu FLU

Metod nastave i savladanja gradiva: predavanje, demonstracije, konsultacije, vježbe, samostalni rad studenata

Kroz kombinaciju predavanja, praktičnog rada i grupnih kritika nastava je osmišljena da vodi studenta ka izradi individualnog intermedijalnog djela od osnovne ideje, preko razrade idejnog projekta, do realizacije konačnog djela. Praktičan rad je usmeren ka samostalnom izvođenju projekata. Studenti imaju punu slobodu u izboru koncepcija, metoda, formi i medija vodeći računa o materijalno-logističkim mogućnostima realizacije. Akcenat je na usklađivanju eksperimenta i istraživanja sa efikasnošću i tehničkim nivoom izvođenja.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvod u intermedijalnu umjetnost
II	Prožimanje različitih medija u djelima savremenih autora
III	Kontekst i intermedijalno istraživanje
IV	Priprema za studentski projekat (Studenti pripremaju koncept umjetničkog istraživanja za rad na sopstvenom projektu, diskusija, konsultacije, analiza radova)
V	Od ideje do realizacije djela intermedijalnog karaktera (odabir materijala, formi i medija, produkcija)
VI	Rad na studentskom projektu (diskusija, konsultacije, analiza radova, korekcije)
VII	Rad na studentskom projektu (diskusija, konsultacije, analiza radova, korekcije)
VIII	Kolokvijum (seminarski rad)/Prezentacija studentskog umjetničkog koncepta
IX	Ambijentalne umjetničke prakse (instalacija, in situ, landart... analiza djela savremenih autora)
X	Novi mediji u savremenim umjetničkim praksama (analiza djela savremenih autora)
XI	Odnos forme i sadržaja u intermedijalnom djelu
XII	Analiza djela savremenih autora u kontekstu studentkog projekta, diskusija, analiza
XIII	Analiza studentskog projekta (po fazama procesa rada, diskusija, konsultacije, analiza radova)Rad na projektu (konsultacije, seminarski rad)
XIV	Rad na projektu (konsultacije, seminarski rad)
XV	Realizacija i prezentacija kompletnog umjetničkog projekta

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
6 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 1 sat 30 minuta Vježbe: 1 sat i 30 minuta Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 1 sat	Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 24 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Redovno pohađanje nastave, realizacija, dokumentacija, seminarski rad i priprema radova za završni ispit.
Konsultacije:
Literatura: Miško Šuvaković, Konceptualna umetnost, Muzej savremene umjetnosti Vojvodine, 2007. Milan Ranković, Komparativna estetika, Umetnička akademija u Beogradu, Beograd 1973; Miško Šuvaković, Pojmovnik suvrnene umjetnosti, Horetzky, Zagreb, 2005; Vladimir Vukićević “Mišljenje i viđenje” FLU, UCG 2007; Pol Arden, Kontekstualna umjetnost, Muzej savremene umjetnosti Vojvodine, 2005. Vitamin 3-D: New Perspectives in Sculpture and Installation, Phaidon, ISBN-10: 0714868574 Charlotte Cotton, The Photography as Contemporary Art, Thames and Hudson, New York 2004. Sculpture Now, Anna Moszynska, Thames and Hudson, New York 2013. Digital Art, Christiane Paul, Thames and Hudson, New York 2003. Boris Groys, On The New Verso, London - New York, 2014. Boris Groys, Going Public, E-Flux, New York, 2009.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: - Redovnost pohađanja nastave 10 bodova. - Praćenje umjetničkog rada kroz mentorsku podršku 20 - Seminarski rad 10 - Realizacija projekta 30 bodova. - Završni ispit i verbalna eksplicacija 30 bodova. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: doc. dr Milena Jovičević

	Naziv predmeta:	SLIKARSTVO V		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	V	9	3P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: Slikarstvo

Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Slikarstvo I , Slikarstvo II, Slikarstvo III, Slikarstvo IV

Ciljevi izučavanja predmeta: Osposobljavanje studenata za samostalan stvaralački proces slikanja i razvijanje kreativnosti kroz eksperimentalno istraživanje u radu

Ishodi učenja:

- Izabira motive i ideje za rad na osnovu sopstvenog senzibiliteta.
- Ispituje izražajne mogućnosti uljanog slikarstva.
- Upotrebljava bojene odnose u slobodnom smislu ispitujući sugestivnost i simboliku naslikanog.
- Razvija sopstveni umjetnički proces istražujući raznovrsne slikarske metode rada.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. mr Ratko Odalović - nastavnik, Saradnik slikanje

Metod nastave i savladanja gradiva: Praktični rad – vježbe u ateljeu; Individualni rad; Frontalna predavanja

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji

nedjelja	
I	Analiza radova skica, slika i crteža iz I i II godine. Upućivanje na moguća lična istraživanja kroz analizu predhodnih radova
II	Analiza slikarstva kroz istoriju umjetnosti sa osvrtom na pojedinačne nosioce značajnih slikarskih opusa.
III	Karakter slikarskih tehnika, uljano slikarstvo sa posebnim osvrtom na tehniku podslikavanja.
IV	Karakter slikarskih tehnika, uljano slikarstvo sa posebnim osvrtom na tehniku podslikavanja
V	Karakter slikarskih tehnika, uljano slikarstvo sa posebnim osvrtom na tehniku podslikavanja
VI	Analiza značaja kontinuiranog rada: koncentracija, opažanje, kreativne otvorenosti, slobode, mašta, uobrazilja, emocija, eksperiment, kritičko mišljenje
VII	Razvijanje sopstvenog umjetničkog procesa istražujući raznovrsne slikarske metode rada.
VIII	Razvijanje sopstvenog umjetničkog procesa istražujući raznovrsne slikarske metode rada.
IX	Razvijanje sopstvenog umjetničkog procesa istražujući raznovrsne slikarske metode rada.
X	Razvijanje sopstvenog umjetničkog procesa istražujući raznovrsne slikarske metode rada.
XI	Razvijanje sopstvenog umjetničkog procesa istražujući raznovrsne slikarske metode rada.
XII	Razvijanje sopstvenog umjetničkog procesa istražujući raznovrsne slikarske metode rada.
XIII	Razvijanje sopstvenog umjetničkog procesa istražujući raznovrsne slikarske metode rada.

XIV	Razvijanje kritičkog mišljenja u pisanoj i verbalnoj formi kroz dijalog i diskusiju, analizirajući sopstveni umjetnički proces i rad kolega i drugih autora
XV	Razvijanje kritičkog mišljenja u pisanoj i verbalnoj formi kroz dijalog i diskusiju, analizirajući sopstveni umjetnički proces i rad kolega i drugih autora

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
9 kredita x 40/30 = 12sati Struktura: 3 sata - predavanja 2 sata - vježbe 7 sati - samostalni rad uključujući i konsultacije	Nastava i završni ispit: 12 sati x 15 = 180sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 9x30 = 270 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 74 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 180 sati (Nastava)+16 sati (Priprema) + 74 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe.

Konsultacije:

Literatura: Johannes Itten; *Umetnost boje*, Umetnička akademija, Beograd 1973;
 Leonardo Da Vinci; *Traktat o slikarstvu*,
Likovne sveske 1-9, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Univerzitet umetnosti u Beogradu, 1996. G
 Gotfrid Ben, *Smisao slike i kulni organi*; *Slika i vreme*; *Nova slika prirode posle kraja pejzaznog slikarstva*. Beograd 1987
 Herbert Read-*Umjetnost danas*, Mladost Zagreb
 Rudolf Arnheim-*Umjetnost i vizuelno opažanje*
 Žak Derida, *Istina u slikarstvu*, *Svjetlost Sarajeva*
 Likovne monografije (razni autori, stilovi razdoblja) - primjeri iz klasične svjetske umjetnosti, Karovađo, Goja,
 Rembrant, Ticijan, Velaskez, Mone, Mank, Ensor Pikaso, Brak...

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

10 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi
 40 bodova - Procesna realizacija vježbi
 50 bodova - Završni ispit
Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Draško Dragaš

Dodatne informacije o predmetu: U likovnoj umjetnosti (slikanju, vajanju, grafici i drugim primijenjenim granama umjetnosti) potrebno je uraditi dosta predradnji, a njih najjednostavnije možemo imenovati skicama. One nemaju samo taj zadatak da konstatuju datu situaciju i elemente koji je čine već, prije svega, da fiksiraju namjeru i ideju o tome šta i kako će se prići rješavanju datih problema. Znamo da se to radi na svim godinama a da bi trebalo rješavati i praktikovati više sistematski i obavezujuće u III god. Ovdje normalno, dolaze i one zabilješke koje su stvar rada i mimo ateljea, koje nijesu pod stalnom kontrolom profesora nego su generisane kroz slobodu, neposrednost, intimnost bilježenja. To su skice bez korigovanja, najličniji i najneposredniji dodiri sa samim sobom. Ovo je jedan od elemenata, a on nudi i ističe u prvi plan subjektivne karakteristike i afinitete studenata, kako bi profesor imao jasniju predstavu kod individualnog formiranja ličnosti umjetnika. Radom na ovakav način stvoriće se i bolja klima u ateljeu gdje student, ne samo što saznaje i prima pouke u ateljeu, nego ih i tu i donosi. Skice se urade u povlašćenim trenucima i zbir tih skica je naše veliko izvoriste, to moramo imati stalno pri ruci, a to će nam biti na usluzi kao najneposrednije i najkreativnije jezgro i generator za buduće otvorenije i hrabrije korake.

	Naziv predmeta:	CRTANJE IV		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	VI	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: Slikarstvo, Vajarstvo, Grafički dizajn
Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Analitičko crtanje I i Analitičko crtanje 2, Crtanje I, Crtanje II, Crtanje III

Ciljevi izučavanja predmeta: Osposobljavanje studenata za samostalan stvaralački proces crtanja i razvijanje kreativnosti kroz eksperimentalno istraživanje u radu

Ishodi učenja:

- Razvija sopstveni senzibilitet, samostalnost u radu i samomotivaciju.
- Vrednuje svoj rad i razgovara o njemu na osnovu stečenog iskustva.
- Analizira crtež kroz primjere iz istorije umjetnosti.
- Primjenjuje stečena crtačka iskustva u obalstima dizajna, vajarstva, slikarstva i grafike.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: doc. mr Vladimir Đuranović

Metod nastave i savladanja gradiva: Praktični rad – vježbe u ateljeu; Individualni rad; Frontalna predavanja

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji

nedjelja	
I	Analiza radova skica, slika i crteža iz V semestra.
II	Analiza crteža kroz istoriju umjetnosti sa osvrtom na pojedinačne nosioce značajnih crtačkih opusa. Analiza savremenih crtačkih praksi
III	Ispitivanje mogućnosti primjene iskustava sa dizajna, vajarstva, slikarstva i grafike u crtežu Analiza i sinteza
IV	Eksperimentisanje sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih crtačkih metoda uz stalno usavršavanje i primjenu kritičkog mišljenja
V	Eksperimentisanje sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih crtačkih metoda uz stalno usavršavanje i primjenu kritičkog mišljenja
VI	Eksperimentisanje sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih crtačkih metoda uz stalno usavršavanje i primjenu kritičkog mišljenja
VII	Eksperimentisanje sa formom i prostorom, razvijanje samostalnog mišljenja i osobenog crtačkog senzibiliteta
VIII	Razvijanje sopstvenog umjetničkog procesa istražujući raznovrsne crtačke metode rada
IX	Razvijanje sopstvenog umjetničkog procesa istražujući raznovrsne crtačke metode rada
X	Razvijanje sopstvenog umjetničkog procesa istražujući raznovrsne crtačke metode rada.

XI	Razvijanje sopstvenih crtačkih metoda rada
XII	Razvijanje i vođenje kreativnog dnevnika – bloka – intimne bilješke i razmišljanja o likovnoj poetici.
XIII	Razvijanje sopstvenih crtačkih metoda rada
XIV	
XV	Razvijanje kritičkog mišljenja u pisanoj i verbalnoj formi kroz dijalog i diskusiju, analizirajući sopstveni umjetnički proces i rad kolega i drugih autora

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
3 kredita x 40/30 = 3,99 sati Struktura: 2 sata - predavanja 1 sata - vježbe 0,99 sata - samostalni rad uključujući i konsultacije	Nastava i završni ispit: 3,99 sati x 15= 59,8 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (6 sati) = 12 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 34,25 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 59,8 sati (Nastava)+12 sati (Priprema) + 18,2 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe.

Konsultacije:

Literatura:

Likovne sveske 1-9, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Univerzitet umetnosti u Beogradu, 1996. G
Herbert Read-*Umjetnost danas*, Mladost Zagreb
Rudolf Arnhejm-*Umjetnost i vizuelno opažanje*
Likovne monografije (razni autori, stilovi razdoblja) - Matis, Marlen Duma, Erik Fisli, Bejkon Hokni, Luka Tjuman, Piter Heli itd.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

20 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi
20 bodova – I i II vježba
20 bodova – III i IV vježba
20 bodova – V i VI vježba
20 bodova – VII i VIII vježba

Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Slavica Gvozdenović

Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	GRAFIKA III		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	3	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: <i>Akadske osnovne studije FLU. Studijski program Slikarstvo – Modul : Grafika</i>
Uslovljenost drugim predmetima: <i>Grafika I, Grafika II.</i>
Ciljevi izučavanja predmeta: <i>Razvoj kreativnih saznanja i slobode stvaralačkog postupka kroz autorski crtež i nove grafičke tehnike.</i>
Ishodi učenja: <i>Po završetku ovog predmeta, student ce biti osposobljen da:</i> 1.Koristi kreativna saznanja i slobodu stvaralačkog postupka kroz autorski crtež i nove grafičke tehnike. 2.Primijeni Bakropis i Akvatintu u boji kroz programske zadatke figure u prostoru. 3.Prepozna kolorni sklad svjetlosne skale šrafurnim prepletom linije ili slojevitošću prepleta površina. 4.Upotrijebi linije različitog inteziteta, svjetlosne skale riješene površinskim šrafurnim prepletom linija kroz tehnike :bakropisa u boji, akvatinte u boji, meka prevlaka, mezzotinta, linogravura, rezervaš , suva igla, sitostampa i litografija.
Ime i prezime nastavnika i saradnika: Doc.mr Marija Kapisoda
Metod nastave i savladanja gradiva: <i>Predavanja, rad u ateljeu, korektura, korišćenje potrebne bibliotekarske video i foto dokumentacije.</i>

Plan i program rada:	
nedjelja	
I	Priprema i upis semestra
II	1.Bakropis u boji sa uvođenjem složenijih programskog zadataka: figura u prostoru. Kolorni sklad svjetlosne skale, šrafurnim prepletom linija.
III	Realizacija zadatka :figura u prostoru
IV	Realizacija zadatka :figura u prostoru
V	Akvatinta u boji i mezzotinto: portret. Kolorni sklad svjetlosne skale, tonskih vrijednosti. Slojevitost i preplet površina.
VI	Realizacija vježbe Akvatinta u boji i mezzotinta
VII	Realizacija vježbe Akvatinta u boji i mezzotinta
VIII	Meka prevlaka: Enterijer. Jednobožno rješenje, naglasak na linijama različitog inteziteta, svjetlosna skala riješena površinskim šrafurnim prepletom linija.
IX	Realizacija tehnike meke prevlake :Enterijer
X	Realizacija tehnike meke prevlake :Enterijer
XI	Rezervaš i suva igla: Eksterijer, pejzaž. Jednobožno rješenje, naglasak na linijama različitog inteziteta, tonske vrijednosti u definiciji forme i prostora, uvid u arabesku-liniju oslobođenu sistema.
XII	Slobodna kompozicija. Kombinacija-sinteza bakropisa i akvatinte
XIII	Završni ispit
XIV	Ovjera semestra i upis ocjena
XV	Dopunska nastava i popravni ispitni rok
Opterećenje studenata:	

<u>nedjeljno</u> <u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = <u>4 sata</u> Struktura: 1 sata i 30 minuta – predavanja 45 minuta - vježbe 1 sat i 45 minuta- samostalni rad uključujući i konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 4 sata x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 satq) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 18 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 90 sati (Nastava)+ 8 sati (Priprema) + 18 sati (Dopunski rad)
Obaveze studenata: <i>Obavezno pohađanje nastave, predavanja i korekture.</i> <i>Realizacija vježbi.</i>	
Konsultacije:	
Literatura: <i>Kosta Bogdanović: Teorija forme, Beograd 1999.godine.</i> <i>R. Arnhajn: Umjetnost i vizuelno opažanje, Beograd 1981.godine.</i> <i>Đževad Hozo: Umjetnost multi originala, 1988.godina.</i> <i>Escher</i> <i>K.G Jung: Čovjek i njegovi simboli,</i> <i>Likovne sveske 1-9</i>	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: - Redovnost na nastavi 10 bodova. Vježbe 75 bodova. Završni ispit 15 bodova. Minimum bodova za prelaznu ocjenu 51 bod.	
Posebnu naznaku za predmet: Posebnu naznaku za predmet: Predmet Grafika III izvodi se u bloku od 6 radnih nedjelja.	
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Doc.mr Marija Kapisoda	

	Naziv predmeta:	Grafika -metode umjetničkog istraživanja MA I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	1	12	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje:

Master studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje, studijski program Slikarstvo – Modul : Grafika

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: *Samostalni stvaralački rad. Produbljivanje saznanja i istraživanja klasičnih iskustava grafike sa novim principima i oslobođenim tehnološkim procesima.*

Ishodi učenja:

Po završetku ovog predmeta, student će biti osposobljen da:

1. Primijeni Idejno-istraživački rad na grafičkom procesu koncipiranja I (prvog) autorskog projekta.
2. Procijeni eksperimentalnu razradu grafičkih slojeva autorskog projekta.
3. Pripremi autorske cjeline grafičkog projekta.
4. Ispita i procijeni kvalitet zadatog projekta i postignutog rezultata.

Ime i prezime nastavnika i saradnika:

Metod nastave i savladanja gradiva: *Predavanja i vježbe.*

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Idejno-istraživački rad na grafičkom procesu koncipiranja I (prvog) autorskog projekta. Rad na eseju o projektu tokom cijelog semestra (minimum 15000 kar)-(u cilju završnog –sinteznog projekta).
II	Idejno-istraživački rad na grafičkom procesu koncipiranja I autorskog projekta.
III	Idejno-istraživački rad na grafičkom procesu koncipiranja I autorskog projekta.
IV	Idejno-istraživački rad na grafičkom procesu koncipiranja I autorskog projekta.
V	Idejno-istraživački rad na grafičkom procesu koncipiranja I autorskog projekta.
VI	Eksperimentalna razrada grafičkih slojeva autorskog projekta.
VII	Eksperimentalna razrada grafičkih slojeva autorskog projekta.
VIII	Eksperimentalna razrada grafičkih slojeva autorskog projekta.
IX	Eksperimentalna razrada grafičkih slojeva autorskog projekta.
X	Eksperimentalna razrada grafičkih slojeva autorskog projekta.
XI	Definisanje autorske cjeline grafičkog projekta.
XII	Definisanje autorske cjeline grafičkog projekta.
XIII	Definisanje autorske cjeline grafičkog projekta.
XIV	Definisanje autorske cjeline grafičkog projekta.
XV	Definisanje autorske cjeline grafičkog projekta.

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
12 kredita x 40/30 = 15 Struktura: 1 sat 30 min - predavanja 1 sat 30 min - vježbe 12 sati - samostalni rad	Nastava i završni ispit: 15 sati x 16 = 240 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 12x30= 360sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 104 sati. (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 240sati (Nastava)+16 sati (Priprema) + 104 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: *Prisustvo nastavi i realizacija vježbi.*

Konsultacije: <i>Predavanja, vježbe i praktičan rad izvode se u ateljeima. Optimalan broj studenata u grupi 5-7 studenata.</i>	
Literatura: : (Definisanje iterature uslovljeno je autorskim projektom.)Dževad Hozo : Umjetnost multioriginala, Mostar, 1988, Jedan vijek grafike , više autora, Zbirka Muzeja savremene umjetnosti u Beogradu, Beograd 2004., Časopis Grafika 1-8 Alberht Durer , Rembandt, G.B. Piranesi(Monografije sa cjelovito predstavljenim grafičkim opusima –po izboru) Hayter ,S.W.About Prints, Oxford University Press, 1962, Aldhemar ,J.: La Gravure originale au XVIIIe siecle, Somogy,1964. Leach, R.H., Pierce, R.J.: The Printing Ink Manual , Blueprint, London,1993. Bunsho Jagaku: Papermaking by Hand in Japan, Tokio, Meji-sho,1959. John Ross,Clare Romano Tim Ross : The complete printmaker N.York 1990	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: <i>Ocjenjuje se: I vježba 20 bodova, II vježba 20 bodova, redovnost na nastavi 10 bodova, završni ispit 50 bodova</i>	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke:

	Naziv predmeta:	Metode umjetničkog istraživanja MA II		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	2	12	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: Master studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje, studijski program Slikarstvo – Modul : Grafika
Uslovljenost drugim predmetima: Grafika – metode umjetničkog istraživanja MA I
Ciljevi izučavanja predmeta: <i>Produbljivanje saznanja i istraživanja klasičnih iskustava grafike sa novim principima i oslobođenim tehnološkim procesima. Samostalni stvaralački rad.</i>
Ishodi učenja: <i>Po završetku ovog predmeta, student će biti osposobljen da:</i> 1. Razvije samostalnost u umjetničkom istraživanju na polju grafike. 2. Prepozna odgovarajuće metode za uspješno prezentovanje i izlaganje svog umjetničkog rada, kako među kolegama i mentorom, tako i pred širim auditorijumom. 3. Integriše različite faze rada na projektu u jednu cjelinu. 4. Napravi reprezentativan završni rad, na zavidnom nivou, sa kojim se može predstaviti javnosti
Ime i prezime nastavnika i saradnika:
Metod nastave i savladanja gradiva: <i>Predavanja i vježbe.</i>

Plan i program rada:	
nedjelja	
I	Idejno-istraživački rad na grafičkom procesu koncipiranja I (prvog) autorskog projekta. Rad na eseju o projektu tokom cijelog semestra (minimum 21000 kar)-(u cilju završnog –sinteznog projekta).
II	Idejno-istraživački rad na grafičkom procesu koncipiranja II autorskog projekta.
III	Idejno-istraživački rad na grafičkom procesu koncipiranja II autorskog projekta.
IV	Idejno-istraživački rad na grafičkom procesu koncipiranja II autorskog projekta.
V	Idejno-istraživački rad na grafičkom procesu koncipiranja II autorskog projekta.
VI	Eksperimentalna razrada grafičkih slojeva autorskog projekta.
VII	Eksperimentalna razrada grafičkih slojeva autorskog projekta.
VIII	Eksperimentalna razrada grafičkih slojeva autorskog projekta.
IX	Eksperimentalna razrada grafičkih slojeva autorskog projekta.
X	Eksperimentalna razrada grafičkih slojeva autorskog projekta.
XI	Definisanje autorske cjeline grafičkog projekta.
XII	Definisanje autorske cjeline grafičkog projekta.
XIII	Definisanje autorske cjeline grafičkog projekta.
XIV	Definisanje autorske cjeline grafičkog projekta.
XV	Definisanje autorske cjeline grafičkog projekta.

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 12 kredita x 40/30 = 15 Struktura: Predavanja: 1 sat 30 minuta Vježbe: 1 sat 30 minuta Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 12 sati	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 15 sati x 16 = 240 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 12x30= 360sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 44 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 240 sati (Nastava)+16 sati (Priprema) + 104 sati (Dopunski rad)
Obaveze studenata: Prisustvo nastavi i realizacija vježbi.	
Konsultacije: Predavanja, vježbe i praktičan rad izvode se u ateljeima. Optimalan broj studenata u grupi 5-7 studenata.	
Literatura: : (Definisane literature uslovljeno je autorskim projektom.)Dževad Hozo : Umjetnost multioriginala, Mostar, 1988, Jedan vijek grafike , više autora, Zbirka Muzeja savremene umjetnosti u Beogradu, Beograd 2004., Časopis Grafika 1-8 Alberht Durer , Rembandt, G.B. Piranesi(Monografije sa cjelovito predstavljenim grafičkim opusima –po izboru) Hayter ,S.W.About Prints, Oxford University Press, 1962, Aldhemar ,J.: La Gravure originale au XVIIIe siecle, Somogy,1964. Leach, R.H., Pierce, R.J.: The Printing Ink Manual , Blueprint, London,1993. Bunsho Jagaku: Papermaking by Hand in Japan, Tokio, Meji-sho,1959. John Ross,Clare Romano Tim Ross : The complete printmaker N.York 1990	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Ocjenjuje se: I vježba 20 bodova, II vježba 20 bodova, redovnost na nastavi 10 bodova, završni ispit 50 bodova	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke:	

	Naziv predmeta:	INTERMEDIJALNA UMJETNOST Metode umjetničkog istraživanja MAII		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	II	12	2P + 2V

Studijski p

rogrami za koje se organizuje: SP Slikarstvo

Master akademske studije SP Slikarstvo - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: nema uslovljenosti

Ciljevi izučavanja predmeta:

Cilj predmeta je da se studenti upoznaju sa savremenim umjetničkim praksama i primjerima višemedijske umjetnosti i steknu znanja i vještine koja će ih osposobiti da samostalno realizuju kompleksne umjetničke projekte koji se zasnivaju na povezivanju različitih medija, umjetničkih (i teorijskih) disciplina u kompaktno umjetničko djelo.

Ishodi učenja:

- Poznavanje savremenih umjetničkih praksi na polju intermedijalne (višemedijske) umjetnosti
- Sposobnost samostalne pripreme i realizacije umjetničkog intermedijalnog projekta
- Sposobnost kritičkog promišljanja, analize, artikulisanja i kontekstualizacije sopstvenih umjet. projekata

Ime i prezime nastavnika i saradnika: doc. dr Milena Jovičević, saradnik po konkursu FLU

Metod nastave i savladanja gradiva: predavanje, demonstracije, konsultacije, vježbe, samostalni rad studenata

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Metode umjetničkog istraživanja (praktično-teorijski i tehničko-tehnološki aspekti)
II	Analiza studentskih radova, po fazama (diskusija, konsultacije)
III	Sakupljanje dokumentacije, odabir materijala, medija, načina prezentacije...
IV	Individualna nastava fokusirana na konkretna umjetnička interesovanja studenata
V	Analiza studentskog umjetničkog projekta (praćenje procesa, konsultacije, diskusija)
VI	Analiza djela savremenih autora u kontekstu studentskog projekta, diskusija, analiza
VII	Seminarski rad (sa detaljnim obrazloženjem studentskog umjetničkog projekta)
VIII	Prezentacija studentskog umjetničkog koncepta (sa svim aspektima i simulacijom djela u prostoru)
IX	Ambijentalne višemedijske umjetničke prakse, analiza djela savremenih autora
X	Individualna nastava fokusirana na konkretna umjetnička interesovanja studenata
XI	Analiza studentskog projekta (po fazama procesa rada, diskusija, konsultacije, analiza radova)
XII	Analiza djela savremenih autora u kontekstu studentskog projekta, diskusija, analiza
XIII	Rad na projektu (konsultacije, izrada, analiza, korekcije)
XIV	Rad na projektu (konsultacije, izrada, analiza, korekcije)
XV	Prezentacija umjetničkog projekta - od ideje do realizacije)

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 12 kredita x 40/30 = 15 sata Struktura: Predavanja: 1 sat 30 minuta Vježbe: 1 sat 30 minuta Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 12 sati	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (15 sata) x 16 = 240 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 12x30 = 360 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 24 sata (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 240 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 112 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: prisustvo nastavi, predavanjima i konsultacijama, priprema i realizacija umjet. projekta	
Konsultacije:	
Literatura: Miško Šuvaković, Konceptualna umetnost, Muzej savremene umjetnosti Vojvodine, 2007. Pol Arden, Kontekstualna umjetnost, Muzej savremene umjetnosti Vojvodine, 2005. Vitamin 3-D: New Perspectives in Sculpture and Installation, Phaidon, ISBN-10: 0714868574 Charlotte Cotton, The Photography as Contemporary Art, Thames and Hudson, New York 2004. Sculpture Now, Anna Moszynska, Thames and Hudson, New York 2013. Digital Art, Christiane Paul, Thames and Hudson, New York 2003. Boris Groys, On The New Verso, London - New York, 2014. Boris Groys, Going Public, E-Flux, New York, 2009. Žan Bodrijar, Pakt o lucidnosti i inteligenciji zla, Arhipelag, Beograd, 2009. Walter Benjamin, Umjetničko djelo u razdoblju tehničke reprodukcije u Estetički ogledi, Školska knjiga, Zagreb, 1986. Etjen Surio, Odnosi medija u umjetnostima – problemi uporedne estetike, Svjetlost, Sarajevo 1958.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: - Redovnost pohađanja nastave 10 bodova. - Praćenje umjetničkog projekta 20 bodova. - seminarski rad 20 bodova. - Završni ispit (prezentacija umjetničkog projekta) 50 bodova. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: doc. dr Milena Jovičević	

	Naziv predmeta:	LIKOVNA ANATOMIJA I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	1	3	2P + 1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo, SP Vajarstvo
Akademijski osnovni studijski program - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta:

Kreativna primjena znanja iz Anatomskeg crtanja u oblasti umjetnosti, kao konačan cilj.

Ishodi učenja:

1. Prepoznaje čovjeka kao temu- cilj umjetničkog izražavanja.
2. Analizira izoštreonom percepcijom prenosi i precizno skicira izgled i funkciju (oblik i formu) anatomiju čovjeka (kostur)
3. Proučava skeletni sistem i zglobove (oblik visinu i proporcije), identifikuje ga kao konstrukciju – osnovu ljudskog tijela na kostur glave- trupa – ekstremiteta.
4. Eksperimentiše upotrebom svih crtačkih materijala i njihovom kombinacijom ulazi u likovnu problematiku plastične anatomije čovjeka.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: red.prof Salvica Gvozdenovic

Metod nastave i savladanja gradiva: predavanje, vježbe

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Istorijski aspekt izučavanja Anatomskeg crtanja čovjeka.
II	Skeletni sistem, kao cjelina.
III	Kostur glave, detaljna analiza.
IV	Glava kao cjelina (kostur, mišići, pokreti).
V	Kostur čovječjeg trupa kao cjeline.
VI	Kostur gornjih ekstremiteta.
VII	Kostur lopatičnog pojasa.
VIII	Kostur nadlaktice.
IX	Kosti šake, kosti doručja, članci prstiju na rukama.
X	Kostur donjih ekstremiteta.
XI	Kosti karličnog pojasa.
XII	Karlica kao cjelina.
XIII	Kosti buta.
XIV	Kosti potkoljenice.
XV	Kosti stopala.

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 1 sat 30 minuta Vježbe: 45 min Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 1 sata 45 min	Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 18 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: prisustvo nastavi, predavanjima i vježbama.	
Konsultacije:	
Literatura: <i>Gaberc Rudolf, Plastična anatomija čovjeka. Bammes Gotteried, Die Gestalt Des Menschen, Drezden, Plastična anatomija čovjeka autora Nikola Boljević i Miloš Cimbalević</i>	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi 10 bodova. - Realizacija vježbi 40 bodova. - Završni ispit 50 bodova. - Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 51 bod	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: red.prof Slavica Gvozdenović

	Naziv predmeta:	LIKOVNA ANATOMIJA II		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	2	3	2P + 1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo, SP Vajarstvo

Akademski osnovni studijski program - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta:

Kreativna primjena znanja iz Anatomskog crtanja u oblasti umjetnosti, kao konačan cilj.

Ishodi učenja:

1. Stvara i linijom konstruiše složenost građe čovječijeg tijela- anatomiju i pravi vezu skeltnog sistema i zglobova sa mišićnim sistemom.
2. Studiranjem – crtačkom analizom modela raspoznaje različiti izgled oblik, formu-dejstvo, funkciju, građu mišića, dekodira mišiće (mekane organe) koji obavijaju čitavi skelet osim na pojedinim mjestima i grupiše ih na mišiće glave i vrata, trupa, gornjih i donjih ekstremiteta.
3. Studiranjem akta utvrđuje razlike između muškog i ženskog, proučava “kontrapost” (model u mirovanju) ili projektuje i analizira složene pokrete koje tijelo vrši uz pomoć mišića.
4. Zaključuje da se ljudsko tijelo mijenja i podliježe promjenama, uvijek otvoreno inspirativno postaje centar interesovanja svakog umjetnioka kroz istoriju umjetnosti pa sve do danas.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: red.prof Salvica Gvozdenovic

Metod nastave i savladanja gradiva: predavanje, vježbe

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Mišićni sistem kao cjelina.
II	Mišići glave i vrata.
III	Mišići potiljka ili zadnje strane vrata.
IV	Mišići trupa.
V	Mišići leđa.
VI	Mišići gornjih ekstremiteta.
VII	Mišići ramena.
VIII	Mišići donjih ekstremiteta.
IX	Mišići buta.
X	Mišići stopala.
XI	Odnosi i razlike kod muškog i ženskog tijela.
XII	Odnos glave prema tijelu.
XIII	Ponašanje tijela kod ekvilibriotike, hodanja i trčanja.
XIV	Naša i latinska terminologija.
XV	Kreativna primjena znanja u oblasti umjetnosti.

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 1 sat 30 minuta Vježbe: 45 min Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 1 sata 45 min	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 18 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: prisustvo nastavi, predavanjima i vježbama.	
Konsultacije:	
Literatura: <i>Gaberc Rudolf, Plastična anatomija čovjeka. Bammes Gotteried, Die Gestalt Des Menschen, Drezden, Plastična anatomija čovjeka autora Nikola Boljević i Miloš Cimbaljević</i>	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi 10 bodova. - Realizacija vježbi 40 bodova. - Završni ispit 50 bodova. - Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 51 bod	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: red.prof Slavica Gvozdenović

	Naziv predmeta:	SLIKARSTVO IV		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	IV	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: Slikarstvo

Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Slikarstvo I , Slikarstvo II, Slikarstvo III

Ciljevi izučavanja predmeta: Osposobljavanje studenata za samostalan stvaralački proces i razvijanje kreativnosti kroz eksperimentalno istraživanje u radu

Ishodi učenja:

- Organizuje samostalno prostor na slici upotrebom linije i površine
- Formira skladne i kontrastne odnose između transparentnih i slojevitih djelova slike.
- Govori o sopstvenom radu i radu drugih upotrebljavajući slikarsku terminologiju.
- Izabira samostalno elemente slike uz korišćenje predhodno stečenog iskustva

Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. mr Draško Dragaš - nastavnik, mr Maja Šofranac - saradnica

Metod nastave i savladanja gradiva: Praktični rad – vježbe u ateljeu; Individualni rad; Frontalna predavanja

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji

nedjelja	
	<i>Slobodan izbor motiva</i>
I	Sistematski pristup radu uz izradu skica, analizu i razgovor o djelu
II	Analiza odnosa crtački-slikarski pristup.
III	Analiza odnosa crtački-slikarski pristup.
IV	Analiza odnosa linija-površina
V	Analiza odnosa linija-površina
VI	Analiza linija i mrlja kao faktora kreativnog u slici
VII	Analiza linija i mrlja kao faktora kreativnog u slici
VIII	Analiza odnosa linija i organizacija prostora.
IX	Analiza odnosa linija i organizacija prostora.
X	Razrada ritma i svijetlih i tamnih površina.
XI	Odnos transparentnih djelova kompozicije naspram materijalizovanih slojevitih elemenata.
XII	Dalja razrada, kontrastiranje i povezivanje (prožimanje) transparentnih površina i slojevitih djelova.
XIII	Eksperimentisanje sa formom i bojom, razvijanje samostalnog mišljenja i osobenog slikarskog senzibiliteta

XIV	Eksperimentisanje sa formom i bojom, razvijanje samostalnog mišljenja i osobenog slikarskog senzibiliteta
XV	Eksperimentisanje sa formom i bojom, razvijanje samostalnog mišljenja i osobenog slikarskog senzibiliteta

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4sata Struktura: 2 sata - predavanja 2 sata - vježbe 0 sata - samostalni rad uključujući i konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 4 sati x 15 = 60sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (6 sati) = 12 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 18 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 60 sati (Nastava)+12 sati (Priprema) + 18 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe.	
Konsultacije:	
Literatura: Johannes Itten; <i>Umetnost boje</i>, Umetnička akademija, Beograd 1973; Leonardo Da Vinci; <i>Traktat o slikarstvu</i>, <i>Likovne sveske 1-9</i>, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Univerzitet umetnosti u Beogradu, 1996. G Gotfrid Ben, <i>Smisao slike i kulni organi; Slika i vreme; Nova slika prirode posle kraja pejzaznog slikarstva</i>. Beograd 1987 Herbert Read-<i>Umjetnost danas</i>, Mladost Zagreb Rudolf Arnhejm-<i>Umjetnost i vizuelno opažanje</i> Žak Derida, <i>Istina u slikarstvu, Svjetlost Sarajevo</i> Likovne monografije (razni autori, stilovi razdoblja) - primjeri iz klasične svjetske umjetnosti, Karovađo, Goja, Rembrant, Ticijan, Velaskez, Mone, Mank, Ensor Pikaso, Brak...	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi 40 bodova - Procesna realizacija vježbi 50 bodova - Završni ispit <i>Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.</i>	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Draško Dragaš
	Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	SLIKARSTVO – METODE UMJETNIČKOG ISTRAŽIVANJA MA II		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	II	12	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: Slikarstvo

Master studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 4 semestara, 120 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Slikarstvo – metode umjetničkog istraživanja MA I

Ciljevi izučavanja predmeta: Osposobljavanje studenata za samostalan stvaralački proces slikanja i razvijanje sopstvenih slikarskih metoda rada.

Ishodi učenja:

- Eksperimentiše sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih slikarskih metoda.
- Razvija umjetničku osobenost i lične slikarske metode.
- Vrednuje svoj rad i rad drugih kroz razgovor i pisanje o svom slikarstvu.
- Prepoznaje odgovarajuće metode i strategije za uspješno predstavljanje i izlaganje svog umjetničkog rada.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. mr Branislav Sekulić - nastavnik, mr Maja Šofranac, saradnica

Metod nastave i savladanja gradiva: Praktični rad – vježbe u ateljeu; Individualni rad; Frontalna predavanja

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji

nedjelja	
I	Analiza savremenih slikarskih praksi i slikarstva kroz istoriju umjetnosti sa osvrtom na pojedinačne nosioce značajnih slikarskih opusa.
II	Prepoznavanje polja mišljenja i viđenja od strane studenta i njihova implementacija u svoj slikarski proces
III	O metodologiji rada – način postavljanja obaveza i zadataka ka samostalnom radu, izrada skica, osmišljavanje ličnog procesa rada
IV	Rad na produbljivanju dominirajućih elemenata u sopstvenom radu (u slici i crtežu), razvijanje lične umjetničke osobenosti
V	Eksperimentisanje sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih slikarskih metoda uz stalno usavršavanje i primjenu kritičkog mišljenja
VI	Eksperimentisanje sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih slikarskih metoda uz stalno usavršavanje i primjenu kritičkog mišljenja
VII	Eksperimentisanje sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih slikarskih metoda uz stalno usavršavanje i primjenu kritičkog mišljenja
VIII	Razvijanje sopstvenih slikarskih metoda rada, razvijanje kritičke svijesti o ličnom konceptu
IX	Razvijanje sopstvenih slikarskih metoda rada, razvijanje kritičke svijesti o ličnom konceptu
X	Razvijanje sopstvenih slikarskih metoda rada, razvijanje kritičke svijesti o ličnom konceptu

XI	Razvijanje sopstvenih slikarskih metoda rada, razvijanje kritičke svijesti o ličnom konceptu
XII	Razvijanje sopstvenih slikarskih metoda rada, razvijanje kritičke svijesti o ličnom konceptu
XIII	Razvijanje sopstvenih slikarskih metoda rada, razvijanje kritičke svijesti o ličnom konceptu
XIV	Razvijanje kritičkog mišljenja u pisanoj i verbalnoj formi kroz dijalog i diskusiju, analizirajući sopstveni umjetnički proces i rad kolega i drugih autora
XV	Razvijanje kritičkog mišljenja u pisanoj i verbalnoj formi kroz dijalog i diskusiju, analizirajući sopstveni umjetnički proces i rad kolega i drugih autora

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 12 kredita x 40/30 = 15 Struktura: Predavanja: 1 sat 30 minuta Vježbe: 1 sat 30 minuta Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 12 sati	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 15 sati x 16 = 240 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 12x30 = 360 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 104 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 240 sati (Nastava)+16 sati (Priprema) + 104 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe.
Konsultacije:

Literatura:

Valter Hes DOKUMENTI ZA RAZUMIJEVANJE MODERNOG SLIKARSTVA
Hajrih Kloc UMJETNOST DVADESETOG VIJEKA
Herbert Reed UMJETNOST DANAS
H.H.Arnason ISTORIJA MODERNE UMJETNOSTI
Ženet Žerar UMJETNIČKO DJELO- ESTETSKA RELACIJA, SVETOVI, NOVI SAD 1998
Pol Arden- KONTEKSTUALNA UMJETNOST, KIŠA, NOVI SAD 2007
Miško Šuvaković – POJMOVNIK MODERNE I POSTMODERNE LIKOVNE UMJETNOSTI I TEORIJE
POSLE 1950. GODINE, PROMETEJ, NOVI SAD 1999
Morpurgo-Taljabue, G.: Savremena estetika, Beograd 1968
Slobodan Mijušković: Alfred Hičkok/Upotreba slikarstva, Beograd, 2005
Miško Šuvaković: Konceptualna umetnost, Muzej savremene umetnosti Vojvodine, Novi Sad, 2007
Vladislav Panić: Psihološka istraživanja umetničkog stvaralaštva, Naučna knjiga, Beograd, 1989
Marek Hendrikovski: Umetnost kratkog filma, Clio, Beograd, 2004
Živojin Turinski: Ogledi o poimanju slike, 1999
Majkl Difren: Umetnost i politika, Svjetlost, Sarajevo
Renato Podjoli: Teorija avangardne umetnosti, Nolit - Beograd, 1975
Arnold Hauzer : Socijalna istorija umetnosti i književnosti 1, Beograd 1962
Ervin Panovski: Umetnost i značenje. Ikonološke studije, Beograd, 1975
James Hall: Rječnik tema i simbola u umjetnosti, Zagreb 1998
Moris Merlo-Ponti: Fenomenologija percepcije, Svjetlost, Sarajevo 1978
Moris Merlo-Ponti: Oko i duh, Beograd, 1968,
Ludvig Vitgenštajn: Razgovori o Frojdu, Polja 1981
Dora Valije: Apstraktna umetnost, Beograd, 2006,
Miško Šuvaković: Estetika apstraktnog slikarstva, Beograd, 1998
Edvard L. Smit: Umetnost danas, Zagreb, 1978,
Vitamin P, New perspectives in painting, PHAIDON, London, 2002,
Grupa autora, (ur.)Suvakovic, Misko i Erjavec, Ales: Figure u pokretu: Savremena zapadna estetika, filozofija i teorija umetnosti, Beograd, 2009
Nikola Dedić: Utopijski prostori umetnosti i teorije posle 1960.Beograd 2009
Rolan Bart: Smrt autora, Novi Sad, 1984
Jelena Đorđević: Postkultura: Uvod u studije kulture, Beograd, 2009
Peter Brirger: Teorija avangarde, Beograd, 1988,
Giorgio Agamben: Homo Sacer, Zagreb, 2006.
Likovne sveske 1-9 , Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Univerzitet umetnosti u Beogradu, 1996. G
Gotfrid Ben, *Smisao slike i kulni organi; Slika i vreme; Nova slika prirode posle kraja pejzaznog slikarstva.* Beograd 1987
Žak Derida, *Istina u slikarstvu, Svjetlost Sarajevo*
Likovne monografije (razni autori, stilovi razdoblja)

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

10 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi

40 bodova - Procesna realizacija vježbi

50 bodova - Završni ispit

Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Branislav Sekulić

Dodatne informacije o predmetu: U likovnoj umjetnosti (slikanju, vajanju, grafici i drugim granama umjetnosti) potrebno je uraditi dosta predradnji, a njih najjednostavnije možemo imenovati skicama. One nemaju samo taj zadatak da konstatuju datu situaciju i elemente koji je čine već, prije svega, da fiksiraju namjeru i ideju o tome šta i kako će se prići rješavanju datih problema. Znamo da se to radi na svim godinama a da bi trebalo rješavati i praktikovati više sistematski i obavezujuće u III god. Ovdje normalno, dolaze i one zabilješke koje su stvar rada i mimo ateljea, koje nijesu pod stalnom kontrolom profesora nego su generisane kroz slobodu, neposrednost, intimnost bilježenja. To su skice bez korigovanja, najličniji i najneposredniji dodiri sa samim sobom. Ovo je jedan od elemenata, a on nudi i ističe u prvi plan subjektivne karakteristike i afinitete studenata, kako bi profesor imao jasniju predstavu kod individualnog formiranja ličnosti umjetnika. Radom na ovakav način stvoriće se i bolja klima u ateljeu gdje student, ne samo što saznaje i prima pouke u ateljeu, nego ih i tu i donosi. Skice se urade u povlašćenim trenucima i zbir tih skica je naše veliko izvorište, to moramo imati stalno pri ruci, a to će nam biti na usluzi kao najneposrednije i najkreativnije jezgro i

generator za buduće otvorenije i hrabrije korake.

	Naziv predmeta:	SLIKARSTVO – METODE UMJETNIČKOG ISTRAŽIVANJA MA I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	I	12	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: Slikarstvo

Master studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 4 semestara, 120 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti

Ciljevi izučavanja predmeta: Osposobljavanje studenata za samostalan stvaralački proces slikanja i razvijanje sopstvenih slikarskih metoda rada.

Ishodi učenja:

- Poznaje savremene slikarske prakse i slikarstvo kroz istoriju.
- Eksperimentiše sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih slikarskih metoda.
- Razvija umjetničku osobenost i lične slikarske metode.
- Vrednuje svoj rad i rad drugih kroz razgovor i pisanje o svom slikarstvu.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. mr Branislav Sekulić - nastavnik, mr Maja Šofranac, saradnica

Metod nastave i savladanja gradiva: Praktični rad – vježbe u ateljeu; Individualni rad; Frontalna predavanja

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji

nedjelja	
I	Analitičko kritički pristup najnovijim radovima i radovima iz prethodnog perioda.
II	Analiza savremenih slikarskih praksi i slikarstva kroz istoriju umjetnosti sa osvrtom na pojedinačne nosioce značajnih slikarskih opusa. Prepoznavanje polja mišljenja i viđenja od strane studenta i njihova implementacija u svoj slikarski proces
III	O metodologiji rada – način postavljanja obaveza i zadataka ka samostalnom radu, izrada skica, osmišljavanje ličnog procesa rada
IV	Rad na produbljivanju dominirajućih elemenata u sopstvenom radu (u slici i crtežu), razvijanje lične umjetničke osobenosti
V	Eksperimentisanje sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih slikarskih metoda uz stalno usavršavanje i primjenu kritičkog mišljenja
VI	Eksperimentisanje sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih slikarskih metoda uz stalno usavršavanje i primjenu kritičkog mišljenja
VII	Eksperimentisanje sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih slikarskih metoda uz stalno usavršavanje i primjenu kritičkog mišljenja
VIII	Razvijanje sopstvenih slikarskih metoda rada, razvijanje kritičke svijesti o ličnom konceptu
IX	Razvijanje sopstvenih slikarskih metoda rada, razvijanje kritičke svijesti o ličnom konceptu
X	Razvijanje sopstvenih slikarskih metoda rada, razvijanje kritičke svijesti o ličnom konceptu
XI	Razvijanje sopstvenih slikarskih metoda rada, razvijanje kritičke svijesti o ličnom konceptu

XII	Razvijanje sopstvenih slikarskih metoda rada, razvijanje kritičke svijesti o ličnom konceptu
XIII	Razvijanje sopstvenih slikarskih metoda rada, razvijanje kritičke svijesti o ličnom konceptu
XIV	Razvijanje kritičkog mišljenja u pisanoj i verbalnoj formi kroz dijalog i diskusiju, analizirajući sopstveni umjetnički proces i rad kolega i drugih autora
XV	Razvijanje kritičkog mišljenja u pisanoj i verbalnoj formi kroz dijalog i diskusiju, analizirajući sopstveni umjetnički proces i rad kolega i drugih autora

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
12 kredita x 40/30 = 15 Struktura: 1 sat 30 min - predavanja 1 sat 30 min - vježbe 12 sati - samostalni rad uključujući i konsultacije	Nastava i završni ispit: 15 sati x 16 = 240 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 12x30= 360sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 104 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 240 sati (Nastava)+16 sati (Priprema) + 104 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe.

Konsultacije:

Literatura:

Valter Hes DOKUMENTI ZA RAZUMIJEVANJE MODERNOG SLIKARSTVA
Hajrih Kloc UMJETNOST DVADESETOG VIJEKA
Herbert Reed UMJETNOST DANAS
H.H.Arnason ISTORIJA MODERNE UMJETNOSTI
Ženet Žerar UMJETNIČKO DJELO- ESTETSKA RELACIJA, SVETOVI, NOVI SAD 1998
Pol Arden- KONTEKSTUALNA UMJETNOST, KIŠA, NOVI SAD 2007
Miško Šuvaković – POJMOVNIK MODERNE I POSTMODERNE LIKOVNE UMJETNOSTI I TEORIJE
POSLE 1950. GODINE, PROMETEJ, NOVI SAD 1999
Morpurgo-Taljabue, G.: Savremena estetika, Beograd 1968
Slobodan Mijušković: Alfred Hičkok/Upotreba slikarstva, Beograd, 2005
Miško Šuvaković: Konceptualna umetnost, Muzej savremene umetnosti Vojvodine, Novi Sad, 2007
Vladislav Panić: Psihološka istraživanja umetničkog stvaralaštva, Naučna knjiga, Beograd, 1989
Marek Hendrikovski: Umetnost kratkog filma, Clio, Beograd, 2004
Živojin Turinski: Ogledi o poimanju slike, 1999
Majkl Difren: Umetnost i politika, Svjetlost, Sarajevo
Renato Podjoli: Teorija avangardne umetnosti, Nolit - Beograd, 1975
Arnold Hauzer : Socijalna istorija umetnosti i književnosti 1, Beograd 1962
Ervin Panovski: Umetnost i značenje. Ikonološke studije, Beograd, 1975
James Hall: Rječnik tema i simbola u umjetnosti, Zagreb 1998
Moris Merlo-Ponti: Fenomenologija percepcije, Svjetlost, Sarajevo 1978
Moris Merlo-Ponti: Oko i duh, Beograd, 1968,
Ludvig Vitgenštajn: Razgovori o Frojdu, Polja 1981
Dora Valije: Apstraktna umetnost, Beograd, 2006,
Miško Šuvaković: Estetika apstraktnog slikarstva, Beograd, 1998
Edvard L. Smit: Umetnost danas, Zagreb, 1978,
Vitamin P, New perspectives in painting, PHAIDON, London, 2002,
Grupa autora, (ur.)Suvakovic, Misko i Erjavec, Ales: Figure u pokretu: Savremena zapadna estetika, filozofija i teorija umetnosti, Beograd, 2009
Nikola Dedić: Utopijski prostori umetnosti i teorije posle 1960.Beograd 2009
Rolan Bart: Smrt autora, Novi Sad, 1984
Jelena Đorđević: Postkultura: Uvod u studije kulture, Beograd, 2009
Peter Brirger: Teorija avangarde, Beograd, 1988,
Giorgio Agamben: Homo Sacer, Zagreb, 2006.
Likovne sveske 1-9 , Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Univerzitet umetnosti u Beogradu, 1996. G
Gotfrid Ben, *Smisao slike i kulni organi; Slika i vreme; Nova slika prirode posle kraja pejzaznog slikarstva.* Beograd 1987
Žak Derida, *Istina u slikarstvu, Svjetlost Sarajevo*
Likovne monografije (razni autori, stilovi razdoblja)

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

10 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi

40 bodova - Procesna realizacija vježbi

50 bodova - Završni ispit

Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Branislav Sekulić

Dodatne informacije o predmetu: U likovnoj umjetnosti (slikanju, vajanju, grafici i drugim granama umjetnosti) potrebno je uraditi dosta predradnji, a njih najjednostavnije možemo imenovati skicama. One nemaju samo taj zadatak da konstatuju datu situaciju i elemente koji je čine već, prije svega, da fiksiraju namjeru i ideju o tome šta i kako će se prići rješavanju datih problema. Znamo da se to radi na svim godinama a da bi trebalo rješavati i praktikovati više sistematski i obavezujuće u III god. Ovdje normalno, dolaze i one zabilješke koje su stvar rada i mimo ateljea, koje nijesu pod stalnom kontrolom profesora nego su generisane kroz slobodu, neposrednost, intimnost bilježenja. To su skice bez korigovanja, najličniji i najneposredniji dodiri sa samim sobom. Ovo je jedan od elemenata, a on nudi i ističe u prvi plan subjektivne karakteristike i afinitete studenata, kako bi profesor imao jasniju predstavu kod individualnog formiranja ličnosti umjetnika. Radom na ovakav način stvoriće se i bolja klima u ateljeu gdje student, ne samo što saznaje i prima pouke u ateljeu, nego ih i tu i donosi. Skice se urade u povlašćenim trenucima i zbir tih skica je naše veliko izvorište, to moramo imati stalno pri ruci, a to će nam biti na usluzi kao najneposrednije i najkreativnije jezgro i

generator za buduće otvorenije i hrabrije korake.

	Naziv predmeta:	INTERMEDIJALNA UMJETNOST Metode umjetničkog istraživanja MA I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	I	12	2P + 2V

Studijski p
rogrami za koje se organizuje: SP Slikarstvo

Master akademske studije SP Slikarstvo - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: nema uslovljenosti

Ciljevi izučavanja predmeta:

Cilj predmeta je da se studenti upoznaju sa savremenim umjetničkim praksama i primjerima višemedijske umjetnosti i steknu znanja i vještine koja će ih osposobiti da samostalno realizuju kompleksne umjetničke projekte koji se zasnivaju na povezivanju različitih medija, umjetničkih (i teorijskih) disciplina u kompaktno umjetničko djelo.

Ishodi učenja:

- Poznavanje savremenih umjetničkih praksi na polju intermedijalne (višemedijske) umjetnosti
- Sposobnost samostalne pripreme i realizacije umjetničkog intermedijalnog projekta
- Sposobnost kritičkog promišljanja, analize, artikulisanja i kontekstualizacije sopstvenih umjet. projekata

Ime i prezime nastavnika i saradnika: doc. dr Milena Jovičević, saradnik po konkursu FLU

Metod nastave i savladanja gradiva: predavanje, demonstracije, konsultacije, vježbe, samostalni rad studenata

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje
II	Metode umjetničkog istraživanja sa aspekta povezivanja više medija
III	Kontekst i intermedijalna umjetnost (kroz analizu djela savremenih autora)
IV	Analiza studentskih radova, priprema za projekat (diskusija, konsultacije, analiza radova)
V	Koncept studentskog umjetničkog projekta (sa fokusom na praktično-teorijski i tehničko-tehnološki aspekti-odabir materijala, medija)
VI	Analiza djela savremenih autora u kontekstu studentskog projekta
VII	Seminarski rad (analiza intermedijalnog djela ili više djela autora po izboru)
VIII	Prezentacija studentskog umjetničkog koncepta (sa svim aspektima i simulacijom djela u prostoru)
IX	Ambijentalne višemedijske umjetničke prakse, analiza djela savremenih autora
X	Individualna nastava fokusirana na konkretna umjetnička interesovanja studenata
XI	Analiza studentskog projekta (po fazama procesa rada, diskusija, konsultacije, analiza radova)
XII	Analiza djela savremenih autora u kontekstu studentskog projekta, diskusija, analiza
XIII	Rad na projektu (konsultacije, izrada, analiza, korekcije)
XIV	Rad na projektu (konsultacije, izrada, analiza, korekcije)
XV	Prezentacija umjetničkog projekta - od ideje do realizacije (ili faza realizacije, u zavisnosti od kompleksnosti projekta)

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 12 kredita x 40/30 = 15 sata Struktura: Predavanja: 1 sat 30 minuta Vježbe: 1 sat 30 minuta Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 12 sati	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (15 sata) x 16 = 240 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 12x30 = 360 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 112 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 240 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 112 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: prisustvo nastavi, predavanjima i konsultacijama, priprema i realizacija umjet. projekta	
Konsultacije:	
Literatura: Miško Šuvaković, Konceptualna umetnost, Muzej savremene umjetnosti Vojvodine, 2007. Pol Arden, Kontekstualna umjetnost, Muzej savremene umjetnosti Vojvodine, 2005. Vitamin 3-D: New Perspectives in Sculpture and Installation, Phaidon, ISBN-10: 0714868574 Charlotte Cotton, The Photography as Contemporary Art, Thames and Hudson, New York 2004. Sculpture Now, Anna Moszynska, Thames and Hudson, New York 2013. Digital Art, Christiane Paul, Thames and Hudson, New York 2003. Boris Groys, On The New Verso, London - New York, 2014. Boris Groys, Going Public, E-Flux, New York, 2009. Žan Bodrijar, Pakt o lucidnosti i inteligenciji zla, Arhipelag, Beograd, 2009. Walter Benjamin, Umjetničko djelo u razdoblju tehničke reprodukcije u Estetički ogledi, Školska knjiga, Zagreb, 1986. Etjen Surio, Odnosi medija u umjetnostima – problemi uporedne estetike, Svjetlost, Sarajevo 1958.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: - Redovnost pohađanja nastave 10 bodova. - Praćenje umjetničkog projekta 20 bodova. - seminarski rad 20 bodova. - Završni ispit (prezentacija umjetničkog projekta) 50 bodova. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: doc. dr Milena Jovičević	

	Naziv predmeta:	Savremene grafičke tehnike		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	5	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje:

Master studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje, studijski program Slikarstvo – Modul : Grafika

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: *Savremeni tehnološki postupci u realizaciji Grafike.*

Ishodi učenja: *Po završetku ovog predmeta, student ce biti osposobljen da:*

1. Predstavlja tehniku propusne štampe (Sito štampa) kao i kompjutersku grafiku.
2. Upoznaje materijale tehnike popusne štampe : boja, emulzija, papiri, crtački materijali.
3. Primjenjuje kombinovane postupke u crno-bijeloj i višebojnoj štampi, u tehnici propusne štampe.
4. Kombinuje procese kompjuterskih mogućnosti sa klasičnim tehnikama, u eksperimentalnim postupcima i vježbama, kao i kombinovanje kompjuterske grafike i sito štampe.
5. Analizira upotrebu foto predložaka i predložaka industrijske štampe, savremenih postupaka, i savremenih likovnih medija.
6. Ukazuje na osobenost grafičke tehnologije u odnosu na industrijsku tehnologiju (različitosti od reprodukcije).

Ime i prezime nastavnika i saradnika:

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, rad u ateljeu, korektura, korišćenje potrebne bibliotekarske video i fotodokumentacije.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Propusna štampa-SVILOTISAK.
II	Materijali: svila, boja, emurzija, papiri, crtački materijali.
III	Principi štampe.
IV	Osnovni postupci (crnobijela štampa).
V	Kombinovani postupci (višebojna štampa).
VI	Postupci u realizaciji štampe.
VII	Kombinovani postupci.
VIII	Eksperimentalni postupci.
IX	Kompjuterska grafika
X	Kombinovani procesi kompjuterskih mogućnosti sa klasičnim tehnikama.
XI	Kompjuterska grafika i Sviolotisk.
XII	Izučavanje upotrebe foto predložaka i predložaka industrijske štampe.
XIII	Grafika i drugi mediji.
XIV	Osobenost grafičke tehnologije u odnosu na industrijsku tehnologiju (različitosti od reprodukcije).
XV	Savremeni postupci i savremeni likovni mediji.

Opterećenje studenata:

<u>nedjeljno</u> <u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: 2 sata – predavanja 1 sat - vježbe 1 sat - samostalni rad uključujući i konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 4 sata x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 satq) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 18 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 90 sati (Nastava)+ 8 sati (Priprema) + 18 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Obavezno pohađanje nastave, predavanje i korekture. Realizacija vježbi.	
Konsultacije: Predavanje, vježbe i praktičan rad izvode se po grupama u ateljeima. Optimalan broj studenata od 5-7 studenata.	
Literatura: (Definisane iterature uslovljeno je autorskim projektom.)Dževad Hozo : Umjetnost multioriginala, Mostar, 1988, Jedan vijek grafike , više autora, Zbirka Muzeja savremene umjetnosti u Beogradu, Beograd 2004., Časopis Grafika 1-8 Alberht Durer , Rembandt, G.B. Piranesi(Monografije sa cjelovito predstavljenim grafičkim opusima –po izboru) Hayter ,S.W.About Prints, Oxford University Press, 1962, Aldhemar ,J.: La Gravure originale au XVIIIe siecle, Somogy,1964. Leach, R.H., Pierce, R.J.: The Printing Ink Manual , Blueprint, London,1993. Bunsho Jagaku: Papermaking by Hand in Japan, Tokio, Meji-sho,1959. John Ross,Clare Romano Tim Ross : The complete printmaker N.York 1990	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Redovnost na nastavi 10 bodova, vježbe 40 bodova, završni ispit 50 bodova. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 51 poen.	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke:

	Naziv predmeta:	ZIDNE SLIKARSKE TEHNIKE		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	5	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo

Akademski osnovni studijski program Slikarstvo - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje i praktičan rad sa osnovnim zidnim slikarskim materijalima i tehnikama. Podsticanje kreativnosti kroz eksperiment i istraživanje.

Razvijanje svijesti o cjelovitosti procesa nastanka umjetničkog djela i odgovornosti za njegovo trajanje.

Ishodi učenja:

- Pozna je istorijat upotrebe klasičnih zidnih slikarskih tehnika i nove tendencije u zidnom slikarstvu.
- Pozna je osobenosti različitih vrsta zidnih slikarskih nosilaca i tehnika, i klasifikuje ih po sastavu, osobinama, načinu primjene (klasične zidne tehnike – savremeni murali, zid od kamena – opeke – betona, krečni malteri – betonski malteri, problem vlage itd.).
- Integriše stečena znanja i praktična iskustva u sopstvenom istraživačkom procesu na izradi skice, kalka i realizaciji zidne slike u različitim zidnim tehnikama (fresco, secco, enkaustika, zgrafito).
- Istražuje izražajne mogućnosti i senzibilitete različitih materijala i postupaka izrade mozaika, imajući u vidu njegovu vezu sa savremenom arhitekturom (lomljeni kamen, oblutak, terakota, glazirana bojena keramika, staklena pasta, plastične mase, metali; indirektna i direktna metoda).

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Red.prof.mr Natasa Djurovic– nastavnik, mr Maja Šofranac-saradnik

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, test, individualna istraživanja, pisanje seminarskog rada sa pratećom fotodokumentacijom

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje o istorijatu i razvoju zidnih slik. tehnika
II	- Zidni slikarski nosioci, materijali i tehnike. Malteri, materijali i tehnike. Osnovni uzroci destrukcije/problem vlage.
III	- Klasične zidne slikarske tehnike. Savremeni murali. Veza zidne slike i arhitekture.
IV	- Tehnike fresco, fresco/secco i secco
V	- Tehnike zgrafito, enkaustika i vitraz.
VI	- Tehnika mozaik.
VII	- Izrada skica i kalka za tehnike fresco, secco, zgrafito i enkaustika (individualni izbor)
VIII	- Realizacija vježbe u izabranoj tehnici ili kombinovanim tehnikama.
IX	- Izrada skica i kalka za monohromni mozaik. Izbor materijala.
X	- Izrada tesera i priprema nosica
XI	- Realizacija monohromnog mozaika direktnom metodom.
XII	- Izrada skica i kalka za polihromni mozaik. Izbor materijala.
XIII	- Izrada tesera i lijepljenje tesera indirektnom metodom.
XIV	- Realizacija polihromnog mozaika indirektnom metodom.
XV	- Test

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 1 sat 30 minuta Vježbe: 45 min Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 1 sata 45 min	Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 18 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: redovnost pohađanja predavanja i vježbi, aktivan rad na nastavi, realizacija vježbi kroz praktičan rad u tehnološkom ateljeu, individualna likovno-tehnološka istraživanja, pisanje seminarskog rada sa pratećom fotodokumentacijom, pismeni test

Konsultacije:
Literatura: -Nataša Đurović: <i>Osnovi likovne tehnologije (skripta)</i> -M.Knežević, <i>Tehnike zidne slike, Sam.izdanje, Zvečan, 2012.</i> -S.Kajtez, <i>Slikarske tehnike, Čigoja, Bg, 2011.</i> - M.Medić, <i>Stari slikarski priručnici I, II i III, RZZSK, Bg, 2005.</i> - Metka Krajgher – Hozo: <i>Metode slikanja i materijali, Svjetlost Sarajevo 1991.godina.</i> Krstá Andrejević: <i>Priručnik za predmet Slikarske tehnike U.U. Bg. 1983.godine.</i>
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Redovno prisustvo i aktivnost na nastavi: 10 bodova Test: 20 bodova Realizacija 2 vježbe: 2x20 bodova Završni ispit: 30 bodova (uključuje vrednovanje individualnih likovno-tehnoloških istraživanja preko seminarskog rada sa fotodokumentacijom) Prelazna ocjena se dobija sa sakupljenim 51 bodom.
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: : Red.prof.mr Natasa Djurovic– nastavnik

	Naziv predmeta:	DIGITALNA UMJETNOST		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	1	3	1P + 1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo

Akademski master studijski program Slikarstvo - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: upoznavanje sa najbitnijim oblastima i primerima digitalne umjetničke produkcije, njihovo razmatranje i razumjevanje na formalnom, koncepcijskom i teorijskom planu.

Ishodi učenja:

- Student je upoznat sa različitim oblastima i predstavnicima digitalne umjetnosti
- Student je izgradio kreativni istraživački odnos prema poetičkim odrednicama digitalne umjetnosti i sopstvenog umjetničkog delovanja

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Profesor i saradnik UCG

Metod nastave i savladanja gradiva: predavanje, demonstracije, samostalni rad studenata

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje. Digitalna paradigma
II	Digitalna vizualizacija i infografika
III	Digitalna animacija i film
IV	Digitalni video
V	Konsultacije
VI	Zvučna umetnost
VII	Umetnost kompijuterskih igara
VIII	Generativna umetnost
IX	Konsultacije
X	Digitalna interaktivnost
XI	Taktička umetnost
XII	Algoritamska i softverska umetnost.
XIII	Digitalna arhitektura
XIV	Bioumetnost
XV	Konsultacije

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanje: 45 min Vježbe: 45 min Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 2 sata 30 min	Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 18 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: prisustvo nastavi, predavanjima i konsultacijama

Konsultacije:

Literatura: The Complete Guide to Digital Imaging - *Everything you need to know to create perfect digital images.*

By Joël Lacey.

Visual Effects in A Digital World: *A Comprehensive Glossary of over 7,000 Visual Effects Terms* (The Morgan Kaufmann Series in Computer Graphics) by Karen Goulekas.

The Art and Science of Digital Compositing, by Ron Brinkmann

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

- Redovnost pohađanja nastave 10 bodova.
- Kvalitet učešća u nastavi 20 bodova.
- Realizacija prezentacije i kvalitet analize 40 bodova.
- Završni ispit 30 bodova.

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke:

Profesor UCG

	Naziv predmeta:	Eksperimentalna grafika II		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	2	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: Master studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje, studijski program Slikarstvo – Modul : Grafika
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.
Ciljevi izučavanja predmeta: <i>Povezivanje grafike sa drugim medijima.</i>
Ishodi učenja: <i>Po završetku ovog predmeta, student će moći/biti osposobljen/biti sposoban da:</i> 1. Konstruiše matricu koristeći se raznovrsnim/različitim materijalima, shodno senzibilitetu. 2. Utvrdi razmišljanje o matrici i iznese ga na profesionalnijem nivou. 3. Modifikuje viđenje i razmišlja o prostornoj grafici. 4. Obrazloži i iznese svoje viđenje kada je problematika prostorne grafike u pitanju. 5. Istraži i bude u toku sa modernim pristupima i shvatanjima grafike.
Ime i prezime nastavnika i saradnika:
Metod nastave i savladanja gradiva: <i>Predavanja, rad u ateljeu, korektura, korišćenje potrebne bibliotekarske, video i foto dokumentacije. Posjete muzejima i galerijama.</i>

Plan i program rada:	
nedjelja	
I	Fotografika.
II	Postupci.
III	Priprema za realizaciju štampe.
IV	Realizacija štampe.
V	Svilotisak-kombinacija crteža i foto postupaka.
VI	Priprema na realizaciji štampe.
VII	Realizacija štampe.
VIII	Svilotisak-kombinacija sa ravnom štamptom.
IX	Svilotisak-kombinacija sa industrijskom štamptom.
X	Pripreme za realizaciju štampe.
XI	Realizacija štampe.
XII	Kompjuterska grafika (uvod).
XIII	Kompjuterska grafika-kombinacija sa propusnom štamptom.
XIV	. Pripreme za realizaciju i realizacija štampe.
XV	Analiza i procjena kreativnih rezultata.

OPTEREĆENJE STUDENATA	
<u>nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 1 sat 30 minuta Vježbe: 45 min Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 1 sata 45 min	Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 18 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)
Obaveze studenata: <i>Obavezno pohađanje nastave, predavanja i korekture. Realizacija programskih zadataka.</i>	
Konsultacije: <i>Predavanja, vježbe i praktičan rad izvode se po grupama u ateljeima. Optimalan broj u grupi od 5-7 studenata.</i>	

Literatura: : (Definisane iterature uslovljeno je autorskim projektom.)Dževad Hozo : Umjetnost multioriginala, Mostar, 1988, Jedan vijek grafike , više autora, Zbirka Muzeja savremene umjetnosti u Beogradu, Beograd 2004., Časopis Grafika 1-8 Alberht Durer , Rembandt, G.B. Piranesi(Monografije sa cjelovito predstavljenim grafičkim opusima –po izboru) Hayter ,S.W.About Prints, Oxford University Press, 1962, Aldhemar ,J.: La Gravure originale au XVIIIe siecle, Somogy,1964. Leach, R.H., Pierce, R.J.: The Printing Ink Manual , Blueprint, London,1993. Bunsho Jagaku: Papermaking by Hand in Japan, Tokio, Meji-sho,1959. John Ross,Clare Romano Tim Ross : The complete printmaker N.York 1990

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Redovnost na nastavi 10 bodova, vježbe 40 bodova, završni ispit 50 bodova. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 51 poen.

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke:

	Naziv predmeta:	Eksperimentalna grafika MA I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	1	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: Master studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje, studijski program Slikarstvo – Modul : Grafika
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.
Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje savremenih likovnih kretanja i istraživanja u umjetnosti Grafike.
Ishodi učenja: <i>Po završetku ovog predmeta, student će moći/bit će osposobljen/bit će sposoban da:</i> 1. Primjeni više tehnika duboke štampe na jednom otisku. 2. Upotrebljava tehnike duboke, visoke i ravne štampe na jednom otisku. 3. Poveže i uključi digitalnu štampu sa klasičnim grafičkim tehnikama. 4. Eksperimentiše u polju Grafike i doprinese razvitku istog.
Ime i prezime nastavnika i saradnika:
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, rad u ateljeu, korektura, korišćenje potrebne bibliotekarske, video i foto dokumentacije. Posjeta muzejima i galerijama.

Plan i program rada:	
nedjelja	
I	Kombinovane tehnike visoke, duboke i ravne štampe.
II	Korišćenje predhodnih saznanja.
III	Izbor crtačko tehnološkog postupka.
IV	Praktičan rad.
V	Priprema realizacije grafika.
VI	Realizacija štampe.
VII	Izbor crtačko tehnološkog postupka kao osobenost sopstvenog izraza.
VIII	Kombinovani postupci sa fotografijom.
IX	Praktičan rad.
X	Pripreme za realizaciju štampe.
XI	Realizacija štampe.
XII	Propusna štampa-SVILOTISAK
XIII	Razrada crtačko tehnoloških postupaka.
XIV	Kombinacija sa drugim tehnikama.
XV	Priprema za realizaciju (osnovnim postupcima) i realizacija štampe.

OPTEREĆENJE STUDENATA	
<u>nedjeljno</u> Nedjeljno 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 1 sat 30 minuta Vježbe: 45 min Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 1 sata 45 min	U toku semestra Nastava i završni ispit: 4 sata x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 18 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sati (Nastava) + 8 sati (Priprema) + 18 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata : Obavezno pohađanje nastave, predavanja i korektura. Realizacija programskih vježbi.

Konsultacije: Predavanja, vježbe i praktičan rad izvode se po grupama u ateljeima. Optimalan broj u grupi 5 – 7 studenata.	
Literatura: : (Definisane iterature uslovljeno je autorskim projektom.)Dževad Hozo : Umjetnost multioriginala, Mostar, 1988, Jedan vijek grafike , više autora, Zbirka Muzeja savremene umjetnosti u Beogradu, Beograd 2004., Časopis Grafika 1-8 Alberht Durer , Rembandt, G.B. Piranesi(Monografije sa cjelovito predstavljenim grafičkim opusima –po izboru) Hayter ,S.W.About Prints, Oxford University Press, 1962, Aldhemar ,J.: La Gravure originale au XVIIIe siecle, Somogy,1964. Leach, R.H., Pierce, R.J.: The Printing Ink Manual , Blueprint, London,1993. Bunsho Jagaku: Papermaking by Hand in Japan, Tokio, Meji-sho,1959. John Ross,Clare Romano Tim Ross : The complete printmaker N.York 1990	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Redovnost na nastavi 10 bodova, vježbe 40 bodova, završni ispit 50 bodova. Za prelaznost potrebno najmanje: 51 bod.	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke:

	Naziv predmeta:	GRAFIKA IV		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	4	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: <i>Akadske osnovne studije FLU. Studijski program Slikarstvo.</i>
Uslovljenost drugim predmetima: <i>Grafika I, Grafika II, Grafika III.</i>
Ciljevi izučavanja predmeta: <i>Razvoj kreativnih saznanja i slobode stvaralačkog postupka kroz autorski crtež i nove grafičke tehnike.</i>
Ishodi učenja: <i>Po završetku ovog predmeta, student će biti osposobljen da:</i> 1. Primijeni kombinaciju više grafičkih tehnika: linogravuru, kolografiju, sitoštampanje, litografiju. 2. Ovlada istim tehnikama kroz oblikovanje grafičke matrice i realizaciju grafike. 3. Organizuje rad u grafičkoj radionici 4. Prepozna kulturu grafičkog lista i Grafike u širem spoznajnom kontekstu.
Ime i prezime nastavnika i saradnika: Doc.mr Marija Kapisoda
Metod nastave i savladanja gradiva: . Predavanja, rad u ateljeu, korektura, korišćenje potrebne bibliotekarske video i foto dokumentacije.

Plan i program rada:	
nedjelja	
I	Priprema i upis semestra
II	Linogravura i kolografija: slobodna kompozicija. Sinteza savladanih likovnih elemenata
III	Primjena kombinacije više grafičkih tehnika (Linogravura ,Kolografija)
IV	Realizacija više grafičkih tehnika (Linogravura ,Kolografija)
V	Realizacija više grafičkih tehnika (Linogravura ,Kolografija)
VI	Realizacija više grafičkih tehnika (Linogravura ,Kolografija)
VII	Svilitisak: slobodna kompozicija. Sinteza savladanih likovnih elemenata.
VIII	Realizacija svilitiska
IX	Realizacija svilitiska
X	Litografija: slobodna kompozicija. Sinteza savladanih likovnih elemenata.
XI	Realizacija Litografije
XII	Realizacija Litografije
XIII	Završni ispit
XIV	Ovjera semestra i upis ocjena
XV	Dopunska nastava i popravni ispitni rok

Opterećenje studenata:	
<u>nedjeljno</u> <u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: 2 sata – predavanja 1 sat - vježbe 1 sat - samostalni rad uključujući i konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 4 sata x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 satq) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 18 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 90 sati (Nastava)+ 8 sati (Priprema) + 18 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: <i>Obavezno pohađanje nastave, predavanja i korekture. Realizacija vježbi.</i>	
Konsultacije:	
Literatura: <i>Kosta Bogdanović: Teorija forme, Beograd 1999.godine.</i> <i>R. Arnhejm: Umjetnost i vizuelno opažanje, Beograd 1981.godine.</i> <i>Đževad Hozo: Umjetnost multi originala, 1988.godina.</i> <i>Escher</i> <i>K.G Jung: Čovjek i njegovi simboli,</i> <i>Likovne sveske 1-9</i>	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: - Redovnost na nastavi 10 bodova. Vježbe 80 bodova. Završni ispit 50 bodova. Minimum bodova za prelaznu ocjenu 51 bod.	
Posebnu naznaku za predmet: Posebnu naznaku za predmet: <i>Predavanje, vježbe i praktičan rad izvode se po grupama u ateljeima. Optimalan broj u grupi do 5 studenata.</i>	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Doc.mr Marija Kapisoda

	Naziv predmeta:	MURAL MA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	1	3	1P + 1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo

Akademski master studijski program Slikarstvo - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje i praktičan rad sa slikarskim materijalima i tehnikama savremenog murala. Podsticanje kreativnosti kroz eksperiment i istraživanje.
Razvijanje svijesti o cjelovitosti procesa nastanka umjetničkog djela i odgovornosti za njegovo trajanje. Njegovanje osjećaja usklađenosti sa arhitekturom i ambijentom

Ishodi učenja:

- Izrađuje skice, crteže, 3D animaciju za konkretan projektni zadatak – izradu murala u kontekstu ambijentalne cjeline (idejno rješenje murala za eksterijer ili enterijer).
- Predlaže detaljnu konstrukciju projekta kao rezultat individualnog istraživačkog procesa ili timskog istraživanja, vodeći računa o detaljima pripreme za terenski rad (alati i materijali, pomoćna sredstva, priprema skele, formiranje pomoćne ekipe, finansijska konstrukcija).
- Realizuje murale u odabranoj tehnici, na osnovu odabranih idejnih rješenja, primjenjujući tehničko-tehnološke standarde realizacije savremene zidne slike.
- Razvija sposobnost za timski rad i poznaje mehanizme menadžmenta projekta.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Red.prof.mr Natasa Djurovic– nastavnik, mr Maja Šofranac-saradnik

Metod nastave i savladanja gradiva: predavanje, demonstracije, samostalni rad studenata

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Razvoj zidnog slikarstva od klasične zidne slike do savremenog murala
II	Mural u kontekstu savremene arhitekture
III	Mural u kontekstu ambijentalne cjeline
IV	Prezentacija umjetničkih djela savremenog muralnog slikarstva
V	Tehničko- tehnološki procesi
VI	Komunikacija sa naručiocem i investitorom konkretnog projekta
VII	Konkretni projektni zadatak – razrada: lokacija, upotrijebljeni građevinski materijali, arhitektura, ambijent
VIII	Projektni zadatak – idejno rješenje murala u enterijeru ili eksterijeru
IX	Odabir materijala. Odabir tehnike ili kombinacije tehnika
X	Nacrt ili 3-D animacija murala u konkretnom prostoru
XI	Precizna konstrukcija projekta: alati i materijali, pomoćna sredstva, priprema skele, finansijska konstrukcija
XII	Izvođenje murala u odabranoj tehnici, po odbranom idejnom rješenju
XIII	Izvođenje murala i analiza rezultata
XIV	Konsultacije
XV	Konsultacije

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanje: 45 min Vježbe: 45 min Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 2 sata 30 min	Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 18 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: prisustvo nastavi, predavanjima i konsultacijama	
Konsultacije:	
Literatura: - Nataša Đurović: <i>Osnovi likovne tehnologije (skripta)</i> - M. Knežević, <i>Tehnike zidne slike, Sam. izdanje, Zvečan, 2012.</i> - S. Kajtez, <i>Slikarske tehnike, Čigoja, Bg, 2011.</i> - M. Medić, <i>Stari slikarski priručnici I, II i III, RZZSK, Bg, 2005.</i> - Metka Krajgher – Hozo: <i>Metode slikanja i materijali, Svjetlost Sarajevo 1991. godina.</i> - Krsta Andrejević: <i>Priručnik za predmet Slikarske tehnike U.U. Bg. 1983. godine.</i>	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: - Redovnost pohađanja nastave 10 bodova. - Kvalitet učešća u nastavi 20 bodova. - Realizacija prezentacije i kvalitet analize 40 bodova. - Završni ispit 30 bodova. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke:	
Red.prof.mr Natasa Djurovic– nastavnik, mr Maja Šofranac-saradnik	

	Naziv predmeta:	OSNOVI LIKOVNIH ELEMENATA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	2	2	2V

Studijski programi za koje se organizuje: SP SLIKARSTVO, SP GRAFIČKI DIZAJN, SP VAJARSTVO
Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Osposobljavanje studenata sa osnovnim elementima u oblikovanju likovnih djela

Ishodi učenja: Po završetku ovog predmeta student će biti sposoban da:

1. Unaprijeđuje stvaralačko mišljenje i estetske kriterijume.
2. Razvija analitički pristup umetničkim ostvarenjima.
3. Analizira umjetničko delo na osnovu teorije umetnosti.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. Rajko Todorović

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, diskusije, individualni rad studenta.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Elementi kompozicije
II	Valer.
III	Tamno svijetlo.
IV	Boja.
V	Zakovitosti bojenih odnosa.
VI	Umjetnost boje, (Itt, Albers)
VII	Kontrasti boja.
VIII	Simbolika boja.
IX	Svjetlost.
X	Ritam.
XI	Simetrija-asimetrija.
XII	Pokret, ravnoteža.
XIII	Kreativna kompozicija.
XIV	Izraz i stil.
XV	Završni ispit.

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
2 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 1 sat 30 min Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 2 sata i 30 minuta	Nastava i završni ispit: (4 sata.) x 16 = 64. Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 24 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava) +8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Prisustvo u nastavi i realizacija nastavnih zadataka.

Literatura:

Pavle Vasić, Uvod u likovne umjetnosti, izdavač: Univerzitet umjetnosti u Beogradu, 88.g.; Rudolf Arnheim: Umjetnosti vizuelno opažanje, izdavač: Univerzitet umjetnosti; Priredio Radenko Mišević, izbor tekstova za izučavanje predmeta Teorija forme, izdavač: Univerzitet umjetnosti, Beograd, 89.g.; Kosta Bogdanović i Bojana Burić, Teorija forme. Izdavač: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 99.g; Pol Kle, Zapisi o umjetnosti, Ezoterija, Beograd, 1998. Vasilij Kandinski, O duhovnom u umjetnosti, Ezoterija, Beograd 2004; Interaction of Color, Josef Albers, Yale, 1963.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Redovnost: 10 bodova

Aktivnost : 30 bodova

Završni ispit: 60 bodova.

Prelazna ocjena 51 bod. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)**Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke:**

	Naziv predmeta:	TEHNOLOGIJA NOVIH MEDIJA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	5	3	2P + 1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo Akademski osnovni studijski program Slikarstvo - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.
Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj predmeta je upoznavanje studenta sa tehnologijama novih medija i povezivanje teorijskog i praktičnog znanja u projektnim zadacima. Predmet Tehnologija novih medija u skladu sa glavnim umjetničkim predmetima omogućava studentima da steknu osnovne tehničke vještine na polju novih medija i primjene ih u sopstvenom umjetničkom djelovanju
Ishodi učenja: - Student se upoznaje sa različitim načinima upotrebe tehnologija i tehnika novih medija - Student usvaja postupnost u pripremnom radu i uz pomoć novostečenih znanja realizuje projektni zadatak
Ime i prezime nastavnika i saradnika: Profesor i saradnik UCG
Metod nastave i savladanja gradiva: predavanje, demonstracije, samostalni rad studenata

Plan i program rada:	
nedjelja	
I	Uvodno predavanje.
II	Upoznavanje sa digitalnom manipulacijom slike i softverom.
III	Rad u softveru Photoshop.
IV	Upoznavanje sa video montažom i softverom.
V	Osnovni pojmovi video montaže i formati.
VI	Rad u Adobe Premiere softveru.
VII	Različiti montažni sklopovi.
VIII	Upoznavanje sa softverom After effect i kompozitingom.
IX	Rad sa chromakeyem i rad u softveru After effects.
X	Rad sa kombinacijom softvera adobe paketa. Kolažiranje slike.
XI	Upoznavanje sa zvukom. Softver Cubase i Audacity .
XII	Rad na zvuku i u softveru Cubase.
XIII	Uvodjenje zvuka u Adobe premier i finalna montaža.
XIV	Rad sa finalnim postprodukcijским alatima, eksportovanje, rendering.
XV	Konsultacije

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 1 sat 30 minuta Vježbe: 1sat Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 1 sata 30 min	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 24 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: prisustvo nastavi, predavanjima i konsultacijama

Konsultacije:	
Literatura: The Complete Guide to Digital Imaging - <i>Everything you need to know to create perfect digital images.</i> By Joël Lacey. Visual Effects in A Digital World: <i>A Comprehensive Glossary of over 7,000 Visual Effects Terms</i> (The Morgan Kaufmann Series in Computer Graphics) by Karen Goulekas. <i>The Art and Science of Digital Compositing</i> , by Ron Brinkmann	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: - Redovnost pohađanja nastave 10 bodova. - Kvalitet učešća u nastavi 20 bodova. - Realizacija projekta 40 bodova. - Završni ispit 30 bodova. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Profesor UCG

	Naziv predmeta:	TEORIJA FORME		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	1	2	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo, SP Vajarstvo, SP Grafički Dizajn

Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Razvijanje osjećaja i sposobnosti shvatanja prostora i komponovanja. Poznavanje glavnih elemenata i njihovih izražajnih mogućnosti u okviru cjeline likovnog djela.

Ishodi učenja: Po završetku predmeta student će biti sposoban da:

1. Razvije osjećaj sposobnosti shvatanja prostora i komponovanja.
2. Primijeni stečena znanja za razumevanje umetničkih procesa i estetskog istraživanja.
3. Povezuje ličnu umetničku praksu na formalnom i značenjskom nivou.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. Rajko Todorović

Metod nastave i savladanja gradiva: predavanje, demonstracije, samostalni rad studenata

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodne napomene o oblikovanju.
II	Zakovitosti vizuelnog opažanja.
III	Psihologija vizuelnog opažanja (Rudolf Arnhakm).
IV	Prostor i komponovanje.
V	Svjetlosti i oblikovanje,
VI	Kompozicija.
VII	Forma i sadržaj.
VIII	Linija kao graditelj forme.
IX	Linija – tipovi linija.
X	Oblik.
XI	Geometrijski oblici.
XII	Površina, proporcije.
XIII	Površina, prostor, perspektiva.
XIV	Karakter oblika.
XV	Materijal i tekstura u slikarstvu i skulpturi

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
2 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 1 sat i 30 minuta Individualni rad studenata: 2 sata i 30 minuta	Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 24 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: prisustvo nastavi, predavanjima.

Literatura: Pavle Vasić, Uvod u likovne umjetnosti, izdavač: Univerzitet umjetnosti u Beogradu, 88.g.; Rudolf Arnhajm: Umjetnosti vizuelno opažanje, izdavač: Univerzitet umjetnosti; Priredio Radenko Mišević, izbor tekstova za izučavanje predmeta Teorija forme, izdavač: Univerzitet umjetnosti, Beograd, 89.g.; Kosta Bogdanović i Bojana Burić, Teorija forme. Izdavač: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 99.g; Pol Kle, Zapis o umjetnosti, Ezoterija, Beograd, 1998. Vasilij Kandinski, O duhovnom u umjetnosti, Ezoterija, Beograd 2004; Interaction of Color, Josef Albers, Yale,1963.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Redovnost: 10 bodova

Aktivnost : 30 bodova

Završni ispit: 60 bodova.

Prelazna ocjena 51 bod. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke:

	Naziv predmeta:	INTERMEDIJALNA ISTRAŽIVANJA I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	3	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: Slikarstvo

Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj nastave je prožimanje likovnih vještina sa složenim poetikama, metodologijom i tehnikama intremedijalne umjetnosti u cilju pripreme studenta za realizaciju intermedijalnog umjetničkog djela.

Ishodi učenja:

- Prepoznaje zančajna djela i autore u oblasti intermedijalne umjetnosti
- Primjenjuju stečene likovne vještine u intermedijalnom radu.
- Koncipira jednostavnije intermedijalne projekte.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: doc.mr. Marko Marković

Metod nastave i savladanja gradiva: Kombinacija predavanja, praktičnog rada i grupne kritike. Predavanja: upoznavanje sa primjerima umjetničke prakse. Praktičan rad: realizacija radova manjeg obima upotrebom sredstava kao sto su fotografija, video, film, instalacija i njihova kombinacija sa tradicionalnim likovnim sredstvima. Grupne kritike: Analiza formalnih i metodoloških aspekata nastajućih studentskih radova i produblivanje predmetnih sadržaja. Individualna nastava fokusirana na konkretna umjetnička interesovanja studenata.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvod u sadržaj predmeta i vježbi
	Predstavljanje karaktreističnih primjera intermedijalnog rada
II	Terminologija intermedijalne umjetnosti
III	Odnos jednomeđijskih i intermedijalnih umjetnosti
IV	Odnos forme i sadržaja u intermedijalnom djelu
	Upoznavanje sa principima djelovanja u oblasti intermedijalnog istraživanja
V	Koceptualna umjetnost
VI	Zvučna umjetnost
VII	Animacija, film, video
VIII	Problem tijela u savremenoj umjetnosti, body art, performans
IX	Digitalna umjetnost, umjetnost podataka, internet umjetnost
	Osnovni zadaci zasnovani na kombinovanju tradicionalnih i intermedijalnih sredstava izražavanja
X	Realizacija djela manjeg obima upotrebom sredstava kao sto su fotografija, video, film, instalacija i njihova kombinacija sa tradicionalnim likovnim tehnikama i materijalima.
XI	Izrada, analiza, korekcije
XII	Izrada, analiza, korekcije
XIII	Izrada, analiza, korekcije
XIV	Prezentacija realizovanih projekata
XV	Ocjena vježbi / Evaluacija rada u semestru

Opterećenje studenata:

Nedjeljno

3 kredita x 40/30 = **4 sati**
Struktura:
 1 sat i 30 minuta - predavanja
 45 minuta - vježbe
 1 sata i 45 minuta - samostalni rad studenta

U toku semestra

Nastava i završni ispit: 4 sati x 16 = **64 sati**
Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera)
 2 x (8 sati) = **16 sati**
Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = **90 sati**
Dopunski rad od 0 do 20 sati
Struktura opterećenja:
 64 sata (Nastava)+16 sati (Priprema) + 20 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Redovno pohađanje nastave, realizacija, dokumentacija i priprema radova za završni ispit.

Literatura: Walter Benjamin, Umjetničko djelo u razdoblju tehničke reprodukcije u Estetički ogledi, Školska knjiga, Zagreb, 1986; Etjen Surio, Odnosi medija u umjetnostima – problemi uporedne estetike, Svjetlost, Sarajevo 1958; Milan Ranković, Komparativna estetika, Umetnička akademija u Beogradu, Beograd 1973; Miško Šuvaković, Pojmovnik suvremene umjetnosti, Horetsky, Zagreb, 2005; Vladimir Vukićević “Mišljenje i viđenje” FLU, UCG 2007; Lev Manovich, The Language of the New Media, MIT Press, 2002; Nikola Burio (Nicolas Bourriaud), Relaciona estetika, Centar za savremenu umetnost, Beograd, 2001

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

10 bodova - Redovnost pohađanja nastave

20 bodova - Aktivnost na času

20 bodova - Verbalna eksplikacija rada

50 bodova - Završni ispit

Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: doc.mr. Marko Marković

	Naziv predmeta:	KONVERZACIJA MA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	2	3	2P + 1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo

Akademski master studijski program Slikarstvo - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje sa metodologijom zaštite i postupcima konzervacije i restauracije štafelajnih i zidnih slika, uz praktičan rad na oštećenim slikarskim djelima. Upoznavanje sa metodama konzervatorskih istraživanja, uz praktičan rad na ispitivanjima tretiranog djela i izradi konzervatorske dokumentacije sa fotodokumentacijom.

Razvijanje svijesti o cjelovitosti procesa nastanka umjetničkog djela i odgovornosti za njegovo trajanje. Razvijanje odgovornosti prema trajanju sopstvenog djela.

Ishodi učenja:

- Poznae osnovne principe zaštite ugroženih i oštećenih slika na drvetu, papiru, metalu, staklu, zidu (konzervatorska istraživanja, utvrđivanje tehnike i stanja, predlog za tretman, upotreba reverzibilnih materijala i postupaka).
- Analizira tehniku i stanje ugroženog i oštećenog djela i predlaže tretman, izgrađujući komunikaciju sa različitim stručnjacima ove interdisciplinarne oblasti.
- Odabira adekvatne materijale i metode rada i realizuje konzervatorsko-restauratorske intervencije, pod nadzorom stručnog lica – licenciranog konzervatora.
- Prezentuje tok konzervatorskih ispitivanja i konzervatorsko-restauratorskog tretmana sa predlogom mjera za smještaj i dalje čuvanje tretiranog djela (konzervatorsko-restauratorska dokumentacija).

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Red.prof. mr Nataša Đurović.– nastavnik

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, konsultacije, praktičan rad na konzervaciji i restauraciji oštećenog umjetničkog djela, individualna konzervatorska istraživanja, izrada konzervatorske dokumentacije sa fotodokumentacijom

Plan i program rada:

nedjelja	
I	- Konzervacija i restauracija slikarskih djela: metodologija rada, postupci i materijali za slike na platnu, papiru, drvetu, metalu, staklu, zidne slike i mozaike
II	- Najčešći faktori destrukcije. Spoljni i unutrašnji uzroci propadanja i starenje materijala.
III	- Zaštita pokretnog fonda u muzejima i galerijama. Preventivne mjere zaštite.
IV	- Konzervatorska dokumentacija, foto-dokumentacija i dnevnik radova.
V	- Konzervatorska ispitivanja: mikroskopija, UV refleksija, UV fluorocencija,...Fizičko-hemijske metode analize materijala.
VI	- Analiza tehnike. Analiza stanja.
VII	- Konzervatorski tretman oštećene štafelajne slike
VIII	- Klasična metoda rentaulaže sa vodenim ljepkovima.
IX	- Holandska metoda rentaulaže. Ručno podljepljivanje i vakuum metoda.
X	- Metode rentaulaže sa sintetičkim ljepkovima. Hladni i topli saction sto.
XI	- Parketaža drvenih nosioca. Metode dezinfekcije i impregnacije
XII	- Čišćenje slika.
XIII	- Postavljanje nove podloge na oštećenim mjestima.
XIV	- Retuš i rekonstrukcije.
XV	- Praktičan rad na konzervatorskim istraživanjima i konz.restauratorskom tretmanu oštećene slike.

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 1 sat 30 minuta Vježbe: 45 min Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 1 sata 45 min	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 18 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: prisustvo nastavi, predavanjima i konsultacijama	
Konsultacije:	
Literatura: -Knut Nicolaus, <i>The Restoration of Paintings</i>, London, 1999.g. -J.Pantić, <i>Konzervacija ikona</i>, Akademija SPC za umetnost i konzervaciju, Bg, 2012. -J.Pantić, <i>Konzervacija i restauracija slika na platnu</i>, Akademija SPC za umetnost i konzervaciju, Bg, 2008. -J.Pantić, <i>Problematika podlepljivanja slika na hladno vodenim rastvorima lepkova</i>, Akademija SPC za umetnost i konzervaciju, Bg, 2008. J.Pantić, <i>Pozlatarske tehnike</i>, Akademija SPC za umetnost i konzervaciju, Bg, 2007.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Redovno prisustvo i aktivnost na nastavi: 10 bodova Izrada konz.dokumentacije sa fotodokumentac.: 20 bodova Praktičan rad na konzervaciji: 30 bodova Završni ispit: 40 bodova (uključuje vrednovanje individualnih konzervatorskih istraživanja i praktičnog rada na konzervaciji, te izrade konzervatorske dokumentacije sa fotodokumentacijom) Prelazna ocjena se dobija sa sakupljenim 51 bodom.	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Red. prof. mr Nataša Đurović.– nastavnik

	Naziv predmeta:	VIDEO ART		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	1	3	2P + 1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo

Akademski master studijski program Slikarstvo - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: upoznavanje studenta sa različitim mogućim načinima primene medija pokretne slike kao i potrebnim tehnikama. Cilj predmeta je i da studenta hronološki upozna sa glavnim fazama rada na pripremi videa, kako bi tokom semestra i sam prošao kroz sve faze priprema za svoj praktični rad.

Ishodi učenja:

- Student je upoznat sa različitim načinima upotrebe medija pokretnih slika u višemedijskim umjetnostima, kao i tehnikama karakterističnim za svaku pojedinačnu upotrebu.
- Student je usvojio postupnost u pripremnom radu i završio je pripreme za snimanje svog praktičnog rada.

Ime i prezime nastavnika i saradnika:

Metod nastave i savladanja gradiva: predavanje, demonstracije, samostalni rad studenata

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje
II	Kratke filmske i video forme.
III	Video u višemedijskom delu, video kao dio instalacije, video u novim medijima
IV	Performans i video umjetnost (video dokument, video performans, video događaj)
V	Video u interaktivnom višemedijskom djelu, otvorena i zatvorena interakcija, procesorska umjetnost
VI	Muzički video spot, narativni muzički spot, vizuelizacija muzike
VII	Priprema projekta
VIII	Sinopsis i scenario
IX	Storyboard
X	Snimanje video materijala
XI	Analiza materijala
XII	Montaža
XIII	Montaža
XIV	Konsultacije
XV	Konsultacije

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 1 sat 30 minuta Vježbe: 45 min Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 1 sata 45 min	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 18 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: prisustvo nastavi, predavanjima i konsultacijama

Konsultacije:	
Literatura: RoseLee Goldberg, Performance Art, Thames and Hudson, 1999. Lev Manovich, The Language of New Media, MIT Press, 2001. Pierre Bourdieu, <i>On Television</i> , The New Press, New York, 1996. Niklas Luhmann, <i>The Reality of the Mass Media</i> , Stanford University Press, 2000.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: - Redovnost pohađanja nastave 10 bodova. - Kvalitet učešća u nastavi 20 bodova. - Realizacija projekta 40 bodova. - Završni ispit 30 bodova. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Profesor UCG

	Naziv predmeta:	PROJEKTOVANJE		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Izborni	5	3	2P + 1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Vajarstvo

Akademski osnovni studijski program Slikarstvo - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj predmeta je sticanje i razvijanje sposobnosti sagledavanja oblika i prostora, i osnovnih geometrijskih problema. Upoznavanje studenata sa softverskim paketima za projektovanje i ovladavanje osnovama modelovanja.

Ishodi učenja:

Student je po položenom ispitu sposoban da sagleda prostor i predmete i da ih prikaže u različitim projekcijama.
 Student zna da upotrebi prikladnu razmjernu i da prilagodi perspektivne elemente prema predmetu ili prostoru koji prikazuje, i omogući bolji uvid u enterijer i eksterijer.
 Student vlada tehnikama izrade dokumentacije na računaru u odgovarajućim softverskim paketima.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Profesor i saradnik UCG

Metod nastave i savladanja gradiva: predavanje, demonstracije, samostalni rad studenata

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje.
II	Upoznavanje sa osnovama projektovanja.
III	Upoznavanje sa osnovama projektovanja.
IV	Upoznavanje sa osnovama projektovanja.
V	Upoznavanje sa softverom
VI	Upoznavanje sa softverom
VII	Layout
VIII	Konstruisanje prostora.
IX	Konstruisanje predmeta.
X	Projekcije.
XI	Materijali.
XII	Svijetlo.
XIII	Render
XIV	Konsultacije
XV	Konsultacije

Opterećenje studenata:
Nedjeljno

3 kredita x 40/30 = 4 sata

Struktura:

Predavanja: 1 sat 30 minuta

Vježbe: 45 min

Ostale nastavne aktivnosti:

Individualni rad studenata: 1 sata 45 min

U toku semestra

Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64

Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera)

2 x (4 sata) = 8 sati

Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati

Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 18 sata (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti)

Struktura opterećenja:

64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: prisustvo nastavi, predavanjima i konsultacijama	
Konsultacije:	
Literatura: Interior Design Visual Presentation: A Guide to Graphics, Models & Presentation Techniques, Mitton Maureen, Wiley, 2004 ПЕРСПЕКТИВА, Петар Анагности, Научна књига, Београд, 1985 Making and Breaking the Grid - Timothy Samara, Rockport Publicshers, 2002	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: - Redovnost pohađanja nastave 10 bodova. - Kvalitet učešća u nastavi 20 bodova. - Realizacija projekta 40 bodova. - Završni ispit 30 bodova. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Profesor UCG

	Naziv predmeta:	Savremene grafičke tehnike		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Izborni	5	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje:

Master studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje, studijski program Slikarstvo – Modul : Slikarstvo

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: *Savremeni tehnološki postupci u realizaciji Grafike.*

Ishodi učenja: *Po završetku ovog predmeta, student će biti osposobljen da:*

1. Predstavlja tehniku propusne štampe (Sito štampa) kao i kompjutersku grafiku.
2. Upoznaje materijale tehnike popusne štampe : boja, emulzija, papiri, crtački materijali.
3. Primjenjuje kombinovane postupke u crno-bijeloj i višebojnoj štampi, u tehnici propusne štampe.
4. Kombinuje procese kompjuterskih mogućnosti sa klasičnim tehnikama, u eksperimentalnim postupcima i vježbama, kao i kombinovanje kompjuterske grafike i sito štampe.
5. Analizira upotrebu foto predložaka i predložaka industrijske štampe, savremenih postupaka, i savremenih likovnih medija.
6. Ukazuje na osobenost grafičke tehnologije u odnosu na industrijsku tehnologiju (različitosti od reprodukcije).

Ime i prezime nastavnika i saradnika:

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, rad u ateljeu, korektura, korišćenje potrebne bibliotekarske video i fotodokumentacije.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Propusna štampa-SVILOTISAK.
II	Materijali: svila, boja, emurzija, papiri, crtački materijali.
III	Principi štampe.
IV	Osnovni postupci (crnobijela štampa).
V	Kombinovani postupci (višebojna štampa).
VI	Postupci u realizaciji štampe.
VII	Kombinovani postupci.
VIII	Eksperimentalni postupci.
IX	Kompjuterska grafika
X	Kombinovani procesi kompjuterskih mogućnosti sa klasičnim tehnikama.
XI	Kompjuterska grafika i Sviolotisk.
XII	Izučavanje upotrebe foto predložaka i predložaka industrijske štampe.
XIII	Grafika i drugi mediji.
XIV	Osobenost grafičke tehnologije u odnosu na industrijsku tehnologiju (različitosti od reprodukcije).
XV	Savremeni postupci i savremeni likovni mediji.

Opterećenje studenata:

<u>nedjeljno</u> <u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: 2 sata – predavanja 1 sat - vježbe 1 sat - samostalni rad uključujući i konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 4 sata x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 satq) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 18 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 90 sati (Nastava)+ 8 sati (Priprema) + 18 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Obavezno pohađanje nastave, predavanje i korekture. Realizacija vježbi.	
Konsultacije: Predavanje, vježbe i praktičan rad izvode se po grupama u ateljeima. Optimalan broj studenata od 5-7 studenata.	
Literatura: (Definisanje iterature uslovljeno je autorskim projektom.)Dževad Hozo : Umjetnost multioriginala, Mostar, 1988, Jedan vijek grafike , više autora, Zbirka Muzeja savremene umjetnosti u Beogradu, Beograd 2004., Časopis Grafika 1-8 Alberht Durer , Rembandt, G.B. Piranesi(Monografije sa cjelovito predstavljenim grafičkim opusima –po izboru) Hayter ,S.W.About Prints, Oxford University Press, 1962, Aldhemar ,J.: La Gravure originale au XVIIIe siecle, Somogy,1964. Leach, R.H., Pierce, R.J.: The Printing Ink Manual , Blueprint, London,1993. Bunsho Jagaku: Papermaking by Hand in Japan, Tokio, Meji-sho,1959. John Ross,Clare Romano Tim Ross : The complete printmaker N.York 1990	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Redovnost na nastavi 10 bodova, vježbe 40 bodova, završni ispit 50 bodova. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 51 poen.	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke:

	Naziv predmeta:	DIZAJNIRANJE ZA WEB		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Izborni	5	3	1P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Dizajn Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.
Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj nastave je da studente uvede u kreiranja web sadržaja. Kroz samostalan kreativni rad na savladavanju praktičnih, tehničko-tehnoloških i teorijskih iskustava koje podrazumijeva dizajn pojedinačnih elemenata, djelova strukture student biva osposobljen da na individualnom i grupnom nivou kreira i učestvuje u izradi web prezentacija i interaktivnih sadržaja.
Ishodi učenja: - Razumije osnovne osobine i tehničke principe dizajniranja web sadržaja. - Kreira web stranice u skladu sa strukturom web sajta uzimajući u obzir osnovne tehničke principe HTML-a i CSS-a. - Demonstrira komunikacione vještine i stručne kompetencije u interdisciplinarnom timskom radu na izradi web sajta. - Oblikuje web sajt za klijenta imajući u vidu zadato vremensko ograničenje i tehničke propozicije.
Ime i prezime nastavnika i saradnika: nastavnik DIZAJN, mr Dejan Drašković - saradnik
Metod nastave i savladanja gradiva: Frontalna predavanja; praktični individualnom procesni rad – vježbe; usmene debate; seminari. Neki segmenti nastave tj. procesnih vježbi mogu biti organizovani kroz radionice ili kao kolokvijum.

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji	
nedjelja	
I	Uvod u web dizajn
II	Alati za web dizajn
III	Osnovne karakteristike objekata koji se koriste u web dizajnu
IV	Struktura i logika web prezentacije
V	Kritička analiza zadate web prezentacije i uočavanje elemenata strukture i logike
VI	Kreiranje strukture jednostavne web prezentacije
VII	Kreiranje specifičnih elemenata dizajna jednostavne web prezentacije
VIII	Projektovanje banera i jednostavnijih web aplikacija
IX	Projektovanje jednostavnih HTML stranica
X	Samostalno kreiranje web prezentacije upotrebom web template-a
XI	Samostalno kreiranje web prezentacije upotrebom web template-a
XII	Projektovanje kompleksne web prezentacije i saradnja sa programerima
XIII	Projektovanje kompleksne web prezentacije i saradnja sa programerima
XIV	Projektovanje kompleksne web prezentacije i saradnja sa programerima
XV	<i>Analiza i ocjena vježbi / Evaluacija rada u semestru</i>

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: 1 sat - predavanja 2 sata - vježbe 1 sat - samostalni rad uključujući i konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 4 sata x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 18 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+ 8 sati (Priprema) + 18 sati (Dopunski rad)
Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe i pripremi prezentaciju na kraju semestra.	

Konsultacije:	
Literatura: Jennifer Niederst Robbins: <i>Learning Web Design: A Beginner's Guide to HTML, CSS, JavaScript, and Web Graphics</i> , 2012. Jason Beaird i James George: <i>The Principles of Beautiful Web Design</i> , 2014. JM Shepal: <i>WordPress: Build and Master Professional Looking Website</i> , 2016	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi 40 bodova - Procesna realizacija vježbi 10 bodova – Kolokvijum 40 bodova - Završni ispit <i>Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.</i>	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: saradnik mr. Dejan Drašković
	Dodatne informacije o predmetu: Osim ovog syllabusa, na početku semestra, student dodatno dobija i preciznu listu vježbi sa svim neophodnim informacijama o temi i formi finalne prezentacije.

	Naziv predmeta:	TEHNOLOGIJA NOVIH MEDIJA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Izborni	1	3	2P + 1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo Akademski osnovni studijski program Slikarstvo - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.
Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj predmeta je upoznavanje studenta sa tehnologijama novih medija i povezivanje teorijskog i praktičnog znanja u projektnim zadacima. Predmet Tehnologija novih medija u skladu sa glavnim umjetničkim predmetima omogućava studentima da steknu osnovne tehničke vještine na polju novih medija i primjene ih u sopstvenom umjetničkom djelovanju
Ishodi učenja: - Student se upoznaje sa različitim načinima upotrebe tehnologija i tehnika novih medija - Student usvaja postupnost u pripremnom radu i uz pomoć novostečenih znanja realizuje projektni zadatak
Ime i prezime nastavnika i saradnika: Profesor i saradnik UCG
Metod nastave i savladanja gradiva: predavanje, demonstracije, samostalni rad studenata

Plan i program rada:	
nedjelja	
I	Uvodno predavanje.
II	Upoznavanje sa digitalnom manipulacijom slike i softverom.
III	Rad u softveru Photoshop.
IV	Upoznavanje sa video montažom i softverom.
V	Osnovni pojmovi video montaže i formati.
VI	Rad u Adobe Premiere softveru.
VII	Različiti montažni sklopovi.
VIII	Upoznavanje sa softverom After effect i kompozitingom.
IX	Rad sa chromakeyem i rad u softveru After effects.
X	Rad sa kombinacijom softvera adobe paketa. Kolažiranje slike.
XI	Upoznavanje sa zvukom. Softver Cubase i Audacity .
XII	Rad na zvuku i u softveru Cubase.
XIII	Uvodjenje zvuka u Adobe premier i finalna montaža.
XIV	Rad sa finalnim postprodukcijским alatima, eksportovanje, rendering.
XV	Konsultacije

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 1 sat 30 minuta Vježbe: 1sat Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 1 sata 30 min	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 24 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: prisustvo nastavi, predavanjima i konsultacijama

Konsultacije:	
Literatura: The Complete Guide to Digital Imaging - <i>Everything you need to know to create perfect digital images.</i> By Joël Lacey. Visual Effects in A Digital World: <i>A Comprehensive Glossary of over 7,000 Visual Effects Terms</i> (The Morgan Kaufmann Series in Computer Graphics) by Karen Goulekas. <i>The Art and Science of Digital Compositing</i> , by Ron Brinkmann	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: - Redovnost pohađanja nastave 10 bodova. - Kvalitet učešća u nastavi 20 bodova. - Realizacija projekta 40 bodova. - Završni ispit 30 bodova. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Profesor UCG

	Naziv predmeta:	TEHNOLOGIJA NOVIH MEDIJA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Izborni	1	3	2P + 1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo Akademski osnovni studijski program Slikarstvo - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.
Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj predmeta je upoznavanje studenta sa tehnologijama novih medija i povezivanje teorijskog i praktičnog znanja u projektnim zadacima. Predmet Tehnologija novih medija u skladu sa glavnim umjetničkim predmetima omogućava studentima da steknu osnovne tehničke vještine na polju novih medija i primjene ih u sopstvenom umjetničkom djelovanju
Ishodi učenja: - Student se upoznaje sa različitim načinima upotrebe tehnologija i tehnika novih medija - Student usvaja postupnost u pripremnom radu i uz pomoć novostečenih znanja realizuje projektni zadatak
Ime i prezime nastavnika i saradnika: Profesor i saradnik UCG
Metod nastave i savladanja gradiva: predavanje, demonstracije, samostalni rad studenata

Plan i program rada:	
nedjelja	
I	Uvodno predavanje.
II	Upoznavanje sa digitalnom manipulacijom slike i softverom.
III	Rad u softveru Photoshop.
IV	Upoznavanje sa video montažom i softverom.
V	Osnovni pojmovi video montaže i formati.
VI	Rad u Adobe Premiere softveru.
VII	Različiti montažni sklopovi.
VIII	Upoznavanje sa softverom After effect i kompozitingom.
IX	Rad sa chromakeyem i rad u softveru After effects.
X	Rad sa kombinacijom softvera adobe paketa. Kolažiranje slike.
XI	Upoznavanje sa zvukom. Softver Cubase i Audacity .
XII	Rad na zvuku i u softveru Cubase.
XIII	Uvodjenje zvuka u Adobe premier i finalna montaža.
XIV	Rad sa finalnim postprodukcijским alatima, eksportovanje, rendering.
XV	Konsultacije

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 1 sat 30 minuta Vježbe: 1sat Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 1 sata 30 min	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 24 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: prisustvo nastavi, predavanjima i konsultacijama

Konsultacije:	
Literatura: The Complete Guide to Digital Imaging - <i>Everything you need to know to create perfect digital images.</i> By Joël Lacey. Visual Effects in A Digital World: <i>A Comprehensive Glossary of over 7,000 Visual Effects Terms</i> (The Morgan Kaufmann Series in Computer Graphics) by Karen Goulekas. <i>The Art and Science of Digital Compositing</i> , by Ron Brinkmann	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: - Redovnost pohađanja nastave 10 bodova. - Kvalitet učešća u nastavi 20 bodova. - Realizacija projekta 40 bodova. - Završni ispit 30 bodova. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Profesor UCG

	Naziv predmeta:	GRAFIKA VI		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	6	6	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: <i>Akadske osnovne studije FLU. Studijski program Slikarstvo, Modul : Grafika</i>
Uslovljenost drugim predmetima: <i>Grafika I, Grafika II, Grafika III, Grafika IV, Grafika V.</i>
Ciljevi izučavanja predmeta: <i>Zakruživanje iskustava iz predhodnih saznanja predviđenih obaveznim studijskim programom.</i>
Ishodi učenja: Po završetku ovog predmeta, student će biti osposobljen da: 1. Utvrđuje saznanja u procesu višebrojne štampe kao i mogućnosti kombinovanih postupaka. 2. Primjenjuje izbor tehnika na usaglašavanje sa sopstvenim kreativnim procesom i likovnim izrazom. 3. Organizuje praktičan rad ,radi ovladavanja realizacijom procesa štampe. 4. Govori o novim tehnološkim postupcima koji su usaglašeni sa crtačkim istraživanjima. 5. Razvija istraživanja daljih kreativnih saznanja na osnovu predhodnih iskustava. 6. Analizira i procjenjuje kvalitet zadatog programa i postignutog kreativnog rezultata.
Ime i prezime nastavnika i saradnika:
Metod nastave i savladanja gradiva: <i>Predavanja, rad u ateljeu, korišćenje potrebne bibliotekarske, video i foto dokumentacija. Posjeta muzejima i galerijama.</i>

Plan i program rada:	
nedjelja	
I	Produbljivanje znanja propusne štampe
II	Mogućnost kombinovanja postupaka
III	Usaglasavanje tehnike sa sopstvenim kreativnim procesom i likovnim izrazom
IV	Praktičan rad i ovladavanje realizacijom
V	Realizacija štampe
VI	Otkrivanje novih tehnoloških postupaka, usaglašeni sa crtačkim istraživanjima.
VII	Praktičan rad na tehnološkom procesu i realizaciji.
VIII	Realizacija štampe
IX	Produbljivanje znanja ravne štampe
X	Praktičan rad na realizaciji odabranih radova (crteža)
XI	Nastavljanje istraživanja daljih kreativnih saznanja na osnovu predhodnih iskustava.
XII	Praktičan rad na realizaciji odabranih radova (crteža)
XIII	Priprema za realizaciju štampe.
XIV	Realizacija štampe.
XV	Analiza i procjena kvaliteta zadatog programa i postignutog kreativnog rezultata.

OPTEREĆENJE STUDENATA	
<u>Nedjeljno</u> 6 kredita x 40/30 = 8 sati Struktura: 2 sata - predavanja 2 sata - vježbe 4 sata - samostalni rad uključujući i konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 8 sati x 16 = 128 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 6x30 = 180 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 36 sati (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 128 sati (Nastava) + 16 sati (Priprema) + 36 sati (Dopunski rad)
Obaveze studenata: <i>Obavezno pohađanje nastave, predavanja i korektura. Realizacija programskih zadataka.</i>	
Konsultacije: Predavanje, vježbe i praktičan rad izvode se po grupama po ateljeima. Optimalan broj u grupi od 5-7 studenata.	

Literatura: : Dževad Hozo : Umjetnost multioriginala, Mostar, 1988, Jedan vijek grafike , više autora, Zbirka Muzeja savremene umjetnosti u Beogradu, Beograd 2004., Časopis Grafika 1-8 Alberht Durer , Rembandt, G.B. Piranesi(Monografije sa cjelovito predstavljenim grafičkim opusima –po izboru) Hayter ,S.W.About Prints, Oxford University Press, 1962, Aldhemar ,J.: La Gravure originale au XVIIIe siecle, Somogy,1964. Leach, R.H., Pierce, R.J.: The Printing Ink Manual , Blueprint, London,1993. Bunsho Jagaku: Papermaking by Hand in Japan, Tokio, Meji-sho,1959. John Ross,Clare Romano Tim Ross : The complete printmaker N.York 1990

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Redovnost na nastavi 10 bodova, vježbe 40 bodova, završni ispit 50 bodova. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 51 poen.

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke:

	Naziv predmeta:	INTERMEDIJALNA UMJETNOST II		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	6	6	2P + 2V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo

Osnovne akademske studije SP Slikarstvo -Fakultet likovnih umjetnosti (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Položen ispit iz Intermedijalnih istraživanja I i II

Ciljevi izučavanja predmeta:

Cilj predmeta je da se studenti upoznaju sa savremenim umjetničkim praksama i primjerima višemedijske umjetnosti i steknu osnovna znanja i vještine kako bi realizovali umjetničke projekte u različitim medijima. Sadržaj predmeta predstavlja nadgradnju predmeta Intermedijalna istraživanja I i II sa 2. godine i usmjeren je na sticanje kompetencija za stvaranje umjetničkih projekata koji svoj pristup i strukturu zasnivaju na povezivanju različitih medija, umjetničkih (i teorijskih) disciplina u kompaktno umjetničko djelo.

Ishodi učenja:

Student stiče osnovna teorijska i praktična znanja i kompetencije da realizuje umjetnički rad u oblasti intermedijske umjetnosti

- osposobljava se da realizuje umjetničko djelo sintezom različitih um. medija i disciplina
- osposobljava se da realizuje i obrazloži sopstveni umjetnički projekat razvijajući istraživačke, kritičke i analitičke vještine u kontekstu savremene višemedijske umjetnosti

Ime i prezime nastavnika i saradnika: doc. dr Milena Jovičević, saradnik po konkursu FLU

Metod nastave i savladanja gradiva: predavanje, demonstracije, konsultacije, vježbe, samostalni rad studenata

Kroz kombinaciju predavanja, praktičnog rada i grupnih kritika nastava je osmišljena da vodi studenta ka izradi individualnog intermedijalnog djela od osnovne ideje, preko razrade idejnog projekta, do realizacije konačnog djela. Praktičan rad je usmjeren ka samostalnom izvođenju projekata. Studenti imaju punu slobodu u izboru koncepcija, metoda, formi i medija vodeći računa o materijalno-logističkim mogućnostima realizacije. Akcenat je na usklađivanju eksperimenta i istraživanja sa efikasnošću i tehničkim nivoom izvođenja.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Struktura intermedijalnog djela (analiza djela savremenih autora)
II	In situ višemedijski projekti (analiza djela savremenih autora)
III	Analiza studentskog projekta (po fazama procesa rada, diskusija, konsultacije, analiza radova)
IV	Analiza studentskog projekta (po fazama procesa rada, diskusija, konsultacije, analiza radova)
V	Analiza djela savremenih autora u kontekstu studenskog projekta (diskusija, korekcije)
VI	Kolokvijum (Seminarski rad) opis projekta (od prve faze pripreme audio/vizuelnih materijala do faze postavke u prostoru).
VII	Rad na studentskom projektu (diskusija, konsultacije, analiza radova, korekcije)
VIII	Prezentacija studentskog umjetničkog koncepta (uz elaborat tehničko- tehnoloških aspekata)
IX	Digitalne umjetnosti (analiza djela savremenih autora)
X	Prostor i vrijeme u intermedijalnim djelima (analiza djela savremenih autora)
XI	Analiza djela savremenih autora u kontekstu studenskog projekta, diskusija
XII	Analiza djela savremenih autora u kontekstu studenskog projekta, diskusija
XIII	Analiza studentskog projekta (po fazama procesa rada, diskusija, konsultacije, analiza radova)
XIV	Rad na projektu (konsultacije, diskusija)
XV	Prezentacija kompletnog umjetničkog projekta uz verbalnu eksplikaciju

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
6 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 1 sat 30 minuta Vježbe: 1 sat 30 minuta Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 1 sat	Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 24 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Redovno pohađanje nastave, realizacija, dokumentacija, seminarski rad i priprema radova za završni ispit. da u toku semestra izvede najmanje jedan umjetnički projekat koji predstavlja sintezu više medija
Konsultacije: Literatura: Miško Šuvaković, Konceptualna umetnost, Muzej savremene umjetnosti Vojvodine, 2007. Milan Ranković, Komparativna estetika, Umetnička akademija u Beogradu, Beograd 1973; Miško Šuvaković, Pojmovnik suvrnene umjetnosti, Horetzky, Zagreb, 2005; Vladimir Vukićević “Mišljenje i viđenje” FLU, UCG 2007; Pol Arden, Kontekstualna umjetnost, Muzej savremene umjetnosti Vojvodine, 2005. Vitamin 3-D: New Perspectives in Sculpture and Installation, Phaidon, ISBN-10: 0714868574 Charlotte Cotton, The Photography as Contemporary Art, Thames and Hudson, New York 2004. Sculpture Now, Anna Moszynska, Thames and Hudson, New York 2013. Digital Art, Christiane Paul, Thames and Hudson, New York 2003. Boris Groys, On The New Verso, London - New York, 2014. Boris Groys, Going Public, E-Flux, New York, 2009.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: - Redovnost pohađanja nastave 10 bodova. - Praćenje umjetničkog rada kroz mentorsku podršku 20 - Seminarski rad 10 - Realizacija projekta 30 bodova. - Završni ispit i verbalna eksplikacija 30 bodova. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: doc. dr Milena Jovičević

	Naziv predmeta:	ISTORIJA UMJETNOSTI I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	1	2	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP SLIKARSTVO, SP VAJARSTVO, SP GRAFIKČKI DIZAJN
Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje sa razvojem umjetnosti od praistorije do srednjeg vijeka.

Ishodi učenja: Po završetku predmeta, student će biti osposobljen da:

1. Govori o počecima likovne umjetnosti i njenom razvoju od praistorije do srednjeg vijeka.
2. Navede reprezentativna djela umjetnosti obuhvaćenog perioda.
3. Objasni društvene okolnosti u kojim je nastala umjetnost od praistorije do srednjeg vijeka.
4. Razmatra stilske karakteristike i osobenosti u umjetničkim djelima od praistorije do kasne antike u pisanoj/usmenoj formi.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Doc dr. Aleksandar Čilikov; mr.Slađana Žunjić-saradnik

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, kolokvijumi, seminarski radovi, stručne ekskurzije.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Pojam, karakter i ciljevi istorije umjetnosti kao nauke. Hronologija umjetničkih epoha, stilova i pravaca.
II	Praistorijska umjetnost-opšti pojmovi.Umjetnost Neolita. Magija i animizam.
III	Nastanak i karakter prvih civilizacija. Mesopotamske umjetničke kulture.
IV	Arhitektura, slikarstvo, skulptura i primijenjena umjetnost mesopotamskih prostora.
V	Egipatska umjetnost. Egipatska arhitektura.
VI	Egipatska skulptura. Egipatsko slikarstvo i primijenjena umjetnost.
VII	Umjetnička kultura Krita i Mikene. Arhitektura, slikarstvo, skulptura, primijenjena umjetnost
VIII	Umjetnost Antičke Grčke. Arhitektura Antičke Grčke.
IX	Skulptura Arhajskog i predklasičnog doba.
X	Skulptura Klasičnog doba i Helenističke epohe.
XI	Kolokvijum
XII	Slikarstvo i primijenjena umjetnost Antičke Grčke. Slikarstvo vaza.
XIII	Etrurska umjetnost. Arhitektura, skulptura, slikarstvo, primijenjena umjetnost.
XIV	Umjetnost Antičkog Rima. Rimska arhitektura i skulptura.
XV	Rimsko slikarstvo i primijenjena umjetnost.

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
3 kredita x 40/30 = 4 sati Struktura: Predavanja: 1sat i 30 minuta Samostalni rad studenta: 2 sata i 30 minuta.	Nastava i završni ispit: 4 sati x 16 = 64sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad od 0 do 24 sati Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+16 sati (Priprema) + 24 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Prisustvo u nastavi, obavezan esej.

Literatura: : Đ. Piskeli: *Opšta istorija umjetnosti*; Janson: *Opšta istorija umjetnosti*. Literatura posebno za svaku temu

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Redovnost i aktivnost : 20 bodova. Vježbe do: 20 bodova;Esej: 10 bodov.;Završni ispit: 50 bodova.
Prelazna ocjena 51 bod

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Doc dr. Aleksandar Čilikov

	Naziv predmeta:	ISTORIJA UMJETNOSTI II		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	2	2	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP SLIKARSTVO, SP VAJARSTVO, SP GRAFIKČKI DIZAJN
Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje sa umjetnošću srednjeg vijeka i društvenim okolnostima u kojima je nastala.

Ishodi učenja: Po završetku predmeta, student će biti osposobljen da:

1. Navede reprezentativna djela umjetnosti i arhitekture obuhvaćenog perioda.
2. Objasni društvene okolnosti u kojim je nastala umjetnost srednjeg vijeka.
3. Procijeni stilsku pripadnost i porijeklo umjetničkog djela obuhvaćenog perioda.
4. Razmatra stilske karakteristike umjetnosti od ranog srednjeg vijeka do renesanse

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Doc dr. Aleksandar Čilikov; mr.Slađana Žunjić-saradnik

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, kolokvijumi, seminarski radovi, stručne ekskurzije.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	RANOHRISĆANSKA UMJETNOST: nastanak i karakter hrišćanske religije; struktura biblije kao izvora za umjetničke teme; umjetnost katakombi; arhitektura i primijenjena umjetnost.
II	VIZANTIJSKA UMJETNOST: formiranje crkvene organizacije; hronologija i karakter umjetnosti Vizantije i ostalih istočnoevropskih prostora.
III	VIZANTIJSKA IKONOGRAFIJA i SLIKARSTVO: biblija kao glavni izvor umjetničkih tema; crkvena literatura; umjetnički priučnici; kanonske koncepcije; hronologija, mozaik, freske, ikone, minijatura; ranovizantijski mozaici; pregled značajnih spomenika
IV	VIZANTIJSKA ARHITEKTURA: koncepcije hrišćanskih hramova; manastirski kompleksi; Sv.Sofija u Konstantinopolju; svetovna arhitektura; pregled značajnih spomenika.
V	UMJETNOST ZEMALJA VIZANTIJSKOG CIVILIZACIJSKOG KRUGA: Balkan, Rusija, Jermenija.
VI	UMJETNOST SREDNJOVJEKOVNE SRBIJE: arhitektura, slikarstvo, primijenjena umjetnost.
VII	KOLKOVIJUM
VIII	ZAPADNOEVROPSKA UMJETNOST SREDNJEG VIJEKA: proces formiranje, karakter i hronologija; pregled epoha; zapadnoevropska ikonografija; pregled literature.
IX	PREROMANIKA KAROLONIŠKOG, OTONSKOG I MEROVINŠKOG DOBA; OSNOVNI ELEMENTI FORMIRANJA ROMANIČKE UMJETNOSTI.
X	ROMANIKA: karakteristike romaničke arhitekture i skulpture; pregled spomenika.
XI	GOTIKA: proces formiranja, karakter i hronologija gotičke epohe; osnovni elementi umjetničke kulture.
XII	GOTIČKA ARHITEKTURA I SKULPTURA: koncepcija gotičke katedrale; koncepcija gotičke skulpture; pregled spomenika.
XIII	GOTIČKO SLIKARSTVO I PRIMIJENJENA UMJETNOST: umjetnost vitraža, štafelajno slikarstvo; minijatura, zlatarstvo, duborez, tekstil.
XIV	KOLKOVIJUM.
XV	Evropska kultura u osvit Renesanse.

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
3 kredita x 40/30 = 4 sati Struktura: 1 sata i 30 min. - predavanja 2 sata i 30 min. - samostalni rad studenta	Nastava i završni ispit: 4 sati x 16 = 64 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad od 0 do 20 sati Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+16 sati (Priprema) + 20 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Prisustvo u nastavi, obavezan esej.

Literatura: : Đ. Piskeli: *Opšta istorija umjetnosti*; Janson: *Opšta istorija umjetnosti*. Literatura posebno za svaku temu

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Interesovanje: 10 poena

Esej: 30 poena

Testovi 20 poena.

Završni ispit: 40 poena.

Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi minimum 51 poena

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: *Doc dr. Aleksandar Čilikov*

	Naziv predmeta:	SLIKARSKA TEHNOLOGIJA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	3	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo

Akademski osnovni studijski program Slikarstvo - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje i praktičan rad sa osnovnim slikarskim materijalima: nosioci i preparature, štafelajne slikarske tehnike.

Podsticanje kreativnosti kroz eksperiment i istraživanje.

Razvijanje svijesti o cjelovitosti procesa nastanka umjetničkog djela i odgovornosti za njegovo trajanje.

Ishodi učenja:

- Poznae osobenosti različitih vrsta štafelajnih slikarskih nosilaca, preparatura i štafelajnih slikarskih tehnika, klasifikuje ih po sastavu, osobinama, načinu primjene, uz insistiranje na kompatibilnosti materijala.
- Istražuje izražajne mogućnosti i senzibilitete platna kao štafelajnog nosioca i slikarskih preparatura (različite platnene sirovine, načini tkanja, vrste preparatura, tekture, strukture, toniranja, prirodni i sintetski materijali, itd.)
- Poznae osobenosti različitih vrsta štafelajnih slikarskih tehnika i klasifikuje ih po sastavu, osobinama, načinu primjene (veziva, pigmenti, klasične – sintetske, vodene – emulzione – disperzione – uljane, imprimatura – slojevitost – pokrivnost – lazurnost itd.)
- Istražuje izražajne mogućnosti i senzibilitete različitih štafelajnih slikarskih tehnika (klasične vodene, emulzione, uljane, i disperzione sintetske tehnike)

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Red.prof.mr Natasa Djurovic– nastavnik, mr Maja Šofranac-saradnik

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, test, individualna istraživanja, pisanje seminarskog rada sa pratećom fotodokumentacijom

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Stratigrafija štafelajne slike. Štafelajni nosioci: elastični –papir, platno, čvrsti –drvo, staklo, metal, sintetski materijali
II	Preparature: klasične i sintetske; vrste, sastav i osobine.
III	Nastanak televizije - ekonomske, političke i društvene okolnost.
IV	Priprema platna za prepariranje: umrtvljivanje, španovanje, klinasti okviri
V	Španovanje platna
VI	Klasična preparatura na platnu– posna. Toniranje. Strukturiranje. Izolacija.
VII	Klasična preparatura na platnu- emulziona i uljana.
VIII	Sintetska preparatura na platnu. Preparature na papiru, drvetu, metalu, staklu, sintetskim nosiocima.
IX	Štafelajne slikarske tehnike, klasične i savremene. Lakiranje slike.
X	Štafelajno slikarstvo – tehnike: pastel, akvarel, gvaš.
XI	Transkodirani i programirani video. Analiza djela i diskusija.
XII	Štafelajno slikarstvo – tehnike: tempera jajčana, žumanjkova i tutkalno-voštana.
XIII	Štafelajno slikarstvo – tehnike: tempera gumasta, skrobna i kazeinska.
XIV	Štafelajno slikarstvo – tehnike: ulje.
XV	Štafelajno slikarstvo – tehnike: akrilik.

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 1 sat 30 minuta Vježbe: 45 min Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 1 sata 45 min	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 18 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: redovnost pohađanja predavanja i vježbi, aktivan rad na nastavi, realizacija vježbi kroz praktičan rad u tehnološkom ateljeu, individualna likovno-tehnološka istraživanja, pisanje seminarskog rada sa pratećom fotodokumentacijom, pismeni test

Konsultacije:

Literatura:

- Nataša Đurović: *Osnovi likovne tehnologije (skripta)*
- S. Kajtez, *Slikarske tehnike, Čigoja, Bg, 2011.*
- M. Medić, *Stari slikarski priručnici I, II i III, RZZSK, Bg, 2005.*
- Metka Krajgher- Hozo: *Metode slikanja i materijali, Svjetlost Sarajevo 1991. godina;*
- Nemanja Brkić: *Tehnologija slikarstva vajarstva i ikonografija, U.U. BG 1983. godina ;*
- Sigo Summerekker: *Podloge štafelajske slike, U.U. BG 1975. godina.;*
- Sigo Summerekker: *Tehnike emulzione tempere, U.U. Bg. 1975. godina.*

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:
Redovno prisustvo i aktivnost na nastavi: 10 bodova
Test: 20 bodova
Realizacija 2 vježbe: 2x20 bodova
Završni ispit: 30 bodova (uključuje vrednovanje individualnih likovno-tehnoloških istraživanja preko seminarskog rada sa fotodokumentacijom)
Prelazna ocjena se dobija sa sakupljenim 51 bodom.

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: : Red.prof.mr Natasa Djurovic– nastavnik, mr Maja Šofranac-saradnik

	Naziv predmeta:	SLIKARSTVO VI		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	V	6	3P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: Slikarstvo

Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Slikarstvo I , Slikarstvo II, Slikarstvo III, Slikarstvo IV, Slikarstvo V

Ciljevi izučavanja predmeta: Osposobljavanje studenata za samostalan stvaralački proces slikanja i razvijanje kreativnosti kroz eksperimentalno istraživanje u radu

Ishodi učenja:

- Razvija sopstveni senzibilitet, samostalnost u radu i samomotivaciju za likovna istraživanja.
- Eksperimentiše sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih slikarskih metoda.
- Razvija sopstvene slikarske metode.
- Vrednuje svoj rad i rad drugih kroz razgovor i pisanje o svom slikarstvu.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. mr Ratko Odalović - nastavnik, Saradnik slikanje

Metod nastave i savladanja gradiva: Praktični rad – vježbe u ateljeu; Individualni rad; Frontalna predavanja

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji

nedjelja	
I	Analiza radova skica, slika i crteža iz V semestra.
II	Analiza slikarstva kroz istoriju umjetnosti sa osvrtom na pojedinačne nosioce značajnih slikarskih opusa.
III	Eksperimentisanje sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih slikarskih metoda uz stalno usavršavanje i primjenu kritičkog mišljenja
IV	Eksperimentisanje sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih slikarskih metoda uz stalno usavršavanje i primjenu kritičkog mišljenja
V	Eksperimentisanje sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih slikarskih metoda uz stalno usavršavanje i primjenu kritičkog mišljenja
VI	Eksperimentisanje sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih slikarskih metoda uz stalno usavršavanje i primjenu kritičkog mišljenja
VII	Eksperimentisanje sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih slikarskih metoda uz stalno usavršavanje i primjenu kritičkog mišljenja
VIII	Razvijanje sopstvenih slikarskih metoda rada
IX	Razvijanje sopstvenih slikarskih metoda rada
X	Razvijanje sopstvenih slikarskih metoda rada
XI	Razvijanje sopstvenih slikarskih metoda rada
XII	Razvijanje sopstvenih slikarskih metoda rada

XIII	Razvijanje sopstvenih slikarskih metoda rada
XIV	Razvijanje kritičkog mišljenja u pisanoj i verbalnoj formi kroz dijalog i diskusiju, analizirajući sopstveni umjetnički proces i rad kolega i drugih autora
XV	Razvijanje kritičkog mišljenja u pisanoj i verbalnoj formi kroz dijalog i diskusiju, analizirajući sopstveni umjetnički proces i rad kolega i drugih autora

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
6 kredita x 40/30 = 8sati Struktura: 3 sata - predavanja 2 sata - vježbe 3 sati - samostalni rad uključujući i konsultacije	Nastava i završni ispit: 8 sati x 15 = 120sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 6x30 = 180 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 44 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 120 sati (Nastava)+16 sati (Priprema) + 44 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe.

Konsultacije:

Literatura: Johannes Itten; *Umetnost boje*, Umetnička akademija, Beograd 1973;
Leonardo Da Vinci; *Traktat o slikarstvu*,
Likovne sveske 1-9, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Univerzitet umetnosti u Beogradu, 1996. G
Gotfrid Ben, *Smisao slike i kulni organi; Slika i vreme; Nova slika prirode posle kraja pejzaznog slikarstva*. Beograd 1987
Herbert Read-*Umjetnost danas*, Mladost Zagreb
Rudolf Arnheim-*Umjetnost i vizuelno opažanje*
Žak Derida, *Istina u slikarstvu, Svjetlost Sarajeva*
Likovne monografije (razni autori, stilovi razdoblja) - primjeri iz klasične svjetske umjetnosti, Karovađo, Goja,
Rembrant, Ticijan, Velaskez, Mone, Mank, Ensor Pikaso, Brak...

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

10 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi
40 bodova - Procesna realizacija vježbi
50 bodova - Završni ispit
Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Draško Dragaš

Dodatne informacije o predmetu: U likovnoj umjetnosti (slikanju, vajanju, grafici i drugim granama umjetnosti) potrebno je uraditi dosta predradnji, a njih najjednostavnije možemo imenovati skicama. One nemaju samo taj zadatak da konstatuju datu situaciju i elemente koji je čine već, prije svega, da fiksiraju namjeru i ideju o tome šta i kako će se prići rješavanju datih problema. Znamo da se to radi na svim godinama a da bi trebalo rješavati i praktikovati više sistematski i obavezujuće u III god. Ovdje normalno, dolaze i one zabilješke koje su stvar rada i mimo ateljea, koje nijesu pod stalnom kontrolom profesora nego su generisane kroz slobodu, neposrednost, intimnost bilježenja. To su skice bez korigovanja, najličniji i najneposredniji dodiri sa samim sobom. Ovo je jedan od elemenata, a on nudi i ističe u prvi plan subjektivne karakteristike i afinitete studenata, kako bi profesor imao jasniju predstavu kod individualnog formiranja ličnosti umjetnika. Radom na ovakav način stvoriće se i bolja klima u ateljeu gdje student, ne samo što saznaje i prima pouke u ateljeu, nego ih i tu i donosi. Skice se urade u povlašćenim trenucima i zbir tih skica je naše veliko izvoriste, to moramo imati stalno pri ruci, a to će nam biti na usluzi kao najneposrednije i najkreativnije jezgro i generator za buduće otvorenije i hrabrije korake.

	Naziv predmeta:	INTERMEDIJALNA ISTRAŽIVANJA II		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	4	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: Slikarstvo

Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Osposobljavanje studenta za realizaciju intermedijalnih umjetničkih djela kroz razvoj konceptualnog mišljenja, tehničkih vještina, tehnološkog i teoriskog znanja i kritičkog diskursa

Ishodi učenja:

- Kombinuje dva ili više različitih medija.
- Stvaranje intermedijalnog djela i sposobnost njegovog obrazlaganja
- Razvoj kritičkog mišljenja i diskursa

Ime i prezime nastavnika i saradnika: doc.mr. Marko Marković

Metod nastave i savladanja gradiva: Kroz kombinaciju predavanja, praktičnog rada i grupnih kritika nastava je osmišljena da vodi studenta ka izradi individualnog intermedijalnog djela od osnovne ideje, preko razrade idejnog projekta, do realizacije končnog djela. Praktičan rad je usmeren ka samostalnom izvođenju projekata. Studenti imaju punu slobodu u izboru koncepcija, metoda, formi i medija vodeći računa o materijalno-logističkim mogućnostima realizacije. Akcenat je na usklađivanju eksperimenta i istraživanja sa efikasnošću i tehničkim nivoom izvođenja.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvod u sadržaj predmeta i vježbi
	<i>Umjetničko istraživačke metode intremedijalnog rada</i>
II	Metode koncipiranja intermedijalnog djela
III	Analiza savremenih načina produkcije i postprodukcije umetničkog rada
	<i>Primjeri složenijih intermedijalnih djela zasnovanih na kombinaciji dva ili više medija</i>
IV	Prostorno vremenski koncepti u intermedijalnim djelima
V	Umjetnost Instalacije
VI	“Gezamtkunstwerk”
	<i>Izrada individualnog intermedijalnog dijela</i>
VII	Koncipiranje djela
VIII	Početno istraživanje
IX	Odabir materijala, formi i medija za realizaciju dijela
X	Izrada, analiza, korekcije
XI	Izrada, analiza, korekcije
XII	Izrada, analiza, korekcije
XIII	Izrada, analiza, korekcije
XIV	Prezentacija individualnih intermedijalnih projekata
XV	<i>Evaluacija rada u semestru</i>

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
3 kredita x 40/30 = 4 sati	Nastava i završni ispit: 4 sati x 16 = 64 sati
Struktura:	Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera)
2 sata - predavanja	2 x (8 sati) = 16 sati
1 sata - vježbe	Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati
1 sata - samostalni rad studenta	Dopunski rad od 0 do 20 sati
	Struktura opterećenja:
	64 sata (Nastava)+16 sati (Priprema) + 20 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Da u toku semestra izvede najmanje jedan cjelovit intermedijalni umetnički rad.

Literatura: Lev Manovič, Metameiji – izbor tekstova, CSU, Beograd, 2001; Bourriaud, Nicolas, Postproduction: Culture as Screenplay, Lukas & Sternberg, New York, 2005; Virilio, P., Mašine vizije, Svetovi, Novi Sad; Oktoih, Podgorica, 1993; Bodrijar, Žan, Simulakrumi i simulacija, Svetovi, Novi Sad, 1991. Marshall McLuhan, "Razumijevanje medija. Mediji kao čovjekovi produžeci", 1964;

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

10 bodova - Redovnost pohađanja nastave

20 bodova – Aktivnost na času

20 bodova – Verbalna eksplicacija rada

50 bodova - Završni ispit

Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: doc. mr Marko Markovic

	Naziv predmeta:	PROJEKTOVANJE		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Izborni	5	3	2P + 1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Vajarstvo

Akademski osnovni studijski program Slikarstvo - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj predmeta je sticanje i razvijanje sposobnosti sagledavanja oblika i prostora, i osnovnih geometrijskih problema. Upoznavanje studenata sa softverskim paketima za projektovanje i ovladavanje osnovama modelovanja.

Ishodi učenja:

Student je po položenom ispitu sposoban da sagleda prostor i predmete i da ih prikaže u različitim projekcijama.
 Student zna da upotrebi prikladnu razmjernu i da prilagodi perspektivne elemente prema predmetu ili prostoru koji prikazuje, i omogući bolji uvid u enterijer i eksterijer.
 Student vlada tehnikama izrade dokumentacije na računaru u odgovarajućim softverskim paketima.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Profesor i saradnik UCG

Metod nastave i savladanja gradiva: predavanje, demonstracije, samostalni rad studenata

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje.
II	Upoznavanje sa osnovama projektovanja.
III	Upoznavanje sa osnovama projektovanja.
IV	Upoznavanje sa osnovama projektovanja.
V	Upoznavanje sa softverom
VI	Upoznavanje sa softverom
VII	Layout
VIII	Konstruisanje prostora.
IX	Konstruisanje predmeta.
X	Projekcije.
XI	Materijali.
XII	Svijetlo.
XIII	Render
XIV	Konsultacije
XV	Konsultacije

Opterećenje studenata:
Nedjeljno

3 kredita x 40/30 = 4 sata

Struktura:

Predavanja: 1 sat 30 minuta

Vježbe: 45 min

Ostale nastavne aktivnosti:

Individualni rad studenata: 1 sata 45 min

U toku semestra

Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64

Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera)

2 x (4 sata) = 8 sati

Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati

Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 18 sata (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti)

Struktura opterećenja:

64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: prisustvo nastavi, predavanjima i konsultacijama	
Konsultacije:	
Literatura: Interior Design Visual Presentation: A Guide to Graphics, Models & Presentation Techniques, Mitton Maureen, Wiley, 2004 ПЕРСПЕКТИВА, Петар Анагности, Научна књига, Београд, 1985 Making and Breaking the Grid - Timothy Samara, Rockport Publicshers, 2002	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: - Redovnost pohađanja nastave 10 bodova. - Kvalitet učešća u nastavi 20 bodova. - Realizacija projekta 40 bodova. - Završni ispit 30 bodova. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Profesor UCG

	Naziv predmeta:	KONZERVACIJA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	6	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo

Akademski osnovni studijski program Slikarstvo - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje sa pojmom kulturnog nasljeđa i kulturnog dobra, kao i funkcionisanjem sistema zaštite. Upoznavanje sa pojmom konzervacije-restauracije, kao interdisciplinarne umjetničko-stručne discipline. Upoznavanje starih slikarskih tehnika kroz praktičan rad na kopistici, kao uvod u konzervaciju i restauraciju slikarskih djela. Upoznavanje sa preventivnim metodama zaštite, takođe i preventivne zaštite sopstvenog djela.

Sticanje znanja i umjeća za jednostavnije konzervatorske intervencije, takođe i konzervatorske intervencije na sopstvenom oštećenom ili ugroženom djelu.

Razvijanje svijesti o cjelovitosti procesa nastanka umjetničkog djela i odgovornosti za njegovo trajanje.

Razvijanje odgovornosti prema trajanju sopstvenog djela.

Ishodi učenja:

- Pozna je istorijat upotrebe klasičnih zidnih slikarskih tehnika i nove tendencije u zidnom slikarstvu.
- Pozna je osobenosti različitih vrsta zidnih slikarskih nosilaca i tehnika, i klasifikuje ih po sastavu, osobinama, načinu primjene (klasične zidne tehnike – savremeni murali, zid od kamena – opeke – betona, krečni malteri – betonski malteri, problem vlage itd.).
- Integriše stečena znanja i praktična iskustva u sopstvenom istraživačkom procesu na izradi skice, kalka i realizaciji zidne slike u različitim zidnim tehnikama (fresco, secco, enkaustika, zgrafito).
- Istražuje izražajne mogućnosti i senzibilitete različitih materijala i postupaka izrade mozaika, imajući u vidu njegovu vezu sa savremenom arhitekturom (lomljeni kamen, oblutak, terakota, glazirana bojena keramika, staklena pasta, plastične mase, metali; indirektna i direktna metoda).

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Red.prof.mr Natasa Djurovic – nastavnik

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, test, individualna istraživanja, pisanje seminarskog rada sa pratećom fotodokumentacijom

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Istorijat razvoja discipline. Značenje termina kulturno nasljeđe i kulturno dobro
II	- Zi Sistem zaštite kulturnog nasljeđa: globalni i nacionalni.
III	- Institucije zaštite kulturnog nasljeđa. Međunarodna i nacionalna zakonska regulativa.
IV	- Upoznavanje sa najznačajnijim nacionalnim institucijama za zaštitu kulturnog nasljeđa: Uprava za zaštitu kulturnog nasljeđa, Centar za konzervaciju i arheologiju CG, Narodni muzej CG, Centralna narodna biblioteka CG, Državni arhiv CG - primjeri iz prakse konzervatorskih ateljea
V	- Osnovna stručna terminologija.
VI	- Metodologija zaštite i postupci. Metode preventivne zaštite.
VII	- Stručna konzervatorska dokumentacija.
VIII	- Uvod u konzervaciju i restauraciju slikarskih djela.
IX	- Konzervatorska istraživanja. Praktičan rad.
X	- Konzervatorsko-restauratorski postupak; praktičan rad na jednostavnijim oštećenjima.
XI	- Konzervatorsko-restauratorski postupak; praktičan rad na jednostavnijim oštećenjima.
XII	- Konzervatorsko-restauratorski postupak; praktičan rad na jednostavnijim oštećenjima.
XIII	- Izučavanje starih slikarskih tehnika kroz kopistiku.

XIV	- Izučavanje starih slikarskih tehnika kroz kopistiku.
XV	Izučavanje starih slikarskih tehnika kroz kopistiku.

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 1 sat 30 minuta Vježbe: 45 min Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 1 sata 45 min	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 18 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: redovnost pohađanja predavanja i vježbi, aktivan rad na nastavi, realizacija vježbi kroz praktičan rad u tehnološkom ateljeu, individualna likovno-tehnološka istraživanja, pisanje seminarskog rada sa pratećom fotodokumentacijom, pismeni test

Konsultacije:

Literatura:
Knut Nicolaus, The Restoration of Paintings, London, 1999.g.
-J.Pantić, Konzervacija ikona, Akademija SPC za umetnost i konservaciju, Bg, 2012.
-J.Pantić, Konzervacija i restauracija slika na platnu, Akademija SPC za umetnost i konservaciju, Bg, 2008.
-J.Pantić, Problematika podlepljivanja slika na hladno vodenim rastvorima lepkova, Akademija SPC za umetnost i konservaciju, Bg, 2008.
J.Pantić, Pozlatarske tehnike, Akademija SPC za umetnost i konservaciju, Bg, 2007

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:
Redovno prisustvo i aktivnost na nastavi: 10 bodova
Test: 20 bodova
Realizacija 2 vježbe: 2x20 bodova
Završni ispit: 30 bodova (uključuje vrednovanje individualnih likovno-tehnoloških istraživanja preko seminarskog rada sa fotodokumentacijom)
Prelazna ocjena se dobija sa sakupljenim 51 bodom.

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke:	Red.prof.mr Natasa Djurovic– nastavnik

	Naziv predmeta:	Propusna i ravna stampa		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	6	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje:

Osnovne studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje, studijski program Slikarstvo – Modul : Grafika

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: *Savremeni tehnološki postupci u realizaciji Grafike.*

Ishodi učenja:

Po završetku ovog predmeta, student će biti osposobljen da:

1. Definiše tehnološke postupke tehnika propusne i ravne štampe.
2. Analizira materijale u tehnici propusne i ravne štampe : matrice, papir, boju, crtački pribori i alate.
3. Primjenjuje kombinovane postupke u crno-bijeloj štampi i visebojnoj štampi, u tehnikama ravne i propusne stampe.
4. Kombinuje procese propusne i ravne stampe sa klasičnim tehnikama, u eksperimentalnim postupcima i vježbama.

Ime i prezime nastavnika i saradnika:

Metod nastave i savladanja gradiva: *Predavanja, rad u ateljeu, korektura, korišćenje potrebne bibliotekarske video i fotodokumentacije.*

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Osnovni kombinovani postupci ravne štampe (litografije).
II	Materijali: litografski kamen, folija, papir, boja i crtački pribori i alati.
III	Osnovni kombinovani postupci (crnobijela štampa).
IV	Osnovni kombinovani postupci (višebojna štampa).
V	Kombinovani postupci (litografija, fotolitografija).
VI	Algrafija.
VII	Složeni postupci i kombinacije ravne štampe.
VIII	Kombinacija tehnika ravne stampe sa drugim tehnikama
IX	Propusna štampa-SVILOTISAK.
X	Materijali: svila, boja, emurzija, papiri, crtački materijali.
XI	Principi štampe.
XII	Osnovni postupci (crnobijela i visebojna štampa).
XIII	Postupci u realizaciji štampe.
XIV	.Kombinovani i eksperimentalni postupci
XV	Kompjuterska grafika

Opterećenje studenata:

<u>nedjeljno</u> <u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: 2 sata – predavanja 1 sat - vježbe 1 sat - samostalni rad uključujući i konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 4 sata x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 satq) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 18 sati (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 90 sati (Nastava)+ 8 sati (Priprema) + 18 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: <i>Obavezno pohađanje nastave, predavanje i korekture. Realizacija vježbi.</i>
Konsultacije: <i>Predavanja, vježbe i praktičan rad izvode se u ateljeima. Optimalan broj studenata u grupi 5-7 studenata.</i>
Literatura: : (Definisanje iterature uslovljeno je autorskim projektom.)Dževad Hozo : Umjetnost multioriginala, Mostar, 1988, Jedan vijek grafike , više autora, Zbirka Muzeja savremene umjetnosti u Beogradu, Beograd 2004., Časopis Grafika 1-8 Alberht Durer , Rembandt, G.B. Piranesi(Monografije sa cjelovito predstavljenim grafičkim opusima –po izboru) Hayter ,S.W.About Prints, Oxford University Press, 1962, Aldhemar ,J.: La Gravure originale au XVIIIe siecle, Somogy,1964. Leach, R.H., Pierce, R.J.: The Printing Ink Manual , Blueprint, London,1993. Bunsho Jagaku: Papermaking by Hand in Japan, Tokio, Meji-sho,1959. John Ross,Clare Romano Tim Ross : The complete printmaker N.York 1990
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: <i>Redovnost na nastavi 10 bodova, vježbe 40 bodova, završni ispit 50 bodova. Za prelaznost potrebno najmanje: 51 bod.</i>
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke:

Naziv predmeta: ENGLESKI JEZIK 1				
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
	Obavezan	I	2	2P + 1V

Studijski program za koji se organizuje: Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita)	
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima, ali je poželjno da studenti imaju znanje jezika minimum na nivou B 1.1 kako bi pratili ovu nastavu.	
Ciljevi izučavanja predmeta: Ovladavanje osnovnim gramatičkim i strukturama i aktivno služenje jezikom u svakodnevnim situacijama.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika:	
Metodi nastave i savladavanja gradiva: Kratki uvod u odgovarajuće jezičke sadržaje, uz maksimalno učešće studenata u raznim vrstama pismenih i usmenih vježbi; samostalno, u paru, u grupi; diskusije	
SADRŽAJ PREDMETA:	
Pripremna nedjelja	Preparation and semester enrolment
I nedjelja	Home and away, the tense system
II nedjelja	Compound words, Saroo's story
III nedjelja	Been there, got the T-shirt, Present Perfect simple and Continuous
IV nedjelja	Hot verbs – make and do, our plastic planet
V nedjelja	News and views, narrative tenses, spoken English
VI nedjelja	Books and films, book at bedtime
VII nedjelja	Kolokvijum
VIII nedjelja	The naked truth
IX nedjelja	Popravni kolokvijum
X nedjelja	Questions and negatives, saying the opposite
XI nedjelja	Looking ahead, future forms
XII nedjelja	Hot verbs - take put, inspirational teenagers
XIII nedjelja	Hitting the big time, expression of quantity
XIV nedjelja	Words with variable stress, two famous brands
XV nedjelja	Završni ispit
OPTEREĆENJE STUDENATA PO PREDMETU:	
Nedjeljno 2 kredita x 40/30 = 2 sati i 40 minuta Struktura: 2 sati predavanja 2 sati vježbi 0 sati individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije	U toku semestra Nastava i završni ispit: (2 sati i 40 minuta) x 16 = 42 sati i 40 minuta Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2 x (2 sati i 40 minuta) = 5 sati i 20 minuta Ukupno opterećenje za predmet: 2 x 30 = 60 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati. Struktura opterećenja: 42 sati i 40 minuta (nastava) + 5 sati i 20 minuta (priprema) + 12 sati (dopunski rad)
Navesti obaveze studenta u toku nastave: Pohađanje nastave i izrada kolokvijuma i završnog ispita. Nastavnik može da odredi druge obaveze u obliku domaćih zadataka, prezentacija i sl.	
Literatura: John and Liz Soars: Headway Upper-Intermediate, Fourth Edition, (Units 1 – 6), OUP.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:	
kolokvijum – 50 bodova završni ispit – 50 bodova Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 bodova	
Posebnu naznaku za predmet: imejl: iggybosnia@gmail.com, internet strana: https://sites.google.com/site/iggybosnia/	
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: dr Igor Ivanović	
Napomena:	
Ishodi učenja: Nakon što student položi ovaj ispit, biće u mogućnosti da: integriše osnovne jezičke strukture i gramatiku; primijeni osnovne tehnike čitanja opšte literature; obrazloži i izrazi svoje ideje kroz različite vještine govorenja; prepozna osnovni vokabular, razvije svijesti o potrebi učenja engleskog jezika.	

	Naziv predmeta: ENGLISKI JEZIK 2			
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
	Obavezan	II	2	2P + 1V

Studijski program za koji se organizuje: Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita)	
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima, ali je poželjno da studenti imaju znanje jezika minimum na nivou B 2.1 kako bi pratili ovu nastavu.	
Ciljevi izučavanja predmeta: Ovladavanje osnovnim gramatičkim i strukturama i aktivno služenje jezikom u svakodnevnim situacijama.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika:	
Metodi nastave i savladavanja gradiva: Kratki uvod u odgovarajuće jezičke sadržaje, uz maksimalno učešće studenata u raznim vrstama pismenih i usmenih vježbi; samostalno, u paru, u grupi; diskusije	
SADRŽAJ PREDMETA:	
Pripremna nedjelja	Preparation and semester enrolment
I nedjelja	Getting along, modals and related verbs
II nedjelja	Hot verbs – get, the generation who refuse to grow up
III nedjelja	How remarkable, relative clauses, participles
IV nedjelja	Adverb collocations, happy ending in New York
V nedjelja	The way we were, expressing habit
VI nedjelja	Homonyms, Homophones
VII nedjelja	Kolokvijum
VIII nedjelja	Over my dead body
IX nedjelja	Popravni kolokvijum
X nedjelja	Modal auxiliary verbs in the past,
XI nedjelja	Synonyms, the amazing Vikings
XII nedjelja	It's all hypothetical, hypothesising
XIII nedjelja	Time flies, articles
XIV nedjelja	Determiners, hot words - life and time
XV nedjelja	Završni ispit
OPTEREĆENJE STUDENATA PO PREDMETU:	
Nedjeljno 2 kredita x 40/30 = 2 sati i 40 minuta Struktura: 2 sati predavanja 2 sati vježbi 0 sati individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije	U toku semestra Nastava i završni ispit: (2 sati i 40 minuta) x 16 = 42 sati i 40 minuta Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2 x (2 sati i 40 minuta) = 5 sati i 20 minuta Ukupno opterećenje za predmet: 2 x 30 = 60 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati. Struktura opterećenja: 42 sati i 40 minuta (nastava) + 5 sati i 20 minuta (priprema) + 12 sati (dopunski rad)
Navesti obaveze studenta u toku nastave: Pohađanje nastave i izrada kolokvijuma i završnog ispita. Nastavnik može da odredi druge obaveze u obliku domaćih zadataka, prezentacija i sl.	
Literatura: John and Liz Soars: Headway Upper-Intermediate, Fourth Edition, (Units 7 – 12), OUP.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:	
kolokvijum – 50 bodova završni ispit – 50 bodova Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 bodova	
Posebnu naznaku za predmet: imejl: iggybosnia@gmail.com, internet strana: https://sites.google.com/site/iggybosnia/	
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: dr Igor Ivanović	
Napomena:	
Ishodi učenja: Nakon što student položi ovaj ispit, biće u mogućnosti da: usmeno se izražava o poznatim temama relativno tačno, koristeći jednostavne strukture, razmjenjuje informacije i učestvuje u razgovoru na poznate i obrađene teme na engleskom jeziku, opisuje događaje, iskustva, planove, daje objašnjenja i argumente na engleskom jeziku, upotrebljava gramatiku engleskog jezika na višem srednjem nivou, sastavi kraći sastav iz tematskih oblasti koje su poznate i obrađene na engleskom jeziku, integriše povezanosti stranog jezika i kulture, i poznaje neke običaje u zemljama engleskog govornog područja.	

Naziv predmeta: ENGLISKI JEZIK 4				
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
	Obavezan	IV	2	2P+1V

Stu Studijski program za koji se organizuje: Osnovni akademski studij **Likovne akademije** (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita)

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima, ali je poželjno da studenti imaju znanje opšteg jezika na nivou B2.2, te položen *Engleski jezik 4* kako bi koristili uspješno usvojenu stručnu terminologiju za savladavanje zahtjevnijih stručnih sadržaja na engleskom jeziku

Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj ovog predmeta je da studenti nastave sa ovladavanjem stručne terminologije na engleskom jeziku iz oblasti likovne umjetnosti uopšte, i iz oblasti slikarstva, vajarstva, grafike i grafičkog dizajna specifično (dakle da konsoliduju i dopune znanje stečeno kroz predmet *Engleski jezik 3*), da razumiju složene stručne tekstove, i samostalno i samouvjereno iznose svoje mišljenje i kreativne ideje kroz diskusiju na stručne teme. Takođe, cilj je da se znanje opšteg engleskog jezika osvježi i poboljša.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Dragana Čarapić

Metodi nastave i savladavanja gradiva: Kratki uvod u odgovarajuće jezičke sadržaje, uz maksimalno učešće studenata u raznim vrstama pismenih i usmenih vježbi; samostalno, u paru, u grupi; diskusije

SADRŽAJ PREDMETA:

Pripremna nedjelja	Preparation and semester enrolment
I nedjelja	Layout 1; Function: Describing limitations; Layout 2; Function: Assigning tasks
II nedjelja	DTP 1; Function: Discussing pros and cons; DTP 2; Function: Expressing sympathy
III nedjelja	CAD (auto CAD); Function: Discussing familiarity; Education 1; Function: Describing experience
IV nedjelja	Education 2; Function: Expressing disappointment; Business types; Function: Asking for details
V nedjelja	Motion design; Function: Asking for a recommendation; Editorial design; Function: Giving a reminder
VI nedjelja	Corporate design; Function: Making a correction; Music industry design; Function: Checking for understanding
VII nedjelja	Mid-term test
VIII nedjelja	Video games design; Function: Describing pros and cons; Environmental design; Function: Describing consequences
IX nedjelja	Interior design; Function: Describing order of events; Fashion design; Function: Giving advice
X nedjelja	Interactive design; Function: Requesting more information; Visual images
XI nedjelja	Functions of the images; Plastic arts; Images and styles; Painting and sculpture: a timeline
XII nedjelja	Photography; Photography in history
XIII nedjelja	Photojournalism; Electronic art
XIV nedjelja	Multimedia and art; General Overview
XV nedjelja	Final Exam

OPTEREĆENJE STUDENATA PO PREDMETU:

<i>Nedjeljno</i>	<i>U toku semestra</i>
2 kredita x 40/30 = 2 sati i 40 minuta Struktura: 2 sati predavanja 2 sati vježbi 0 sati individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije	Nastava i završni ispit: (2 sati i 40 minuta) x 16 = 42 sati i 40 minuta Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2 x (2 sati i 40 minuta) = 5 sati i 20 minuta Ukupno opterećenje za predmet: 2 x 30 = 60 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati. Struktura opterećenja: 42 sati i 40 minuta (nastava) + 5 sati i 20 minuta (priprema) + 12 sati (dopunski rad)

Naveći obaveze studenta u toku nastave: Pohađanje nastave i izrada kolokvijuma i završnog ispita. Nastavnik može da odredi druge obaveze u obliku domaćih zadataka, prezentacija i sl.

Literatura: Virginia Evans, Jenny Dooley, Henrietta P. Rogers: *Art and Design, Career Paths*, Express Publishing 2013, Maria de los Angeles de Rueda, Flavia Pittela: *Visual Arts and Communication*, Richmond Publishing

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

prisustvo nastavi – 7 bodova (14 nedjelja x 0.5 poena na svako prisustvo)
prezentacija: 7 bodova
kolokvijum – 36 bodova
završni ispit – 50 bodova
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 bodova

Posebnu naznaku za predmet: draganac@ac.me

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: dr Dragana Čarapić

Napomena:

Ishodi učenja: Nakon položenog ispita student će moći da samopouzdanom upotrebljava usvojene veoma složene opšte jezičke konstrukcije i složeniju stručnu terminologiju iz oblasti likovne umjetnosti uopšteno, i konkretno iz oblasti slikarstva, vajarstva, grafike i grafičkog dizajna u dugim izlaganjima i diskusijama, razumije složen pisani tekst ili usmeni govor na opšte teme i teme iz oblasti istorije likovne umjetnosti na naprednom nivou.

	Naziv predmeta:	VIDEO		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	6	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo Akademski osnovni studijski program Slikarstvo - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje	
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.	
Ciljevi izučavanja predmeta: upoznavanje studenata sa kreativnim mogućnostima video umjetnosti, kao i stručnom terminologijom. Pregled razvoja video umjetnosti od njenog početka do savremenih formi, uz analizu i interpretaciju u istorijskom i umjetničkom kontekstu.	
Ishodi učenja: - Student je osposobljen da: - razumije i koristi stručnu terminologiju - prepozna kapitalna djela video umjetnosti - imenuje najznačajnije predstavnike video umjetnosti - objasniti kontekst nastanka pojedinih djela i njihov doprinos video umjetnosti i umjetnosti uopšte - napravi završnu prezentaciju koja obrađuje jednog umjetnika ili temu - primijeni stečena znanja u sopstvenom praktičnom radu	
Ime i prezime nastavnika i saradnika: EXT	
Metod nastave i savladanja gradiva: predavanje, demonstracije, samostalni rad studenata	
Plan i program rada:	
nedjelja	
I	Uvodno predavanje
II	Preteče video umjetnosti (Marcel Duchamp, Andy Warhol, John Cage). Analiza djela i diskusija
III	Nastanak televizije - ekonomske, političke i društvene okolnosti.
IV	Pioniri video umjetnosti (John Withney i Wolf Wostell). Analiza djela i diskusija
V	Predavanje o Nam June Paiku. Analiza djela i diskusija
VI	Predavanje o Billu Violi i Nan Hoover. Analiza djela i diskusija
VII	Predavanje o Bruce Naumanu. Analiza djela i diskusija
VIII	Digitalizacija i pomak u video umjetnosti. Analiza djela i diskusija
IX	Performans i video umjetnost (video dokument, video performans, video događaj)
X	Mediativna i kontemplativna video umjetnost. Analiza djela i diskusija.
XI	Transkodirani i programirani video. Analiza djela i diskusija.
XII	Video u višemedijskom djelu, video kao dio instalacije, video u novim medijima
XIII	Vizualizacija muzike, video spot
XIV	Video u interaktivnom višemedijskom djelu
XV	Konsultacije
Opterećenje studenata:	

<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 1 sat 30 minuta Vježbe: 1sat Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 1 sata 30 min	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 24 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: prisustvo nastavi, predavanjima i konsultacijama	
Konsultacije:	
Literatura: RoseLee Goldberg, <i>Performance Art</i> , Thames and Hudson, 1999. Lev Manovich, <i>The Language of New Media</i> , MIT Press, 2001. Pierre Bourdieu, <i>On Television</i> , The New Press, New York, 1996. Niklas Luhmann, <i>The Reality of the Mass Media</i> , Stanford University Press, 2000. Sylvia Martin, <i>Video Art</i> , Taschen, Koln, 2006.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: - Redovnost pohađanja nastave 10 bodova. - Kvalitet učešća u nastavi 20 bodova. - Realizacija prezentacije i poeticka analiza 40 bodova. - Završni ispit 30 bodova. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: EXT	

Naziv predmeta: ENGLESKI JEZIK 3				
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
	Obavezan	III	2	2P+1V

Stu Studijski program za koji se organizuje: Osnovni akademski studij Likovne akademije (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita)

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima, ali je poželjno da studenti imaju znanje opšteg jezika na nivou B2.1, te položen *Engleski jezik 2* kako bi koristili uspješno usvojenu stručnu terminologiju za savladavanje zahtjevnijih stručnih sadržaja na engleskom jeziku

Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj ovog predmeta je da studenti nastave sa ovladavanjem stručne terminologije na engleskom jeziku iz oblasti likovne umjetnosti uopšte, i iz oblasti slikarstva, vajarstva, grafike i grafičkog dizajna specifično, razumiju složenije stručne tekstove, i daju svoje mišljenje kroz diskusiju na stručne teme

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Dragana Čarapić

Metodi nastave i savladavanja gradiva: Kratki uvod u odgovarajuće jezičke sadržaje, uz maksimalno učešće studenata u raznim vrstama pismenih i usmenih vježbi; samostalno, u paru, u grupi; diskusije

SADRŽAJ PREDMETA:

Pripremna nedjelja	Preparation and semester enrolment
I nedjelja	Describing shapes; Function: Expressing doubt; Describing light; Function: Identifying an error
II nedjelja	Describing colour; Function: Making a suggestion; Describing placement; Function: Asking for an Opinion
III nedjelja	Describing style; Function: Disagreeing with an opinion; Physical materials; Function: Adding information
IV nedjelja	Physical materials 2; Function: Making an apology; Electronic equipment 1; Function: Making a comparison
V nedjelja	Electronic equipment 2; Function: Reacting to good news; Basic actions 1; Function: Talking about deadlines
VI nedjelja	Basic actions 2; Function: Introducing a problem; Sketches and drawings; Function: Asking about completion
VII nedjelja	Mid-term test
VIII nedjelja	Applied arts; Function: Identifying a main idea; Graphic arts; Function: Providing reasons
IX nedjelja	Fine arts; Function: Asking about location; Art Movements; Functions: Describing expectations
X nedjelja	Photography 1; Functions: Making a prediction; Photography 2; Function: Describing appropriate users;
XI nedjelja	Photo editing 1; Function: Recommending an action not be taken; Photo editing 2; Function: Making suggestions
XII nedjelja	Fonts 1; Function: Asking for an opinion; Fonts 2; Function: Confirming a prediction
XIII nedjelja	Type and lettering; Function: Making an appointment; Web design 1; Function: Talking about goals;
XIV nedjelja	Web; design 2; Overview and preparation for the Final Exam
XV nedjelja	Final Exam

OPTEREĆENJE STUDENATA PO PREDMETU:

<i>Nedjeljno</i>	<i>U toku semestra</i>
2 kredita x 40/30 = 2 sati i 40 minuta Struktura: 2 sati predavanja 2 sati vježbi 0 sati individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije	Nastava i završni ispit: (2 sati i 40 minuta) x 16 = 42 sati i 40 minuta Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2 x (2 sati i 40 minuta) = 5 sati i 20 minuta Ukupno opterećenje za predmet: 2 x 30 = 60 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati. Struktura opterećenja: 42 sati i 40 minuta (nastava) + 5 sati i 20 minuta (priprema) + 12 sati (dopunski rad)

Navesti obaveze studenta u toku nastave: Pohađanje nastave i izrada kolokvijuma i završnog ispita. Nastavnik može da odredi druge obaveze u obliku domaćih zadataka, prezentacija i sl.

Literatura: Virginia Evans, Jenny Dooley, Henrietta P. Rogers: Art and Design, Career Paths, Express Publishing 2013

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

prisustvo nastavi: 7 bodova (14 nedjelja x 0.5 poena na svako prisustvo)
prezentacija: 7 poena
kolokvijum – 36 bodova
završni ispit – 50 bodova
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 bodova

Posebnu naznaku za predmet: draganac@ac.me

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: dr Dragana Čarapić

Napomena:

Ishodi učenja: Nakon položenog ispita student će moći da upotrebljava usvojenu složeniju stručnu terminologiju iz oblasti likovne umjetnosti uopšteno i konkretno iz slikarstva, vajarstva, grafike i grafičkog dizajna u dužim iskazima, razumije pisani ili usmeni govor na teme iz oblasti istorije likovne umjetnosti na višem srednjem nivou, analizira pisani ili izgovoreni tekst na višem srednjem nivou. Student takođe treba da je u stanju da samostalno uz greške koje ne ometaju komunikaciju izražava vlastite stavove i ideje kako na opšte tako i na stručne teme

	Naziv predmeta:	ANALITIČKO CRTANJE I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	I	6	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: Slikarstvo, Vajarstvo, Grafički dizajn
 Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Studenti se upoznaju sa osnovnim zakonitostima crtanja po modelu kao i sa crtačkim materijalima i tehnikama.

Ishodi učenja:

- Stvara crteže po modelu u prirodnoj veličini.
- Analizira izražajne mogućnosti linije kao osnovnog izražajnog sredstva za tumačenje oblika i prostora
- Upotrebljava različite crtačke tehnike realizujući crteže malog formata.
- Razvija sopstveni senzibilitet u crtanju na zadatu temu.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. mr Draško Dragaš - nastavnik,

Metod nastave i savladanja gradiva: Praktični rad – vježbe u ateljeu; Individualni rad; Frontalna predavanja

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji

nedjelja	
	<i>Portret</i>
I	Crtanje portreta u prirodnoj veličini – osnove komponovanja, anatomije i proporcije
II	Linijski crtež, analiza linije kao osnovnog izražajnog sredstva za tumačenje oblika i prostora
III	Analitička studija portreta sa akcentom na teksturu i površinu . Analiza psihologije portreta, pokreta i karaktera
	<i>Portret sa šakama</i>
IV	Crtanje portreta sa šakama u prirodnoj veličini – osnove komponovanja, anatomije i proporcije
V	Analitičko crtanje linijom, ispitivanje izražajnih mogućnosti linije u građenju oblika i prostora na crtežu.
VI	Analitička studija portreta sa šakama sa akcentom na teksturu i površinu .
VII	Analiza psihologije portreta, pokreta i karaktera
	<i>Figura u prostoru</i>
VIII	Crtanje figure u prostoru - komponovanje, anatomija i proporcije
IX	Analitičko crtanje linijom, ispitivanje izražajnih mogućnosti linije u građenju oblika i prostora na crtežu.
X	Analiza izvora svjetlosti i linijsko modelovanje forme u odnosu na nju.

XI	Analiza planova na crtežu, rad na svjetlo- tamnim odnosima.
XII	Analiza psihologije portreta, pokreta i karaktera figure.
XIII	Analiza ritma na crtežu, ispitivanje raznovrsnih kvaliteta linije, površine i teksture.
XIV	Razvijanje sopstvenog senzibiliteta za crtež
XV	Analiza i razgovor o vježbama, razvijanje kritičke svijesti o svom radu

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
6 kredita x 40/30 = 7,98 sati Struktura: 2 časa - predavanja 2 časa - vježbe 4,98 sata - samostalni rad uključujući i konsultacije	Nastava i završni ispit: 7,98 sati x 16= 127 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 6x30 = 180 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 37 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 127 sati (Nastava)+16 sati (Priprema) + 37, sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe.

Konsultacije:

Literatura:

Likovne monografije (razni autori, stilovi razdoblja) - primjeri iz klasične svjetske umjetnosti, Velaskez, Šarden, Luj le Nen, Holbajn, Direr, Sezan, Žeriko, Goja, Tician, Leonardo, Mikelandelo, Vermer-monografija reprodukcija.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

10 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi

40 bodova - Procesna realizacija vježbi

50 bodova - Završni ispit

Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Draško Dragaš

Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	ANALITIČKO CRTANJE II		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	II	5	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: Slikarstvo, Vajarstvo, Grafički dizajn
Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Analitičko crtanje I

Ciljevi izučavanja predmeta: Studenti se osposobljavaju za crtanje analitičkih kompozicija figure u prostoru.

Ishodi učenja:

- Stvara analitičke crteže kompleksne kompozicije modela u prostoru.
- Analizira izražajne mogućnosti linije kao osnovnog izražajnog sredstva za tumačenje oblika i prostora
- Razvija sopstveni senzibilitet u crtanju na zadatu temu.
- Rješava, crtajući analitičku studiju figure odnos između figure i prostora.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. mr Vladimir Đuranović - nastavnik,

Metod nastave i savladanja gradiva: Praktični rad – vježbe u ateljeu; Individualni rad; Frontalna predavanja

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji

nedjelja	
	<i>Figura u prostoru</i>
I	Izrada skica manjeg formata u toku sistematičanog pristupa crtežu.
II	Crtanje figure u prostoru – formiranje kompozicije figure u prostoru, proporcije, anatomija
III	Linijski crtež, analiza linije kao osnovnog izražajnog sredstva za tumačenje oblika i prostora
IV	Analitičko crtanje linijom, ispitivanje izražajnih mogućnosti linije u građenju oblika i prostora na crtežu.
V	Analitičko crtanje linijom, analiza odnosa žive i nežive prirode
VI	Analitička studija figure sa akcentom na teksturu i površinu .
VII	Analiza psihologije portreta, pokreta i karaktera
VIII	Analiza planova na crtežu, rad na svjetlo- tamnim odnosima.
IX	Analiza planova na crtežu, rad na ritmovima linija, površina i tekstura.
X	Analiza izvora svjetlosti i linijsko modelovanje forme u odnosu na nju.
XI	Analiza psihologije portreta, pokreta i karaktera figure.
XII	Analiza psihologije portreta, pokreta i karaktera figure.

XIII	Razvijanje sopstvenog senzibiliteta za crtež
XIV	Razvijanje sopstvenog senzibiliteta za crtež
XV	Analiza i razgovor o vježbama, razvijanje kritičke svijesti o svom radu

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 5 kredita x 40/30 = <u>6,65 sati</u> Struktura: 1 sat i 30 min. - predavanja 1 sat i 30 min. - vježbe 3,65 sata - samostalni rad uključujući i konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 6,65 sati x 15= 99,75 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 5x30 = 150 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 34,25 sati (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 99,75 sati (Nastava)+16 sati (Priprema) + 34,25 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe.
Konsultacije:
Literatura: Likovne monografije (razni autori, stilovi razdoblja) - primjeri iz klasične svjetske umjetnosti, Velaskez, Šarden, Luj le Nen, Holbajn, Direr, Sezan, Žeriko, Goja, Tician, Leonardo, Mikelandelo, Vermer-monografija reprodukcija.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi 40 bodova - Procesna realizacija vježbi 50 bodova - Završni ispit <i>Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.</i>
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Draško Dragaš
Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	CRTANJE I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	III	4	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: Slikarstvo, Vajarstvo, Grafički dizajn
Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Analitičko crtanje I i Analitičko crtanje 2

Ciljevi izučavanja predmeta: Osposobljavanje studenata za samostalano crtanje i razvijanje osobenog crtačkog senzibiliteta pri slobodnoj interpretaciji zadate teme.

Ishodi učenja:

- Prepoznaje crtež kao samostalnu likovnu disciplinu i osnovu svakog likovnog djela.
- Eksperimentiše sa malim i velikim formatom, organizuje kompoziciju.
- Stvara – crta po prirodi, fokusiran na analizu i studiranje motiva (ljudska figura).
- Istražuje u toku crtanja, linijom (egzekucijom) sa ili bez gesta, uspostavlja individualni stvaralački sistem, razvija svoj senzibilitet a ideji – crtežu da je svoj lični pečat i identifikacioni kod.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. mr Slavica Gvozdenović

Metod nastave i savladanja gradiva: Praktični rad – vježbe u ateljeu; Individualni rad; Frontalna predavanja

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji

nedjelja	
I	Analiza crteža nastalih na prvoj godini
II	Razvijanje slobodnog odnosa prema crtanju modela Crtanje figure u prostoru – formiranje kompozicije figure u prostoru, proporcije, anatomija
III	Analiza odnosa figure i predmeta u prostoru i njihovo povezivanje na slobodan način
IV	Analitičko crtanje linijom, ispitivanje izražajnih mogućnosti linije u građenju oblika i prostora na crtežu. Materijali: ugljen, kreda, pero, olovka, grundirani papir, tonirani papir.
V	Perspektiva – proporcija
VI	Analiza odnosa površina i planova na crtežu.
VII	Analiza psihologije portreta, pokreta i karaktera figure na sopstveni način
VIII	Crtanje ležeće figure – glava ili stopala okrenuta prema oku crtača.
IX	Crtanje ležeće figure – glava ili stopala okrenuta prema oku crtača.
X	Analiza izvora svjetlosti i linijsko modelovanje forme u odnosu na nju.
XI	Analiza psihologije portreta, pokreta i karaktera figure.
XII	Ispitivanje izražajnih mogućnosti crteža, eksperimentisanje sa formom, linijom i površinom

XIII	Razvijanje sopstvenog crtačkog metoda
XIV	Razvijanje sopstvenog crtačkog metoda
XV	Analiza i razgovor o vježbama, razvijanje kritičke svijesti o svom radu

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 4 kredita x 40/30 = 5,32 sati Struktura: 1 sat i 30 minuta - predavanja 45 minuta - vježbe 3 sata i 15 min - samostalni rad uključujući i konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 5,32 sati x 15 = 79,8 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 5x30 = 120 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 34,25 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 79,8 sati (Nastava)+16 sati (Priprema) + 24,25 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe.
Konsultacije:
Literatura: Likovne monografije (razni autori, stilovi razdoblja) - Matis, Marlen Duma, Erik Fisli, Bejkon Hokni, Luka Tjuman, Piter Heli itd.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 20 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi 20 bodova – I i II vježba 20 bodova – III i IV vježba 20 bodova – V i VI vježba 20 bodova – VII i VIII vježba <i>Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.</i>
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Slavica Gvozdenović
Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	CRTANJE II		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	IV	4	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: Slikarstvo, Vajarstvo, Grafički dizajn
Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Analitičko crtanje I i Analitičko crtanje 2, Crtanje I

Ciljevi izučavanja predmeta: Osposobljavanje studenata za samostalano crtanje i razvijanje osobenog crtačkog senzibiliteta pri slobodnoj interpretaciji zadate teme.

Ishodi učenja:

- Ispituje i eksperimentiše na osnovu vlastitog iskustva, vježbom i crtačkom vještinomslobodnom i definitivnom interpretacijom otvara sami crtež i vrlo lako postavlja novu ubjedljiviju situaciju od prethodne.
- Pristupa crtežu kao složenom, ambicioznomprojektu (umjetničkom djelu) otvoreno i bez kalkulacija ugrađujući svoju likovnu projekciju , koristeći pri tome sve crtačke materijale i kombinacije u boji ili crno-bijele, osluškajući njihove kvalitete, odnose i različitost.
- Razvija i vodi svoj kreativni dnevnik – blok – intimne bilješke i razmišljanja o likovnoj poetici, skicira je i razrađuje.
- Analizira i prati autore, njihov umjetnočki rad – crtež, kroz istoriju umjetnosti i stručnu literaturu, sve do savremenih ostvarenja.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. mr Slavica Gvozdrenović

Metod nastave i savladanja gradiva: Praktični rad – vježbe u ateljeu;Individualni rad; Frontalna predavanja

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji

nedjelja	
I	Razvijanje slobodnog odnosa prema crtanju modela Crtanje figure u prostoru – formiranje kompozicije figure u prostoru, proporcije, anatomija
II	Razvijanje slobodnog odnosa prema crtanju modela Crtanje figure u prostoru – formiranje kompozicije figure u prostoru, proporcije, anatomija
III	Analitičko crtanje linijom, ispitivanje izražajnih mogućnosti linije u građenju oblika i prostora na crtežu. Materijali: ugljen, kreda, pero, olovka, grundirani papir, tonirani papir, boju...
IV	Eksperimentisanje sa formom i prostorom, razvijanje samostalnog mišljenja i osobenog crtačkog senzibiliteta
V	Eksperimentisanje sa formom i prostorom, razvijanje samostalnog mišljenja i osobenog crtačkog senzibiliteta
VI	Perspektiva – proporcija
VII	Analiza odnosa površina i planova na crtežu, sopstvena likovna projekcija
VIII	Analiza odnosa površina i planova na crtežu, sopstvena likovna projekcija

IX	Analiza psihologije portreta, pokreta i karaktera figure na sopstveni način
X	Analiza psihologije portreta, pokreta i karaktera figure na sopstveni način
XI	Analiza psihologije portreta, pokreta i karaktera figure na sopstveni način
XII	Razvijanje i vođenje kreativnog dnevnika – bloka – intimne bilješke i razmišljanja o likovnoj poetici.
XIII	Razvijanje sopstvenog crtačkog metoda
XIV	Razvijanje sopstvenog crtačkog metoda
XV	Analiza i razgovor o vježbama, razvijanje kritičke svijesti o svom radu

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 4 kredita x 40/30 = <u>5,32 sati</u> Struktura: 2 sata - predavanja 1 sata - vježbe 1,32 sata - samostalni rad uključujući i konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 5,32 sati x 15= 79,8 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 5x30 = 120 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 34,25 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 79,8 sati (Nastava)+16 sati (Priprema) + 24,25 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe.
Konsultacije:
Literatura: Likovne monografije (razni autori, stilovi razdoblja) - Matis, Marlen Duma, Erik Fisli, Bejkon Hokni, Luka Tjuman, Piter Heli itd.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 20 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi 20 bodova – I i II vježba 20 bodova – III i IV vježba 20 bodova – V i VI vježba 20 bodova – VII i VIII vježba <i>Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.</i>
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Slavica Gvozdenović
Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	Savremena umjetnost		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	6	3	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo, SP Vajarstvo Akademski osnovni studijski program Slikarstvo i Vajarstvo - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.
Ciljevi izučavanja predmeta: Predmet daje kritički pregled glavnih pokreta, paradigmi i artefakata evropske i američke umjetnosti od početka druge polovine 20. vijeka do danas. Razmatraju se pojmovi kao što su "moderne", "avangarde" i "postmoderne" i njihova korelacija u savremenoj umjetnosti. Proučavaju se načini formalne analize umjetničkog djela,istorijski i kritički. Predmet nije koncipiran kao potpuni pregled umjetnosti 20. vijeka, već kao razmatranje složenog skupa estetskih, filozofskih i političkih motiva koji su oblikovali umjetničku praksu i izabrana djela umjetnosti.
Ishodi učenja: - Objasni ključne pojmove za razumijevanje savremene umjetnosti - Razmatra koncepcijske i formalne osobine djela savremene umjetnosti. -Tumači društveni kontekst nastanka djela savremene umjetnosti. -Navede značajne predstavnike glavnih umjetničkih pravaca savremene umjetnosti i njihova karakteristična djela.
Ime i prezime nastavnika i saradnika:
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, debate, konsultacije. Priprema jednog seminarskog rada iz oblasti sadržaja predmeta.

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji	
nedjelja	
I	Kulturne i umjetničke prilike svijeta nakon Drugog svjetskog rata
II	Apstraktni ekspresionizam i Minimal art
III	Između apstraktnog i figurativnog - poslijeratno evropsko slikarstvo
IV	Konceptualna umjetnost i umjetnost događaja
V	Umjetnost u masovnoj kulturi - Pop art
VI	Umjetnost instalacije i umjetnost prisvajanja
VII	Skulptura između forme i gesta
VIII	kolokvijum
IX	Teorije umjetnostikraja XX vijeka - nove teorije medija
X	Teorije umjetnostikraja XX vijeka - uobličavanje postmoderne
XI	Savremeni video - instalacija i projekcija
XII	Umjetnost i kulturne teorije
XIII	Umjetnost u virtuelnom prostoru
XIV	Tendencije savremene umjetničke prakse
XV	kolokvijum

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 2 časa Samostalni rad uključujući i konsultacije: 2 sata	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 24 sata (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava) +8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Studenti su obavezni da redovno prisustvuju nastavi i rade planirane kolokvijume, eseje i seminarske radove.
Konsultacije:

Literatura: „LIKOVNE SVESKE“ Univerzitet umetnosti u Beogradu, Beograd 1996, „POJMOVNIK SUVREMENE UMJETNOSTI“ *Miško Šuvaković*, Horetzky, Zagreb 2005, „CONCEPT ART“ *Klaus Honnef*, Phaidon, 1971, „THE ORIGINALITY OF THE AVANT - GARDE AND OTHER MODERNIST MYTHS“, *Rosalind Krauss*, The MIT Press, London 1985, „KONCEPTUALNA UMETNOST“ *Miško Šuvaković*, Orion art, Beograd 2012, „POSTMODERN CULTURE“ *Hal Foster*, Pluto Press, 1985, „KONTEKSTUALNA UMETNOST“ *Pol Arden*, MSUV Novi Sad 2007, „ART IN THE MIND“ Oberlin Collage, Oberlin 1970, „SAVREMENA UMETNOST I SAVREMENOST“ *Teri Smith*, Orion art, Beograd 2014, „AVANGARADA KAO SOFTVER – od nove vizije do novih medija“, „RELACIONA ESTETIKA“ *Nikolas Burio*, „SLIKE, SINGULARNO, GLOBALNO – savremeno kao eksperiment“ FMK Beograd 2013

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

10 poena – Prisustvo i aktivnost na nastavi

40 poena – 2 Kolokvijuma

20 poena – Seminarski rad

30 poena – Završni ispit

Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi najmanje 50 poena

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Lazar Pejović

	Naziv predmeta:	Teorije i prakse savremene umjetnosti MA I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	1	3	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo, SP Vajarstvo

Akadske magistarske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 4 semestra, 120 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Uvod u najznačajnije značajne koncepte savremene umjetničke teorije i prakse i upoznavanje sa ključnim pitanjima s kojima se suočava umjetnost danas. Posebna pažnja se posvećuje ključnim problemima: odnos umjetnosti i politike, umjetnički odgovor na masovne medije i potrošačku kulturu, umjetnost u digitalnom društvu. Kroz predavanja, diskusije, literaturu, samostalno istraživanje i pisanje eseja studenti se upoznaju sa primarnim izvorima informacija o umjetnosti i teorijskim osnovama koji pokrivaju širok raspon medija s krajnjim ciljem unapređenja artikulacije vlastitog umjetničkog izraza. Nastavne jedinice su oblikovane kao polazno stanovište za analizu izabranih primjera odnosno kao smjernice za studentsko istraživanje.

Ishodi učenja:

- Definiše specijalizovane koncepte i termine ključne za razumijevanje savremene umjetnosti.
- Navede i objasni osobine najznačajnijih umjetničkih pravaca od sredine XX vijeka do danas.
- Da usmeno i pismeno kontekstualizuje sopstveni rad u odnosu na umjetničke prakse moderne i savremene umjetnosti.
- Razumije šire ideološke, političke i kulturne narative koji uslovljavaju teoriju i praksu savremene umjetnosti.

Ime i prezime nastavnika i saradnika:

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, debate, konsultacije. Priprema jednog seminarskog rada iz oblasti sadržaja predmeta.

Plan i program rada:

nedjelja	
	<i>Uvod u osnovne koncepte savremene umjetničke prakse</i>
I	Uvod u sadržaj predmeta i metodologiju rada
II	Bazični teorijski i kulturni koncepti: modernizam, avangarda, postmodernizam;
III	Društveni i ideološki kontekst razvoja umjetničke prakse u Evropi i Sjedinjenim Američkim državama
IV	Autonomija objekta umjetnosti; funkcija i beskorisnost umjetnosti
V	Umjetnički material: od plemenitog do odbačenog
VI	Konceptualizacija i dematerijalizacija umjetničkog djela
VII	Jezik umjetnosti: umjetnik kao interpretator, umjetnik kao arbitar
VIII	Zamagljivanje granica: visoka i niska kultura, pitanja originalnosti i porijekla
IX	kolokvijum
	<i>Orijentacija: pregled savremene umjetnost od 1960</i>
X	Tijelo kao subjekat i kao objekat: Nova figuracija, pitanja roda i seksualnost
XI	Tijelo kao subjekat i kao objekat: Umjetnik kao izvođač: body i performance art
XII	Novi mediji: rekodiranje umjetničkog jezika
XIII	Prostor, kontekst, razmjera: instalacija i umjetnost u javnosti
XIV	Site specific art
XV	Umjetnost i aktivizam: umjetnost kao instrument ideološke i političke borbe

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
3 kredita x 40/30 = 4 sata	Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 sata
Struktura:	Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera)
Predavanja: 2 sata	2 x (4 sata) = 8 sati
Samostalni rad	Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati
uključujući i konsultacije: 2 sata	Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 24 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti)
	Struktura opterećenja:
	64 sata (Nastava) + 8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Studenti su obavezni da redovno prisustvuju nastavi i rade planirane kolokvijume, eseje i seminarske radove.

Konsultacije:	
Literatura: „MODERN ART AND MODERNISM: A CRITICAL ANTHOLOGY” <i>Frascina, Francis, and Charles Harrison</i> , The Open University, London 1982, “ART OF THE DIGITAL AGE”, <i>Bruce Wands</i> , THAMES & HUDSON, 2007, “ART AND POLITICS NOW”, <i>Anthony Downey</i> , THAMES & HUDSON, 2014, “NEW MEDIA IN ART”, <i>Michael Rush</i> , THAMES & HUDSON, 2005, „ART + SCIENCE NOW“, <i>Stephen Wilson</i> , THAMES & HUDSON, 2010, „DIGITAL ART“, <i>Christiane Paul</i> , THAMES & HUDSON, 2008, „ART SINCE 1960“, <i>Michael Archer</i> , THAMES & HUDSON, 2015, „INSTALLATION ART: BETWEEN IMAGE AND STAGE“, <i>Anne Ring Petersen</i> , „PERFORMANCE- LIVE art since the 60s“, <i>Rose Lee Goldberg</i> , THAMES & HUDSON, 1998, „PERFORMING THE BODY – PERFORMING THE TEXT“, <i>Amelia Jones, Andrew Stephenson</i> , Routledge, London 1999, 2009, „THE TRANSFORMATIVE POWER OF PERFORMANCE“ , <i>Erika Frischer Lichte</i> , „ART AND FEMINISM“, <i>Peggy Phelan, Helena Reckitt</i> , Phaidon, London 2001.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 poena – Prisustvo i aktivnost na nastavi 40 poena – 2 Kolokvijuma 20 poena – Seminarski rad 30 poena – Završni ispit Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Lazar Pejović
	Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	Teorije i prakse savremene umjetnosti MA II		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	2	3	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo, SP Vajarstvo Akademске магистарске студије Факултета ликовних уметности Цетинје (студије трају 4 семестра, 120 ECTS кредита).
Uslovljenost drugim predmetima: Položen ispit iz Teorije i poetike savremene umjetnosti I
Ciljevi izučavanja predmeta: Uvod u najznačajnije koncepte savremene umjetničke teorije i prakse i upoznavanje sa ključnim pitanjima s kojima se suočava umjetnost danas. Posebna pažnja se posvećuje ključnim problemima: odnos umjetnosti i politike, umjetnički odgovor na masovne medije i potrošačku kulturu, umjetnost u digitalnom društvu. Kroz predavanja, diskusije, literaturu, samostalno istraživanje i pisanje eseja studenti se upoznaju sa primarnim izvorima informacija o umjetnosti i teorijskim osnovama koje pokrivaju širok raspon medija s krajnjim ciljem unapređenja artikulacije vlastitog umjetničkog izraza. Nastavne jedinice su oblikovane kao polazno stanovište za analizu izabranih primjera odnosno kao smjernice za studentsko istraživanje. Predmet čini jedinstveni kurikulum sa <i>Teorije i prakse savremene umjetnosti I</i>
Ishodi učenja: - Definiše specijalizovane koncepte i termine ključne za razumijevanje savremene umjetnosti. - Navede i objasni osobine najznačajnijih umjetničkih pravaca od sredine XX vijeka do danas. - Da usmeno i pismeno kontekstualizuje sopstveni rad u odnosu na umjetničke prakse moderne i savremene umjetnosti. - Razumije šire ideološke, političke i kulturne narative koji uslovljavaju teoriju i praksu savremene umjetnosti.
Ime i prezime nastavnika i saradnika:
Metod nastave i savladanja gradiva: : Predavanja, debate, konsultacije. Priprema jednog seminarskog rada iz oblasti sadržaja predmeta.

Plan i program rada:	
nedjelja	
	<i>Orijentacija: pregled savremene umjetnost od 1960</i>
I	Skulptura, okruženje, instalacija, arhitektura: skulptorske prakse kraja XX i početka XXI vijeka
II	Digitalna umjetnost –digitalna slika i video
III	Globalizacija umjetnosti: umjetnički hyper prostor
	<i>Ključni teorijski koncepti za razumijevanje savremene umjetnosti</i>
IV	Umjetnost, originalnost, novi mediji – modernističke teorije umjetnosti
V	Ideološka uslovljenost umjetnosti – modernističke teorije umjetnosti
VI	Semiotičke teorije umjetnosti i psihoanaliza
VII	Društvo spektakla
VIII	Postmodernizam - osnovni teorijsko filozofski okvir
IX	Postmodernizam - dekonstrukcija, smrt autorstva, post feminizam
X	Postmodernizam - simulacija, post-kolonijalizam i globalizacija
XI	Post - postmodernizam i teorije digitalnog doba
	<i>primjeri i analiza savremenih umjetničkih praksi - prezentacije studentskih radova*</i>
XII	- prezentacija i analiza recentnih događaja i seminarskih radova
XIII	- prezentacija i analiza recentnih događaja i seminarskih radova
XIV	- prezentacija i analiza recentnih događaja i seminarskih radova
XV	- prezentacija i analiza recentnih događaja i seminarskih radova
	* Program ovog segmenta nastave se određuje prema dogovorenom izboru seminarskih tema studenata i mogućnosti uvida u izložbe i manifestacije savremene umjetnosti poput velikih bijenalnih izložbi, umjetničkih festivala i slično koji se održavaju tokom trajanja kurikuluma iz predmeta Teorije i prakse savremene umjetnosti I i II

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 2 sata Samostalni rad uključujući i konsultacije: 2 sata	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 24 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava) +8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Studenti su obavezni da redovno prisustvuju nastavi i rade planirane kolokvijume, eseje i seminarske radove.	
Konsultacije:	
Literatura: , „ART SINCE 1960“, <i>Michael Archer</i> , THAMES & HUDSON, 2015, “ART OF THE DIGITAL AGE”, <i>Bruce Wands</i> , THAMES & HUDSON, 2007, NEW MEDIA IN ART”, <i>Michael Rush</i> , THAMES & HUDSON, 2005, “VIDEO ART”, <i>Michael Rush</i> , THAMES & HUDSON, 2007, „DRUŠTVO SPEKTAKLA“ <i>Gi Debor</i> , 1967, „RETORIKA SLIKE“ <i>Rolan Barth</i> , „SMRT AUTORA“ <i>Rolan Barth</i> , 1968, „ŠTA JE AUTOR?“ <i>Mišel Fuko</i> , „POSTMODERN CULTURE“, <i>Hal Foster</i> , Pluto Press, London 1983, „ THE END of the art THEORY/ CRITICISM AND POSTMODERNITY“, <i>Victor Burgin</i> , Humanities Press, 1987, „AFTER MODERN ART 1954-2000“, David Hopkins, Oxford University Press, 2000, „SAVREMENA UMETNOST I SAVREMENOST“ <i>Teri Smith</i> , Orion art, Beograd 2014	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 poena – Prisustvo i aktivnost na nastavi 20 poena – Kolokvijum 30 poena – Seminarski rad 40 poena – Završni ispit Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Lazar Pejović
	Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	Umjetnički koncepti moderne		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	5	3	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo, SP Vajarstvo Akademski osnovni studijski program Slikarstvo i Vajarstvo - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.
Ciljevi izučavanja predmeta: Predmet istražuje zbivanja u likovnoj umjetnosti, arhitekturi i teoriji u periodu između 1890. i 1945. Razmatraju se najznačajniji koncepti moderne, djela i umjetnici koji su težili da revolucionarno preoblikuju kulturu, umjetnost i društvo. Posebna pažnja će biti stavljena na značajna društvena kretanja i istorijske događaje kao što su Prvi svjetski rat, tehnološka revolucija i uspon totalitarističkih pokreta i njihov uticaj na rušenje modernističkog sna o društveno-kulturnoj obnovi. Predavanja će se integrirati i u rasprave o teorijskim tekstovima umjetnika i posebno manifestima istorijskih avangardi.
Ishodi učenja: - Objasni principe i vrijednosti modernističkog kanona. - Raspoznae stilske i estetske karakteristike djela obuhvaćenog perioda - Razumije društveni kontekst iz kojeg je nastala umjetnost moderne - Analizira najznačajnija djela moderne umjetnosti.
Ime i prezime nastavnika i saradnika:
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, debate, konsultacije. Priprema jednog seminarskog rada iz oblasti sadržaja predmeta.

Plan i program rada:	
nedjelja	
I	Uvodno predavanje: kultura i umjetnost na prelazu XIX u XX vijek
II	Istorijske avangarde - revolucionarna promjena svijeta
III	Fovizam - od objekta do znaka
IV	Kubizam - od slike do jezika, od statičnog ka dinamičnom
V	Skulptura - od spomenika do redymadea, od racionalizma do modernizma
VI	Ekspresionizam - između figure i apstrakcije
VII	Arhitektura - od ornamentike do jednostavnosti
VIII	Novi mediji i komunikacije modernog svijeta - fotografija, radio, štampa
IX	<i>kolokvijum</i>
X	Kraj vjere u progres - slika svijeta nakon prvog svjetskog rata - DADA - anarhizam i pacifizam
XI	Ruska avangarda - bezpredmetno slikarstvo
XII	Ruska avangarda - konstruktivizam i ideal novog svijeta
XIII	Uspion totalitarističkih pokreta u Evropi i regresija modernističke ideje
XIV	Nadrealizam
XV	Sintetička rekapitulacija gradiva

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 2 časa Samostalni rad uključujući i konsultacije: 2 sata	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 24 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava) + 8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Studenti su obavezni da redovno prisustvuju nastavi i rade planirane kolokvijume, eseje i seminarske radove.
Konsultacije:

Literatura: „HISTORY OF MODERN ART“, *H.H. Arnason*, Pearson, „THEORIES OF MODERN ART“ *Herschel B. Chipp*, „MODERNA UMETNOST 2“ *A. B. Oliva, Đ.K. Argan*, Clio, 2005, „LIKOVNE SVESKE“ Univerzitet umetnosti u Beogradu, Beograd 1996, „ART OF THE 20th CENTURY, *Ingo Walther*, Tashen, 2012, „MODERN ART 1870-2000 IMPRESSIONISM TO TODAY“ *Hans Werner Holzwarth*, Tashen, „MODERN ART AND MODERNISM: A CRITICAL ANTHOLOGY“ *Frascina, Francis, and Charles Harrison*, The Open University, London 1982, „MODERNISM“ *Peter Childs*, Routledge, London 2000, „THE ORIGINALITY OF THE AVANT - GARDE AND OTHER MODERNIST MYTHS“, *Rosalind Krauss*, The MIT Press, London 1985

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

10 poena – Prisustvo i aktivnost na nastavi

40 poena – 2 Kolokvijuma

20 poena – Seminarski rad

30 poena – Završni ispit

Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi najmanje 50 poena

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Lazar Pejović

	Naziv predmeta:	Umjetnički sistem I tržište MA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	3	3	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo, SP Vajarstvo Akademске magistarske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 4 semestra, 120 ECTS kredita).
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.
Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje studenta sa socialnim i ekonomskim faktorima koji uobličavaju savremeni sistem umjetničkih teorija i praksi, društvene percepcije umjetnosti i umjetničko tržište. Kroz predavanja, analize, seminare i praktičan rad student se osposobljava da stečeno znanje primijeni u konceptualizaciji, produkciji, promociji i plasmanu sopstvenog umjetničkog rada.
Ishodi učenja: - Razumije mehanizme formiranja društvene percepcije umjetnosti i primjenjuje ih u sopstvenom radu. - Prezentira sopstveni umjetnički rad adekvatno konkretnom komunikacionom kanalu i ciljnoj grupi. - Razumije procese stvaranja vrijednosti umjetničkog djela u sistemu umjetničkog tržišta - Komunicira na profesionalnom nivou sa svim relevantnim subjektima u sistemu umjetnosti.
Ime i prezime nastavnika i saradnika:
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, debate, konsultacije. Priprema jednog seminarskog rada iz oblasti sadržaja predmeta.

Plan i program rada:	
nedjelja	
	<i>Umjetnost i društvo</i>
I	Uvod u sadržaj predmeta i metodologiju rada
II	Umjetnički sistem kao socio-ekonomska i institucionalna mreža
III	Afirmacija umjetnosti: prepoznavanje, verifikacija, institucionalizacija
IV	Deinstitucionalizacija umjetnosti u savremenom društvu
V	Teorije umjetničkog centra i cirkulacija simbola
VI	Ideologija prostora umjetnosti (art space) i iskustva umjetnosti (art experience)
VII	Umjetnost i vizuelna kultura: masovni mediji, tehnologija, virtualni prostor
VIII	kolokvijum
	<i>Umjetnički sistem</i>
IX	Stvaranje vrijednosti umjetničkog proizvoda - Art value chain
X	Art marketing: savremeni modeli i kanali promovisanja umjetnosti
XI	Imperativ razlikovanja umjetničke vrijednosti: umjetničko vs. neumjetničko u vizuelnoj kulturi i uslovljenost "ekonomijom zapaženosti" /(Attention economy)
XII	Kritika umjetnosti, umjetnički diskurs i umjetnost u medijima
XIII	Umjetnost i globalno tržište: lokalna vs. globalna vrijednost, kulturne niše, umjetnost "on demand"
XIV	WEB agregatori percepcije umjetnosti
XV	Prezentacije studentskih radova

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 2 sata Samostalni rad uključujući i konsultacije: 2 sata	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 24 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava) +8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Studenti su obavezni da redovno prisustvuju nastavi i rade planirane kolokvijume, eseje i seminarske radove.
Konsultacije:

Literatura: “ART OF THE DEAL: CONTEMPORARY ART IN A GLOBAL FINANCIAL MARKET”, *Noah Horowitz* , Princeton University Press, “ THE FIELD OF CULTURAL PRODUCTION”, *Pierre Bourdieu*, Columbia University Press, 1994, “ART MENAGEMENT”, Derrick Chong, Routledge, 2002, “ART POWER”, *Boris Groys*, MIT Press, 2008,N “85-95 RAZŠIRJENI PROSTORI UMJETNOSTI”, *Igor Španjol, Igor Zabel*, Moderna galerija, Ljubljana 2005, “TERITORIJ, IDENTITETE, MREŽE” , *Igor Španjol, Igor Zabel*, Moderna galerija, Ljubljana 2005,

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

10 poena – Prisustvo i aktivnost na nastavi

30 poena – Kolokvijum

30 poena – Seminarski rad

30 poena – Završni ispit

Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi najmanje 50 poena

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Lazar Pejović

Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	CRTANJE III		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	V	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: Slikarstvo, Vajarstvo, Grafički dizajn
Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Analitičko crtanje I i Analitičko crtanje 2, Crtanje I, Crtanje II

Ciljevi izučavanja predmeta: Osposobljavanje studenata za samostalan stvaralački proces crtanja i razvijanje kreativnosti kroz eksperimentalno istraživanje u radu

Ishodi učenja:

- Organizuje kompleksne kompozicije živog modela i prostora
- Stvara crteže primjenjujući iskustva dizajna, vajarstva, slikarstva i grafike.
- Ispituje kreativne odnose crteža i boje.
- Izabira samostalno motive svog rada gradeći individualnost.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. mr Slavica Gvozdenović

Metod nastave i savladanja gradiva: Praktični rad – vježbe u ateljeu; Individualni rad; Frontalna predavanja

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji

nedjelja	
I	Razvijanje slobodnog odnosa prema crtanju modela Crtanje figure u prostoru – formiranje kompozicije figure u prostoru, proporcije, anatomija
II	Razvijanje slobodnog odnosa prema crtanju modela Crtanje figure u prostoru – formiranje kompozicije figure u prostoru, proporcije, anatomija
III	Ispitivanje mogućnosti primjene iskustava sa dizajna, vajarstva, slikarstva i grafike u crtežu Analiza i sinteza
IV	Ispitivanje mogućnosti primjene iskustava sa dizajna, vajarstva, slikarstva i grafike u crtežu Analiza i sinteza
V	Eksperimentisanje sa formom i prostorom, razvijanje samostalnog mišljenja i osobenog crtačkog senzibiliteta
VI	Eksperimentisanje sa formom i prostorom, razvijanje samostalnog mišljenja i osobenog crtačkog senzibiliteta
VII	Eksperimentisanje sa formom i prostorom, razvijanje samostalnog mišljenja i osobenog crtačkog senzibiliteta
VIII	Analiza odnosa površina i planova na crtežu, sopstvena likovna projekcija
IX	Analiza psihologije portreta, pokreta i karaktera figure na sopstveni način
X	Analiza psihologije portreta, pokreta i karaktera figure na sopstveni način

XI	Analiza psihologije portreta, pokreta i karaktera figure na sopstveni način
XII	Razvijanje i vođenje kreativnog dnevnika – bloka – intimne bilješke i razmišljanja o likovnoj poetici.
XIII	Razvijanje sopstvenog umjetničkog procesa istražujući raznovrsne crtačke metode rada.
XIV	Razvijanje sopstvenog umjetničkog procesa istražujući raznovrsne crtačke metode rada.
XV	Razvijanje kritičkog mišljenja u pisanoj i verbalnoj formi kroz dijalog i diskusiju, analizirajući sopstveni umjetnički proces i rad kolega i drugih autora

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = <u>3,99 sati</u> Struktura: 2 sata - predavanja 1 sata - vježbe 0,99 sata - samostalni rad uključujući i konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 3,99 sati x 15= 59,8 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (6 sati) = 12 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 34,25 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 59,8 sati (Nastava)+12 sati (Priprema) + 18,2 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe.

Konsultacije:

Literatura:

Likovne monografije (razni autori, stilovi razdoblja) - Matis, Marlen Duma, Erik Fisli, Bejkon Hokni, Luka Tjuman, Piter Heli itd.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

20 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi

20 bodova – I i II vježba

20 bodova – III i IV vježba

20 bodova – V i VI vježba

20 bodova – VII i VIII vježba

Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Slavica Gvozdenović

Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	ISTORIJA UMJETNOSTI III		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	3	2	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP SLIKARSTVO, SP VAJARSTVO, SP GRAFIKČKI DIZAJN
Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje sa umjetnošću renesanse, manirizma i baroka i društvenim okolnostima u kojima je nastala.

Ishodi učenja: Po završetku predmeta, student će biti osposobljen da:

1. Navede reprezentativna djela umjetnosti i umjetnike renesanse, manirizma i baroka.
2. Objasni društvene okolnosti koje su uslovile razvoj umjetnosti obuhvaćenog perioda.
3. Opiše karakteristike reprezentativnih djela arhitekture i slikarstva.
4. Razmatra stilske karakteristike umjetnosti od ranog srednjeg vijeka do renesanse.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Doc dr. Aleksandar Čilikov; mr.Slađana Žunjić-saradnik

Metod nastave i savladanja gradiva: Vježbe, predavanja, seminarski radovi, konsultacije.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	EPOHA HUMANIZMA I RENESANSE: proces formiranja; karakter i hronologija; pregled literature.
II	RENEANSNA U ITALIJI: preteče renesanse; braća Pizano, Djoto, Dučo, Martini, Lorenceti.
III	UMJETNOST ITALIJANSKOG KVATROČENTA: bruneleski, Alberti, Giberti, Donatelo, Kverča, Robija, Mazačo, fra Andjeliko, Kastanjo, Lupi, Učelo, Venecijano, Frančeska, Mantenja, Botičeli, Belini.
IV	UMJETNOST ITALIJANSKOG ČINKVEČENTA: Bramante, Leonardo, Rafael, Mikelandkelo, Ticijan, Djordjone.
V	RENEANSNA U EVROPI: Šongauer, Direr, Grinevald, Holbajn, Kranah, Braća Van Ajk, Vejden, Boš, Hus.
VI	KOLKOVIJUM
VII	Zapadnoevropska umjetnost manirizma - Tintoreto, Veroneze, Brojgel
VIII	Barok – opšti pojmovi.
IX	Barok u Italiji, Francuskoj i Španiji.
X	Karavađo, Bernini.
XI	El Greko, Ribera, Velaskez, Zurbaran.
XII	Rubens, Van Dajk
XIII	Rembrant, Vermer, Hals.
XIV	Pusen, Loren
XV	Predaja seminarskog rada

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
3 kredita x 40/30 = 4 sati Struktura: 1 sat i 30 minuta - predavanja 2 sata i 30 minuta- samostalni rad studenta	Nastava i završni ispit: 4 sati x 16 = 64 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad od 0 do 20 sati Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+16 sati (Priprema) + 20 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Prisustvo u nastavi, obavezan test i seminarski rad

Literatura: : Đ. Piskeli: *Opšta istorija umjetnosti*; Janson: *Opšta istorija umjetnosti*. Literatura posebno za svaku temu

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

test = 20 poena ESEJ: 30 P.

Završni ispit: 50 poena, minimalna ocjena prolaznosti: 51 poen

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: <i>Doc dr. Aleksandar Čilikov</i>

	Naziv predmeta:	ISTRAŽIVANJE U CRTEŽU MA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	II	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: Slikarstvo, Vajarstvo, Grafički dizajn Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 4 semestara, 120 ECTS kredita).
Uslovljenost drugim predmetima: Istraživanje u crtežu MA
Ciljevi izučavanja predmeta: Osposobljavanje studenata za samostalan stvaralački proces crtanja i razvijanje sopstvenih crtačkih metoda rada.
Ishodi učenja: Eksperimentiša sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih crtačkih metoda. Razvija umjetničku osobenost i lične crtačke metode. Vrednuje svoj rad i rad drugih kroz razgovor i pisanje o svom radu. Prepoznaje odgovarajuće metode i strategije za uspješno predstavljanje i izlaganje svog umjetničkog rada.
Ime i prezime nastavnika i saradnika: doc. mr Draško Dragaš
Metod nastave i savladanja gradiva: Praktični rad – vježbe u ateljeu; Individualni rad; Frontalna predavanja

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji	
nedjelja	
I	Analiza crteža kroz istoriju umjetnosti sa osvrtom na pojedinačne nosioce značajnih crtačkih opusa. Analiza savremenih crtačkih praksi
II	Rad na produbljivanju dominirajućih elemenata u sopstvenom radu (u slici i crtežu), razvijanje lične umjetničke osobenosti
III	Rad na produbljivanju dominirajućih elemenata u sopstvenom radu (u slici i crtežu), razvijanje lične umjetničke osobenosti
IV	Eksperimentisanje sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih crtačkih metoda uz stalno usavršavanje i primjenu kritičkog mišljenja
V	Eksperimentisanje sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih crtačkih metoda uz stalno usavršavanje i primjenu kritičkog mišljenja
VI	Eksperimentisanje sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih crtačkih metoda uz stalno usavršavanje i primjenu kritičkog mišljenja
VII	Eksperimentisanje sa formom i prostorom, razvijanje samostalnog mišljenja i osobenog crtačkog senzibiliteta
VIII	Razvijanje sopstvenog umjetničkog procesa istražujući raznovrsne crtačke metode rada
IX	Razvijanje sopstvenog umjetničkog procesa istražujući raznovrsne crtačke metode rada
X	Razvijanje sopstvenog umjetničkog procesa istražujući raznovrsne crtačke metode rada.
XI	Razvijanje sopstvenih crtačkih metoda rada, razvijanje kritičke svijesti o ličnom konceptu
XII	Razvijanje sopstvenih crtačkih metoda rada
XIII	Razvijanje sopstvenih crtačkih metoda rada

XIV	Razvijanje kritičkog mišljenja u pisanoj i verbalnoj formi kroz dijalog i diskusiju, analizirajući sopstveni umjetnički proces i rad kolega i drugih autora
XV	Pronalaženje odgovarajuće metode i strategije za uspješno predstavljanje i izlaganje svog završnog rada.

Opterećenje studenata:

Nedjeljno

3 kredita x 40/30 = 3,99 sati

Struktura:

2 sata - predavanja

1 sata - vježbe

0,99 sata - samostalni rad

uključujući i konsultacije

U toku semestra

Nastava i završni ispit: 3,99 sati x 15 = 59,8 sati

Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera)

2 x (6 sati) = 12 sati

Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati

Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 34,25 sati (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti)

Struktura opterećenja:

59,8 sati (Nastava)+12 sati (Priprema) + 18,2 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe.

Konsultacije:

Literatura:

Hajnrh Kloc UMJETNOST DVADESETOG VIJEKA

Herbert Reed UMJETNOST DANAS

H.H.Arnason ISTORIJA MODERNE UMJETNOSTI

Ženet Žerar UMJETNIČKO DJELO- ESTETSKA RELACIJA, SVETOVI, NOVI SAD 1998

Pol Arden- KONTEKSTUALNA UMJETNOST, KIŠA, NOVI SAD 2007

Miško Šuvaković – POJMOVNIK MODERNE I POSTMODERNE LIKOVNE UMJETNOSTI I TEORIJE POSLE 1950. GODINE, PROMETEJ, NOVI SAD 1999

Morpurgo-Taljabue, G.: Savremena estetika, Beograd 1968

Miško Šuvaković: Konceptualna umetnost, Muzej savremene umetnosti Vojvodine, Novi Sad, 2007

Vladislav Panić: Psihološka istraživanja umetničkog stvaralaštva, Naučna knjiga, Beograd, 1989

Marek Hendrikovski: Umetnost kratkog filma, Clio, Beograd, 2004

Majkl Difren: Umjetnost i politika, Svjetlost, Sarajevo

Renato Podjoli: Teorija avangardne umetnosti, Nolit - Beograd, 1975

Arnold Hauzer : Socijalna istorija umetnosti i književnosti 1, Beograd 1962

Ervin Panovski: Umetnost i značenje. Ikonološke studije, Beograd, 1975

James Hall: Rječnik tema i simbola u umjetnosti, Zagreb 1998

Moris Merlo-Ponti: Fenomenologija percepcije, Svjetlost, Sarajevo 1978

Moris Merlo-Ponti: Oko i duh, Beograd, 1968,

Ludvig Vitgenštajn: Razgovori o Frojdu, Polja 1981

Dora Valije: Apstraktna umetnost, Beograd, 2006,

Miško Šuvaković: Estetika apstraktnog slikarstva, Beograd, 1998

Edvard L. Smit: Umjetnost danas, Zagreb, 1978,

Vitamin P, New perspectives in painting, PHAIDON, London, 2002,

Grupa autora, (ur.)Šuvakovic, Misko i Erjavac, Ales: Figure u pokretu: Savremena zapadna estetika, filozofija i teorija umetnosti, Beograd, 2009

Nikola Dedić: Utopijski prostori umetnosti i teorije posle 1960.Beograd 2009

Rolan Bart: Smrt autora, Novi Sad, 1984

Jelena Đorđević: Postkultura: Uvod u studije kulture, Beograd, 2009

Peter Brirger: Teorija avangarde, Beograd, 1988,

Giorgio Agamben: Homo Sacer, Zagreb, 2006.

Likovne sveske 1-9, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Univerzitet umetnosti u Beogradu, 1996. G

Gotfrid Ben,Smisao slike i kulni organi;Slika i vreme; Nova slika prirode posle kraja pejzaznog slikarstva.Beograd 1987

Žak Derida, Istina u slikarstvu, Svjetlost Sarajevo

Likovne monografije (razni autori, stilovi razdoblja)

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

20 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi

20 bodova – I i II vježba

20 bodova – III i IV vježba

20 bodova – V i VI vježba

20 bodova – VII i VIII vježba

Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Draško Dragaš

Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	ISTRAŽIVANJE U CRTEŽU MA I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	I	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: Slikarstvo, Vajarstvo, Grafički dizajn Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 4 semestara, 120 ECTS kredita).
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti
Ciljevi izučavanja predmeta: Osposobljavanje studenata za samostalan stvaralački proces slika i razvijanje sopstvenih slikarskih metoda rada.
Ishodi učenja: Poznaje savremene crtačke prakse i razvoj crteža kroz istoriju. Eksperimentiše sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih crtačkih metoda. Razvija umjetničku osobenost i lične crtačke metode. Vrednuje svoj rad i rad drugih kroz razgovor i pisanje o svom crtžu.
Ime i prezime nastavnika i saradnika: doc. mr Vladimir Đuranović
Metod nastave i savladanja gradiva: Praktični rad – vježbe u ateljeu; Individualni rad; Frontalna predavanja

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji	
nedjelja	
I	Analitičko kritički pristup najnovijim radovima i radovima iz prethodnog perioda
II	Analiza crteža kroz istoriju umjetnosti sa osvrtom na pojedinačne nosioce značajnih crtačkih opusa. Analiza savremenih crtačkih praksi
III	Rad na produblivanju dominirajućih elemenata u sopstvenom radu (u slici i crtežu), razvijanje lične umjetničke osobenosti
IV	Eksperimentisanje sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih crtačkih metoda uz stalno usavršavanje i primjenu kritičkog mišljenja
V	Eksperimentisanje sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih crtačkih metoda uz stalno usavršavanje i primjenu kritičkog mišljenja
VI	Eksperimentisanje sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih crtačkih metoda uz stalno usavršavanje i primjenu kritičkog mišljenja
VII	Eksperimentisanje sa formom i prostorom, razvijanje samostalnog mišljenja i osobenog crtačkog senzibiliteta
VIII	Razvijanje sopstvenog umjetničkog procesa istražujući raznovrsne crtačke metode rada
IX	Razvijanje sopstvenog umjetničkog procesa istražujući raznovrsne crtačke metode rada
X	Razvijanje sopstvenog umjetničkog procesa istražujući raznovrsne crtačke metode rada.
XI	Razvijanje sopstvenih crtačkih metoda rada, razvijanje kritičke svijesti o ličnom konceptu

XII	Razvijanje sopstvenih crtačkih metoda rada
XIII	Razvijanje sopstvenih crtačkih metoda rada
XIV	
XV	Razvijanje kritičkog mišljenja u pisanoj i verbalnoj formi kroz dijalog i diskusiju, analizirajući sopstveni umjetnički proces i rad kolega i drugih autora

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = <u>3,99 sati</u> Struktura: 2 sata - predavanja 1 sata - vježbe 0,99 sata - samostalni rad uključujući i konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 3,99 sati x 15= 59,8 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (6 sati) = 12 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 34,25 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 59,8 sati (Nastava)+12 sati (Priprema) + 18,2 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe.

Konsultacije:

Literatura:

Hajnrih Kloc UMJETNOST DVADESETOG VIJEKA

Herbert Reed UMJETNOST DANAS

H.H.Arnason ISTORIJA MODERNE UMJETNOSTI

Ženet Žerar UMJETNIČKO DJELO- ESTETSKA RELACIJA, SVETOVI, NOVI SAD 1998

Pol Arden- KONTEKSTUALNA UMJETNOST, KIŠA, NOVI SAD 2007

Miško Šuvaković – POJMOVNIK MODERNE I POSTMODERNE LIKOVNE UMJETNOSTI I TEORIJE POSLE 1950. GODINE, PROMETEJ, NOVI SAD 1999

Morpurgo-Taljabue, G.: Savremena estetika, Beograd 1968

Miško Šuvaković: Konceptualna umetnost, Muzej savremene umetnosti Vojvodine, Novi Sad, 2007

Vladislav Panić: Psihološka istraživanja umetničkog stvaralaštva, Naučna knjiga, Beograd, 1989

Marek Hendrikovski: Umetnost kratkog filma, Clio, Beograd, 2004

Majkl Difren: Umjetnost i politika, Svjetlost, Sarajevo

Renato Podjoli: Teorija avangardne umetnosti, Nolit - Beograd, 1975

Arnold Hauzer : Socijalna istorija umetnosti i književnosti 1, Beograd 1962

Ervin Panovski: Umetnost i značenje. Ikonološke studije, Beograd, 1975

James Hall: Rječnik tema i simbola u umjetnosti, Zagreb 1998

Moris Merlo-Ponti: Fenomenologija percepcije, Svjetlost, Sarajevo 1978

Moris Merlo-Ponti: Oko i duh, Beograd, 1968,

Ludvig Vitgenštajn: Razgovori o Frojdu, Polja 1981

Dora Valije: Apstraktna umetnost, Beograd, 2006,

Miško Šuvaković: Estetika apstraktnog slikarstva, Beograd, 1998

Edvard L. Smit: Umjetnost danas, Zagreb, 1978,

Vitamin P, New perspectives in painting, PHAIDON, London, 2002,

Grupa autora, (ur.)Šuvakovic, Misko i Erjavec, Ales: Figure u pokretu: Savremena zapadna estetika, filozofija i teorija umetnosti, Beograd, 2009

Nikola Dedić: Utopijski prostori umetnosti i teorije posle 1960.Beograd 2009

Rolan Bart: Smrt autora, Novi Sad, 1984

Jelena Đorđević: Postkultura: Uvod u studije kulture, Beograd, 2009

Peter Brirger: Teorija avangarde, Beograd, 1988,

Giorgio Agamben: Homo Sacer, Zagreb, 2006.

Likovne sveske 1-9 , Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Univerzitet umetnosti u Beogradu, 1996. G

Gotfrid Ben,*Smisao slike i kulni organi;Slika i vreme; Nova slika prirode posle kraja pejzaznog slikarstva.*Beograd 1987

Žak Derida, *Istina u slikarstvu*, Svjetlost Sarajevo

Likovne monografije (razni autori, stilovi razdoblja)

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

20 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi

20 bodova – I i II vježba

20 bodova – III i IV vježba

20 bodova – V i VI vježba

20 bodova – VII i VIII vježba

Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Vladimir Đuranović

Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	METODOLOGIJA IZRADE ZAVRŠNOG RADA MA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Nema	Obavezni	3	3	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP SLIKARSTVO, SP DIZAJN, SP VAJARSTVO Akademijski master studijski program, Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti za prijavljivanje i slušanje predmeta.
Ciljevi izučavanja predmeta: Opšti cilj predmeta je da studente upozna sa metodologijom i tehnikom pisanja stručnog rada u kontekstu akademskih master studija u oblasti likovnih umjetnosti. Posebni ciljevi predmeta su da se studenti upoznaju sa pojmom i teorijama o metodologiji i tehnikama pisanja stručnog rada i da se obuče da primjenjuju odgovarajuće metodologije i tehnike stručnog rada.
Ishodi učenja: - Formulise predlog teme završnog rada i izradi pisanu ekspikaciju koja je dio master umjetničkog projekta. - Razvije kritičko-istraživački odnos prema određenoj temi ili problemu. - Pokaže sposobnost za verbalnu i pisanu analizu i tumačenje upotrijebljenih metoda umjetničkog istraživanja. - Vrednuje sopstveni rad u odnosu na kritičko teorijski okvir savremene umjetnosti.
Ime i prezime nastavnika i saradnika: doc.mr.Marko Markovic
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, usmene debate, pismena analiza.

Plan i program rada:	
nedjelja	
I	Metodologija naučnog i teorijskog rada
II	Odnos metoda i tehnika naučnog istraživanja
III	Istorijat naučnog i teorijskog rada u umjetnosti
IV	Struktura teksta
V	Izbor teme završnog rada i prijava teme
VI	Stil i forma stručnog rada
VII	Djelovi štampanog rada
VIII	Sadržaj stručnog rada
IX	Oblici navođenja izvora u stručnom radu
X	Citati
XI	Podbelejške
XII	Spisak literature
XIII	Primjena računara
XIV	Korišćenje biblioteke
XV	Predaja ispitnog zadatka / seminarski rad

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: 2sata predavanja 2 sata samostalnog rada, uključujući konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 4 sata x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 20 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+16 sati (Priprema) + 20 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Studenti su obavezni da redovno pohađaju nastavu, aktivno učestvuju u razgovoru i dijalogu, blagovremeno pripreme i predaju seminarski rad.	
Literatura: Nikola Milosavljević, Osnovi naučno istraživačkog rada, Beograd, 1989. Miško Šuvaković, Status i funkcije torije umetnosti, Prologmena za analitičku estetiku, Novi Sad, 1995; Dragan Šobajic, Kako se piše stručni rad, FMU Beograd, 2007; Šuvaković, Miško: Teorija umetnika, u Diskurzivna analiza, Beograd, Univerzitet umetnosti, 2006, Dragičević Šešic, Milena: Umetnost i alternativa, Beograd, FDU, 1992. Likovne Sveske 1-9, Beograd, Univerzitet umetnosti, Vladimir Vukićević “Mišljenje i viđenje” FLU, UCG 2007	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Prisustvo nastavi (10), aktivnost na času (10), seminarski rad (30), završni ispit (50) Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: doc. mr Marko Marković	

	Naziv predmeta:	Sociologija umjetnosti		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	2	3	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo, SP Vajarstvo, SP Dizajn

Akadske osnovne studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestra, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima:

Ciljevi izučavanja predmeta:

Nakon objašnjenja promjenjive granice između lijepe i popularne umjetnosti i definisanja glavnih socioloških koncepcija u pristupu proučavanju umjetnosti, prvi dio silabusa posvećen je doprinosu klasičnih sociologa: Carl Marx, Max Weber, Emile Durkheim i Georg Simmel.

U drugom dijelu se razmatra odnos između društvena struktura, proizvodnje i potrošnje umjetnosti, uz stalno ukazivanje na konceptualne mostove između premoderne (s posebnim naglaskom na renesansu), moderni i postmodernih svjetova.

Ishodi učenja:

- Razumije osnovne kulturne i teorijske perspektive sociologije umjetnosti
- Tumači kako je iskustvo umjetnosti uticalo na njegov identitet i umjetnički rad
- Kritički razumije i upotrijebi savladane koncepte i metode u istraživačkom projektu
- Da aktivno raspravlja na teme obrađene kroz nastavu

Ime i prezime nastavnika i saradnika:

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, istraživački rad, konsultacije. Učešće u debatama koje prate konkretne metodološke jedinice je obavezno i vrednuje se kao praktični rad. Kolokvijum i jedan seminarski rad iz oblasti sadržaja predmeta.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje upoznavanje sa temom, metodama rada i zadacima studenata
II	Umjetnost i socijalna teorija: (metafizički koncepti: ljepota, imitacija prirode, estetsko iskustvo)
III	Umjetnost i socijalna teorija: (sociološki koncepti: humanistička istorija umjetnosti, sociološka istorija umjetnosti)
IV	Umjetnost i ideologije (Marks)
V	Max Veber : Umjetnost, religija i racionalizacija zapadnog svijeta ()
VI	Max Veber: Protestantska etika i duh kapitalizma
VII	Estetika i socijalna organizacija (Georg Simmel)
VIII	kolokvijum 1
IX	Simboličko značenje i objektivifikacija
X	Socijalna struktura i umjetnička produkcija
XI	<i>Estetska autonomija i sociologija ukusa</i>
XII	Analiza primjera: Renesansni doživljaj umjetnosti
XIII	Analiza primjera: Modernistička vjera u progres
XIV	Analiza primjera: Postmoderna rezignacija
XV	konsultacije pred ispit i komentari seminarskih radova

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 2 sata Samostalni rad uključujući i konsultacije: 2 sata	Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 24 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava) +8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Studenti su obavezni da redovno prisustvuju nastavi i rade planirane kolokvijume, eseje i seminarske radove.

Konsultacije:	
Literatura: Marx, K. (Extracts): <i>Marx and Engels on Literature and Art</i> . Moscow, Progress Publishers, 1976, Original publication 1859: <i>Preface to A Contribution to the Critique of Political Economy</i> : 41–42; <i>The German Ideology</i> : 42–44, 70–73; <i>Grundrisse and 18th Brumaire</i> : 82–84, 79–81. ☐ Weber, M. (Extracts) <i>The religious rejections of the world and their directions</i> , in H. Gerth and C. Wright Mills (eds), <i>From Max Weber: Essays in Sociology</i> . New York, Oxford University Press, 1946, 340–343. <i>Economy and Society</i> . Berkeley, University of California Press, 1968, 607–610. <i>The Protestant Ethic and the Spirit of Capitalism</i> . London: George Allen & Unwin, 1930, 13–17, 25–26. ☐ Simmel, G. (Extracts) <i>Sociological Aesthetics</i> . From K. P. Etzkorn (ed.), <i>Georg Simmel: The Conflict in Modern Culture and Other Essays</i> . New York, Teachers College Press, 1968, 71–76. ☐ Durkheim, E. (Extracts) <i>The Elementary Forms of the Religious Life</i> , trans. J. W. Swain. London, George	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 40 poena – Prisustvo na nastavi i učešće u debatama 20 poena – Kolokvijum 20 poena – Seminarski rad 20 poena – Završni ispit Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Lazar Pejović
	Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	VAJARSKA TEHNOLOGIJA I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	1	5	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: Vajarstvo

Osnovne akademske studije Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje(studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: upoznavanje sa pojmom vajarske tehnologije kao interdisciplinarne umjetničko-stručne discipline, upoznavanje i praktičan rad sa vajarskim materijalima i tehnikama. Razvijanje svijesti o cjelovitosti procesa nastanka umjetničkog djela i odgovornosti za njegovo trajanje.

Ishodi učenja:

- Poznaje osobenosti različitih vrsta crtačkih nosilaca, preparatura i tehnika i klasifikuje ih po sastavu, osobinama i načinu primjene.
- Istražuje izražajne mogućnosti i senzibilitete različitih vajarskih tehnika i materijala
- Izgrađuje odgovoran odnos prema materijalima i alatima sa kojima radi, i prostoru u kom radi.
- Podstiče kreativnost, kroz eksperiment i istraživanje sa različitim materijalima i tehnikama.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Prof.mr Milivoje Babović, docent mr.Željko Reljić

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, konsultacije.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje, sadržaj, ciljevi izučavanja predmeta
II	Istorijat, stari priručnici, definicije, podjela
III	Vajarske tehnike i materijali – uvod, istorijat, podjela
IV	Vrste livarskih tehnika (glina,gips)
V	Kombinovane tehnike . Vježba
VI	Osnove procesa varenja željeza
VII	Zaštita i patiniranje metala
VIII	Osnove procesa klesanja kamena
IX	Zaštita i patiniranje kamena
X	Kombinovane tehnike . Vježba
XI	Osnove procesa rezbarenja drveta
XII	Zaštita i patiniranje drveta
XIII	Kombinovane tehnike . Vježba
XIV	Kombinovane tehnike. Vježba.
XV	<i>Završni ispit</i>

Opterećenje studenata:

Nedjelino 5 kredita x 40/30 = 6 sata 40 min Struktura: 1sat i 30 min - predavanja 1sat i 30 min - vježbe 3sata 40 min. - samostalni rad uključujući konsultacije	U toku semestra Nastava i završni ispit: 6 (sati 40 min.) x 16 = 106 sati 7 min Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (6 sati 40 min) = 13 sati 20 min. Ukupno opterećenje za predmet 5x30 = 150 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 30 sati 33 min. (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 106 sati 7 min. (Nastava) + 13 sati 20 min. (Priprema) + 30 sati 33 min. (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe i pripremi prezentaciju na kraju semestra.

Konsultacije:

Literatura: Nemanja Brkić: *Tehnologija slikarstva vajarstva i ikonografija*, U.U. BG 1983.godina, Kosta Bogdanović: *Deset paleo-tehničkih principa u oblikovanju i građenju*, *Vizuelna kultura- istraživanja* 2001; B.Feilden, *Uvod u konzerviranje kulturnog nasljeđa*, Zagreb 1981

Umjetničke monografije i internet izvori

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Ocjenjuju se: Prisustvo nastavi 10 poena,
2Kolokvijum 20 poena (10 +10)
Vježbe 50 poena
Završni ispit 20 poena

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: docent mr. Željko Reljić

	Naziv predmeta:	VAJARSKA TEHNOLOGIJA II		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	2	5	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: Vajarstvo

Osnovne akademske studije Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje(studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: upoznavanje sa pojmom vajarske tehnologije kao interdisciplinarne umjetničko- stručne discipline, upoznavanje i praktičan rad sa vajarskim materijalima i tehnikama. Razvijanje svijesti o cjelovitosti procesa nastanka umjetničkog djela i odgovornosti za njegovo trajanje.

Ishodi učenja:

- Poznaje osnovna hemijska svojstva i karakteristike materijala(plastika,staklo,terakota)
- Istražuje izražajne mogućnosti i senzibilitete različitih vajarskih tehnika i materijala
- Izgrađuje odgovoran odnos prema materijalima i alatima sa kojima radi, i prostoru u kom radi.
- Podstiče kreativnost, kroz eksperiment i istraživanje sa različitim materijalima i tehnikama.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Prof.mr Milivoje Babović, docent mr.Željko Reljić

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, konsultacije.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje, sadržaj, ciljevi izučavanja predmeta
II	Istorijat, stari priručnici, definicije, podjela
III	Vajarske tehnike i materijali – uvod, istorijat, podjela
IV	Vrste livarskih tehnika (plastične mase i staklo)
V	Kombinovane tehnike . Vježba
VI	Osnove procesa izrade keramike
VII	Glazure- vježba
VIII	Osnove procesa zidanja gline
IX	Izrada i proces pečenja terakote
X	Kombinovane tehnike . Vježba
XI	Kombinovane tehnike . Vježba
XII	Kombinovane tehnike . Vježba
XIII	Kombinovane tehnike . Vježba
XIV	Kombinovane tehnike . Vježba
XV	Zaštita i patiniranje terakote
XVI	<i>Završni ispit</i>

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 5 kredita x 40/30 = <u>6 sata 40 min</u> Struktura: 1sat i 30 min - predavanja 1sat i 30 min - vježbe 3satia 40 min. - samostalni rad uključujući konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: <u>6 (sati 40 min.) x 16 = 106 sati 7 min</u> Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (6 sati 40 min) = <u>13 sati 20 min.</u> Ukupno opterećenje za predmet <u>5x30 = 150 sati</u> Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 30 sati 33 min.</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 106 sati 7 min. (Nastava) + 13 sati 20 min. (Priprema) + 30 sati 33 min. (Dopunski rad)
Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe i pripremi prezentaciju na kraju semestra.	
Konsultacije:	
Literatura: <i>Kosta Bogdanović: Deset paleo-tehničkih principa u oblikovanju i građenju, Vizuelna kultura- istraživanja 2001;</i> <i>V. HUDOVIK, Praktična kiparska tehnologija, Ljubljana.</i> <i>V. Kučina, Oblikovanje keramike, ŠK. Knjiga, Zagreb, 1991.</i> Umjetničke monografije i internet izvori	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Ocjenjuju se: Prisustvo nastavi 10 poena, 2Kolokvijum 20 poena (10 +10) Vježbe 50 poena Završni ispit 20 poena Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: docent mr. Željko Reljić	

	Naziv predmeta:	VEČERNJI AKT		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	4	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo, SP Vajarstvo

Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Izučavanje specifičnih mogućnosti crteža kroz različite materijale i tehnike s ciljem spoznaje individualnosti i autonomnosti kreativnog čina.

Ishodi učenja: Po završetku predmeta student će biti sposoban da:

1. Predstavi živi model /akt, portret kroz crtež na malom formatu
2. Upotrebljava različite podloge za realizaciju crteža određenog motiva.
3. Primjenjuje različite crtačke tehnike u realizaciji motiva
4. Upotrebljava veliki format za realizaciju crteža motiva po slobodnom izboru kao i za crteže portreta i akta.
5. Analizira odnose linije, površine i forme motiva na crtežu.
6. Primjenjuje ritam u stvaranju kompozicije crteža.
7. Vrednuje svoj rad i razgovara o njemu na osnovu stečenog iskustva.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: doc.mr Marko Marković

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, konsultacija, individualna izrada zadataka po precizno priloženom programu, usmene debate.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Portret.
II	Akt – erotski crtež (razgovori o toj tematici).
III	Slobodna tema.
IV	Akt – portret po modelu.
V	Analiza odnosa svijetlo tamnog.
VI	Crtež maloga formata.
VII	Crtež velikog formata.
VIII	Rad na različitim podlogama, izbor struktura papira.
IX	Crtačka sredstva – analiza crteža.
X	Analiza linije.
XI	Analiza površine.
XII	Analiza forme.
XIII	Analiza ritma kompozicije.
XIV	Analize prostora.
XV	Analiza završnog kreativnog čina.

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	
2 kredita x 40/30 = 4 sata	<u>U toku semestra</u>
Struktura:	Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64
Predavanja: 2 sata	Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera)
Vježbe: 1 sat	2 x (4 sata) = 8 sati
Individualni rad studenata: 1 sata	Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati
	Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 24 sata
	(preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti)
	Struktura opterećenja:
	64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Prisustvo predavanjima i vježbama

Literatura: Izbor literature objavljene o crtežu od praistorije do danas

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Redovnost 10 bodova, vježbe 40 bodova i završni ispit 50 bodova. Završni ispit podrazumijeva kompletan pregled i ocjenu realizovanih vježbi. Za prelaznost potreban 51 bod

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Prof.mr Ilija Burić

	Naziv predmeta:	CRTANJE IV		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	VI	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: Slikarstvo, Vajarstvo, Grafički dizajn
Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Analitičko crtanje I i Analitičko crtanje 2, Crtanje I, Crtanje II, Crtanje III

Ciljevi izučavanja predmeta: Osposobljavanje studenata za samostalan stvaralački proces crtanja i razvijanje kreativnosti kroz eksperimentalno istraživanje u radu

Ishodi učenja:

- Razvija sopstveni senzibilitet, samostalnost u radu i samomotivaciju.
- Vrednuje svoj rad i razgovara o njemu na osnovu stečenog iskustva.
- Analizira crtež kroz primjere iz istorije umjetnosti.
- Primjenjuje stečena crtačka iskustva u obalstima dizajna, vajarstva, slikarstva i grafike.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: doc. mr Vladimir Đuranović

Metod nastave i savladanja gradiva: Praktični rad – vježbe u ateljeu; Individualni rad; Frontalna predavanja

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji

nedjelja	
I	Analiza radova skica, slika i crteža iz V semestra.
II	Analiza crteža kroz istoriju umjetnosti sa osvrtom na pojedinačne nosioce značajnih crtačkih opusa. Analiza savremenih crtačkih praksi
III	Ispitivanje mogućnosti primjene iskustava sa dizajna, vajarstva, slikarstva i grafike u crtežu Analiza i sinteza
IV	Eksperimentisanje sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih crtačkih metoda uz stalno usavršavanje i primjenu kritičkog mišljenja
V	Eksperimentisanje sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih crtačkih metoda uz stalno usavršavanje i primjenu kritičkog mišljenja
VI	Eksperimentisanje sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih crtačkih metoda uz stalno usavršavanje i primjenu kritičkog mišljenja
VII	Eksperimentisanje sa formom i prostorom, razvijanje samostalnog mišljenja i osobenog crtačkog senzibiliteta
VIII	Razvijanje sopstvenog umjetničkog procesa istražujući raznovrsne crtačke metode rada
IX	Razvijanje sopstvenog umjetničkog procesa istražujući raznovrsne crtačke metode rada
X	Razvijanje sopstvenog umjetničkog procesa istražujući raznovrsne crtačke metode rada.

XI	Razvijanje sopstvenih crtačkih metoda rada
XII	Razvijanje i vođenje kreativnog dnevnika – bloka – intimne bilješke i razmišljanja o likovnoj poetici.
XIII	Razvijanje sopstvenih crtačkih metoda rada
XIV	
XV	Razvijanje kritičkog mišljenja u pisanoj i verbalnoj formi kroz dijalog i diskusiju, analizirajući sopstveni umjetnički proces i rad kolega i drugih autora

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
3 kredita x 40/30 = 3,99 sati Struktura: 2 sata - predavanja 1 sata - vježbe 0,99 sata - samostalni rad uključujući i konsultacije	Nastava i završni ispit: 3,99 sati x 15= 59,8 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (6 sati) = 12 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 34,25 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 59,8 sati (Nastava)+12 sati (Priprema) + 18,2 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe.

Konsultacije:

Literatura:

Likovne sveske 1-9, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Univerzitet umetnosti u Beogradu, 1996. G
Herbert Read-*Umjetnost danas*, Mladost Zagreb
Rudolf Arnhejm-*Umjetnost i vizuelno opažanje*
Likovne monografije (razni autori, stilovi razdoblja) - Matis, Marlen Duma, Erik Fisli, Bejkon Hokni, Luka Tjuman, Piter Heli itd.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

20 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi
20 bodova – I i II vježba
20 bodova – III i IV vježba
20 bodova – V i VI vježba
20 bodova – VII i VIII vježba

Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Slavica Gvozdenović

Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	GRAFIKA II		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	2	5	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: Studijski program Slikarstvo
Uslovljenost drugim predmetima: <i>Grafika I.</i>
Ciljevi izučavanja predmeta: <i>Ovladavanje osnovnim grafičkim pojmovima. Uvod u grafičke tehnike duboke štampe, kroz crtež.</i>
Ishodi učenja: : Po završetku ovog predmeta, student ce biti osposobljen da: 1.Raspoznaje osnovne grafičke pojmove kroz grafičku tehnologiju duboke štampe i crtež. 2. Odabere materijal i alat za tehnike duboke štampe. 3.Primijeni organizaciju rada u grafičkoj radionici kao i prevenciju i manipulaciju štetnih i otrovnih materijala u grafici. 4.Istraži likovnu morfologiju posebnost likovno-grafičkog izraza i upoznavanje sa tehnološkim mogućnostima duboke štampe kroz likovnu pedagogiju.
Ime i prezime nastavnika i saradnika: Doc.mr Marija Kapisoda
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe i realizacija grafike.

Plan i program rada:	
I	Priprema i upis semestra
II	1:Bakropis – materijal za skice: tuš i pero;upoznavanje sa novim materijalom i alatom Vježbe:
III	Remark skala, 5 tonskih vrijednosti
IV	Uvođenje oblika i postupni prelaz na tamnu i potpuno tamnu površinu sa čitljivošću linearne mreže. Otisci za FLU arhiv: 2 svijetle i 2 potpuno tamne svjetlosne varijante.
V	Realizacija vježbe bakropisa kroz cretež i štampu
VI	Realizacija vježbe bakropisa kroz štampu
VII	2.Akvatinta – materijal za skice: tuš i četka
VIII	Remark skala, 5 tonskih vrijednosti
IX	Oblik, enterijer, pejzaž ili slobodna kompozicija od svjetle do tamne površinske vrijednosti
X	Realizacija od svijetle do tamne površinske vrijednosti
XI	Realizacija od svijetle do tamne površinske vrijednosti
XII	Slobodna kompozicija. Kombinacija-sinteza bakropisa i akvatinte
XIII	Realizacija vježbe
XIV	Završni ispit
XV	Ovjera semestra i upis ocjena
	Dopunska nastava i poravni ispitni rok

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 5 kredita x 40/30 = 6 sati 40 min Struktura: 1 sata i 30 min - predavanja 1 sat i 30 min - vježbe 3 sata 40 min. - samostalni rad uključujući konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (6 sati 40 min.) x 16 = 106 sati 7 min Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (6 sati 40 min) = 13 sati 20 min. Ukupno opterećenje za predmet 5x30 = 150 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 30 sati 33 min. (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 106 sati 7 min. (Nastava) + 13 sati 20 min. (Priprema) + 30 sati 33 min. (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Prisustvo nastavi, realizacija vježbi	
Konsultacije:	
Literatura: Dževad Hozo: Umjetnost multiorginala, Mostar 88.godina. Tomislav Krizman: O grafičkim vještinama, Zagreb 1952. Pavle Vasić: Uvod u likovne umjetnosti, BG 88.godina. <u>Maurits Cornelis Escher</u>	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi 10 bodova- Realizacija vježbi 80 bodova. - Završni ispit 10 bodova. - Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 51 bod.	
Posebnu naznaku za predmet: Posebnu naznaku za predmet: Predmet Grafika II izvodi se u bloku od 3 radne nedjelje.	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: <i>Doc.mr Marija Kapisoda</i>

	Naziv predmeta:	ISTORIJA UMJETNOSTI IV		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	IV	2	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP SLIKARSTVO, SP VAJARSTVO, SP GRAFIČKI DIZAJN
Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: : Upoznavanje sa umjetnošću XVIII i XIX vijeka.

Ishodi učenja: Po završetku predmeta, student će biti osposobljen da:

1. Navede reprezentativna djela umjetnosti i umjetnike XVIII i XIX vijeka.
2. Objasni društvene okolnosti koje su uslovile razvoj umjetnosti obuhvaćenog perioda.
3. Opiše karakteristike reprezentativnih djela slikarstva, sculpture i arhitekture.
4. Objasni relaciju društvenih i umjetničkih kretanja na početku modernog doba.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Doc dr. Aleksandar Čilikov; mr.Slađana Žunjić-saradnik

Metod nastave i savladanja gradiva: Vježbe, predavanja, seminarski radovi, konsultacije.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Rokoko – opšti pojmovi.
II	Tijepolo, Kanaletto, Longi, Gvardi..
III	Vato, Fragonar, Buše, Šarden; Hogart, Genzborou.
IV	Neoklasisizam, David, Kanova
V	Romantizan
VI	Koro, Delakroa, Engr.
VII	Tarner, Konstebl.
VIII	Goja
IX	Kolokvijum.
X	Društvene i kulturne okolnosti na početku modernog društva.
XI	Relizam, Kurbe.
XII	Impresionizam
XIII	Mone, Dega, Renoar
XIV	Manet, VanGog, Gogen.
XV	Umjetničke tendencije kraja XIX vijeka.

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
3 kredita x 40/30 = 4 sati	Nastava i završni ispit: 4 sati x 16 = 64 sati
Struktura:	Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera)
2 sata - predavanja	2 x (8 sati) = 16 sati
1 sata - vježbe	Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati
1 sata - samostalni rad studenta	Dopunski rad od 0 do 20 sati
	Struktura opterećenja:
	64 sata (Nastava)+16 sati (Priprema) + 20 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: *Prisustvo u nastavi, obavezan test i seminarski rad.*

Literatura: : *D. Piskeli: Opšta istorija umjetnosti; Janson: Opšta istorija umjetnosti. Literatura posebno za svaku temu*

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

test = 20 poena ESEJ: 30 P.Završni ispit: 50 poena, minimalna ocjena prolaznosti: 51 bod.

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Doc dr. Aleksandar Čilikov

	Naziv predmeta:	OSNOVI FOTOGRAFIJE I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	3	4	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Grafički Dizajn, SP Slikarstvo, SP Vajarstvo Akademski osnovni studijski program Dizajn - Fakultet likovnih umjetnosti Cetine
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.
Ciljevi izučavanja predmeta Savladivanje osnovnih tehnoloških znanja iz oblasti fotografije. Student se upoznaje sa tehnološkim i fizičkim principima nastanka fotografske slike i specifičnim estetsko izražajnim mogućnostima fotografskog medija. Osposobljava se za samostalno rukovanje osnovnom tehnikom i kreativno izražavanje u mediju.
Ishodi učenja: - Na fotografijama prepoznaje vrijednosti proistekle iz specifičnog tehnološkog okvira medija. - Samostalno rukuje DSLR fotoaparatom na osnovnom nivou. - Primjenjuje specifične izražajne osobine fotografije u samostalnom radu - Razumije osnovne principe relevantne za fotografski medij iz oblasti: prirode svjetlosti, geometrijske optike, eksponometrije.
Ime i prezime nastavnika i saradnika: Prof. Mr. Lazar Pejović, saradnica Sandra Đurović
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, samostalni rad

Plan i program rada:	
nedjelja	<i>Osnove fotografske tehnologije</i>
I	Uvodno predavanje: Značaj i uloga medija fotografije u savremenoj vizuelnoj kulturi
II	Ekspozicija, dijafragma, ekspozicio trougao, princip reciprociteta, osjetljivost fotografskog materijala
III	Određivanje ekspozicije - mjerenje svjetla, izbor ekspozicionih faktora
IV	Priroda svjetlosti i uvod u geometrijsku optiku - fizičke osobine, svjetlosni spektar, talasna dužina; prostiranje svjetlosti, optička prizma, sočivo, žižna daljina
V	Savremeni objektiv: vidni ugao, svjetlosna jačina - vrste , osobine i namjene
VI	Kompenzacija ekspozicije - principi i analiza primjera
VII	Tipovi i formati kamera
VIII	Oštrina i dubinska oštrina
	<i>Uvod u estetiku i medija</i>
IX	Organizacija fotografskog kadra
X	Reprezentacija stvarnosti u fotografskoj slici
XI	<i>I kolokvijum, prezentacija studentskih radova</i>
XII	Fotografsko vrijeme
XIII	Formalna likovna analiza fotografije
XIV	<i>II kolokvijum, prezentacija studentskih radova</i>
XV	Rekapitulacija gradiva i priprema portfolija za ispit

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 4 kredita x 40/30 = 5 sati i 20 min Struktura: Predavanja: 2 časa Vježbe: 2 časa Samostalni rad uključujući i konsultacije: 2 sata i 20 min	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 5 sati 20 min x 16 = 85 sati 20 min Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (5 sati i 20 min) = 10 sati 40 min Ukupno opterećenje za predmet 4x30 = 120 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 24 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 85 sati 20 min (Nastava)+10 sati 40 min (Priprema) + 24 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe i pripremi portfolio i prezentaciju na kraju semestra.	
Konsultacije:	
Literatura: „ELEMENTARNA TEHNIKA FOTOGRAFIJE“ <i>Dragoljub Kažić</i> , Umjetnička akademija, Beograd 1973, „KOLOR FOTOGRAFIJA“ <i>Dragoljub Kažić</i> , Univerzitet umetnosti Beograd 1989, „FOTOGRAFIJA“ <i>Milan Fizi</i> , Epoha / Grafički zavod Hrvatske, Zagreb, „FOTOGRAFSKI PROCESI“ <i>Tkalčević-Smetko</i> , Grafički fakultet, Zagreb 1992, „DIGITALNA FOTOGRAFIJA“ <i>Tom Ang</i> , Znanje, Zagreb 2007, „THE ART OF PHOTOGRAPHY“ <i>Bruce Barnbaum</i> , Rocky Nook, 2010, „O BOJI“ <i>Nikola Tanhofer</i> , ADU i Novi Lider, Zagreb 2008, „UMJETNOST BOJE“ <i>Johannes Itten</i> , Ravensburg, 1987	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 poena – Prisustvo i aktivnost na nastavi 40 poena – Procesna realizacija vježbi 20 poena – 2 kolokvijuma 30 poena – Završni ispit Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Lazar Pejović

	Naziv predmeta:	SAVREMENE SKULPTORSKE FORME MA II		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	8	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: Vajarstvo

Master akademske studije Fakultet likovnih umjetnosti -Cetinje(studije traju 4 semestara, 120 ECTS kredita)

Uslovljenost drugim predmetima: *Završene Osnovne studije Vajarstva*

Ciljevi izučavanja predmeta: Razvoj samostalnog vajarskog procesa.

Upoznavanje sa razlicitim vajarskim postupcima i postupno oblikovanje samostalnog izraza svakog pojedinacnog studenta.

Ishodi učenja:

1. Priprema samostalnu izlagagačku djelatnost.
2. Razvija saradnju sa vajarskim radionicama, muzejima I galerijama.
3. Uspostaviti saradnju u okvirima arhitektonskih, scenskih I vizuelnih radova I njihovim prezentacijama.
4. Iznosi lični kreativni identitet kroz usmenu I pismenu prezentaciju različitih skulptorskih postupaka.
5. Formira vlastiti skulptorski izraz.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: red.prof.mr Nenad Soskic, saradnik dr Ivana Radovanovic

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, konsultacije, mentorski rad.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje, sadržaj, ciljevi izučavanja predmeta.
II-XVI	Razvijanje samostalogi umjetničkog procesa istražujući različite pristupe modelovanju forme. Utvrđivanje specifičnosti materijala u njegovoj primjeni za određeni oblik. Razvijanje kritičko razmišljanje o umjetničkim djelima nastalim u različitim razvojnim epohama civilizacije. Rad na iznosenju ličnog kreativnog identiteta kroz usmenu i pismenu prezentaciju različitih skulptorskih postupaka. Rad na pripremi samostalnog izlaganja. <i>Završni ispit.</i>
XVI	Završni ispit.
Završna nedjelja	Ovjera semestra.
XVII-XXI	Dopunska nastava i popravni ispitni rok.

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: 1 sat i 30 min - predavanja 45 min - vježbe 1 sat i 30 min - samostalni rad uključujući konsultacije	Nastava i završni ispit: 6 sata x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 24 sata (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64(Nastava) + 8 sati(Priprema) + 24 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, da kroz individualni rad i uz konsultacije sa predmetnim nastavnikom i saradnikom u nastavi, realizuje sve predviđene vježbe i pripremi prezentaciju na kraju VIII semestra.

Konsultacije:

Literatura:

Pavle Vasić, Uvod u likovne umjetnosti, izdavač: Univerzitet umjetnosti u Beogradu, 88.g;
 Rudolf Arnheim: Umjetnosti vizuelno opažanje, izdavač: Univerzitet umjetnosti; Priredio Radenko Mišević, izbor tekstova za izučavanje predmeta Teorija forme, izdavač: Univerzitet umjetnosti, Beograd, 89.g.;
 Kosta Bogdanović i Bojana Burić:, Teorija forme. Izdavač: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 99.g
 Bogdanović, Kosta. *Poetika vizuelnog*. Beograd, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva; Novi Sad, Muzej savremene likovne umetnosti, 2005. *Etička kritika umetnosti*, priredila Aleksandra Kostić. Beograd, Fedon, 2012.
 Fidler, Konrad, *O prosuđivanju dela likovne umetnosti*. Beograd, BIGZ, 1980.
 Kandinski, Vasilij. *O duhovnom u umetnost*. Beograd, IP ESOTHERIA, 1996.
 Novaković, Milovan. *Donald Judd-izabarani spisi i razgovori*. Podgorica, Umjetnička biblioteka 01, 2014.
 Protić, Miodrag B. *Oblik i vreme*. Beograd, Nolit, 1979.
 Rid, Herbert. *Umjetnost i otuđenje*. Zagreb, Mladost, 1971.
 -----, *Istorija moderne skulpture*. Beograd, Izdavački zavod "Jugoslavija", 1966.
 Rilke, Rajner Marija, *Ogist Roden*, Beograd, Službeni glasnik, 2009.
 Sezan, Pol. *Istina u slikarstvu: pisma, izjave, svjedočanstva, tragovi*. Beograd, Službeni glasnik, 2011.
 Volhajn, Ričard. *Umetnost i njeni predmeti*. Beograd, Clio, 2002.
 Vukićević, Vladimir. *Mišljenje i viđenje*. Podgorica, Univerzitet Crne Gore-FLU, 2006.
 Kompletna strućna literatura koju posjeduje FLU Cetinje; H.Rid- Moderna skulptura, ; Likovne sveske 1-8, Univerzitet umetnosti u Beogradu, Beograd 1977. ;
 Šuvaković, Miško. *Diskurzivna analiza*. Beograd, Orion Art; Beograd, Katedra za muzikologiju Fakulteta muzičke umetnosti, 2010.
 Li Kuba i Džon Koking, *Metodologija izrade naučnog teksta*. Podgorica, CID, 2003.
 Eko, Umberto. *Kako se piše diplomski rad*. Beograd, Narodna knjiga/Alga, 2000.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Ocjenjuju se: Prisustvo nastavi 10 poena
 Realizacija vježbi 40 poena
 Završni ispit 50 poena

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: saradnik dr Ivana Radovanovic

	Naziv predmeta:	SAVREMENE SKULPTORSKE FORME MA I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	7	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: Vajarstvo

Master akademske studije Fakultet likovnih umjetnosti -Cetinje(studije traju 4 semestara, 120 ECTS kredita)

Uslovljenost drugim predmetima: *Završene Osnovne studije Vajarstva*
Ciljevi izučavanja predmeta: Razvoj samostalnog vajarskog procesa.

Upoznavanje sa razlicitim vajarskim postupcima i postupno oblikovanje samostalnog izraza svakog pojedinacnog studenta.

Ishodi učenja:

1. Razvija samostalni umjetnički proces istražujući različite pristupe modelovanju forme.
2. Utvrđuje specifičnost materijala u njegovoj primjeni za određeni oblik.
3. Razvija kritičko razmišljanje o umjetničkim djelima nastalim u različitim razvojnim epohama civilizacije.
4. Uspostavlja samostalan i originalan razvoj na području figuracije i portreta.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: red.prof.mr Nenad Soskic, saradnik dr Ivana Radovanovic

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, konsultacije, mentorski rad.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje, sadržaj, ciljevi izučavanja predmeta.
II-XVI	Razvijanje samostalnog umjetničkog procesa istražujući različite pristupe modelovanju forme. Utvrđivanje specifičnosti materijala u njegovoj primjeni za određeni oblik. Razvijanje kritičko razmišljanje o umjetničkim djelima nastalim u različitim razvojnim epohama civilizacije. Rad naiznosenju ličnog kreativnog identiteta kroz usmenu i pismenu prezentaciju različitih skulptorskih postupaka. <i>Završni ispit.</i>
XVI	Završni ispit.
Završna nedjelja	Ovjera semestra.
XVII-XXI	Dopunska nastava i popravni ispitni rok.

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: 1 sat i 30 min - predavanja 45 min - vježbe 1sat i 30 min - samostalni rad uključujući konsultacije	Nastava i završni ispit: 4 sata x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 24 sata. (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava) + 8 sati (Priprema) + 24 sati. (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, da kroz individualni rad i uz konsultacije sa predmetnim nastavnikom i saradnikom u nastavi, realizuje sve predviđene vježbe i pripremi prezentaciju na kraju VII semestra.

Konsultacije:

Literatura:

Pavle Vasić, Uvod u likovne umjetnosti, izdavač: Univerzitet umjetnosti u Beogradu, 88.g;
 Rudolf Arnheim: Umjetnosti vizuelno opažanje, izdavač: Univerzitet umjetnosti; Priredio Radenko Mišević, izbor tekstova za izučavanje predmeta Teorija forme, izdavač: Univerzitet umjetnosti, Beograd, 89.g.;
 Kosta Bogdanović i Bojana Burić:, Teorija forme. Izdavač: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 99.g
 Bogdanović, Kosta. *Poetika vizuelnog*. Beograd, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva; Novi Sad, Muzej savremene likovne umetnosti, 2005. *Etička kritika umetnosti*, priredila Aleksandra Kostić. Beograd, Fedon, 2012.
 Fidler, Konrad, *O prosuđivanju dela likovne umetnosti*. Beograd, BIGZ, 1980.
 Kandinski, Vasilij. *O duhovnom u umetnost*. Beograd, IP ESOTHERIA, 1996.
 Novaković, Milovan. *Donald Judd-izabarani spisi i razgovori*. Podgorica, Umjetnička biblioteka 01, 2014.
 Protić, Miodrag B. *Oblik i vreme*. Beograd, Nolit, 1979.
 Rid, Herbert. *Umjetnost i otuđenje*. Zagreb, Mladost, 1971.
 ----- . *Istorija moderne skulpture*. Beograd, Izdavački zavod "Jugoslavija", 1966.
 Rilke, Rajner Marija, *Ogist Roden*, Beograd, Službeni glasnik, 2009.
 Sezan, Pol. *Istina u slikarstvu: pisma, izjave, svedočanstva, tragovi*. Beograd, Službeni glasnik, 2011.
 Volhajn, Ričard. *Umetnost i njeni predmeti*. Beograd, Clío, 2002.
 Vukićević, Vladimir. *Mišljenje i viđenje*. Podgorica, Univerzitet Crne Gore-FLU, 2006.
 Kompletna strućna literatura koju posjeduje FLU Cetinje; H.Rid- Moderna skulptura, ; Likovne sveske 1-8, Univerzitet umetnosti u Beogradu, Beograd 1977. ;
 Šuvaković, Miško. *Diskurzivna analiza*. Beograd, Orion Art; Beograd, Katedra za muzikologiju Fakulteta muzičke umetnosti, 2010.
 Li Kuba i Džon Koking, *Metodologija izrade naučnog teksta*. Podgorica, CID, 2003.
 Eko, Umberto. *Kako se piše diplomski rad*. Beograd, Narodna knjiga/Alga, 2000.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Ocjenjuju se: Prisustvo nastavi 10 poena
 Realizacija vježbi 40 poena
 Završni ispit 50 poena

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: saradnik dr Ivana Radovanovic

	Naziv predmeta:	SLIKARSTVO I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	I	5	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: Slikarstvo

Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje sa osnovama procesa slikanja i slikarskom terminologijom. Osposobljavanje studenata za samostalano slikanje zadate kompozicije upotrebom osnovnih likovnih elemenata.

Ishodi učenja:

- Primjenjuje valerske vrijednosti boje da prikaže svjetlost i sjenku u monohromnom slikanju mrtve prirode.
- Formira slikarsku kompoziciju sastavljenu od oblika različitih veličina, tekstura i materijala
- Razlikuje elemente kompozicije slike u planovima i valerskom osvetljenju boje.
- Razvije sposobnost slikanja živog modela –porteta uz primjenu lokalnog tona, tonske modelacije i toplo hladnih odnosa boje.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. mr Rajko Todorović - nastavnik, mr Maja Šofranac - saradnica

Metod nastave i savladanja gradiva: Praktični rad – vježbe u ateljeu; Individualni rad; Frontalna predavanja

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji

nedjelja	
	<i>Monohromno slikanje</i>
I	Monohromno slikanje mrtve prirode sastavljenje od geometrijskih tijela različitih oblika i veličina. Slikarska tehnika – tempere ili gvaš
II	Monohromno slikanje mrtve prirode sastavljenje od geometrijskih tijela različitih oblika i veličina. Slikarska tehnika – tempere ili gvaš
III	Komponovanje dio-cjelina, analiza osvjetljenja i valerskih odnosa, ritmika tamnih i svijetlih površina.
	<i>Prelaz sa monohromnog ka polihromnom slikanju- jedna topla boja</i>
IV	Uvođenje jedne tople boje, bijeloj i crnoj se dodaju sijena, umbra ili oker.
V	Realizacija različitih tekstura i materijala, precizno poređenje različitih oblika i njihovih međusobnih odnosa.
VI	Realizacija različitih tekstura i materijala, precizno poređenje različitih oblika i njihovih međusobnih odnosa.
VII	Unutrašnja organizacija slike, planovi slike i detaljna analiza valerskih vrijednosti.
	<i>Prelaz sa monohromnog ka polihromnom slikanju- uvođenje hladne boje</i>
VIII	Uvođenje jedne hladne boje , kompletiranje valerskih jedinica.
IX	Uvođenje jedne hladne boje , kompletiranje valerskih jedinica.
X	Rad na toplo – hladnim odnosima.

XI	Rad na toplo – hladnim odnosima.
	<i>Polihromno slikanje</i>
XII	Polihromno slikanje po živom modelu (portret), jednostavna postavka sa dva plana.
XIII	Analiza lokalnog tona ,tonske modelacije bojom i toplo – hladnih odnosa.
XIV	Analiza lokalnog tona ,tonske modelacije bojom i toplo – hladnih odnosa.
XV	Analiza lokalnog tona ,tonske modelacije bojom i toplo – hladnih odnosa.

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 5 kredita x 40/30 = <u>6,65 sati</u> Struktura: 2 časa - predavanja 2 časa - vježbe 3,65 sata - samostalni rad uključujući i konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 6,65 sati x 15 = 99,75 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 5x30 = 150 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 34,25 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 99,75 sati (Nastava)+16 sati (Priprema) + 34,25 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe.	
Konsultacije:	
Literatura Johannes Itten; <i>Umetnost boje</i>, Umetnička akademija, Beograd 1973; Leonardo Da Vinci; <i>Traktat o slikarstvu</i>, Likovne monografije (razni autori, stilovi razdoblja) - primjeri iz klasične svjetske umjetnosti, Velasquez, Šarden, Luj le Nen, Holbajn, Direr, Sezan, Žeriko, Goja, Ticijan, Leonardo, Mikelandelo, Vermer-monografija reprodukcija.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi 40 bodova - Procesna realizacija vježbi 50 bodova - Završni ispit <i>Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.</i>	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Rajko Todorović
	Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	VAJARSTVO III		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	5	7	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: Vajarstvo

Osnovne akademske studije Fakultet likovnih umjetnosti- Cetinje(studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita)

Uslovljenost drugim predmetima: nema

Ciljevi izučavanja predmeta: Prosirivanje kreativnih saznanja iz oblasti: mali akt, srednji akt i veliki akt.

Ishodi učenja:

1. Upotrebljava stecene tehnicke vjestine i samostalno priprema konstrukciju za veliki akt.
2. Analizira problem sadržaja i forme akta u prirodnoj velicini.
3. Razvija sopstveni izraz kroz gradjenje forme, postepeno se udaljava od mimetickog pristupa zadatku, približava se skulpturi.
4. Organizuje proces izlivanja akta u prirodnoj velicini.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: red.prof.mr Predrag Milacic

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, konsultacije.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje, sadržaj, ciljevi izučavanja predmeta
II	Studija srenji akt, izrada konstrukcije.
III	Studija srednji akt, odnos masa u prostoru, problematika pokreta.
IV	Definisanje konacne forme akta kroz analizu karaktera modela i odlivanje u gipsu.
V	Izrada srednjeg akta direktno u gipsu
VI	Izrada srednjeg akta direktno u drugim materijalima
VII	Zavsetak analize i priprema skica za naredni zadatak, stojeci ili sjedeci akt.
VIII	Izrada konstrukcije za veliki akt.
IX	Definisanje masa u prostoru i istrajavanje na pokretu tijela, zavisno od položaja sjedece ili stojece figure.
X	Analiza forme i sadržaja velikog akta.
XI	Definisanje karaktera modela i priprema za izlivanje.
XII	Izrada velikog akta direktno u gipsu.
XIII	Izrada velikog akta direktno u gipsu.
XIV	Izrada skica u razlicitim materijalima, eksperimenti u materijalu i dimenzijama.
XV	<i>Završni ispit</i>

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 7 kredita x 40/30 = 9 sati 20 min. Struktura: 1sat i 30min – predavanja 1sat i 30min – vježbe 6sati 20 min. - samostalni rad uključujući konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 9 sati 20 min. x 16 = 149 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (9 sati 20 min.) = 18 sati 40 min. Ukupno opterećenje za predmet 7x30 = 210 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do .? (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 149 sati(Nastava) + 18 sati 40 min. (Priprema) + ? (Dopunski rad)
Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, da kroz individualni rad i uz konsultacije sa predmetnim nastavnikom i saradnikom u nastavi, realizuje sve predviđene vježbe i pripremi prezentaciju na kraju V semestra.	
Konsultacije:	
Literatura: Pavle Vasić, Uvod u likovne umjetnosti, izdavač: Univerzitet umjetnosti u Beogradu, 88.g; Rudolf Arnhajm: Umjetnosti vizuelno opažanje, izdavač: Univerzitet umjetnosti; Priredio Radenko Mišević, izbor tekstova za izučavanje predmeta Teorija forme, izdavač: Univerzitet umjetnosti, Beograd, 89.g.; Kosta Bogdanović i Bojana Burić., Teorija forme. Izdavač: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 99.g Bogdanović, Kosta. <i>Poetika vizuelnog.</i> Beograd, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva; Novi Sad, Muzej savremene likovne umetnosti, 2005. <i>Etička kritika umetnosti</i>, priredila Aleksandra Kostić. Beograd, Fedon, 2012. Fidler, Konrad, <i>O prosuđivanju dela likovne umetnosti.</i> Beograd, BIGZ, 1980. Kandinski, Vasilij. <i>O duhovnom u umetnost.</i> Beograd, IP ESOTHERIA, 1996. Novaković, Milovan. <i>Donald Judd-izabarani spisi i razgovori.</i> Podgorica, Umjetnička biblioteka 01, 2014. Protić, Miodrag B. <i>Oblik i vreme.</i> Beograd, Nolit, 1979. Rid, Herbert. <i>Umjetnost i otuđenje.</i> Zagreb, Mladost, 1971. -----, <i>Istorija moderne skulpture.</i> Beograd, Izdavački zavod "Jugoslavija", 1966. Rilke, Rajner Marija, <i>Ogist Roden,</i> Beograd, Službeni glasnik, 2009. Volhajm, Ričard. <i>Umetnost i njeni predmeti.</i> Beograd, Clio, 2002. Vukićević, Vladimir. <i>Mišljenje i viđenje.</i> Podgorica, Univerzitet Crne Gore-FLU, 2006.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Ocjenjuju se: Prisustvo nastavi 10 poena Realizacija vježbi 40 poena Završni ispit 50 poena Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: saradnik u nastavi dr Ivana Radovanovic	

	Naziv predmeta:	ISTORIJA UMJETNOSTI CRNE GORE		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Nema	Obavezni	V	3	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP SLIKARSTVO, SP GRAFIČKI DIZAJN, SP VAJARSTVO
Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti za prijavljivanje i slušanje predmeta.

Ciljevi izučavanja predmeta:

Razmatranje i analiza svih segmenata istorijskog razvoja umjetnosti u Crnoj Gori.

Ishodi učenja: Po završetku predmeta, student će biti osposobljen da:

1. Navede reprezentativna djela umjetnosti i arhitekture nastalih na tlu Crne Gore.
2. Objasni uticaj multikulturalnosti i multikonfesionalnosti na umjetničku tradiciju Crne Gore.
3. Opiše karakteristike reprezentativnih djela arhitekture i slikarstva u Crnoj Gori.
4. Navede najznačajnije umjetnike koji su radili u Crnoj Gori.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Doc dr. Aleksandar Čilikov -nastavnik

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, kolokvijumi, seminarski radovi, stručne ekskurzije.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Opšta razmatranja – hronologija i klasifikacija; pregled literature; Praistorijsko naslijeđe – hronologija i pregled spomenika praistorijske umjetničke kulture i umjetnička kultura Ilira
II	Umjetničko naslijeđe antičke Grčke i Rima; Antička arhitektura u Crnoj Gori – gradovi, reprezentativne gradjevine
III	Srednjovjekovna umjetnost Crne Gore; Umjetnički spomenici perioda IV – X vijeka; Umjetnička kultura Duklje
IV	Srednjovjekovna umjetnost vizantijskog određenja – XII. – XIV.v
V	Romanika i gotika u Crnoj Gori
VI	Kolokvijum
VII	Umjetnička kultura u doba Balšića i Crnojevića
VIII	Postvizantijska umjetnost Crne Gore, Zidno slikarstvo i ikonopis XVI – XIX vijeka, majstori postvizantijskog slikarstva: Strahinja iz Budimlja, Andrija Raičević, Kozma-Jovan, Todor Vuković, Radul, Maksim Tujković
IX	Slikarske porodice Rafailovića-Dimitrijevića, Lazovića i Đinovskih
X	Renesansa i barok u Crnoj Gori – opšta razmatranja
XI	Arhitektura i slikarstvo Baroka – Tripo Kokolja
XII	Islamska umjetnost u Crnoj Gori
XIII	Zasnivanje moderne umjetnosti – Poček, Bocarići, Gregović
XIV	Umjetnost Crne Gore do 1950.g
XV	Umjetnost Crne Gore poslije 1950.g

Opterećenje studenata:

U toku semestra	
Nedjeljno 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: 2sata predavanja 2 sata samostalnog rada, uključujući konsultacije	Nastava i završni ispit: 4 sata x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 20 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+16 sati (Priprema) + 20 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Prisustvo u nastavi, obavezan esej.

Literatura: *Istorija Crne Gore, knj. I, II; R.Vujičić, Srednjovjekovna arhitektura I slikarstvo Crne Gore; S.Vujačić, Slikarstvo novog vijeka u Crnoj gori, T.Pejović – A.Čilikov, Pravoslavni manastiri u Crnoj Gori, M. Lompar, Crnogorski slikari*

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Esej:30 poena. Testov:20 poena.Završni ispit: 50 poena.
Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi minimum 51 poen.

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: doc. dr Aleksandar Čilikov

	Naziv predmeta:	METODIKA LIKOVNOG OBRAZOVANJA MA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	1	3	2P + 1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo, SP Dizajn, SP Vajarstvo

Akademski master studijski program - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Opšti cilj je da studenti steknu teorijske osnove i znanja o metodici likovnog vaspitanja kao nastavno naučne baze za formiranje likovne kulture dece predškolskog i osnovnoškolskog uzrasta da ih pripremi za nastavu likovne kulture u srednjim školama opšteg obrazovnog i specijalnog umetničkog obrazovanja

Ishodi učenja:

1. Planira i organizuje samostalno rad u likovnoj pedagogiji.
2. Razvije društvenu odgovornost za kreativno bavljenje nastavom likovne kulture u osnovnim i srednjim školama opšte obrazovnog karaktera i u stručnim umetničkim školama i drugim srodnim stručnim školama.
3. Realizuje likovni rad sa decom predškolskog i školskog uzrasta u ustanovama kulture.
4. Analizira i procenjuje nivo likovnih vrednosti radova dece predškolskog, osnovno školskog i srednjoškolskog uzrasta.
5. Unapređuje stvaralačko mišljenje i estetske kriterijume dece.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Profesor i saradnik UCG

Metod nastave i savladanja gradiva Predavanja, kontrolisani rad studenta-praksa, konsultacije

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje, sadržaj, ciljevi izučavanja predmeta
II	Metodika kao nauka
III	Istorija i perspektive likovnog vaspitanja
IV	Funkcija i ciljevi likovne kulture
V	Likovna kultura i društvo. Važnost likovnog vaspitanja u obrazovnom sistemu
VI	Pedagoško-sociološke osnove likovne kulture i vaspitanja
VII	Psihološke osnove likovne kulture i vaspitanja
VIII	Estetsko-umjetničke osnove likovne kulture i vaspitanja
IX	Zakovitosti i specifičnosti u metodici likovnog vaspitanja
X	Elementi likovne kulture. Likovna kultura i sredina. Negativne pojave u likovnom razvoju djece
XI	Elementi nastave likovne kulture. Organizacija nastave likovne kulture
XII	Praksa: Organizacija nastave likovne kulture
XIII	Praksa: Realizacija likovne kulture
XIV	Praksa: Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje
XV	Praksa: Evaluacija

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 1 sat 30 minuta Vježbe: 45 min Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 1 sata 45 min	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 18 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: prisustvo nastavi, predavanjima i nastavnoj praksi.	
Konsultacije:	
Literatura: Karlavariš, B.: Metodika likovnog vaspitanja, Beograd, 1987.; Metodika likovnog odgoja I, Rijeka, 1991.; Metodika likovnog odgoja II, Zagreb, 1988. Ružić, B., Djeca crtaju, Zagreb, 1987. Koks, M., Dječji crteži, Beograd, 2000.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Aktivnost u toku predavanja 15 poena, Kontrolisana nastava-praksa 25 poena, Usmeni ispit 20 poena, Završni ispit 40 poena Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Profesor UCG	

	Naziv predmeta:	MODELOVANJE I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	1	5	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: Vajarstvo

Osnovne akademske studije Fakultet likovnih umjetnosti-Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita)

Uslovljenost drugim predmetima: nema
Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje sa osnovima vajarskog procesa.

Zadatak je realizacija portreta u prirodnoj veličini.

Osposobljavanje studenata za samostalno izvođenje skulpture.

Ishodi učenja:

1. Samostalno priprema glinu I može da opiše njena svojstva I primjenu u prakticnom radu.
2. Priprema tehničku konstrukciju za postavljeni zadatak.
3. Razvija osjećaj za komponovanjem osnovnih likovnih elemenata u prostoru.
4. Osmisljava kompoziciju portreta u prostoru kroz zadatak modelovanja po živom modelu.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: red.prof.mr Nenad Soskic, saradnik dr Ivana Radovanovic

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, konsultacije.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje, sadržaj, ciljevi izučavanja predmeta. Upoznavanje sa osnovnim materijalom za rad tj. glinom. Priprema tehničke konstrukcije za rad.
II- IV	Postavka portreta, razmišljanje o kompoziciji i odnosu osnovnih masa u prostoru. Razvijanje senzibiliteta ka materijalu, teksturi i volumenu.
IV-VII	Analitičan pristup izradi portreta po živom čovjeku-modelu uz korekturu. Preciznost u modelovanju odnosa velicina na portretu.
VIII	Uvodjenje u problematiku forme i sadržaja. Analiza problema kroz moguća rješenja drugih autora u različitim kulturno-istorijskim kontekstima. Uvod u likovne poetike drugih autora koji su se bavili portretom i osnovnim materijalom za rad.
IX	Priprema tehničke konstrukcije za rad.
IX-XI	Postavka portreta, razmišljanje o kompoziciji i odnosu osnovnih masa u prostoru. Razvijanje senzibiliteta ka materijalu, teksturi i volumenu.
XI-XIII	Analitičan pristup izradi portreta po živom čovjeku-modelu uz korekturu. Preciznost u modelovanju odnosa velicina na portretu.
XIII-XV	Uvodjenje u problematiku forme i sadržaja. Analiza problema kroz moguća rješenja drugih autora u različitim kulturno-istorijskim kontekstima. Uvod u likovne poetike drugih autora koji su se bavili portretom i osnovnim materijalom za rad.
XVI	Završni ispit.
Završna nedjelja	Ovjera semestra.

XVII- XXI	Dopunska nastava i popravni ispitni rok.

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 5 kredita x 40/30 = <u>6 sati 40 min.</u> Struktura: 1 sat i 30 min- predavanja 1 sat i 30 min - vježbe 3 sata 40 min. - samostalni rad uključujući konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: <u>6 (sati 40 min.) x 16 = 106 sati 7 min</u> Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (6 sati 40 min) = <u>13 sati 20 min.</u> Ukupno opterećenje za predmet <u>5x30 = 150 sati</u> Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 30 sati 33 min.</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 106 sati 7 min. (Nastava) + 13 sati 20 min. (Priprema) + 30 sati 33 min. (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, da kroz individualni rad i uz konsultacije sa predmetnim nastavnikom i saradnikom u nastavi, realizuje sve predviđene vježbe i pripremi prezentaciju na kraju II semestra.	
Konsultacije:	
Literatura: Pavle Vasić, Uvod u likovne umjetnosti, izdavač: Univerzitet umjetnosti u Beogradu, 88.g; Rudolf Arnheim: Umjetnosti vizuelno opažanje, izdavač: Univerzitet umjetnosti; Priredio Radenko Mišević, izbor tekstova za izučavanje predmeta Teorija forme, izdavač: Univerzitet umjetnosti, Beograd, 89.g.; Kosta Bogdanović i Bojana Burić:, Teorija forme. Izdavač: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 99.g Kompletna strucna literatura koju posjeduje FLU Cetinje; H.Rid- Moderna skulptura; Likovne sveske 1-8, Univerzitet umetnosti u Beogradu, Beograd 1977. ;	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Ocjenjuju se: Prisustvo nastavi 10 poena Realizacija vjezbi 40 poena Završni ispit 50 poena Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: saradnik u nastavi dr Ivana Radovanovic	

	Naziv predmeta:	MODELOVANJE II		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	2	7	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: Vajarstvo

Osnovne akademske studije Fakultet likovnih umjetnosti-Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita)

Uslovljenost drugim predmetima: nema

Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje sa osnovima vajarskog procesa.

Zadatak je realizacija portreta u prirodnoj veličini.

Osposobljavanje studenata za samostalno izvođenje skulpture.

Ishodi učenja:

1. Razvija sposobnost da precizno modeluje odnose velicina na portretu.
2. Razlikuje elemente kompozicije i kreira ih.
3. Razvija senzibilitet za materijalom, teksturom, volumenom.
4. Izrazi se u materijalu i odgovori na zadatak modelovanja portreta po živom modelu u prirodnoj veličini.
5. Objasni proces nastajanja portreta po živom modelu.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: red.prof.mr Nenad Soskic, saradnik dr Ivana Radovanovic

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, konsultacije.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje, sadržaj, ciljevi izučavanja predmeta. Upoznavanje sa osnovnim materijalom za rad tj. glinom. Priprema tehnicke konstrukcije za rad.
II-IV	Postavka portreta, razmišljanje o kompoziciji i odnosu osnovnih masa u prostoru. Razvijanje senzibiliteta ka materijalu, teksturi i volumenu.
IV-VII	Analitičan pristup izradi portreta po živom čovjeku-modelu uz korekturu. Preciznost u modelovanju odnosa velicina na portretu.
VIII	Uvodjenje u problematiku forme i sadržaja. Analiza problema kroz moguća rješenja drugih autora u različitim kulturno-istorijskim kontekstima. Uvod u likovne poetike drugih autora koji su se bavili portretom i osnovnim materijalom za rad.
IX	Priprema tehnicke konstrukcije za rad.
IX-XI	Postavka portreta, razmišljanje o kompoziciji i odnosu osnovnih masa u prostoru. Razvijanje senzibiliteta ka materijalu, teksturi i volumenu.
XI-XIII	Analitičan pristup izradi portreta po živom čovjeku-modelu uz korekturu. Preciznost u modelovanju odnosa velicina na portretu
XIII-XV	Uvodjenje u problematiku forme i sadržaja. Analiza problema kroz moguća rješenja drugih autora u različitim kulturno-istorijskim kontekstima. Uvod u likovne poetike drugih autora koji su se bavili portretom i osnovnim materijalom za rad.
XVI	Završni ispit.
Završna nedjelja	Ovjera semestra.

XVII- XXI	Dopunska nastava i popravni ispitni rok.

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 7 kredita x 40/30 = 9 sati 20 min. Struktura: 1 sat i 30 min- predavanja 1 sat i 30 min - vježbe 6 sati i 20 min.- samostalni rad uključujući konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 9 sati 20 min. x 16 = 149 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (9 sati 20 min) = 18 sati 40 min. Ukupno opterećenje za predmet 7x30 = 210 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 42 sati 20 min. (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 149 sati (Nastava) + 18 sati 40 min.(Priprema) + 42 sati 20 min.(Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, da kroz individualni rad i uz konsultacije sa predmetnim nastavnikom i saradnikom u nastavi, realizuje sve predviđene vježbe i pripremi prezentaciju na kraju II semestra.	
Konsultacije:	
Literatura: <i>Pavle Vasić, Uvod u likovne umjetnosti, izdavač: Univerzitet umjetnosti u Beogradu, 88.g; Rudolf Arnhajm: Umjetnosti vizuelno opažanje, izdavač: Univerzitet umjetnosti; Priredio Radenko Mišević, izbor tekstova za izučavanje predmeta Teorija forme, izdavač: Univerzitet umjetnosti, Beograd, 89.g.; Kosta Bogdanović i Bojana Burić:, Teorija forme. Izdavač: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 99.g</i> <i>Kompletna strucna literatura koju posjeduje FLU Cetinje; H.Rid- Moderna skulptura, ; Likovne sveske 1-8, Univerzitet umetnosti u Beogradu, Beograd 1977. ;</i>	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Ocjenjuju se: Prisustvo nastavi 10 poena Realizacija vježbi 40 poena Završni ispit 50 poena Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: saradnik dr Ivana Radovanovic	

	Naziv predmeta:	OSNOVI FOTOGRAFIJE II		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	4	4	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Grafički Dizajn, SP Slikarstvo, SP Vajarstvo Akademski osnovni studijski program Dizajn - Fakultet likovnih umjetnosti Cetine
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.
Ciljevi izučavanja predmeta: Savladavanje osnovnih tehnoloških principia digitalne fotografije, manipulacije digitalnih datoteka i postprodukcioni postupaka. Student se upoznaje sa istorijskim razvojem medija i njegovom logom u modernoj i savremenoj vizuelnoj kulturi i osnovnim fotografskim žanrovima .
Ishodi učenja: - Analizira fotografiju na likovnom i značenjskom nivou. - Razumije tehnološku osnovu digitalne fotografije i digitalne postprodukcije. - Primjenjuje specifičnosti fotografske likovnosti u sopstvenom fotografskom izrazu. - Prepoznaje osobine i vrijednosti osnovnih fotografskih pravaca i žanrova.
Ime i prezime nastavnika i saradnika: Prof. Mr. Lazar Pejović, saradnica Sandra Đurović
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, samostalni rad

Plan i program rada:	
nedjelja	<i>Osnove digitalne fotografske tehnologije</i>
I	Fiziološki principi čula vida uvod u teoriju boje
II	Digitalni zapis fotografske slike
III	Dinamički opseg
IV	Pojam oštine u digitlnoj fotografiji, šum, white balance
V	Menadžment fotografskih datoteka
VI	Osnove rada sa RAW formatima
VII	Osnova postprodukcije fotografija
	<i>Uvod u istoriju medija i osnovne fotografske žanrove</i>
VIII	Fotografija i moderno društvo
IX	Autonomnost fotografije
X	<i>kolokvijum, prezentacija studentskih radova</i>
XI	Fotografija i masovni mediji
XII	Odlučujući trenutak i life fotografija
XIII	Fotografija u popularnoj kulturi
XIV	Fotografija i umjetnost kraja XX vijeka
XV	Prezentacija studentskih radova

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 4 kredita x 40/30 = 5 sati i 20 min Struktura: Predavanja: 2 časa Vježbe: 2 časa Samostalni rad uključujući i konsultacije: 2 sata i 20 min	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 5 sati 20 min x 16 = 85 sati 20 min Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (5 sati i 20 min) = 10 sati 40 min Ukupno opterećenje za predmet 4x30 = 120 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 24 sata (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 85 sati 20 min (Nastava)+10 sati 40 min (Priprema) + 24 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe i pripremi portfolio i prezentaciju na kraju semestra.

Konsultacije:	
Literatura: „THE ART OF PHOTOGRAPHY“ <i>Bruce Barnbaum</i> , Rocky Nook, 2010 „O BOJI“ <i>Nikola Tanhofer</i> , ADU i Novi Lider, Zagreb 2008, „UMJETNOST BOJE“ <i>Johannes Itten</i> , Ravensburg, 1987, „SVJETLOST I VID“ <i>Mae Rudolph</i> , Mladost, Zagreb 1972, „SVJETLO I SJENA“ <i>Nikola Despot</i> , Tehnička knjiga Zagreb 1966, „UMJETNOST I VIZUALNO OPAŽANJE“ <i>Rudolf Arnheim</i> , Beograd 1985, „FOTOGRAFIJA I DRUŠTVO“ <i>Gisele Freund</i> , Grafički zavod Hrvatske, Zagreb 1981, „HENRI CARTIER-BRESSON: THE DECISIVE MOMENT“, Editions Verve, Paris 1952, „STREET PHOTOGRAPHY“ <i>VIVIAN MAIER</i> , <i>Jonh Maloof</i> , PowerHouse book, 2011, „A NEW HISTORY OF PHOTOGRAPHY“ <i>Michael Frizot</i> , Konemann, 1988, „O FOTOGRAFIJI“ <i>Susan Sontag</i> , Kulturni centar Beograd, 2009	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 poena – Prisustvo i aktivnost na nastavi 40 poena – Procesna realizacija vježbi 10 poena – Kolokvijum 40 poena – Završni ispit Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Lazar Pejović

	Naziv predmeta:	PEDAGOGIJA I DIDAKTIKA MA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	1	3	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo, SP Grafika, SP Vajarstvo

Akademski master studijski program, Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Sticanje fundamentalnih znanja iz oblasti pedagogije i didaktike.

Ishodi učenja:

1. razumijevanje i ispravno korištenje osnovnih pojmova/termina pedagogije i didaktike koji su referentni okvir za sporazumijevanje u nastavničkoj profesiji.
2. razumijevanje osnovnih pedagoških pravaca te istorijskog razvoja teorijskih koncepata vaspitanja koji su uticali na praktični rad u vaspitanju i obrazovanju.
3. razumijevanje osnovnih metodoloških paradigmi koje se ishodište za istraživanje pedagoških fenomena i praktično postupanje.
4. sposobnost primjene teorijskih koncepata u analiziranju prakse u školi.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Profesor UCG

Metod nastave i savladanja gradiva: 1.vođenje evidencije o pohađanju nastave i aktivnom učešću studenata
2. ocjenjivanje seminarskog rada 3. usmeni ispit na kraju semestra

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Osnovni pedagoški pojmovi: vaspitanje, obrazovanje i nastava. Vaspitanje kao specifična društvena djelatnost.
II	Faktori vaspitanja: porodica, škola i društvena sredina. Cilj i zadaci vaspitanja.
III	Predmet pedagogije. Svestranost, individualnost i specijalnost.
IV	Determinante cilja i zadatka vaspitanja. Konkretizacija cilja vaspitanja.
	Vaspitanje u porodici, vaspitanje u slobodnom vremenu.
V	Vrste i tok pedagoških istraživanja. Škola i školski sistem. Škola i njeno okruženje, slobodne aktivnosti učenika.
	Opšti principi vaspitnog rada: a) princip naučne zasnovanosti i pozitivne vaspitne usmjerenosti, b) princip svjesne aktivnosti, c) princip humanosti i demokratičnosti vaspitanja, d) princip individualizacije i socijalizacije u vaspitanju, e) princip jedinstvenog djelovanja svih činilaca vaspitanja.
VI	Opšte metode i sredstva vaspitanja: a) metoda ubjeđivanja i uvjeravanja, b) metoda vježbanja i navikavanja, c) metoda podsticanja, e) metoda sprečavanja. Vaspitni značaj sredstava masovnog komuniciranja (štampa, radija, televizije, filma).
VII	Vaspitavanje i obrazovanje odraslih. Uloga nastavnika u savremenoj školi: a) profesionalne funkcije nastavnika, b) osobine nastavnikovih ličnosti, c) nastavnik u funkciji odjeljenjskog starješine.
VIII	Osnovni pedagoški pojmovi: vaspitanje, obrazovanje i nastava Faktori vaspitanja: porodica, škola i društvena sredina. Cilj i zadaci vaspitanja.
IX	Predmet i zadaci didaktike.
X	Nastava i proces učenja. Komponente nastavnog procesa.
XI	Sadržaj obrazovanja. Nastavni plan i program
XII	Didaktički principi: a) princip naučnosti, b) princip prilagođenosti nastave uzrastu učenika, c) princip sistematičnosti i postepenosti u nastavi, d) princip povezanosti teorije i prakse e) princip očiglednosti, f) princip svjesne aktivnosti učenika u nastavi, g) princip trajnosti usvajanja znanja, vještina i navika, h) princip individualizacije nastave
XIII	Nastavne metode: a) posmatranje, b) metode zasnovane na riječima, c) metode zasnovane na praktičnim aktivnostima učenika
XIV	Ponavljanje i vježbanje u nastavi. Provjeravanje i ocjenjivanje znanja.
XV	Obrazovna tehnologija. Planiranje u nastavi.

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 1 sat 30 minuta Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 2 sata 30 min	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 18 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: prisustvo nastavi, predavanjima, izrada seminarskog rada
Konsultacije:
Literatura:
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: - Redovnost pohađanja nastave 10 bodova. - Kvalitet učešća u nastavi 20 bodova. - Realizacija seminarskog rada 20 bodova. - Završni ispit 50 bodova. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Profesor UCG

	Naziv predmeta:	VAJARSTVO I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	3	8	3P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: Vajarstvo

Osnovne akademske studije Fakultet likovnih umjetnosti- Cetinje(studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita)

Uslovljenost drugim predmetima: nema

Ciljevi izučavanja predmeta: Prosirivanje kreativnih saznanja iz oblasti: reljef, figurina, mali akt

Ishodi učenja:

1. Komponuje likovne elemente na osnovu prethodno stecenog iskustva.
2. Napravi konstrukciju za portret sa poprsjem.
3. Pokaze proces izlivanja u gipsu završenog rada.
4. Napravi tehnicku konstrukciju za mali akt.
5. Upotrebljava glinu za modelovanje malog akta po zivom modelu.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: red.prof.mr Nenad Soskic, saradnik u nastavi dr Ivana Radovanovic

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, konsultacije.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje, sadržaj, ciljevi izučavanja predmeta
II	Studija portreta kroz analizu masa u prostoru, rad na pripremi materijala i postavci.
III	Studija portreta kroz analizu karaktera modela.
IV	Definisanje konacne forme studije i odlivanje u gipsu.
V	Studija portreta u plitkom reljefu.
VI	Studija figure u plitkom reljefu, akcenat na draperiji.
VII	Figurina – postavka osnovnih masa u formi skice.
VIII	Figurina – vježba sagledavanja i usklađivanja pokreta po modelu.
IX	Direktno izvođenje figurine u materijalu – gips.
X	Mali akt-izrada konstrukcije malog akta (definisanje veličine i pokreta studija u samoj konstrukciji).
XI	Organizacija malog akta kao cjeline, odnos masa u prostoru. Definisanje pokreta.
XII	Definisanje konacne forme malog akta. Izlivanje u gipsu.
XIII	Studija portreta sa poprsjem-postavka. Odnos masa u prostoru.
XIV	Studija portreta sa poprsjem kroz analizu karaktera modela.
XV	Završni ispit

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 8 kredita x 40/30 = 10 sati 40 min. Struktura: 2sata i 15 min – predavanja 1 sat i 30 min – vježbe 7sati 35 min.- samostalni rad uključujući konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 10 sati 40 min. x 16 = Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (10 sati 40 min) = Ukupno opterećenje za predmet 8x30 = 240 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 48 sati 20 min.(preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: ?(Nastava) + ? (Priprema) + 48 sati 20min. (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, da kroz individualni rad i uz konsultacije sa predmetnim nastavnikom i saradnikom u nastavi, realizuje sve predviđene vježbe i pripremi prezentaciju na kraju III semestra.
Konsultacije:
Literatura:
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Ocjenjuju se: Prisustvo nastavi 10 poena Realizacija vježbi 40 poena Završni ispit 50 poena Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: saradnik u nastavi dr Ivana Radovanovic

	Naziv predmeta:	VAJARSTVO IV		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	6	6	2P+3V

Studijski programi za koje se organizuje: Vajarstvo

Osnovne akademske studije Fakultet likovnih umjetnosti- Cetinje(studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita)

Uslovljenost drugim predmetima: nema

Ciljevi izučavanja predmeta: Prosirivanje kreativnih saznanja iz oblasti: mali akt, srednji akt i veliki akt.

Ishodi učenja:

1. Uspostavlja odnos prema zadatoj vjezbi kroz istorijski kontekst.
2. Rekonstruise izrazajne mogucnosti u realizaciji zadate vjezbe, akta.
3. Prikaze umjetnicki rezultat studije akta u prirodnoj velicini.
4. Analizira izrazajne mogucnosti sa kojima se susrece u resavanju postavljenog zadatka.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: red.prof.mr Milivoje Babovic

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, konsultacije.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje, sadržaj, ciljevi izučavanja predmeta
II	Studija srenji akt, izrada konstrukcije.
III	Studija srednji akt, odnos masa u prostoru, problematika pokreta.
IV	Defnisanje konacne forme akta kroz analizu karaktera modela i odlivanje u gipsu.
V	Izrada srednjeg akta direktno u gipsu
VI	Izrada srednjeg akta direktno u drugim materijalima
VII	Zavsetak analize i priprema skica za naredni zadatak, stojeci ili sjedeci akt.
VIII	Izrada konstrukcije za veliki akt.
IX	Definisanje masa u prostoru i istrajavanje na pokretu tijela, zavisno od položaja sjedece ili stojece figure.
X	Analiza forme i sadržaja velikog akta.
XI	Definisanje karaktera modela i priprema za izlivanje.
XII	Izrada velikog akta direktno u gipsu.
XIII	Izrada velikog akta direktno u gipsu.
XIV	Izrada skica u razlicitim materijalima, eksperimenti u materijalu i dimenzijama.
XV	<i>Završni ispit</i>

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 6 kredita x 40/30 = 8 sati Struktura: 1sat i 30 mins – predavanja 2 sata i 15 min– vježbe 4 sata i 55 min- samostalni rad uključujući konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 8 sati x 16 = 128 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 6x30 = 180 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 36 sati(preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 128(Nastava) + 16 sati (Priprema) + 36 sati. (Dopunski rad)
Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, da kroz individualni rad i uz konsultacije sa predmetnim nastavnikom i saradnikom u nastavi, realizuje sve predviđene vježbe i pripremi prezentaciju na kraju V semestra.	
Konsultacije:	
Literatura: Pavle Vasić, Uvod u likovne umjetnosti, izdavač: Univerzitet umjetnosti u Beogradu, 88.g; Rudolf Arnhajm: Umjetnosti vizuelno opažanje, izdavač: Univerzitet umjetnosti; Priredio Radenko Mišević, izbor tekstova za izučavanje predmeta Teorija forme, izdavač: Univerzitet umjetnosti, Beograd, 89.g.; Kosta Bogdanović i Bojana Burić., Teorija forme. Izdavač: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 99.g Bogdanović, Kosta. <i>Poetika vizuelnog</i>. Beograd, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva; Novi Sad, Muzej savremene likovne umetnosti, 2005. <i>Etička kritika umetnosti</i>, priredila Aleksandra Kostić. Beograd, Fedon, 2012. Fidler, Konrad, <i>O prosuđivanju dela likovne umetnosti</i>. Beograd, BIGZ, 1980. Kandinski, Vasilij. <i>O duhovnom u umetnost</i>. Beograd, IP ESOTHERIA, 1996. Novaković, Milovan. <i>Donald Judd-izabarani spisi i razgovori</i>. Podgorica, Umjetnička biblioteka 01, 2014. Protić, Miodrag B. <i>Oblik i vreme</i>. Beograd, Nolit, 1979. Rid, Herbert. <i>Umjetnost i otuđenje</i>. Zagreb, Mladost, 1971. -----, <i>Istorija moderne skulpture</i>. Beograd, Izdavački zavod "Jugoslavija", 1966. Rilke, Rajner Marija, <i>Ogist Roden</i>, Beograd, Službeni glasnik, 2009. Sezan, Pol. <i>Istina u slikarstvu: pisma, izjave, svedočanstva, tragovi</i>. Beograd, Službeni glasnik, 2011. Volhajm, Ričard. <i>Umetnost i njeni predmeti</i>. Beograd, Clío, 2002. Vukićević, Vladimir. <i>Mišljenje i viđenje</i>. Podgorica, Univerzitet Crne Gore-FLU, 2006.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Ocjenjuju se: Prisustvo nastavi 10 poena Realizacija vježbi 40 poena Završni ispit 50 poena Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: saradnik u nastavi dr Ivana Radovanovic	

	Naziv predmeta:	VAJARSTVO MA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	9	15	3P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: Vajarstvo

Master akademske studije Fakultet likovnih umjetnosti -Cetinje(studije traju 4 semestara, 120 ECTS kredita)

Uslovljenost drugim predmetima: *Završene Osnovne studije Vajarstva*

Ciljevi izučavanja predmeta: Razvoj samostalnog vajarskog procesa.

Upoznavanje sa različitim vajarskim postupcima i postupno oblikovanje samostalnog izraza svakog pojedinacnog studenta.

Ishodi učenja:

1. Sakupi informacije koje će mu pomoći u razradi ideje.
2. Primijeni iskustva drugi autora i napravi paralele u istorijskom kontekstu.
3. Rekonstruiše prethodna iskustva i znanje u ostvarivanje složenije umjetničke forme.
4. Eksperimentiše u tehničko tehnološkim aspektima rada koristeći niz različitih medija
5. Priprema samostalnu izlagagačku djelatnost.
6. Razvija saradnju sa vajarskim radionicama, muzejima i galerijama.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: red.prof.mr Predrag Milačić

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, konsultacije, mentorski rad.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje, sadržaj, ciljevi izučavanja predmeta.
II-XVI	Razvijanje samostalogi umjetničkog procesa istražujući različite pristupe modelovanju forme. Utvrđivanje specifičnosti materijala u njegovoj primjeni za određeni oblik. Razvijanje kritičko razmišljanje o umjetničkim djelima nastalim u različitim razvojnim epohama civilizacije. Rad na iznosnju ličnog kreativnog identiteta kroz usmenu i pismenu prezentaciju različitih skulptorskih postupaka. Analiza primjene materijala u istorijskom kontekstu. Uspostavljanje saradnje u okvirima arhitektonskih, scenskih i vizuelnih radova i njihovim prezentacijama Organizovanje istraživanja u sklopu određenog medija. Priprema samostalonog izlaganja. <i>Završni ispit.</i>
XVI	Završni ispit.

Završna nedelja	Ovjera semestra.
XVII-XXI	Dopunska nastava i popravni ispitni rok.

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
15 kredita x 40/30 = <u>19</u> Struktura: 2 sata i 15 min - predavanja 1sat i 30 min - vježbe 16 sati i 10 min - samostalni rad uključujući konsultacije	Nastava i završni ispit: 19 sati x 16 = 304 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 Ukupno opterećenje za predmet 15x30 = 450 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 130 (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 304(Nastava) + 15(Priprema) + 130 (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, da kroz individualni rad i uz konsultacije sa predmetnim nastavnikom i saradnikom u nastavi, realizuje sve predviđene vježbe i pripremi prezentaciju na kraju VII semestra.

Konsultacije:

Literatura: Pavle Vasić, Uvod u likovne umjetnosti, izdavač: Univerzitet umjetnosti u Beogradu, 88.g;
Rudolf Arnheim: Umjetnosti vizuelno opažanje, izdavač: Univerzitet umjetnosti; Priredio Radenko Mišević, izbor tekstova za izučavanje predmeta Teorija forme, izdavač: Univerzitet umjetnosti, Beograd, 89.g.;
Kosta Bogdanović i Bojana Burić., Teorija forme. Izdavač: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 99.g
Bogdanović, Kosta. *Poetika vizuelnog*. Beograd, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva; Novi Sad, Muzej savremene likovne umetnosti, 2005. *Etička kritika umetnosti*, priredila Aleksandra Kostić. Beograd, Fedon, 2012.
Fidler, Konrad, *O prosuđivanju dela likovne umetnosti*. Beograd, BIGZ, 1980.
Kandinski, Vasilij. *O duhovnom u umetnost*. Beograd, IP ESOTHERIA, 1996.
Novaković, Milovan. *Donald Judd-izabarani spisi i razgovori*. Podgorica, Umjetnička biblioteka 01, 2014.
Protić, Miodrag B. *Oblik i vreme*. Beograd, Nolit, 1979.
Rid, Herbert. *Umjetnost i otuđenje*. Zagreb, Mladost, 1971.
------. *Istorija moderne skulpture*. Beograd, Izdavački zavod "Jugoslavija", 1966.
Rilke, Rajner Marija, *Ogist Roden*, Beograd, Službeni glasnik, 2009.
Volhajn, Ričard. *Umetnost i njeni predmeti*. Beograd, Clio, 2002.
Vukićević, Vladimir. *Mišljenje i viđenje*. Podgorica, Univerzitet Crne Gore-FLU, 2006.
Kompletna strućna literatura koju posjeduje FLU Cetinje; H.Rid- Moderna skulptura, ; Likovne sveske 1-8, Univerzitet umetnosti u Beogradu, Beograd 1977. ;
Šuvaković, Miško. *Diskurzivna analiza*. Beograd, Orion Art; Beograd, Katedra za muzikologiju Fakulteta muzičke umetnosti, 2010.
Li Kuba i Džon Koking, *Metodologija izrade naučnog teksta*. Podgorica, CID, 2003.
Eko, Umberto. *Kako se piše diplomski rad*. Beograd, Narodna knjiga/Alga, 2000.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Ocjenjuju se: Prisustvo nastavi 10 poena

Realizacija vjezbi 40 poena Završni ispit 50 poena
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: saradnik dr Ivana Radovanovic

	Naziv predmeta:	UNIKATNO OBLIKOVANJE I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	5	8	2P + 2V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Vajarstvo

Akademski osnovni studijski program Vajarstvo - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj predmeta je sticanje znanja iz unikatnog oblikovanja, njegovih metodologija i praksi. Sticanje sposobnosti povezivanja znanja iz drugih oblasti, analize, sinteze i sprovođenja cijelog procesa unikatnog oblikovanja. Rad u različitim materijalima i tehnikama .

Ishodi učenja:

- Student je upoznat sa različitim načinima upotrebe tehnologija i tehnika unikatnog oblikovanja
- Sticanje sposobnost da se integrišu znanja iz različitih područja umjetničkog stvaralaštva, teorijskih studija i ostalih umjetničkih praksi
- Sticanje sposobnost likovnog rješenja konceptualnih ideja
- Mogućnost prijenosa inovacija u tehnološkim procesima kod vizualnog izražavanja

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Profesor Milivoje Babović

Metod nastave i savladanja gradiva: predavanje, demonstracije, samostalni rad studenata

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje. Sadržaj, ciljevi izučavanja predmeta.
II	Razrada skica kroz različite materijale i tehnike, prema željenom konceptu.
III	Razrada skica kroz različite materijale i tehnike, prema željenom konceptu.
IV	Praktična primena alata za različite materijale.
V	Kombinovane tehnike. Vježba.
VI	Kombinovane tehnike. Vježba.
VII	Kombinovane tehnike. Vježba.
VIII	Integrisanje različitih faza rada u cjelinu, objedinjavanje koncepta i njegova realizacija u materijalima.
IX	Integrisanje različitih faza rada u cjelinu, objedinjavanje koncepta i njegova realizacija u materijalima.
X	Uvod u eksperimentalne forme.
XI	Uvod u eksperimentalne forme.
XII	Odnos sadržaja i forme.
XIII	Odnos sadržaja i forme.
XIV	Finalizacija projekta i priprema za prezentaciju.
XV	Završni ispit

Opterećenje studenata:
Nedjeljno

8 kredita x 40/30 = 10 sati

Struktura:

Predavanja: 1 sat 30 minuta

Vježbe: 1 sat 30 minuta

Ostale nastavne aktivnosti:

Individualni rad studenata: 7 sati

U toku semestra

Nastava i završni ispit: (10 sati) x 16 = 160

Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera)

2 x (10 sati) = 20 sati

Ukupno opterećenje za predmet 8x30 = 240 sati

Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 60 sata (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti)

Struktura opterećenja:

160 sata (Nastava)+20 sati (Priprema) + 60 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: prisustvo nastavi, predavanjima i konsultacijama	
Konsultacije:	
<i>Literatura:</i> A Lark Ceramics Book: <i>Making Ceramic Sculpture : Techniques, Projects, Inspirations</i> by Raul Acero (2000) The Sculpting Techniques Bible: An Essential Illustrated Reference for Both Beginner and Experienced by Claire Waite Brown, Edison, N.J. : Chartwell Books, 2006	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: - Redovnost pohađanja nastave 10 bodova. - Kolokvijum 20 bodova. - Kolokvijum 20 bodova. - Završni ispit 50 bodova. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: <i>docent mr.Željko Reljić</i>

	Naziv predmeta:	LIKOVNA ANATOMIJA I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	1	3	2P + 1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo, SP Vajarstvo
Akademijski osnovni studijski program - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta:

Kreativna primjena znanja iz Anatomskeg crtanja u oblasti umjetnosti, kao konačan cilj.

Ishodi učenja:

1. Prepoznaje čovjeka kao temu- cilj umjetničkog izražavanja.
2. Analizira izoštreonom percepcijom prenosi i precizno skicira izgled I funkciju (oblik i formu) anatomiju čovjeka (kostur)
3. Proučava skeletni sistem i zglobove (oblik visinu i proporcije), identifikuje ga kao konstrukciju – osnovu ljudskog tijela na kostur glave- trupa – ekstremiteta.
4. Eksperimentiše upotrebom svih crtačkih materijala i njihovom kombinacijom ulazi u likovnu problematiku plastične anatomije čovjeka.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: red.prof Salvica Gvozdenovic

Metod nastave i savladanja gradiva: predavanje, vježbe

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Istorijski aspekt izučavanja Anatomskeg crtanja čovjeka.
II	Skeletni sistem, kao cjelina.
III	Kostur glave, detaljna analiza.
IV	Glava kao cjelina (kostur, mišići, pokreti).
V	Kostur čovječjeg trupa kao cjeline.
VI	Kostur gornjih ekstremiteta.
VII	Kostur lopatičnog pojasa.
VIII	Kostur nadlaktice.
IX	Kosti šake, kosti doručja, članci prstiju na rukama.
X	Kostur donjih ekstremiteta.
XI	Kosti karličnog pojasa.
XII	Karlica kao cjelina.
XIII	Kosti buta.
XIV	Kosti potkoljenice.
XV	Kosti stopala.

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 1 sat 30 minuta Vježbe: 45 min Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 1 sata 45 min	Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 18 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: prisustvo nastavi, predavanjima i vježbama.	
Konsultacije:	
Literatura: <i>Gaberc Rudolf, Plastična anatomija čovjeka. Bammes Gotteried, Die Gestalt Des Menschen, Drezden, Plastična anatomija čovjeka autora Nikola Boljević i Miloš Cimbalević</i>	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi 10 bodova. - Realizacija vježbi 40 bodova. - Završni ispit 50 bodova. - Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 51 bod	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: red.prof Slavica Gvozdenović

	Naziv predmeta:	LIKOVNA ANATOMIJA II		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	2	3	2P + 1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo, SP Vajarstvo

Akademski osnovni studijski program - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta:

Kreativna primjena znanja iz Anatomskeg crtanja u oblasti umjetnosti, kao konačan cilj.

Ishodi učenja:

1. Stvara i linijom konstruiše složenost građe čovječijeg tijela- anatomiju i pravi vezu skeltnog sistema i zglobova sa mišićnim sistemom.
2. Studiranjem – crtačkom analizom modela raspoznaje različiti izgled oblik, formu-dejstvo, funkciju, građu mišića, dekodira mišiće (mekane organe) koji obavijaju čitavi skelet osim na pojedinim mjestima i grupiše ih na mišiće glave i vrata, trupa, gornjih i donjih ekstremiteta.
3. Studiranjem akta utvrđuje razlike između muškog i ženskog, proučava “kontrapost” (model u mirovanju) ili projektuje i analizira složene pokrete koje tijelo vrši uz pomoć mišića.
4. Zaključuje da se ljudsko tijelo mijenja i podliježe promjenama, uvijek otvoreno inspirativno postaje centar interesovanja svakog umjetnioka kroz istoriju umjetnosti pa sve do danas.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: red.prof Salvica Gvozdenovic

Metod nastave i savladanja gradiva: predavanje, vježbe

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Mišićni sistem kao cjelina.
II	Mišići glave i vrata.
III	Mišići potiljka ili zadnje strane vrata.
IV	Mišići trupa.
V	Mišići leđa.
VI	Mišići gornjih ekstremiteta.
VII	Mišići ramena.
VIII	Mišići donjih ekstremiteta.
IX	Mišići buta.
X	Mišići stopala.
XI	Odnosi i razlike kod muškog i ženskog tijela.
XII	Odnos glave prema tijelu.
XIII	Ponašanje tijela kod ekvilibriotike, hodanja i trčanja.
XIV	Naša i latinska terminologija.
XV	Kreativna primjena znanja u oblasti umjetnosti.

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 1 sat 30 minuta Vježbe: 45 min Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 1 sata 45 min	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 18 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: prisustvo nastavi, predavanjima i vježbama.	
Konsultacije:	
Literatura: <i>Gaberc Rudolf, Plastična anatomija čovjeka. Bammes Gotteried, Die Gestalt Des Menschen, Drezden, Plastična anatomija čovjeka autora Nikola Boljević i Miloš Cimbaljević</i>	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi 10 bodova. - Realizacija vježbi 40 bodova. - Završni ispit 50 bodova. - Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 51 bod	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: red.prof Slavica Gvozdenović

	Naziv predmeta:	PORTFOLIO		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	IV	3	2P + 1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo

Osnovne akademske studije SP Slikarstvo, SP Vajarstvo - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: nema uslovljenosti

Ciljevi izučavanja predmeta:

Cilj predmeta je da se studenti osposobe da samostalno i profesionalno izrade svoj umjetnički portfolio i razumiju osnovne principe dobre prezentacije umjetničkog rada. Kroz primjere postavki djela savremenih umjetnika prepoznaju važnost dobre postavke radova u galerijskom ili nekom drugom prostoru, shvataju značaj apliciranja za rezidencije, konkurse i projekte za razvoj umjetničke karijere, kao i značaj artikulisanja svojih umjetničkih ideja

Ishodi učenja:

- zna da selektuje sopstvene radove i jasno i kratko obrazloži iste u umjetničkom portfolio
- zna da aplicira za rezidencijalne programe, konkurse i razumije njihov značaj u građenju umjetničke karijere
- Sposobnost samostalne pripreme i realizacije umjetničkog portfolia
- Sposobnost promišljanja prostora i načina izlaganja radova u galerijskom ili nekom drugom prostoru
- sposobnost artikulisanja idejnog koncepta i obrazlaganja sopstvenih radova

Ime i prezime nastavnika i saradnika: doc. dr Milena Jovičević, saradnik po konkursu FLU

Metod nastave i savladanja gradiva: predavanje, demonstracije, konsultacije, vježbe, samostalni rad studenata

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje - umjetnički portfolio
II	Pisanje cv, statement-a, motivacionog pisma, aplikacije za rezidencije, konkurse, grantove, projekte i sl.
III	Fotografisanje studentskih radova i priprema za umjetnički portfolio, sajt
IV	Primjeri uspješnih prezentacija i umjetničkih portfolia
V	Selektovanje radova, kratka obrazloženja sakog rada, tehnike, formata
VI	Online platforma kao moćno sredstvo u prezentaciji umjetničkog rada
VII	Izrada, analiza, korekcije
VIII	Izrada, analiza, korekcije
IX	Analiza studentskih portfoila (diskusija, korekcije)
X	Analiza studentskih portfoila, analiza postavki djela savremenih autora (diskusija, korekcije)
XI	Otvoreni studio (predstavljanje radova sa fokusom na postavku u prostoru i obrazloženje rada)
XII	Analiza postavki djela savremenih autora
XIII	Otvoreni atelje (predstavljanje studentskih radova u konkretnom prostoru ili ateljeu)
XIV	Otvoreni atelje (predstavljanje studentskih radova u konkretnom prostoru ili ateljeu)
XV	Otvoreni atelje (predstavljanje studentskih radova u konkretnom prostoru ili ateljeu)

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 1 sat 30 minuta Vježbe: 45 minuta Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 1 sata 45 min	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 24 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: prisustvo nastavi, predavanjima i konsultacijama, priprema i realizacija um. portfolia, otvoreni atelje	
Konsultacije:	
Literatura: Heather Darcy Bhandari and Jonathan Melber, ART/WORK: Everything You Need to Know (and Do) As You Pursue Your Art Career, 2009. Free Online Portfolio - wix.com www.wix.com/free-online-portfolio 45 brilliant design portfolios to inspire you Creative Bloq www.creativebloq.com/portfolios/examples-712368 https://www.portfoliobox.net/	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: - Redovnost pohađanja nastave 10 bodova. - Umjetnički portfolio sa potrebnom dokumentacijom 30 bodova - Završni ispit (Finalizacija i prezentacija rada uz detaljni elaborat) 60 bodova. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: doc. dr Milena Jovičević

	Naziv predmeta:	SKULPTURA U MATERIJALU I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	3	6	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: Vajarstvo

Osnovne akademske studije Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje(studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje i samostalan praktičan rad sa vajarskim materijalima i tehnikama. Razvijanje svijesti o cjelovitosti procesa nastanka umjetničkog djela i odgovornosti za njegovo trajanje.

Ishodi učenja:

1. Odabere adekvatne alate koji se primjenjuju za izradu skulpture u drvetu i metalu.
2. Izgradi skicu za sistematični proces realizacije skulpture u drvetu i metalu.
3. Ispituje likovne elemente i problem odnosa forme i sadržaja skulpture u drvetu i metalu.
4. Preimenuje tehnološke procese zaštite skulpture u drvetu i metalu.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Docent mr.Željko Reljić

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, konsultacije.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje, sadržaj, ciljevi izučavanja predmeta
II	Izrada skice za skulpturu u drvetu
III	Izrada skice za skulpturu u drvetu
IV	Izrada i odabir skice za skulpturu u drvetu
V	Praktična primjena alata za drvo
VI	Realizacija skulpture u drvetu
VII	Realizacija skulpture u drvetu i njena zaštita
VIII	Izrada skice za skulpturu u metalu
IX	Izrada skice za skulpturu u metalu
X	Izrada i odabir skice za skulpturu u metalu
XI	Praktična primjena alata za metal
XII	Realizacija skulpture u metalu
XIII	Realizacija skulpture u metalu
XIV	Realizacija skulpture u metalu i njena zaštita
XV	<i>Završni ispit</i>

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 6 kredita x 40/30 = 8 sati Struktura: 1sat i 30 min - predavanja 1sat i 30 min - vježbe 5 sati - samostalni rad uključujući i konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 8 sati x 16 = 128 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 6x30 = 180 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 36 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 128 sati (Nastava)+16 sati (Priprema) + 36 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe i pripremi prezentaciju na kraju semestra.

Konsultacije:

Literatura: *ISTORIJA MODERNE UMJETNOSTI – H. H. ARNASON, ISTORIJA UMJETNOSTI – H. W. JANSON, JUGOSLOVENSKA SKULPTURA 1870 – 1950 – MUZEJ SAVREMENE UMJETNOSTI, O UMETNOSTI I UMETNICIMA-SRETEN STOJANOVIĆ, A DICTIONARY OF MODERN SCULPTURE-ROBERT MAILLARD, SVET SKULPTURE-KOSTA BOGDANOVIĆ.*

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:
Ocjenjuju se: Prisustvo nastavi 10 poena,
2Kolokvijum 20 poena (10 +10)
Vježbe 50 poena
Završni ispit 20 poena

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: docent mr. Željko Reljić

	Naziv predmeta:	SKULPTURA U MATERIJALU III		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	5	6	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: Vajarstvo

Osnovne akademske studije Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje(studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: : *Proširivanje kreativnih saznanja, produbljivanje saznanja o specifičnostima materijala u kojima se istražuje i realizuje likovna forma, osposobljavanje studenata da samostalno izvedu – realizuju skulpturu u materijalu l.*

Ishodi učenja:

1. Izgradi i samostalno konstruiše skulpturu od žice.
2. Primjenjuje vještine u građenju skulpture procesom oduzimanja i dodavanja različitih materijala.
3. Rekonstruiše proces nastajanja zadate vježbe.
4. Rezimira process nastajanja skulpture u materijalu.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Docent mr.Željko Reljić

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, konsultacije.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje, sadržaj, ciljevi izučavanja predmeta
II	Slobodno građenje forme
III	Slobodno građenje forme
IV	Konstrukcija skulpture žicom
V	Konstrukcija skulpture žicom
VI	Građenje skulpture u materijalu procesom oduzimanja i dodavanja (metal)
VII	Građenje skulpture u materijalu procesom oduzimanja i dodavanja (metal)
VIII	Uloga materijala u karakteru površine
IX	Praktična primjena alata za finalnu obradu skulpture (metal)
X	Praktična primjena alata za finalnu obradu skulpture (metal)
XI	Izrada adekvatnog postamenta za skulpturu
XII	Odabir i izrada adekvatnog postamenta za skulpturu
XIII	Postavka skulpture u prostoru
XIV	Analiza i predstavljanje rada u prostoru
XV	Završni ispit

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 6 kredita x 40/30 = 8 sati Struktura: 1sat i 30 min - predavanja 1sat i 30 min - vježbe 5 sati - samostalni rad uključujući i konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 8 sati x 16 = 128 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 6x30 = 180 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 36 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 128 sati (Nastava)+16 sati (Priprema) + 36 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe i pripremi prezentaciju na kraju semestra.

Konsultacije:

Literatura: *Monografije najznačajnijih svjetskih skulptora, skulptorske biografije, katalogi skulptorskih izložbi...*

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:
Ocjenjuju se: Prisustvo nastavi 10 poena,
2Kolokvijum 20 poena (10 +10)
Vježbe20 poena
Završni ispit 50 poena

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: docent mr. Željko Reljić

	Naziv predmeta:	VAJARSTVO II		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	4	6	3P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: Vajarstvo

Osnovne akademske studije Fakultet likovnih umjetnosti- Cetinje(studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita)

Uslovljenost drugim predmetima: nema

Ciljevi izučavanja predmeta: Prosirivanje kreativnih saznanja iz oblasti: reljef, figurina, mali akt, portret sa poprsjem, srednji akt.

Ishodi učenja:

1. Napravi tehnicku konstrukciju za srednji akt.
2. Izgradi srednji akt po zivom modelu.
3. Rekonstrise proces nastajanja zadate vjezbe.
4. Pokaze process izlivanja srednjeg akta u gipsu.
5. Napravi tehnicku konstrukciju za veliki akt.
6. Izgradi veliki akt po zivom modelu.
7. Rezimira proces nastajanja akta u prirodnoj velicini po zadatoj vjezbi.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: red.prof.mr Predrag Milacic, saradnik u nastavi dr Ivana Radovanovic

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, konsultacije.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje, sadržaj, ciljevi izučavanja predmeta
II	Studija portreta sa poprsjem- rad na konstrukciji i postavka u osnovnim masama
III	Studija portretasa poprsjem kroz analizu karaktera modela.
IV	Definisanje konacne forme studije portreta sa poprsjem i odlivanje u gipsu.
V	Studija portreta s poprsjem u plitkom reljefu.
VI	Studija portreta s poprsjem u plitkom reljefu, akcenat na draperiji.
VII	Zavsetak analize i odlivanje u gipsu.
VIII	Izrada konstrukcije za srednji akt.
IX	Definisanje masa u prostoru i istrajavanje na pokretu tijela, zavisno od položaja sjedece ili stojece figure.
X	Definisanje konacne forme srednje akta i priprema za izlivanje u gipsu
XI	Izrada srednjeg akta direktno u gipsu
XII	Izrada srednjeg akta direktno u gipsu.
XIII	Izrada skica u razlicitim materijalima, eksperimenti u materijalu i dimenzijama.
XIV	Izrada skica u razlicitim materijalima, eksperimenti u materijalu i dimenzijama.
XV	<i>Završni ispit</i>

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 6 kredita x 40/30 = 8 sati Struktura: 2 sata i 15min – predavanja 1 sat i 30 min – vježbe 4sata i 55 min. - samostalni rad uključujući konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 8 sati x 16 = 128 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 6x30 = 180 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 36 sati. (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 128 sati (Nastava) + 16 sati. (Priprema) + 36sati (Dopunski rad)
Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, da kroz individualni rad i uz konsultacije sa predmetnim nastavnikom i saradnikom u nastavi, realizuje sve predviđene vježbe i pripremi prezentaciju na kraju IV semestra.	
Konsultacije:	
Literatura: Pavle Vasić, Uvod u likovne umjetnosti, izdavač: Univerzitet umjetnosti u Beogradu, 88.g; Rudolf Arnheim: Umjetnosti vizuelno opažanje, izdavač: Univerzitet umjetnosti; Priredio Radenko Mišević, izbor tekstova za izučavanje predmeta Teorija forme, izdavač: Univerzitet umjetnosti, Beograd, 89.g.; Kosta Bogdanović i Bojana Burić., Teorija forme. Izdavač: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 99.g Bogdanović, Kosta. <i>Poetika vizuelnog.</i> Beograd, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva; Novi Sad, Muzej savremene likovne umetnosti, 2005. <i>Etička kritika umetnosti</i>, priredila Aleksandra Kostić. Beograd, Fedon, 2012. Fidler, Konrad, <i>O prosuđivanju dela likovne umetnosti.</i> Beograd, BIGZ, 1980. Kandinski, Vasilij. <i>O duhovnom u umetnost.</i> Beograd, IP ESOTHERIA, 1996. Novaković, Milovan. <i>Donald Judd-izabarani spisi i razgovori.</i> Podgorica, Umjetnička biblioteka 01, 2014. Protić, Miodrag B. <i>Oblik i vreme.</i> Beograd, Nolit, 1979. Rid, Herbert. <i>Umjetnost i otuđenje.</i> Zagreb, Mladost, 1971. -----, <i>Istorija moderne skulpture.</i> Beograd, Izdavački zavod "Jugoslavija", 1966. Rilke, Rajner Marija, <i>Ogist Roden,</i> Beograd, Službeni glasnik, 2009. Volhajn, Ričard. <i>Umetnost i njeni predmeti.</i> Beograd, Clio, 2002. Vukićević, Vladimir. <i>Mišljenje i viđenje.</i> Podgorica, Univerzitet Crne Gore-FLU, 2006.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Ocjenjuju se: Prisustvo nastavi 10 poena Realizacija vježbi 40 poena Završni ispit 50 poena Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: saradnik u nastavi dr Ivana Radovanovic	

	Naziv predmeta:	VAJARSTVO-METODE UMJETNICKOG ISTRAZIVANJA MA I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	7	15	3P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: Vajarstvo

Master akademske studije Fakultet likovnih umjetnosti -Cetinje(studije traju 4 semestara, 120 ECTS kredita)

Uslovljenost drugim predmetima: *Zavrsene Osnovne studije Vajarstva*

Ciljevi izučavanja predmeta: Razvoj samostalnog vajarskog procesa.

Upoznavanje sa razlicitim vajarskim postupcima i postupno oblikovanje samostalnog izraza svakog pojedinacnog studenta.

Ishodi učenja:

1. Razvija samostalni umjetnički proces istražujući različite pristupe modelovanju forme.
2. Utvrđuje specifičnost materijala u njegovoj primjeni za određeni oblik.
3. Razvija kritičko razmišljanje o umjetničkim djelima nastalim u različitim razvojnim epohama civilizacije
4. Otkriva osnovna hemijska svojstva materijala.
5. Razlikuje vajarske tehnike i njihove mogućnosti primjene za određeni oblik.
6. Skicira predloške umjetničke ideje.
7. Traži najbolje rešenje za umjetnički rad.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: red.prof.mr Milivoje Babovic

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, konsultacije, mentorski rad.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje, sadržaj, ciljevi izučavanja predmeta.
II-XVI	Razvijanje samostalnog umjetničkog procesa istražujući različite pristupe modelovanju forme. Utvrđivanje specifičnosti materijala u njegovoj primjeni za određeni oblik. Razvijanje kritičko razmišljanje o umjetničkim djelima nastalim u različitim razvojnim epohama civilizacije. Rad na iznosenju ličnog kreativnog identiteta kroz usmenu i pismenu prezentaciju različitih skulptorskih postupaka. Analiza primjene materijala u istorijskom kontekstu. Uspostavljanje saradnje u okvirima arhitektonskih, scenskih i vizuelnih radova i njihovim prezentacijama Organizovanje istraživanja u sklopu određenog medija. <i>Zavrsni ispit.</i>
XVI	Zavrsni ispit.

Završna nedelja	Ovjera semestra.
XVII-XXI	Dopunska nastava i popravni ispitni rok.

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
15 kredita x 40/30 = 19 Struktura: 2 sata i 15 min- predavanja 1 sat i 30 min - vježbe 16 sati i 10 min - samostalni rad uključujući konsultacije	Nastava i završni ispit: 19 sati x 16= 304 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) =16 Ukupno opterećenje za predmet 15x30 = 450 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 130 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 304 (Nastava) + 15(Priprema) + 130 (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, da kroz individualni rad i uz konsultacije sa predmetnim nastavnikom i saradnikom u nastavi, realizuje sve predviđene vježbe i pripremi prezentaciju na kraju VII semestra.

Konsultacije:

Literatura:

Pavle Vasić, Uvod u likovne umjetnosti, izdavač: Univerzitet umjetnosti u Beogradu, 88.g;
Rudolf Arnheim: Umjetnosti vizuelno opažanje, izdavač: Univerzitet umjetnosti; Priredio Radenko Mišević, izbor tekstova za izučavanje predmeta Teorija forme, izdavač: Univerzitet umjetnosti, Beograd, 89.g.;
Kosta Bogdanović i Bojana Burić., Teorija forme. Izdavač: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 99.g
Bogdanović, Kosta. *Poetika vizuelnog*. Beograd, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva; Novi Sad, Muzej savremene likovne umetnosti, 2005. *Etička kritika umetnosti*, priredila Aleksandra Kostić. Beograd, Fedon, 2012.
Fidler, Konrad, *O prosuđivanju dela likovne umetnosti*. Beograd, BIGZ, 1980.
Kandinski, Vasilij. *O duhovnom u umetnost*. Beograd, IP ESOTHERIA, 1996.
Novaković, Milovan. *Donald Judd-izabarani spisi i razgovori*. Podgorica, Umjetnička biblioteka 01, 2014.
Protić, Miodrag B. *Oblik i vreme*. Beograd, Nolit, 1979.
Rid, Herbert. *Umjetnost i otuđenje*. Zagreb, Mladost, 1971.
------. *Istorija moderne skulpture*. Beograd, Izdavački zavod "Jugoslavija", 1966.
Rilke, Rajner Marija, *Ogist Roden*, Beograd, Službeni glasnik, 2009.
Sezan, Pol. *Istina u slikarstvu: pisma, izjave, svedočanstva, tragovi*. Beograd, Službeni glasnik, 2011.
Volhajn, Ričard. *Umetnost i njeni predmeti*. Beograd, Clio, 2002.
Vukićević, Vladimir. *Mišljenje i viđenje*. Podgorica, Univerzitet Crne Gore-FLU, 2006.
Kompletna stručna literatura koju posjeduje FLU Cetinje; H.Rid- Moderna skulptura, ; Likovne sveske 1-8, Univerzitet umetnosti u Beogradu, Beograd 1977. ;
Šuvaković, Miško. *Diskurzivna analiza*. Beograd, Orion Art; Beograd, Katedra za muzikologiju Fakulteta muzičke umetnosti, 2010.
Li Kuba i Džon Koking, *Metodologija izrade naučnog teksta*. Podgorica, CID, 2003.
Eko, Umberto. *Kako se piše diplomski rad*. Beograd, Narodna knjiga/Alga, 2000.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Ocjenjuju se: Prisustvo nastavi 10 poena
Realizacija vježbi 40 poena
Završni ispit 50 poena

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: saradnik dr Ivana Radovanovic

	Naziv predmeta:	VAJARSTVO-METODE UMJETNICKOG ISTRAZIVANJA MA II		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	8	15	3P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: Vajarstvo

Master akademske studije Fakultet likovnih umjetnosti -Cetinje(studije traju 4 semestara, 120 ECTS kredita)

Uslovljenost drugim predmetima: *Zavrsene Osnovne studije Vajarstva*

Ciljevi izučavanja predmeta: Razvoj samostalnog vajarskog procesa.

Upoznavanje sa razlicitim vajarskim postupcima i postupno oblikovanje samostalnog izraza svakog pojedinacnog studenta.

Ishodi učenja:

1. Razvija samostalni umjetnički proces istražujući različite pristupe modelovanju forme.
2. Utvrđuje specifičnost materijala u njegovoj primjeni za određeni oblik.
3. Razvija kritičko razmišljanje o umjetničkim djelima nastalim u različitim razvojnim epohama civilizacije
4. Otkriva osnovna hemijska svojstva materijala.
5. Razlikuje vajarske tehnike i njihove mogućnosti primjene za određeni oblik.
6. Skicira predloške umjetničke ideje.
7. Traži najbolje rešenje za umjetnički rad.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: red.prof.mr Predrag Milacic

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, konsultacije, mentorski rad.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje, sadržaj, ciljevi izučavanja predmeta.
II-XVI	Razvijanje samostalnog umjetničkog procesa istražujući različite pristupe modelovanju forme. Utvrđivanje specifičnosti materijala u njegovoj primjeni za određeni oblik. Razvijanje kritičko razmišljanje o umjetničkim djelima nastalim u različitim razvojnim epohama civilizacije. Rad na iznosenju ličnog kreativnog identiteta kroz usmenu i pismenu prezentaciju različitih skulptorskih postupaka. Analiza primjene materijala u istorijskom kontekstu. Uspostavljanje saradnje u okvirima arhitektonskih, scenskih i vizuelnih radova i njihovim prezentacijama Organizovanje istraživanja u sklopu određenog medija. <i>Zavrsni ispit.</i>
XVI	Zavrsni ispit.

Završna nedelja	Ovjera semestra.
XVII-XXI	Dopunska nastava i popravni ispitni rok.

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
15 kredita x 40/30 = 19 Struktura: 2 sata i 15 min - predavanja 1sat i 30 min - vježbe 16 sati i 10 min . - samostalni rad uključujući konsultacije	Nastava i završni ispit: 19sati x 16 =304 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 Ukupno opterećenje za predmet 15x30 = 450 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 130 (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 304(Nastava) +15 (Priprema) +130 (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, da kroz individualni rad i uz konsultacije sa predmetnim nastavnikom i saradnikom u nastavi, realizuje sve predviđene vježbe i pripremi prezentaciju na kraju VII semestra.

Konsultacije:

Literatura:

Pavle Vasić, Uvod u likovne umjetnosti, izdavač: Univerzitet umjetnosti u Beogradu, 88.g;
Rudolf Arnheim: Umjetnosti vizuelno opažanje, izdavač: Univerzitet umjetnosti; Priredio Radenko Mišević, izbor tekstova za izučavanje predmeta Teorija forme, izdavač: Univerzitet umjetnosti, Beograd, 89.g.;
Kosta Bogdanović i Bojana Burić., Teorija forme. Izdavač: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 99.g
Bogdanović, Kosta. *Poetika vizuelnog*. Beograd, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva; Novi Sad, Muzej savremene likovne umetnosti, 2005. *Etička kritika umetnosti*, priredila Aleksandra Kostić. Beograd, Fedon, 2012.
Fidler, Konrad, *O prosuđivanju dela likovne umetnosti*. Beograd, BIGZ, 1980.
Kandinski, Vasilij. *O duhovnom u umetnost*. Beograd, IP ESOTHERIA, 1996.
Novaković, Milovan. *Donald Judd-izabarani spisi i razgovori*. Podgorica, Umjetnička biblioteka 01, 2014.
Protić, Miodrag B. *Oblik i vreme*. Beograd, Nolit, 1979.
Rid, Herbert. *Umjetnost i otuđenje*. Zagreb, Mladost, 1971.
----- . *Istorija moderne skulpture*. Beograd, Izdavački zavod "Jugoslavija", 1966.
Rilke, Rajner Marija, *Ogist Roden*, Beograd, Službeni glasnik, 2009.
Sezan, Pol. *Istina u slikarstvu: pisma, izjave, svedočanstva, tragovi*. Beograd, Službeni glasnik, 2011.
Volhajn, Ričard. *Umetnost i njeni predmeti*. Beograd, Clio, 2002.
Vukićević, Vladimir. *Mišljenje i viđenje*. Podgorica, Univerzitet Crne Gore-FLU, 2006.
Kompletna stručna literatura koju posjeduje FLU Cetinje; H.Rid- Moderna skulptura, ; Likovne sveske 1-8, Univerzitet umetnosti u Beogradu, Beograd 1977. ;
Šuvaković, Miško. *Diskurzivna analiza*. Beograd, Orion Art; Beograd, Katedra za muzikologiju Fakulteta muzičke umetnosti, 2010.
Li Kuba i Džon Koking, *Metodologija izrade naučnog teksta*. Podgorica, CID, 2003.
Eko, Umberto. *Kako se piše diplomski rad*. Beograd, Narodna knjiga/Alga, 2000.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Ocjenjuju se: Prisustvo nastavi 10 poena
Realizacija vježbi 40 poena
Završni ispit 50 poena

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: saradnik dr Ivana Radovanovic

	Naziv predmeta:	PROJEKTOVANJE		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	5	3	2P + 1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Vajarstvo

Akademski osnovni studijski program Vajarstvo - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj predmeta je sticanje i razvijanje sposobnosti sagledavanja oblika i prostora, i osnovnih geometrijskih problema. Upoznavanje studenata sa softverskim paketima za projektovanje i ovladavanje osnovama modelovanja.

Ishodi učenja:

Student je po položenom ispitu sposoban da sagleda prostor i predmete i da ih prikaže u različitim projekcijama.
 Student zna da upotrebi prikladnu razmjernu i da prilagodi perspektivne elemente prema predmetu ili prostoru koji prikazuje, i omogući bolji uvid u enterijer i eksterijer.
 Student vlada tehnikama izrade dokumentacije na računaru u odgovarajućim softverskim paketima.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Profesor i saradnik UCG

Metod nastave i savladanja gradiva: predavanje, demonstracije, samostalni rad studenata

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje.
II	Upoznavanje sa osnovama projektovanja.
III	Upoznavanje sa osnovama projektovanja.
IV	Upoznavanje sa osnovama projektovanja.
V	Upoznavanje sa softverom
VI	Upoznavanje sa softverom
VII	Layout
VIII	Konstruisanje prostora.
IX	Konstruisanje predmeta.
X	Projekcije.
XI	Materijali.
XII	Svijetlo.
XIII	Render
XIV	Konsultacije
XV	Konsultacije

Opterećenje studenata:
Nedjeljno

3 kredita x 40/30 = 4 sata

Struktura:

Predavanja: 1 sat 30 minuta

Vježbe: 45 min

Ostale nastavne aktivnosti:

Individualni rad studenata: 1 sata 45 min

U toku semestra

Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64

Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera)

2 x (4 sata) = 8 sati

Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati

Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 18 sata (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti)

Struktura opterećenja:

64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: prisustvo nastavi, predavanjima i konsultacijama	
Konsultacije:	
Literatura: Interior Design Visual Presentation: A Guide to Graphics, Models & Presentation Techniques, Mitton Maureen, Wiley, 2004 ПЕРСПЕКТИВА, Петар Анагности, Научна књига, Београд, 1985 Making and Breaking the Grid - Timothy Samara, Rockport Publicshers, 2002	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: - Redovnost pohađanja nastave 10 bodova. - Kvalitet učešća u nastavi 20 bodova. - Realizacija projekta 40 bodova. - Završni ispit 30 bodova. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Profesor UCG

	Naziv predmeta:	SKULPTURA U MATERIJALU II		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	4	6	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: Vajarstvo

Osnovne akademske studije Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje(studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje i samostalan praktičan rad sa vajarskim materijalima i tehnikama. Razvijanje svijesti o cjelovitosti procesa nastanka umjetničkog djela i odgovornosti za njegovo trajanje.

Ishodi učenja:

1. Odabere adekvatne alate koji se primjenjuju za izradu skulpture u materijalu..
2. Izgradi skicu za sistematični proces realizacije skulpture u poliesteru i kamenu .
3. Ispituje likovne elemente i problem odnosa forme i sadržaja skulpture u poliesteru i kamenu.
4. Preimenuje tehnološke procese zaštite skulpture u poliesteru i kamenu.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Docent mr.Željko Reljić

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, konsultacije.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje, sadržaj, ciljevi izučavanja predmeta
II	Izrada skice za skulpturu u poliesteru
III	Izrada skice za skulpturu u poliesteru
IV	Izrada i odabir skice za skulpturu u poliesteru
V	Praktična primjena alata za poliester
VI	Realizacija skulpture u poliesteru
VII	Realizacija skulpture u poliesteru i njena zaštita
VIII	Izrada skice za skulpturu u kamenu
IX	Izrada skice za skulpturu u kamenu
X	Izrada i odabir skice za skulpturu u kamenu
XI	Praktična primjena alata za kamen
XII	Realizacija skulpture u kamenu
XIII	Realizacija skulpture u kamenu
XIV	Realizacija skulpture u kamenu i njena zaštita
XV	<i>Završni ispit</i>

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 6 kredita x 40/30 = 8 sati Struktura: 1sat i 30 min - predavanja 1sat i 30 min - vježbe 5 sati - samostalni rad uključujući i konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 8 sati x 16 = 128 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 6x30 = 180 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 36 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 128 sati (Nastava)+16 sati (Priprema) + 36 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe i pripremi prezentaciju na kraju semestra.

Konsultacije:

Literatura: *ISTORIJA MODERNE UMJETNOSTI – H. H. ARNASON, ISTORIJA UMJETNOSTI – H. W. JANSON, JUGOSLOVENSKA SKULPTURA 1870 – 1950 – MUZEJ SAVREMENE UMJETNOSTI, O UMETNOSTI I UMETNICIMA-SRETEN STOJANOVIĆ, A DICTIONARY OF MODERN SCULPTURE-ROBERT MAILLARD, SVET SKULPTURE-KOSTA BOGDANOVIĆ.*

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Ocjenjuju se: Prisustvo nastavi 10 poena,
2Kolokvijum 20 poena (10 +10)
Vježbe20 poena
Završni ispit 50 poena

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: docent mr. Željko Reljić

	Naziv predmeta:	OSNOVI LIKOVNIH ELEMENATA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	2	2	2V

Studijski programi za koje se organizuje: SP SLIKARSTVO, SP GRAFIČKI DIZAJN, SP VAJARSTVO
Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Osposobljavanje studenata sa osnovnim elementima u oblikovanju likovnih djela

Ishodi učenja: Po završetku ovog predmeta student će biti sposoban da:

1. Unaprijeđuje stvaralačko mišljenje i estetske kriterijume.
2. Razvija analitički pristup umetničkim ostvarenjima.
3. Analizira umjetničko delo na osnovu teorije umetnosti.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. Rajko Todorović

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, diskusije, individualni rad studenta.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Elementi kompozicije
II	Valer.
III	Tamno svijetlo.
IV	Boja.
V	Zakovitosti bojenih odnosa.
VI	Umjetnost boje, (Itt, Albers)
VII	Kontrasti boja.
VIII	Simbolika boja.
IX	Svjetlost.
X	Ritam.
XI	Simetrija-asimetrija.
XII	Pokret, ravnoteža.
XIII	Kreativna kompozicija.
XIV	Izraz i stil.
XV	Završni ispit.

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
2 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 1 sat 30 min Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 2 sata i 30 minuta	Nastava i završni ispit: (4 sata.) x 16 = 64. Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 24 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava) +8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Prisustvo u nastavi i realizacija nastavnih zadataka.

Literatura:

Pavle Vasić, Uvod u likovne umjetnosti, izdavač: Univerzitet umjetnosti u Beogradu, 88.g.; Rudolf Arnheim: Umjetnosti vizuelno opažanje, izdavač: Univerzitet umjetnosti; Priredio Radenko Mišević, izbor tekstova za izučavanje predmeta Teorija forme, izdavač: Univerzitet umjetnosti, Beograd, 89.g.; Kosta Bogdanović i Bojana Burić, Teorija forme. Izdavač: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 99.g; Pol Kle, Zapisi o umjetnosti, Ezoterija, Beograd, 1998. Vasilij Kandinski, O duhovnom u umjetnosti, Ezoterija, Beograd 2004; Interaction of Color, Josef Albers, Yale, 1963.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Redovnost: 10 bodova

Aktivnost : 30 bodova

Završni ispit: 60 bodova.

Prelazna ocjena 51 bod. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)**Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke:**

	Naziv predmeta:	SKULPTURA U KAMENU		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	5	5	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: Vajarstvo

Osnovne akademske studije Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje(studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: : *Proširivanje kreativnih saznanja, produbljivanje saznanja o specifičnostima kamena u kojem se istražuje i realizuje likovna forma, osposobljavanje studenata da samostalno izvedu – realizuju skulpturu u materijalu – kamen.*

Ishodi učenja:

1. Odabere aktuelni materijal za postizanje željenog umjetničkog cilja.
2. Izradi skicu za sistematski proces realizacije skulpture u kamenu.
3. Ispituje likovne probleme odnosa forme i sadržaja.
4. Komponuje skulpturalnu formu u zadatom prostoru.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: red.prof.mr Predrag Milačić

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, konsultacije.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje, sadržaj, ciljevi izučavanja predmeta
II	Prijedlog koncepta rada.Razrada skica kroz različite materijale i tehnike
III	Razrada skica kroz različite materijale i tehnike
IV	Izrada skica .Forme prilagođene materijalu. Priprema za izvođenjeskulpture u kamenu.
V	Izrada skulpture u kamenu / vježba I
VI	Izrada skulpture u kamenu /vježba I
VII	Izrada skulpture u kamenu /vježba I
VIII	Priprema skice (portret) i punktirke
IX	Praktična primjena alata i punktirke za kamen
X	Izrada skulpture u kamenu procesom prenošenja / vježba II
XI	Izrada skulpture u kamenu procesom prenošenja / vježba II
XII	Izrada skulpture u kamenu procesom prenošenja / vježba II
XIII	Izrada skulpture u kamenu procesom prenošenja / vježba II
XIV	Izrada skulpture u kamenu procesom prenošenja / vježba II
XV	<i>Završni ispit</i>

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 5 kredita x 40/30 = <u>6 sata 40 min</u> Struktura: 1 sat i 30 min predavanja 1 sat i 30 min - vježbe 3 sata i 40 min. - samostalni rad uključujući konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 6 (sati 40 min.) x 16 = 106 sati 7 min Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (6 sati 40 min) = <u>13 sati 20 min.</u> Ukupno opterećenje za predmet 5x30 = 150 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 30 sati 33 min.</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 106 sati 7 min. (Nastava) + 13 sati 20 min. (Priprema) + 30 sati 33 min. (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe i pripremi prezentaciju na kraju semestra.

Konsultacije:

Literatura: Percy,H.M., *New Materials in Sculpture*, A.T., London,1990.;Penny, *Materials of Sculpture*,Yale Univerzity Press, NH, London, 1993; Wagner, M..*Das Material der Kunst*, Siegle, Munchen,2002.; Rayn, W., *Properties of Ceramic Raw Materials*, PPO, NY, 1997.; *Sculpture from antiquity to the middle ages- Georges Duby and Jan luc Daval TASCHEN 1999.*; *Sculpture from the renaissance to the present day- B.Ceisson TASCHEN 1999.*; Luis Cane-*Sculptures I, II - Isabelle Sodelman, Paris 1991.*; *Kompletna strucna literatura koju posjeduje FLU Cetinje; H.Rid- Moderna skulptura, ; Likovne sveske 1-8, Univerzitet umetnosti u Beogradu, Beograd 1977. ;*

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Ocjenjuju se: Prisustvo nastavi 10 poena,
2Kolokvijum 20 poena (10 +10)
Vježbe20 poena
Završni ispit 50 poena

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: docent mr. Željko Reljić

Naziv predmeta: ENGLESKI JEZIK 3				
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
	Obavezan	III	2	2P+1V

Stu Studijski program za koji se organizuje: Osnovni akademski studij **Likovne akademije** (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita)

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima, ali je poželjno da studenti imaju znanje opšteg jezika na nivou B2.1, te položen *Engleski jezik 2* kako bi koristili uspješno usvojenu stručnu terminologiju za savladavanje zahtjevnijih stručnih sadržaja na engleskom jeziku

Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj ovog predmeta je da studenti nastave sa ovladavanjem stručne terminologije na engleskom jeziku iz oblasti likovne umjetnosti uopšte, i iz oblasti slikarstva, vajarstva, grafike i grafičkog dizajna specifično, razumiju složenije stručne tekstove, i daju svoje mišljenje kroz diskusiju na stručne teme

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Dragana Čarapić

Metodi nastave i savladavanja gradiva: Kratki uvod u odgovarajuće jezičke sadržaje, uz maksimalno učešće studenata u raznim vrstama pismenih i usmenih vježbi; samostalno, u paru, u grupi; diskusije

SADRŽAJ PREDMETA:

Pripremna nedjelja	Preparation and semester enrolment
I nedjelja	Describing shapes; Function: Expressing doubt; Describing light; Function: Identifying an error
II nedjelja	Describing colour; Function: Making a suggestion; Describing placement; Function: Asking for an Opinion
III nedjelja	Describing style; Function: Disagreeing with an opinion; Physical materials; Function: Adding information
IV nedjelja	Physical materials 2; Function: Making an apology; Electronic equipment 1; Function: Making a comparison
V nedjelja	Electronic equipment 2; Function: Reacting to good news; Basic actions 1; Function: Talking about deadlines
VI nedjelja	Basic actions 2; Function: Introducing a problem; Sketches and drawings; Function: Asking about completion
VII nedjelja	Mid-term test
VIII nedjelja	Applied arts; Function: Identifying a main idea; Graphic arts; Function: Providing reasons
IX nedjelja	Fine arts; Function: Asking about location; Art Movements; Functions: Describing expectations
X nedjelja	Photography 1; Functions: Making a prediction; Photography 2; Function: Describing appropriate users;
XI nedjelja	Photo editing 1; Function: Recommending an action not be taken; Photo editing 2; Function: Making suggestions
XII nedjelja	Fonts 1; Function: Asking for an opinion; Fonts 2; Function: Confirming a prediction
XIII nedjelja	Type and lettering; Function: Making an appointment; Web design 1; Function: Talking about goals;
XIV nedjelja	Web; design 2; Overview and preparation for the Final Exam
XV nedjelja	Final Exam

OPTEREĆENJE STUDENATA PO PREDMETU:

<i>Nedjeljno</i>	<i>U toku semestra</i>
2 kredita x 40/30 = 2 sati i 40 minuta Struktura: 2 sati predavanja 2 sati vježbi 0 sati individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije	Nastava i završni ispit: (2 sati i 40 minuta) x 16 = 42 sati i 40 minuta Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2 x (2 sati i 40 minuta) = 5 sati i 20 minuta Ukupno opterećenje za predmet: 2 x 30 = 60 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati. Struktura opterećenja: 42 sati i 40 minuta (nastava) + 5 sati i 20 minuta (priprema) + 12 sati (dopunski rad)

Navesti obaveze studenta u toku nastave: Pohađanje nastave i izrada kolokvijuma i završnog ispita. Nastavnik može da odredi druge obaveze u obliku domaćih zadataka, prezentacija i sl.

Literatura: Virginia Evans, Jenny Dooley, Henrietta P. Rogers: Art and Design, Career Paths, Express Publishing 2013

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

prisustvo nastavi: 7 bodova (14 nedjelja x 0.5 poena na svako prisustvo)
prezentacija: 7 poena
kolokvijum – 36 bodova
završni ispit – 50 bodova
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 bodova

Posebnu naznaku za predmet: draganac@ac.me

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: dr Dragana Čarapić

Napomena:

Ishodi učenja: Nakon položenog ispita student će moći da upotrebljava usvojenu složeniju stručnu terminologiju iz oblasti likovne umjetnosti uopšteno i konkretno iz slikarstva, vajarstva, grafike i grafičkog dizajna u dužim iskazima, razumije pisani ili usmeni govor na teme iz oblasti istorije likovne umjetnosti na višem srednjem nivou, analizira pisani ili izgovoreni tekst na višem srednjem nivou. Student takođe treba da je u stanju da samostalno uz greške koje ne ometaju komunikaciju izražava vlastite stavove i ideje kako na opšte tako i na stručne teme

	Naziv predmeta:	TEORIJA FORME		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	1	2	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo, SP Vajarstvo, SP Grafički dizajn

Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Razvijanje osjećaja i sposobnosti shvatanja prostora i komponovanja. Poznavanje glavnih elemenata i njihovih izražajnih mogućnosti u okviru cjeline likovnog djela.

Ishodi učenja: Po završetku predmeta student će biti sposoban da:

1. Razvije osjećaj sposobnosti shvatanja prostora i komponovanja.
2. Primijeni stečena znanja za razumevanje umetničkih procesa i estetskog istraživanja.
3. Povezuje ličnu umetničku praksu na formalnom i značenjskom nivou.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. Rajko Todorović

Metod nastave i savladanja gradiva: predavanje, demonstracije, samostalni rad studenata

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodne napomene o oblikovanju.
II	Zakovitosti vizuelnog opažanja.
III	Psihologija vizuelnog opažanja (Rudolf Arnhakm).
IV	Prostor i komponovanje.
V	Svjetlosti i oblikovanje,
VI	Kompozicija.
VII	Forma i sadržaj.
VIII	Linija kao graditelj forme.
IX	Linija – tipovi linija.
X	Oblik.
XI	Geometrijski oblici.
XII	Površina, proporcije.
XIII	Površina, prostor, perspektiva.
XIV	Karakter oblika.
XV	Materijal i tekstura u slikarstvu i skulpturi

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
2 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 1 sat i 30 minuta Individualni rad studenata: 2 sata i 30 minuta	Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 24 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: prisustvo nastavi, predavanjima.

Literatura: Pavle Vasić, Uvod u likovne umjetnosti, izdavač: Univerzitet umjetnosti u Beogradu, 88.g.; Rudolf Arnhajm: Umjetnosti vizuelno opažanje, izdavač: Univerzitet umjetnosti; Priredio Radenko Mišević, izbor tekstova za izučavanje predmeta Teorija forme, izdavač: Univerzitet umjetnosti, Beograd, 89.g.; Kosta Bogdanović i Bojana Burić, Teorija forme. Izdavač: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 99.g; Pol Kle, Zapis o umjetnosti, Ezoterija, Beograd, 1998. Vasilij Kandinski, O duhovnom u umjetnosti, Ezoterija, Beograd 2004; Interaction of Color, Josef Albers, Yale,1963.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Redovnost: 10 bodova

Aktivnost : 30 bodova

Završni ispit: 60 bodova.

Prelazna ocjena 51 bod. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke:

Naziv predmeta: ENGLISKI JEZIK 4				
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
	Obavezan	IV	2	2P+1V

Stu Studijski program za koji se organizuje: Osnovni akademski studij **Likovne akademije** (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita)

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima, ali je poželjno da studenti imaju znanje opšteg jezika na nivou B2.2, te položen *Engleski jezik 4* kako bi koristili uspješno usvojenu stručnu terminologiju za savladavanje zahtjevnijih stručnih sadržaja na engleskom jeziku

Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj ovog predmeta je da studenti nastave sa ovladavanjem stručne terminologije na engleskom jeziku iz oblasti likovne umjetnosti uopšte, i iz oblasti slikarstva, vajarstva, grafike i grafičkog dizajna specifično (dakle da konsoliduju i dopune znanje stečeno kroz predmet *Engleski jezik 3*), da razumiju složene stručne tekstove, i samostalno i samouvjereno iznose svoje mišljenje i kreativne ideje kroz diskusiju na stručne teme. Takođe, cilj je da se znanje opšteg engleskog jezika osvježi i poboljša.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Dragana Čarapić

Metodi nastave i savladavanja gradiva: Kratki uvod u odgovarajuće jezičke sadržaje, uz maksimalno učešće studenata u raznim vrstama pismenih i usmenih vježbi; samostalno, u paru, u grupi; diskusije

SADRŽAJ PREDMETA:

Pripremna nedjelja	Preparation and semester enrolment
I nedjelja	Layout 1; Function: Describing limitations; Layout 2; Function: Assigning tasks
II nedjelja	DTP 1; Function: Discussing pros and cons; DTP 2; Function: Expressing sympathy
III nedjelja	CAD (auto CAD); Function: Discussing familiarity; Education 1; Function: Describing experience
IV nedjelja	Education 2; Function: Expressing disappointment; Business types; Function: Asking for details
V nedjelja	Motion design; Function: Asking for a recommendation; Editorial design; Function: Giving a reminder
VI nedjelja	Corporate design; Function: Making a correction; Music industry design; Function: Checking for understanding
VII nedjelja	Mid-term test
VIII nedjelja	Video games design; Function: Describing pros and cons; Environmental design; Function: Describing consequences
IX nedjelja	Interior design; Function: Describing order of events; Fashion design; Function: Giving advice
X nedjelja	Interactive design; Function: Requesting more information; Visual images
XI nedjelja	Functions of the images; Plastic arts; Images and styles; Painting and sculpture: a timeline
XII nedjelja	Photography; Photography in history
XIII nedjelja	Photojournalism; Electronic art
XIV nedjelja	Multimedia and art; General Overview
XV nedjelja	Final Exam

OPTEREĆENJE STUDENATA PO PREDMETU:

<i>Nedjeljno</i>	<i>U toku semestra</i>
2 kredita x 40/30 = 2 sati i 40 minuta Struktura: 2 sati predavanja 2 sati vježbi 0 sati individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije	Nastava i završni ispit: (2 sati i 40 minuta) x 16 = 42 sati i 40 minuta Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2 x (2 sati i 40 minuta) = 5 sati i 20 minuta Ukupno opterećenje za predmet: 2 x 30 = 60 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati. Struktura opterećenja: 42 sati i 40 minuta (nastava) + 5 sati i 20 minuta (priprema) + 12 sati (dopunski rad)

Naveći obaveze studenta u toku nastave: Pohađanje nastave i izrada kolokvijuma i završnog ispita. Nastavnik može da odredi druge obaveze u obliku domaćih zadataka, prezentacija i sl.

Literatura: Virginia Evans, Jenny Dooley, Henrietta P. Rogers: *Art and Design, Career Paths*, Express Publishing 2013, Maria de los Angeles de Rueda, Flavia Pittela: *Visual Arts and Communication*, Richmond Publishing

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

prisustvo nastavi – 7 bodova (14 nedjelja x 0.5 poena na svako prisustvo)
prezentacija: 7 bodova
kolokvijum – 36 bodova
završni ispit – 50 bodova
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 bodova

Posebnu naznaku za predmet: draganac@ac.me

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: dr Dragana Čarapić

Napomena:

Ishodi učenja: Nakon položenog ispita student će moći da samopouzdanom upotrebljava usvojene veoma složene opšte jezičke konstrukcije i složeniju stručnu terminologiju iz oblasti likovne umjetnosti uopšteno, i konkretno iz oblasti slikarstva, vajarstva, grafike i grafičkog dizajna u dugim izlaganjima i diskusijama, razumije složen pisani tekst ili usmeni govor na opšte teme i teme iz oblasti istorije likovne umjetnosti na naprednom nivou.

	Naziv predmeta:	DIZAJN I MARKETING		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Izborni	5	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Grafički Dizajn Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.
Ciljevi izučavanja predmeta: Da se studenti upoznaju sa osnovnim postavkama teorije i prakse marketinga i savremenog tržišnog načina privređivanja. Da prepoznaju značaj relacija marketinga i dizajna, i obratno.
Ishodi učenja: - Razumiju suštinu marketinga kao poslovne logike, odnosno filozofije, posebno sa aspekta značaja i uloge potrošača/konzumenta kao polazne i završne tačke marketinga. - Razumiju dizajn njegovu ulogu u marketing i komunikacionim strategijama i bitne komponente za ostvarenje konkurentne prednosti u očima potrošača (specifičnostiveza i odnos marketinga i dizajna) - Primjenjuju metode istraživanja kao putokaz za primjenu i kontrolu marketing i komunikacionih strategija i dizajna kao njihove značajne komponente. - Analiziraju adekvatnu primjenu marketing metoda u odnosu na određeni dizajn proizvod.
Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. dr Milorad Jovović (EF UCG), mr Dejan Draško i vć - saradnik
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, studije slučaja, seminarski rad, domaći rad.

Plan i program rada:	
nedjelja	
I	Upoznavanje sa nastavnim sadržajem i pravilima polaganja ispita
II	Razumijevanje marketinga (nastanak, logika i principi) i uloge dizajna u organizacijama
III	Razumijevanje potrošača
IV	Marketing istraživanja/ Osluškiivanje tržišta
V	Ponudavijednosti i pružanje vrhunskog iskustva/zadovoljstva – osnovkonkurentnosti
VI	Integralne marketing komunikacije
VII	Brend (izgradnja, razvoj, pozicioniranje, lojalnost)
VIII	Prezentacija i analizazadatka – Domaći rad
IX	Dizajn u funkcijimrketinga, marketing u funkcijidizajna
X	Dizajn kao duša savremenogpreduzeća
XII	Istraživanje potrošača u funkcijidizajna
XII	Dizajn u funkcijistvaranja iskustva koje se pamti
XIII	Dizajn u funkcijibrenda
XIV	Dizajn kao element organizacione kulture preduzeća
XV	Završni ispit sa prezentacijom domaćeg rada

Opterećenje studenata:	
Nedjeljno 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 2 časa Vježbe: 1 čas Samostalan rad uključujući i konsultacije: 1 sat i 45 min	U toku semestra Nastava i završni ispit: 4 sata x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 satq) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 18 sati (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 90 sati (Nastava) + 8 sati (Priprema) + 18 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Obavezastudenta je da tokomsemestra, krozrazličitukombinacijuaktivnosti, prikupi minimum 50 poenakako bi položioispit.
Konsultacije:
Literatura: Kotler, Philip, Keller Kevin Lane, <i>Marketing menadžment</i> – 12. izdanje, Data status, Beograd, 2006; Čičić M., Husić M., Kukić S., <i>Ponašanje potrošača</i> , Ekonomskifakultet, Sveučilište u Mostaru, 2009; Tom Peters: Design, DK London 2005
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Aktivnostnačas: 20 poena Domaći rad: 20 poena Seminarski rad: 10 poena Pismeniispit: 20 poena Završniispit: 30 poena <i>Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.</i>
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. dr Milorad Jovović,prof. mr Ana Matić
Dodatne informacije o predmetu: Seminarski rad povezan sa uže stručnim dizajnerskim predmetima.

	Naziv predmeta:	ISTORIJA UMJETNOSTI I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	1	2	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP SLIKARSTVO, SP VAJARSTVO, SP GRAFIKČKI DIZAJN
Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje sa razvojem umjetnosti od praistorije do srednjeg vijeka.

Ishodi učenja: Po završetku predmeta, student će biti osposobljen da:

1. Govori o počecima likovne umjetnosti i njenom razvoju od praistorije do srednjeg vijeka.
2. Navede reprezentativna djela umjetnosti obuhvaćenog perioda.
3. Objasni društvene okolnosti u kojim je nastala umjetnost od praistorije do srednjeg vijeka.
4. Razmatra stilske karakteristike i osobenosti u umjetničkim djelima od praistorije do kasne antike u pisanoj/usmenoj formi.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Doc dr. Aleksandar Čilikov; mr.Slađana Žunjić-saradnik

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, kolokvijumi, seminarski radovi, stručne ekskurzije.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Pojam, karakter i ciljevi istorije umjetnosti kao nauke. Hronologija umjetničkih epoha, stilova i pravaca.
II	Praistorijska umjetnost-opšti pojmovi.Umjetnost Neolita. Magija i animizam.
III	Nastanak i karakter prvih civilizacija. Mesopotamske umjetničke kulture.
IV	Arhitektura, slikarstvo, skulptura i primijenjena umjetnost mesopotamskih prostora.
V	Egipatska umjetnost. Egipatska arhitektura.
VI	Egipatska skulptura. Egipatsko slikarstvo i primijenjena umjetnost.
VII	Umjetnička kultura Krita i Mikene. Arhitektura, slikarstvo, skulptura, primijenjena umjetnost
VIII	Umjetnost Antičke Grčke. Arhitektura Antičke Grčke.
IX	Skulptura Arhajskog i predklasičnog doba.
X	Skulptura Klasičnog doba i Helenističke epohe.
XI	Kolokvijum
XII	Slikarstvo i primijenjena umjetnost Antičke Grčke. Slikarstvo vaza.
XIII	Etrurska umjetnost. Arhitektura, skulptura, slikarstvo, primijenjena umjetnost.
XIV	Umjetnost Antičkog Rima. Rimska arhitektura i skulptura.
XV	Rimsko slikarstvo i primijenjena umjetnost.

Opterećenje studenata:

Nedjeljno	U toku semestra
3 kredita x 40/30 = 4 sati Struktura: Predavanja: 1sat i 30 minuta Samostalni rad studenta: 2 sata i 30 minuta.	Nastava i završni ispit: 4 sati x 16 = 64sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad od 0 do 24 sati Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+16 sati (Priprema) + 24 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Prisustvo u nastavi, obavezan esej.

Literatura: : Đ. Piskeli: *Opšta istorija umjetnosti*; Janson: *Opšta istorija umjetnosti*. Literatura posebno za svaku temu

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Redovnost i aktivnost : 20 bodova. Vježbe do: 20 bodova;Esej: 10 bodov.;Završni ispit: 50 bodova.
Prelazna ocjena 51 bod

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Doc dr. Aleksandar Čilikov

	Naziv predmeta:	ISTORIJA UMJETNOSTI II		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	2	2	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP SLIKARSTVO, SP VAJARSTVO, SP GRAFIKČKI DIZAJN
Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje sa umjetnošću srednjeg vijeka i društvenim okolnostima u kojima je nastala.

Ishodi učenja: Po završetku predmeta, student će biti osposobljen da:

1. Navede reprezentativna djela umjetnosti i arhitekture obuhvaćenog perioda.
2. Objasni društvene okolnosti u kojim je nastala umjetnost srednjeg vijeka.
3. Procijeni stilsku pripadnost i porijeklo umjetničkog djela obuhvaćenog perioda.
4. Razmatra stilske karakteristike umjetnosti od ranog srednjeg vijeka do renesanse

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Doc dr. Aleksandar Čilikov; mr.Slađana Žunjić-saradnik

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, kolokvijumi, seminarski radovi, stručne ekskurzije.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	RANOHRISĆANSKA UMJETNOST: nastanak i karakter hrišćanske religije; struktura biblije kao izvora za umjetničke teme; umjetnost katakombi; arhitektura i primijenjena umjetnost.
II	VIZANTIJSKA UMJETNOST: formiranje crkvene organizacije; hronologija i karakter umjetnosti Vizantije i ostalih istočnoevropskih prostora.
III	VIZANTIJSKA IKONOGRAFIJA i SLIKARSTVO: biblija kao glavni izvor umjetničkih tema; crkvena literatura; umjetnički priučnici; kanonske koncepcije; hronologija, mozaik, freske, ikone, minijatura; ranovizantijski mozaici; pregled značajnih spomenika
IV	VIZANTIJSKA ARHITEKTURA: koncepcije hrišćanskih hramova; manastirski kompleksi; Sv.Sofija u Konstantinopolju; svetovna arhitektura; pregled značajnih spomenika.
V	UMJETNOST ZEMALJA VIZANTIJSKOG CIVILIZACIJSKOG KRUGA: Balkan, Rusija, Jermenija.
VI	UMJETNOST SREDNJOVJEKOVNE SRBIJE: arhitektura, slikarstvo, primijenjena umjetnost.
VII	KOLKOVIJUM
VIII	ZAPADNOEVROPSKA UMJETNOST SREDNJEG VIJEKA: proces formiranje, karakter i hronologija; pregled epoha; zapadnoevropska ikonografija; pregled literature.
IX	PREROMANIKA KAROLONIŠKOG, OTONSKOG I MEROVINŠKOG DOBA; OSNOVNI ELEMENTI FORMIRANJA ROMANIČKE UMJETNOSTI.
X	ROMANIKA: karakteristike romaničke arhitekture i skulpture; pregled spomenika.
XI	GOTIKA: proces formiranja, karakter i hronologija gotičke epohe; osnovni elementi umjetničke kulture.
XII	GOTIČKA ARHITEKTURA I SKULPTURA: koncepcija gotičke katedrale; koncepcija gotičke skulpture; pregled spomenika.
XIII	GOTIČKO SLIKARSTVO I PRIMIJENJENA UMJETNOST: umjetnost vitraža, štafelajno slikarstvo; minijatura, zlatarstvo, duborez, tekstil.
XIV	KOLKOVIJUM.
XV	Evropska kultura u osvit Renesanse.

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
3 kredita x 40/30 = 4 sati Struktura: 1 sata i 30 min. - predavanja 2 sata i 30 min. - samostalni rad studenta	Nastava i završni ispit: 4 sati x 16 = 64 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad od 0 do 20 sati Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+16 sati (Priprema) + 20 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Prisustvo u nastavi, obavezan esej.

Literatura: : Đ. Piskeli: *Opšta istorija umjetnosti*; Janson: *Opšta istorija umjetnosti*. Literatura posebno za svaku temu

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Interesovanje: 10 poena

Esej: 30 poena

Testovi 20 poena.

Završni ispit: 40 poena.

Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi minimum 51 poena

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: *Doc dr. Aleksandar Čilikov*

	Naziv predmeta:	Propusna i ravna stampa		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Izborni	6	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje:

Osnovne studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje, studijski program Slikarstvo – Modul : Grafika

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: *Savremeni tehnološki postupci u realizaciji Grafike.*

Ishodi učenja:

Po završetku ovog predmeta, student će biti osposobljen da:

1. Definiše tehnološke postupke tehnika propusne i ravne štampe.
2. Analizira materijale u tehnici propusne i ravne štampe : matrice, papir, boju, crtački pribori i alate.
3. Primjenjuje kombinovane postupke u crno-bijeloj štampi i visebojnoj štampi, u tehnikama ravne i propusne stampe.
4. Kombinuje procese propusne i ravne stampe sa klasičnim tehnikama, u eksperimentalnim postupcima i vježbama.

Ime i prezime nastavnika i saradnika:

Metod nastave i savladanja gradiva: *Predavanja, rad u ateljeu, korektura, korišćenje potrebne bibliotekarske video i fotodokumentacije.*

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Osnovni kombinovani postupci ravne štampe (litografije).
II	Materijali: litografski kamen, folija, papir, boja i crtački pribori i alati.
III	Osnovni kombinovani postupci (crnobijela štampa).
IV	Osnovni kombinovani postupci (višebojna štampa).
V	Kombinovani postupci (litografija, fotolitografija).
VI	Algrafija.
VII	Složeni postupci i kombinacije ravne štampe.
VIII	Kombinacija tehnika ravne stampe sa drugim tehnikama
IX	Propusna štampa-SVILOTISAK.
X	Materijali: svila, boja, emurzija, papiri, crtački materijali.
XI	Principi štampe.
XII	Osnovni postupci (crnobijela i visebojna štampa).
XIII	Postupci u realizaciji štampe.
XIV	.Kombinovani i eksperimentalni postupci
XV	Kompjuterska grafika

Opterećenje studenata:

<u>nedjeljno</u> <u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: 2 sata – predavanja 1 sat - vježbe 1 sat - samostalni rad uključujući i konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 4 sata x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 satq) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 18 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 90 sati (Nastava)+ 8 sati (Priprema) + 18 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: <i>Obavezno pohađanje nastave, predavanje i korekture. Realizacija vježbi.</i>
Konsultacije: <i>Predavanja, vježbe i praktičan rad izvode se u ateljeima. Optimalan broj studenata u grupi 5-7 studenata.</i>
Literatura: : (Definisanje iterature uslovljeno je autorskim projektom.)Dževad Hozo : Umjetnost multioriginala, Mostar, 1988, Jedan vijek grafike , više autora, Zbirka Muzeja savremene umjetnosti u Beogradu, Beograd 2004., Časopis Grafika 1-8 Alberht Durer , Rembandt, G.B. Piranesi(Monografije sa cjelovito predstavljenim grafičkim opusima –po izboru) Hayter ,S.W.About Prints, Oxford University Press, 1962, Aldhemar ,J.: La Gravure originale au XVIIIe siecle, Somogy,1964. Leach, R.H., Pierce, R.J.: The Printing Ink Manual , Blueprint, London,1993. Bunsho Jagaku: Papermaking by Hand in Japan, Tokio, Meji-sho,1959. John Ross,Clare Romano Tim Ross : The complete printmaker N.York 1990
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: <i>Redovnost na nastavi 10 bodova, vježbe 40 bodova, završni ispit 50 bodova. Za prelaznost potrebno najmanje: 51 bod.</i>
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke:

	Naziv predmeta:	SKULPTURA U MATERIJALU IV		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	6	6	3P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: Vajarstvo

Osnovne akademske studije Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje(studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: : *Proširivanje kreativnih saznanja, produbljivanje saznanja o specifičnostima materijala u kojima se istražuje i realizuje likovna forma, osposobljavanje studenata da samostalno izvedu – realizuju skulpturu u materijalu*

Ishodi učenja:

1. Izgradi i samostalno konstruiše skicu za skulpturu u prelaznim materijalima.
2. Primjenjuje vještine u građenju skulpture procesom oduzimanja materijala.
3. Rekonstruiše proces nastajanja zadate vježbe.
4. Rezimira process nastajanja skulpture u materijalu.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Docent mr.Željko Reljić

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, konsultacije.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje, sadržaj, ciljevi izučavanja predmeta
II	Slobodno građenje forme
III	Slobodno građenje forme
IV	Izrada skice za skulpturu od drveta ,u prelaznim materijalima(glina,gips,lepenka,stirodur...)
V	Izrada skice za skulpturu od drveta ,u prelaznim materijalima(glina,gips,lepenka,stirodur...)
VI	Građenje skulpture u materijalu procesom oduzimanja – tesanje drveta
VII	Građenje skulpture u materijalu procesom oduzimanja – tesanje drveta
VIII	Uloga materijala u karakteru površine
IX	Praktična primjena alata za finalnu obradu skulpture (drvo)
X	Praktična primjena alata za finalnu obradu skulpture (drvo)
XI	Izrada adekvatnog postamenta za skulpturu
XII	Odabir i izrada adekvatnog postamenta za skulpturu
XIII	Postavka skulpture u prostoru
XIV	Analiza i predstavljanje rada u prostoru
XV	Završni ispit

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 6 kredita x 40/30 = 8 sati Struktura: 2sata i 15 min - predavanja 1sat i 30 min - vježbe 4sata i 15 min - samostalni rad uključujući i konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 8 sati x 16 = 128 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 6x30 = 180 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 36 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 128 sati (Nastava)+16 sati (Priprema) + 36 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe i pripremi prezentaciju na kraju semestra.

Konsultacije:

Literatura: *Monografije najznačajnijih svjetskih skulptora, skulptorske biografije, katalogi skulptorskih izložbi...*

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Ocjenjuju se: Prisustvo nastavi 10 poena,
2Kolokvijum 20 poena (10 +10)
Vježbe 20 poena
Završni ispit 50 poena

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: docent mr. Željko Reljić

	Naziv predmeta:	TEHNOLOGIJA NOVIH MEDIJA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Izborni	5	3	2P + 1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo Akademski osnovni studijski program Slikarstvo - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.
Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj predmeta je upoznavanje studenta sa tehnologijama novih medija i povezivanje teorijskog i praktičnog znanja u projektnim zadacima. Predmet Tehnologija novih medija u skladu sa glavnim umjetničkim predmetima omogućava studentima da steknu osnovne tehničke vještine na polju novih medija i primjene ih u sopstvenom umjetničkom djelovanju
Ishodi učenja: - Student se upoznaje sa različitim načinima upotrebe tehnologija i tehnika novih medija - Student usvaja postupnost u pripremnom radu i uz pomoć novostečenih znanja realizuje projektni zadatak
Ime i prezime nastavnika i saradnika: Profesor i saradnik UCG
Metod nastave i savladanja gradiva: predavanje, demonstracije, samostalni rad studenata

Plan i program rada:	
nedjelja	
I	Uvodno predavanje.
II	Upoznavanje sa digitalnom manipulacijom slike i softverom.
III	Rad u softveru Photoshop.
IV	Upoznavanje sa video montažom i softverom.
V	Osnovni pojmovi video montaže i formati.
VI	Rad u Adobe Premiere softveru.
VII	Različiti montažni sklopovi.
VIII	Upoznavanje sa softverom After effect i kompozitingom.
IX	Rad sa chromakeyem i rad u softveru After effects.
X	Rad sa kombinacijom softvera adobe paketa. Kolažiranje slike.
XI	Upoznavanje sa zvukom. Softver Cubase i Audacity .
XII	Rad na zvuku i u softveru Cubase.
XIII	Uvodjenje zvuka u Adobe premier i finalna montaža.
XIV	Rad sa finalnim postprodukcijским alatima, eksportovanje, rendering.
XV	Konsultacije

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 1 sat 30 minuta Vježbe: 1sat Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 1 sata 30 min	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 24 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: prisustvo nastavi, predavanjima i konsultacijama

Konsultacije:	
Literatura: The Complete Guide to Digital Imaging - <i>Everything you need to know to create perfect digital images.</i> By Joël Lacey. Visual Effects in A Digital World: <i>A Comprehensive Glossary of over 7,000 Visual Effects Terms</i> (The Morgan Kaufmann Series in Computer Graphics) by Karen Goulekas. <i>The Art and Science of Digital Compositing</i> , by Ron Brinkmann	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: - Redovnost pohađanja nastave 10 bodova. - Kvalitet učešća u nastavi 20 bodova. - Realizacija projekta 40 bodova. - Završni ispit 30 bodova. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Profesor UCG

	Naziv predmeta:	UNIKATNO OBLIKOVANJE II		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	6	6	2P + 2V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Vajarstvo

Akademski osnovni studijski program Vajarstvo - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj predmeta je sticanje znanja iz unikatnog oblikovanja, njegovih metodologija i praksi. Sticanje sposobnosti povezivanja znanja iz drugih oblasti, analize, sinteze i sprovođenja cijelog procesa unikatnog oblikovanja. Rad u različitim materijalima i tehnikama .

Ishodi učenja:

- Student je upoznat sa različitim načinima upotrebe tehnologija i tehnika unikatnog oblikovanja
- Sticanje sposobnost da se integrišu znanja iz različitih područja umjetničkog stvaralaštva, teorijskih studija i ostalih umjetničkih praksi
- Sticanje sposobnost likovnog rješenja konceptualnih ideja
- Mogućnost prijenosa inovacija u tehnološkim procesima kod vizualnog izražavanja

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Profesor Milivoje Babović

Metod nastave i savladanja gradiva: predavanje, demonstracije, samostalni rad studenata

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje. Sadržaj, ciljevi izučavanja predmeta.
II	Razrada skica kroz različite materijale i tehnike, prema željenom konceptu.
III	Razrada skica kroz različite materijale i tehnike, prema željenom konceptu.
IV	Praktična primena alata za različite materijale.
V	Kombinovane tehnike. Vježba.
VI	Kombinovane tehnike. Vježba.
VII	Kombinovane tehnike. Vježba.
VIII	Integrisanje različitih faza rada u cjelinu, objedinjavanje koncepta i njegova realizacija u materijalima.
IX	Integrisanje različitih faza rada u cjelinu, objedinjavanje koncepta i njegova realizacija u materijalima.
X	Uvod u eksperimentalne forme.
XI	Uvod u eksperimentalne forme.
XII	Odnos sadržaja i forme.
XIII	Odnos sadržaja i forme.
XIV	Finalizacija projekta i priprema za prezentaciju.
XV	Završni ispit

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
6 kredita x 40/30 = 8 sati Struktura: Predavanja: 1 sat 30 minuta Vježbe: 1 sat 30 minuta Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 5 sati	Nastava i završni ispit: (8 sati) x 16 = 128 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 6x30 = 180 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 36 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 128 sata (Nastava)+16 sati (Priprema) + 36 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: prisustvo nastavi, predavanjima i konsultacijama	
Konsultacije:	
<i>Literatura:</i> A Lark Ceramics Book: <i>Making Ceramic Sculpture : Techniques, Projects, Inspirations</i> by Raul Acero (2000) The Sculpting Techniques Bible: An Essential Illustrated Reference for Both Beginner and Experienced by Claire Waite Brown, Edison, N.J. : Chartwell Books, 2006	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: - Redovnost pohađanja nastave 10 bodova. - Kolokvijum 20 bodova. - Kolokvijum 20 bodova. - Završni ispit 50 bodova. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: <i>docent mr. Željko Reljić</i>

	Naziv predmeta:	ZIDNE SLIKARSKE TEHNIKE		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Izborni	5	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo

Akademski osnovni studijski program Slikarstvo - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje i praktičan rad sa osnovnim zidnim slikarskim materijalima i tehnikama. Podsticanje kreativnosti kroz eksperiment i istraživanje.

Razvijanje svijesti o cjelovitosti procesa nastanka umjetničkog djela i odgovornosti za njegovo trajanje.

Ishodi učenja:

- Pozna je istorijat upotrebe klasičnih zidnih slikarskih tehnika i nove tendencije u zidnom slikarstvu.
- Pozna je osobenosti različitih vrsta zidnih slikarskih nosilaca i tehnika, i klasifikuje ih po sastavu, osobinama, načinu primjene (klasične zidne tehnike – savremeni murali, zid od kamena – opeke – betona, krečni malteri – betonski malteri, problem vlage itd.).
- Integriše stečena znanja i praktična iskustva u sopstvenom istraživačkom procesu na izradi skice, kalka i realizaciji zidne slike u različitim zidnim tehnikama (fresco, secco, enkaustika, zgrafito).
- Istražuje izražajne mogućnosti i senzibilitete različitih materijala i postupaka izrade mozaika, imajući u vidu njegovu vezu sa savremenom arhitekturom (lomljeni kamen, oblutak, terakota, glazirana bojena keramika, staklena pasta, plastične mase, metali; indirektna i direktna metoda).

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Red.prof.mr Natasa Djurovic– nastavnik, mr Maja Šofranac-saradnik

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, test, individualna istraživanja, pisanje seminarskog rada sa pratećom fotodokumentacijom

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje o istorijatu i razvoju zidnih slik. tehnika
II	- Zidni slikarski nosioci, materijali i tehnike. Malteri, materijali i tehnike. Osnovni uzroci destrukcije/problem vlage.
III	- Klasične zidne slikarske tehnike. Savremeni murali. Veza zidne slike i arhitekture.
IV	- Tehnike fresco, fresco/secco i secco
V	- Tehnike zgrafito, enkaustika i vitraz.
VI	- Tehnika mozaik.
VII	- Izrada skica i kalka za tehnike fresco, secco, zgrafito i enkaustika (individualni izbor)
VIII	- Realizacija vježbe u izabranoj tehnici ili kombinovanim tehnikama.
IX	- Izrada skica i kalka za monohromni mozaik. Izbor materijala.
X	- Izrada tesera i priprema nosica
XI	- Realizacija monohromnog mozaika direktnom metodom.
XII	- Izrada skica i kalka za polihromni mozaik. Izbor materijala.
XIII	- Izrada tesera i lijepljenje tesera indirektnom metodom.
XIV	- Realizacija polihromnog mozaika indirektnom metodom.
XV	- Test

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 1 sat 30 minuta Vježbe: 45 min Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 1 sata 45 min	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 18 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: redovnost pohađanja predavanja i vježbi, aktivan rad na nastavi, realizacija vježbi kroz praktičan rad u tehnološkom ateljeu, individualna likovno-tehnološka istraživanja, pisanje seminarskog rada sa pratećom fotodokumentacijom, pismeni test

Konsultacije: Literatura: -Nataša Đurović: <i>Osnovi likovne tehnologije (skripta)</i> -M.Knežević, <i>Tehnike zidne slike, Sam.izdanje, Zvečan, 2012.</i> -S.Kajtez, <i>Slikarske tehnike, Čigoja, Bg, 2011.</i> - M.Medić, <i>Stari slikarski priručnici I, II i III, RZZSK, Bg, 2005.</i> - Metka Krajgher – Hozo: <i>Metode slikanja i materijali, Svjetlost Sarajevo 1991.godina.</i> Krstá Andrejević: <i>Priručnik za predmet Slikarske tehnike U.U. Bg. 1983.godine.</i> Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Redovno prisustvo i aktivnost na nastavi: 10 bodova Test: 20 bodova Realizacija 2 vježbe: 2x20 bodova Završni ispit: 30 bodova (uključuje vrednovanje individualnih likovno-tehnoloških istraživanja preko seminarskog rada sa fotodokumentacijom) Prelazna ocjena se dobija sa sakupljenim 51 bodom. Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: : Red.prof.mr Natasa Djurovic– nastavnik

Naziv predmeta: ENGLESKI JEZIK 1				
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
	Obavezan	I	2	2P + 1V

Studijski program za koji se organizuje: Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita)	
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima, ali je poželjno da studenti imaju znanje jezika minimum na nivou B 1.1 kako bi pratili ovu nastavu.	
Ciljevi izučavanja predmeta: Ovladavanje osnovnim gramatičkim i strukturama i aktivno služenje jezikom u svakodnevnim situacijama.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika:	
Metodi nastave i savladavanja gradiva: Kratki uvod u odgovarajuće jezičke sadržaje, uz maksimalno učešće studenata u raznim vrstama pismenih i usmenih vježbi; samostalno, u paru, u grupi; diskusije	
SADRŽAJ PREDMETA:	
Pripremna nedjelja	Preparation and semester enrolment
I nedjelja	Home and away, the tense system
II nedjelja	Compound words, Saroo's story
III nedjelja	Been there, got the T-shirt, Present Perfect simple and Continuous
IV nedjelja	Hot verbs – make and do, our plastic planet
V nedjelja	News and views, narrative tenses, spoken English
VI nedjelja	Books and films, book at bedtime
VII nedjelja	Kolokvijum
VIII nedjelja	The naked truth
IX nedjelja	Popravni kolokvijum
X nedjelja	Questions and negatives, saying the opposite
XI nedjelja	Looking ahead, future forms
XII nedjelja	Hot verbs - take put, inspirational teenagers
XIII nedjelja	Hitting the big time, expression of quantity
XIV nedjelja	Words with variable stress, two famous brands
XV nedjelja	Završni ispit
OPTEREĆENJE STUDENATA PO PREDMETU:	
<i>Nedjeljno</i> 2 kredita x 40/30 = 2 sati i 40 minuta Struktura: 2 sati predavanja 2 sati vježbi 0 sati individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije	<i>U toku semestra</i> Nastava i završni ispit: (2 sati i 40 minuta) x 16 = 42 sati i 40 minuta Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2 x (2 sati i 40 minuta) = 5 sati i 20 minuta Ukupno opterećenje za predmet: 2 x 30 = 60 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati. Struktura opterećenja: 42 sati i 40 minuta (nastava) + 5 sati i 20 minuta (priprema) + 12 sati (dopunski rad)
Naveći obaveze studenta u toku nastave: Pohađanje nastave i izrada kolokvijuma i završnog ispita. Nastavnik može da odredi druge obaveze u obliku domaćih zadataka, prezentacija i sl.	
Literatura: John and Liz Soars: Headway Upper-Intermediate, Fourth Edition, (Units 1 – 6), OUP.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:	
kolokvijum – 50 bodova završni ispit – 50 bodova Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 bodova	
Posebnu naznaku za predmet: imejl: iggybosnia@gmail.com, internet strana: https://sites.google.com/site/iggybosnia/	
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: dr Igor Ivanović	
Napomena:	
Ishodi učenja: Nakon što student položi ovaj ispit, biće u mogućnosti da: integriše osnovne jezičke strukture i gramatiku; primijeni osnovne tehnike čitanja opšte literature; obrazloži i izrazi svoje ideje kroz različite vještine govorenja; prepozna osnovni vokabular, razvije svijesti o potrebi učenja engleskog jezika.	

	Naziv predmeta: ENGLESKI JEZIK 2			
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
	Obavezan	II	2	2P + 1V

Studijski program za koji se organizuje: Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita)	
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima, ali je poželjno da studenti imaju znanje jezika minimum na nivou B 2.1 kako bi pratili ovu nastavu.	
Ciljevi izučavanja predmeta: Ovladavanje osnovnim gramatičkim i strukturama i aktivno služenje jezikom u svakodnevnim situacijama.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika:	
Metodi nastave i savladavanja gradiva: Kratki uvod u odgovarajuće jezičke sadržaje, uz maksimalno učešće studenata u raznim vrstama pismenih i usmenih vježbi; samostalno, u paru, u grupi; diskusije	
SADRŽAJ PREDMETA:	
Pripremna nedjelja	Preparation and semester enrolment
I nedjelja	Getting along, modals and related verbs
II nedjelja	Hot verbs – get, the generation who refuse to grow up
III nedjelja	How remarkable, relative clauses, participles
IV nedjelja	Adverb collocations, happy ending in New York
V nedjelja	The way we were, expressing habit
VI nedjelja	Homonyms, Homophones
VII nedjelja	Kolokvijum
VIII nedjelja	Over my dead body
IX nedjelja	Popravni kolokvijum
X nedjelja	Modal auxiliary verbs in the past,
XI nedjelja	Synonyms, the amazing Vikings
XII nedjelja	It's all hypothetical, hypothesising
XIII nedjelja	Time flies, articles
XIV nedjelja	Determiners, hot words - life and time
XV nedjelja	Završni ispit
OPTEREĆENJE STUDENATA PO PREDMETU:	
Nedjeljno 2 kredita x 40/30 = 2 sati i 40 minuta Struktura: 2 sati predavanja 2 sati vježbi 0 sati individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije	U toku semestra Nastava i završni ispit: (2 sati i 40 minuta) x 16 = 42 sati i 40 minuta Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2 x (2 sati i 40 minuta) = 5 sati i 20 minuta Ukupno opterećenje za predmet: 2 x 30 = 60 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati. Struktura opterećenja: 42 sati i 40 minuta (nastava) + 5 sati i 20 minuta (priprema) + 12 sati (dopunski rad)
Navesti obaveze studenta u toku nastave: Pohađanje nastave i izrada kolokvijuma i završnog ispita. Nastavnik može da odredi druge obaveze u obliku domaćih zadataka, prezentacija i sl.	
Literatura: John and Liz Soars: Headway Upper-Intermediate, Fourth Edition, (Units 7 – 12), OUP.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:	
kolokvijum – 50 bodova završni ispit – 50 bodova Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 bodova	
Posebnu naznaku za predmet: imejl: iggybosnia@gmail.com, internet strana: https://sites.google.com/site/iggybosnia/	
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: dr Igor Ivanović	
Napomena:	
Ishodi učenja: Nakon što student položi ovaj ispit, biće u mogućnosti da: usmeno se izražava o poznatim temama relativno tačno, koristeći jednostavne strukture, razmjenjuje informacije i učestvuje u razgovoru na poznate i obrađene teme na engleskom jeziku, opisuje događaje, iskustva, planove, daje objašnjenja i argumente na engleskom jeziku, upotrebljava gramatiku engleskog jezika na višem srednjem nivou, sastavi kraći sastav iz tematskih oblasti koje su poznate i obrađene na engleskom jeziku, integriše povezanosti stranog jezika i kulture, i poznaje neke običaje u zemljama engleskog govornog područja.	

	Naziv predmeta:	ANALITIČKO CRTANJE I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	I	6	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: Slikarstvo, Vajarstvo, Grafički dizajn

Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Studenti se upoznaju sa osnovnim zakonitostima crtanja po modelu kao i sa crtačkim materijalima i tehnikama.

Ishodi učenja:

- Stvara crteže po modelu u prirodnoj veličini.
- Analizira izražajne mogućnosti linije kao osnovnog izražajnog sredstva za tumačenje oblika i prostora
- Upotrebljava različite crtačke tehnike realizujući crteže malog formata.
- Razvija sopstveni senzibilitet u crtanju na zadatu temu.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. mr Draško Dragaš - nastavnik,

Metod nastave i savladanja gradiva: Praktični rad – vježbe u ateljeu; Individualni rad; Frontalna predavanja

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji

nedjelja	
	<i>Portret</i>
I	Crtanje portreta u prirodnoj veličini – osnove komponovanja, anatomije i proporcije
II	Linijski crtež, analiza linije kao osnovnog izražajnog sredstva za tumačenje oblika i prostora
III	Analitička studija portreta sa akcentom na teksturu i površinu . Analiza psihologije portreta, pokreta i karaktera
	<i>Portret sa šakama</i>
IV	Crtanje portreta sa šakama u prirodnoj veličini – osnove komponovanja, anatomije i proporcije
V	Analitičko crtanje linijom, ispitivanje izražajnih mogućnosti linije u građenju oblika i prostora na crtežu.
VI	Analitička studija portreta sa šakama sa akcentom na teksturu i površinu .
VII	Analiza psihologije portreta, pokreta i karaktera
	<i>Figura u prostoru</i>
VIII	Crtanje figure u prostoru - komponovanje, anatomija i proporcije
IX	Analitičko crtanje linijom, ispitivanje izražajnih mogućnosti linije u građenju oblika i prostora na crtežu.
X	Analiza izvora svjetlosti i linijsko modelovanje forme u odnosu na nju.

XI	Analiza planova na crtežu, rad na svjetlo- tamnim odnosima.
XII	Analiza psihologije portreta, pokreta i karaktera figure.
XIII	Analiza ritma na crtežu, ispitivanje raznovrsnih kvaliteta linije, površine i teksture.
XIV	Razvijanje sopstvenog senzibiliteta za crtež
XV	Analiza i razgovor o vježbama, razvijanje kritičke svijesti o svom radu

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 6 kredita x 40/30 = <u>7,98 sati</u> Struktura: 2 časa - predavanja 2 časa - vježbe 4,98 sata - samostalni rad uključujući i konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 7,98 sati x 16= 127 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 6x30 = 180 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 37 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 127 sati (Nastava)+16 sati (Priprema) + 37, sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe.
Konsultacije:
Literatura: Likovne monografije (razni autori, stilovi razdoblja) - primjeri iz klasične svjetske umjetnosti, Velaskez, Šarden, Luj le Nen, Holbajn, Direr, Sezan, Žeriko, Goja, Tician, Leonardo, Mikelandelo, Vermer-monografija reprodukcija.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi 40 bodova - Procesna realizacija vježbi 50 bodova - Završni ispit <i>Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.</i>
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Draško Dragaš
Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	SLIKARSTVO I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	I	5	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: Slikarstvo

Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje sa osnovama procesa slikanja i slikarskom terminologijom. Osposobljavanje studenata za samostalano slikanje zadate kompozicije upotrebom osnovnih likovnih elemenata.

Ishodi učenja:

- Primjenjuje valerske vrijednosti boje da prikaže svjetlost i sjenku u monohromnom slikanju mrtve prirode.
- Formira slikarsku kompoziciju sastavljenu od oblika različitih veličina, tekstura i materijala
- Razlikuje elemente kompozicije slike u planovima i valerskom osvetljenju boje.
- Razvije sposobnost slikanja živog modela –porteta uz primjenu lokalnog tona, tonske modelacije i toplo hladnih odnosa boje.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. mr Rajko Todorović - nastavnik, mr Maja Šofranac - saradnica

Metod nastave i savladanja gradiva: Praktični rad – vježbe u ateljeu; Individualni rad; Frontalna predavanja

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji

nedjelja	
	<i>Monohromno slikanje</i>
I	Monohromno slikanje mrtve prirode sastavljenje od geometrijskih tijela različitih oblika i veličina. Slikarska tehnika – tempere ili gvaš
II	Monohromno slikanje mrtve prirode sastavljenje od geometrijskih tijela različitih oblika i veličina. Slikarska tehnika – tempere ili gvaš
III	Komponovanje dio-cjelina, analiza osvjetljenja i valerskih odnosa, ritmika tamnih i svijetlih površina.
	<i>Prelaz sa monohromnog ka polihromnom slikanju- jedna topla boja</i>
IV	Uvođenje jedne tople boje, bijeloj i crnoj se dodaju sijena, umbra ili oker.
V	Realizacija različitih tekstura i materijala, precizno poređenje različitih oblika i njihovih međusobnih odnosa.
VI	Realizacija različitih tekstura i materijala, precizno poređenje različitih oblika i njihovih međusobnih odnosa.
VII	Unutrašnja organizacija slike, planovi slike i detaljna analiza valerskih vrijednosti.
	<i>Prelaz sa monohromnog ka polihromnom slikanju- uvođenje hladne boje</i>
VIII	Uvođenje jedne hladne boje , kompletiranje valerskih jedinica.
IX	Uvođenje jedne hladne boje , kompletiranje valerskih jedinica.
X	Rad na toplo – hladnim odnosima.

XI	Rad na toplo – hladnim odnosima.
	<i>Polihromno slikanje</i>
XII	Polihromno slikanje po živom modelu (portret), jednostavna postavka sa dva plana.
XIII	Analiza lokalnog tona ,tonske modelacije bojom i toplo – hladnih odnosa.
XIV	Analiza lokalnog tona ,tonske modelacije bojom i toplo – hladnih odnosa.
XV	Analiza lokalnog tona ,tonske modelacije bojom i toplo – hladnih odnosa.

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 5 kredita x 40/30 = 6,65 sati Struktura: 2 časa - predavanja 2 časa - vježbe 3,65 sata - samostalni rad uključujući i konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 6,65 sati x 15 = 99,75 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 5x30 = 150 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 34,25 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 99,75 sati (Nastava)+16 sati (Priprema) + 34,25 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe.	
Konsultacije:	
Literatura Johannes Itten; <i>Umetnost boje</i>, Umetnička akademija, Beograd 1973; Leonardo Da Vinci; <i>Traktat o slikarstvu</i>, Likovne monografije (razni autori, stilovi razdoblja) - primjeri iz klasične svjetske umjetnosti, Velasquez, Šarden, Luj le Nen, Holbajn, Direr, Sezan, Žeriko, Goja, Ticijan, Leonardo, Mikelandelo, Vermer-monografija reprodukcija.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi 40 bodova - Procesna realizacija vježbi 50 bodova - Završni ispit <i>Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.</i>	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Rajko Todorović
	Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	MODELOVANJE I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	1	5	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: Vajarstvo

Osnovne akademske studije Fakultet likovnih umjetnosti-Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita)

Uslovljenost drugim predmetima:

Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje sa osnovima vajarskog procesa.

Zadatak je realizacija portreta u prirodnoj veličini.

Osposobljavanje studenata za samostalno izvođenje skulpture.

Ishodi učenja:

1. Samostalno priprema glinu I može da opiše njena svojstva I primjenu u prakticnom radu.
2. Priprema tehničku konstrukciju za postavljenu zadatak.
3. Razvija osjećaj za komponovanjem osnovnih likovnih elemenata u prostoru.
4. Osmisli kompoziciju portreta u prostoru kroz zadatak modelovanja po živom modelu.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: red.prof.mr Nenad Soskic, saradnik dr Ivana Radovanovic

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, konsultacije.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje, sadržaj, ciljevi izučavanja predmeta. Upoznavanje sa osnovnim materijalom za rad tj. glinom. Priprema tehničke konstrukcije za rad.
II	Postavka portreta, razmišljanje o kompoziciji i odnosu osnovnih masa u prostoru. Razvijanje senzibiliteta ka materijalu, teksturi i volumenu.
III	Analitičan pristup izradi portreta po živom covjeku-modelu uz korekturu. Preciznost u modelovanju odnosa velicina na portretu.
IV	Uvođenje u problematiku forme i sadržaja. Analiza problema kroz moguća rješenja drugih autora u različitim kulturno-istorijskim kontekstima. Uvod u likovne poetike drugih autora koji su se bavili portretom i osnovnim materijalom za rad. <i>Završni ispit.</i>
XVI	Završni ispit.
Završna nedjelja	Ovjera semestra.

XVII-XXI	Dopunska nastava i popravni ispitni rok.

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 5 kredita x 40/30 = <u>6 sati 40 min.</u> Struktura: 2 sata - predavanja 2 sata - vježbe 2 sata 40 min. - samostalni rad uključujući konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: <u>6 (sati 40 min.) x 16 = 106 sati 7 min</u> Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (6 sati 40 min) = <u>13 sati 20 min.</u> Ukupno opterećenje za predmet <u>5x30 = 150 sati</u> Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 30 sati 33 min.</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 106 sati 7 min. (Nastava) + 13 sati 20 min. (Priprema) + 30 sati 33 min. (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, da kroz individualni rad i uz konsultacije sa predmetnim nastavnikom i saradnikom u nastavi, realizuje sve predviđene vježbe i pripremi prezentaciju na kraju II semestra.
Konsultacije:
Literatura: Pavle Vasić, Uvod u likovne umjetnosti, izdavač: Univerzitet umjetnosti u Beogradu, 88.g; Rudolf Arnheim: Umjetnosti vizuelno opažanje, izdavač: Univerzitet umjetnosti; Priredio Radenko Mišević, izbor tekstova za izučavanje predmeta Teorija forme, izdavač: Univerzitet umjetnosti, Beograd, 89.g.; Kosta Bogdanović i Bojana Burić, Teorija forme. Izdavač: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 99.g Kompletna stručna literatura koju posjeduje FLU Cetinje; H.Rid- Moderna skulptura; Likovne sveske 1-8, Univerzitet umetnosti u Beogradu, Beograd 1977. ;
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Ocjenjuju se: Prisustvo nastavi 10 poena Realizacija vježbi 40 poena Završni ispit 50 poena Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: saradnik u nastavi dr Ivana Radovanovic

	Naziv predmeta:	UVOD U DIZAJN		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	1	5	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Grafički dizajn

Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj nastave je da studente teorijski uvede u osnove problematike grafičkog dizajna, njegovih užih disciplina i nekih osnovnih postulata. Da da širi društveni kontekst razvoja dizajna i pozicionira njegovu ulogu danas. Savladavanje procesnih vježbi vezanih za opšte segmente pojedinih elemenata i principa grafičkog dizajna.

Ishodi učenja:

- Razumije istorijski kontekst uspostavljanja grafičkog dizajna kao discipline, njegovu ulogu i položaj u savremenom društvu.
- Razlikuje discipline i razumije osnovnu terminologiju vezanu za grafički dizajn.
- Analizira osnovne principe grafičkog dizajna.
- Kreira i komponuje jednostavne dvodimenzionalne vizuale koristeći tradicionalne i/ili digitalne medije.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. mr Ana Matić - nastavnik, mr Dejan Drašković - saradnik

Metod nastave i savladanja gradiva: Frontalna predavanja; praktični individualnom procesni rad – vježbe; usmene debate; seminari. Neki segmenti nastave tj. procesnih vježbi mogu biti organizovani kroz radionice ili kao kolokvijum.

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji

nedjelja	
I	Uvod u sadržaj predmeta i vježbi / Obrazloženje v.1.
II	Pojam grafičkog dizajna i dizajnerske discipline
III	Elementi i forme grafičkog dizajna
IV	Geštalt principi percepcije
V	Geštalt principi percepcije - Figure ground / Obrazloženje v.2.
VI	Razvoj dizajna / Obrazloženje k.1. i e.1.
VII	Redukcija - Graphic translation
VIII	Analiza i ocjena v.1. i v.2. / Obrazloženje v.3.
IX	kolokvijum
X	Repeticija u dizajnu
XI	Vizuelna logika - Sistem lenjira i gridova
XII	Vizuelizacija verbalnog - Odnos značenja riječi-pojma / Obrazloženje v.4.
XIII	Proces grafičkog dizajna – analiza, brief, case study
XIV	Proces grafičkog dizajna – koncept, razvoj, implementacija, prezentacija
XV	Analiza i ocjena v.3, v.4. i e.1 / Evaluacija semestra

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 5 kredita x 40/30 = 6 sati 40 min Struktura: Predavanja: 2 časa Vježbe: 2 časa Samostalni rad uključujući i konsultacije: 3 sata i 40 min	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (6 sati 40 min.) x 16 = 106 sati 7 min Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (6 sati 40 min) = 13 sati 20 min. Ukupno opterećenje za predmet 5x30 = 150 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 30 sati 33 min. (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 106 sati 7 min. (Nastava) + 13 sati 20 min. (Priprema) + 30 sati 33 min. (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe i pripremi prezentaciju na kraju semestra.
Konsultacije:
Literatura: Quentin Newark: <i>What is Graphic Design</i>, RotoVision; <i>Dictionary of Graphic Design and Designers</i>, Thames & Hudson; Robin Landa: <i>Graphic Design Solutions</i>, Wadsworth; Gavin Ambrose i Paul Harris: <i>The Fundamentals of Graphic Design</i>, AVA Publishing; Gavin Ambrose i Paul Harris: <i>The Fundamentals of Creative Design</i>, AVA Publishing; Timothy Samara: <i>Design Elements – A Graphic Style Manual</i>, Rockport; Rudolf Arnheim: <i>Umetnost i vizuelno opažanje: Psihologija stvaralačkog gledanja</i>, SKC, Beograd; Rudolf Arnheim: <i>Vizuelno mišljenje</i>, Univerzitet umetnosti u Beogradu; Dejan Todorović: <i>Laboratory of Experimental Psychology</i>, Scholarpedia; Mary Peterson and Elizabeth Salvagio: Figure-ground perception, Scholarpedia; Bruno Munari: <i>Design as Art</i>, Penguin Book; Ellen Lupton and Jennifer Cole Phillips: <i>Graphic Design: The New Basics</i>, Princeton Architectural Press;
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi 40 bodova - Procesna realizacija vježbi 5 bodova - Kolokvijum 5 bodova - Esej 40 bodova - Završni ispit <i>Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.</i>
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Ana Matić
Dodatne informacije o predmetu: Osim ovog syllabusa, na početku semestra, student dodatno dobija i preciznu listu vježbi sa svim neophodnim informacijama o temi i formi finalne prezentacije.

	+Naziv predmeta:	APLIKATIVNI GRAFIČKI SOFTVER I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	1	3	3V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Grafički dizajn

Akademski osnovni studijski program Dizajn - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: upoznavanje studenata sa osnovama računarske tehnologije, osnovama digitalne slike i aplikativnim softverom za njenu obradu

Ishodi učenja:

- Na gotovom predlošku prepoznaje konkretne tehničke grafičko-dizajnerske postupke.
- Samostalno primjenjuje aplikativni software u izradi, oblikovanju i korigovanju vektorskih grafičkih objekata.
- Koristi standardne grafičke aplikacije za osnovnu analizu i korekciju fotografskog materijala.
- Razumije značenje stručnih pojmova iz oblasti digitalne i grafičke tehnologije.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: saradnik Dejan Drašković

Metod nastave i savladanja gradiva: predavanje, demonstracije, samostalni rad studenata

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Osnovni pojmovi, upoznavanje s postavkama funkcionisanja računara, njihovom upotrebom u savremenom izdavaštvu i karakteristikama rada na različitim software-skim platformama.
II	Organizacija radnih dokumenata i radne površine na računaru. Sadržaj i osnovne karakteristike Adobe Creative Suite-a. Osobine, karakteristike, upotreba različitih tipova digitalnih slika – vektorske i rasterske.
III	Osnovne karakteristike Adobe Illustrator aplikacije. Radna površina, alatke, palete, formati za unos i zapisivanje dokumenata. Karakteristike vektorske računarske grafike.
IV	Format radne površine, višestranični dokumenti, pdf integracija, upotreba osnovnih alatki za iscrtavanje geometrijskih oblika. Transformacija položaja i oblika objekata.
V	Unos slovnih objekata, bitmap grafike, kreiranje grupa i složenih objekata, efekti. Konverzija rasterske u vektorsku grafiku.
VI	Napredne tehnike transformacije i 3D mapiranja objekata. Obojenja objekata teksturom, uzorkom i tonskim prelazima.
VII	Kreiranje kompleksnih objekata na presjeku, uniji i ostalim reakcijama više objekata međusobno. Izrada ilustracije i gotovog grafičkog proizvoda koji sadrži dizajnerske elemente povezane u grafičku cjelinu.
VIII	Osnovne karakteristike Adobe Photoshop aplikacije. Radna površina, alatke, palete. Karakteristike rasterske računarske grafike.
IX	Pojmovi veličine, rezolucije, kolor prostora rasterske slike. Format slike, unošenje i čuvanje u različitim formatima.
X	Upotreba alatki za promjenu položaja, transformaciju, korekciju formata slike, efekti, kolor manipulacija, tonski prelazi.
XI	Osnovni tipovi selekcije dijela slike, editovanja sadržaja selekcije, kreiranje selekcija kombinovanjem različitih tehnika.
XII	Layer-i (slojevi) slike u Photoshopu, pojam, uloga i karakteristike layer-a.
XIII	Uvodni pojmovi o digitalnoj fotografiji, karakterističnim osobinama i uobičajenim korekcijama uzrokovanim prirodom medija.
XIV	Geometrijske korekcije, tonske korekcije i retuširanje digitalne fotografije.
XV	Izvođenje kompleksnih tehnika za korekciju, retuširanje i fotomontažu digitalnih fotografija.

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Vježbe: 3 časa Samostalni rad uključujući i konsultacije: 1 sat i 45 min	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 24 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava) +8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)
Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe.	
Konsultacije:	
Literatura: <i>Adobe Creative Suite 5 Bible, Ted Padova Kelly Murdock</i>	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 poena – Prisustvo i aktivnost na nastavi 50 poena – Procesna realizacija vježbi 10 poena – Kolokvijum 30 poena – Završni ispit Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: saradnik Dejan Drašković, prof. mr Lazar Pejović	

	Naziv predmeta:	TEORIJA FORME		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	1	2	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo, SP Vajarstvo, SP Grafički dizajn
 Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Razvijanje osjećaja i sposobnosti shvatanja prostora i komponovanja.
 Poznavanje glavnih elemenata i njihovih izražajnih mogućnosti u okviru cjeline likovnog djela.

Ishodi učenja: Po završetku predmeta student će biti sposoban da:

1. Razvije osjećaj sposobnosti shvatanja prostora i komponovanja.
2. Primijeni stečena znanja za razumevanje umetničkih procesa i estetskog istraživanja.
3. Povezuje ličnu umetničku praksu na formalnom i značenjskom nivou.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. Rajko Todorović

Metod nastave i savladanja gradiva: predavanje, demonstracije, samostalni rad studenata

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodne napomene o oblikovanju.
II	Zakovitosti vizuelnog opažanja.
III	Psihologija vizuelnog opažanja (Rudolf Arnhakm).
IV	Prostor i komponovanje.
V	Svjetlosti i oblikovanje,
VI	Kompozicija.
VII	Forma i sadržaj.
VIII	Linija kao graditelj forme.
IX	Linija – tipovi linija.
X	Oblik.
XI	Geometrijski oblici.
XII	Površina, proporcije.
XIII	Površina, prostor, perspektiva.
XIV	Karakter oblika.
XV	Materijal i tekstura u slikarstvu i skulpturi

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 2 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 1 sat i 30 minuta Individualni rad studenata: 2 sata i 30 minuta	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 24 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: prisustvo nastavi, predavanjima.
Literatura: Pavle Vasić, Uvod u likovne umjetnosti, izdavač: Univerzitet umjetnosti u Beogradu, 88.g.; Rudolf Arnheim: Umjetnosti vizuelno opažanje, izdavač: Univerzitet umjetnosti; Priredio Radenko Mišević, izbor tekstova za izučavanje predmeta Teorija forme, izdavač: Univerzitet umjetnosti, Beograd, 89.g.; Kosta Bogdanović i Bojana Burić., Teorija forme. Izdavač: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 99.g; Pol Kle, Zapisi o umjetnosti, Ezoterija, Beograd, 1998. Vasilij Kandinski, O duhovnom u umjetnosti, Ezoterija, Beograd 2004; Interaction of Color, Josef Albers, Yale, 1963.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Redovnost: 10 bodova Aktivnost : 30 bodova Završni ispit: 60 bodova. Prelazna ocjena 51 bod. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke:

	Naziv predmeta:	ISTORIJA UMJETNOSTI I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	1	2	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP SLIKARSTVO, SP VAJARSTVO, SP GRAFIKČKI DIZAJN
Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje sa razvojem umjetnosti od praistorije do srednjeg vijeka.

Ishodi učenja: Po završetku predmeta, student će biti osposobljen da:

1. Govori o počecima likovne umjetnosti i njenom razvoju od praistorije do srednjeg vijeka.
2. Navede reprezentativna djela umjetnosti obuhvaćenog perioda.
3. Objasni društvene okolnosti u kojim je nastala umjetnost od praistorije do srednjeg vijeka.
4. Razmatra stilske karakteristike i osobenosti u umjetničkim djelima od praistorije do kasne antike u pisanoj/usmenoj formi.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Doc dr. Aleksandar Čilikov; mr.Slađana Žunjić-saradnik

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, kolokvijumi, seminarski radovi, stručne ekskurzije.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Pojam, karakter i ciljevi istorije umjetnosti kao nauke. Hronologija umjetničkih epoha, stilova i pravaca.
II	Praistorijska umjetnost-opšti pojmovi.Umjetnost Neolita. Magija i animizam.
III	Nastanak i karakter prvih civilizacija. Mesopotamske umjetničke kulture.
IV	Arhitektura, slikarstvo, skulptura i primijenjena umjetnost mesopotamskih prostora.
V	Egipatska umjetnost. Egipatska arhitektura.
VI	Egipatska skulptura. Egipatsko slikarstvo i primijenjena umjetnost.
VII	Umjetnička kultura Krita i Mikene. Arhitektura, slikarstvo, skulptura, primijenjena umjetnost
VIII	Umjetnost Antičke Grčke. Arhitektura Antičke Grčke.
IX	Skulptura Arhajskog i predklasičnog doba.
X	Skulptura Klasičnog doba i Helenističke epohe.
XI	Kolokvijum
XII	Slikarstvo i primijenjena umjetnost Antičke Grčke. Slikarstvo vaza.
XIII	Etrurska umjetnost. Arhitektura, skulptura, slikarstvo, primijenjena umjetnost.
XIV	Umjetnost Antičkog Rima. Rimska arhitektura i skulptura.
XV	Rimsko slikarstvo i primijenjena umjetnost.

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sati Struktura: Predavanja: 1sat i 30 minuta Samostalni rad studenta: 2 sata i 30 minuta.	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 4 sati x 16 = 64sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad od 0 do 24 sati Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+16 sati (Priprema) + 24 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Prisustvo u nastavi, obavezan esej.
Literatura: : <i>Đ. Piskeli: Opšta istorija umjetnosti; Janson: Opšta istorija umjetnosti. Literatura posebno za svaku temu</i>
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: <i>Redovnost i aktivnost : 20 bodova. Vježbe do: 20 bodova;Esej: 10 bodov.;Završni ispit: 50 bodova.</i> <i>Prelazna ocjena 51 bod</i>
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: <i>Doc dr. Aleksandar Čilikov</i>

Naziv predmeta: ENGLESKI JEZIK 1				
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
	Obavezan	I	2	2P + 1V
Studijski program za koji se organizuje: Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita)				
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima, ali je poželjno da studenti imaju znanje jezika minimum na nivou B 1.1 kako bi pratili ovu nastavu.				
Ciljevi izučavanja predmeta: Ovladavanje osnovnim gramatičkim i strukturama i aktivno služenje jezikom u svakodnevnim situacijama.				
Ime i prezime nastavnika i saradnika:				
Metodi nastave i savladavanja gradiva: Kratki uvod u odgovarajuće jezičke sadržaje, uz maksimalno učešće studenata u raznim vrstama pismenih i usmenih vježbi; samostalno, u paru, u grupi; diskusije				
SADRŽAJ PREDMETA:				
Pripremna nedjelja	Preparation and semester enrolment			
I nedjelja	Home and away, the tense system			
II nedjelja	Compound words, Saroo's story			
III nedjelja	Been there, got the T-shirt, Present Perfect simple and Continuous			
IV nedjelja	Hot verbs – make and do, our plastic planet			
V nedjelja	News and views, narrative tenses, spoken English			
VI nedjelja	Books and films, book at bedtime			
VII nedjelja	Kolokvijum			
VIII nedjelja	The naked truth			
IX nedjelja	Popravni kolokvijum			
X nedjelja	Questions and negatives, saying the opposite			
XI nedjelja	Looking ahead, future forms			
XII nedjelja	Hot verbs - take put, inspirational teenagers			
XIII nedjelja	Hitting the big time, expression of quantity			
XIV nedjelja	Words with variable stress, two famous brands			
XV nedjelja	Završni ispit			
OPTEREĆENJE STUDENATA PO PREDMETU:				
Nedjeljno 2 kredita x 40/30 = 2 sati i 40 minuta Struktura: 2 sati predavanja 2 sati vježbi 0 sati individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije		U toku semestra Nastava i završni ispit: (2 sati i 40 minuta) x 16 = 42 sati i 40 minuta Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2 x (2 sati i 40 minuta) = 5 sati i 20 minuta Ukupno opterećenje za predmet: 2 x 30 = 60 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati. Struktura opterećenja: 42 sati i 40 minuta (nastava) + 5 sati i 20 minuta (priprema) + 12 sati (dopunski rad)		
Navesti obaveze studenta u toku nastave: Pohađanje nastave i izrada kolokvijuma i završnog ispita. Nastavnik može da odredi druge obaveze u obliku domaćih zadataka, prezentacija i sl.				
Literatura: John and Liz Soars: Headway Upper-Intermediate, Fourth Edition, (Units 1 – 6), OUP.				
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: kolokvijum – 50 bodova završni ispit – 50 bodova Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 bodova				
Posebnu naznaku za predmet: imejl: iggybosnia@gmail.com , internet strana: https://sites.google.com/site/iggybosnia/				
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: dr Igor Ivanović				
Napomena: Ishodi učenja: Nakon što student položi ovaj ispit, biće u mogućnosti da: integriše osnovne jezičke strukture i gramatiku; primijeni osnovne tehnike čitanja opšte literature; obrazloži i izrazi svoje ideje kroz različite vještine govorenja; prepozna osnovni vokabular, razvije svijesti o potrebi učenja engleskog jezika.				

	Naziv predmeta:	ANALITIČKO CRTANJE II		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	II	5	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: Slikarstvo, Vajarstvo, Grafički dizajn

Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Analitičko crtanje I

Ciljevi izučavanja predmeta: Studenti se osposobljavaju za crtanje analitičkih kompozicija figure u prostoru.

Ishodi učenja:

- Stvara analitičke crteže kompleksne kompozicije modela u prostoru.
- Analizira izražajne mogućnosti linije kao osnovnog izražajnog sredstva za tumačenje oblika i prostora
- Razvija sopstveni senzibilitet u crtanju na zadatu temu.
- Rješava, crtajući analitičku studiju figure odnos između figure i prostora.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. mr Vladimir Đuranović - nastavnik,

Metod nastave i savladanja gradiva: Praktični rad – vježbe u ateljeu; Individualni rad; Frontalna predavanja

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji

nedjelja	
	<i>Figura u prostoru</i>
I	Izrada skica manjeg formata u toku sistematičnog pristupa crtežu.
II	Crtanje figure u prostoru – formiranje kompozicije figure u prostoru, proporcije, anatomija
III	Linijski crtež, analiza linije kao osnovnog izražajnog sredstva za tumačenje oblika i prostora
IV	Analitičko crtanje linijom, ispitivanje izražajnih mogućnosti linije u građenju oblika i prostora na crtežu.
V	Analitičko crtanje linijom, analiza odnosa žive i nežive prirode
VI	Analitička studija figure sa akcentom na teksturu i površinu .
VII	Analiza psihologije portreta, pokreta i karaktera
VIII	Analiza planova na crtežu, rad na svjetlo- tamnim odnosima.
IX	Analiza planova na crtežu, rad na ritmovima linija, površina i tekstura.
X	Analiza izvora svjetlosti i linijsko modelovanje forme u odnosu na nju.
XI	Analiza psihologije portreta, pokreta i karaktera figure.
XII	Analiza psihologije portreta, pokreta i karaktera figure.

XIII	Razvijanje sopstvenog senzibiliteta za crtež
XIV	Razvijanje sopstvenog senzibiliteta za crtež
XV	Analiza i razgovor o vježbama, razvijanje kritičke svijesti o svom radu

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 5 kredita x 40/30 = <u>6,65 sati</u> Struktura: 1 sat i 30 min. - predavanja 1 sat i 30 min. - vježbe 3,65 sata - samostalni rad uključujući i konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 6,65 sati x 15 = 99,75 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 5x30 = 150 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 34,25 sati (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 99,75 sati (Nastava)+16 sati (Priprema) + 34,25 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe.
Konsultacije:
Literatura: Likovne monografije (razni autori, stilovi razdoblja) - primjeri iz klasične svjetske umjetnosti, Velaskez, Šarden, Luj le Nen, Holbajn, Direr, Sezan, Žeriko, Goja, Tician, Leonardo, Mikelandelo, Vermer-monografija reprodukcija.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi 40 bodova - Procesna realizacija vježbi 50 bodova - Završni ispit <i>Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.</i>
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Draško Dragaš
Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	GRAFIKA II		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	2	5	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo; SP Vajarstvo; SP Grafički dizajn
Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta:

Ovladavanje osnovnim grafičkim pojmovima. Uvod u grafičke tehnike duboke štampe, kroz crtež.

Ishodi učenja:

Po završetku ovog predmeta, student će biti osposobljen da:

- Raspoznaje osnovne grafičke pojmove kroz grafičku tehnologiju duboke štampe i crtež.
- Odabere materijal i alat za tehnike duboke štampe.
- Primijeni organizaciju rada u grafičkoj radionici kao i prevenciju i manipulaciju štetnih i otrovnih materijala u grafici.
- Istraži likovnu morfologiju posebnost likovno-grafičkog izraza i upoznavanje sa tehnološkim mogućnostima duboke štampe kroz likovnu pedagogiju.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: doc. mr Marija Kapisoda

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe i realizacija grafike.

Plan i program rada:

I	Priprema i upis semestra
II	1: Bakropis – materijal za skice: tuš i pero;upoznavanje sa novim materijalom i alatom Vježbe:
III	Remark skala, 5 tonskih vrijednosti
IV	Uvođenje oblika i postupni prelaz na tamnu i potpuno tamnu površinu sa čitljivošću linearne mreže. Otisci za FLU arhiv: 2 svijetle i 2 potpuno tamne svjetlosne varijante.
V	Realizacija vježbe bakropisa kroz cretež i štampu
VI	Realizacija vježbe bakropisa kroz štampu
VII	2.Akvatinta – materijal za skice: tuš i četka
VIII	Remark skala, 5 tonskih vrijednosti
IX	Oblik, enterijer, pejzaž ili slobodna kompozicija od svjetle do tamne površinske vrijednosti
X	Realizacija od svijetle do tamne površinske vrijednosti
XI	Realizacija od svijetle do tamne površinske vrijednosti
XII	Slobodna kompozicija. Kombinacija-sinteza bakropisa i akvatinte
XIII	Realizacija vježbe
XIV	Realizacija vježbe
XV	Analiza vježbi. Evaluacija semestra.
	Završni ispit
Opterećenje studenata:	

<u>Nedjeljno</u> 5 kredita x 40/30 = 6 sati 40 min Struktura: Predavanja: 2 časa Vježbe: 2 časa Samostalan rad uključujući i konsultacije: 3 sata i 40 min	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (6 sati 40 min.) x 16 = 106 sati 7 min Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (6 sati 40 min) = 13 sati 20 min. Ukupno opterećenje za predmet 5x30 = 150 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 30 sati 33 min. (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 106 sati 7 min. (Nastava) + 13 sati 20 min. (Priprema) + 30 sati 33 min. (Dopunski rad)
Obaveze studenata: Prisustvo nastavi, realizacija vježbi	
Konsultacije:	
Literatura: Dževad Hozo: Umjetnost multiorginala, Mostar 88.godina. Tomislav Krizman: O grafičkim vještinama, Zagreb 1952. Pavle Vasić: Uvod u likovne umjetnosti, BG 88.godina. Maurits Cornelis Escher	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi 10 bodova- - Realizacija vježbi 80 bodova. - Završni ispit 10 bodova. - Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 51 bod.	
Posebnu naznaku za predmet: Predmet <i>Grafika II</i> izvodi se u bloku od 3 radne nedjelje.	
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: doc. mr Marija Kapisoda	

	Naziv predmeta:	TIPOGRAFIJA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	2	6	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Grafički dizajn
Osnovne akademske studije – Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje sa istorijom i razvojem pisma, tipografskom terminologijom i stilovima, unutrašnjom i spoljnom strukturom pisma i njegovom upotrebom u tipografskom oblikovanju.

Ishodi učenja:

- Razumije istorijski tok razvoja pisma i ulogu tipografije u grafičkom oblikovanju
- Kreira apstraktne i značenjske kompozicije od tipografskih elemenata
- Savladava proporcije i linijski sistem u pismu i upoznaje se s karakteristikama jednog od zadatih pisama (rimski kapitala, uncijal, humanistika i renesansni kurziv...)
- Analizira konstrukciju i anatomiju tipografskog znaka, usvaja osnovne tipografske pojmove, prepoznaje osnovne tipove familija pisama i stilove, i primjenjuje ih u određenim dizajnerskim formama

Ime i prezime nastavnika i saradnika: *nastavnik* – DIZAJN, *saradnik* – mr Dejan Drašković

Metod nastave i savladavanja gradiva: Predavanja, vježbe i samostalni rad.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvod u osnove pisma i tipografije
II	Razvojni oblici pisma od prapočetka do renesanse
III	Upoznavanje s materijalima i instrumentima za pisanje
IV	Savladavanje proporcija i linijskih sistema u pismu
V	Osnovni elementi tipografskog pisma
VI	Forma i kontraforma u tipografskom oblikovanju
VII	Uticaj razvoja štampe pokretnim slogom na oblikovanje tipografskog pisma
VIII	Tipo dnevnik
IX	Evaluacija pređenog gradiva – <i>prezentacija studentskih radova</i>
X	Istorijat tipografskog pisma od pronalaska štampe do danas
XI	Istorijat i razvoj slovenskih pisama
XII	Elementi i klasifikacija tipografskog pisma
XIII	Tipografski stilovi XX vijeka
XIV	Slovo kao slika
XV	<i>Kolokvijum</i>
	<i>Završni ispit</i>

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
6 kredita x 40/30 = 8 sati Struktura: Predavanja: 2 časa Vježbe: 2 časa Samostalni rad uključujući i konsultacije: 5 sati	Nastava i završni ispit: 8 sati x 16 = 128 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 6x30 = 180 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 36 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 128 sati (Nastava) + 16 sati (Priprema) + 36 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Studenti su obavezni da prisustvuju predavanjima i korekturama, realizuju vježbe i da aktivno učestvuju u pripremi prezentacije rada na kraju semestra.

Konsultacije: Prema rasporedu.
Literatura: – J. Tschichold, <i>The New Typography</i>, University of California Press, 1995. – Stjepan Fileki, <i>PISMO, 26+30, historija pisma i tipografije sa poukama za umetničku i pedagošku praksu</i>, Univerzitet umetnosti u Beogradu, 2011. – Robert Bringhurst, <i>The Elements of Typographic Style</i>, Hartley & Marks Publishers, 2002. – Emil Ruder, <i>Typographie: A Manual of Design</i>, Verlag Arthur Niggli AG, 1988. – Gavin Ambrose, <i>The Fundamentals of Typography</i>, AVA Publishing, 2011. – John Kane, <i>A Type Primer</i>, Pearson Prentice Hall, 2011.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: - Prisustvo nastavi 10 poena - Kolokvijum 15 poena - Vježbe 40 poena - Završni ispit 35 poena Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.
Ocjene: A (90–100); B (80–90); C (70–80); D (60–70); E (50–60)
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: saradnica mr Adela Zejnilović

	Naziv predmeta:	UVOD U ILUSTRACIJU		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
	Obavezni	2	4	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Grafički dizajn Osnovne akademske studije – Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.
Ciljevi izučavanja predmeta: Savladavanjem osnovnih crtačkih i slikarskih tehnika student/ca reprodukuje teme u rasponu od mrtve prirode, prirode, perspektive, ljudske forme, fotografije i mašte i primjenjuje stečeno znanje na oblikovanje jednostavnih ilustratorskih zamisli.
Ishodi učenja: – Prepoznaje osnovne crtačke i slikarske tehnike – Crtački analizira kompoziciju, prostorne planove i perspektivu – Realizuje crtačka rješenja za različite namjene, veličine i formate –Primjenjuje stečene tehnike na sopstvenim likovnom izrazu
Ime i prezime nastavnika i saradnika: mr Marko Marković
Metod nastave i savladavanja gradiva: Predavanja, vježbe i samostalni rad.

Plan i program rada:	
nedjelja	
I	Uvodno predavanje: karakteristike osnovnih crtačkih tehnika
II	Valerska skala – predmet u prostoru
III	Valerska skala – figura u prostoru
IV	Trodimenzionalnost u crtačkim i slikarskim tehnikama
V	Objekat i kompozicija – odnos planova (valerska skala, obojenost)
VI	Arabeska – linijski crtež
VII	Evaluacija pređenog gradiva – <i>kolokvijum, prezentacija studentskih radova</i>
VIII	Izbor i primjena adekvatne slikarske tehnike u ilustratorskom postupku
IX	Izbor i primjena adekvatne crtačke tehnike u ilustratorskom postupku
X	Uspostavljanje ilustratorskog postupka u izabranoj tehnici za set tematskih elemenata – flora (cvijet, drvo, trava, mahovina, lišće...)
XI	Uspostavljanje ilustratorskog postupka u izabranoj tehnici za set tematskih elemenata – fauna
XII	Uspostavljanje ilustratorskog postupka u izabranoj tehnici za set ilustratorskih elemenata: figura (djeca, odrasli položaj figura, ekspresija lica...)
XIII	Slojevitost ilustratske cjeline (odnos pozadine, srednjeg i prvog plana, primjeri)
XIV	Slojevitost ilustratske cjeline (odnos pozadine, srednjeg i prvog plana, primjeri)
XV	Evaluacija pređenog gradiva – <i>kolokvijum, prezentacija studentskih radova</i>
	Završni ispit

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
4 kredita x 40/30 = 5 sati 20 min. Struktura: Predavanja: 2 časa Vježba: 1 čas Samostalan rad Uključujući I konsultacije: 3 sata i 5 min	Nastava i završni ispit: (5 sati x 20 min) x 16 = 85 sati 20 minuta Neophodne pripreme 2 x (5 sati 20 min) = 10 sati 40 minuta Ukupno opterećenje za predmet : 4 x 30 = 120 sati Dopunski rad: od 0 do 24 sata Struktura opterećenja: 85 sati 20 minuta (nastava) + 10 sati 40 minuta (priprema) + 24 satia(dopunski rad).

Obaveze studenata: Studenti su obavezni da prisustvuju predavanjima i korekturama, realizuju vježbe i da aktivno učestvuju u pripremi prezentacije rada na kraju semestra.
Konsultacije: Prema rasporedu

Literatura: Kosta Bogdanović, *Teorija forme*, Beograd 1999; Rudolf Arnheim, *Umetnost i vizuelno opažanje*, Beograd 1987; Nikola Despot, *Svjetlost i sjena*, Tehnička knjiga, Zagreb 1966; Radovan Ivančević, *Perspektive*, Školska knjiga, Zagreb 1996; Phil Metzger, *Perspective Without Pain*, North Light Books 1988; *The Basics of Drawing* Parramon Ediciones Editorial Team' Barron's Educational Series 1994; Harold Speed, Dover, first published in 1917 by Seeley, in London, reprinted by Dover, 1972; [Ruskin John](#), *The elements of drawing & the elements of perspective* (1912), [Robarts' University of Toronto 2000](#)

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Prisustvo nastavi 10 poena

Kolokvijum 20 poena

Vježbe 40 poena

Završni ispit 30 poena

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.

Ocjene: A (90–100); B (80–90); C (70–80); D (60–70); E (50–60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Suzana Pajović
saradnica mr Adela Zejnilović
saradnik mr Zdravko Delibašić

	Naziv predmeta:	APLIKATIVNI GRAFIČKI SOFTVER II		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	2	4	3V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Grafički dizajn

Akademski osnovni studijski program Dizajn - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: upoznavanje studenata sa osnovama računarske tehnologije, osnovama digitalne slike i aplikativnim softverom za njenu obradu

Ishodi učenja:

- Analizira tehnologiju grafičkog oblikovanja kompleksnog grafičkog proizvoda.
- Postavlja layout složenog štampanog projekta na osnovu zadatih parametara.
- Primjenjuje standardne tehničke DTP postupke u oblikovanju višestraničnih publikacija.
- Kreira adekvatne PDF datoteke za različite elektronske i štampane namjene.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: saradnik Dejan Drašković

Metod nastave i savladanja gradiva: predavanje, demonstracije, samostalni rad studenata

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Osnovne karakteristike Adobe Indesign aplikacije. Radna površina, alatke, palete. Karakteristike jednostavnog Indesign projekta.
II	Osnovno o grafičkom izdavaštvu, karakteristike različitih vrsta publikacija, prema formatu, obimu i materijalu.
III	Organizacija rada na Indesign projektu, kreiranje hijerarhije foldera, format, ulazne veličine prema karakteristikama publikacije.
IV	Kreiranje objekata – frejmova za sliku, tekst, naslov, podnaslov itd. na radnoj površini, korekcija i transformacija objekata.
V	Princip rada master strane, elementi master strane, upotreba i kreiranje više master strana u jednom dokumentu.
VI	Osnovni tipografski pojmovi, karakteristike i značenje. Mogućnosti tipografskog oblikovanja u Indesign-u. Unos autorskog teksta u Indesign projekat. Formatiranje, korekcija, isticanje, efekti na tekstu.
VII	Osnovna pravila postavljanja ilustrativnog sadržaja u publikaciji. Unos i manipulacija ilustrativnim sadržajem u Indesign-u.
VIII	Izrada tabela i ostalih specifičnih objekata u Indesign-u.
IX	Rad s layer-ima u Indesign-u, višejezične publikacije, publikacije s mutacijom ilustrativnog materijala.
X	Izrada primjera kompleksne publikacije, grafičkog proizvoda s upotrebom naprednih tehnika u izradi – portfolio – album stečenih znanja na prvoj godini studija.
XI	Karakteristike PDF formata, kreiranje PDF publikacije u odnosu na namjenu. Adobe – povezivanje elemenata projekta kroz Adobe Bridge aplikaciju.
XII	Osnovi kreiranja web strane na Wordpress platformi.
XIII	Osnovne o kreiranju, editovanju i čuvanju grafičkih sadržaja na world wide web-u.
XIV	Osnovne kreiranja, editovanja i čuvanja video sadržaja na računaru – Adobe Premiere Pro, Adobe After Effects
XV	Aktuelni trendovi u polju informacionih tehnologija s posebnim težištem na grafičkim i multimedijalnim tehnologijama.

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 4 kredita x 40/30 = 5 sati i 20 min Struktura: Vježbe: 3 časa Samostalni rad uključujući i konsultacije: 3 sata i 5 min	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 5 sati 20 min x 16 = 85 sati 20 min Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (5 sati i 20 min) = 10 sati 40 min Ukupno opterećenje za predmet 4x30 = 120 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 24 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 85 sati 20 min (Nastava)+10 sati 40 min (Priprema) + 24 sata (Dopunski rad)
Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe i pripremi portfolio na kraju semestra.	
Konsultacije:	
Literatura: <i>Adobe Creative Suite 5 Bible, Ted Padova Kelly Murdock</i>	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 poena – Prisustvo i aktivnost na nastavi 50 poena – Procesna realizacija vježbi 10 poena – Kolokvijum 30 poena – Završni ispit Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: saradnik Dejan Drašković, prof. mr Lazar Pejović	

	Naziv predmeta:	OSNOVI LIKOVNIH ELEMENATA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	2	2	2V

Studijski programi za koje se organizuje: SP SLIKARSTVO, SP GRAFIČKI DIZAJN, SP VAJARSTVO
Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Osposobljavanje studenata sa osnovnim elementima u oblikovanju likovnih djela

Ishodi učenja: Po završetku ovog predmeta student će biti sposoban da:

1. Unaprijeđuje stvaralačko mišljenje i estetske kriterijume.
2. Razvija analitički pristup umetničkim ostvarenjima.
3. Analizira umjetničko delo na osnovu teorije umetnosti.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. Rajko Todorović

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, diskusije, individualni rad studenta.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Elementi kompozicije
II	Valer.
III	Tamno svijetlo.
IV	Boja.
V	Zakovitosti bojenih odnosa.
VI	Umjetnost boje, (Itt, Albers)
VII	Kontrasti boja.
VIII	Simbolika boja.
IX	Svjetlost.
X	Ritam.
XI	Simetrija-asimetrija.
XII	Pokret, ravnoteža.
XIII	Kreativna kompozicija.
XIV	Izraz i stil.
XV	Završni ispit.

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
2 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 1 sat 30 min Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 2 sata i 30 minuta	Nastava i završni ispit: (4 sata.) x 16 = 64. Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 24 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava) + 8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Prisustvo u nastavi i realizacija nastavnih zadataka.	
Literatura: Pavle Vasić, Uvod u likovne umjetnosti, izdavač: Univerzitet umjetnosti u Beogradu, 88.g.; Rudolf Arnheim: Umjetnosti vizuelno opažanje, izdavač: Univerzitet umjetnosti; Priredio Radenko Mišević, izbor tekstova za izučavanje predmeta Teorija forme, izdavač: Univerzitet umjetnosti, Beograd, 89.g.; Kosta Bogdanović i Bojana Burić, Teorija forme. Izdavač: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 99.g; Pol Kle, Zapis o umjetnosti, Ezoterija, Beograd, 1998. Vasilij Kandinski, O duhovnom u umjetnosti, Ezoterija, Beograd 2004; Interaction of Color, Josef Albers, Yale, 1963.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Redovnost: 10 bodova Aktivnost : 30 bodova Završni ispit: 60 bodova. Prelazna ocjena 51 bod. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke:

	Naziv predmeta:	ISTORIJA UMJETNOSTI II		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	2	2	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP SLIKARSTVO, SP VAJARSTVO, SP GRAFIKČKI DIZAJN
Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje sa umjetnošću srednjeg vijeka i društvenim okolnostima u kojima je nastala.

Ishodi učenja: Po završetku predmeta, student će biti osposobljen da:

1. Navede reprezentativna djela umjetnosti i arhitekture obuhvaćenog perioda.
2. Objasni društvene okolnosti u kojim je nastala umjetnost srednjeg vijeka.
3. Procijeni stilsku pripadnost i porijeklo umjetničkog djela obuhvaćenog perioda.
4. Razmatra stilske karakteristike umjetnosti od ranog srednjeg vijeka do renesanse

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Doc dr. Aleksandar Čilikov; mr.Slađana Žunjić-saradnik

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, kolokvijumi, seminarski radovi, stručne ekskurzije.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	RANOHRISĆANSKA UMJETNOST: nastanak i karakter hrišćanske religije; struktura biblije kao izvora za umjetničke teme; umjetnost katakombi; arhitektura i primijenjena umjetnost.
II	VIZANTIJSKA UMJETNOST: formiranje crkvene organizacije; hronologija i karakter umjetnosti Vizantije i ostalih istočnoevropskih prostora.
III	VIZANTIJSKA IKONOGRAFIJA I SLIKARSTVO: biblija kao glavni izvor umjetničkih tema; crkvena literatura; umjetnički priučnici; kanonske koncepcije; hronologija, mozaik, freske, ikone, minijatura; ranovizantijski mozaici; pregled značajnih spomenika
IV	VIZANTIJSKA ARHITEKTURA: koncepcije hrišćanskih hramova; manastirski kompleksi; Sv.Sofija u Konstantinopolju; svetovna arhitektura; pregled značajnih spomenika.
V	UMJETNOST ZEMALJA VIZANTIJSKOG CIVILIZACIJSKOG KRUGA: Balkan, Rusija, Jermenija.
VI	UMJETNOST SREDNJOVJEKOVNE SRBIJE: arhitektura, slikarstvo, primijenjena umjetnost.
VII	KOLKOVIJUM
VIII	ZAPADNOEVROPSKA UMJETNOST SREDNJEG VIJEKA: proces formiranje, karakter i hronologija; pregled epoha; zapadnoevropska ikonografija; pregled literature.
IX	PREROMANIKA KAROLONIŠKOG, OTONSKOG I MEROVINŠKOG DOBA; OSNOVNI ELEMENTI FORMIRANJA ROMANIČKE UMJETNOSTI.
X	ROMANIKA: karakteristike romaničke arhitekture i skulpture; pregled spomenika.
XI	GOTIKA: proces formiranja, karakter i hronologija gotičke epohe; osnovni elementi umjetničke kulture.
XII	GOTIČKA ARHITEKTURA I SKULPTURA: koncepcija gotičke katedrale; koncepcija gotičke skulpture; pregled spomenika.
XIII	GOTIČKO SLIKARSTVO I PRIMIJENJENA UMJETNOST: umjetnost vitraža, štafelajno slikarstvo; minijatura, zlatarstvo, duborez, tekstil.
XIV	KOLKOVIJUM.
XV	Evropska kultura u osvjet Renesanse.

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sati Struktura: 1 sata i 30 min. - predavanja 2 sata i 30 min. - samostalni rad studenta	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 4 sati x 16 = 64 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad od 0 do 20 sati Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+16 sati (Priprema) + 20 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Prisustvo u nastavi, obavezan esej.
Literatura: : <i>D. Piskeli: Opšta istorija umjetnosti; Janson: Opšta istorija umjetnosti. Literatura posebno za svaku temu</i>
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: <i>Interesovanje: 10 poena</i> <i>Esej: 30 poena</i> <i>Testovi 20 poena.</i> <i>Završni ispit: 40 poena.</i> <i>Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi minimum 51 poena</i>
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: <i>Doc dr. Aleksandar Čilikov</i>

Naziv predmeta: ENGLESKI JEZIK 2				
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
	Obavezan	II	2	2P + 1V
Studijski program za koji se organizuje: Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita)				
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima, ali je poželjno da studenti imaju znanje jezika minimum na nivou B 2.1 kako bi pratili ovu nastavu.				
Ciljevi izučavanja predmeta: Ovladavanje osnovnim gramatičkim i strukturama i aktivno služenje jezikom u svakodnevnim situacijama.				
Ime i prezime nastavnika i saradnika:				
Metodi nastave i savladavanja gradiva: Kratki uvod u odgovarajuće jezičke sadržaje, uz maksimalno učešće studenata u raznim vrstama pismenih i usmenih vježbi; samostalno, u paru, u grupi; diskusije				
SADRŽAJ PREDMETA:				
Pripremna nedjelja	Preparation and semester enrolment			
I nedjelja	Getting along, modals and related verbs			
II nedjelja	Hot verbs – get, the generation who refuse to grow up			
III nedjelja	How remarkable, relative clauses, participles			
IV nedjelja	Adverb collocations, happy ending in New York			
V nedjelja	The way we were, expressing habit			
VI nedjelja	Homonyms, Homophones			
VII nedjelja	Kolokvijum			
VIII nedjelja	Over my dead body			
IX nedjelja	Popravni kolokvijum			
X nedjelja	Modal auxiliary verbs in the past,			
XI nedjelja	Synonyms, the amazing Vikings			
XII nedjelja	It's all hypothetical, hypothesising			
XIII nedjelja	Time flies, articles			
XIV nedjelja	Determiners, hot words - life and time			
XV nedjelja	Završni ispit			
OPTEREĆENJE STUDENATA PO PREDMETU:				
Nedjeljno 2 kredita x 40/30 = <u>2 sati i 40 minuta</u> Struktura: 2 sati predavanja 2 sati vježbi 0 sati individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije		U toku semestra Nastava i završni ispit: (2 sati i 40 minuta) x 16 = 42 sati i 40 minuta Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2 x (2 sati i 40 minuta) = 5 sati i 20 minuta Ukupno opterećenje za predmet: 2 x 30 = 60 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati. Struktura opterećenja: 42 sati i 40 minuta (nastava) + 5 sati i 20 minuta (priprema) + 12 sati (dopunski rad)		
Naveći obaveze studenta u toku nastave: Pohađanje nastave i izrada kolokvijuma i završnog ispita. Nastavnik može da odredi druge obaveze u obliku domaćih zadataka, prezentacija i sl.				
Literatura: John and Liz Soars: Headway Upper-Intermediate, Fourth Edition, (Units 7 – 12), OUP.				
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: kolokvijum – 50 bodova završni ispit – 50 bodova Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 bodova				
Posebnu naznaku za predmet: imejl: iggybosnia@gmail.com , internet strana: https://sites.google.com/site/iggybosnia/				
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: dr Igor Ivanović				
Napomena: Ishodi učenja: Nakon što student položi ovaj ispit, biće u mogućnosti da: usmeno se izražava o poznatim temama relativno tačno, koristeći jednostavne strukture, razmjenjuje informacije i učestvuje u razgovoru na poznate i obrađene teme na engleskom jeziku, opisuje događaje, iskustva, planove, daje objašnjenja i argumente na engleskom jeziku, upotrebljava gramatiku engleskog jezika na višem srednjem nivou, sastavi kraći sastav iz tematskih oblasti koje su poznate i obrađene na engleskom jeziku, integriše povezanosti stranog jezika i kulture, i poznaje neke običaje u zemljama engleskog govornog područja.				

	Naziv predmeta:	CRTANJE I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	III	4	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: Slikarstvo, Vajarstvo, Grafički dizajn

Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Analitičko crtanje I i Analitičko crtanje 2

Ciljevi izučavanja predmeta: Osposobljavanje studenata za samostalano crtanje i razvijanje osobenog crtačkog senzibiliteta pri slobodnoj interpretaciji zadate teme.

Ishodi učenja:

- Prepoznaje crtež kao samostalnu likovnu disciplinu i osnovu svakog likovnog djela.
- Eksperimentiše sa malim i velikim formatom, organizuje kompoziciju.
- Stvara – crta po prirodi, fokusiran na analizu i studiranje motiva (ljudska figura).
- Istražuje u toku crtanja, linijom (egzekucijom) sa ili bez gesta, uspostavlja individualni stvaralački sistem, razvija svoj senzibilitet a ideji – crtežu da je svoj lični pečat i identifikacioni kod.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. mr Slavica Gvozdenović

Metod nastave i savladanja gradiva: Praktični rad – vježbe u ateljeu; Individualni rad; Frontalna predavanja

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji

nedjelja	
I	Analiza crteža nastalih na prvoj godini
II	Razvijanje slobodnog odnosa prema crtanju modela Crtanje figure u prostoru – formiranje kompozicije figure u prostoru, proporcije, anatomija
III	Analiza odnosa figure i predmeta u prostoru i njihovo povezivanje na slobodan način
IV	Analitičko crtanje linijom, ispitivanje izražajnih mogućnosti linije u građenju oblika i prostora na crtežu. Materijali: ugljen, kreda, pero, olovka, grundirani papir, tonirani papir.
V	Perspektiva – proporcija
VI	Analiza odnosa površina i planova na crtežu.
VII	Analiza psihologije portreta, pokreta i karaktera figure na sopstveni način
VIII	Crtanje ležeće figure – glava ili stopala okrenuta prema oku crtača.
IX	Crtanje ležeće figure – glava ili stopala okrenuta prema oku crtača.
X	Analiza izvora svjetlosti i linijsko modelovanje forme u odnosu na nju.
XI	Analiza psihologije portreta, pokreta i karaktera figure.
XII	Ispitivanje izražajnih mogućnosti crteža, eksperimentisanje sa formom, linijom i površinom

XIII	Razvijanje sopstvenog crtačkog metoda
XIV	Razvijanje sopstvenog crtačkog metoda
XV	Analiza i razgovor o vježbama, razvijanje kritičke svijesti o svom radu

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 4 kredita x 40/30 = 5,32 sati Struktura: 1 sat i 30 minuta - predavanja 45 minuta - vježbe 3 sata i 15 min - samostalni rad uključujući i konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 5,32 sati x 15 = 79,8 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 5x30 = 120 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 34,25 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 79,8 sati (Nastava)+16 sati (Priprema) + 24,25 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe.
Konsultacije:
Literatura: Likovne monografije (razni autori, stilovi razdoblja) - Matis, Marlen Duma, Erik Fisli, Bejkon Hokni, Luka Tjuman, Piter Heli itd.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 20 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi 20 bodova – I i II vježba 20 bodova – III i IV vježba 20 bodova – V i VI vježba 20 bodova – VII i VIII vježba <i>Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.</i>
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Slavica Gvozdenović
Dodatne informacije o predmetu:

Naziv predmeta: ENGLESKI JEZIK 3				
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
	Obavezan	III	2	2P+1V

Stu Studijski program za koji se organizuje: Osnovni akademski studij **Likovne akademije** (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita)

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima, ali je poželjno da studenti imaju znanje opšteg jezika na nivou B2.1, te položen *Engleski jezik 2* kako bi koristili uspješno usvojenu stručnu terminologiju za savladavanje zahtjevnijih stručnih sadržaja na engleskom jeziku

Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj ovog predmeta je da studenti nastave sa ovladavanjem stručne terminologije na engleskom jeziku iz oblasti likovne umjetnosti uopšte, i iz oblasti slikarstva, vajarstva, grafike i grafičkog dizajna specifično, razumiju složenije stručne tekstove, i daju svoje mišljenje kroz diskusiju na stručne teme

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Dragana Čarapić

Metodi nastave i savladavanja gradiva: Kratki uvod u odgovarajuće jezičke sadržaje, uz maksimalno učešće studenata u raznim vrstama pismenih i usmenih vježbi; samostalno, u paru, u grupi; diskusije

SADRŽAJ PREDMETA:	
Pripremna nedjelja	Preparation and semester enrolment
I nedjelja	Describing shapes; Function: Expressing doubt; Describing light; Function: Identifying an error
II nedjelja	Describing colour; Function: Making a suggestion; Describing placement; Function: Asking for an Opinion
III nedjelja	Describing style; Function: Disagreeing with an opinion; Physical materials; Function: Adding information
IV nedjelja	Physical materials 2; Function: Making an apology; Electronic equipment 1; Function: Making a comparison
V nedjelja	Electronic equipment 2; Function: Reacting to good news; Basic actions 1; Function: Talking about deadlines
VI nedjelja	Basic actions 2; Function: Introducing a problem; Sketches and drawings; Function: Asking about completion
VII nedjelja	Mid-term test
VIII nedjelja	Applied arts; Function: Identifying a main idea; Graphic arts; Function: Providing reasons
IX nedjelja	Fine arts; Function: Asking about location; Art Movements; Functions: Describing expectations
X nedjelja	Photography 1; Functions: Making a prediction; Photography 2; Function: Describing appropriate users;
XI nedjelja	Photo editing 1; Function: Recommending an action not be taken; Photo editing 2; Function: Making suggestions
XII nedjelja	Fonts 1; Function: Asking for an opinion; Fonts 2; Function: Confirming a prediction
XIII nedjelja	Type and lettering; Function: Making an appointment; Web design 1; Function: Talking about goals;
XIV nedjelja	Web; design 2; Overview and preparation for the Final Exam
XV nedjelja	Final Exam

OPTEREĆENJE STUDENATA PO PREDMETU:	
Nedjeljno 2 kredita x 40/30 = 2 sati i 40 minuta Struktura: 2 sati predavanja 2 sati vježbi 0 sati individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije	U toku semestra Nastava i završni ispit: (2 sati i 40 minuta) x 16 = 42 sati i 40 minuta Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2 x (2 sati i 40 minuta) = 5 sati i 20 minuta Ukupno opterećenje za predmet: 2 x 30 = 60 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati. Struktura opterećenja: 42 sati i 40 minuta (nastava) + 5 sati i 20 minuta (priprema) + 12 sati (dopunski rad)

Navesti obaveze studenta u toku nastave: Pohađanje nastave i izrada kolokvijuma i završnog ispita. Nastavnik može da odredi druge obaveze u obliku domaćih zadataka, prezentacija i sl.

Literatura: Virginia Evans, Jenny Dooley, Henrietta P. Rogers: Art and Design, Career Paths, Express Publishing 2013

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

prisustvo nastavi: 7 bodova (14 nedjelja x 0.5 poena na svako prisustvo)

prezentacija: 7 poena

kolokvijum – 36 bodova

završni ispit – 50 bodova

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 bodova

Posebnu naznaku za predmet: draganac@ac.me

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: dr Dragana Čarapić

Napomena:

Ishodi učenja: Nakon položenog ispita student će moći da upotrebljava usvojenu složeniju stručnu terminologiju iz oblasti likovne umjetnosti uopšteno i konkretno iz slikarstva, vajarstva, grafike i grafičkog dizajna u dužim iskazima, razumije pisani ili usmeni govor na teme iz oblasti istorije likovne umjetnosti na višem srednjem nivou, analizira pisani ili izgovoreni tekst na višem srednjem nivou. Student takođe treba da je u stanju da samostalno uz greške koje ne ometaju komunikaciju izražava vlastite stavove i ideje kako na opšte tako i na stručne teme

	Naziv predmeta:	ISTORIJA UMJETNOSTI III		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	3	2	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP SLIKARSTVO, SP VAJARSTVO, SP GRAFIKČKI DIZAJN
Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje sa umjetnošću renesanse, manirizma i baroka i društvenim okolnostima u kojima je nastala.

Ishodi učenja: Po završetku predmeta, student će biti osposobljen da:

1. Navede reprezentativna djela umjetnosti i umjetnike renesanse, manirizma i baroka.
2. Objasni društvene okolnosti koje su uslovile razvoj umjetnosti obuhvaćenog perioda.
3. Opiše karakteristike reprezentativnih djela arhitekture i slikarstva.
4. Razmatra stilske karakteristike umjetnosti od ranog srednjeg vijeka do renesanse.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Doc dr. Aleksandar Čilikov; mr.Slađana Žunjić-saradnik

Metod nastave i savladanja gradiva: Vježbe, predavanja, seminarski radovi, konsultacije.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	EPOHA HUMANIZMA I RENESANSE: proces formiranja; karakter i hronologija; pregled literature.
II	RENEZANSA U ITALIJI: preteče renesanse; braća Pizano, Djoto, Dučo, Martini, Lorenceti.
III	UMJETNOST ITALIJANSKOG KVATROČENTA: bruneleski, Alberti, Giberti, Donatelo, Kverča, Robija, Mazačo, fra Andjeliko, Kastanjo, Lupi, Učelo, Venecijano, Frančeska, Mantenja, Botičeli, Belini.
IV	UMJETNOST ITALIJANSKOG ČINKVEČENTA: Bramante, Leonardo, Rafael, Mikelandkelo, Ticijan, Djordjone.
V	RENEZANSA U EVROPI: Šongauer, Direr, Grinevald, Holbajn, Kranah, Braća Van Ajk, Vejden, Boš, Hus.
VI	KOLKOVIJUM
VII	Zapadnoevropska umjetnost manirizma - Tintoreto, Veroneze, Brojgel
VIII	Barok – opšti pojmovi.
IX	Barok u Italiji, Francuskoj i Španiji.
X	Karavačo, Bernini.
XI	El Greko, Ribera, Velaskez, Zurbaran.
XII	Rubens, Van Dajk
XIII	Rembrant, Vermer, Hals.
XIV	Pusen, Loren
XV	Predaja seminarskog rada

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
3 kredita x 40/30 = 4 sati Struktura: 1 sat i 30 minuta - predavanja 2 sata i 30 minuta- samostalni rad studenta	Nastava i završni ispit: 4 sati x 16 = 64 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad od 0 do 20 sati Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+16 sati (Priprema) + 20 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Prisustvo u nastavi, obavezan test i seminarski rad
Literatura: : <i>Đ. Piskeli: Opšta istorija umjetnosti; Janson: Opšta istorija umjetnosti. Literatura posebno za svaku temu</i>
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: <i>test = 20 poena ESEJ: 30 P.</i> <i>Završni ispit: 50 poena, minimalna ocjena prolaznosti: 51 poen</i>
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: <i>Doc dr. Aleksandar Čilikov</i>

	Naziv predmeta:	OSNOVI FOTOGRAFIJE I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	3	4	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Grafički dizajn, SP Slikarstvo, SP Vajarstvo

Akademski osnovni studijski program Dizajn - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta:

Savlađivanje osnovnih tehnoloških znanja iz oblasti fotografije. Student se upoznaje sa tehnološkim i fizičkim principima nastanka fotografske slike i specifičnim estetsko izražajnim mogućnostima fotografskog medija. Osposobljava se za samostalno rukovanje osnovnom tehnikom i kreativno izražavanje u mediju.

Ishodi učenja:

- Na fotografijama prepoznaje vrijednosti proistekle iz specifičnog tehnološkog okvira medija.
- Samostalno rukuje DSLR fotoaparatom na osnovnom nivou.
- Primjenjuje specifične izražajne osobine fotografije u samostalnom radu
- Razumije osnovne principe relevantne za fotografski medij iz oblasti: prirode svjetlosti, geometrijske optike, eksponometrije.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Prof. Mr. Lazar Pejović, saradnica Sandra Đurović

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, samostalni rad

Plan i program rada:

nedjelja	<i>Osnove fotografske tehnologije</i>
I	Uvodno predavanje: Značaj i uloga medija fotografije u savremenoj vizuelnoj kulturi
II	Ekspozicija, dijafragma, ekspozicio trougao, princip reciprociteta, osjetljivost fotografskog materijala
III	Određivanje ekspozicije - mjerenje svjetla, izbor ekspozicionih faktora
IV	Priroda svjetlosti i uvod u geometrijsku optiku - fizičke osobine, svjetlosni spektar, talasna dužina; prostiranje svjetlosti, optička prizma, sočivo, žižna daljina
V	Savremeni objektiv: vidni ugao, svjetlosna jačina - vrste, osobine i namjene
VI	Kompenzacija ekspozicije - principi i analiza primjera
VII	Tipovi i formati kamera
VIII	Oštrina i dubinska oštrina
	<i>Uvod u estetiku i medija</i>
IX	Organizacija fotografskog kadra
X	Reprezentacija stvarnosti u fotografskoj slici
XI	<i>I kolokvijum, prezentacija studentskih radova</i>
XII	Fotografsko vrijeme
XIII	Formalna likovna analiza fotografije
XIV	<i>II kolokvijum, prezentacija studentskih radova</i>
XV	Rekapitulacija gradiva i priprema portfolija za ispit

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 4 kredita x 40/30 = 5 sati i 20 min Struktura: Predavanja: 2 časa Vježbe: 2 časa Samostalni rad uključujući i konsultacije: 2 sata i 20 min	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 5 sati 20 min x 16 = 85 sati 20 min Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (5 sati i 20 min) = 10 sati 40 min Ukupno opterećenje za predmet 4x30 = 120 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 24 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 85 sati 20 min (Nastava)+10 sati 40 min (Priprema) + 24 sata (Dopunski rad)
Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe i pripremi portfolio i prezentaciju na kraju semestra.	
Konsultacije: Literatura: „ELEMENTARNA TEHNIKA FOTOGRAFIJE“ <i>Dragoljub Kažić</i>, Umjetnička akademija, Beograd 1973, „KOLOR FOTOGRAFIJA“ <i>Dragoljub Kažić</i>, Univerzitet umetnosti Beograd 1989, „FOTOGRAFIJA“ <i>Milan Fizi</i>, Epoha / Grafički zavod Hrvatske, Zagreb, „FOTOGRAFSKI PROCESI“ <i>Tkalčević-Smetko</i>, Grafički fakultet, Zagreb 1992, „DIGITALNA FOTOGRAFIJA“ <i>Tom Ang</i>, Znanje, Zagreb 2007, „THE ART OF PHOTOGRAPHY“ <i>Bruce Barnbaum</i>, Rocky Nook, 2010, „O BOJI“ <i>Nikola Tanhofer</i>, ADU i Novi Lider, Zagreb 2008, „UMJETNOST BOJE“ <i>Johannes Itten</i>, Ravensburg, 1987	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 poena – Prisustvo i aktivnost na nastavi 40 poena – Procesna realizacija vježbi 20 poena – 2 kolokvijuma 30 poena – Završni ispit Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Lazar Pejović	

	Naziv predmeta:	LAYOUT		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	3	6	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Grafički dizajn
Osnovne akademske studije – Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Usvajanje temeljnih teorijskih znanja o grafičkoj organizaciji stranice, vrstama i strukturi teksta i hijerarhiji informacija. Student/ca je osposobljen je za oblikovanje i grafičku pripremu jednostavnijih grafičkih formi.

Ishodi učenja:

- Usvaja principe oblikovanja i primjenjuje ih na izabranu formu
- Savladava vještinu odabira pisama
- Razlikuje vrste ilustrativnog materijala i primjenjuje pravila u organizaciji istog
- Kreira jednostavne layout-e uz primjenu usvojenih pravila

Ime i prezime nastavnika i saradnika: *nastavnik* – DIZAJN, *saradnik* – mr Zdravko Delibašić

Metod nastave i savladavanja gradiva: Predavanja, vježbe i samostalni rad.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Istorijski prikaz razvoja layout-a
II	Mjere i proporcije (zlatni rez, M bjelina, Fibonacijev niz, Pravilo trećine...)
III	Organizacija i hijerarhija informacija na stranici
IV	Oblikovanje strane po gridu
V	Definisanje i primjena Van de Grafovog kanona
VI	Definisanje i primjena Čiholdovog kanona
VII	Odabir i upotreba različitih vrsta pisama
VIII	Čitkost, čitljivost, ujednačena boja teksta
IX	Evaluacija pređenog gradiva – <i>kolokvijum</i>
X	Mehanika teksta
XI	Eksperimentalni layout
XII	Organizacija ilustrativnog materijala
XIII	Vizuelni dijalog između slike i teksta
XIV	Vrste i principi oblikovanja jednostavnih layout-a
XV	<i>Kolokvijum</i>
	Završni ispit

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 6 kredita x 40/30 = 8 sati Struktura: Predavanja: 2 časa Vježbe: 2 časa Samostalan rad uključujući i konsultacije: 5 sati	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 8 sati x 16 = 128 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 6x30 = 180 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 36 sati (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 128 sati (Nastava) + 16 sati (Priprema) + 36 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Studenti su obavezni da prisustvuju predavanjima i korekturama, realizuju vježbe i da aktivno učestvuju u pripremi prezentacije rada na kraju semestra.

Konsultacije: Prema rasporedu

Literatura:

- Franjo Mesáros, *Tipografski priručnik*, Grafički obrazovni centar, Zagreb, 1985.
- Kimberly Elam, *Typographic Systems of Design*, Princeton Architectural Press, 2007.
- Ambrose/Harris, *The Layout Book*, AVA Publishing 2007.
- A. Swann, *How to Design Grids*, Phaidon, 1990.
- A.W. White, *The Elements of Graphic Design: Space, Unity, Page Architecture and Type*, Watson-Guptill Publi, 2002.
- Judith Wilde, Richard Wilde, *Visual Literacy: A Conceptual Approach to Graphic Problem Solving*, Watson-Guptill Publications, 2000.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Prisustvo nastavi 5 poena

Kolokvijum 30 poena

Vježbe 30 poena

Završni ispit 35 poena

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.

Ocjene: A (90–100); B (80–90); C (70–80); D (60–70); E (50–60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: saradnica mr Adela Zejnilović
prof. mr Suzana Pajović

	Naziv predmeta:	GRAFIČKE KOMUNIKACIJE I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	3	6	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Grafički dizajn

Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj nastave je da studente uvede u osnove grafičkih komunikacija, znaka i plakata. Osposobljavanje studenata za samostalan stvaralački rad na savladavanju praktičnih, tehničko-tehnoških i teorijskih iskustava likovne problematike grafičkog dizajna i zakonitosti koje podrazumijeva rad na plakatu i projektovanju zaštitnog znaka.

Ishodi učenja:

- Razumije osnovne probleme posrednih komunikacija.
- Analizira znak i plakat prema tipu i značenju.
- Konstruiše i organizuje elemente znaka na osnovu vizuelnih i simboličkih vrijednosti.
- Razumije hijerarhiju odnosa ilustrovanog materijala i tipografije u grafičkom oblikovanju plakata.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. mr Ana Matić - nastavnik, mr Zdravko Delibašić - saradnik

Metod nastave i savladanja gradiva: Frontalna predavanja; praktični individualnom procesni rad – vježbe; usmene debate; seminari. Neki segmenti nastave tj. procesnih vježbi mogu biti organizovani kroz radionice ili kao kolokvijum.

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji

nedjelja	
I	Uvod u sadržaj predmeta i vježbi
	<i>Pojam komunikacija</i>
II	Pojam komunikacija – verbalna komunikacija
III	Pojam komunikacija – neverbalna komunikacija
	<i>Znak</i>
IV	Od heraldike do znaka
V	Osnove teorije o znacima
VI	<i>Analiza i ocjena vježbi</i>
	<i>Uvod u plakat</i>
VII	Afiš – Plakat – Megaboard
VIII	Iluzivnost u 2D i primjena boja u plakatu
	<i>Vizuelni sistemi</i>
IX	Pojam piktograma
X	Jednostavni vizuelni sistemi
XI	<i>Analiza i ocjena vježbi</i>
	<i>Plakat</i>
XII	Podjela plakata po oblastima, funkciji i temama
XIII	Pozorišni vs. Filmski plakat
XIV	Citat u plakatu
XV	<i>Analiza i ocjena vježbi / Evaluacija rada u semestru</i>

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 6 kredita x 40/30 = <u>8 sati</u> Struktura: Predavanja: 2 časa Vježbe: 2 časa Samostalni rad uključujući i konsultacije: 5 sati	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 8 sati x 16 = 128 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 6x30 = 180 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 36 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 128 sati (Nastava) + 16 sati (Priprema) + 36 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe i pripremi prezentaciju na kraju semestra.

Konsultacije:

Literatura: Moris Rikards; *Uspon i pad plakata*; Charlotte Rivers: *IDENTITY*, Rotovision; Rayan Abdullah, Roger Hubner: *PICTOGRAMS, ICONS & SIGNS*, Thames&Hudson; *1000 ICONS, SYMBOLS + PICTOGRAMS*, Blackcoffe; priredio Radomir Vuković: *ZNAKOVITO*, Gras, Beograd; *LETTERHEAD & LOGO DESIGN*, Rocksport Publisher; Bevrlay Cole, Richard Durack. Laurent King: *Railway posters – 1923-1947*; David Airey: *Logo Design Love*, New Riders; Sean Hall: *THIS MEAN THIS, THIS MEAN THAT*, Laurence King Publishing; Per Mollerup: *Marks of Excellence*, Phaidon; Steven Heller, Mirko Ilic: *Anatomy of Design: Uncovering the Influences and Inspirations in Modern Graphic Design*, Rockport Publishers;

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

10 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi
40 bodova - Procesna realizacija vježbi
10 bodova – Kolokvijum / Esej
40 bodova - Završni ispit
Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Ana Matić

Dodatne informacije o predmetu: Osim ovog syllabusa, na početku semestra, student dodatno dobija i preciznu listu vježbi sa svim neophodnim informacijama o temi i formi finalne prezentacije.

	Naziv predmeta:	TEHNOLOGIJA INDUSTRIJSKE GRAFIKE		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	3	3	1P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Grafički dizajn

Akademske osnovne studije – Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje sa nastavnim sadržajem tehničko-tehnoloških principa procesa štampe i usvajanje osnovnih pojmova o kolor paletama; podjeli, vrsti, ifunkcije ambalaže i grafičkoj doradi.

Ishodi učenja:

- Upoznajevrsteštampeirazumijenjihoveosnovneodlike
- Razlikujeosnovneelementeambalažeirazvijastručneterminologiju.
- Razumijeuloguboje u štamparskojindustrijiinjenuprimjenu u dizajnerskomprocesu
- Upoznavanjepojmovakodzavršnihfazaštamparskihprocesu (dorada)

Ime i prezime nastavnika i saradnika: *nastavnik DIZAJN, mrDejanDrašković – saradnik*
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe i samostalni rad.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Razvoj grafičke industrije – Uvod u sadržaj predmeta i zadataka
II	Papir u industrijskoj grafici – Vrste i standardi formata
III	Boja u industrijskoj grafici – Definisane palete (CMYK, RGB, Pantone, RAL)
IV	Tehnike štampe - visoka, ravna, duboka, propusna i digitalna štampa
V	Ofset štampa – štamparska forma, principi dobijanja otiska, postupci
VI	Ofset štampa – demonstracija tehnike*
VII	<i>K 1 – Priprema za ofset štampu / Analiza zadataka</i>
VIII	Digitalna štampa – prednosti, način dobijanja otiska, mašine, primjena
IX	Digitalna štampa – postupci i specifičnosti pripreme za štampu
X	Grafička dorada – definisanje, operacije, tehnike
XI	Grafička dorada – demonstracija tehnika*
XII	Grafička analiza ambalaže – podjela, vrsta, funkcije
XIII	Sheme izrade za trodimenzionalne grafičke forme i nepravilne dvodimenzionalne formate
XIV	Poslovna korespondencija sa štamparijama
XV	<i>K 2 – Parametri ponude za štampu / Analiza zadataka</i>
	Završni ispit

Opterećenje studenata:

Nedjeljno 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 1 čas Vježbe: 2 časa Samostalan rad uključujući i konsultacije: 1 sat i 45 min	U toku semestra Nastava i završni ispit: 4 sata x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 satq) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 18 sati (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava) + 8 sati (Priprema) + 18 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Studenti su obavezni da prisustvuju predavanjima i korekturama, realizuju vježbe i da aktivno učestvuju u pripremi prezentacije i radu na kraju semestra.

Konsultacije: Prema rasporedu.

Literatura: Kaj Johansson, Peter Lundberg, Robert Ryberg, *A Guide to Graphic Print Production*, Published by John Wiley & Sons, Inc. Hoboken. New Jersey 2011; Mile Grozdanić, *Put do knjige*, Publikumd.o.o., Beograd 2007; Heijo Klajn, *Mali leksikon štamparstva i grafike*, Jugoslavija, Beograd 1979; Ryan Hembree, *Kompletan grafički dizajn*, Rocksport publishers, Beograd 2008; Milan Rakić, Miroslav Fruht, Ivica Rakić, *Grafički dizajn – kreacijsko tržište*, Zavod za udžbenike, Beograd 2003.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Prisustvo nastavi 10 poena

Kolokvijum 20 poena

Vježbe 40 poena

Završni ispit 30 poena

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.

Ocjene: A (90–100); B (80–90); C (70–80); D (60–70); E (50–60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Suzana Pajović
saradnik mr Adela Zejnilović, prof. mr Ana Matić

Napomena: *Određene metodске јединице, осим теоријског оквира, биће презнетиране и кроз демонстрацију теһнике у штампаријама.

	Naziv predmeta:	SLIKARSTVO III		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Izborni	III	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: Slikarstvo

Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Slikarstvo I , Slikarstvo II

Ciljevi izučavanja predmeta: Osposobljavanje studenata za samostalano slikanje i razvijanje osobenog slikarskog senzibiliteta pri slobodnoj interpretaciji zadate teme.

Ishodi učenja:

- Organizuje kompleksne kompozicije živog modela i prostora uz upotrebu različitih izvora svjetlosti – uravnoteženo difuzno svjetlo i dramatični odnosi svijetlo tamnog.
- Razvija osjećaj za ritam na slici kroz odnos linije, površine i boje
- Analizira izražajne mogućnosti boje upotrebom toplih i hladnih tonova.
- Prikazuje odnos svjetlosti i materije na slici.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. mr Draško Dragaš - nastavnik, Saradnik slikanje

Metod nastave i savladanja gradiva: Praktični rad – vježbe u ateljeu; Individualni rad; Frontalna predavanja

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji

nedjelja	
	<i>Akt ili poluakt u enterijeru</i>
I	Analiza svjetlosti i boje, postavka sa uravnoteženom difuznom svjetlošću
II	Analiza svjetlosti i boje sa naglašena 2-3 izvora svjetlosti; naglašavanje kontrasta –svijetlo - tamno.
III	Analiza uravnoteženih djelova kompozicije i akcentovanje pojedinih dramatičnih odnosa svijetlo-tamnog.
IV	Svijetlost i boja, dalja analiza odnosa svijetlo-tamno, toplo-hladno, materijalizacija pojedinih segmenata slike
V	Razrada ritma i svijetlih i tamnih površina.
VI	Svijetlo tamno, toplo-hladno, materija (tekstura), odnos svjetlosti i materije (upijanje i emitovanje).
VII	Detaljna tonska analiza svijetlih i tamnih površina slike, analiza materije i tekstura.
	<i>Akt ili poluakt u enterijeru – slobodna interpretacija kompozicije</i>
VIII	Slobodna interpretacija zadate teme, razvijanje samostalnog mišljenja i osobenog slikarskog senzibiliteta
IX	Naglašavanje prostora kompozicije ; odnos linija (crtež) – površina.
X	Odnos transparentnih djelova kompozicije naspram materijalizovanih slojevitih elemenata.
XI	Dalja razrada prethodne vježbe, kontrastiranje i povezivanje (prožimanje) transparentnih površina i slojevitih djelova.

XII	Unutrašnja dinamika slike ; naglašavanje ritma toplo – hladnih boja.
XIII	Slobodan izbor elemenata slike uz korišćenje ukupnog prethodno stečenog iskustva.
XIV	Slobodan izbor elemenata slike uz korišćenje ukupnog prethodno stečenog iskustva.
XV	Slobodan izbor elemenata slike uz korišćenje ukupnog prethodno stečenog iskustva.

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4sata Struktura: 1 sat i 30 minuta - predavanja 1 sat i 30 minuta - vježbe 1 sat - samostalni rad uključujući i konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 4 sati x 15 = 60sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (6 sati) = 12 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popavnog ispita <u>od 0 do 18 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 60 sati (Nastava)+12 sati (Priprema) + 18 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe.	
Konsultacije:	
Literatura: Johannes Itten; <i>Umetnost boje</i>, Umetnička akademija, Beograd 1973; Leonardo Da Vinci; <i>Traktat o slikarstvu</i>, <i>Likovne sveske 1-9</i>, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Univerzitet umetnosti u Beogradu, 1996. G Gotfrid Ben, <i>Smisao slike i kulni organi; Slika i vreme; Nova slika prirode posle kraja pejzaznog slikarstva</i>. Beograd 1987 Likovne monografije (razni autori, stilovi razdoblja) - primjeri iz klasične svjetske umjetnosti, Karovado, Goja, Rembrant, Tician, Velaskez, Mone, Mank, Ensor Pikaso, Brak...	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi 40 bodova - Procesna realizacija vježbi 50 bodova - Završni ispit <i>Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.</i>	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Draško Dragaš
	Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	INTERMEDIJALNA ISTRAŽIVANJA I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Izborni	3	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: Slikarstvo

Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj nastave je prožimanje likovnih vještina sa složenim poetikama, metodologijom i tehnikama intremedijalne umjetnosti u cilju pripreme studenta za realizaciju intermedijalnog umjetničkog djela.

Ishodi učenja:

- Prepoznaje značajna djela i autore u oblasti intermedijalne umjetnosti
- Primjenjuju stečene likovne vještine u intermedijalnom radu.
- Koncipira jednostavnije intermedijalne projekte.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: doc.mr. Marko Marković

Metod nastave i savladanja gradiva: Kombinacija predavanja, praktičnog rada i grupne kritike. Predavanja: upoznavanje sa primjerima umjetničke prakse. Praktičan rad: realizacija radova manjeg obima upotrebom sredstava kao što su fotografija, video, film, instalacija i njihova kombinacija sa tradicionalnim likovnim sredstvima. Grupne kritike: Analiza formalnih i metodoloških aspekata nastajućih studentskih radova i produblivanje predmetnih sadržaja. Individualna nastava fokusirana na konkretna umjetnička interesovanja studenata.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvod u sadržaj predmeta i vježbi
	Predstavljanje karaktreističnih primjera intermedijalnog rada
II	Terminologija intermedijalne umjetnosti
III	Odnos jednomedijskih i intermedijalnih umjetnosti
IV	Odnos forme i sadržaja u intermedijalnom djelu
	Upoznavanje sa principima djelovanja u oblasti intermedijalnog istraživanja
V	Koceptualna umjetnost
VI	Zvučna umjetnost
VII	Animacija, film, video
VIII	Problem tijela u savremenoj umjetnosti, body art, performans
IX	Digitalna umjetnost, umjetnost podataka, internet umjetnost
	Osnovni zadaci zasnovani na kombinovanju tradicionalnih i intermedijalnih sredstava izražavanja
X	Realizacija djela manjeg obima upotrebom sredstava kao što su fotografija, video, film, instalacija i njihova kombinacija sa tradicionalnim likovnim tehnikama i materijalima.
XI	Izrada, analiza, korekcije
XII	Izrada, analiza, korekcije
XIII	Izrada, analiza, korekcije
XIV	Prezentacija realizovanih projekata
XV	Ocjena vježbi / Evaluacija rada u semestru

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sati Struktura: 1 sat i 30 minuta - predavanja 45 minuta - vježbe 1 sata i 45 minuta - samostalni rad studenta	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 4 sati x 16 = 64 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad od 0 do 20 sati Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+16 sati (Priprema) + 20 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Redovno pohađanje nastave, realizacija, dokumentacija i priprema radova za završni ispit.
Literatura: Walter Benjamin, Umjetničko djelo u razdoblju tehničke reprodukcije u Estetički ogledi, Školska knjiga, Zagreb, 1986; Etjen Surio, Odnosi medija u umjetnostima – problemi uporedne estetike, Svjetlost, Sarajevo 1958; Milan Ranković, Komparativna estetika, Umetnička akademija u Beogradu, Beograd 1973; Miško Šuvaković, Pojmovnik suvrnene umjetnosti, Horetzky, Zagreb, 2005; Vladimir Vukićević “Mišljenje i viđenje” FLU, UCG 2007; Lev Manovich, The Language of the New Media, MIT Press, 2002; Nikola Burio (Nicolas Bourriaud), Relaciona estetika, Centar za savremenu umetnost, Beograd, 2001
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 bodova - Redovnost pohađanja nastave 20 bodova - Aktivnost na času 20 bodova - Verbalna eksplikacija rada 50 bodova - Završni ispit <i>Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.</i>
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: doc.mr. Marko Marković

	Naziv predmeta:	GRAFIKA III		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Izborni	3	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje:

Akadske osnovne studije FLU. Studijski program Slikarstvo – Modul : Grafika

Uslovljenost drugim predmetima: Grafika I, Grafika II.

Ciljevi izučavanja predmeta:

Razvoj kreativnih saznanja i slobode stvaralačkog postupka kroz autorski crtež i nove grafičke tehnike.

Ishodi učenja:

Po završetku ovog predmeta, student će biti osposobljen da:

1. Koristi kreativna saznanja i slobodu stvaralačkog postupka kroz autorski crtež i nove grafičke tehnike.
2. Primijeni Bakropis i Akvatintu u boji kroz programske zadatke figure u prostoru.
3. Prepozna kolorni sklad svjetlosne skale šrafurnim prepletom linije ili slojevitošću prepleta površina.
4. Upotrijebi linije različitog inteziteta, svjetlosne skale riješene površinskim šrafurnim prepletom linija kroz tehnike :bakropisa u boji, akvatinte u boji, meka prevlaka, mezzotinta, linogravura, rezervaš , suva igla, sitostampa i litografija.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Doc.mr Marija Kapisoda

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, rad u ateljeu, korektura, korišćenje potrebne bibliotekarske video i foto dokumentacije.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Priprema i upis semestra
II	1.Bakropis u boji sa uvođenjem složenijih programskih zadataka: figura u prostoru. Kolorni sklad svjetlosne skale, šrafurnim prepletom linija.
III	Realizacija zadatka :figura u prostoru
IV	Realizacija zadatka :figura u prostoru
V	Akvatinta u boji i mezzotinto: portret. Kolorni sklad svjetlosne skale, tonskih vrijednosti. Slojevitost i preplet površina.
VI	Realizacija vježbe Akvatinta u boji i mezzotinta
VII	Realizacija vježbe Akvatinta u boji i mezzotinta
VIII	Meka prevlaka: Enterijer. Jednobožno rješenje, naglasak na linijama različitog inteziteta, svjetlosna skala riješena površinskim šrafurnim prepletom linija.
IX	Realizacija tehnike meke prevlake :Enterijer
X	Realizacija tehnike meke prevlake :Enterijer
XI	Rezervaš i suva igla: Eksterijer, pejzaž. Jednobožno rješenje, naglasak na linijama različitog inteziteta, tonske vrijednosti u definiciji forme i prostora, uvid u arabesku-liniju oslobođenu sistema.
XII	Slobodna kompozicija. Kombinacija-sinteza bakropisa i akvatinte
XIII	Završni ispit
XIV	Ovjera semestra i upis ocjena
XV	Dopunska nastava i popravni ispitni rok
Opterećenje studenata:	

<u>nedjeljno</u> <u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: 1 sata i 30 minuta – predavanja 45 minuta - vježbe 1 sat i 45 minuta- samostalni rad uključujući i konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 4 sata x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 satq) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 18 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 90 sati (Nastava)+ 8 sati (Priprema) + 18 sati (Dopunski rad)
Obaveze studenata: <i>Obavezno pohađanje nastave, predavanja i korekture.</i> <i>Realizacija vježbi.</i>	
Konsultacije:	
Literatura: <i>Kosta Bogdanović: Teorija forme, Beograd 1999.godine.</i> <i>R. Arnhejm: Umjetnost i vizuelno opažanje, Beograd 1981.godine.</i> <i>Đževad Hozo: Umjetnost multi originala, 1988.godina.</i> <i>Escher</i> <i>K.G Jung: Čovjek i njegovi simboli,</i> <i>Likovne sveske 1-9</i>	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: - Redovnost na nastavi 10 bodova. Vježbe 75 bodova. Završni ispit 15 bodova. Minimum bodova za prelaznu ocjenu 51 bod.	
Posebnu naznaku za predmet: Posebnu naznaku za predmet: Predmet Grafika III izvodi se u bloku od 6 radnih nedjelja.	
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Doc.mr Marija Kapisoda	

	Naziv predmeta:	ISTORIJA UMJETNOSTI IV		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	IV	2	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP SLIKARSTVO, SP VAJARSTVO, SP GRAFIKČKI DIZAJN
Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: : Upoznavanje sa umjetnošću XVIII i XIX vijeka.

Ishodi učenja: Po završetku predmeta, student će biti osposobljen da:

1. Navede reprezentativna djela umjetnosti i umjetnike XVIII i XIX vijeka.
2. Objasni društvene okolnosti koje su uslovile razvoj umjetnosti obuhvaćenog perioda.
3. Opiše karakteristike reprezentativnih djela slikarstva, sculpture i arhitekture.
4. Objasni relaciju društvenih i umjetničkih kretanja na početku modernog doba.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Doc dr. Aleksandar Čilikov; mr.Slađana Žunjić-saradnik

Metod nastave i savladanja gradiva: Vježbe, predavanja, seminarski radovi, konsultacije.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Rokoko – opšti pojmovi.
II	Tijepolo, Kanaletto, Longi, Gvardi..
III	Vato, Fragonar, Buše, Šarden; Hogart, Genzborou.
IV	Neoklasisizam, David, Kanova
V	Romantizan
VI	Koro, Delakroa, Engr.
VII	Tarner, Konstabl.
VIII	Goja
IX	Kolokvijum.
X	Društvene i kulturne okolnosti na početku modernog društva.
XI	Relizam, Kurbe.
XII	Impresionizam
XIII	Mone, Dega, Renoar
XIV	Manet, VanGog, Gogen.
XV	Umjetničke tendencije kraja XIX vijeka.

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
3 kredita x 40/30 = 4 sati	Nastava i završni ispit: 4 sati x 16 = 64 sati
Struktura:	Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera)
2 sata - predavanja	2 x (8 sati) = 16 sati
1 sata - vježbe	Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati
1 sata - samostalni rad studenta	Dopunski rad od 0 do 20 sati
	Struktura opterećenja:
	64 sata (Nastava)+16 sati (Priprema) + 20 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: *Prisustvo u nastavi, obavezan test i seminarski rad.*

Literatura: : *D. Piskeli: Opšta istorija umjetnosti; Janson: Opšta istorija umjetnosti. Literatura posebno za svaku temu*

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

test = 20 poena ESEJ: 30 P.Završni ispit: 50 poena, minimalna ocjena prolaznosti: 51 bod.

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Doc dr. Aleksandar Čilikov

Naziv predmeta: ENGLESKI JEZIK 4				
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
	Obavezan	IV	2	2P+1V

Stu Studijski program za koji se organizuje: Osnovni akademski studij **Likovne akademije** (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita)

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima, ali je poželjno da studenti imaju znanje opšteg jezika na nivou B2.2, te položen *Engleski jezik 4* kako bi koristili uspješno usvojenu stručnu terminologiju za savladavanje zahtjevnijih stručnih sadržaja na engleskom jeziku

Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj ovog predmeta je da studenti nastave sa ovladavanjem stručne terminologije na engleskom jeziku iz oblasti likovne umjetnosti uopšte, i iz oblasti slikarstva, vajarstva, grafike i grafičkog dizajna specifično (dakle da konsoliduju i dopune znanje stečeno kroz predmet Engleski jezik 3), da razumiju složene stručne tekstove, i samostalno i samouvjereno iznose svoje mišljenje i kreativne ideje kroz diskusiju na stručne teme. Takođe, cilj je da se znanje opšteg engleskog jezika osvježi i poboljša.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Dragana Čarapić

Metodi nastave i savladavanja gradiva: Kratki uvod u odgovarajuće jezičke sadržaje, uz maksimalno učešće studenata u raznim vrstama pismenih i usmenih vježbi; samostalno, u paru, u grupi; diskusije

SADRŽAJ PREDMETA:

Pripremna nedjelja	Preparation and semester enrolment
I nedjelja	Layout 1; Function: Describing limitations; Layout 2; Function: Assigning tasks
II nedjelja	DTP 1; Function: Discussing pros and cons; DTP 2; Function: Expressing sympathy
III nedjelja	CAD (auto CAD); Function: Discussing familiarity; Education 1; Function: Describing experience
IV nedjelja	Education 2; Function: Expressing disappointment; Business types; Function: Asking for details
V nedjelja	Motion design; Function: Asking for a recommendation; Editorial design; Function: Giving a reminder
VI nedjelja	Corporate design; Function: Making a correction; Music industry design; Function: Checking for understanding
VII nedjelja	Mid-term test
VIII nedjelja	Video games design; Function: Describing pros and cons; Environmental design; Function: Describing consequences
IX nedjelja	Interior design; Function: Describing order of events; Fashion design; Function: Giving advice
X nedjelja	Interactive design; Function: Requesting more information; Visual images
XI nedjelja	Functions of the images; Plastic arts; Images and styles; Painting and sculpture: a timeline
XII nedjelja	Photography; Photography in history
XIII nedjelja	Photojournalism; Electronic art
XIV nedjelja	Multimedia and art; General Overview
XV nedjelja	Final Exam

OPTEREĆENJE STUDENATA PO PREDMETU:

Nedjeljno 2 kredita x 40/30 = 2 sati i 40 minuta Struktura: 2 sati predavanja 2 sati vježbi 0 sati individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije	U toku semestra Nastava i završni ispit: (2 sati i 40 minuta) x 16 = 42 sati i 40 minuta Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2 x (2 sati i 40 minuta) = 5 sati i 20 minuta Ukupno opterećenje za predmet: 2 x 30 = 60 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati. Struktura opterećenja: 42 sati i 40 minuta (nastava) + 5 sati i 20 minuta (priprema) + 12 sati (dopunski rad)

Navesti obaveze studenta u toku nastave: Pohađanje nastave i izrada kolokvijuma i završnog ispita. Nastavnik može da odredi druge obaveze u obliku domaćih zadataka, prezentacija i sl.

Literatura: Virginia Evans, Jenny Dooley, Henrietta P. Rogers: Art and Design, Career Paths, Express Publishing 2013, Maria de los Angeles de Rueda, Flavia Pittela: Visual Arts and Communication, Richmond Publishing

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

prisustvo nastavi – 7 bodova (14 nedjelja x 0.5 poena na svako prisustvo)

prezentacija: 7 bodova

kolokvijum – 36 bodova

završni ispit – 50 bodova

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 bodova

Posebnu naznaku za predmet: draganac@ac.me

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: dr Dragana Čarapić

Napomena:

Ishodi učenja: Nakon položenog ispita student će moći da samopouzdanom upotrebljava usvojene veoma složene opšte jezičke konstrukcije i složeniju stručnu terminologiju iz oblasti likovne umjetnosti uopšteno, i konkretno iz oblasti slikarstva, vajarstva, grafike i grafičkog dizajna u dugim izlaganjima i diskusijama, razumije složen pisani tekst ili usmeni govor na opšte teme i teme iz oblasti istorije likovne umjetnosti na naprednom nivou.

	Naziv predmeta:	OSNOVI FOTOGRAFIJE II		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	4	4	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Grafički dizajn, SP Slikarstvo, SP Vajarstvo Akademski osnovni studijski program Dizajn - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.
Ciljevi izučavanja predmeta: Savladavanje osnovnih tehnoloških principia digitalne fotografije, manipulacije digitalnih datoteka i postprodukcioni postupaka. Student se upoznaje sa istorijskim razvojem medija i njegovom logom u modernoj i savremenoj vizuelnoj kulturi i osnovnim fotografskim žanrovima .
Ishodi učenja: - Analizira fotografiju na likovnom i značenjskom nivou. - Razumije tehnološku osnovu digitalne fotografije i digitalne postprodukcije. - Primjenjuje specifičnosti fotografske likovnosti u sopstvenom fotografskom izrazu. - Prepoznaje osobine i vrijednosti osnovnih fotografskih pravaca i žanrova.
Ime i prezime nastavnika i saradnika: Prof. Mr. Lazar Pejović, saradnica Sandra Đurović
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, samostalni rad

Plan i program rada:	
nedjelja	<i>Osnove digitalne fotografske tehnologije</i>
I	Fiziološki principi čula vida uvod u teoriju boje
II	Digitalni zapis fotografske slike
III	Dinamički opseg
IV	Pojam oštine u digitlnoj fotografiji, šum, white balance
V	Menadžment fotografskih datoteka
VI	Osnove rada sa RAW formatima
VII	Osnova postprodukcije fotografija
	<i>Uvod u istoriju medija i osnovne fotografske žanrove</i>
VIII	Fotografija i moderno društvo
IX	Autonomnost fotografije
X	<i>kolokvijum, prezentacija studentskih radova</i>
XI	Fotografija i masovni mediji
XII	Odlučujući trenutak i life fotografija
XIII	Fotografija u popularnoj kulturi
XIV	Fotografija i umjetnost kraja XX vijeka
XV	Prezentacija studentskih radova

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 4 kredita x 40/30 = 5 sati i 20 min Struktura: Predavanja: 2 časa Vježbe: 2 časa Samostalni rad uključujući i konsultacije: 2 sata i 20 min	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 5 sati 20 min x 16 = 85 sati 20 min Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (5 sati i 20 min) = 10 sati 40 min Ukupno opterećenje za predmet 4x30 = 120 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 24 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 85 sati 20 min (Nastava)+10 sati 40 min (Priprema) + 24 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe i pripremi portfolio i prezentaciju na kraju semestra.	
Konsultacije:	
Literatura: „THE ART OF PHOTOGRAPHY“ <i>Bruce Barnbaum</i> , Rocky Nook, 2010 „O BOJI“ <i>Nikola Tanhofer</i> , ADU i Novi Lider, Zagreb 2008, „UMJETNOST BOJE“ <i>Johannes Itten</i> , Ravensburg, 1987, „SVJETLOST I VID“ <i>Mae Rudolph</i> , Mladost, Zagreb 1972, „SVJETLO I SJENA“ <i>Nikola Despot</i> , Tehnička knjiga Zagreb 1966, „UMJETNOST I VIZUALNO OPAŽANJE“ <i>Rudolf Arnheim</i> , Beograd 1985, „FOTOGRAFIJA I DRUŠTVO“ <i>Gisele Freund</i> , Grafički zavod Hrvatske, Zagreb 1981, „HENRI CARTIER-BRESSON: THE DECISIVE MOMENT“, Editions Verve, Paris 1952, „STREET PHOTOGRAPHY“ <i>VIVIAN MAIER</i> , <i>Jonh Maloof</i> , PowerHouse book, 2011, „A NEW HISTORY OF PHOTOGRAPHY“ <i>Michael Frizot</i> , Konemann, 1988, „O FOTOGRAFIJI“ <i>Susan Sontag</i> , Kulturni centar Beograd, 2009	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 poena – Prisustvo i aktivnost na nastavi 40 poena – Procesna realizacija vježbi 10 poena – Kolokvijum 40 poena – Završni ispit Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Lazar Pejović

	Naziv predmeta:	GRAFIČKO OBLIKOVANJE KNJIGE		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	4	7	2P+3V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Grafički dizajn Osnovne akademske studije – Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje	
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.	
Ciljevi izučavanja predmeta: Studenti se upoznaju s vrstama i strukturama layouta kompleksnih grafičkih proizvoda (knjiga, novine, časopis) i osposobljeni su za njihovo oblikovanje.	
Ishodi učenja: – Razumije istorijski kontekst razvoja knjižne i novinske forme – Razlikuje djelove knjige i usvaja stručnu terminologiju – Razumije i primjenjuje specifičnosti u izdavačkom procesu (izdavač, urednik, recezent, CIP, barcode, ISBN...) – Kreira i organizuje kompleksne zadate knjižne i novinske forme	
Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. mr Suzana Pajović – <i>nastavnik</i> , mr Dejan Drašković – <i>saradnik</i>	
Metod nastave i savladavanja gradiva: Predavanja, vježbe i samostalni rad.	
Plan i program rada:	
nedjelja	
I	Grafički proizvodi – podjela
II	Istorija i razvoj knjižne produkcije
III	Klasifikacija knjige prema sadržaju i namjeni
IV	Specifičnosti izdavačkog procesa
V	Osnovni djelovi knjige
VI	Vrste i načini građenja kompleksnih layout-a u knjižnoj produkciji
VII	Edicija
VIII	Evalvacija pređenog gradiva – <i>kolokvijum</i>
IX	Istorija i razvoj periodičnih publikacija (novine, časopis)
X	Fanzin – projektni rad
XI	Novine – karakteristike, funkcija i tehničke odrednice
XII	Vrste i načini građenja kompleksnih layout-a u periodici
XIII	Oblikovanje naučne literature
XIV	Proizvodi sa zaštitnim grafičkim elementima
XV	Evalvacija pređenog gradiva – <i>kolokvijum</i>
	Završni ispit

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 7 kredita x 40/30 = 9 sati 20 min Struktura: Predavanja: 2 časa Vježbe: 3 časa Samostalan rad uključujući i konsultacije: 5 sati i 35 min	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (9 sati 20 min.) x 16 = 149 sati 20 min Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (9 sati 20 min) = 18 sati 40 min. Ukupno opterećenje za predmet 7x30 = 210 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 42 sata. (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 149 sati 20 min. (Nastava) + 18 sati 40 min. (Priprema) + 42 sata. (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Studenti su obavezni da prisustvuju predavanjima i korekturama, realizuju vježbe i da aktivno učestvuju u pripremi prezentacije rada na kraju semestra.	
Konsultacije: Prema rasporedu	
Literatura: Mile Grozdanić, <i>Put do knjige</i> , Publikum, UCG, 2006; R. Hendel, <i>On Book Design</i> , Yale University Press, 1998; G. Dorfles, <i>Uvod u dizajn</i> , Svetovi, Novi Sad 1994; J. Denegri, <i>Dizajn i kultura</i> , Beograd: Radionica Sic, Beograd 1985; J. D. Berry, J. Berry, R. Black, <i>Contemporary Newspaper Design: Shaping the News in the Digital Age: Typography & Image on Modern Newsprint</i> , A.W. White, <i>The Elements of Graphic Design: Space, Unity, Page Architecture and Type</i> , Watson-Guptill Publications, 2002	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Prisustvo nastavi 10 poena Kolokvijum 20 poena Vježbe 30 poena Završni ispit 40 poena Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	
Ocjene: A (90–100); B (80–90); C (70–80); D (60–70); E (50–60)	

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Suzana Pajović
saradnica mr Adela Zejnilović

	Naziv predmeta:	GRAFIČKE KOMUNIKACIJE II		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	4	6	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Grafički dizajn

Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj nastave je da studente uvede u osnove projektovanja ambalaže i oglašavanja, kao i u primjenu grafičkih standarda. Osposobljavanje studenata za samostalan stvaralački rad na savladavanju praktičnih, tehničko-tehnoloških i teorijskih iskustava koje podrazumijeva projektovanje ambalaže, oglašavanje, total dizajn i rad na seriji dizajnerskih proizvoda.

Ishodi učenja:

- Razumije međusobnu uslovljenost elemenata dizajna, strukture, sadržaja i tehnologije u procesu oblikovanja plakata, znaka, oglasa i ambalaže.
- Kreira etikete za ambalažu na osnovu relevantnih osobina proizvoda.
- Organizuje grafičke i tipografske elemente serije dizajnerskih proizvoda u skladu sa informativnom i vizuelnom hijerarhijom.
- Razumije osnovne principe total dizajna i primjenjuje osnovne principe grafičkih standarda.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: nastavnik DIZAJN, mr Zdravko Delibašić - saradnik

Metod nastave i savladanja gradiva: Frontalna predavanja; praktični individualnom procesni rad – vježbe; usmene debate; seminari. Neki segmenti nastave tj. procesnih vježbi mogu biti organizovani kroz radionice ili kao kolokvijum.

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji

nedjelja	
I	Uvod u sadržaj predmeta i vježbi
	<i>Uvod u ambalažu</i>
II	Projektovanje jednostavnih etiketa
III	Projektovanje jednostavne serije labela
	<i>Oglašavanje</i>
IV	Uvod u oglašavanje
V	Pojam advertajzinga
VI	<i>Analiza i ocjena vježbi</i>
	<i>Total dizajn</i>
VII	Uvod u total dizajn
VIII	Grafički standardi
IX	Graphic Guidelines
X	Redizajn ili novi dizajn
XI	<i>Analiza i ocjena vježbi</i>
	<i>Plakat</i>
XII	Stilsko jedinstvo u seriji plakata
XIII	Društveno angažovani plakat
XIV	Umjetnički plakat i promo materijal
XV	<i>Analiza i ocjena vježbi / Evaluacija rada u semestru</i>

Opterećenje studenata:

Nedjeljno	U toku semestra
6 kredita x 40/30 = <u>8 sati</u>	Nastava i završni ispit: 8 sati x 16 = 128 sati
Struktura:	Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera)
Predavanja: 2 časa	2 x (8 sati) = 16 sati
Vježbe: 2 časa	Ukupno opterećenje za predmet 6x30 = 180 sati
Samostalan rad	Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i
uključujući i konsultacije: 5 sati	polaganje popravnog ispita od 0 do 36 sati (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti)
	Struktura opterećenja:
	128 sati (Nastava) + 16 sati (Priprema) + 36 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe i pripremi prezentaciju na kraju semestra.	
Konsultacije:	
Literatura: <i>LETTERHEAD & LOGO DESIGN</i> , Rocksport Publisher; <i>Graphis poster</i> 93, The international annual of poster art; <i>Graphis poster annual 2002</i> - The international annual of poster art; Robert Klanten, Hendrik Hellige, Mika Mischle: <i>SWISS GRAPHIC DESIGN</i> , 2000; Charlotte Rivers: <i>IDENTITY</i> , Rotovision; <i>THE GRAPHIC LANGUAGE OF NEVILLE BRODY</i> 1, 2, Thames&Hudson; <i>DESIGN ANNUAL 2001</i> , Graphis; <i>DESIGN ANNUAL 2002</i> , Graphis; <i>NEW TALENT DESIGN ANNUAL 2002</i> , Graphis; priredio Radomir Vuković: <i>ZNAKOVITO</i> , Gras, Beograd; <i>Revolutionary tides, the art of the political poster 1914-1989</i> , Cantor Arts Centar, Skir; Liz McListon: <i>Graphic Agitation 2</i> , Phaidon; David Airey: <i>Logo Design Love</i> , New Riders; Steven Heller, Mirko Ilic: <i>Anatomy of Design: Uncovering the Influences and Inspirations in Modern Graphic Design</i> , Rockport Publishers; Steven Heller, Veronique Vienne: <i>100 Ideas that Changed Graphic Design</i> , Laurence King Publishing; <i>HOW TO FOLD, The Pepin Press</i> , 2005; <i>SUCCESSFUL FOOD PACKAGING DESIGN</i> , Rotovision, 2006; <i>THIS END UP – Original approaches to packaging design</i> , Rotovision, 2003; <i>Marks of Excellence – Per Mollerup</i> , Phaidon; <i>Design of Disent – Milton Glaser</i> , Mirko Ilic; Michael Evamy: <i>Logo - The Reference Guide to Symbols and Logotypes</i> , Laurence King Publishing;	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi 40 bodova - Procesna realizacija vježbi 10 bodova – Kolokvijum / Esej 40 bodova - Završni ispit <i>Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.</i>	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Ana Matić
	Dodatne informacije o predmetu: Osim ovog syllabusa, na početku semestra, student dodatno dobija i preciznu listu vježbi sa svim neophodnim informacijama o temi i formi finalne prezentacije.

	Naziv predmeta:	ILUSTRACIJA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	4	6	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Grafički dizajn Osnovne akademske studije – Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.
Ciljevi izučavanja predmeta: Savladavanjem nastavnih sadržaja studenti su osposobljeni za realizaciju vizualizacijukreativnih ideja i ilustrovanje prema zadatom predlošku.
Ishodi učenja: – Savladavapojmova važnih za razvoj epoha, žanrova i tehnika ilustracije – Razumije međusobnu zavisnost medija, tehnologije i oblikovanja – Procjenjuje i bira određeni medij i tehniku za zadatakoncept u ilustraciji – Kreira jednostavnije ilustracijenamjenski za oglašavanje, prema literarnom predlošku, tehničkim ili novinskim tekstovima
Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. mr Suzana Pajović–nastavnik,mr Zdravko Delibašić – saradnik
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe i samostalni rad.

Plan i program rada:	
nedjelja	
I	Upoznavanje s različitim epohama, žanrovima i tehnikama ilustracije
II	Razumijevanje i tumačenje teksta
III	Vrste ilustracije u odnosu na tekstualni predložak
IV	Analiza ilustracije u odnosu na ciljnu grupu
V	Analiza ilustracije u odnosu na namjenu
VI	Ex libris
VII	Dizajn karaktera
VIII	Psihološka, sociološka i etička karakterizacija likova
IX	Ilustracije pjesničke slike
X	Ilustracija u virtualnom svijetu
XI	Evaluacija predenog gradiva –kolokvijum
XII	Vizuelne deformacije prostora, likova, perspektive
XIII	Scenografija u ilustraciji
XIV	Grafiti umjetnost, aktivizam, tatoo, pin up
XV	Evaluacija predenog gradiva –kolokvijum
	Završni ispit

Opterećenje studenata:	
Nedjeljno 6 kredita x 40/30 = 8 sati Struktura: Predavanja: 2 časa Vježbe: 2 časa Samostalan rad Uključujući i konsultacije: 5 sati	U toku semestra Nastava i završni ispit: 8 sati x 16 = 128 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 6x30 = 180 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 36 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 128 sati (Nastava) + 16 sati (Priprema) + 36 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Studenti su obavezni da prisustvuju predavanjima i korekturama, realizuju vježbe i da aktivno učestvuju u pripremi prezentacije rada na kraju semestra.
Konsultacije: Prema rasporedu
Literatura: Julius Wiedemann , <i>Taschen Illustration Now</i> , Taschen 2014; Darrel Rees, <i>How to be an Illustrator</i> ,Second edition, Laurence King Publishing Ltd, London 2014; Mark Wigan , <i>Thinking Visually (Basics Illustration)</i> ,AVA Publishing, 2006; Marshall Arisman (Editor), Steven Heller (Editor), <i>The Education of an Illustrator</i> , 2000;
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Prisustvo nastavi 10 poena Kolokvijum 10 poena

Vježbe 40 poena Završni ispit 50 poena Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	
Ocjene: A (90–100); B (80–90); C (70–80); D (60–70); E (50–60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Suzana Pajović saradnica mr Adela Zejnilović

	Naziv predmeta:	VEČERNJI AKT		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Izborni	4	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo, SP Vajarstvo

Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Izučavanje specifičnih mogućnosti crteža kroz različite materijale i tehnike s ciljem spoznaje individualnosti i autonomnosti kreativnog čina.

Ishodi učenja: Po završetku predmeta student će biti sposoban da:

1. Predstavi živi model /akt, portret kroz crtež na malom formatu
2. Upotrebljava različite podloge za realizaciju crteža određenog motiva.
3. Primjenjuje različite crtačke tehnike u realizaciji motiva
4. Upotrebljava veliki format za realizaciju crteža motiva po slobodnom izboru kao i za crteže portreta i akta.
5. Analizira odnose linije, površine i forme motiva na crtežu.
6. Primjenjuje ritam u stvaranju kompozicije crteža.
7. Vrednuje svoj rad i razgovara o njemu na osnovu stečenog iskustva.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: doc.mr Marko Marković

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, konsultacija, individualna izrada zadataka po precizno priloženom programu, usmene debate.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Portret.
II	Akt – erotski crtež (razgovori o toj tematici).
III	Slobodna tema.
IV	Akt – portret po modelu.
V	Analiza odnosa svijetlo tamnog.
VI	Crtež maloga formata.
VII	Crtež velikog formata.
VIII	Rad na različitim podlogama, izbor struktura papira.
IX	Crtačka sredstva – analiza crteža.
X	Analiza linije.
XI	Analiza površine.
XII	Analiza forme.
XIII	Analiza ritma kompozicije.
XIV	Analize prostora.
XV	Analiza završnog kreativnog čina.

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 2 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 2 sata Vježbe: 1 sat Individualni rad studenata: 1 sata	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 24 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Prisustvo predavanjima i vježbama
Literatura: Izbor literature objavljene o crtežu od praistorije do danas
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Redovnost 10 bodova, vježbe 40 bodova i završni ispit 50 bodova. Završni ispit podrazumijeva kompletan pregled i ocjenu realizovanih vježbi. Za prelaznost potreban 51 bod
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Prof.mr Ilija Burić

	Naziv predmeta:	SLIKARSTVO IV		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Izborni	IV	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: Slikarstvo

Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Slikarstvo I , Slikarstvo II, Slikarstvo III

Ciljevi izučavanja predmeta: Osposobljavanje studenata za samostalan stvaralački proces i razvijanje kreativnosti kroz eksperimentalno istraživanje u radu

Ishodi učenja:

- Organizuje samostalno prostor na slici upotrebom linije i površine
- Formira skladne i kontrastne odnose između transparentnih i slojevitih djelova slike.
- Govori o sopstvenom radu i radu drugih upotrebljavajući slikarsku terminologiju.
- Izabira samostalno elemente slike uz korišćenje predhodno stečenog iskustva

Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. mr Draško Dragaš - nastavnik, mr Maja Šofranac - saradnica

Metod nastave i savladanja gradiva: Praktični rad – vježbe u ateljeu; Individualni rad; Frontalna predavanja

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji

nedjelja	
	<i>Slobodan izbor motiva</i>
I	Sistematski pristup radu uz izradu skica, analizu i razgovor o djelu
II	Analiza odnosa crtački-slikarski pristup.
III	Analiza odnosa crtački-slikarski pristup.
IV	Analiza odnosa linija-površina
V	Analiza odnosa linija-površina
VI	Analiza linija i mrlja kao faktora kreativnog u slici
VII	Analiza linija i mrlja kao faktora kreativnog u slici
VIII	Analiza odnosa linija i organizacija prostora.
IX	Analiza odnosa linija i organizacija prostora.
X	Razrada ritma i svijetlih i tamnih površina.
XI	Odnos transparentnih djelova kompozicije naspram materijalizovanih slojevitih elemenata.
XII	Dalja razrada, kontrastiranje i povezivanje (prožimanje) transparentnih površina i slojevitih djelova.
XIII	Eksperimentisanje sa formom i bojom, razvijanje samostalnog mišljenja i osobenog slikarskog senzibiliteta
XIV	Eksperimentisanje sa formom i bojom, razvijanje samostalnog mišljenja i osobenog slikarskog senzibiliteta
XV	Eksperimentisanje sa formom i bojom, razvijanje samostalnog mišljenja i osobenog slikarskog senzibiliteta

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4sata Struktura: 2 sata - predavanja 2 sata - vježbe 0 sata - samostalni rad uključujući i konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 4 sati x 15 = 60sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (6 sati) = 12 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 18 sati (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 60 sati (Nastava)+12 sati (Priprema) + 18 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe.

Konsultacije:

Literatura: Johannes Itten; *Umetnost boje*, Umetnička akademija, Beograd 1973;
Leonardo Da Vinci; *Traktat o slikarstvu*,
Likovne sveske 1-9, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Univerzitet umetnosti u Beogradu, 1996. G
Gotfrid Ben, *Smisao slike i kulni organi; Slika i vreme; Nova slika prirode posle kraja pejzaznog slikarstva*. Beograd 1987
Herbert Read-*Umjetnost danas*, Mladost Zagreb
Rudolf Arnheim-*Umjetnost i vizuelno opažanje*
Žak Derida, *Istina u slikarstvu, Svjetlost Sarajevo*
Likovne monografije (razni autori, stilovi razdoblja) - primjeri iz klasične svjetske umjetnosti, Karovađo, Goja, Rembrandt, Tician, Velasquez, Mone, Mank, Ensor, Pikaso, Brak...

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:
10 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi
40 bodova - Procesna realizacija vježbi
50 bodova - Završni ispit
Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Draško Dragaš

Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	GRAFIKA IV		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Izborni	4	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: <i>Akadske osnovne studije FLU. Studijski program Slikarstvo.</i>
Uslovljenost drugim predmetima: <i>Grafika I, Grafika II, Grafika III.</i>
Ciljevi izučavanja predmeta: <i>Razvoj kreativnih saznanja i slobode stvaralačkog postupka kroz autorski crtež i nove grafičke tehnike.</i>
Ishodi učenja: <i>Po završetku ovog predmeta, student će biti osposobljen da:</i> 1.Primijeni kombinaciju više grafičkih tehnika:linogravuru, kolografiju, sitoštampu, litografiju. 2.Ovlada istim tehnikama kroz oblikovanje grafičke matrice i realizaciju grafike. 3.Organizuje rad u grafičkoj radionici 4.Prepozna kulturu grafičkog lista i Grafike u širem spoznajnom kontekstu.
Ime i prezime nastavnika i saradnika: Doc.mr Marija Kapisoda
Metod nastave i savladanja gradiva: . <i>Predavanja, rad u ateljeu, korektura, korišćenje potrebne bibliotekarske video i foto dokumentacije.</i>

Plan i program rada:	
nedjelja	
I	Priprema i upis semestra
II	Linogravura i kolografija: slobodna kompozicija. Sinteza savladanih likovnih elemenata
III	Primjena kombinacije više grafičkih tehnika (Linogravura ,Kolografija)
IV	Realizacija više grafičkih tehnika (Linogravura ,Kolografija)
V	Realizacija više grafičkih tehnika (Linogravura ,Kolografija)
VI	Realizacija više grafičkih tehnika (Linogravura ,Kolografija)
VII	Svilotisak: slobodna kompozicija. Sinteza savladanih likovnih elemenata.
VIII	Realizacija svilotiska
IX	Realizacija svilotiska
X	Litografija: slobodna kompozicija. Sinteza savladanih likovnih elemenata.
XI	Realizacija Litografije
XII	Realizacija Litografije
XIII	Završni ispit
XIV	Ovjera semestra i upis ocjena
XV	Dopunska nastava i popravni ispitni rok

Opterećenje studenata:

<u>nedjeljno</u> <u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = <u>4 sata</u> Struktura: 2 sata – predavanja 1 sat - vježbe 1 sat - samostalni rad uključujući i konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 4 sata x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 satq) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 18 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 90 sati (Nastava)+ 8 sati (Priprema) + 18 sati (Dopunski rad)
Obaveze studenata: Obavezno pohađanje nastave, predavanja i korekture. Realizacija vježbi.	
Konsultacije:	
Literatura: Kosta Bogdanović: <i>Teorija forme</i>, Beograd 1999.godine. R. Arnhejn: <i>Umjetnost i vizuelno opažanje</i>, Beograd 1981.godine. Đževad Hozo: <i>Umjetnost multi originala</i>, 1988.godina. Escher K.G Jung: <i>Čovjek i njegovi simboli</i>, Likovne sveske 1-9	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: - Redovnost na nastavi 10 bodova. Vježbe 80 bodova. Završni ispit 50 bodova. Minimum bodova za prelaznu ocjenu 51 bod.	
Posebnu naznaku za predmet: Posebnu naznaku za predmet: Predavanje, vježbe i praktičan rad izvode se po grupama u ateljeima. Optimalan broj u grupi do 5 studenata.	
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Doc.mr Marija Kapisoda	

	Naziv predmeta:	INTERMEDIJALNA ISTRAŽIVANJA II		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Izborni	4	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: Slikarstvo

Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Osposobljavanje studenta za realizaciju intermedijalnih umjetničkih djela kroz razvoj konceptualnog mišljenja, tehničkih vještina, tehnološkog i teoriskog znanja i kritičkog diskursa

Ishodi učenja:

- Kombinuje dva ili više različitih medija.
- Stvaranje intermedijalnog djela i sposobnost njegovog obrazlaganja
- Razvoj kritičkog mišljenja i diskursa

Ime i prezime nastavnika i saradnika: doc.mr. Marko Marković

Metod nastave i savladanja gradiva: Kroz kombinaciju predavanja, praktičnog rada i grupnih kritika nastava je osmišljena da vodi studenta ka izradi individualnog intermedijalnog djela od osnovne ideje, preko razrade idejnog projekta, do realizacije končnog djela. Praktičan rad je usmeren ka samostalnom izvođenju projekata. Studenti imaju punu slobodu u izboru koncepcija, metoda, formi i medija vodeći računa o materijalno-logističkim mogućnostima realizacije. Akcenat je na usklađivanju eksperimenta i istraživanja sa efikasnošću i tehničkim nivoom izvođenja.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvod u sadržaj predmeta i vježbi
	<i>Umjetničko istraživačke metode intremedijalnog rada</i>
II	Metode koncipiranja intermedijalnog djela
III	Analiza savremenih načina produkcije i postprodukcije umetničkog rada
	<i>Primjeri složenijih intermedijalnih djela zasnovanih na kombinaciji dva ili više medija</i>
IV	Prostorno vremenski koncepti u intermedijalnim djelima
V	Umjetnost Instalacije
VI	“Gezamtkunstwerk”
	<i>Izrada individualnog intermedijalnog dijela</i>
VII	Koncipiranje djela
VIII	Početno istraživanje
IX	Odabir materijala, formi i medija za realizaciju dijela
X	Izrada, analiza, korekcije
XI	Izrada, analiza, korekcije
XII	Izrada, analiza, korekcije
XIII	Izrada, analiza, korekcije
XIV	Prezentacija individualnih intermedijalnih projekata
XV	<i>Evaluacija rada u semestru</i>

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
3 kredita x 40/30 = 4 sati	Nastava i završni ispit: 4 sati x 16 = 64 sati
Struktura:	Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera)
2 sata - predavanja	2 x (8 sati) = 16 sati
1 sata - vježbe	Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati
1 sata - samostalni rad studenta	Dopunski rad od 0 do 20 sati
	Struktura opterećenja:
	64 sata (Nastava)+16 sati (Priprema) + 20 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Da u toku semestra izvede najmanje jedan cjelovit intermedijalni umetnički rad.

Literatura: Lev Manovič, Metameiji – izbor tekstova, CSU, Beograd, 2001; Bourriaud, Nicolas, Postproduction: Culture as Screenplay, Lukas & Sternberg, New York, 2005; Virilio, P., Mašine vizije, Svetovi, Novi Sad; Oktoih, Podgorica, 1993; Bodrijar, Žan, Simulakrumi i simulacija, Svetovi, Novi Sad, 1991. Marshall McLuhan, "Razumijevanje medija. Mediji kao čovjekovi produžeci", 1964;	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 bodova - Redovnost pohađanja nastave 20 bodova – Aktivnost na času 20 bodova – Verbalna eksplicacija rada 50 bodova - Završni ispit <i>Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.</i>	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: doc. mr Marko Markovic

	Naziv predmeta:	PEDAGOGIJA I DIDAKTIKA MA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	1	3	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo, SP Grafički dizajn, SP Vajarstvo

Akademski master studijski program, Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Sticanje fundamentalnih znanja iz oblasti pedagogije i didaktike.

Ishodi učenja:

1. razumijevanje i ispravno korištenje osnovnih pojmova/termina pedagogije i didaktike koji su referentni okvir za sporazumijevanje u nastavničkoj profesiji.
2. razumijevanje osnovnih pedagoških pravaca te istorijskog razvoja teorijskih koncepata vaspitanja koji su uticali na praktični rad u vaspitanju i obrazovanju.
3. razumijevanje osnovnih metodoloških paradigmi koje se ishodište za istraživanje pedagoških fenomena i praktično postupanje.
4. sposobnost primjene teorijskih koncepata u analiziranju prakse u školi.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Profesor UCG

Metod nastave i savladanja gradiva: 1. vođenje evidencije o pohađanju nastave i aktivnom učešću studenata
2. ocjenjivanje seminarskog rada 3. usmeni ispit na kraju semestra

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Osnovni pedagoški pojmovi: vaspitanje, obrazovanje i nastava. Vaspitanje kao specifična društvena djelatnost.
II	Faktori vaspitanja: porodica, škola i društvena sredina. Cilj i zadaci vaspitanja.
III	Predmet pedagogije. Svestranost, individualnost i specijalnost.
IV	Determinante cilja i zadatka vaspitanja. Konkretizacija cilja vaspitanja.
	Vaspitanje u porodici, vaspitanje u slobodnom vremenu.
V	Vrste i tok pedagoških istraživanja. Škola i školski sistem. Škola i njeno okruženje, slobodne aktivnosti učenika.
	Opšti principi vaspitnog rada: a) princip naučne zasnovanosti i pozitivne vaspitne usmjerenosti, b) princip svjesne aktivnosti, c) princip humanosti i demokratičnosti vaspitanja, d) princip individualizacije i socijalizacije u vaspitanju, e) princip jedinstvenog djelovanja svih činilaca vaspitanja.
VI	Opšte metode i sredstva vaspitanja: a) metoda ubjeđivanja i uvjeravanja, b) metoda vježbanja i navikavanja, c) metoda podsticanja, e) metoda sprečavanja. Vaspitni značaj sredstava masovnog komuniciranja (štampa, radija, televizije, filma).
VII	Vaspitavanje i obrazovanje odraslih. Uloga nastavnika u savremenoj školi: a) profesionalne funkcije nastavnika, b) osobine nastavnikovih ličnosti, c) nastavnik u funkciji odjeljenjskog starješine.
VIII	Osnovni pedagoški pojmovi: vaspitanje, obrazovanje i nastava Faktori vaspitanja: porodica, škola i društvena sredina. Cilj i zadaci vaspitanja.
IX	Predmet i zadaci didaktike.
X	Nastava i proces učenja. Komponente nastavnog procesa.
XI	Sadržaj obrazovanja. Nastavni plan i program
XII	Didaktički principi: a) princip naučnosti, b) princip prilagođenosti nastave uzrastu učenika, c) princip sistematičnosti i postepenosti u nastavi, d) princip povezanosti teorije i prakse e) princip očiglednosti, f) princip svjesne aktivnosti učenika u nastavi, g) princip trajnosti usvajanja znanja, vještina i navika, h) princip individualizacije nastave
XIII	Nastavne metode: a) posmatranje, b) metode zasnovane na riječima, c) metode zasnovane na praktičnim aktivnostima učenika
XIV	Ponavljanje i vježbanje u nastavi. Provjeravanje i ocjenjivanje znanja.
XV	Obrazovna tehnologija. Planiranje u nastavi.

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 1 sat 30 minuta Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 2 sata 30 min	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 18 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)
Obaveze studenata: prisustvo nastavi, predavanjima, izrada seminarskog rada	
Konsultacije:	
Literatura:	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: - Redovnost pohađanja nastave 10 bodova. - Kvalitet učešća u nastavi 20 bodova. - Realizacija seminarskog rada 20 bodova. - Završni ispit 50 bodova. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Profesor UCG

	Naziv predmeta:	RAZVOJ I TEORIJA DIZAJNA MA I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	1	3	2 P

Studijski programi za koje se organizuje: SP Grafički dizajn

Akadske magistarske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 4 semestra, 120 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj nastave je da studente uvede u opšte pojmove razvoja i teorije grafičkog dizajna, sa posebnim akcentom na razvoj dizajna u Evropi u XX vijeku.

Ishodi učenja:

- Analizira istorijski, kulturni i ekonomski kontekst uspostavljanja grafičkog dizajna kao discipline, njegovu ulogu i položaj u savremenom društvu.
- Razlikuje vremenske periode u razvoju grafičkog dizajna u Evropi i prepoznaje njegove glavne odlike.
- Identifikuje sličnosti i razlike u razvoju dizajna u odnosu na socijalni, kulturni, geografski, istorijski i/ili ideološki kontekst.
- Razvija argumente o određenim dizajnerskim pojavama i ličnostima u pisanom i verbalnom obliku.

Ime i prezime nastavnika i saradnika:

Metod nastave i savladanja gradiva: Frontalna predavanja; usmene debate; seminari; prezentacije, eseji;

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvod u razvoj dizajna
II	Počeci dizajna u Evropi
III	Od grafike do dizajna 1890-1914 / Rat i propaganda 1914-192
IV	Rat i propaganda 1920-1945
V	Avangarda i počeci modernizma u Evropi 1914-1940
VI	Futurizam u Italiji (tipografija, knjiga, časopis, plakat)
VII	Test 1
VIII	Ruska avangarda i konstruktivizam
IX	Bauhaus
X	Nemački grafički dizajn i tipografija / Ulmska škola
XI	Grafički dizajn u Švajcarskoj
XII	Grafički dizajn u Holandiji
XIII	Grafički dizajn u Francuskoj
XIV	Test 2
XV	Kolokvijuum – usmena prezentacija i analiza eseja
	Završni ispit

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
3 kredita x 40/30 = <u>4 sata</u>	Nastava i završni ispit: 4 sata x 16 = 64 sata
Struktura: Predavanja: 2 časa Samostalan rad uključujući i konsultacije: 2 sata i 30 min	Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sati) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 18 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 satai (Nastava) + 8 sati (Priprema) + 18 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu i aktivno učestvuje u debatama.

Konsultacije:

Literatura:

GRAPHIC DESIGN – A CONCISE HISTORY – Richard Hollis, Thames & Hudson (ispitna literatura)
Meggs' History of Graphic Design – Philip B. Meggs and Alston W. Purvis – Wiley
DICTIONARY OF GRAPHIC DESIGN AND DESIGNERS – Thames & Hudson
BAUHAUS – Jeannine fiedler, Peter Feierabend, Konemann
ICONS OF GRAPHIC DESIGN – Stiven Heller, Mirko Ilić, Thames & Hudson
SWISS GRAPHIC DESIGN – Robert Klanten, Hendrik Hellige, Mika Mischler, 2000;

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

10 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi
30 bodova – Test 1
30 bodova – Test 2
30 bodova – Kolokvijum (15 bodova Esej, 115 bodova Prezentacija)
Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Ana Matić

Dodatne informacije o predmetu:.

	Naziv predmeta:	KREATIVNE INDUSTRIJE		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	1	4	2 P

Studijski programi za koje se organizuje:

SP Produkcija, SP Grafički dizajn

Akadske magistarske studije Fakulteta dramskih umjetnosti Cetinje (studije traju 4 semestra, 120 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje sa teorijskim i prakticnim modelima kreativnih industrija.

Ishodi učenja:

- Razumiju definiciju kreativnih industrija.
- Identifikuju oblasti kreativnih industrija.
- Identifikuju osnovne aspekte u pristupu izučavanju kreativnih industrija (socijalni, ekonomski, kulturološki
- Analiziraju i razumiju metodologije mapiranja kreativnih industrija.
- Razumiju koncept kreativnih gradova i kreativne ekonomije.
- Identifikuju metodologiju za mapiranje kreativnih klastera.
- Analiziraju i razumiju međunarodni i nacionalni kontekst kreativnih industrija
- Analiziraju i kreativno promišljaju projekat - studiju slučaja kreativnih industrija.
- Praktično i teorijski obrazlože značenje pojmova ekonomike kulturne politike i kreativne ekonomije.
- Obrazlože značaj razvoja preduzetništva u kulturi i preduzeća u oblasti kreativnih industrija.
- Objasne proces nastanka kreativne klase, kreativnih gradova, inovativnih ekosistema i kreativnih inkubatora u kulturi.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: dr Edin Jašarović

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanje, vježbe, analiza sadržaja, istraživanja

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvod u izučavanje i definiciju kreativnih industrija
II	Neoliberalni model kulturne politike i kulturni merkantilizam (kognitivni i kulturni semiokapitalizam)
III	Kreativne industrije kao preduzetnička djelatnost
IV	Privatizacija u kulturnim djelatnostima
V	Politike kreativnih industrija (razvoj sektorskih politika u kulturi)
VI	Ekonomski, socijalni i kulturološki aspekti kreativnih industrija
VII	Teorija (autorskog/izvođačkog) ugovora
VIII	Ekonomika kulture I (marketing, PR, segmentacija tržišta, razvoj publike)
IX	Metodologija istraživanja kreativnih industrija I
X	Razvoj inovativnih ekosistema i inkubatora kreativnosti
XI	Kreativne industrije u Crnoj Gori
XII	Kreativni gradovi
XIII	Kreativni klasteri
XIV	Kreativna ekonomija i kulturni turizam
XV	Razvoj preduzeća u oblasti kreativnih industrija

Opterećenje studenata:

<u>nedjeljno</u>	<u>u semestru</u>
4 kredita x 40/30 = 5 sati 20 min.	Nastava i završni ispit: (5 sati x 20 min) x 16 = 85 sati 20 minuta
Struktura:	Neophodne pripreme 2 x (5 sati 20 min) = 10 sati 40 minuta
Predavanja: 2 časa	Ukupno opterećenje za predmet : 4 x 30 = 120 sati
Samostalan rad	Dopunski rad: od 0 do 24 sata
uključujući i konsultacije: 3 sata i 50 min	Struktura opterećenja: 85 sati 20 minuta (nastava) + 10 sati 40 minuta (priprema) + 24 satia(dopunski rad).

Obaveze studenata: redovno prisustvo i saradnja tokom nastave

Konsultacije: prema rasporedu	
Literatura: <i>KULTURA ZABORAVA</i> Industrijalizacija kulturnih djelatnosti, , Naklada Jesenski i Turk, Zagreb, 2008; John Howkins <i>KREATIVNA EKONOMIJA</i> , Binoza pres, Zagreb, 2003. <i>KREATIVNE INDUSTRIJE</i> , Clio, Beograd, 2007. Piter Rot, Sponzorisanje kulture, Beograd, Clio, 1996. Džulian X. Pul, Kako napisati uspješan zahtjev za donaciju. Janko Ljumović, Start Up - Creative Podgorica, Kreativne industrije Podgorice, British Council, 2005. Creative Economy and Culture in the Innovation Policy, Publications of the Ministry of Education, Finland 2010:13.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Saradnja i redovno prisustvo tokom predavanja (30 poena), kolokvijum (20 poena), završni (usmeni) ispit (50 poena); prelazna ocjena se dobija ako broj poena tokom semstra iznosi 51.	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: dr Edin Jašarović
	Dodatne informacije o predmetu: Predmeti i vježbe mogu se organizovati na engleskom jeziku

	Naziv predmeta:	ILUSTRACIJA I KNJIGA MA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	1	11	3P+3V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Grafički dizajn Master studije – Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje	
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.	
Ciljevi izučavanja predmeta: Studenti stiču znanja i ovladavaju grafičkim, umjetničkim i štamparskim postupcima u projektovanju i realizaciji bibliofilske knjige i sposobni su da samostalno vode i realizuje različite izdavačke i umjetničke projekte.	
Ishodi učenja: – Primjenjuje stečena umjetnička i stručna znanja i vještine u izradi bibliofilske knjige – Kreira autorski izraz u svim segmentima ilustrativnog i tipografskog sadržaja – Formira kritičko mišljenje o postojećim tendencijama u ilustraciji i knjizi kao umjetničkom projektu – Konceptualizuje i samostalno realizuje autorski rad	
Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. mr Suzana Pajović – <i>nastavnik</i> , mr Zdravko Delibašić – <i>saradnik</i>	
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe i samostalni rad.	
Plan i program rada:	
nedjelja	
I	Istorijat bibliofilskih izdanja
II	Osvrt na savremena bibliofilskih izdanja
III	Analiza djela William Blake-a – <i>kolokvijum</i>
IV	Knjiga kao objekat u primijenjenim i likovnim umjetnostima
V	Artists' book – razvoj koncepta
VI	Artists' book – prezentacija koncepta
VII	Artists' book – razrada makete
VIII	Nove tendencije u ilustraciji
IX	Uloga ilustracije u popularnoj kulturi
X	Savremena ilustracija u epici
XI	<i>Esej</i>
XII	Bojanka za odrasle
XIII	3D knjige
XIV	Realizacija autorske umjetničke knjige
XV	Realizacija autorske umjetničke knjige
	Završni ispit

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 11 kredita x 40/30 = 14 sati 40 min Struktura: Predavanja: 3 časa Vježbe: 3 časa Samostalan rad uključujući i konsultacije: 10 sati i 10 min	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (14 sati 40 min) x 16 = 234 sata 7 min Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (14 sati 40 min) = 29 sati 20 min. Ukupno opterećenje za predmet 11x30 = 330 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 66 sati 33 min. (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 234 sata 7 min. (Nastava) + 29 sati 20 min. (Priprema) + 66 sati 33 min. (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Studenti su obavezni da prisustvuju predavanjima i korekturama, realizuju vježbe i da aktivno učestvuju u pripremi prezentacije rada na kraju semestra.	
Konsultacije: Prema rasporedu.	
Literatura: Jugoslav Vlahović, <i>Bibliofilska izdanja na FPU</i> , FPU, Beograd, 2010; Dieter Roth, <i>Little Tentative Recipe</i> , Watford School of Art, England, 1969; The Joan Flasch Artists' Book Collection (<i>digital library</i>); James Walsh, <i>The Arctic Plants of New York City</i> , Granary Books, New York 2016; Marcel Broodthaers, <i>Pense-Bete</i> , Granary Books, New York 2016 Angus Hyland, <i>The Picture Book: Contemporary Illustration</i> , Laurence King; Not Stated edition 2006; Keith A. Smith, The Book as Physical Object , Granary Books, New York 2000; Fisk Džon, <i>Popularna kultura</i> , Clio, Beograd 2001	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Prisustvo nastavi 10 poena; Kolokvijum 5 poena; Esej 5 poena; Vježbe 40 poena; Završni ispit 40 poena Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena	

Ocjene: A (90–100); B (80–90); C (70–80); D (60–70); E (50–60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Suzana Pajović , saradnica mr Adela Zejnilović

	Naziv predmeta:	PRIMIJEJENA FOTOGRAFIJA MA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Nema	Obavezni	1	6	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Grafički dizajn, SP Slikarstvo

Akademski master studijski program Grafički dizajn, Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti za prijavljivanje i slušanje predmeta.

Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje studenta sa ulogom i načinima korištenja fotografije u savremenim vizuelnim komunikacijama. Osposobljavanje studenta za kritičku analizu fotografije u savremenoj kulturi, samostalnu konceptualizaciju i organizaciju produkcije fotografije za konkretni dizajnerski projekat.

Ishodi učenja:

- Predlaže strategije upotrebe fotografije u medijima masovne komunikacije.
- Konceptualizuje složeni fotografski rad kao osnovu dizajnerskog projekta.
- Koordinira složeno fotografsko snimanje uz učešće profesionalaca različite profilacije.
- Samostalno uređuje fotografiju u složenim štampanim publikacijama.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Prof. Mr. Lazar Pejović, saradnica Sandra Đurović

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja; vježbe; usmene debate; seminari, pismena analiza. Neki segmenti nastave tj. procesnih vježbi mogu biti organizovani kroz radionice ili kao kolokvijum.

Plan i program rada:

nedjelja	
	<i>Fotografija u savremenim vizuelnim komunikacijama</i>
I	Fotografija i potrošačko društvo
II	Stvaranje značenja u reklamnoj fotografiji
III	Stvaranje značenja kroz fotografski stil
IV	Uvod u semiotičko tumačenje fotografije
V	Dekodiranje fotografije
VI	Fotografija u izgradnji brenda: analiza primjera
VII	Definisanje fotografskog standarda brenda ili kampanje
VIII	kolokvijum, prezentacija studentskih radova
	<i>Fotografija u dizajnerskoj praksi</i>
IX	Uređivački koncepti u primijenjenoj fotografiji, analiza primjera
X	Uređivački koncepti u primijenjenoj fotografiji, projekat
XI	Fotografija u virtuelnim reprezentacijama
XII	Savremena fotografska produkcija, analiza primjera
XIII	Savremena fotografska produkcija, organizacija snimanja
XIV	kolokvijum, prezentacija studentskih radova
XV	prezentacija studentskog projekta

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	
6 kredita x 40/30 = 8 sati	<u>U toku semestra</u>
Struktura:	Nastava i završni ispit: 8 sati x 16 = 128 sati
Predavanja: 2 časa	Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera)
Vježbe: 2 časa	2 x (8 sati) = 16 sati
Samostalni rad	Ukupno opterećenje za predmet 6x30 = 180 sati
uključujući i konsultacije: 5 sati	Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 36 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti)
	Struktura opterećenja:
	128 sati (Nastava)+16 sati (Priprema) + 36 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe, učestvuje u debatama i pripremi portfolio i prezentaciju na kraju semestra.	
Konsultacije:	
Literatura: „DRUŠTVO SPEKTAKLA“ <i>Gi Debor</i> , 1967, „RETORIKA SLIKE“ <i>Rolan Barth</i> , „O FOTOGRAFIJI I UMETNOSTI“ <i>Valter Benjamin</i> , Krug Commerce, „SEMIOTICS- THE BASICS“ <i>Daniel Chlander</i> , Routledge, 2002, „THE PHOTOGRAPHY READER“ <i>Liz Wells</i> , Routledge, „ANOTHER WAY OF TELLING: A POSSIBLE THEORY OF PHOTOGRAPHY“ <i>John Berger, Jean Mohr</i> , Bloomsbury, „PHOTOGRAPHY: HISTORY AND THEORY“ <i>Jae Emerling</i> , Routledge, 2011, „THE ADVERTISING PHOTOGRAPHY“ <i>Josef Sudek</i> , „PHOTOGRAPHY: THE KEY CONCEPTS“ <i>David Bate</i> , Bloomsbury Academic, 2009	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 poena – Prisustvo i aktivnost na nastavi 40 poena – Procesna realizacija vježbi 20 poena – 2 Kolokvijuma 30 poena – Završni ispit Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Lazar Pejović	

	Naziv predmeta:	Ekperimentalna grafika MA I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Izborni	1	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje:

Master studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje, studijski program Slikarstvo – Modul : Grafika

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: *Upoznavanje savremenih likovnih kretanja i istraživanja u umjetnosti Grafike.*

Ishodi učenja:

Po završetku ovog predmeta, student će moći/bit će osposobljen/bit će sposoban da:

1. Primjeni više tehnika duboke štampe na jednom otisku.
2. Upotrebljava tehnike duboke, visoke i ravne štampe na jednom otisku.
3. Poveže i uključi digitalnu štampu sa klasičnim grafičkim tehnikama.
4. Eksperimentiše u polju Grafike i doprinese razvitku istog.

Ime i prezime nastavnika i saradnika:

Metod nastave i savladanja gradiva: *Predavanja, rad u ateljeu, korektura, korišćenje potrebne bibliotekarske, video i foto dokumentacije. Posjeta muzejima i galerijama.*

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Kombinovane tehnike visoke, duboke i ravne štampe.
II	Korišćenje predhodnih saznanja.
III	Izbor crtačko tehnološkog postupka.
IV	Praktičan rad.
V	Priprema realizacije grafika.
VI	Realizacija štampe.
VII	Izbor crtačko tehnološkog postupka kao osobenost sopstvenog izraza.
VIII	Kombinovani postupci sa fotografijom.
IX	Praktičan rad.
X	Pripreme za realizaciju štampe.
XI	Realizacija štampe.
XII	Propusna štampa-SVILOTISAK
XIII	Razrada crtačko tehnoloških postupaka.
XIV	Kombinacija sa drugim tehnikama.
XV	Priprema za realizaciju (osnovnim postupcima) i realizacija štampe.

OPTEREĆENJE STUDENATA	
<u>nedjeljno</u> <u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = <u>4 sata</u> Struktura: Predavanja: 1 sat 30 minuta Vježbe: 45 min Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 1 sata 45 min	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 4 sata x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 18 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sati (Nastava) + 8 sati (Priprema) + 18 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata : <i>Obavezno pohađanje nastave, predavanja i korekture. Realizacija programskih vježbi.</i>
Konsultacije: <i>Predavanja, vježbe i praktičan rad izvode se po grupama u ateljeima. Optimalan broj u grupi 5 – 7 studenata.</i>
Literatura: : <i>(Definisane iterature uslovljeno je autorskim projektom.)Dževad Hozo : Umjetnost multioriginala, Mostar, 1988, Jedan vijek grafike , više autora, Zbirka Muzeja savremene umjetnosti u Beogradu, Beograd 2004., Časopis Grafika 1-8 Alberht Durer , Rembandt, G.B. Piranesi(Monografije sa cjelovito predstavljenim grafičkim opusima –po izboru) Hayter ,S.W.About Prints, Oxford University Press, 1962, Aldhemar ,J.: La Gravure originale au XVIIIe siecle, Somogy,1964. Leach, R.H., Pierce, R.J.: The Printing Ink Manual , Blueprint, London,1993. Bunsho Jagaku: Papermaking by Hand in Japan, Tokio, Meji-sho,1959. John Ross,Clare Romano Tim Ross : The complete printmaker N.York 1990</i>
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: <i>Redovnost na nastavi 10 bodova, vježbe 40 bodova, završni ispit 50 bodova. Za prelaznost potrebno najmanje: 51 bod.</i>
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke:

	Naziv predmeta:	ISTRAŽIVANJE U CRTEŽU MA I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Izborni	I	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: Slikarstvo, Vajarstvo Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 4 semestara, 120 ECTS kredita).
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti
Ciljevi izučavanja predmeta: Osposobljavanje studenata za samostalan stvaralački proces slikanja i razvijanje sopstvenih slikarskih metoda rada.
Ishodi učenja: Poznaje savremene crtačke prakse i razvoj crteža kroz istoriju. Eksperimentiše sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih crtačkih metoda. Razvija umjetničku osobenost i lične crtačke metode. Vrednuje svoj rad i rad drugih kroz razgovor i pisanje o svom crtžu.
Ime i prezime nastavnika i saradnika: doc. mr Vladimir Đuranović
Metod nastave i savladanja gradiva: Praktični rad – vježbe u ateljeu; Individualni rad; Frontalna predavanja

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji	
nedjelja	
I	Analitičko kritički pristup najnovijim radovima i radovima iz prethodnog perioda
II	Analiza crteža kroz istoriju umjetnosti sa osvrtom na pojedinačne nosioce značajnih crtačkih opusa. Analiza savremenih crtačkih praksi
III	Rad na produbljivanju dominirajućih elemenata u sopstvenom radu (u slici i crtežu), razvijanje lične umjetničke osobenosti
IV	Eksperimentisanje sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih crtačkih metoda uz stalno usavršavanje i primjenu kritičkog mišljenja
V	Eksperimentisanje sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih crtačkih metoda uz stalno usavršavanje i primjenu kritičkog mišljenja
VI	Eksperimentisanje sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih crtačkih metoda uz stalno usavršavanje i primjenu kritičkog mišljenja
VII	Eksperimentisanje sa formom i prostorom, razvijanje samostalnog mišljenja i osobenog crtačkog senzibiliteta
VIII	Razvijanje sopstvenog umjetničkog procesa istražujući raznovrsne crtačke metode rada
IX	Razvijanje sopstvenog umjetničkog procesa istražujući raznovrsne crtačke metode rada
X	Razvijanje sopstvenog umjetničkog procesa istražujući raznovrsne crtačke metode rada.
XI	Razvijanje sopstvenih crtačkih metoda rada, razvijanje kritičke svijesti o ličnom konceptu
XII	Razvijanje sopstvenih crtačkih metoda rada

XIII	Razvijanje sopstvenih crtačkih metoda rada
XIV	
XV	Razvijanje kritičkog mišljenja u pisanoj i verbalnoj formi kroz dijalog i diskusiju, analizirajući sopstveni umjetnički proces i rad kolega i drugih autora

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = <u>3,99 sati</u> Struktura: 2 sata - predavanja 1 sata - vježbe 0,99 sata - samostalni rad uključujući i konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 3,99 sati x 15= 59,8 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (6 sati) = 12 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 34,25 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 59,8 sati (Nastava)+12 sati (Priprema) + 18,2 sati (Dopunski rad)
Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe.	
Konsultacije:	

Literatura:

Hajnrih Kloc UMJETNOST DVADESETOG VIJEKA
 Herbert Reed UMJETNOST DANAS
 H.H.Arnason ISTORIJA MODERNE UMJETNOSTI
 Ženet Žerar UMJETNIČKO DJELO- ESTETSKA RELACIJA, SVETOVI, NOVI SAD 1998
 Pol Arden- KONTEKSTUALNA UMJETNOST, KIŠA, NOVI SAD 2007
 Miško Šuvaković – POJMOVNIK MODERNE I POSTMODERNE LIKOVNE UMJETNOSTI I TEORIJE POSLE 1950. GODINE, PROMETEJ, NOVI SAD 1999
 Morpurgo-Taljabue, G.: Savremena estetika, Beograd 1968
 Miško Šuvaković: Konceptualna umetnost, Muzej savremene umetnosti Vojvodine, Novi Sad, 2007
 Vladislav Panić: Psihološka istraživanja umetničkog stvaralaštva, Naučna knjiga, Beograd, 1989
 Marek Hendrikovski: Umetnost kratkog filma, Clio, Beograd, 2004
 Majkl Difren: Umjetnost i politika, Svjetlost, Sarajevo
 Renato Podjoli: Teorija avangardne umetnosti, Nolit - Beograd, 1975
 Arnold Hauzer : Socijalna istorija umetnosti i književnosti 1, Beograd 1962
 Ervin Panovski: Umetnost i značenje. Ikonološke studije, Beograd, 1975
 James Hall: Rječnik tema i simbola u umjetnosti, Zagreb 1998
 Moris Merlo-Ponti: Fenomenologija percepcije, Svjetlost, Sarajevo 1978
 Moris Merlo-Ponti: Oko i duh, Beograd, 1968,
 Ludvig Vitgenštajn: Razgovori o Frojdu, Polja 1981
 Dora Valije: Apstraktna umetnost, Beograd, 2006,
 Miško Šuvaković: Estetika apstraktnog slikarstva, Beograd, 1998
 Edvard L. Smit: Umjetnost danas, Zagreb, 1978,
 Vitamin P, New perspectives in painting, PHAIDON, London, 2002,
 Grupa autora, (ur.)Šuvaković, Misko i Erjavec, Ales: Figure u pokretu: Savremena zapadna estetika, filozofija i teorija umetnosti, Beograd, 2009
 Nikola Dedić: Utopijski prostori umetnosti i teorije posle 1960.Beograd 2009
 Rolan Bart: Smrt autora, Novi Sad, 1984
 Jelena Đorđević: Postkultura: Uvod u studije kulture, Beograd, 2009
 Peter Brirger: Teorija avangarde, Beograd, 1988,
 Giorgio Agamben: Homo Sacer, Zagreb, 2006.
Likovne sveske 1-9 , Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Univerzitet umetnosti u Beogradu, 1996. G
 Gotfrid Ben, *Smisao slike i kulni organi; Slika i vreme; Nova slika prirode posle kraja pejzaznog slikarstva.* Beograd 1987
 Žak Derida, *Istina u slikarstvu*, Svjetlost Sarajevo
 Likovne monografije (razni autori, stilovi razdoblja)

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

20 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi

20 bodova – I i II vježba

20 bodova – III i IV vježba

20 bodova – V i VI vježba

20 bodova – VII i VIII vježba

Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Vladimir Đuranović

Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	Teorije i prakse savremene umjetnosti MA I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Izborni	1	3	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo, SP Vajarstvo

Akadske magistarske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 4 semestra, 120 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima:Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta:Uvod u najznačajnije značajne koncepte savremene umjetničke teorije i prakse i upoznavanje sa ključnim pitanjima s kojima se suočava umjetnost danas. Posebna pažnja se posvećuje ključnim problemima: odnos umjetnosti i politike, umjetnički odgovor na masovne medije i potrošačku kulturu, umjetnost u digitalnom društvu. Kroz predavanja, diskusije, literaturu, samostalno istraživanje i pisanje eseja studenti se upoznaju sa primarnim izvorima informacija o umjetnost i teorijskim osnovama koji pokrivaju širok raspon medija s krajnjim ciljem unapređenja artikulacije vlastitog umjetničkog izraza. Nastavne jedinice su oblikovane kao polazno stanovište za analizu izabranih primjera odnosno kao smjernice za studentsko istraživanje.

Ishodi učenja:

- Definiše specijalizovane koncepte i termine ključne za razumijevanje savremene umjetnosti.
- Navede i objasni osobine najznačajnijih umjetničkih pravaca od sredine XX vijeka do danas.
- Da usmeno i pismeno kontekstualizuje sopstveni rad u odnosu na umjetničke prakse moderne i savremene umjetnosti.
- Razumije šire idološke, političke i kulturne narative koji uslovljavaju teoriju i praksu savremene umjetnosti.

Ime i prezime nastavnika i saradnika:

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, debate, konsultacije. Priprema jednog seminarskog rada iz oblasti sadržaja predmeta.

Plan i program rada:

nedjelja	
	<i>Uvod u osnovne koncepte savremene umjetničke prakse</i>
I	Uvod u sadržaj predmeta i metodologiju rada
II	Bazični teorijski i kulturni koncepti: modernizam, avangarda, postmodernizam;
III	Društveni i ideološki kontekst razvoja umjetničke prakse u Evropi i Sjedinjenim Američkim državama
IV	Autonomija objekta umjetnosti; funkcija i beskorisnost umjetnosti
V	Umjetnički material: od plemenitog do odbačenog
VI	Konceptualizacija i dematerijalizacija umjetničkog djela
VII	Jezik umjetnosti: umjetnik kao interpretator, umjetnik kao arbitar
VIII	Zamagljivanje granica: visoka i niska kultura, pitanja originalnosti i porijekla
IX	kolokvijum
	<i>Orijentacija: pregled savremene umjetnost od 1960</i>
X	Tijelo kao subjekat i kao objekat: Nova figuracija, pitanja roda i seksualnost
XI	Tijelo kao subjekat i kao objekat: Umjetnik kao izvođač: body i performance art
XII	Novi mediji: rekodiranje umjetničkog jezika
XIII	Prostor, kontekst, razmjera: instalacija i umjetnost u javnosti
XIV	Site specific art
XV	Umjetnost i aktivizam: umjetnost kao instrument ideološke i političke borbe

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	
3 kredita x 40/30 = 4 sata	<u>U toku semestra</u>
Struktura:	Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 sata
Predavanja: 2 sata	Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera)
Samostalni rad	2 x (4 sata) = 8 sati
uključujući i konsultacije: 2 sata	Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati
	Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 24 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti)
	Struktura opterećenja:
	64 sata (Nastava) +8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Studenti su obavezni da redovno prisustvuju nastavi i rade planirane kolokvijume, eseje i seminarske radove.	
Konsultacije:	
Literatura: „MODERN ART AND MODERNISM: A CRITICAL ANTHOLOGY” <i>Frascina, Francis, and Charles Harrison</i> , The Open University, London 1982, “ART OF THE DIGITAL AGE”, <i>Bruce Wands</i> , THAMES & HUDSON, 2007, “ART AND POLITICS NOW”, <i>Anthony Downey</i> , THAMES & HUDSON, 2014, “NEW MEDIA IN ART”, <i>Michael Rush</i> , THAMES & HUDSON, 2005, „ART + SCIENCE NOW”, <i>Stephen Wilson</i> , THAMES & HUDSON, 2010, „DIGITAL ART“, <i>Christiane Paul</i> , THAMES & HUDSON, 2008, „ART SINCE 1960“, <i>Michael Archer</i> , THAMES & HUDSON, 2015, „INSTALLATION ART: BETWEEN IMAGE AND STAGE“, <i>Anne Ring Petersen</i> , „PERFORMANCE- LIVE art since the 60s“, <i>Rose Lee Goldberg</i> , THAMES & HUDSON, 1998, „PERFORMING THE BODY – PERFORMING THE TEXT“, <i>Amelia Jones, Andrew Stephenson</i> , Routledge, London 1999, 2009, „THE TRANSFORMATIVE POWER OF PERFORMANCE“ , <i>Erika Frischer Lichte</i> , „ART AND FEMINISM“, <i>Peggy Phelan, Helena Reckitt</i> , Phaidon, London 2001.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 poena – Prisustvo i aktivnost na nastavi 40 poena – 2 Kolokvijuma 20 poena – Seminarski rad 30 poena – Završni ispit Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Lazar Pejović
	Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	VIDEO ART		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Izborni	1	3	2P + 1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo

Akademski master studijski program Slikarstvo - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: upoznavanje studenta sa različitim mogućim načinima primjene medija pokretne slike kao i potrebnim tehnikama. Cilj predmeta je i da studenta hronološki upozna sa glavnim fazama rada na pripremi videa, kako bi tokom semestra i sam prošao kroz sve faze priprema za svoj praktični rad.

Ishodi učenja:

- Student je upoznat sa različitim načinima upotrebe medija pokretnih slika u višemedijskim umjetnostima, kao i tehnikama karakterističnim za svaku pojedinačnu upotrebu.
- Student je usvojio postupnost u pripremnom radu i završio pripreme za realizaciju svog praktičnog rada.

Ime i prezime nastavnika i saradnika:

Metod nastave i savladanja gradiva: predavanje, demonstracije, samostalni rad studenata

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje
II	Priprema projekta – Tema i ideja
III	Video u višemedijskom djelu, video kao dio instalacije, video u novim medijima
IV	Priprema projekta - Istraživanje
V	Video u interaktivnom višemedijskom djelu, otvorena i zatvorena interakcija, procesorska umjetnost
VI	Priprema projekta – Sinopsis i scenario
VII	Snimljeni performans
VIII	Priprema projekta
IX	Muzički video spot, narativni muzički spot, vizuelizacija muzike
X	Priprema projekta
XI	Transkodirani i programirani video.
XII	Priprema projekta
XIII	Rad na projektu
XIV	Rad na projektu
XV	Konsultacije

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 1 sat 30 minuta Vježbe: 45 min Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 1 sata 45 min	Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 22 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) +18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: prisustvo nastavi, predavanjima i konsultacijama
Konsultacije:
Literatura: RoseLee Goldberg, Performance Art, Thames and Hudson, 1999. Lev Manovich, The Language of New Media, MIT Press, 2001. Pierre Bourdieu, <i>On Television</i> , The New Press, New York, 1996. Niklas Luhmann, <i>The Reality of the Mass Media</i> , Stanford University Press, 2000.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: - Redovnost pohađanja nastave 10 bodova. - Kvalitet učešća u nastavi 20 bodova. - Realizacija projekta 40 bodova. - Završni ispit 30 bodova. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Profesor UCG

	Naziv predmeta:	METODIKA LIKOVNOG OBRAZOVANJA MA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	1	3	2P + 1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo, SP Grafički dizajn, SP Vajarstvo
Akademijski master studijski program - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Opšti cilj je da studenti steknu teorijske osnove i znanja o metodici likovnog vaspitanja kao nastavno naučne baze za formiranje likovne kulture dece predškolskog i osnovnoškolskog uzrasta da ih pripremi za nastavu likovne kulture u srednjim školama opšteg obrazovnog i specijalnog umetničkog obrazovanja

Ishodi učenja:

1. Planira i organizuje samostalno rad u likovnoj pedagogiji.
2. Razvije društvenu odgovornost za kreativno bavljenje nastavom likovne kulture u osnovnim i srednjim školama opšte obrazovnog karaktera i u stručnim umetničkim školama i drugim srodnim stručnim školama.
3. Realizuje likovni rad sa decom predškolskog i školskog uzrasta u ustanovama kulture.
4. Analizira i procenjuje nivo likovnih vrednosti radova dece predškolskog, osnovno školskog i srednjoškolskog uzrasta.
5. Unapređuje stvaralačko mišljenje i estetske kriterijume dece.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Profesor i saradnik UCG

Metod nastave i savladanja gradiva Predavanja, kontrolisani rad studenta-praksa, konsultacije

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje, sadržaj, ciljevi izučavanja predmeta
II	Metodika kao nauka
III	Istorija i perspektive likovnog vaspitanja
IV	Funkcija i ciljevi likovne kulture
V	Likovna kultura i društvo. Važnost likovnog vaspitanja u obrazovnom sistemu
VI	Pedagoško-sociološke osnove likovne kulture i vaspitanja
VII	Psihološke osnove likovne kulture i vaspitanja
VIII	Estetsko-umjetničke osnove likovne kulture i vaspitanja
IX	Zakovitosti i specifičnosti u metodici likovnog vaspitanja
X	Elementi likovne kulture. Likovna kultura i sredina. Negativne pojave u likovnom razvoju djece
XI	Elementi nastave likovne kulture. Organizacija nastave likovne kulture
XII	Praksa: Organizacija nastave likovne kulture
XIII	Praksa: Realizacija likovne kulture
XIV	Praksa: Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje
XV	Praksa: Evaluacija

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 1 sat 30 minuta Vježbe: 45 min Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 1 sata 45 min	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 18 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: prisustvo nastavi, predavanjima i nastavnoj praksi.	
Konsultacije:	
Literatura: Karlavaris,B.: Metodika likovnog vaspitanja, Beograd, 1987.; Metodika likovnog odgoja I, Rijeka, 1991.; Metodika likovnog odgoja II, Zagreb, 1988. Ružić.B., Djeca crtaju, Zagreb, 1987. Koks, M., Dječji crteži, Beograd, 2000.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Aktivnost u toku predavanja 15 poena, Kontrolisana nastava-praksa 25 poena, Usmeni ispit 20 poena, Završni ispit 40 poena Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Profesor UCG	

	Naziv predmeta:	RAZVOJ I TEORIJA DIZAJNA MA II		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	2	3	2 P

Studijski programi za koje se organizuje: SP Grafički dizajn

Akademске magistarske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 4 semestra, 120 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj nastave je da studente uvede u opšte pojmove istorije i teorije grafičkog dizajna, sa posebnim akcentom na individualnim dizajnerskim poetikama najznačajnijih autora XX vijeka..

Ishodi učenja:

- Analizira razvoj grafičkog dizajna na globalnom nivou i prepoznaje njegove glavne odlike.
- Prepoznaje i samostalno analizira vizuelni jezik i individualne poetike najznačajnijih grafičkih dizajnera.
- Analizira razvoj grafičkog dizajna u Crnoj Gori i regionu, i prepoznaje njegove glavne odlike.
- Razvija kritičko mišljenje, sumira ključne teorijske argumente prema usvojenom gradivu iz istorije dizajna, i oblikuje autorski stav o značaju grafičkog dizajna za savremeno društvo.

Ime i prezime nastavnika i saradnika:

Metod nastave i savladanja gradiva: Frontalna predavanja; usmene debate; kolokvijumi; prezentacije

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Grafički dizajn u Italiji
II	Poljski plakat
III	Grafički dizajn u Japanu
IV	Grafički dizajn u Velikoj Britaniji
V	Grafički dizajn u SAD / Popart / Psihodelija
VI	<i>k 1– Individualne poetike:</i> E. M. Kauffer / S. Bass / I. Chermayeff...
VII	<i>Test 1</i>
VIII	<i>k 1– Individualne poetike:</i> P. Rand / M. Glaser / S. Chwast / M. Ilic...
IX	<i>k 1– Individualne poetike:</i> S. Sagmeister / B. Kruger / D. Carson / P. Scher...
X	Grafički dizajn na tlu bivše Jugoslavije / Srbija
XI	Grafički dizajn na tlu bivše Jugoslavije / Hrvatska
XII	Grafički dizajn u Crnoj Gori
XIII	<i>k 2 – Grafički dizajn u Crnoj Gori</i>
XIV	<i>k 2 – Grafički dizajn u Crnoj Gori</i>
XV	<i>Test 2</i>
	<i>Završni ispit</i>

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
3 kredita x 40/30 = <u>4 sata</u>	Nastava i završni ispit: 4 sata x 16 = 64 sata
Struktura: Predavanja: 2 časa Samostalan rad uključujući i konsultacije: 2 sata i 30 min	Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sati) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 18 sati (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava) + 8 sati (Priprema) + 18 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu i aktivno učestvuje u debatama.

Konsultacije:

Literatura: GRAPHIC DESIGN – A CONCISE HISTORY – Richard Hollis, Thames & Hudson (ispitna literatura) Meggs' History of Graphic Design – Philip B. Meggs and Alston W. Purvis – Wiley DICTIONARY OF GRAPHIC DESIGN AND DESIGNERS – Thames & Hudson ICONS OF GRAPHIC DESIGN – Stiven Heller, Mirko Ilić, Thames & Hudson THE GRAPHIC LANGUAGE OF NEVILLE BRODY 1,2 – Thames&Hudson; DESIGN OF DISENT – Milton Glaser, Mirko Ilic; MIRKO ILIĆ: strip / ilustracija / dizajn / multimedija" – Dejan Kršić, AGM/Profil, Zagreb 2008 MIRKO ILIĆ: Eye to Hand – Dejan Kršić, Mikser, Beograd 2011	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi 30 bodova – Test 1 30 bodova – Test 2 15 bodova – Kolokvijum 1 (5 – slajd prezentacija, 5 – usmena prezentacija, 5 – kvalitet postavljenih pitanja za test) 15 bodova – Kolokvijum 2 (5 – slajd prezentacija, 5 – usmena prezentacija, 5 – kvalitet postavljenih pitanja za test) <i>Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.</i>	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Ana Matić
	Dodatne informacije o predmetu:.

	Naziv predmeta:	TIPOGRAFIJA I PISMO MA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	1	4	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Grafički dizajn Master studije – Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje	
Uslovljenost drugim predmetima: Tipografija i pismo (Osnovne akademske studije – 6. semestar)	
Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje studenata sa naprednim funkcijama programiranja fonta; realizacija familije fontova pomoću tehnike multi-mastera.	
Ishodi učenja: – Usvaja pojmove vezane za savremeno oblikovanje pisama – Valorizuje tipografije kroz istorijski kontekst u Crnoj Gori – Primjenjuje multi-master postupak pri kreiranju familije fontova – Koristi stečena znanja za dalja usavršavanja u oblasti projektovanja pisma	
Ime i prezime nastavnika i saradnika: <i>nastavnik DIZAJN</i>	
Metod nastave i savladavanja gradiva: Predavanja, vježbe i samostalni rad	
Plan i program rada:	
nedjelja	
I	Analiza i karakteristike savremenih tipografskih pisama
II	Knjižna pisma zasnovana na tradiciji; Savremene tendencije kod knjižnih pisama
III	Rekonstrukcija pisama – savremeni derivat
IV	Savremene tendencije kod dizajniranja sanserifnih pisama
V	Multi-master; Primjena multi-mastera tokom izrade familije fontova; Međusobno usklađivanje fontova u sklopu familije
VI	Primjena klasa u multi-master familijama; Primena <i>OpenType</i> programiranja
VII	Generisanje instanci, fontova koji čine familiju
VIII	Projektovanje familije fontova različitih širina
IX	Familije; Kodne strane; Super familije pisama
X	<i>Analiza – presjek stanja</i>
XI	Emigre i kalifornijska škola; Indi fontovi
XII	Njemački i holandski autori fontova
XIII	Type Foundries (Adobe, Linotype, ITC)
XIV	Pismo i jezik – izazovi savremenog tipografskog oblikovanja
XV	Nove tendencije u dizajniranju fontova
	Generisanje familije fontova, ubacivanje u sistem i provjera u programima za slaganje teksta
	Završni ispit
Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 4 kredita x 40/30 = 5 sati i 20 min Struktura: Predavanja: 2 časa Vježbe: 1 čas Samostalan rad uključujući i konsultacije: 3 sata i 5 min	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 4 sata x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 satq) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 18 sati (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 90 sati (Nastava)+ 8 sati (Priprema) + 18 sati (Dopunski rad)
Obaveze studenata Studenti su obavezni da prisustvuju predavanjima i korekturama, realizuju vježbe i da aktivno učestvuju u pripremi prezentacije rada na kraju semestra.	
Konsultacije: Prema rasporedu.	
Literatura: – <i>Font Lab User Manual</i>, Font Lab Ltd., 2005. (CD) – Robert Bringhurst, <i>The Elements of Typographic Style</i>, Hartley & Marks, Publishers, Vancouver, 1992. – Kareng Cheng, <i>Designing Type</i>, Laurence King Publishing, London, 2006. – Sebastian Carter, <i>Twentieth-Century Type Designers</i>, Lund Humphries, Aldershot, 2002. – Manfred Klein, Ivonne Schwemer Scheddin, Erik Spiekermann: <i>Type&Typographers, Architecture Design and Technology Press</i>, London, 1991. – Microsoft Typography: http://www.microsoft.com/typography – http://ilovetypography.com/	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Prisustvo nastavi 10 poena	

Vježbe 40 poena Završni ispit 50 poena Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	
Ocjene: A (90–100); B (80–90); C (70–80); D (60–70); E (50–60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: saradnica mr Adela Zejnilović

	Naziv predmeta:	FOTOGRAFIJA MA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Nema	Obavezni	2	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Grafički dizajn, SP Slikarstvo Akademijski master studije, Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti za prijavljivanje i slušanje predmeta.
Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje studenta sa ulogom i načinima korištenja fotografije u modernim i savremenim umjetničkim praksama. Student se susrijeće sa širokim područjem upotrebe medija fotografije koji povezuje popularnu i umjetničku kulturu, kroz teorijsku i praktičnu nastavu što mu omogućava samostalno umjetničko istraživanje u mediju fotografije.
Ishodi učenja: - Razumije specifičnosti fotografskog medija u umjetničkom izrazu. - Razumije načine i ciljeve upotrebe fotografije u umjetničkim pravcima modern i savremene umjetnosti.. - Objašnjava karakteristike osnovnih žanrova savremene umjetničke fotografije. - Konceptualizuje i izvodi složeni umjetnički rad oslonjen na fotografiju.
Ime i prezime nastavnika i saradnika: Prof. Mr. Lazar Pejović, saradnica Sandra Đurović
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, radionice, debate, konsultacije. Priprema po jednog eseja na zadatu temu i realizacija jednog samostalnog projekta iz jedne od oblasti sadržaja predmeta.

Plan i program rada:	
nedjelja	
I	Uvodno predavanje: Fotografija kao modernistički medij par excellence
II	Fotografija kao samostalni umjetnički medij – istorijski osvrt
III	Fotografija i umjetnost
IV	Realističke teorije fotografije, analiza primjera
V	Semiotička teorija fotografije, analiza primjera
VI	Teorije fotografije digitalnog doba
VII	kolokvijum, prezentacija studentskih radova
VIII	Taktike upotrebe medija fotografije u umjetnosti
IX	Fotografija kao document umjetnosti
X	Narativna i staged fotografija
XI	Dead pan
XII	Dokumentarna umjetnička fotografija
XIII	Fotografija u umjetnosti virtuelnog svijeta
XIV	Fotografija i institucije umjetnosti
XV	prezentacija studentskog projekta

Opterećenje studenata:	
Nedjeljno 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 2 časa Vježbe: 1 čas Samostalni rad uključujući i konsultacije: 1 sat i 45 min	U toku semestra Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 24 sata (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava) +8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe, učestvuje u debatama i pripremi portfolio i prezentaciju na kraju semestra.	
Konsultacije:	
Literatura: „ART AND PHOTOGRAPHY“ <i>David Campany</i> ,Phaidon, „PHOTOGRAPHY: HISTORY AND THEORY“ <i>Jae Emerling</i> , Routledge, 2012, “THE AVANT –GARDE AND AMERICAN POSTMODERNITY“ <i>Philip Nel</i> ,University Press of Mississippi, „CONTEXT AND NARRATIVE“ <i>Maria Short</i> , AVA academia,„PHOTOGRAPHY: THE KEY CONCEPTS“ <i>David Bate</i> ,Berg, 2009, „THE CONCEPT OF NON-PHOTOGRAPHY“ <i>Francois Laruelle</i> ,Urbanomic, 2011, „THE PHOTOGRAPH AS CONTEMPORARY ART“ <i>Charlotte Cotton</i> ,Thames and Hudson, 2014, „PHOTOGRAPHY AND THE ART OF SEEING“ <i>Freeman Patterson</i> , Key Porter Books, 2004, „O FOTOGRAFIJI I UMETNOSTI“ <i>Volter Benjamin</i> , Krug Commerce,„SVIJETLA KOMORA“ <i>Rolan Bart</i> ,Antibarbarus, Zagreb 2003,„SEMIOTICS- THE BASICS“ <i>Daniel Chlander</i> , Routledge, 2002	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 poena – Prisustvo i aktivnost na nastavi 50 poena – Procesna realizacija vježbi 10 poena – Kolokvijum 30 poena – Završni ispit Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Lazar Pejović	

	Naziv predmeta:	GRAFIČKE KOMUNIKACIJE MA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	2	11	3P+3V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Grafički dizajn

Akadske magistarske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 4 semestra, 120 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj nastave je profesionalna realizacija projekata vezanih za oblast grafičkih komunikacija. Osposobljavanje studenata za samostalan stvaralački rad na savladavanju praktičnih, tehničko-tehnoloških i teorijskih iskustava iz oblasti grafičkih komunikacija.

Ishodi učenja:

- Vizuelno oblikuje različite dizajnerske forme uključujući oglašavanje, vizuelni identitet, ambalažu, orijentacione sisteme i infografiku na osnovu samostalnog prosuđivanja.
- Prepoznaje modele i razumije značaj servis dizajna.
- Samostalno koncipira, realizuje i prezentira kompleksan dizajnerski rad primjenom adekvatnih metoda, strategija i tehnologija u dizajnerskoj praksi.
- Razvija originalna dizajnerska rješenja koja preispituju aktuelne društvene i kulturne teme.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. mr Ana Matić - nastavnik, mr Sandra Đurović - saradnik

Metod nastave i savladanja gradiva: Frontalna predavanja; praktični individualnom procesni rad – vježbe; usmene debate; seminari. Neki segmenti nastave tj. procesnih vježbi mogu biti organizovani kroz radionice ili kao kolokvijum.

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji

nedjelja	
I	Uvod u sadržaj predmeta i obrazloženje projektnih zadataka
	<i>Infografika / Prostorna grafika</i>
II	Vizuelizacija prostorne strukture podataka – Projektovanje kompleksnih orijentacionih sistema
III	Struktuiranje informacija/podataka – Projektovanje kompleksnih infografičkih projekata
IV	Timeline – Vizuelizacija vremenske strukture podataka
V	Exhibition dizajn: konceptijski i produkioni okvir – primjeri dobre prakse
VI	Intersektorska komunikacija: Public dizajn – primjeri dobre prakse
	<i>Brendiranje / Service dizajn / Advertajzing</i>
VII	Total dizajn proizvoda/brenda – koncept / produkioni okvir / realizacija / prezentacija
VIII	Servis dizajn i mentalni modeli percepcije dizajn proizvoda
IX	Tipologija Agitprop-a u advertajzingu danas
X	Državni koncepti advertajzinga i brend strategija – primjeri dobre prakse
XI	Socijalni dizajn i dizajn apela: angažovani koncepti kampanje – primjeri dobre prakse
XII	<i>Prezentacija, analiza i ocjena Projekta 1</i>
	<i>Dizajn</i>
XIII	Referenciranje, citat i autorstvo u dizajnu
XIV	Dizajner V.S. Arhitekta / Dizajner V.S. Fotograf
XV	<i>Prezentacija, analiza i ocjena Projekta / Evaluacija rada u semestru</i>

Opterećenje studenata:

Nedjeljno	U toku semestra
11 kredita x 40/30 = <u>14 sati 40 min</u>	Nastava i završni ispit: (14 sati 40 min) x 16 = <u>234 sata 7 min</u>
Struktura:	Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera)
Predavanja: 3 časa	2 x (14 sati 40 min) = <u>29 sati 20 min.</u>
Vježbe: 3 časa	Ukupno opterećenje za predmet 11x30 = <u>330 sati</u>
Samostala rad	Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje
uključujući i konsultacije: 10 sati i 10 min	popravnog ispita <u>od 0 do 66 sati 33 min.</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do
	ukupnog opterećenja za predmeti)
	Struktura opterećenja:
	234 sata 7 min. (Nastava) + 29 sati 20 min. (Priprema) + 66 sati 33 min. (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe i pripremi prezentaciju na kraju semestra.	
Konsultacije:	
Literatura: Steven Heller, Mirko Ilic: <i>Anatomy of Design: Uncovering the Influences and Inspirations in Modern Graphic Design</i> , Rockport Publishers; Steven Heller, Veronique Vienne: <i>100 Ideas that Changed Graphic Design</i> , Laurence King Publishing; <i>Design of Dissent</i> – Milton Glaser, Mirko Ilic; Michael Evamy: <i>Logo - The Reference Guide to Symbols and Logotypes</i> , Laurence King Publishing; Ed Annink, Max Bruinsma: <i>Gerd Arntz - Graphic Designer</i> , 2010; David McCandless: <i>Information is Beautiful</i> , 2012; Sandra Rendgen: <i>Information Graphics</i> , 2012; Randy Krum: <i>Cool Infographics: Effective Communication with Data Visualization and Design</i> , 2013; Steven Heller, Rick Landers: <i>Raw Data: Infographic Designers' Sketchbooks</i> , 2014; Alberto Cairo: <i>The Functional Art: An Introduction to Information Graphics and Visualization</i> , 2012. Philipp Meuser: <i>WAYFINDING AND SIGNAGE - Construction and Design Manual</i> , DOM Publishers 2010; Per Mollerup: <i>Wayshowing > Wayfinding: Basic & Interactive</i> , BIS Publishers, 2013; Per Mollerup: <i>Simplicity: A Matter of Design</i> , BIS Publishers, 2013; <i>This is Service Design Thinking. Basics – Tools – Cases</i> , BIS Publisher 2014.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi 30 bodova – Projekat 1 30 bodova – Projekat 2 30 bodova – Projekat 3 <i>Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.</i>	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Ana Matić
	Dodatne informacije o predmetu: Osim ovog syllabusa, na početku semestra, student dodatno dobija i preciznu listu vježbi sa svim neophodnim informacijama o temi i formi finalne prezentacije.

	Naziv predmeta:	DIGITALNA UMJETNOST		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Izborni	1	3	1P + 1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo Akademski master studijski program Slikarstvo - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.
Ciljevi izučavanja predmeta: upoznavanje sa najbitnijim oblastima i primerima digitalne umjetničke produkcije, njihovo razmatranje i razumjevanje na formalnom, koncepcijskom i teorijskom planu.
Ishodi učenja: - Student je upoznat sa različitim oblastima i predstavnicima digitalne umjetnosti - Student je izgradio kreativni istraživački odnos prema poetičkim odrednicama digitalne umjetnosti i sopstvenog umjetničkog delovanja
Ime i prezime nastavnika i saradnika: Profesor i saradnik UCG
Metod nastave i savladanja gradiva: predavanje, demonstracije, samostalni rad studenata

Plan i program rada:	
nedjelja	
I	Uvodno predavanje. Digitalna paradigma
II	Digitalna vizualizacija i infografika
III	Digitalna animacija i film
IV	Digitalni video
V	Konsultacije
VI	Zvučna umetnost
VII	Umetnost kompijuterskih igara
VIII	Generativna umetnost
IX	Konsultacije
X	Digitalna interaktivnost
XI	Taktička umetnost
XII	Algoritamska i softverska umetnost.
XIII	Digitalna arhitektura
XIV	Bioumetnost
XV	Konsultacije

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanje: 45 min Vježbe: 45 min Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 2 sata 30 min	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 18 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: prisustvo nastavi, predavanjima i konsultacijama

Konsultacije:	
Literatura: The Complete Guide to Digital Imaging - <i>Everything you need to know to create perfect digital images.</i> By Joël Lacey. Visual Effects in A Digital World: <i>A Comprehensive Glossary of over 7,000 Visual Effects Terms</i> (The Morgan Kaufmann Series in Computer Graphics) by Karen Goulekas. <i>The Art and Science of Digital Compositing</i> , by Ron Brinkmann	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: - Redovnost pohađanja nastave 10 bodova. - Kvalitet učešća u nastavi 20 bodova. - Realizacija prezentacije i kvalitet analize 40 bodova. - Završni ispit 30 bodova. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke:
	Profesor UCG

	Naziv predmeta:	Teorije i prakse savremene umjetnosti MA II		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Izborni	2	3	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo, SP Vajarstvo

Akadske magistarske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 4 semestra, 120 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Položen ispit iz Teorije i poetike savremene umjetnosti I

Ciljevi izučavanja predmeta: Uvod u najznačajnije koncepte savremene umjetničke teorije i prakse i upoznavanje sa ključnim pitanjima s kojima se suočava umjetnost danas. Posebna pažnja se posvećuje ključnim problemima: odnos umjetnosti i politike, umjetnički odgovor na masovne medije i potrošačku kulturu, umjetnost u digitalnom društvu. Kroz predavanja, diskusije, literaturu, samostalno istraživanje i pisanje eseja studenti se upoznaju sa primarnim izvorima informacija o umjetnosti i teorijskim osnovama koje pokrivaju širok raspon medija s krajnjim ciljem unapređenja artikulacije vlastitog umjetničkog izraza. Nastavne jedinice su oblikovane kao polazno stanovište za analizu izabranih primjera odnosno kao smjernice za studentsko istraživanje. Predmet čini jedinstveni kurikulum sa *Teorije i prakse savremene umjetnosti I*

Ishodi učenja:

- Definiše specijalizovane koncepte i termine ključne za razumijevanje savremene umjetnosti.
- Navede i objasni osobine najznačajnijih umjetničkih pravaca od sredine XX vijeka do danas.
- Da usmeno i pismeno kontekstualizuje sopstveni rad u odnosu na umjetničke prakse moderne i savremene umjetnosti.
- Razumije šire ideološke, političke i kulturne narative koji uslovljavaju teoriju i praksu savremene umjetnosti.

Ime i prezime nastavnika i saradnika:

Metod nastave i savladanja gradiva: : Predavanja, debate, konsultacije. Priprema jednog seminarskog rada iz oblasti sadržaja predmeta.

Plan i program rada:

nedjelja	
	<i>Orijentacija: pregled savremene umjetnost od 1960</i>
I	Skulptura, okruženje, instalacija, arhitektura: skulptorske prakse kraja XX i početka XXI vijeka
II	Digitalna umjetnost –digitalna slika i video
III	Globalizacija umjetnosti: umjetnički hyper prostor
	<i>Ključni teorijski koncepti za razumijevanje savremene umjetnosti</i>
IV	Umjetnost, originalnost, novi mediji – modernističke teorije umjetnosti
V	Ideološka uslovljenost umjetnosti – modernističke teorije umjetnosti
VI	Semiotičke teorije umjetnosti i psihoanaliza
VII	Društvo spektakla
VIII	Postmodernizam - osnovni teorijsko filozofski okvir
IX	Postmodernizam - dekonstrukcija, smrt autorstva, post feminizam
X	Postmodernizam - simulacija, post-kolonijalizam i globalizacija
XI	Post - postmodernizam i teorije digitalnog doba
	<i>primjeri i analiza savremenih umjetničkih praksi - prezentacije studentskih radova*</i>
XII	- prezentacija i analiza recentnih događaja i seminarskih radova
XIII	- prezentacija i analiza recentnih događaja i seminarskih radova
XIV	- prezentacija i analiza recentnih događaja i seminarskih radova
XV	- prezentacija i analiza recentnih događaja i seminarskih radova
	* Program ovog segmenta nastave se određuje prema dogovorenom izboru seminarskih tema studenata i mogućnosti uvida u izložbe i manifestacije savremene umjetnosti poput velikih biennialnih izložbi, umjetničkih festivala i slično koji se održavaju tokom trajanja kurikuluma iz predmeta Teorije i prakse savremene umjetnosti I i II

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 2 sata Samostalni rad uključujući i konsultacije: 2 sata	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 24 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava) +8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)
Obaveze studenata: Studenti su obavezni da redovno prisustvuju nastavi i rade planirane kolokvijume, eseje i seminarske radove.	
Konsultacije:	
Literatura: , „ART SINCE 1960“, <i>Michael Archer</i>, THAMES & HUDSON, 2015, „ART OF THE DIGITAL AGE“, <i>Bruce Wands</i>, THAMES & HUDSON, 2007, NEW MEDIA IN ART“, <i>Michael Rush</i>, THAMES & HUDSON, 2005, „VIDEO ART“, <i>Michael Rush</i>, THAMES & HUDSON, 2007, „DRUŠTVO SPEKTAKLA“ <i>Gi Debor</i>, 1967, „RETORIKA SLIKE“ <i>Rolan Barth</i>, „SMRT AUTORA“ <i>Rolan Barth</i>, 1968, „ŠTA JE AUTOR?“ <i>Mišel Fuko</i>, „POSTMODERN CULTURE“, <i>Hal Foster</i>, Pluto Press, London 1983, „THE END of the art THEORY/ CRITICISM AND POSTMODERNITY“, <i>Victor Burgin</i>, Humanities Press, 1987, „AFTER MODERN ART 1954-2000“, David Hopkins, Oxford University Press, 2000, „SAVREMENA UMETNOST I SAVREMENOST“ <i>Teri Smith</i>, Orion art, Beograd 2014	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 poena – Prisustvo i aktivnost na nastavi 20 poena – Kolokvijum 30 poena – Seminarski rad 40 poena – Završni ispit Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Lazar Pejović	
Dodatne informacije o predmetu:	

	Naziv predmeta:	Eksperimentalna grafika II		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Izborni	2	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje:

Master studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje, studijski program Slikarstvo – Modul : Grafika

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Povezivanje grafike sa drugim medijima.

Ishodi učenja:

Po završetku ovog predmeta, student će moći/bit će osposobljen/bit će sposoban da:

1. Konstruiše matricu koristeći se raznovrsnim/različitim materijalima, shodno senzibilitetu.
2. Utvrdi razmišljanje o matrici i iznese ga na profesionalnijem nivou.
3. Modifikuje viđenje i razmišlja o prostornoj grafici.
4. Obrazloži i iznese svoje viđenje kada je problematika prostorne grafike u pitanju.
5. Istraži i bude u toku sa modernim pristupima i shvatanjima grafike.

Ime i prezime nastavnika i saradnika:

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, rad u ateljeu, korektura, korišćenje potrebne bibliotekarske, video i foto dokumentacije. Posjete muzejima i galerijama.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Fotografika.
II	Postupci.
III	Priprema za realizaciju štampe.
IV	Realizacija štampe.
V	Svilotisak-kombinacija crteža i foto postupaka.
VI	Priprema na realizaciji štampe.
VII	Realizacija štampe.
VIII	Svilotisak-kombinacija sa ravnom štamptom.
IX	Svilotisak-kombinacija sa industrijskom štamptom.
X	Pripreme za realizaciju štampe.
XI	Realizacija štampe.
XII	Kompjuterska grafika (uvod).
XIII	Kompjuterska grafika-kombinacija sa propusnom štamptom.
XIV	. Pripreme za realizaciju i realizacija štampe.
XV	Analiza i procjena kreativnih rezultata.

OPTEREĆENJE STUDENATA

nedjeljno

3 kredita x 40/30 = 4 sata

Struktura:

Predavanja: 1 sat 30 minuta

Vježbe: 45 min

Ostale nastavne aktivnosti:

Individualni rad studenata: 1 sata 45 min

U toku semestra

Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64

Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera)

2 x (4 sata) = 8 sati

Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati

Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 18 sata (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti)

Struktura opterećenja:

64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Obavezno pohađanje nastave, predavanja i korektura. Realizacija programskih zadataka.

Konsultacije: Predavanja, vježbe i praktičan rad izvode se po grupama u ateljeima. Optimalan broj u grupi od 5-7 studenata.	
Literatura: : (Definisanje iterature uslovljeno je autorskim projektom.)Dževad Hozo : Umjetnost multioriginala, Mostar, 1988, Jedan vijek grafike , više autora, Zbirka Muzeja savremene umjetnosti u Beogradu, Beograd 2004., Časopis Grafika 1-8 Alberht Durer , Rembandt, G.B. Piranesi(Monografije sa cjelovito predstavljenim grafičkim opusima –po izboru) Hayter ,S.W.About Prints, Oxford University Press, 1962, Aldhemar ,J.: La Gravure originale au XVIIIe siecle, Somogy,1964. Leach, R.H., Pierce, R.J.: The Printing Ink Manual , Blueprint, London,1993. Bunsho Jagaku: Papermaking by Hand in Japan, Tokio, Meji-sho,1959. John Ross,Clare Romano Tim Ross : The complete printmaker N.York 1990	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Redovnost na nastavi 10 bodova, vježbe 40 bodova, završni ispit 50 bodova. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 51 poen.	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke:

	Naziv predmeta:	METODOLOGIJA IZRADE ZAVRŠNOG RADA MA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Nema	Obavezni	3	3	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP SLIKARSTVO, SP GRAFIČKI DIZAJN, SP VAJARSTVO
Akademički master studijski program, Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti za prijavljivanje i slušanje predmeta.

Ciljevi izučavanja predmeta:

Opšti cilj predmeta je da studente upozna sa metodologijom i tehnikom pisanja stručnog rada u kontekstu akademskih master studija u oblasti likovnih umjetnosti. Posebni ciljevi predmeta su da se studenti upoznaju sa pojmom i teorijama o metodologiji i tehnikama pisanja stručnog rada i da se obuče da primjenjuju odgovarajuće metodologije i tehnike stručnog rada.

Ishodi učenja:

- Formulise predlog teme završnog rada i izradi pisanu ekspikaciju koja je dio master umjetničkog projekta.
- Razvije kritičko-istraživački odnos prema određenoj temi ili problemu.
- Pokaže sposobnost za verbalnu i pisanu analizu i tumačenje upotrijebljenih metoda umjetničkog istraživanja.
- Vrednuje sopstveni rad u odnosu na kritičko teorijski okvir savremene umjetnosti.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: doc.mr.Marko Markovic

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, usmene debate, pismena analiza.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Metodologija naučnog i teorijskog rada
II	Odnos metoda i tehnika naučnog istraživanja
III	Istorijat naučnog i teorijskog rada u umjetnosti
IV	Struktura teksta
V	Izbor teme završnog rada i prijava teme
VI	Stil i forma stručnog rada
VII	Djelovi štampanog rada
VIII	Sadržaj stručnog rada
IX	Oblici navođenja izvora u stručnom radu
X	Citati
XI	Podbelejške
XII	Spisak literature
XIII	Primjena računara
XIV	Korišćenje biblioteke
XV	Predaja ispitnog zadatka / seminarski rad

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	
3 kredita x 40/30 = 4 sata	<u>U toku semestra</u>
Struktura:	Nastava i završni ispit: 4 sata x 16 = 64 sata
2sata predavanja	Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera)
2 sata samostalnog rada, uključujući konsultacije	2 x (8 sati) = 16 sati
	Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati
	Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 20 sati</u>
	(preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti)
	Struktura opterećenja:
	64 sata (Nastava)+16 sati (Priprema) + 20 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Studenti su obavezni da redovno pohađaju nastavu, aktivno učestvuju u razgovoru i dijalogu, blagovremeno pripreme i predaju seminarski rad.	
Literatura: Nikola Milosavljević, Osnovi naučno istraživačkog rada, Beograd, 1989. Miško Šuvaković, Status i funkcije torije umetnosti, Prologmena za analitičku estetiku, Novi Sad, 1995; Dragan Šobajic, Kako se piše stručni rad, FMU Beograd, 2007; Šuvaković, Miško: Teorija umetnika, u Diskurzivna analiza, Beograd, Univerzitet umetnosti, 2006, Dragićević Šešić, Milena: Umetnost i alternativa, Beograd, FDU, 1992. Likovne Sveske 1-9, Beograd, Univerzitet umetnosti, Vladimir Vukićević “Mišljenje i viđenje” FLU, UCG 2007	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Prisustvo nastavi (10), aktivnost na času (10), seminarski rad (30), završni ispit (50) Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: doc. mr Marko Marković	

		Naziv predmeta: BREND MENADŽMENT		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
	Obavezan	3	6	2P+2V
Studijski programi za koje se organizuje: SP Poslovna ekonomija, modul MENADŽMENTI MARKETING, Akademске magistarske studije Ekonomskog fakulteta SP Grafički Dizajn, Akademске magistarske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje				
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta				
Ciljevi izučavanja predmeta: Upravljanje brendovima (<i>brand menadžment</i>) predstavlja jednu od glavnih preokupacija i sfera interesovanja savremenog marketinga i menadžmenta. Osnovni cilj predmeta je da obrazuje studente da, u uslovima savremene tržišne privrede, efektivno i efikasno upravljaju izgradnjom brenda i njegovim pozicioniranjem na tržištu, te da na taj način doprinesu ostvarenju misije, ciljeva i strategije preduzeća. Cilj predmeta je, dakle, ovladavanje studenata principima, logikom i vještinama brand menadžmenta, koji, bez sumnje, predstavlja jednu od najaktuelnijih oblasti savremenog marketing menadžmenta. Otuda, pored teorijskih objašnjenja koncepta brand menadžmenta, disciplina obuhvata problematiku analize identitetskih i percepcijskih obilježja i osobenosti brenda u procesu njegovog profilisanja i pozicioniranja, te kreiranje optimalnih strategijskih odgovora za dugoročno upravljanje brendom i njegovom vrijednošću, sa krajnjim ciljem da se brend vremenom usmjeri sa nacionalnog na globalno područje. Kreirati uspješan brend, koji može da se sa vodećim svjetskim brendovima ravnopravno uključi u borbu za potrošače, na domaćem tržištu, ali i na drugim tržištima, postaje ključ uspeha savremenog poslovanja. Stoga je namjera predmeta da se, kroz teorijsku osnovu i praktične dokaze, pokaže da je brend jedna od najvrijednijih imovina savremenih kompanija. Krajnji cilj je ovladavanje studenata principima, logikom i vještinama savremenog brand menadžmenta, odnosno nastojanje da se studenti osposobe da, na bazi stečenih znanja i vještina, primijene u kompanijama (organizacijama) dugoročno održivu strategiju izgradnje uspješnih (»moćnih«) brendova.				
Ime i prezime nastavnika i saradnika: Doc. dr Boban Melović				
Metod nastave i savladanja gradiva: Eksplikacije teorijskih postulata, seminarski rad, praktični rad, studije slučaja (case study), debate, diskusije na časovima, konsultacije i sl.				
PLAN RADA				
Nedjelja i datum		Naziv metodskih jedinica za predavanja(P), vježbe (V) i ostale nastavne sadržaje (O); Planirani oblik provjere znanja (Pz)		
Pripremna nedjelja		Upoznavanje, priprema i upis semestra.		
I	P/V	Konceptijsko određenje brenda i brand menadžmenta; Marketinški značaj brenda i brand menadžmenta		
II	P/V	Veza između savremenog potrošača i brenda; Izazovi brendiranja u XXI vijeku		
III	P/V	Kreiranje osnovnih vrijednosti brenda i strategija pozicioniranja		
IV	P/V	Identitetska obilježja i osobenosti brenda		
V	P/V	Arhitektura brenda		
VI	P/V	Interna implementacija brand menadžment pristupa		
VII	P/V	Eksterna implementacija brand menadžment pristupa		
VIII	P/V	Percepcijska obilježja i osobenosti brenda		
IX	P/V	Profilisanje i pozicioniranje brenda; Strategijske alternative razvoja brenda; <i>Kolokvijum</i>		
X	P/V	Dizajniranje i implementacija strategije brendiranja; Portfolio multi-brendova; Brand menadžment i biznis modeli		
XI	P/V	Upravljanje strukturom brenda; Strategija proizvoda, cijene, kanala prodaje i brendiranje; Ekstenzija brenda;		
XII	P/V	Upravljanje promocijom brenda; Komuniciranje vrijednosti brenda; Emocionalno brendiranje (<i>brand sense</i>)		

XIII	P/V	Upravljanje vrijednošću brenda; Mjerenje vrijednosti brenda; Upravljanje brendom tokom vremena – dugoročno održavanje brenda
XIV	P/V	Trgovinska marka i brend u sektoru usluga; Brendiranje područja (destinacija) <i>Popravni kolokvijum</i>
XV	P/V	Nacionalno i globalno usmjeravanje brendova; Odnos između domaćih i stranih brendova; Brend menadžment u praksi – slučajevi najbolje prakse u brendiranju (<i>case study</i> analiza)
XVI		Završni ispit
XVII		<i>Ovjera semestra i upis ocjena</i>
XVIII		Popravni ispitni rok
Obaveze studenta u toku nastave: Studenti su obavezni da redovno prisustvuju nastavi i rade planirane kolokvijume, eseje, seminarske i praktične radove		
Konsultacije: Poslije časova predavanja i u zvaničnim terminima konsultacija objavljenim na sajtu fakulteta. Kontakt: bobanm@ac.me ;		
Opterećenje studenta u časovima:		
Nedjeljno 6 kredita x 40/30 = 8 sati Struktura: Predavanja: 2 časa Vježbe: 2 časa Samostalan rad uključujući i konsultacije: 5 sati		U semestru Nastava i završni ispit: (8 sati) x 16 = 128 sati Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet: 6 x 30 = 180 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati. Struktura opterećenja: 128 sati (nastava) + 16 sati (priprema) + 30 sati (dopunski rad)
Literatura: - Keller K. L., <i>Strategic Brand Management - Building, Measuring and Managing Brand Equity</i>, 4th Edition, Pearson, Global Edition, England, 2013. - Kapferer, J. N., <i>The New Strategic Brand Management - Advanced insights and strategic thinking</i>, Kogan Page Limited, London, 2012 - Keller K. L., <i>Slučajevi najbolje prakse u brendiranju - lekcije od najjačih svjetskih brendova</i>, Mass Media International, 2010 - Clifton R., i saradnici, <i>Brands and branding</i>, Bloomberg Press, New York, 2010 - Veljković S., <i>Brend menadžment u savremenim tržišnim uslovima</i>, CID, Ekonomski fakultet Beograd, 2010 - Keller K. L., Aperia T., Georgson M., <i>Strategic Brand Management</i>, Pearson Education, Harlow, UK, 2008 - Rakita B., Mitrović I., <i>Brend menadžment</i>, Savremena administracija, Beograd, 2007 - Kotler Ph., Keller K. L., <i>Marketing menadžment</i>, 12. izdanje, prevod, Data status, Beograd, 2006 - Pavlek Z., <i>Branding – kako izgraditi najbolju marku</i>, MEP Consult, Zagreb, 2008 - Vranešević T., <i>Upravljanje markama – Brand management</i>, Accent, Zagreb, 2007 - Lindstrom M., <i>Brand sense – Građenje moćnih brendova pomoću čula dodira, ukusa, mirisa, vida i sluha</i>, Mass Media International, Beograd, 2007 - Gobe M., <i>Emocionalno brendiranje</i>, Mass Media International, Beograd, 2006		
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:		
<u>Struktura ocjene formira se na bazi sljedećih elemenata:</u>		
Pismeni dio ispita - kolokvijum (40 poena) Seminarski rad sa prezentacijom (10 poena) Brend vježba – projekat (10 poena) <u>Završni dio ispita (40 poena)</u>		
Ukupno 100 poena Da bi položio ispit student treba da prikupi kumulativno minimum 50 poena kroz ponuđene oblike aktivnosti.		

Očekivani ishodi učenja:

Nakon što student položi ovaj ispit, biće u mogućnosti da:

- Ovlada ključnim kategorijama brend menadžmenta, identifikujući marketinški značaj brenda;
- Objasni vezu između savremenog potrošača i brenda;
- Ukaže na način kreiranja ključnih vrijednosti brenda i njegovog pozicioniranja (na primjeru konkretnog preduzeća/proizvoda);
- Govori o identitetskim obilježjima i osobenostima brenda, kao i da objasni arhitekturu brenda;
- Objasni internu i eksternu implementaciju brend menadžment pristupa, na primjeru konkretnog preduzeća;
- Samostalno ili u grupi kritički analizira strategijske alternative razvoja brenda, te da ukaže na specifičnosti pojedinih područja brendiranja;
- Razvije strategiju upravljanja proizvodom, cijenom, kanalima prodaje i promocije brenda;

Napomena:

Dodatne informacije o predmetu: Dodatne informacije se mogu dobiti kod predmetnog nastavnika ili putem maila bobanm@ac.me

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Doc. dr Boban Melović

	Naziv predmeta:	Dizajn i društvo MA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	3	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Grafički dizajn

Akadske magistarske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 4 semestra, 120 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Sistemska analiza odabranih primjera iz istorije i savremene dizajnerske prakse, umjetnosti i kulture u sociološkoj perspektivi. Studenti se upoznaju s nekim od ključnih koncepata koji su važni za razumijevanje modernosti u cjelini i dizajna kao nužnosti modernog društva. Rad je koncipiran kao interdisciplinarni, teoretski i praktični, otvoren ka različitim oblastima čime se nastoji povećati kognitivne i analitičke sposobnosti studenata za razumijevanje dizajna u njegovim različitim manifestacijama.

Ishodi učenja:

- Analizira uslovljenost dizajnerskih praksi fenomenima savremenog društva
- Definiše dizajnerski projektni zadatak u kontekstu specifičnih društvenih okolnosti
- Procjenjuje dizajn sa aspekta održivosti i socijalne odgovornosti
- Učestvuje u kompleksnom interdisciplinarnom timskom radu kao odgovorni i samostalni član tima

Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. mr Lazar Pejović - nastavnik, mr Sandra Đurović - saradnik

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, debate, konsultacije, priprema projekta.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvod u sadržaj predmeta
	<i>Dizajn i društvo</i>
II	Društvena odgovornost u dizajnerskim praksama
III	Dizajn kao instrument društvenog aktivizma i političke borbe
IV	Dizajn i pitanja identiteta i rodnih prava
V	Dizajn interakcija
VI	Spekulativni dizajn
	<i>Održivi dizajn</i>
VII	Koncepti održivosti u dizajnu
VIII	Održivost i funkcionalizam – green design
IX	Promovisanje koncepata održivosti
X	Prezentacija i usvajanje predloga studentskog projekta
	<i>Dizajn u interdisciplinarnim praksama</i>
XI	Analiza interdisciplinarnog dizajnerskog projekta – arhitektura
XII	Analiza interdisciplinarnog dizajnerskog projekta – umjetničke manifestacije
XIII	Analiza interdisciplinarnog dizajnerskog projekta – socijalna politika
	<i>Studentski Projekat</i>
XIV	Rad na projektu, analize, debate
XV	Rad na projektu, analize, debate

Opterećenje studenata:

U toku semestra	
3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 2 časa Vježbe: 1 čas Samostalni rad uključujući i konsultacije: 1 sat i 45 min	Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 24 sata (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava) + 8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe, učestvuje u debatama i pripremi projekat i prezentaciju na kraju semestra.

Konsultacije:	
Literatura: „CAUSE AND EFFECT: VISUALIZING SUSTAINABILITY“ <i>R. Klanten, S. Ehmann, S. Bohle</i> , Die Gestalten Verlag, 2012, „DESIGN ACTIVISM: BEAUTIFUL STRANGENESS FOR A SUSTAINABLE WORLD“ <i>Alastair Fuad-Luke</i> , Earthscan, 2009, „SUSTAINABLE BY DESIGN“ <i>U. Tischner</i> , Greenleaf, „JUST DESIGN: SOCIALLY CONSCIOUS DESIGN FOR CRITICAL CAUSES“ <i>Christopher Simmons</i> , Nortlight, 2011, „DESIGN FOR SOCIAL CHANGE: STRATEGIES FOR COMMUNITY – BASED GRAPHIC DESIGN“ <i>Andrew Shea</i> , Princeton Architectural Press, 2012, „DESIRING PRACTICES: ARCHITECTURE, GENDER AND THE INTERDISCIPLINARY“ <i>K. Ruedi, S. Wigglesworth</i> , Black Dog Publishing Limited, London 1996, „GREEN DESIGN: CREATIVE SUSTAINABLE DESIGN FOR THE TWENTY – FIRST CENTURY“ <i>Marcus Fairs</i> , North Atlantic Books, 2009	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 poena – Prisustvo i aktivnost na nastavi 20 poena – Aktivnost i učešće u debatama 30 poena – Projekat 40 poena – 2 Kolokvijuma Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Lazar Pejović
	Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	DIZAJNERSKI ISTRAŽIVAČKI PROJEKAT MA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	3	9	2P+3V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Grafički dizajn

Akadske magistarske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 4 semestra, 120 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj nastave je osposobljavanje studenta za samostalno interdisciplinarno dizajnersko istraživanje u oblasti dizajna iz koje će raditi završni rad. Rad podrazumijeva sprovođenje dva konkretna istraživačka projekta čija se metodologija i ciljevi usmjeravaju i prate kroz intezivnu komunikaciju unutar grupe studenata i nastavnika, kroz analize, debate, prezentacije, rad na terenu i saradnju sa privrednim i institucionalnim subjektima.

Ishodi učenja:

- Analizira i vrednuje savremene dizajnerske prakse na osnovu istraživanja iz određene dizajnerske oblasti.
- Sprovodi kompleksno interdisciplinarno istraživanje u nesrodnim oblastima koje zahtijeva konkretni dizajnerski projekat.
- Demonstrira komunikacione vještine i stručne kompetencije prema svim subjektima u dizajnerskom produkcionom okviru.
- Koordinira složeni dizajnerski projekat.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: nastavnik i saradnik sa SP

Metod nastave i savladanja gradiva: Frontalna predavanja; praktični individualnom procesni rad – vježbe; usmene debate; seminari. Neki segmenti nastave tj. procesnih vježbi mogu biti organizovani kroz radionice ili kao kolokvijum.

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji

nedjelja	
I	Uvod u sadržaj predmeta i projektnih zadataka
	<i>Metode istraživanja</i>
II	<i>Metode istraživanja u dizajnu</i>
III	<i>Metode istraživanja u dizajnu – analiza primjera</i>
IV	<i>Metode istraživanja u dizajnu – analiza primjera</i>
	<i>Analiza primjera</i>
V	<i>k - Analiza srodnih projekata u odnosu na individualnu oblast i temu</i>
VI	<i>k - Analiza srodnih projekata u odnosu na individualnu oblast i temu</i>
VII	<i>k - Analiza srodnih projekata u odnosu na individualnu oblast i temu</i>
	<i>Projekat1</i>
VIII	Razrada projektnog koncepta 1
IX	Razrada projektnog koncepta 1
X	Razrada projektnog koncepta 1 – presjek stanja
XI	<i>Prezentacija, analiza i ocjena Projekta 1</i>
	<i>Projekat 2</i>
XII	Razrada projektnog koncepta 2
XIII	Razrada projektnog koncepta 2
XIV	Razrada projektnog koncepta 2 – presjek stanja
XV	<i>Prezentacija, analiza i ocjena Projekta 2 / Evaluacija rada u semestru</i>

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 9 kredita x 40/30 = 12 sati Struktura: Predavanja: 2 časa Vježbe: 3 časa Samostalan rad uključujući i konsultacije: 8 sati i 15 min	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 12 sati x 16 = 192 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (12 sati) = 24 sata Ukupno opterećenje za predmet 9x30 = 270 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 54 sati (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 192 sata (Nastava) + 24 sata (Priprema) + 54 sata (Dopunski rad)
Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe i pripremi prezentaciju na kraju semestra.	
Konsultacije:	
Literatura: Individualni spisak literature u odnosu na zadatu oblast/temu, Gomez-Palacio, Bryony & Armin Vit: <i>Graphic Design, Referenced: A Visual Guide to the Language, Applications, and History of Graphic Design</i>, Rockport, 2011; Nancy Skolos and Thomas Wedell: <i>Graphic Design Process: From Problem to Solution 20 Case Studies</i>, Laurence King Publishing, 2012; Ellen Lupton: <i>Graphic Design Thinking (Design Briefs)</i>, Princeton Architectural Press, 2011; Jennifer Visocky O'Grady, Ken Visocky O'Grady: <i>A Designer's Research Manual..</i>, Rockport, 2009; Umberto Eko: <i>Kako se piše diplomski rad</i>, Narodna knjiga, Beograd, 2000.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi 30 bodova – Kolokvijum / Esej 30 bodova – Projekat 1 30 bodova – Projekat 2 <i>Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.</i>	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Ana Matić	
Dodatne informacije o predmetu: Tokom ovog semestra, kroz jedan od projektnih zadataka, student započinje rad na istraživanju magistarske teze.	

	Naziv predmeta:	Umjetnički sistem I tržište MA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Izborni	3	3	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo, SP Vajarstvo Akademске magistarske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 4 semestra, 120 ECTS kredita).
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.
Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje studenta sa socialnim i ekonomskim faktorima koji uobličavaju savremeni sistem umjetničkih teorija i praksi, društvene percepcije umjetnosti i umjetničko tržište. Kroz predavanja, analize, seminare i praktičan rad student se osposobljava da stečeno znanje primijeni u konceptualizaciji, produkciji, promociji i plasmanu sopstvenog umjetničkog rada.
Ishodi učenja: - Razumije mehanizme formiranja društvene percepcije umjetnosti i primjenjuje ih u sopstvenom radu. - Prezentira sopstveni umjetnički rad adekvatno konkretnom komunikacionom kanalu i ciljnoj grupi. - Razumije procese stvaranja vrijednosti umjetničkog djela u sistemu umjetničkog tržišta - Komunicira na profesionalnom nivou sa svim relevantnim subjektima u sistemu umjetnosti.
Ime i prezime nastavnika i saradnika:
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, debate, konsultacije. Priprema jednog seminarskog rada iz oblasti sadržaja predmeta.

Plan i program rada:	
nedjelja	
	<i>Umjetnost i društvo</i>
I	Uvod u sadržaj predmeta i metodologiju rada
II	Umjetnički sistem kao socio-ekonomska i institucionalna mreža
III	Afirmacija umjetnosti: prepoznavanje, verifikacija, institucionalizacija
IV	Deinstitucionalizacija umjetnosti u savremenom društvu
V	Teorije umjetničkog centra i cirkulacija simbola
VI	Ideologija prostora umjetnosti (art space) i iskustva umjetnosti (art experience)
VII	Umjetnost i vizuelna kultura: masovni mediji, tehnologija, virtualni prostor
VIII	kolokvijum
	<i>Umjetnički sistem</i>
IX	Stvaranje vrijednosti umjetničkog proizvoda - Art value chain
X	Art marketing: savremeni modeli i kanali promovisanja umjetnosti
XI	Imperativ razlikovanja umjetničke vrijednosti: umjetničko vs. neumjetničko u vizuelnoj kulturi i uslovljenost "ekonomijom zapaženosti" /(Attention economy)
XII	Kritika umjetnosti, umjetnički diskurs i umjetnost u medijima
XIII	Umjetnost i globalno tržište: lokalna vs. globalna vrijednost, kulturne niše, umjetnost "on demand"
XIV	WEB agregatori percepcije umjetnosti
XV	Prezentacije studentskih radova

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 2 sata Samostalni rad uključujući i konsultacije: 2 sata	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 24 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava) +8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Studenti su obavezni da redovno prisustvuju nastavi i rade planirane kolokvijume, eseje i seminarske radove.	
Konsultacije:	
Literatura: “ART OF THE DEAL: CONTEMPORARY ART IN A GLOBAL FINANCIAL MARKET”, <i>Noah Horowitz</i> , Princeton University Press, “ THE FIELD OF CULTURAL PRODUCTION”, <i>Pierre Bourdieu</i> , Columbia University Press, 1994, “ART MENAGEMENT”, <i>Derrick Chong</i> , Routledge, 2002, “ART POWER”, <i>Boris Groys</i> , MIT Press, 2008,N “85-95 RAZŠIRJENI PROSTORI UMJETNOSTI”, <i>Igor Španjol, Igor Zabel</i> , Moderna galerija, Ljubljana 2005, “TERITORIJ, IDENTITETE, MREŽE” , <i>Igor Španjol, Igor Zabel</i> , Moderna galerija, Ljubljana 2005,	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 poena – Prisustvo i aktivnost na nastavi 30 poena – Kolokvijum 30 poena – Seminarski rad 30 poena – Završni ispit Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Lazar Pejović
	Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	ISTRAŽIVANJE U CRTEŽU MA I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Izborni	I	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: Slikarstvo, Vajarstvo, Grafički dizajn Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 4 semestara, 120 ECTS kredita).
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti
Ciljevi izučavanja predmeta: Osposobljavanje studenata za samostalan stvaralački proces slikanja i razvijanje sopstvenih slikarskih metoda rada.
Ishodi učenja: Poznaje savremene crtačke prakse i razvoj crteža kroz istoriju. Eksperimentiše sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih crtačkih metoda. Razvija umjetničku osobenost i lične crtačke metode. Vrednuje svoj rad i rad drugih kroz razgovor i pisanje o svom crtžu.
Ime i prezime nastavnika i saradnika: doc. mr Vladimir Đuranović
Metod nastave i savladanja gradiva: Praktični rad – vježbe u ateljeu; Individualni rad; Frontalna predavanja

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji	
nedjelja	
I	Analitičko kritički pristup najnovijim radovima i radovima iz prethodnog perioda
II	Analiza crteža kroz istoriju umjetnosti sa osvrtom na pojedinačne nosioce značajnih crtačkih opusa. Analiza savremenih crtačkih praksi
III	Rad na produblivanju dominirajućih elemenata u sopstvenom radu (u slici i crtežu), razvijanje lične umjetničke osobenosti
IV	Eksperimentisanje sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih crtačkih metoda uz stalno usavršavanje i primjenu kritičkog mišljenja
V	Eksperimentisanje sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih crtačkih metoda uz stalno usavršavanje i primjenu kritičkog mišljenja
VI	Eksperimentisanje sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih crtačkih metoda uz stalno usavršavanje i primjenu kritičkog mišljenja
VII	Eksperimentisanje sa formom i prostorom, razvijanje samostalnog mišljenja i osobenog crtačkog senzibiliteta
VIII	Razvijanje sopstvenog umjetničkog procesa istražujući raznovrsne crtačke metode rada
IX	Razvijanje sopstvenog umjetničkog procesa istražujući raznovrsne crtačke metode rada
X	Razvijanje sopstvenog umjetničkog procesa istražujući raznovrsne crtačke metode rada.
XI	Razvijanje sopstvenih crtačkih metoda rada, razvijanje kritičke svijesti o ličnom konceptu
XII	Razvijanje sopstvenih crtačkih metoda rada
XIII	Razvijanje sopstvenih crtačkih metoda rada
XIV	
XV	Razvijanje kritičkog mišljenja u pisanoj i verbalnoj formi kroz dijalog i diskusiju, analizirajući sopstveni umjetnički proces i rad kolega i drugih autora

Opterećenje studenata:	
Nedjeljno 3 kredita x 40/30 = 3,99 sati Struktura: 2 sata - predavanja 1 sata - vježbe 0,99 sata - samostalni rad uključujući i konsultacije	U toku semestra Nastava i završni ispit: 3,99 sati x 15 = 59,8 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (6 sati) = 12 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 34,25 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 59,8 sati (Nastava)+12 sati (Priprema) + 18,2 sati (Dopunski rad)
Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe.	
Konsultacije:	
Literatura: Hajnrh Kloc UMJETNOST DVADESETOG VIJEKA Herbert Reed UMJETNOST DANAS H.H.Arnason ISTORIJA MODERNE UMJETNOSTI Ženet Žerar UMJETNIČKO DJELO- ESTETSKA RELACIJA, SVETOVI, NOVI SAD 1998 Pol Arden- KONTEKSTUALNA UMJETNOST, KIŠA, NOVI SAD 2007 Miško Šuvaković – POJMOVNIK MODERNE I POSTMODERNE LIKOVNE UMJETNOSTI I TEORIJE POSLE 1950. GODINE, PROMETEJ, NOVI SAD 1999 Morpurgo-Taljabue, G.: Savremena estetika, Beograd 1968 Miško Šuvaković: Konceptualna umetnost, Muzej savremene umetnosti Vojvodine, Novi Sad, 2007 Vladislav Panić: Psihološka istraživanja umetničkog stvaralaštva, Naučna knjiga, Beograd, 1989 Marek Hendrikovski: Umetnost kratkog filma, Clio, Beograd, 2004 Majkl Difren: Umjetnost i politika, Svjetlost, Sarajevo Renato Podjoli: Teorija avangardne umetnosti, Nolit - Beograd, 1975 Arnold Hauzer : Socijalna istorija umetnosti i književnosti 1, Beograd 1962 Ervin Panovski: Umetnost i značenje. Ikonološke studije, Beograd, 1975 James Hall: Rječnik tema i simbola u umjetnosti, Zagreb 1998 Moris Merlo-Ponti: Fenomenologija percepcije, Svjetlost, Sarajevo 1978 Moris Merlo-Ponti: Oko i duh, Beograd, 1968, Ludvig Vitgenštajn: Razgovori o Frojdu, Polja 1981 Dora Valije: Apstraktna umetnost, Beograd, 2006, Miško Šuvaković: Estetika apstraktnog slikarstva, Beograd, 1998 Edvard L. Smit: Umjetnost danas, Zagreb, 1978, Vitamin P, New perspectives in painting, PHAIDON, London, 2002, Grupa autora, (ur.)Šuvakovic, Misko i Erjavac, Ales: Figure u pokretu: Savremena zapadna estetika, filozofija i teorija umetnosti, Beograd, 2009 Nikola Dedić: Utopijski prostori umetnosti i teorije posle 1960.Beograd 2009 Rolan Bart: Smrt autora, Novi Sad, 1984 Jelena Đorđević: Postkultura: Uvod u studije kulture, Beograd, 2009 Peter Brirger: Teorija avangarde, Beograd, 1988, Giorgio Agamben: Homo Sacer, Zagreb, 2006. <i>Likovne sveske 1-9</i> , Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Univerzitet umetnosti u Beogradu, 1996. G Gotfrid Ben, <i>Smisao slike i kulni organi;Slika i vreme; Nova slika prirode posle kraja pejzaznog slikarstva.</i> Beograd 1987 Žak Derida, <i>Istina u slikarstvu</i> , Svjetlost Sarajevo Likovne monografije (razni autori, stilovi razdoblja)	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 20 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi 20 bodova – I i II vježba 20 bodova – III i IV vježba 20 bodova – V i VI vježba 20 bodova – VII i VIII vježba	

<i>Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.</i>

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Vladimir Đuranović

Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	VIDEO ART		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Izborni	1	3	2P + 1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo

Akademski master studijski program Slikarstvo - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: upoznavanje studenta sa različitim mogućim načinima primjene medija pokretne slike kao i potrebnim tehnikama. Cilj predmeta je i da studenta hronološki upozna sa glavnim fazama rada na pripremi videa, kako bi tokom semestra i sam prošao kroz sve faze priprema za svoj praktični rad.

Ishodi učenja:

- Student je upoznat sa različitim načinima upotrebe medija pokretnih slika u višemedijskim umjetnostima, kao i tehnikama karakterističnim za svaku pojedinačnu upotrebu.
- Student je usvojio postupnost u pripremnom radu i završio pripreme za realizaciju svog praktičnog rada.

Ime i prezime nastavnika i saradnika:

Metod nastave i savladanja gradiva: predavanje, demonstracije, samostalni rad studenata

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje
II	Priprema projekta – Tema i ideja
III	Video u višemedijskom djelu, video kao dio instalacije, video u novim medijima
IV	Priprema projekta - Istraživanje
V	Video u interaktivnom višemedijskom djelu, otvorena i zatvorena interakcija, procesorska umjetnost
VI	Priprema projekta – Sinopsis i scenario
VII	Snimljeni performans
VIII	Priprema projekta
IX	Muzički video spot, narativni muzički spot, vizuelizacija muzike
X	Priprema projekta
XI	Transkodirani i programirani video.
XII	Priprema projekta
XIII	Rad na projektu
XIV	Rad na projektu
XV	Konsultacije

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 1 sat 30 minuta Vježbe: 45 min Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 1 sata 45 min	Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 22 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) +18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: prisustvo nastavi, predavanjima i konsultacijama	
Konsultacije:	
Literatura: RoseLee Goldberg, <i>Performance Art</i> , Thames and Hudson, 1999. Lev Manovich, <i>The Language of New Media</i> , MIT Press, 2001. Pierre Bourdieu, <i>On Television</i> , The New Press, New York, 1996. Niklas Luhmann, <i>The Reality of the Mass Media</i> , Stanford University Press, 2000.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: - Redovnost pohađanja nastave 10 bodova. - Kvalitet učešća u nastavi 20 bodova. - Realizacija projekta 40 bodova. - Završni ispit 30 bodova. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Profesor UCG

	Naziv predmeta:	ISTORIJA UMJETNOSTI CRNE GORE		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Nema	Obavezni	V	3	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP SLIKARSTVO, SP GRAFIČKI DIZAJN, SP VAJARSTVO
Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti za prijavljivanje i slušanje predmeta.

Ciljevi izučavanja predmeta:

Razmatranje i analiza svih segmenata istorijskog razvoja umjetnosti u Crnoj Gori.

Ishodi učenja: Po završetku predmeta, student će biti osposobljen da:

1. Navede reprezentativna djela umjetnosti i arhitekture nastalih na tlu Crne Gore.
2. Objasni uticaj multikulturalnosti i multikonfesionalnosti na umjetničku tradiciju Crne Gore.
3. Opiše karakteristike reprezentativnih djela arhitekture i slikarstva u Crnoj Gori.
4. Navede najznačajnije umjetnike koji su radili u Crnoj Gori.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Doc dr. Aleksandar Čilikov -nastavnik

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, kolokvijumi, seminarski radovi, stručne ekskurzije.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Opšta razmatranja – hronologija i klasifikacija; pregled literature; Praistorijsko naslijeđe – hronologija i pregled spomenika praistorijske umjetničke kulture i umjetnička kultura Ilira
II	Umjetničko naslijeđe antičke Grčke i Rima; Antička arhitektura u Crnoj Gori – gradovi, reprezentativne građevine
III	Srednjovjekovna umjetnost Crne Gore; Umjetnički spomenici perioda IV – X vijeka; Umjetnička kultura Duklje
IV	Srednjovjekovna umjetnost vizantijskog određenja – XII. – XIV.v
V	Romanika i gotika u Crnoj Gori
VI	Kolokvijum
VII	Umjetnička kultura u doba Balšića i Crnojevića
VIII	Postvizantijska umjetnost Crne Gore, Zidno slikarstvo i ikonopis XVI – XIX vijeka, majstori postvizantijskog slikarstva: Strahinja iz Budimlja, Andrija Raičević, Kozma-Jovan, Todor Vuković, Radul, Maksim Tujković
IX	Slikarske porodice Rafailovića-Dimitrijevića, Lazovića i Đinovskih
X	Renesansa i barok u Crnoj Gori – opšta razmatranja
XI	Arhitektura i slikarstvo Baroka – Tripo Kokolja
XII	Islamska umjetnost u Crnoj Gori
XIII	Zasnivanje moderne umjetnosti – Početak, Bocarići, Gregović
XIV	Umjetnost Crne Gore do 1950.g
XV	Umjetnost Crne Gore poslije 1950.g

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: 2sata predavanja 2 sata samostalnog rada, uključujući konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 4 sata x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 20 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+16 sati (Priprema) + 20 sati (Dopunski rad)
Obaveze studenata: Prisustvo u nastavi, obavezan esej.	
Literatura: <i>Istorija Crne Gore, knj. I, II; R.Vujičić, Srednjovjekovna arhitektura I slikarstvo Crne Gore; S.Vujačić, Slikarstvo novog vijeka u Crnoj gori, T.Pejović – A.Čilikov, Pravoslavni manastiri u Crnoj Gori, M. Lompar, Crnogorski slikari</i>	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Esej:30 poena. Testov:20 poena.Završni ispit: 50 poena. Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi minimum 51 poen.	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: doc. dr Aleksandar Čilikov	

	Naziv predmeta:	FOTOGRAFIJA U DIZAJNU		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	5	6	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Grafički dizajn Akademski osnovni studijski program Dizajn - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.
Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje sa žanrovima i standardima primijenjene fotografije i njenim tehničkim i produkcionim okvirom; Sticanje osnovnih znanja za uređivanje fotografije u štampanim i elektronskim grafičkim formama.
Ishodi učenja: - Selektira fotografski materijal za upotrebu u štampanim i elektronskim grafičkim formama. - Razlikuje specifičnosti žanrova primijenjene fotografije. - Samostalno realizuje fotografski rad kao osnovu dizajnerskog projekta. - Procjenjuje složeni fotografski layout.
Ime i prezime nastavnika i saradnika: Prof. Mr. Lazar Pejović, saradnica Sandra Đurović
Metod nastave i savladanja gradiva: : Predavanja; vježbe; usmene debate; seminari. Neki segmenti nastave tj. procesnih vježbi mogu biti organizovani kroz radionice ili kao kolokvijum.

Plan i program rada:	
nedjelja	
	<i>Fotografija kao sredstvo grafičkog oblikovanja</i>
I	Priroda i odnos fotografskog i grafičkog prostora
II	Fotografija u jednostraničnim dizajnerskim formama
III	Kompozicija fotografija na foliju
IV	Organizacija fotografskih cjelina u kompleksnoj grafičkoj formi
V	Međusobna uslovljenost dizajna i fotografije
VI	Fotografski layout u kontekstu uređivačke politike
VII	Fotografija u web dizajnu
	<i>Fotografija u dizajnerskoj praksi</i>
VIII	Žanrovska podjela primijenjene fotografije i specifičnosti produkcionog okvira
IX	kolokvijum, prezentacija studentskih radova
X	Osobine i standardi žanra: arhitektura, enterijer
XI	Osobine i standardi žanra: reportaža, portret
XII	Osobine i standardi žanra: produkt fotografija i moda
XIII	Tržište fotografija i autorska i srodna prava
XIV	kolokvijum, prezentacija studentskih radova
XV	prezentacija studentskog projekta

Opterećenje studenata:	
Nedjeljno 6 kredita x 40/30 = 8 sati Struktura: Predavanja: 2 časa Vježbe: 2 časa Samostalni rad uključujući i konsultacije: 5 sati	U toku semestra Nastava i završni ispit: 8 sati x 16 = 128 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 6x30 = 180 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 36 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 128 sati (Nastava)+16 sati (Priprema) + 36 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe i pripremi portfolio i prezentaciju na kraju semestra.	
Konsultacije:	
Literatura: „SVIJETLA KOMORA“ <i>Rolan Barth</i> , Antibarbarus, Zagreb 2003, „O FOTOGRAFIJI“ <i>Susan Sontag</i> , Kulturni centar Beograd, 2009, „MODERN APPLIED PHOTOGRAPHY“ <i>G. A Jones</i> , Temple Press, 1953 „PORTRAITS“ <i>Steve McCurry</i> , Phaidon, “SHOOTING SPACE: ARCHITECTURE IN CONTEMPORARY PHOTOGRAPHY” <i>Elias Readstone</i> , <i>Pedro Gadanho</i> , <i>Kate Bush</i> , Phaidon, „FOCUS: THE SECRET, SEXY, SOMETIMES SORDID WORLD OF FASHION PHOTOGRAPHERS“ <i>Michael Gross</i> , Atria Books, 2016, „HELMUT NEWTON“ <i>June Newton</i> , Taschen, „THE ARTIST'S BODY“ <i>Amelia Jones</i> , Phaidon, „THE ADVERTISING PHOTOGRAPHY“ <i>Josef Sudek</i> , „MARKETING FINE ART PHOTOGRAPHY“ <i>Alain Briot</i> , Rocky Nook	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 poena – Prisustvo i aktivnost na nastavi 40 poena – Procesna realizacija vježbi 20 poena – 2 Kolokvijuma 30 poena – Završni ispit Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Lazar Pejović

	Naziv predmeta:	DIZAJN I MARKETING		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	5	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Grafički dizajn

Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Da se studenti upoznaju sa osnovnim postavkama teorije i prakse marketinga i savremenog tržišnog načina privređivanja. Da prepoznaju značaj relacija marketinga i dizajna, i obratno.

Ishodi učenja:

- Razumiju suštinu marketinga kao poslovnog logike, odnosno filozofije, posebno sa aspekta značaja i uloge potrošača/konzumenta kao polazne i završne tačke marketinga.
- Razumiju dizajni njegovu ulogu u marketing i komunikacionim strategijama i bitne komponente za ostvarenje konkurentске prednosti u očima potrošača (specifičnost veza i odnos marketinga i dizajna)
- Primjenjuju metode istraživanja kao putokaz za primjenu i kontrolu marketing i komunikacionih strategija i dizajna kao njihove značajne komponente.
- Analiziraju adekvatnu primjenu marketing metoda u odnosu na određeni dizajn proizvod.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. dr Milorad Jovović (EF UCG), mr Dejan Draškoivić - saradnik

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, studije slučaja, seminarski rad, domaći rad.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Upoznavanje sa nastavnim sadržajem i pravilima polaganja ispita
II	Razumijevanje marketinga (nastanak, logika i principi) i uloge dizajna u organizacijama
III	Razumijevanje potrošača
IV	Marketing istraživanja/ Osluškiivanje tržišta
V	Ponudavijednosti i pružanje vrhunskog iskustva/zadovoljstva – osnovna konkurentnost
VI	Integralne marketing komunikacije
VII	Brend (izgradnja, razvoj, pozicioniranje, lojalnost)
VIII	Prezentacija i analiza zadatka – Domaći rad
IX	Dizajn u funkciji marketinga, marketing u funkciji dizajna
X	Dizajn kao duša savremenog preduzeća
XII	Istraživanje potrošača u funkciji dizajna
XII	Dizajn u funkciji stvaranja iskustva koje se pamti
XIII	Dizajn u funkciji brenda
XIV	Dizajn kao element organizacione kulture preduzeća
XV	Završni ispit sa prezentacijom domaćeg grada

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
3 kredita x 40/30 = 4 sata	Nastava i završni ispit: 4 sata x 16 = 64 sata
Struktura: Predavanja: 2 časa Vježbe: 1 čas Samostalan rad uključujući i konsultacije: 1 sat i 45 min	Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 satq) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 18 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 90 sati (Nastava) + 8 sati (Priprema) + 18 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Obavezastudenta je da tokomsemestra, krozrazličitukombinacijuaktivnosti, prikupi minimum 50 poenakako bi položioispit.	
Konsultacije:	
Literatura: Kotler, Philip, Keller Kevin Lane, <i>Marketing menadžment</i> – 12. izdanje, Data status, Beograd, 2006; Čičić M., Husić M., Kukić S., <i>Ponašanje potrošača</i> , Ekonomskifakultet, Sveučilište u Mostaru, 2009; Tom Peters: <i>Design</i> , DK London 2005	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Aktivnostnačas: 20 poena Domaći rad: 20 poena Seminarski rad: 10 poena Pismeniispit: 20 poena Završniispit: 30 poena <i>Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.</i>	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. dr Milorad Jovović, prof. mr Ana Matić
	Dodatne informacije o predmetu: Seminarski rad povezan sa uže stručnim dizajnerskim predmetima.

	Naziv predmeta:	TEHNOLOGIJA NOVIH MEDIJA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	5	3	2P + 1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo, SP Grafički dizajn

Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj predmeta je upoznavanje studenta sa tehnologijama novih medija i povezivanje teorijskog i praktičnog znanja u projektnim zadacima. Savladavanje tehnoloških postupaka iz oblasti video produkcije, od idejnog koncepta do realizacije, koji omogućava studentima da stečena znanja primjene u sopstvenom umjetničkom/dizajnerskom radu.

Ishodi učenja:

- Razumije i koristi stručnu terminologiju vezanu za process video produkcije.
- Samostalno rukuje video kamerom na osnovnom nivou.
- Bira i primjenjuje adekvatan softver za montažu i postprodukciju.
- Samostalno producira jednostavnu video formu kroz primjenu konsekvativnih produkcionih faza.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Profesor i saradnik UCG

Metod nastave i savladanja gradiva: predavanje, demonstracije, samostalni rad studenata

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvod u sadržaj predmeta i vježbi. Upoznavanje sa digitalnom manipulacijom slike i softverom.
II	Derivatne forme: GIF animacija / Video kolaž.
III	Upoznavanje sa video montažom i postprodukcijom / Osnovni pojmovi video montaže i formati.
IV	Softver za digitalni video (After Effects / Blender) / Osnovni alati
V	Softver za digitalni video (After Effects / Blender). / Rad sa chromakeyem
VI	<i>Analiza i ocjena vježbe 1</i>
VII	Koncept – scenario / Storyboard / Knjiga snimanja / Preprodukcija
VIII	Snimanje - osnovni tehnološkog postupka: postavke kamere, izbor kadra, vidni ugao i pokreti kamerom
IX	Snimanje - osnovi tehnološkog postupka: kontrola svjetla, snimanje zvuka
X	Jednostavne digitalne forme – Stop motion, Type in motion
XI	Softver za digitalni audio (Cubase /Audacity)
XII	Softver za digitalni video (Adobe premier / Blender).
XIII	Softver za digitalni video (Adobe premier / Blender).
XIV	Rad sa finalnim postprodukcijским alatima, eksportovanje, rendering.
XV	<i>Analiza i ocjena vježbe 2 .</i>

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 2 časa Vježbe: 1 čas Samostalan rad uključujući i konsultacije: 1 sat i 45 min	Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 24 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: prisustvo nastavi, predavanjima i konsultacijama
Konsultacije:
Literatura: The Complete Guide to Digital Imaging - <i>Everything you need to know to create perfect digital images.</i> By Joël Lacey. Visual Effects in A Digital World: <i>A Comprehensive Glossary of over 7,000 Visual Effects Terms</i> (The Morgan Kaufmann Series in Computer Graphics) by Karen Goulekas. <i>The Art and Science of Digital Compositing</i> , by Ron Brinkmann <i>Adobe After Effects / Adobe Premiere / Blender / Cubase / Audicity</i> tutorials
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi 20 bodova - Kolokvijum 20 bodova - Procesna realizacija vježbi 50 bodova - Završni ispit <i>Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.</i>
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Profesor UCG

Modul Grafičke komunikacije

	Naziv predmeta:	GRAFIČKE KOMUNIKACIJE III		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	5	9	2P+3V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Grafički dizajn

Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj nastave je da studente uvede u osnove projektovanja orijentacionih sistema i jednostavnih infografskih formi.. Osposobljavanje studenata za samostalan stvaralački rad na savladavanju praktičnih, tehničko-tehnoloških i teorijskih iskustava koje podrazumijeva dizajn poštanske marke, industrijskog plakata, projektovanje orijentacionih sistema i infografike.

Ishodi učenja:

- Sintetizuje stečena znanja iz više različitih oblasti u integrativnu dizajnersku formu.
- Analizira i primjenjuje znanja iz oblasti industrijskog oglašavanja
- Kreira adekvatna vizuelna rješenja u oblasti signalizacije i orijentacionih sistema.
- Razumije osnovne principe informacionog dizajna i kreira jednostavne infografske lemente.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. mr Ana Matić - nastavnik, Sandra Đurović - saradnik

Metod nastave i savladanja gradiva: Frontalna predavanja; praktični individualnom procesni rad – vježbe; usmene debate; seminari. Neki segmenti nastave tj. procesnih vježbi mogu biti organizovani kroz radionice ili kao kolokvijum.

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji

nedjelja	
I	Uvod u sadržaj predmeta i vježbi
	<i>Hartije od vrijednosti</i>
II	Specifičnosti dizajna hartija od vrijednosti
III	Odnos mikro-makro u dizajnu
IV	Poštanska marka i filatelija
	<i>Plakat i oglašavanje</i>
V	Industrijski plakat i oglašavanje
VI	Simboličke vrijednosti plakata i oglašavanja
VII	<i>Analiza i ocjena vježbi</i>
	<i>Orijentacioni sistemi</i>
VIII	Obilježavanje prostora
IX	Mapiranje
X	Projektovanje jednostavnih orijentacionih sistema
XI	<i>Analiza i ocjena vježbi</i>
	<i>Infografika</i>
XII	Uvod u informacioni dizajn - Isotype i Infografika
XIII	Analiza strukture infografskih podataka
XIV	Projektovanje jednostavnih infografskih elemenata
XV	<i>Analiza i ocjena vježbi / Evaluacija rada u semestru</i>

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 9 kredita x 40/30 = <u>12 sati</u> Struktura: Predavanja: 2 časa Vježbe: 3 časa Samostalan rad Uključujući i konsultacije: 8 sati i 15 min	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 12 sati x 16 = 192 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (12 sati) = 24 sata Ukupno opterećenje za predmet 9x30 = 270 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 54 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 192 sati (Nastava) + 24 sata (Priprema) + 54 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe i pripremi prezentaciju na kraju semestra.	
Konsultacije:	
Literatura: Steven Heller, Mirko Ilic: <i>Anatomy of Design: Uncovering the Influences and Inspirations in Modern Graphic Design</i>, Rockport Publishers; Steven Heller, Veronique Vienne: <i>100 Ideas that Changed Graphic Design</i>, Laurence King Publishing; <i>HOW TO FOLD</i>, The Pepin Press, 2005; <i>Design of Disent</i> – Milton Glaser, Mirko Ilic; Michael Evamy: <i>Logo - The Reference Guide to Symbols and Logotypes</i>, Laurence King Publishing; Ed Annink , Max Bruinsma: <i>Gerd Arntz - Graphic Designer</i>, 2010; David McCandless: <i>Information is Beautiful</i>, 2012; Sandra Rendgen: <i>Information Graphics</i>, 2012; Randy Krum: <i>Cool Infographics: Effective Communication with Data Visualization and Design</i>, 2013; Steven Heller, Rick Landers: <i>Raw Data: Infographic Designers' Sketchbooks</i>, 2014; Alberto Cairo: <i>The Functional Art: An Introduction to Information Graphics and Visualization</i>, 2012. Philipp Meuser: <i>WAYFINDING AND SIGNAGE - Construction and Design Manual</i>, DOM Publishers 2010; Per Mollerup: <i>Wayshowing > Wayfinding: Basic & Interactive</i>, BIS Publishers, 2013; Per Mollerup: <i>Simplicity: A Matter of Design</i>, BIS Publishers, 2013;	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi 40 bodova - Procesna realizacija vježbi 10 bodova – Kolokvijum / Esej 40 bodova - Završni ispit <i>Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.</i>	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Ana Matić	
Dodatne informacije o predmetu: Osim ovog syllabusa, na početku semestra, student dodatno dobija i preciznu listu vježbi sa svim neophodnim informacijama o temi i formi finalne prezentacije.	

	Naziv predmeta:	DIZAJNIRANJE ZA WEB		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	5	3	1P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Grafički dizajn Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.
Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj nastave je da studente uvede u kreiranja web sadržaja. Kroz samostalan kreativni rad na savladavanju praktičnih, tehničko-tehnoških i teorijskih iskustava koje podrazumijeva dizajn pojedinačnih elemenata, djelova strukture student biva osposobljen da na individualnom i grupnom nivou kreira i učestvuje u izradi web prezentacija i interaktivnih sadržaja.
Ishodi učenja: - Razumije osnovne osobine i tehničke principe dizajniranja web sadržaja. - Kreira web stranice u skladu sa strukturom web sajta uzimajući u obzir osnovne tehničke principe HTML-a i CSS-a. - Demonstrira komunikacione vještine i stručne kompetencije u interdisciplinarnom timskom radu na izradi web sajta. - Oblikuje web sajt za klijenta imajući u vidu zadato vremensko ograničenje i tehničke propozicije.
Ime i prezime nastavnika i saradnika: nastavnik DIZAJN, mr Dejan Drašković - saradnik
Metod nastave i savladanja gradiva: Frontalna predavanja; praktični individualnom procesni rad – vježbe; usmene debate; seminari. Neki segmenti nastave tj. procesnih vježbi mogu biti organizovani kroz radionice ili kao kolokvijum.

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji	
nedjelja	
I	Uvod u web dizajn
II	Alati za web dizajn
III	Osnovne karakteristike objekata koji se koriste u web dizajnu
IV	Struktura i logika web prezentacije
V	Kritička analiza zadate web prezentacije i uočavanje elemenata strukture i logike
VI	Kreiranje strukture jednostavne web prezentacije
VII	Kreiranje specifičnih elemenata dizajna jednostavne web prezentacije
VIII	Projektovanje banera i jednostavnijih web aplikacija
IX	Projektovanje jednostavnih HTML stranica
X	Samostalno kreiranje web prezentacije upotrebom web template-a
XI	Samostalno kreiranje web prezentacije upotrebom web template-a
XII	Projektovanje kompleksne web prezentacije i saradnja sa programerima

XIII	Projektovanje kompleksne web prezentacije i saradnja sa programerima
XIV	Projektovanje kompleksne web prezentacije i saradnja sa programerima
XV	<i>Analiza i ocjena vježbi / Evaluacija rada u semestru</i>

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = <u>4 sata</u> Struktura: Predavanja: 1 čas Vježbe: 2 časa Samostalan rad uključujući i konsultacije: 1 sat i 45 min	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 4 sata x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 18 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+ 8 sati (Priprema) + 18 sati (Dopunski rad)
Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe i pripremi prezentaciju na kraju semestra.	
Konsultacije:	
Literatura: Jennifer Niederst Robbins: <i>Learning Web Design: A Beginner's Guide to HTML, CSS, JavaScript, and Web Graphics</i> , 2012. Jason Beaird i James George: <i>The Principles of Beautiful Web Design</i> , 2014. JM Shepal: <i>WordPress: Build and Master Professional Looking Website</i> , 2016	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi 40 bodova - Procesna realizacija vježbi 10 bodova – Kolokvijum 40 bodova - Završni ispit <i>Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.</i>	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: saradnik mr. Dejan Drašković	
Dodatne informacije o predmetu: Osim ovog syllabusa, na početku semestra, student dodatno dobija i preciznu listu vježbi sa svim neophodnim informacijama o temi i formi finalne prezentacije.	

	Naziv predmeta:	PROJEKTOVANJE		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Izborni	5	3	2P + 1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Vajarstvo

Akademski osnovni studijski program Vajarstvo - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj predmeta je sticanje i razvijanje sposobnosti sagledavanja oblika i prostora, i osnovnih geometrijskih problema. Upoznavanje studenata sa softverskim paketima za projektovanje i ovladavanje osnovama modelovanja.

Ishodi učenja:

Student je po položenom ispitu sposoban da sagleda prostor i predmete i da ih prikaže u različitim projekcijama.
 Student zna da upotrebi prikladnu razmjeru i da prilagodi perspektivne elemente prema predmetu ili prostoru koji prikazuje, i omogući bolji uvid u enterijer i eksterijer.
 Student vlada tehnikama izrade dokumentacije na računaru u odgovarajućim softverskim paketima.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Profesor i saradnik UCG

Metod nastave i savladanja gradiva: predavanje, demonstracije, samostalni rad studenata

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje.
II	Upoznavanje sa osnovama projektovanja.
III	Upoznavanje sa osnovama projektovanja.
IV	Upoznavanje sa osnovama projektovanja.
V	Upoznavanje sa softverom
VI	Upoznavanje sa softverom
VII	Layout
VIII	Konstruisanje prostora.
IX	Konstruisanje predmeta.
X	Projekcije.
XI	Materijali.
XII	Svijetlo.
XIII	Render
XIV	Konsultacije
XV	Konsultacije

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 1 sat 30 minuta Vježbe: 45 min Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 1 sata 45 min	Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 18 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: prisustvo nastavi, predavanjima i konsultacijama
Konsultacije:
Literatura: Interior Design Visual Presentation: A Guide to Graphics, Models & Presentation Techniques, Mitton Maureen, Wiley, 2004 ПЕРСПЕКТИВА, Петар Анагности, Научна књига, Београд, 1985 Making and Breaking the Grid - Timothy Samara ,Rockport Publicshers, 2002
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: - Redovnost pohađanja nastave 10 bodova. - Kvalitet učešća u nastavi 20 bodova. - Realizacija projekta 40 bodova. - Završni ispit 30 bodova. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Profesor UCG

Naziv predmeta: ISTORIJA CG I YU FILMA I				
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
	Izborni	V	3	2
Studijski programi za koje se organizuje : FILM I MEDIJI, Fakultet dramskih umjetnosti Cetinje				
Osnovne studije, šest semestara, 180 ECTS kredita				
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima.				
Ciljevi izučavanja predmeta:				
Sticanje znanja o bitnim etapama razvoja crnogorskog i eks-jugoslovenskog filma.				
Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. dr Zoran Koprivica				
Metod nastave i savladavanja gradiva: Predavanja, projekcija i analiza filmova.				
Sadržaj predmeta:				
Pripremne nedjelje	Priprema i upis semestr			
I nedjelja	Crnogorska kinematografija od 1896 do 1918 (prve filmske projekcije, prvi bioskopi, <i>Matrimonio dei principi di Napoli a Roma</i> Anri Le Ljera1986, filmovi povodom proglašenja Crne Gore kraljevinom 1910, filmovi nestali tokom Prvog balkanskog rata (<i>Opsada Skadra</i>), Prvi svjetski rat (Pathe Freres), filmovi nastali u periodu austrougarske okupacije Crne Gore, Cecil B. DeMille - <i>Unafraid</i> (1915), <i>Captive</i> (1915) Crnogorska kinematografija od 1918 do 1945 (Defa-film – <i>Zakon crnih brda</i>, filmske reportaže o aktuelnim događajima i kulturno-turistički filmovi o crnogorskim narodnim običajima i prirodnim ljepotama Crne Gore (dokumentarni film o Durmitoru iz 1930), „Fantom Durmitora", 1932, dugometražni igrani film u njemačko-jugoslovenskoj koprodukciji, snimljen je u Crnoj Gori, Drugi svjetski rat (italijanski i sovjetski snimatelji) <i>Vaskresenja ne biva bez smrti</i> Vladimira Đ. Popovića Crnogorska kinematografija od 1945 do 1990 (Lovćen film 1951-1965, prvi crnogorski film – dokumentarna reportaža o kongresu fiskulturnika, 1951, dokumentarni film o Njegošu,1947, scenario Mihailo Lalić) Kratkometražni filmovi: Velimir Stojanović: <i>Njegoš</i>, 1951, <i>Mrtvi grad</i>, 1952, <i>Utkani tokovi</i>, 1954, trilogija <i>Za život</i>, 1953, prvi jugoslovenski eksperimentalni film; Veljko Bulajić <i>Kamen i more</i>, 1953; Zdravko Velimirovića <i>Zublja grahovačka</i>, 1958 Prvi dugometražni igrani film crnogorske kinematografije <i>Lažni car</i> reditelja Velimira Stojanovića i scenariste Ratka Đurovića, 1955 Ostali dugometražni igrani filmovi Stojanovića i Đurovića: <i>Zle pare</i>, 1956, <i>Četiri kilometra na sat</i>, 1958, <i>Kampo Mamula</i>, 1959 Prvi kolokvijum			
II nedjelja				
III nedjelja				
IV nedjelja				
V nedjelja				
VI nedjelja				
VII nedjelja				
VIII nedjelja				
IX nedjelja				
X nedjelja	Početak kinematografije u poslijeratnoj Jugoslaviji (<i>Kinohronika broj 1</i>, prvi film savremene jugoslovenske kinematografije; filmski žurnali i dokumentarni filmovi; administrativni sistem upravljanja kinematografijom u FNR Jugoslaviji (1945-1951) <i>Slavica</i>, 1947, reditelja Vjekoslava Afrića, prvi igrani film savremene jugoslovenske kinematografije u produkciji Avala filma; žanr ratnog (partizanskog) filma Period od 1951 do 1962 (reorganizacija kinematografije 1951 i odbacivanje šablona socijalističkog realizma preuzetih od sovjetske kinematografije; osvajanje novih žanrova; filmovi Radoša Novakovića <i>Daleko je sunce</i>, 1953, Vojislava Nanovića <i>Tri koraka u prazno</i>, 1953, Vladimira Pogačića <i>Veliki i mali</i>, 1956, Živorada Mitrovića, <i>Ešalon doktora M</i>, 1955, Soje Jovanović, <i>Pop Ćira i pop Spira</i>, 1957, prvi jugoslovenski film u boji; koprodukcije sa Austrijom i Norveškom) Filmovi Veljka Bulajića: <i>Vlak bez voznog reda</i>, 1959, <i>Kozara</i>,1962, <i>Bitka na Neretvi</i>, 1969 Zagrebačka škola crtanog filma; <i>Surogat</i> Dušana Vukotića, 1961 Drugi kolokvijum Film <i>Ples na kiši</i>, 1961, Boštjana Hladnika, preteča novih tendencija u jugoslovenskoj kinematografiji Završni ispit Ovjera semestra i upis ocjena			
XI nedjelja				
XII nedjelja				
XIII nedjelja				
XIV nedjelja				
XV nedjelja				
XVI nedjelja				
Dopunska nastava i poravni ispitni rok				

OPTEREĆENJE STUDENATA	
<u>nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = <u>4 sati</u> Struktura: 2 sati predavanja 0 sati vježbi 2 sati individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije	<u>u semestru</u> Nastava i završni ispit: (4 sati) x 16 = <u>64 sati</u> Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2 x (4 sati) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet: <u>3 x 30 = 90 sati</u> Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati. Struktura opterećenja: 64 sati (nastava) + 8 sati (priprema) + 18 sati (dopunski rad)
Obaveze studenata: Studenti su obavezni da redovno pohađaju nastavu, aktivno učestvuju u debatama i urade seminarski rad na zadatu temu. Konsultacije: U dogovoru sa studentima.	
Literatura: Dejan Kosanović: <i>Počeci kinematografije na tlu Jugoslavije, 1896-1918</i> . Institut za film, Univerzitet umetnosti, Beograd, 1985 (<i>Kinematografija u Crnoj Gori do 1918. godine</i>) Gojko Kastratović: <i>Istorija crnogorskog filma</i> , CID, Podgorica, 2006 Petar Volk: <i>Savremeni jugoslovenski film</i> . Univerzitet umetnosti Beograd, Institut za film, Beograd, 1983 Petar Volk: <i>Istorija jugoslovenskog filma</i> . Institut za film, Beograd, Partizanska knjiga, Beograd, 1986 Petar Volk: <i>Srpski film</i> . Institut za film, 1996 Hrvoje Tirković, Vjekoslav Majcen: <i>Hrvatska kinematografija</i> , rukopis. Zagreb, 2001 Francè Brenk, <i>Nacrt povijesti jugoslavenskog filma</i> , u: Georges Sadul, <i>Povijest filmske umjetnosti</i> , Naprijed, Zagreb, 1962 Mira Lim, Antonjin Lim: <i>Najvažnija umjetnost. Istočnoevropski film u dvadesetom veku</i> . Clio, Beograd 2006 Ranko Munitić: <i>Srpski vek filma</i> . Institut za film, Aurora, Beograd, 1999 Dejvid Kuk: <i>Istorija filma, III</i> Dina Iordanova: <i>The Cinema of the Balkans</i> . Wallflower press, London, 2006 „Filmska umjetnost u Crnoj Gori - prošlost, sadašnjost, budućnost: problem i perspektive“, Okrugli sto Crnogorske akademije nauka i umjetnosti 17.10.2008, objavljeno u Naučni skupovi - knjiga 103, Odjeljenje umjetnosti - knjiga 34, Podgorica Zoran Koprivica: <i>Rediteljska poetika Živka Nikolića</i> , doktorska disertacija, Fakultet dramskih umjetnosti Univerziteta u Beogradu, 2007 Jurica Pavičić: <i>Post-jugoslovenski film: Stil i ideologija</i> . Hrvatski filmski savez, Zagreb, 2011 Internet izvor: Arhiva časopisa Sineast, http://www.idoconline.info/	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 2 kolokvijuma po 15 bodova; 1 seminarski rad 10 bodova, Prisustvo nastavi 10 bodova, Završni ispit – 50 bodova. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 51 poen. Ocjene: A (90-100); B (80-89); C (70-79); D (60-69); E (51-59)	
Posebna naznaka za predmet:	
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof.dr Zoran Koprivica	
Dodatne informacije o predmetu Plan realizacije nastavnog programa po tematskim cjelinama i terminima studenti će dobiti na početku semestra.	
Ishodi učenja: Nakon što student položi ovaj ispit, biće u mogućnosti da: - Razlikuje osnovne istorijske faze razvoja filma u Crnoj Gori i Ex-Jugoslaviji od 1896. do 1991., odnosno od 1945. do 1991, sa društvenim, kontekstualnim i produkcionim okolnostima u kojima su najznačajniji filmovi tih kinematografija nastajali. - Kreativno-kritički pristupa sagledavanju fundamentalnih estetskih vrijednosti filmskih umjetničkih djela, dublje sagledava i razumije fenomen filma, estetičkih ideja, pravaca i koncepcija. - Organizuje predavanja, projekciju i analizu filmova, sintetizuje stečena znanja u praksi. - Objasni suštinu filma kao globalnog kulturnog, umetničkog i tehnološkog fenomena kroz najznačajnije primjere iz svjetske kinematografije. - Učestvuju u debatama i na osnovu stečenih znanja i usvojenih aksioloških parametara prepozna i stručno-teorijski artikulise suštinske vrijednosti umjetničkog filma i distingvira ih od kiča i neukusa. - Zauzme kritički stav u odnosu na stručnu i naučnu literaturu iz naznačene oblasti. - Definiše ulogu i značaj filma u eri globalne komunikacije i pojave novih medija. - Koristi osnovnu stručnu terminologiju.	

	Naziv predmeta:	Umjetnički koncepti moderne		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Izborni	5	3	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo, SP Vajarstvo

Akademski osnovni studijski program Slikarstvo i Vajarstvo - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Predmet istražuje zbivanja u likovnoj umjetnosti, arhitekturi i teoriji u periodu između 1890. i 1945. Razmatraju se najznačajniji koncepti moderne, djela i umjetnici koji su težili da revolucionarno preoblikuju kulturu, umjetnost i društvo. Posebna pažnja će biti stavljena na značajna društvena kretanja i istorijske događaje kao što su Prvi svjetski rat, tehnološka revolucija i uspon totalitarističkih pokreta i njihov uticaj na rušenje modernističkog sna o društveno-kulturnoj obnovi. Predavanja će se integrirati i u rasprave o teorijskim tekstovima umjetnika i posebno manifestima istorijskih avangardi.

Ishodi učenja:

- Objasni principe i vrijednosti modernističkog kanona.
- Raspozna je stilske i estetske karakteristike djela obuhvaćenog perioda
- Razumije društveni kontekst iz kojeg je nastala umjetnost moderne
- Analizira najznačajnija djela moderne umjetnosti.

Ime i prezime nastavnika i saradnika:

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, debate, konsultacije. Priprema jednog seminarskog rada iz oblasti sadržaja predmeta.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje: kultura i umjetnost na prelazu XIX u XX vijek
II	Istorijske avangarde - revolucionarna promjena svijeta
III	Fovizam - od objekta do znaka
IV	Kubizam - od slike do jezika, od statičnog ka dinamičnom
V	Skulptura - od spomenika do redymadea, od racionalizma do modernizma
VI	Ekspresionizam - između figure i apstrakcije
VII	Arhitektura - od ornamentike do jednostavnosti
VIII	Novi mediji i komunikacije modernog svijeta - fotografija, radio, štampa
IX	kolokvijum
X	Kraj vjere u progres - slika svijeta nakon prvog svjetskog rata - DADA - anarhizam i pacifizam
XI	Ruska avangarda - bezpredmetno slikarstvo
XII	Ruska avangarda - konstruktivizam i ideal novog svijeta
XIII	Uspon totalitarističkih pokreta u Evropi i regresija modernističke ideje
XIV	Nadrealizam
XV	Sintetička rekapitulacija gradiva

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 2 časa Samostalni rad uključujući i konsultacije: 2 sata	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 24 sata (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava) + 8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Studenti su obavezni da redovno prisustvuju nastavi i rade planirane kolokvijume, eseje i seminarske radove.

Konsultacije:	
Literatura: „HISTORY OF MODERN ART“, <i>H.H. Arnason</i> , Pearson, „THEORIES OF MODERN ART“ <i>Herschel B. Chipp</i> , „MODERNA UMETNOST 2“ <i>A. B. Oliva, Đ.K. Argan</i> , Clio, 2005, „LIKOVNE SVESKE“ Univerzitet umetnosti u Beogradu, Beograd 1996, „ART OF THE 20th CENTURY, <i>Ingo Walther</i> , Tashen, 2012, „MODERN ART 1870-2000 IMPRESSIONISM TO TODAY“ <i>Hans Werner Holzwarth</i> , Tashen, „MODERN ART AND MODERNISM: A CRITICAL ANTHOLOGY“ <i>Francina, Francis, and Charles Harrison</i> , The Open University, London 1982, „MODERNISM“ <i>Peter Childs</i> , Routledge, London 2000, „THE ORIGINALITY OF THE AVANT - GARDE AND OTHER MODERNIST MYTHS“, <i>Rosalind Krauss</i> , The MIT Press, London 1985	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 poena – Prisustvo i aktivnost na nastavi 40 poena – 2 Kolokvijuma 20 poena – Seminarski rad 30 poena – Završni ispit Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Lazar Pejović

Modul Ilustracija i knjiga

	Naziv predmeta:	ILUSTRACIJA I KNJIGA I		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	5	9	2P+3V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Grafički dizajn Osnovne akademske studije – Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.
Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj nastave je da studente/ice uvede u problematiku oblikovanja i ilustrovanja kompleksnijih zadatih grafičkih formi.
Ishodi učenja: – Razumije istorijski kontekst razvoja ilustracije kroz analizu bajke, basne, mitova i legendi – Razlikuje principe klasičnog i modernog ilustrovanja po literarnom predlošku – Razumije i primjenjuje specifičnosti udžbeničke literature – Kreira kompleksne publikacije uz korišćenje autorske ilustracije
Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. mr Suzana Pajović – <i>nastavnik</i> , mr Zdravko Delibašić – <i>saradnik</i>
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe i samostalni rad.

Plan i program rada:	
nedjelja	
I	Istorijat ilustracije – <i>XIX vijek i zlatno doba</i>
II	Istorijat ilustracije – <i>XX vijek</i>
III	Savremena ilustracija namijenjena djeci
IV	Mit, legnda i basna
V	Basna i priče o životinjama – obilježja i karakteristike
VI	Istorijat bajki
VII	Morfologija bajke
VIII	Uporedna analiza tradicionalnih i modernih bajki nastalih u XIX i XX vijeku
IX	Evalvacija pređenog gradiva – <i>kolokvijum</i>
X	Udžbenik kao kulturno-potporni sistem
XI	Likovno-grafička i tehnička standardizacija udžbeničkih i nastavnih sredstava
XII	Uporedna analiza udžbenike za više i niže razrede
XIII	Analiza postojeće udžbeničke literature
XIV	Oblikovanje serije piktograma za udžbenik
XV	Evalvacija pređenog gradiva – <i>kolokvijum</i>
	Završni ispit

Opterećenje studenata:	
Nedjeljno 9 kredita x 40/30 = 12 sati Struktura: Predavanja: 2 časa Vježbe: 3 časa Samostalan rad Uključujući i konsultacije: 8 sati i 15 min	U toku semestra Nastava i završni ispit: 12 sati x 16 = 192 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (12 sati) = 24 sata Ukupno opterećenje za predmet 9x30 = 270 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 54 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 192 sati (Nastava) + 24 sata (Priprema) + 54 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Studenti su obavezni da prisustvuju predavanjima i korekturama, realizuju vježbe i da aktivno učestvuju u pripremi prezentacije rada na kraju semestra.
Konsultacije: Prema rasporedu.
Literatura: Vladimir Prop, <i>Morfologija bajke</i> , Prosveta, Beograd 1982; Vladimir Biti, <i>Bajka i predaja</i> , Povijest i pripovijedanje, Zagreb 1981; Ruth B Bottigheimer, <i>Fairy Tales: A New History</i> , Albany, New York: State University of New York Press, 2009; <i>Duh bajke</i> , Panpublik, Beograd, 1973; <i>Historijski koreni bajke</i> , Svjetlost, Sarajevo 1990; <i>Pravilnik o postupku pribavljanja, ocjenjivanja, odobravanja i pripreme udžbenika i nastavnih sredstava</i> , „Sl. listu RCG“, br. 31 2004; Radomir Vuković, <i>Znakovito2: Piktogrami</i> , Gras, Beograd 2002; Ješa Denegri, <i>Dizajn i kultura</i> , Radionica Sic, Beograd 1980; Dijana Plut, <i>Udžbenik kao kulturno-potporni sistem</i> , Zavod za udžbenike i Institut za psihologiju Filozofskog fakulteta, Beograd 2003.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Prisustvo nastavi 10 poena Kolokvijum 20 poena

Vježbe 40 poena Završni ispit 30 poena Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.
Ocjene: A (90–100); B (80–90); C (70–80); D (60–70); E (50–60)
<i>Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Suzana Pajović</i> <i>saradnica mr Adela Zejnilović</i>

	Naziv predmeta:	CRTANJE III		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	V	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: Slikarstvo, Vajarstvo, Grafički dizajn

Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Analitičko crtanje I i Analitičko crtanje 2, Crtanje I, Crtanje II

Ciljevi izučavanja predmeta: Osposobljavanje studenata za samostalan stvaralački proces crtanja i razvijanje kreativnosti kroz eksperimentalno istraživanje u radu

Ishodi učenja:

- Organizuje kompleksne kompozicije živog modela i prostora
- Stvara crteže primjenjujući iskustva dizajna, vajarstva, slikarstva i grafike.
- Ispituje kreativne odnose crteža i boje.
- Izabira samostalno motive svog rada gradeći individualnost.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. mr Slavica Gvozdenović

Metod nastave i savladanja gradiva: Praktični rad – vježbe u ateljeu; Individualni rad; Frontalna predavanja

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji

nedjelja	
I	Razvijanje slobodnog odnosa prema crtanju modela Crtanje figure u prostoru – formiranje kompozicije figure u prostoru, proporcije, anatomija
II	Razvijanje slobodnog odnosa prema crtanju modela Crtanje figure u prostoru – formiranje kompozicije figure u prostoru, proporcije, anatomija
III	Ispitivanje mogućnosti primjene iskustava sa dizajna, vajarstva, slikarstva i grafike u crtežu Analiza i sinteza
IV	Ispitivanje mogućnosti primjene iskustava sa dizajna, vajarstva, slikarstva i grafike u crtežu Analiza i sinteza
V	Eksperimentisanje sa formom i prostorom, razvijanje samostalnog mišljenja i osobenog crtačkog senzibiliteta
VI	Eksperimentisanje sa formom i prostorom, razvijanje samostalnog mišljenja i osobenog crtačkog senzibiliteta
VII	Eksperimentisanje sa formom i prostorom, razvijanje samostalnog mišljenja i osobenog crtačkog senzibiliteta
VIII	Analiza odnosa površina i planova na crtežu, sopstvena likovna projekcija
IX	Analiza psihologije portreta, pokreta i karaktera figure na sopstveni način
X	Analiza psihologije portreta, pokreta i karaktera figure na sopstveni način

XI	Analiza psihologije portreta, pokreta i karaktera figure na sopstveni način
XII	Razvijanje i vođenje kreativnog dnevnika – bloka – intimne bilješke i razmišljanja o likovnoj poetici.
XIII	Razvijanje sopstvenog umjetničkog procesa istražujući raznovrsne crtačke metode rada.
XIV	Razvijanje sopstvenog umjetničkog procesa istražujući raznovrsne crtačke metode rada.
XV	Razvijanje kritičkog mišljenja u pisanoj i verbalnoj formi kroz dijalog i diskusiju, analizirajući sopstveni umjetnički proces i rad kolega i drugih autora

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = <u>3,99 sati</u> Struktura: 2 sata - predavanja 1 sata - vježbe 0,99 sata - samostalni rad uključujući i konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 3,99 sati x 15= 59,8 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (6 sati) = 12 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 34,25 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 59,8 sati (Nastava)+12 sati (Priprema) + 18,2 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe.

Konsultacije:

Literatura:

Likovne monografije (razni autori, stilovi razdoblja) - Matis, Marlen Duma, Erik Fisli, Bejkon Hokni, Luka Tjuman, Piter Heli itd.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

20 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi

20 bodova – I i II vježba

20 bodova – III i IV vježba

20 bodova – V i VI vježba

20 bodova – VII i VIII vježba

Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Slavica Gvozdenović

Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	ZIDNE SLIKARSKE TEHNIKE		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Izborni	5	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo

Akademski osnovni studijski program Slikarstvo - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje i praktičan rad sa osnovnim zidnim slikarskim materijalima i tehnikama. Podsticanje kreativnosti kroz eksperiment i istraživanje.

Razvijanje svijesti o cjelovitosti procesa nastanka umjetničkog djela i odgovornosti za njegovo trajanje.

Ishodi učenja:

- Pozna je istorijat upotrebe klasičnih zidnih slikarskih tehnika i nove tendencije u zidnom slikarstvu.
- Pozna je osobenosti različitih vrsta zidnih slikarskih nosilaca i tehnika, i klasifikuje ih po sastavu, osobinama, načinu primjene (klasične zidne tehnike – savremeni murali, zid od kamena – opeke – betona, krečni malteri – betonski malteri, problem vlage itd.).
- Integriše stečena znanja i praktična iskustva u sopstvenom istraživačkom procesu na izradi skice, kalka i realizaciji zidne slike u različitim zidnim tehnikama (fresco, secco, enkaustika, zgrafito).
- Istražuje izražajne mogućnosti i senzibilitete različitih materijala i postupaka izrade mozaika, imajući u vidu njegovu vezu sa savremenom arhitekturom (lomljeni kamen, oblutak, terakota, glazirana bojena keramika, staklena pasta, plastične mase, metali; indirektna i direktna metoda).

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Red.prof.mr Natasa Djurovic– nastavnik, mr Maja Šofranac-saradnik

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, test, individualna istraživanja, pisanje seminarskog rada sa pratećom fotodokumentacijom

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje o istorijatu i razvoju zidnih slik. tehnika
II	- Zidni slikarski nosioci, materijali i tehnike. Malteri, materijali i tehnike. Osnovni uzroci destrukcije/problem vlage.
III	- Klasične zidne slikarske tehnike. Savremeni murali. Veza zidne slike i arhitekture.
IV	- Tehnike fresco, fresco/secco i secco
V	- Tehnike zgrafito, enkaustika i vitraz.
VI	- Tehnika mozaik.
VII	- Izrada skica i kalka za tehnike fresco, secco, zgrafito i enkaustika (individualni izbor)
VIII	- Realizacija vježbe u izabranoj tehnici ili kombinovanim tehnikama.
IX	- Izrada skica i kalka za monohromni mozaik. Izbor materijala.
X	- Izrada tesera i priprema nosica
XI	- Realizacija monohromnog mozaika direktnom metodom.

XII	- Izrada skica i kalka za polihromni mozaik. Izbor materijala.
XIII	- Izrada tesera i lijepljenje tesera indirektnom metodom.
XIV	- Realizacija polihromnog mozaika indirektnom metodom.
XV	- Test

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 1 sat 30 minuta Vježbe: 45 min Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 1 sata 45 min	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 18 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: redovnost pohađanja predavanja i vježbi, aktivan rad na nastavi, realizacija vježbi kroz praktičan rad u tehnološkom ateljeu, individualna likovno-tehnološka istraživanja, pisanje seminarskog rada sa pratećom fotodokumentacijom, pismeni test

Konsultacije: Literatura: -Nataša Đurović: <i>Osnovi likovne tehnologije (skripta)</i> -M. Knežević, <i>Tehnike zidne slike, Sam.izdanje, Zvečan, 2012.</i> -S. Kajtez, <i>Slikarske tehnike, Čigoja, Bg, 2011.</i> - M. Medić, <i>Stari slikarski priručnici I, II i III, RZZSK, Bg, 2005.</i> - Metka Krajgher – Hozo: <i>Metode slikanja i materijali, Svjetlost Sarajevo 1991.godina.</i> Krsta Andrejević: <i>Priručnik za predmet Slikarske tehnike U.U. Bg. 1983.godine.</i>
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Redovno prisustvo i aktivnost na nastavi: 10 bodova Test: 20 bodova Realizacija 2 vježbe: 2x20 bodova Završni ispit: 30 bodova (uključuje vrednovanje individualnih likovno-tehnoloških istraživanja preko seminarskog rada sa fotodokumentacijom) Prelazna ocjena se dobija sa sakupljenim 51 bodom.
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: : Red.prof.mr Natasa Djurovic– nastavnik

Naziv predmeta: SVJETSKA KNJIŽEVNOST I				
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
(vidi napomenu)	Izborni	V	3	2
Studijski programi za koje se organizuje : Film i mediji (VI sem. 180 ECTS kredita) (Modul: Scenario) Fakultet dramskih umjetnosti Cetinje				
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova				
Ciljevi izučavanja predmeta: upoznavanje sa glavnim epohama u svjetskoj književnosti				
Ime i prezime nastavnika i saradnika: Prof. dr Siniša Jelusic				
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe, seminarski radovi, konsultacije,				
Sadržaj predmeta:				
Pripremne nedjelje	Priprema i upis semestra			
I nedjelja				
II nedjelja	Pojam književnosti i pojam svjetske književnosti. Herder i Gete			
III nedjelja	Mit, religija, književnost.			
IV nedjelja	Strare književnosti: egipatska, mesopotamska, jevrejska			
V nedjelja	Kuran i Biblija kao “veliki kod” (N. Fraj)			
VI nedjelja	Knjiga o Jovu, Knjiga propovjednikova, Pjesma nad pjesmama. Jevanđelja,			
VII nedjelja	Poslanice			
VIII nedjelja	Antička književnost: dominantni žanrovi. Homer: Ilijada, Odiseja.			
IX nedjelja	Kolokvijum I			
X nedjelja	Rimska lirika i proza. Komično u književnosti			
XI nedjelja	Uvod u srednjovjekovnu književnost –osnovni žanrovi.			
XII nedjelja	Književnost i teologija: Avgustin, Ispovjesti, Pjer Abelar.			
XIII nedjelja	Dante. Interdisciplinarna hermeneutika. Književnost i metafizika.			
XIV nedjelja	Petrarka i petrarkizam			
XV nedjelja	Bokačo i Markiz de Sad - Erotizam i književnost (Ž. Bataj)			
XVI nedjelja	Kolokvijum II			

Završna nedjelja	Književnost zlatnog vijeka u Španiji. Kontroverza Lope de Vega – Kalderon.				
XVIII-XXI nedjelja	Servantes i problem poetike romana				
Završni ispit Ovjera semestra i upis ocjena Dopunska nastava i poravni ispitni rok					
OPTEREĆENJE STUDENATA					
<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = <u>4 sati</u> Struktura: 2 sati predavanja 0 sati vježbi 2 sati individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije			<u>u semestru</u> Nastava i završni ispit: (4 sati) x 16 = <u>64 sati</u> Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2 x (4 sati) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet: <u>3 x 30 = 90 sati</u> Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati. Struktura opterećenja: 64 sati (nastava) + 8 sati (priprema) + 18 sati (dopunski rad)		
➤ Literatura: <i>Rečnik književnih termina</i> , II izd. Beograd, 1992 Povijest svjetske književnosti, knj.I– IV, Mladost, Zagreb, 1974 -1982. R. Harvud, <i>Istorija pozorišta</i> , Beograd, 1998. Z. Milutinović, <i>Opšta književnost (hrestomatija)</i> , Beograd, Kragujevac, 1999. D. Grlić, <i>Estetika I-IV</i> , Zagreb, 1974-1979. M. Đurić: <i>Istorija helenske književnosti, Filozofski spisi, Patnja i mudrost</i> ; V. Turner: <i>Od rituala do teatra</i> ; A. Weber: <i>Tragično i istorija</i> ; drame <i>Eshila, Sofokla, Euripida i Aristofana</i> , A. Leski, <i>Grčka tragedija</i> ; Verner Jeger, <i>Peideja</i> ; <i>Teorija tragedije</i> , (prir. Z. Stojanović). Erih Auerbah, <i>Mimesis</i> , Nolit, Beograd, 1978. Đulio Feroni, <i>Istorija italijanske književnosti</i> , Tom 1, CID, Podgorica, 2005. E. R. Kurtius, <i>Evropska književnost i latinsko srednjovekovlje</i> . Džerald Brenan, <i>Španska književnost</i> , Nolit, Beograd, 1970. M. Solar, <i>Povijest svjetske književnosti</i> , ICIK, Podgorica, 2012.					
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 2 kolokvijuma (2x20), zadaci (10), završni ispit (50) – prelazna ocjena 51					
Ocjena	A	B	C	D	E
Broj poena	90-100	80-89	70-79	60-69	51-59
Posebnu naznaku za predmet: Analize/predavanja neophodno je dopuniti video projekcijama pozorišnih predstava drugim oblicima vizuelnog predstavljanja dramskog teksta.					
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Prof. dr Siniša Jelušić					
Ishodi učenja: Nakon položenog ispita iz predmeta Svjetska književnost I , studenti i studentkinje će biti osposobljeni da:					
• razumiju osnovne uvodne pojmove svjetske književnosti • ustanove specifičnu razliku u odnosima književnosti i drugih umjetnosti • objasne bazične pojmove poetičkih sistema • objasne bazične pojmove semantike književnog teksta • interpretiraju tekstove svjetske književnosti • koriste osnovnu stručnu terminologiju.					

	Naziv predmeta:	Umjetnički koncepti moderne		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Izborni	5	3	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo, SP Vajarstvo

Akademski osnovni studijski program Slikarstvo i Vajarstvo - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Predmet istražuje zbivanja u likovnoj umjetnosti, arhitekturi i teoriji u periodu između 1890. i 1945. Razmatraju se najznačajniji koncepti moderne, djela i umjetnici koji su težili da revolucionarno preoblikuju kulturu, umjetnost i društvo. Posebna pažnja će biti stavljena na značajna društvena kretanja i istorijske događaje kao što su Prvi svjetski rat, tehnološka revolucija i uspon totalitarističkih pokreta i njihov uticaj na rušenje modernističkog sna o društveno-kulturnoj obnovi. Predavanja će se integrirati i u rasprave o teorijskim tekstovima umjetnika i posebno manifestima istorijskih avangardi.

Ishodi učenja:

- Objasni principe i vrijednosti modernističkog kanona.
- Raspozna je stilske i estetske karakteristike djela obuhvaćenog perioda
- Razumije društveni kontekst iz kojeg je nastala umjetnost moderne
- Analizira najznačajnija djela moderne umjetnosti.

Ime i prezime nastavnika i saradnika:

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, debate, konsultacije. Priprema jednog seminarskog rada iz oblasti sadržaja predmeta.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje: kultura i umjetnost na prelazu XIX u XX vijek
II	Istorijske avangarde - revolucionarna promjena svijeta
III	Fovizam - od objekta do znaka
IV	Kubizam - od slike do jezika, od statičnog ka dinamičnom
V	Skulptura - od spomenika do redymadea, od racionalizma do modernizma
VI	Ekspresionizam - između figure i apstrakcije
VII	Arhitektura - od ornamentike do jednostavnosti
VIII	Novi mediji i komunikacije modernog svijeta - fotografija, radio, štampa
IX	kolokvijum
X	Kraj vjere u progres - slika svijeta nakon prvog svjetskog rata - DADA - anarhizam i pacifizam
XI	Ruska avangarda - bezpredmetno slikarstvo
XII	Ruska avangarda - konstruktivizam i ideal novog svijeta
XIII	Uspon totalitarističkih pokreta u Evropi i regresija modernističke ideje
XIV	Nadrealizam
XV	Sintetička rekapitulacija gradiva

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
3 kredita x 40/30 = 4 sata	Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 sata
Struktura:	Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera)
Predavanja: 2 časa	2 x (4 sata) = 8 sati
Samostalni rad	Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati
uključujući i konsultacije: 2 sata	Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 24 sata (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti)
	Struktura opterećenja:
	64 sata (Nastava) +8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Studenti su obavezni da redovno prisustvuju nastavi i rade planirane kolokvijume, eseje i seminarske radove.

Konsultacije:	
Literatura: „HISTORY OF MODERN ART“, <i>H.H. Arnason</i> , Pearson, „THEORIES OF MODERN ART“ <i>Herschel B. Chipp</i> , „MODERNA UMETNOST 2“ <i>A. B. Oliva, Đ.K. Argan</i> , Clio, 2005, „LIKOVNE SVESKE“ Univerzitet umetnosti u Beogradu, Beograd 1996, „ART OF THE 20th CENTURY, <i>Ingo Walther</i> , Tashen, 2012, „MODERN ART 1870-2000 IMPRESSIONISM TO TODAY“ <i>Hans Werner Holzwarth</i> , Tashen, „MODERN ART AND MODERNISM: A CRITICAL ANTHOLOGY“ <i>Francina, Francis, and Charles Harrison</i> , The Open University, London 1982, „MODERNISM“ <i>Peter Childs</i> , Routledge, London 2000, „THE ORIGINALITY OF THE AVANT - GARDE AND OTHER MODERNIST MYTHS“, <i>Rosalind Krauss</i> , The MIT Press, London 1985	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 poena – Prisustvo i aktivnost na nastavi 40 poena – 2 Kolokvijuma 20 poena – Seminarski rad 30 poena – Završni ispit Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Lazar Pejović

	Naziv predmeta:	SOCIOLOGIJA UMJETNOSTI		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	6	3	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo, SP Vajarstvo, SP Grafički dizajn

Akadske osnovne studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestra, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima:
Ciljevi izučavanja predmeta:

Nakon objašnjenja promjenjive granice između lijepe i popularne umjetnosti i definisanja glavnih socioloških koncepcija u pristupu proučavanju umjetnosti, prvi dio silabusa posvećen je doprinosu klasičnih sociologa: Carl Marx, Max Weber, Emile Durkheim i Georg Simmel.

U drugom dijelu se razmatra odnos između društvena struktura, proizvodnje i potrošnje umjetnosti, uz stalno ukazivanje na konceptualne mostove između premoderne (s posebnim naglaskom na renesansu), moderni i postmodernih svjetova.

Ishodi učenja:

- Razumije osnovne kulturne i teorijske perspektive sociologije umjetnosti
- Tumači kako je iskustvo umjetnosti uticalo na njegov identitet i umjetnički rad
- Kritički razumije i upotrijebi savladane koncepte i metode u istraživačkom projektu
- Da aktivno raspravlja na teme obrađene kroz nastavu

Ime i prezime nastavnika i saradnika:

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, istraživački rad, konsultacije. Učešće u debatama koje prate konkretne metodološke jedinice je obavezno i vrednuje se kao praktični rad. Kolokvijum i jedan seminarski rad iz oblasti sadržaja predmeta.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje upoznavanje sa temom, metodama rada i zadacima studenata
II	Umjetnost i socijalna teorija: (metafizički koncepti: ljepota, imitacija prirode, estetsko iskustvo)
III	Umjetnost i socijalna teorija: (sociološki koncepti: humanistička istorija umjetnosti, sociološka istorija umjetnosti)
IV	Umjetnost i ideologije (Marks)
V	Max Veber : Umjetnost, religija i racionalizacija zapadnog svijeta ()
VI	Max Veber: Protestantska etika i duh kapitalizma
VII	Estetika i socijalna organizacija (Georg Simmel)
VIII	kolokvijum 1
IX	Simboličko značenje i objektivizacija
X	Socijalna struktura i umjetnička produkcija
XI	<i>Estetska autonomija i sociologija ukusa</i>
XII	Analiza primjera: Renesansni doživljaj umjetnosti
XIII	Analiza primjera: Modernistička vjera u progres
XIV	Analiza primjera: Postmoderna rezignacija
XV	konsultacije pred ispit i komentari seminarskih radova

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	
3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 1 sat 30 min Samostalni rad uključujući i konsultacije: 2 sata 30 min.	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 24 sata</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava) +8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Studenti su obavezni da redovno prisustvuju nastavi i rade planirane kolokvijume, eseje i seminarske radove.

Konsultacije:	
Literatura: Marx, K. (Extracts): <i>Marx and Engels on Literature and Art</i> . Moscow, Progress Publishers, 1976, Original publication 1859: <i>Preface to A Contribution to the Critique of Political Economy</i> : 41–42; <i>The German Ideology</i> : 42–44, 70–73; <i>Grundrisse and 18th Brumaire</i> : 82–84, 79–81. ☐ Weber, M. (Extracts) <i>The religious rejections of the world and their directions</i> , in H. Gerth and C. Wright Mills (eds), <i>From Max Weber: Essays in Sociology</i> . New York, Oxford University Press, 1946, 340–343. <i>Economy and Society</i> . Berkeley, University of California Press, 1968, 607–610. <i>The Protestant Ethic and the Spirit of Capitalism</i> . London: George Allen & Unwin, 1930, 13–17, 25–26. ☐ Simmel, G. (Extracts) <i>Sociological Aesthetics</i> . From K. P. Etzkorn (ed.), <i>Georg Simmel: The Conflict in Modern Culture and Other Essays</i> . New York, Teachers College Press, 1968, 71–76. ☐ Durkheim, E. (Extracts) <i>The Elementary Forms of the Religious Life</i> , trans. J. W. Swain. London, George	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 40 poena – Prisustvo na nastavi i učešće u debatama 20 poena – Kolokvijum 20 poena – Seminarski rad 20 poena – Završni ispit Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Lazar Pejović
	Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	TEORIJA I ESTETIKA MEDIJA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
Nema	Obavezni	6	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP SLIKARSTVO, SP GRAFIČKI DIZAJN

Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti za prijavljivanje i slušanje predmeta.

Ciljevi izučavanja predmeta:

- upoznavanje sa tradicionalnim i savremenim teorijama medijima;
- razumijevanje teorije novih medija;
- savladavanje tehnika i metoda tumačenja umjetničkog i medijskog djela u kontekstu epohe medija i ere odnosa sa javnošću.

Ishodi učenja:

- Nakon položenog ispita iz predmeta Teorija medija, studenti i studentkinje će biti osposobljeni da ukratko opišu osnovne teorije medija i recepcije; ustanove opšte specifičnosti procesa percepcije i opažanja umjetničkog i medijskog djela, te razgraniče uticaje filozofije, estetike, psihologije i komunikologije; razumiju likovnu umjetnost i kao medij masovne komunikacije; objasne značaj i razlike između publike umjetničkog i medijskog djela.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: dr.Vuk Vuković

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, usmene debate, pismena analiza.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvod u teoriju i estetiku medija: vizuelna kultura
II	Od frankfurtske škole do postmoderne teorije medija I
III	Od frankfurtske škole do postmoderne teorije medija II
IV	Teorije novih medija: Manovič, Galovej, Hansen
V	Društveni mediji i kolektivna kreativnosti
VI	Novi i društveni mediji kao „laboratorija za identitet“
VII	Internet kao prostor promocije vs. Internet kao prostor kreacije
VIII	Virtuelni prostor i umjetnost
IX	Filozofija i estetike medija
X	Teorija recepcije i mediji
XI	Likovna umjetnost kao medij masovne komunikacije
XII	Istraživanja publike
XIII	Publika umjetničkog vs. publika medijskog djela: vizuelna kultura kao medij ili umjetnost?
XIV	Umjetnost u eri PR-a
XV	Prezentacija istraživačkih radova

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: 2 časa predavanja 1 čas vježbi 2 sata samostalnog rada, uključujući konsultacije	Nastava i završni ispit: 4 sata x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 20 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+16 sati (Priprema) + 20 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Studenti su obavezni da redovno pohađaju nastavu, aktivno učestvuju u razgovoru i dijalogu, blagovremeno pripreme i predaju teorijsko-istraživački rad.

Literatura Divna Vuksanović, Filozofija medija I, FDU-Čigoja štampa, Beograd, 2007; Divna Vuksanović, Filozofija medija II, FDU-Čigoja štampa, Beograd, 2011; Hans Robert Jaus, Estetika recepcije, Nolit, Beograd, 1978; M. Merleau-Ponty, Fenomenologija percepcije, IP Veselin Masleša, Sarajevo, 1978; John Storey, Introduction to the Studies of Popular Culture, Routledge, 1996; Nicolas Bourriaud, Relacijska estetika – postprodukcija, Muzej suvremene umjetnosti, Zagreb, 2013; Jelena Đorđević (pr.), Studije kulture, Službeni glasnik, Beograd, 2008; John Berger, Ways of Seeing, Penguin Books, London, 1990; Lev Manović, Jezik novih medija, Clio, Beograd, 2015; Lev Manović, Metamediji, Centar za savremenu umetnost, Beograd, 2001; Alexander Galloway, The Protocol: How Control Exists after Decentralization, Massachusetts: MIT, 2012; Alexander Galloway, The Interface Effect. Massachusetts: Polite Press, 2012; Mark Hansen, New Philosophy for New Media, Massachusetts: MIT, 2004; Šeri Terkl, Sami zajedno, Clio, Beograd, 2011; John Palfrey and Urs Gasser, Born digital, Basic books, New York, 2008; Mark Prensky, Brain Gain – Technology and the Quest for Digital Wisdom, Palgrave MacMillan, New York, 2012; Radmila Vojvodić i Janko Ljumović (ur.), Crnogorske studije kulture i identiteta, FDU, Cetinje, 2016; Bojana Škorc, Kreativnost u interakciji, Mostart, Beograd, 2012; Žan Kon, Estetika komunikacije, Clio, Beograd, 2001; Zvonko Džokić, Kreativni proces i psihoanaliza, Dereta, Beograd, 2007; Mirko Zurovac, Metodičko zasnivanje estetike, Dereta, Beograd, 2008; Ana Bužinjska i Mihael Pavel Markovski, Književne teorije XX veka, Službeni glasnik, Beograd, 2009; Stanko Crnobrnja, Estetika televizije i novih medija, Clio, Beograd, 2010.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Prisustvo (10), seminarski rad (30), aktivnost (10), ispit (50)
Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: dr. Vuk Vuković

	Naziv predmeta:	PROPUSNA I RAVNA ŠTAMPA		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	6	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo – Modul: Grafika; SP Grafički dizajn
Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Savremeni tehnološki postupci u realizaciji Grafike.

Ishodi učenja:

Po završetku ovog predmeta, student će biti osposobljen da:

- Definiše tehnološke postupke tehnika propusne i ravne štampe.
- Analizira materijale u tehnici propusne i ravne štampe: matrice, papir, boju, crtački pribori i alate.
- Primjenjuje kombinovane postupke u crno-bijeloj i visebojnoj štampi, u tehnikama ravne i propusne stampe.
- Kombinuje procese propusne i ravne stampe sa klasičnim tehnikama, u eksperimentalnim postupcima i vježbama.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: doc. mr Marija Kapisoda - nastavnik, Veljko Kopitović - saradnik

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, rad u ateljeu, korektura, korišćenje potrebne bibliotekarske video i fotodokumentacije.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Osnovni kombinovani postupci ravne štampe (litografije).
II	Materijali: litografski kamen, folija, papir, boja i crtački pribori i alati.
III	Osnovni kombinovani postupci (crnobijela štampa).
IV	Osnovni kombinovani postupci (višebojna štampa).
V	Kombinovani postupci (litografija, fotolitografija).
VI	Aligrafija.
VII	Složeni postupci i kombinacije ravne štampe.
VIII	Kombinacija tehnika ravne stampe sa drugim tehnikama
IX	Propusna štampa - Svilotisak
X	Materijali: svila, boja, emurzija, papiri, crtački materijali.
XI	Principi štampe.
XII	Osnovni postupci (crnobijela i visebojna štampa).
XIII	Postupci u realizaciji štampe.
XIV	Kombinovani i eksperimentalni postupci
XV	Kompjuterska grafika

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 2 časa Vježbe: 1 čas Samostalan rad uključujući i konsultacije: 1 sat i 45 min	Nastava i završni ispit: 4 sata x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 satq) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 18 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sati (Nastava)+ 8 sati (Priprema) + 18 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Obavezno pohađanje nastave, predavanja i korektura. Realizacija vježbi.

Konsultacije: Predavanja, vježbe i praktičan rad izvode se u ateljeima. Optimalan broj studenata u grupi 5-7 studenata.

Literatura: : (Definisane iterature uslovljeno je autorskim projektom.)Dževad Hozo : Umjetnost multioriginala, Mostar, 1988, Jedan vijek grafike , više autora, Zbirka Muzeja savremene umjetnosti u Beogradu, Beograd 2004., Časopis Grafika I-8 Alberht Durer , Rembandt, G.B. Piranesi(Monografije sa cjelovito predstavljenim grafičkim opusima –po izboru) Hayter ,S.W.About Prints, Oxford University Press, 1962, Aldhemar ,J.: La Gravure originale au XVIIIe siecle, Somogy,1964. Leach, R.H., Pierce, R.J.: The Printing Ink Manual , Blueprint, London,1993. Bunsho Jagaku: Papermaking by Hand in Japan, Tokio, Meiji-sho,1959. John Ross,Clare Romano Tim Ross : The complete printmaker N.York 199

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Redovnost na nastavi 10 bodova, vježbe 40 bodova, završni ispit 50 bodova.
Za prelaznost potrebno najmanje: 51 bod.

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: doc. mr Marija Kapisoda

	Naziv predmeta:	TIPOGRAFIJA I PISMO		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	6	6	2P+2V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Grafički dizajn
Osnovne akademske studije – Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: Tipografija (Osnovne akademske studije – 2. semestar)

Ciljevi izučavanja predmeta: Proširivanje umjetničkih, stručnih i praktičnih znanja koja omogućavaju kreiranje tipografskog pisma na profesionalnom nivou, s posebnim naglaskom na metode izrade jednog tipografskog pisma određene namjene.

Ishodi učenja:

- Usvaja savremenu tipografsku terminologiju
- Savladava osnove izrade jednog tipografskog pisma – od originalnih skica do tipografskog fonta
- Upoznaje napredne funkcije oblikovanja pisma: korišćenje klasa, mogućnosti *OpenType* programiranja
- Samostalno realizuje jedno tipografsko pismo određene namjene

Ime i prezime nastavnika i saradnika: *nastavnik* – DIZAJN, Sandra Đurović – saradnica

Metod nastave i savladavanja gradiva: Predavanja, vježbe i samostalni rad.

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Analiza i karakteristike savremenih tipografskih pisama
II	Software za projektovanje fontova. Podaci o fontu
III	Metode prebacivanja crteža slova u digitalni oblik; unošenje oblika slova u program; unikod raspored, kodne strane
IV	Raspoređivanje slova na odgovarajuća kodna mjesta, podešavanje veličine i razmaka
V	Određivanje osnovnih proporcija
VI	Završna obrada oblika slova, ujednačavanje elemenata
VII	Definisanje kern-parova
VIII	Primjena klasa tokom izrade fonta: metričke klase, kerning klase, <i>OpenType</i> klase
IX	<i>OpenType</i> programiranje: programiranje ligatura, alternativa i kontekstualnih alternativa
X	<i>OpenType</i> programiranje: formiranje alternativnih skupova slova, smjenjivanje alternativa u tekstu...
XI	<i>Kolokvijum – analiza postojećeg fonta</i>
XII	Web fontovi
XIII	Typospecimen – prezentacija pisma
XIV	Evalucija – generisanje i provjera fonta; ispravke
XV	Generisanje fonta, ubacivanje u sistem i provjera u programima za slaganje teksta
	<i>Završni ispit</i>

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	<u>U toku semestra</u>
6 kredita x 40/30 = 8 sati	Nastava i završni ispit: 8 sati x 16 = 128 sati
Struktura:	Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera)
Predavanja: 2 časa	2 x (8 sati) = 16 sati
Vježbe: 2 časa	Ukupno opterećenje za predmet 6x30 = 180 sati
Samostalan rad	Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 36 sati (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti)
uključujući i konsultacije: 5 sati	Struktura opterećenja:
	128 sati (Nastava) + 16 sati (Priprema) + 36 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Studenti su obavezni da prisustvuju predavanjima i korekturama, realizuju vježbe i da aktivno učestvuju u pripremi prezentacije rada na kraju semestra.

Konsultacije: Prema rasporedu.

Literatura:

- Stephen Coles, *The Anatomy of Type*, Harper Design 2012.
- Karen Cheng, *Designing Type*, Laurence King Publishing, 2005.
- Steven Heller, Lita Talarico, *Typography Sketchbooks*, Thames&Hudson, 2012.
- *Font Lab User Manual*, Font Lab Ltd., 2005 (CD)
- Microsoft Typography: <http://www.microsoft.com/typography>

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Prisustvo nastavi 10 poena

Kolokvijum 10 poena Vježbe 30 poena Završni ispit 50 poena Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.
Ocjene: A (90–100); B (80–90); C (70–80); D (60–70); E (50–60)
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: saradnica mr Adela Zejnilović

Modul grafičke komunikacije

	Naziv predmeta:	GRAFIČKE KOMUNIKACIJE IV		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	6	6	2P+3V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Grafički dizajn Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.
Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj nastave je da studenti što samostalnije realizuju kompleksne zadatke iz oblasti grafičkih komunikacija, kao što su korporativni imidž, brendiranje, projektovanje ambalaže, advertajzing. Osposobljavanje studenata za potpuno samostalan stvaralački, kao i timski rad u širokoj oblasti grafičkih komunikacija.
Ishodi učenja: - Samostalno kreira kompletan vizuelni identitet, seriju ambalaže i ostali promo materijal za određeni brend. - Primjenjuje elemente i principe grafičkog dizajna u grafičkom oblikovanju namijenjenom turističkoj privredi. - Razumije principe kreiranja korporativnog identiteta, advertajzinga i brendinga. - Razvija neophodne vještine da efikasno radi u interdisciplinarnim i multidisciplinarnim timovima.
Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. mr Ana Matić - nastavnik, mr Dejan Drašković - saradnik
Metod nastave i savladanja gradiva: Frontalna predavanja; praktični individualnom procesni rad – vježbe; usmene debate; seminari. Neki segmenti nastave tj. procesnih vježbi mogu biti organizovani kroz radionice ili kao kolokvijum.

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji	
nedjelja	
I	Uvod u sadržaj predmeta i vježbi
	<i>Brendiranje</i>
II	Metode koncipiranja projekta postavke Brenda
III	Odnos Brenda i proizvoda
IV	Projektovanje složenih labela za proizvode
	<i>Turistička propaganda</i>
V	Uvod u turističku propagandu
VI	Specifičnosti vizuala za turističku privredu
VII	Projektovanje složenih turističkih sistema
VIII	<i>Analiza i ocjena vježbi</i>
	<i>Vizuelni i korporativni identitet</i>
IX	Korporativni identitet
X	Projektovanje kompleksnih vizuelnih sistema
XI	<i>Analiza i ocjena vježbi</i>
	<i>Uloga dizajnera</i>
XII	Direktna komunikacija sa klijentom
XIII	Uloga dizajnera u timskom radu
XIV	Prezentacija kompleksnih dizajnerskih projekata
XV	<i>Analiza i ocjena vježbi / Evaluacija rada u semestru</i>

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 6 kredita x 40/30 = 8 sati Struktura: Predavanja: 2 časa Vježbe: 3 časa Samostalan rad uključujući i konsultacije: 4 sata i 15 min	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 8 sati x 16 = 128 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 6x30 = 180 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 36 sati (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 128 sati (Nastava) + 16 sati (Priprema) + 36 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe i pripremi prezentaciju na kraju semestra.

Konsultacije:	
Literatura: <i>IDENTITY</i> , Rotovision; <i>REWIND – FORTY YEARS OF DESIGN & ADVERTISING</i> , Phaidon, 2002; <i>ART DIRECTORS ANNUAL 84</i> , Rotovision, 1984; <i>FALSE FLAT Why Dutch Design is So Good</i> , Aaron Betsky, Adam Eeuwens, Phaidon; <i>HOW TO FOLD</i> , The Pepin Press, 2005; <i>SUCCESSFUL FOOD PACKAGING DESIGN</i> , Rotovision, 2006; <i>THIS END UP – Original approaches to packaging design</i> , Rotovision, 2003; <i>Marks of Excellence</i> – Per Mollerup, Phaidon; David Ogilvy: <i>Ogilvy on Advertising</i> , Vintage, 1985; Pete Barry: <i>Advertising Concept Book</i> , Thames & Hudson, 2012; Robert Solomon: <i>The Art of Client Service</i> , Kaplan Publishing, 2008;	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi 40 bodova - Procesna realizacija vježbi 10 bodova – Kolokvijum / Esej 40 bodova - Završni ispit <i>Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.</i>	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Ana Matić
	Dodatne informacije o predmetu: Osim ovog syllabusa, na početku semestra, student dodatno dobija i preciznu listu vježbi sa svim neophodnim informacijama o temi i formi finalne prezentacije.

	Naziv predmeta:	VIDEO		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	6	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo, SP Grafički dizajn

Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje studenata sa kreativnim mogućnostima videa u umjetnosti i advertajzingu. Pregled razvoja video umjetnosti od njenog začetka do savremenih formi, uz analizu i interpretaciju u istorijskom i umjetničkom kontekstu. Analiza produkcionih okvira komercijalnog videa.

Ishodi učenja:

- Razumije i koristi stručnu terminologiju vezanu video umjetnost.
- Prepozna kontekst nastanka video umjetnosti, imenuje najznačajnije umjetnike i njihove ključne radove.
- Razumije osnovne komunikacione principe umjetničkih i reklamnih video formi.
- Samostalno koncipira i realizuje jednostavan umjetnički i/ili reklamni video rad.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: EXT

Metod nastave i savladanja gradiva: predavanje, demonstracije, samostalni rad studenata

Plan i program rada:

nedjelja	<i>uvod: video kao umjetnički medij</i>
I	Uvod u sadržaj predmeta i vježbi. Preteče video umjetnosti (Marcel Duchamp, Andy Warhol, John Cage). Analiza djela i diskusija
II	Nastanak televizije - ekonomske, političke i društvene okolnosti.
III	Pioniri video umjetnosti: J. Withney / W. Wostell / N. J. Paik / Analiza djela i diskusija.
IV	Digitalizacija i pomak u video umjetnosti. Analiza djela i diskusija
V	<i>Analiza i odobrenje Storyboard-a za vježbu 1.</i>
VI	Performans i video umjetnost (video dokument, video performans, video događaj)
VII	Klasici video umjetnosti: Bil Viola, Nan Hoover, Bruce Nauman
VIII	Video art danas. Analiza savremenih primjera.
	<i>Produkcija video forme</i>
IX	Produkcionni okvir za video: planiranje, organizacija, realizacija snimanja i postprodukcija za umjetničke i komercijalne video forme
X	<i>Analiza i odobrenje Storyboard-a za vježbu 2. Analiza i ocjena Vježbe 1</i>
XI	Produkcionni okvir za video: planiranje, organizacija, realizacija snimanja i postprodukcija za umjetničke i komercijalne video forme
XII	Video animacija. Primjeri dobre prakse
XIII	Vizuelizacija muzike – Video spot. Primjeri dobre prakse
XIV	Video advertising – Reklamni spot. Primjeri dobre prakse.
XV	<i>Prezentacija studentskih radova i vrednovanje</i>

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 2 časa Vježbe: 1 čas Samostalan rad uključujući i konsultacije: 1 sat i 45 min	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 4 sata x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 satq) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 18 sati (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava) + 8 sati (Priprema) + 18 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: prisustvo nastavi, predavanjima i konsultacijama

Konsultacije:	
Literatura: RoseLee Goldberg, <i>Performance Art</i> , Thames and Hudson, 1999. Lev Manovich, <i>The Language of New Media</i> , MIT Press, 2001. Pierre Bourdieu, <i>On Television</i> , The New Press, New York, 1996. Niklas Luhmann, <i>The Reality of the Mass Media</i> , Stanford University Press, 2000. Sylvia Martin, <i>Video Art</i> , Taschen, Koln, 2006. Julius Wiedemann, <i>Advertising now! TV comercial</i> , Tachen, 2008. Ivan Curry, <i>TV Comercials: How to Make Them; or, How Big is that Boat?</i> . Focal Press, 2004. Bernice Kanner, <i>The 100 Best TV Comercials ...and Why They Worked</i> , Crown, 1999.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi 20 bodova – Esej / Prezentacija 20 bodova - Procesna realizacija vježbi 50 bodova - Završni ispit <i>Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.</i>	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: EXT;

	Naziv predmeta:	PORTFOLIO		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Izborni	IV	3	2P + 1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo

Osnovne akademske studije SP Slikarstvo, SP Vajarstvo - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

Uslovljenost drugim predmetima: nema uslovljenosti

Ciljevi izučavanja predmeta:

Cilj predmeta je da se studenti osposobe da samostalno i profesionalno izrade svoj umjetnički portfolio i razumiju osnovne principe dobre prezentacije umjetničkog rada. Kroz primjere postavki djela savremenih umjetnika prepoznaju važnost dobre postavke radova u galerijskom ili nekom drugom prostoru, shvataju značaj apliciranja za rezidencije, konkurse i projekte za razvoj umjetničke karijere, kao i značaj artikulisanja svojih umjetničkih ideja

Ishodi učenja:

- zna da selektuje sopstvene radove i jasno i kratko obrazloži iste u umjetničkom portfolio
- zna da aplicira za rezidencijalne programe, konkurse i razumije njihov značaj u građenju umjetničke karijere
- Sposobnost samostalne pripreme i realizacije umjetničkog portfolia
- Sposobnost promišljanja prostora i načina izlaganja radova u galerijskom ili nekom drugom prostoru
- sposobnost artikulisanja idejnog koncepta i obrazlaganja sopstvenih radova

Ime i prezime nastavnika i saradnika: doc. dr Milena Jovičević, saradnik po konkursu FLU

Metod nastave i savladanja gradiva: predavanje, demonstracije, konsultacije, vježbe, samostalni rad studenata

Plan i program rada:

nedjelja	
I	Uvodno predavanje - umjetnički portfolio
II	Pisanje cv, statement-a, motivacionog pisma, aplikacije za rezidencije, konkurse, grantove, projekte i sl.
III	Fotografisanje studentskih radova i priprema za umjetnički portfolio, sajt
IV	Primjeri uspješnih prezentacija i umjetničkih portfolia
V	Selektovanje radova, kratka obrazloženja sakog rada, tehnike, formata
VI	Online platforma kao moćno sredstvo u prezentaciji umjetničkog rada
VII	Izrada, analiza, korekcije
VIII	Izrada, analiza, korekcije
IX	Analiza studentskih portfoila (diskusija, korekcije)
X	Analiza studentskih portfoila, analiza postavki djela savremenih autora (diskusija, korekcije)
XI	Otvoreni studio (predstavljanje radova sa fokusom na postavku u prostoru i obrazloženje rada)
XII	Analiza postavki djela savremenih autora
XIII	Otvoreni atelje (predstavljanje studentskih radova u konkretnom prostoru ili ateljeu)
XIV	Otvoreni atelje (predstavljanje studentskih radova u konkretnom prostoru ili ateljeu)
XV	Otvoreni atelje (predstavljanje studentskih radova u konkretnom prostoru ili ateljeu)

Opterećenje studenata:

Nedjeljno 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanje: 1 sat 30 minuta Vježbe: 1sat Ostale nastavne aktivnosti: Individualni rad studenata: 1 sata 30 min	U toku semestra Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 24 sata (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: prisustvo nastavi, predavanjima i konsultacijama, priprema i realizacija um. portfolia, otvoreni atelje

Konsultacije:

Literatura: Heather Darcy Bhandari and Jonathan Melber, ART/WORK: Everything You Need to Know (and Do) As You Pursue Your Art Career, 2009.

Free Online Portfolio - wix.com

www.wix.com/free-online-portfolio

45 brilliant design portfolios to inspire you | Creative Bloq

www.creativebloq.com/portfolios/examples-712368

<https://www.portfoliobox.net/>

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

- Redovnost pohađanja nastave 10 bodova.
- Umjetnički portfolio sa potrebnom dokumentacijom 30 bodova
- Završni ispit (Finalizacija i prezentacija rada uz detaljni elaborat) 60 bodova.

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: doc. dr Milena Jovičević

	Naziv predmeta:	SAVREMENA UMJETNOST		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Izborni	6	3	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo, SP Vajarstvo Akademski osnovni studijski program Slikarstvo i Vajarstvo - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.
Ciljevi izučavanja predmeta: Predmet daje kritički pregled glavnih pokreta, paradigmi i artefakata evropske i američke umjetnosti od početka druge polovine 20. vijeka do danas. Razmatraju se pojmovi kao što su "moderne", "avangarde" i "postmoderne" i njihova korelacija u savremenoj umjetnosti. Proučavaju se načini formalne analize umjetničkog djela,istorijski i kritički. Predmet nije koncipiran kao potpuni pregled umjetnosti 20. vijeka, već kao razmatranje složenog skupa estetskih, filozofskih i političkih motiva koji su oblikovali umjetničku praksu i izabrana djela umjetnosti.
Ishodi učenja: - Objasni ključne pojmove za razumijevanje savremene umjetnosti - Razmatra koncepcijske i formalne osobine djela savremene umjetnosti. -Tumači društveni kontekst nastanka djela savremene umjetnosti. -Navede značajne predstavnike glavnih umjetničkih pravaca savremene umjetnosti i njihova karakteristična djela.
Ime i prezime nastavnika i saradnika:
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, debate, konsultacije. Priprema jednog seminarskog rada iz oblasti sadržaja predmeta.

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji	
nedjelja	
I	Kulturne i umjetničke prilike svijeta nakon Drugog svjetskog rata
II	Apstraktni ekspresionizam i Minimal art
III	Između apstraktnog i figurativnog - poslijeratno evropsko slikarstvo
IV	Konceptualna umjetnost i umjetnost događaja
V	Umjetnost u masovnoj kulturi - Pop art
VI	Umjetnost instalacije i umjetnost prisvajanja
VII	Skulptura između forme i gesta
VIII	kolokvijum
IX	Teorije umjetnostikraja XX vijeka - nove teorije medija
X	Teorije umjetnostikraja XX vijeka - uobličavanje postmoderne
XI	Savremeni video - instalacija i projekcija
XII	Umjetnost i kulturne teorije
XIII	Umjetnost u virtuelnom prostoru
XIV	Tendencije savremene umjetničke prakse
XV	kolokvijum

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 2 časa Samostalni rad uključujući i konsultacije: 2 sata	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 24 sata (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava) +8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Studenti su obavezni da redovno prisustvuju nastavi i rade planirane kolokvijume, eseje i seminarske radove.
Konsultacije:

Literatura: „LIKOVNE SVESKE“ Univerzitet umetnosti u Beogradu, Beograd 1996, „POJMOVNIK SUVREMENE UMJETNOSTI“ <i>Miško Šuvaković</i> , Horetzky, Zagreb 2005, „CONCEPT ART“ <i>Klaus Honnef</i> , Phaidon, 1971, „THE ORIGINALITY OF THE AVANT - GARDE AND OTHER MODERNIST MYTHS“, <i>Rosalind Krauss</i> , The MIT Press, London 1985, „KONCEPTUALNA UMETNOST“ <i>Miško Šuvaković</i> , Orion art, Beograd 2012, „POSTMODERN CULTURE“ <i>Hal Foster</i> , Pluto Press, 1985, „KONTEKSTUALNA UMETNOST“ <i>Pol Arden</i> , MSUV Novi Sad 2007, „ART IN THE MIND“ Oberlin Collage, Oberlin 1970, „SAVREMENA UMETNOST I SAVREMENOST“ <i>Teri Smith</i> , Orion art, Beograd 2014, „AVANGARADA KAO SOFTVER – od nove vizije do novih medija“, „RELACIONA ESTETIKA“ <i>Nikolas Burio</i> , „SLIKE, SINGULARNO, GLOBALNO – savremeno kao eksperiment“ FMK Beograd 2013	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 poena – Prisustvo i aktivnost na nastavi 40 poena – 2 Kolokvijuma 20 poena – Seminarski rad 30 poena – Završni ispit Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi najmanje 50 poena	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Lazar Pejović	

Naziv predmeta:		ISTORIJA CG I YU FILMA II		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
	Izborni	VI	3	2
Studijski programi za koje se organizuje : FILM I MEDIJI, Fakultet dramskih umjetnosti Cetinje Osnovne studije, šest semestara, 180 ECTS kredita				
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti drugim predmetima.				
Ciljevi izučavanja predmeta: Sticanje znanja o bitnim etapama razvoja crnogorskog i eks-jugoslovenskog filma.				
Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. dr Zoran Koprivica				
Metod nastave i savladavanja gradiva: Predavanja, projekcija i analiza filmova.				
Sadržaj predmeta:				
Pripremne nedjelje	Priprema i upis semestra			
I nedjelja	Dokumentarni filmovi Branislava Bastaća: Mali voz, 1959, Selo Tijanjanje, 1960, Žedne česme, 1962 Dugometražni igrani filmovi: Zdravko Velimirović Dan četrnaesti, 1960; Milo Đukanović Ne diraj u sreću, 1961, Veljko Bulajić, Čovjek koga treba ubiti, 1979 Koprodukcije sa stranim partnerima: Kapo, 1960, Đila Pontekorva i Ne ubij, 1961, Kloda Otana-Lare Savremeni crnogorski dokumentarni i kratkometražni igrani film: Vladimir Perović, Momir Matović, Andro Martinović; osnivanje Crnogorske kiinoteke. Tradicija i arhetip – Dokumentarni filmovi Živka Nikolića Tema erosa i zla u dugometražnim igranim filmovima Živka Nikolća: Beštije,1977, Jovana Lukina,1979, Smrt gospodina Goluže, 1982 i poroka u Lepoti poroka,1986 Tema apsurdna u dugometražnim igranim filmovima Živka Nikolća: Čudo neviđeno,1984, Iskušavanje đavola, 1989 i vlasti u filmu U ime naroda, 1987 Prvi kolokvijum Filmovi u jugoslovenskoj kinematografiji od 1962 do 1967: Vatroslav Mimica, Prometej s otoka Viševice, 1964, Puriša Đorđević, Jutro, 1967, Živojin Pavlović, Kad budem mrtav i beo, 1967, Aleksandar Petrovića, Tri (1965) i Skupljači perja, 1967 “Crni talas” u jugoslovenskoj kinematografiji: Želimir Žilnik, Rani radovi,1969; Dušan Makavekev, W.R. - Misterije orgazma (1971) , Lazar Stojanović, Plastični Isus, 1971; cenzura, zabranjeni filmovi Beogradska škola dokumentarnog filma; dokumentarni i kratkometražni igrani filmovi Vlatka Gilića; Kičma, 1975 Uspon jugoslovenskog filma sedamdesetih – “Praška” škola: Paskaljević, Marković, Karanović, Zafranović, Grlić Uspjeh jugoslovenskog filma osamdesetih; Emir Kusturica: Sjećaš li se Dolly Bell? , 1981, Otac na službenom putu , 1985, Dom za vešanje , 1988 Drugi kolokvijum Komedija apsurdna – Slobodan Šijan: Ko to tamo peva, 1980, Maratonci trče počasni krug, 1982; Balkanski špijun, 1984, Dušana Kovačevića i Božidara Nikolića Završni ispit			
II nedjelja				
III nedjelja				
IV nedjelja				
V nedjelja				
VI nedjelja				
VII nedjelja				
VIII nedjelja				
IX nedjelja				
X nedjelja				
XI nedjelja				
XII nedjelja				
XIII nedjelja				
XIV nedjelja				
XV nedjelja				
XVI nedjelja				
Završna nedjelja				
XVIII-XXI nedjelja				
Ovjera semestra i upis ocjena				
Dopunska nastava i poravni ispitni rok				
OPTEREĆENJE STUDENATA				
nedjeljno		u semestru		
3 kredita x 40/30 = 4 sati		Nastava i završni ispit: (4 sati) x 16 = 64 sati		
Struktura:		Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2		
2 sati predavanja		x (4 sati) = 8 sati		
0 sati vježbi		Ukupno opterećenje za predmet: 3 x 30 = 90 sati		
2 sati individualnog rada studenta (priprema		Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i		
za laboratorijske vježbe, za kolokvijume,		polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati.		
izrada domaćih zadataka) uključujući i		Struktura opterećenja: 64 sati (nastava) + 8 sati (priprema) + 18		
konsultacije		sati (dopunski rad)		

Obaveze studenata: Studenti su obavezni da redovno pohađaju nastavu, aktivno učestvuju u debatama i urade seminarski rad na zadatu temu. Konsultacije: U dogovoru sa studentima.
Literatura: Dejan Kosanović: <i>Počeci kinematografije na tlu Jugoslavije, 1986-1918</i>. Institut za film, Univerzitet umetnosti, Beograd, 1985 (<i>Kinematografija u Crnoj Gori do 1918. godine</i>) Gojko Kastratović: <i>Istorija crnogorskog filma</i>, CID, Podgorica, 2006 Petar Volk: <i>Savremeni jugoslovenski film</i>. Univerzitet umetnosti Beograd, Institut za film, Beograd, 1983 Petar Volk: <i>Istorija jugoslovenskog filma</i>. Institut za film, Beograd, Partizanska knjiga, Beograd, 1986 Petar Volk: <i>Srpski film</i>. Institut za film, 1996 Hrvoje Tirković, Vjekoslav Majcen: <i>Hrvatska kinematografija</i>, rukopis. Zagreb, 2001 Francè Brenk, <i>Nacrt povijesti jugoslavenskog filma</i>, u: Georges Sadul, <i>Povijest filmske umjetnosti</i>, Naprijed, Zagreb, 1962 Mira Lim, Antonjin Lim: <i>Najvažnija umetnost. Istočnoevropski film u dvadesetom veku</i>. Clio, Beograd 2006 Ranko Munitić: <i>Srpski vek filma</i>. Institut za film, Aurora, Beograd, 1999 Dejvid Kuk: <i>Istorija filma, III</i> Dina Iordanova: <i>The Cinema of the Balkans</i>. Wallflower press, London, 2006 „Filmska umjetnost u Crnoj Gori - prošlost, sadašnjost, budućnost: problem i perspektive“, Okrugli sto Crnogorske akademije nauka i umjetnosti 17.10.2008, objavljeno u Naučni skupovi - knjiga 103, Odjeljenje umjetnosti - knjiga 34, Podgorica Zoran Koprivica: <i>Rediteljska poetika Živka Nikolića</i>, doktorska disertacija, Fakultet dramskih umjetnosti Univerziteta u Beogradu, 2007 Jurica Pavičić: <i>Post-jugoslovenski film: Stil i ideologija</i>. Hrvatski filmski savez, Zagreb, 2011 Internet izvor: Arhiva časopisa Sineast, http://www.idoconline.info/
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 2 kolokvijuma po 15 bodova; 1 seminarski rad 10 bodova, Prisustvo nastavi 10 bodova, Završni ispit – 50 bodova. Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 51 poen. Ocjene: A (90-100); B (80-89); C (70-79); D (60-69); E (51-59)
Posebnu naznaku za predmet:
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof.dr Zoran Koprivica
Dodatne informacije o predmetu Plan realizacije nastavnog programa po tematskim cjelinama i terminima studenti će dobiti na početku semestra.
Ishodi učenja: Nakon što student položi ovaj ispit, biće u mogućnosti da: - Razlikuje osnovne istorijske faze razvoja filma u Crnoj Gori i Ex-Jugoslaviji od 1896. do 1991., odnosno od 1945. do 1991, sa društvenim, kontekstualnim i produkcionim okolnostima u kojima su najznačajniji filmovi tih kinematografija nastajali. - Kreativno-kritički pristupa sagledavanju fundamentalnih estetskih vrijednosti filmskih umjetničkih djela, dublje sagledava i razumije fenomen filma, estetičkih ideja, pravaca i koncepcija. - Organizuje predavanja, projekciju i analizu filmova, sintetizuje stečena znanja u praksi. - Objasni suštinu filma kao globalnog kulturnog, umetničkog i tehnološkog fenomena kroz najznačajnije primjere iz svjetske kinematografije. - Učestvuju u debatama i na osnovu stečenih znanja i usvojenih aksioloških parametara prepozna i stručno-teorijski artikulise suštinske vrijednosti umjetničkog filma i distingvira ih od kiča i neukusa. - Zauzme kritički stav u odnosu na stručnu i naučnu literaturu iz naznačene oblasti. - Definiše ulogu i značaj filma u eri globalne komunikacije i pojave novih medija. - Koristi osnovnu stručnu terminologiju.

Modul Ilustracija i knjiga

	Naziv predmeta:	ILUSTRACIJA I KNJIGA II		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	6	6	2P+3V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Grafički dizajn Osnovne akademske studije – Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje	
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.	
Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj nastave je da studente/ce obuči da samostalno rješava problematiku oblikovanja i ilustrovanja najkompleksnijih grafičkih formi.	
Ishodi učenja: – Razumije istorijski kontekst kalendara i primjenjuje usvojene specifičnosti – Procjenjuje i razumije upotrebu ilustracije u zavisnosti od namjene – Samostalno konceptualizuje i primjenjuje autorski ilustrativni material – Sintetizuje usvojena znanja kroz oblikovanje monografskog izdanja	
Ime i prezime nastavnika i saradnika: prof. mr Suzana Pajović – <i>nastavnik</i> , mr Zdravko Delibašić – <i>saradnik</i>	
Metod nastave i savladavanja gradiva: Predavanja, vježbe i samostalni rad.	
Plan i program rada:	
nedjelja	
I	Istorijat kalendara i kalendarske podjele
II	Tabelarni prikaz u kalendarima
III	Ilustrativni prikazi u kalendarima
IV	Osnovne odlike monografskih publikacija
V	Struktura monografskih publikacija – spoljni djelovi
VI	Struktura monografskih publikacija – unutrašnji djelovi
VII	Esej – Analiza savremenih publikacija
VIII	Struktura monografskih publikacija – inicijal
IX	Struktura monografskih publikacija – ilustrativni materijal
X	Struktura monografskih publikacija – bibliografija, indeks imena, literatura, rječnik...
XI	Evaluacija pređenog gradiva – <i>kolokvijum</i>
XII	Istorijat i značenje tarota
XIII	Vrste tarot karata
XIV	Analiza ilustracija tarot karata
XV	Evaluacija pređenog gradiva
	Završni ispit

Opterećenje studenata:	
Nedjeljno 6 kredita x 40/30 = 8 sati Struktura: Predavanja: 2 časa Vježbe: 3 časa Samostalan rad uključujući i konsultacije: 4 sata i 15 min	U toku semestra Nastava i završni ispit: 8 sati x 16 = 128 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet 6x30 = 180 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 36 sati (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 128 sati (Nastava) + 16 sati (Priprema) + 36 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Studenti su obavezni da prisustvuju predavanjima i korekturama, realizuju vježbe i aktivno učestvuju u pripremi prezentacije rada na kraju semestra.
Konsultacije: Prema rasporedu.
Literatura: David Fischer, <i>Save the Date: New Ideas and Approaches in Calendar Design, Books & Magazines</i> 2011; Marc Gimenez, <i>365 Days of Design: Creative Calendar Solutions</i> , Trans-Atlantic Publications, 2011; Mark O Conell, <i>Ilustrovana enciklopedija znakova i simbola</i> , JRI Zemun 2007; Hans Biderman, <i>Rečnik simbola</i> , Plato, Beograd 2004; Jack Harris, <i>Vector Graphics and Illustration</i> , Roto Vision, Switzerland 2008; Vesna Burca, <i>Tarot kao profesija</i> , ilustracije Sven Nemet, Zagreb 2006; Maja Panić, <i>Tarot</i> , Zagreb 2009; Johannes Fiebig, <i>The Salvador Dali Tarot Book</i> , Taschen, 2014; Lo Scarabeo, <i>Golden Tarot of Klimt</i> , 2005.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Prisustvo nastavi 10 poena Kolokvijum 10 poena Esej 5 poena Vježbe 35 poena Završni ispit 40 poena

Prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena
Ocjene: A (90–100); B (80–90); C (70–80); D (60–70); E (50–60)
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Suzana Pajović saradnica mr Adela Zejnilović

	Naziv predmeta:	CRTANJE IV		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Obavezni	VI	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: Slikarstvo, Vajarstvo, Grafički dizajn
Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Analitičko crtanje I i Analitičko crtanje 2, Crtanje I, Crtanje II, Crtanje III

Ciljevi izučavanja predmeta: Osposobljavanje studenata za samostalan stvaralački proces crtanja i razvijanje kreativnosti kroz eksperimentalno istraživanje u radu

Ishodi učenja:

- Razvija sopstveni senzibilitet, samostalnost u radu i samomotivaciju.
- Vrednuje svoj rad i razgovara o njemu na osnovu stečenog iskustva.
- Analizira crtež kroz primjere iz istorije umjetnosti.
- Primjenjuje stečena crtačka iskustva u obalstima dizajna, vajarstva, slikarstva i grafike.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: doc. mr Vladimir Đuranović

Metod nastave i savladanja gradiva: Praktični rad – vježbe u ateljeu; Individualni rad; Frontalna predavanja

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji

nedjelja	
I	Analiza radova skica, slika i crteža iz V semestra.
II	Analiza crteža kroz istoriju umjetnosti sa osvrtom na pojedinačne nosioce značajnih crtačkih opusa. Analiza savremenih crtačkih praksi
III	Ispitivanje mogućnosti primjene iskustava sa dizajna, vajarstva, slikarstva i grafike u crtežu Analiza i sinteza
IV	Eksperimentisanje sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih crtačkih metoda uz stalno usavršavanje i primjenu kritičkog mišljenja
V	Eksperimentisanje sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih crtačkih metoda uz stalno usavršavanje i primjenu kritičkog mišljenja
VI	Eksperimentisanje sa izražajnim mogućnostima raznovrsnih crtačkih metoda uz stalno usavršavanje i primjenu kritičkog mišljenja
VII	Eksperimentisanje sa formom i prostorom, razvijanje samostalnog mišljenja i osobenog crtačkog senzibiliteta
VIII	Razvijanje sopstvenog umjetničkog procesa istražujući raznovrsne crtačke metode rada
IX	Razvijanje sopstvenog umjetničkog procesa istražujući raznovrsne crtačke metode rada
X	Razvijanje sopstvenog umjetničkog procesa istražujući raznovrsne crtačke metode rada.
XI	Razvijanje sopstvenih crtačkih metoda rada
XII	Razvijanje i vođenje kreativnog dnevnika – bloka – intimne bilješke i razmišljanja o likovnoj poetici.
XIII	Razvijanje sopstvenih crtačkih metoda rada
XIV	

XV	Razvijanje kritičkog mišljenja u pisanoj i verbalnoj formi kroz dijalog i diskusiju, analizirajući sopstveni umjetnički proces i rad kolega i drugih autora

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = <u>3,99 sati</u> Struktura: 2 sata - predavanja 1 sata - vježbe 0,99 sata - samostalni rad uključujući i konsultacije	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: 3,99 sati x 15= 59,8 sati Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (6 sati) = 12 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita <u>od 0 do 34,25 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 59,8 sati (Nastava)+12 sati (Priprema) + 18,2 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Svaki student je obavezan da redovno pohađa nastavu, kroz procesni rad i uz konsultacije realizuje sve predviđene vježbe.
Konsultacije:
Literatura: <i>Likovne sveske 1-9</i>, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Univerzitet umetnosti u Beogradu, 1996. G Herbert Read-<i>Umjetnost danas</i>, Mladost Zagreb Rudolf Arnhejm-<i>Umjetnost i vizuelno opažanje</i> Likovne monografije (razni autori, stilovi razdoblja) - Matis, Marlen Duma, Erik Fisli, Bejkon Hokni, Luka Tjuman, Piter Heli itd.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 20 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi 20 bodova – I i II vježba 20 bodova – III i IV vježba 20 bodova – V i VI vježba 20 bodova – VII i VIII vježba <i>Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.</i>
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Slavica Gvozdenović
Dodatne informacije o predmetu:

	Naziv predmeta:	SAVREMENA UMJETNOST		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Izborni	6	3	2P

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo, SP Vajarstvo Akademski osnovni studijski program Slikarstvo i Vajarstvo - Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.
Ciljevi izučavanja predmeta: Predmet daje kritički pregled glavnih pokreta, paradigmi i artefakata evropske i američke umjetnosti od početka druge polovine 20. vijeka do danas. Razmatraju se pojmovi kao što su "moderne", "avangarde" i "postmoderne" i njihova korelacija u savremenoj umjetnosti. Proučavaju se načini formalne analize umjetničkog djela,istorijski i kritički. Predmet nije koncipiran kao potpuni pregled umjetnosti 20. vijeka, već kao razmatranje složenog skupa estetskih, filozofskih i političkih motiva koji su oblikovali umjetničku praksu i izabrana djela umjetnosti.
Ishodi učenja: - Objasni ključne pojmove za razumijevanje savremene umjetnosti - Razmatra koncepcijske i formalne osobine djela savremene umjetnosti. -Tumači društveni kontekst nastanka djela savremene umjetnosti. -Navede značajne predstavnike glavnih umjetničkih pravaca savremene umjetnosti i njihova karakteristična djela.
Ime i prezime nastavnika i saradnika:
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, debate, konsultacije. Priprema jednog seminarskog rada iz oblasti sadržaja predmeta.

Plan i program rada: p – predavanja; k – kolokvijum; v – vježbe/zadaci; e – eseji	
nedjelja	
I	Kulturne i umjetničke prilike svijeta nakon Drugog svjetskog rata
II	Apstraktni ekspresionizam i Minimal art
III	Između apstraktnog i figurativnog - poslijeratno evropsko slikarstvo
IV	Konceptualna umjetnost i umjetnost događaja
V	Umjetnost u masovnoj kulturi - Pop art
VI	Umjetnost instalacije i umjetnost prisvajanja
VII	Skulptura između forme i gesta
VIII	kolokvijum
IX	Teorije umjetnostikraja XX vijeka - nove teorije medija
X	Teorije umjetnostikraja XX vijeka - uobličavanje postmoderne
XI	Savremeni video - instalacija i projekcija
XII	Umjetnost i kulturne teorije
XIII	Umjetnost u virtuelnom prostoru
XIV	Tendencije savremene umjetničke prakse
XV	kolokvijum

Opterećenje studenata:	
<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: Predavanja: 2 časa Samostalni rad uključujući i konsultacije: 2 sata	<u>U toku semestra</u> Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 sata) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 24 sata (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava) +8 sati (Priprema) + 18 sata (Dopunski rad)

Obaveze studenata: Studenti su obavezni da redovno prisustvuju nastavi i rade planirane kolokvijume, eseje i seminarske radove.
Konsultacije:

Literatura: „LIKOVNE SVESKE“ Univerzitet umetnosti u Beogradu, Beograd 1996, „POJMOVNIK SUVREMENE UMJETNOSTI“ *Miško Šuvaković*, Horetzky, Zagreb 2005, „CONCEPT ART“ *Klaus Honnef*, Phaidon, 1971, „THE ORIGINALITY OF THE AVANT - GARDE AND OTHER MODERNIST MYTHS“, *Rosalind Krauss*, The MIT Press, London 1985, „KONCEPTUALNA UMETNOST“ *Miško Šuvaković*, Orion art, Beograd 2012, „POSTMODERN CULTURE“ *Hal Foster*, Pluto Press, 1985, „KONTEKSTUALNA UMETNOST“ *Pol Arden*, MSUV Novi Sad 2007, „ART IN THE MIND“ Oberlin Collage, Oberlin 1970, „SAVREMENA UMETNOST I SAVREMENOST“ *Teri Smith*, Orion art, Beograd 2014, „AVANGARADA KAO SOFTVER – od nove vizije do novih medija“, „RELACIONA ESTETIKA“ *Nikolas Burio*, „SLIKE, SINGULARNO, GLOBALNO – savremeno kao eksperiment“ FMK Beograd 2013

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

10 poena – Prisustvo i aktivnost na nastavi

40 poena – 2 Kolokvijuma

20 poena – Seminarski rad

30 poena – Završni ispit

Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi najmanje 50 poena

Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: prof. mr Lazar Pejović

	Naziv predmeta:	VIDEO		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
-	Izborni	6	3	2P+1V

Studijski programi za koje se organizuje: SP Slikarstvo, SP Grafički dizajn

Osnovne akademske studije Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje (studije traju 6 semestara, 180 ECTS kredita).

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslovljenosti.

Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje studenata sa kreativnim mogućnostima videa u umjetnosti i advertajzingu. Pregled razvoja video umjetnosti od njenog začetka do savremenih formi, uz analizu i interpretaciju u istorijskom i umjetničkom kontekstu. Analiza produkcionih okvira komercijalnog videa.

Ishodi učenja:

- Razumije i koristi stručnu terminologiju vezanu video umjetnost.
- Prepozna kontekst nastanka video umjetnosti, imenuje najznačajnije umjetnike i njihove ključne radove.
- Razumije osnovne komunikacione principe umjetničkih i reklamnih video formi.
- Samostalno koncipira i realizuje jednostavan umjetnički i/ili reklamni video rad.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: EXT

Metod nastave i savladanja gradiva: predavanje, demonstracije, samostalni rad studenata

Plan i program rada:

nedjelja	<i>uvod: video kao umjetnički medij</i>
I	Uvod u sadržaj predmeta i vježbi. Preteče video umjetnosti (Marcel Duchamp, Andy Warhol, John Cage). Analiza djela i diskusija
II	Nastanak televizije - ekonomske, političke i društvene okolnosti.
III	Pioniri video umjetnosti: J.Withney / W.Wostell / N. J. Paik / Analiza djela i diskusija.
IV	Digitalizacija i pomak u video umjetnosti. Analiza djela i diskusija
V	<i>Analiza i odobrenje Storyboard-a za vježbu 1.</i>
VI	Performans i video umjetnost (video dokument, video performans, video događaj)
VII	Klasici video umjetnosti: Bil Viola, Nan Hoover, Bruce Nauman
VIII	Video art danas. Analiza savremenih primjera.
	<i>Produkcija video forme</i>
IX	Produkcionni okvir za video: planiranje, organizacija, realizacija snimanja i postprodukcija za umjetničke i komercijalne video forme
X	<i>Analiza i odobrenje Storyboard-a za vježbu 2 .Analiza i ocjena Vježbe 1</i>
XI	Produkcionni okvir za video: planiranje, organizacija, realizacija snimanja i postprodukcija za umjetničke i komercijalne video forme
XII	Video animacija. Primjeri dobre prakse
XIII	Vizuelizacija muzike – Video spot. Primjeri dobre prakse
XIV	Video advertising – Reklamni spot. Primjeri dobre prakse.
XV	<i>Prezentacija studentskih radova i vrednovanje</i>

Opterećenje studenata:

<u>Nedjeljno</u>	
3 kredita x 40/30 = 4 sata	
Struktura: Predavanja: 2 časa Vježbe: 1 čas Samostalan rad uključujući i konsultacije: 1 sat i 45 min	U toku semestra Nastava i završni ispit: 4 sata x 16 = 64 sata Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera) 2 x (4 satq) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet 3x30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 18 sati (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmeti) Struktura opterećenja: 64 sata (Nastava)+ 8 sati (Priprema) + 18 sati (Dopunski rad)

Obaveze studenata: prisustvo nastavi, predavanjima i konsultacijama

Konsultacije:

Literatura: RoseLee Goldberg, <i>Performance Art</i> , Thames and Hudson, 1999. Lev Manovich, <i>The Language of New Media</i> , MIT Press, 2001. Pierre Bourdieu, <i>On Television</i> , The New Press, New York, 1996. Niklas Luhmann, <i>The Reality of the Mass Media</i> , Stanford University Press, 2000. Sylvia Martin, <i>Video Art</i> , Taschen, Koln, 2006. Julius Wiedemann, <i>Advertising now! TV comercial</i> , Tachen, 2008. Ivan Curry, <i>TV Comercials: How to Make Them; or, How Big is that Boat?</i> . Focal Press, 2004. Bernice Kanner, <i>The 100 Best TV Comercials ...and Why They Worked</i> , Crown, 1999.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 10 bodova - Redovnost pohađanja nastave i aktivnost na nastavi 20 bodova – Esej / Presentacija 20 bodova - Procesna realizacija vježbi 50 bodova - Završni ispit <i>Prelazna ocjena se dobija ako se sakupi 50 poena.</i>	
Ocjene: A (90-100); B (80-90); C (70-80); D (60-70); E (50-60)	
	Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: EXT;

		Naziv predmeta: SVJETSKA KNJIŽEVNOST II		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
(vidi napomenu)	Izborni	VI	3	2
Studijski programi za koje se organizuje: Film i mediji, osnovne studije, 6 semestara, 180 ECTS (Modul: Scenario) Fakultet dramskih umjetnosti Cetinje				
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova				
Ciljevi izučavanja predmeta: upoznavanje sa istorijatom svjetske književnosti				
Ime i prezime nastavnika i saradnika: Prof. dr Siniša Jelusic				
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, vježbe,seminarski radovi, konsultacije,				
Sadržaj predmeta:				
Pripremne nedjelje	Priprema i upis semestra			
I nedjelja	Metodologija komparativnih istraživanja književnog teksta			
II nedjelja	Književnost prosvetiteljstva. Filozofski osnovi			
III nedjelja	Predromantizam i književnost Sturm und Dranga: Ruso, Gete, Šiler			
IV nedjelja	Romantizam			
V nedjelja	Nacionalne diferencije pojma i interpretacija tekstova			
VI nedjelja	Realizam. Glavni predstavnici 1.			
VII nedjelja	Realizam. Glavni predstavnici 2.			
VIII nedjelja	Tolstoj i Dostojevski. Komparativna analiza. Stajner i Bahtin.			
IX nedjelja	Simbilizam u poeziji, prozi i drami			
X nedjelja	Nihilizam i apsurd u knjizevnosti. Niče i Kami.			
XI nedjelja	Kolokvijum I			
XII nedjelja	Moderna u književnosti. Roman toka svijesti.			
XIII nedjelja	Ruska književnost “srebrnog vijeka”. M. Bulgakov.			
XIV nedjelja	Ruska avangarda.			
XV nedjelja	Ekspresionizam u književnosti			
XVI nedjelja	Kolokvijum II			
Završna nedjelja XVIII-XXI nedjelja	Roman XX vijeka. T. Man. Književnost i film – uporedna analiza			
	Završni ispit			
	Ovjera semestra i upis ocjena			
	Dopunska nastava i poravni ispitni rok			
OPTEREĆENJE STUDENATA				
Nedjeljno		u semestru		
3 kredita x 40/30 = 4 sati		Nastava i završni ispit: (4 sati) x 16 = 64 sati		
Struktura:		Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2 x (4 sati) = 8 sati		
2 sati predavanja		Ukupno opterećenje za predmet: 3 x 30 = 90 sati		
0 sati vježbi		Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati.		
2 sati individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije		Struktura opterećenja: 64 sati (nastava) + 8 sati (priprema) + 18 sati (dopunski rad)		
➤ Literatura:				
Povijest svjetske književnosti, knj. IV – VIII, Mladost, Zagreb, 1974 -1982.				
Rečnik književnih termina, II izd. Beograd, 1992				
Z. Milutinović, Opšta književnost (hrestomatija), Beograd, Kragujevac, 1999.				
R. Harvud, Istorija pozorišta, Beograd, 1998.				
D. Grlić, Estetika I-IV, Zagreb, 1974-1979.				
Erih Auerbah, Mimesis, Nolit, Beograd, 1978.				
Đulio Feroni, Istorija italijanske književnosti, Tom 1, CID, Podgorica, 2005.				
E. R. Kurtius, Evropska književnost i latinsko srednjovekovlje.				
Džerald Brenan, Španska književnost, Nolit, Beograd, 1970.				
Engleska književnost I - III, Svjetlost, Sarajevo, Nolit, Beograd, 1979.				
Ruska književnost I - II, Svjetlost, Sarajevo, Nolit, Beograd, 1979.				
V. M. Žirmunski, Od simbolizma do akmeizma, Gornji Milanovac, 1991.				
M. Solar, Povijest svjetske književnosti, ICIK, Podgorica, 2012.				
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: 2 kolokvijuma (2x20), zadaci (10), završni ispit (50) – prelazna ocjena 51				

Ocjena	A	B	C	D	E
Broj poena	90-100	80-89	70-79	60-69	51-59
Posebnu naznaku za predmet: (Navesti specifičnosti, a posebno ukoliko se predavanja i vježbe mogu organizovati na stranom jeziku) Analize/predavanja neophodno je dopuniti video projekcijama pozorišnih predstava drugim oblicima vizuelnog predstavljanja dramskog teksta.					
Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Prof. dr Siniša Jelušić					
Napomena: Dodatne informacije o predmetu					
Ishodi učenja: Nakon položenog ispita iz predmeta <i>Svjetska književnost II</i> studenti i studentkinje će biti osposobljeni da: • razumiju osnovne uvodne pojmove svjetske književnosti • ustanove specifičnu razliku u odnosima književnosti i drugih umjetnosti • objasne bazične pojmove poetičkih sistema • objasne bazične pojmove semantike književnog teksta • interpretiraju tekstove svjetske književnosti • koriste osnovnu stručnu terminologiju.					

D. Piskeli: *Opšta istorija umjetnosti*
Janson: *Opšta istorija umjetnosti*
Istorija Crne Gore, knj. I, II;
R.Vujičić, *Srednjovjekovna arhitektura I slikarstvo Crne Gore*
S.Vujačić, *Slikarstvo novog vijeka u Crnoj gori*
T. Pejović – A.Čilikov, *Pravoslavni manastiri u Crnoj Gori*
M. Lompar, *Crnogorski slikari*
LIKOVNE SVESKE Univerzitet umetnosti u Beogradu, Beograd, 1996
Miško Šuvaković, *Pojmovnik suvremene umjetnosti*, Horetzky, Zagreb, 2005
Klaus Honnef, *Concept Art*, Phaidon, 1971
Rosalind Krauss, *The Originality of the Avant- Garde and other Modernist Myths*, The MIT Press, London, 1985
Miško Šuvaković, *Konceptualna umetnost*, Orion art, Beograd, 2012
Hal Foster, *Postmodern culture*, Pluto Press, 1985
Pol Arden, *Kontekstualna umetnost*, MSUV Novi Sad, 2007
Art in the Mind, Oberlin College, Oberlin, 1970
Teri Smith, *Savremena umetnost i savremenost*, Orion art, Beograd 2014
Lev Manovič, *Avangarda kao softver. Od nove vizije do novih medija*, Metamediji, Centar za savremenu umetnost, Beograd, 2001
Nikolas Burio, *Relaciona estetika*
Zbornik - *Slike, singularno, globalno: savremeno kao eksperiment*, FMK Beograd, 2013
Joël Lacey, *The Complete Guide to Digital Imaging - Everything you need to know to create perfect digital images*
Karen Goulekas, *Visual Effects in A Digital World: A Comprehensive Glossary of over 7,000 Visual Effects Terms*
Ron Brinkmann, *The Art and Science of Digital Compositing*
Adobe After Effects / Adobe Premiere / Blender / Cubase / Audicity tutorials
Frascina, Francis, and Charles Harrison, *Modern Art and Modernism: A Critical Anthology*, The Open University, London 1982
Bruce Wands, *Art of the Digital Age*, Thames & Hudson, 2007
Anthony Downey, *Art and Politics Now*, Thames & Hudson, 2014
Michael Rush, *New Media in Art*, Thames & Hudson, 2005
Stephen Wilson, *Art + Science Now*, Thames & Hudson, 2010
Christiane Paul, *Digital Art*, Thames & Hudson, 2008

Michael Archer, *Art since 1960*, Thames & Hudson, 2015

Anne Ring Petersen, *Installation Art: Between Image and Stage*

RoseLee Goldberg, *Performance - Live art since the 60s*, Thames & Hudson, 1998

Amelia Jones, Andrew Stephenson, *Performing the Body – Performing the Text*, Routledge, London 1999, 2009

Erika Frischer Lichte, *The Transformative Power of Performance*

Peggy Phelan, Helena Reckitt, *Art and Feminism*, Phaidon, London 2001

Michael Rush, *New Media in Art*, Thames & Hudson, 2005

Michael Rush, *Video Art*, Thames & Hudson, 2007

Gi Debor, *Društvo spektakla*, 1967

Rolan Barth, *Retorika slike*

Rolan Barth, *Smrt autora*, 1968

Mišel Fuko, *Šta je autor?*

Hal Foster, *Postmodern Culture*, Pluto Press, London, 1983

Victor Burgin, *The End of the art Theory/ Criticism and Postmodernity*, Humanities Press, 1987

David Hopkins, *After Modern Art 1954-2000*, Oxford University Press, 2000

H.H. Arnason, *History of Modern Art*, Pearson

Herschel B. Chipp, *Theories of Modern Art*

A. B. Oliva, Đ.K. Argan, *Moderna umetnost 2*, Clio, 2005

Ingo Walther, *ART OF THE 20th CENTURY*, Tashen, 2012

Hans Werner Holzwarth, *Modern Art 1870–2000. Impressionism to Today*, Tashen

Fascina, Francis, and Charles Harrison, *Modern Art and Modernism: A Critical Anthology*, The Open University, London 1982

Peter Childs, *Modernism*, Routledge, London, 2000

Noah Horowitz, *Art of the Deal: Contemporary Art in a Global Financial Market*, Princeton University Press

Pierre Bourdieu, *The Field of Cultural Production*, Columbia University Press, 1994

Derrick Chong, *Art Menagement*, Routledge, 2002

Boris Groys, *Art Power*, MIT Press, 2008

Igor Španjol, Igor Zabel, *85-95 Razširjeni prostori umjetnosti*, Moderna galerija, Ljubljana 2005

Igor Španjol, Igor Zabel, *Teritorij, identitete, mreže*, Moderna galerija, Ljubljana 2005.

RoseLee Goldberg, *Performance Art*, Thames and Hudson, 1999

Lev Manovich, *The Language of New Media*, MIT Press, 2001.

Pierre Bourdieu, *On Television*, The New Press, New York, 1996

Niklas Luhmann, *The Reality of the Mass Media*, Stanford University Press, 2000

Sylvia Martin, *Video Art*, Taschen, Koln, 2006

Julius Wiedemann, *Advertising now! TV comercial*, Tachen, 2008

Ivan Curry, *TV Comercials: How to Make Them; or, How Big is that Boat?*, Focal Press, 2004

Bernice Kanner, *The 100 Best TV Comercials ...and Why They Worked*, Crown, 1999

Ted Padova Kelly Mudock, *Adobe Creative Suite 5 Bible*

J. Tschichold, *The New Typography*, University of California Press, 1995

Stjepan Fileki, *PISMO, 26+30, Istorija pisma i tipografije sa poukama za umetničku i pedagošku praksu*, Univerzitet umetnosti u Beogradu, 2011

Robert Bringhurst, *The Elements of Typographic Style*, Hartley & Marks Publishers, 2002

Emil Ruder, *Typographie: A Manual of Design*, Verlag Arthur Niggli AG, 1988

Gavin Ambrose, *The Fundamentals of Typography*, AVA Publishing, 2011

John Kane, *A Type Primer*, Pearson Prentice Hall, 2011

Quentin Newark: *What is Graphic Design*, RotoVision

Dictionary of Graphic Design and Designers, Thames & Hudson

Robin Landa, *Graphic Design Solutions*, Wadsworth

Gavin Ambrose i Paul Harris, *The Fundamentals of Graphic Design*, AVA Publishing

Gavin Ambrose i Paul Harris, *The Fundamentals of Creative Design*, AVA Publishing

Timothy Samara, *Design Elements – A Graphic Style Manual*, Rockport

Rudolf Arnheim: *Umetnost i vizuelno opažanje: Psihologija stvaralačkog gledanja*, SKC, Beograd, 1987

Rudolf Arnheim: *Vizuelno mišljenje*, Univerzitet umetnosti u Beogradu

Dejan Todorović, *Laboratory of Experimental Psychology*, Scholarpedia

Mary Peterson and Elizabeth Salvagio, *Figure-ground perception*, Scholarpedia

Bruno Munari, *Design as Art*, Penguin Book

Ellen Lupton and Jennifer Cole Phillips, *Graphic Design: The New Basics*, Princeton Architectural Press

Nikola Despot, *Svetlost i sjena*, Tehnička knjiga, Zagreb, 1966

Radovan Ivančević, *Perspektive*, Školska knjiga, Zagreb, 1996

Phil Metzger, *Perspective Without Pain*, North Light Books, 1988

Barron's The Basics of Drawing, Barron's Educational Series, 1994

Harold Speed, *The Practice and Science of Drawing*, Dover Art Instruction, 1972

Ruskin John, *The elements of drawing & the elements of perspective*, Robarts' University of Toronto, 2000

Moris Rikards, *Uspon i pad plakata*

Charlotte Rivers, *IDENTITY*, Rotovision

Rayan Abdullah, Roger Hubner, *Pictograms, Icons & Signs*, Thames&Hudson
1000 Icons, Symbols + Pictograms, Blackcoffe
 Priredio Radomir Vuković, *Znakovito*, Gras, Beograd
Letterhead & Logo Design, Rocksport Publisher;
 Bevrley Cole, Richard Durack. Laurent King: *Railway posters – 1923-1947*
 David Airey: *Logo Design Love*, New Riders
 Sean Hall, *This Mean This, This Mean That*, Laurence King Publishing
 Per Mollerup, *Marks of Excellence*, Phaidon
 Steven Heller, Mirko Illic: *Anatomy of Design: Uncovering the Influences and Inspirations in Modern Graphic Design*, Rockport Publishers
 Graphis poster 93, *The international annual of poster art*
 Graphis poster annual 2002 - *The international annual of poster art*
 Robert Klanten, Hendrik Hellige, Mika Mischle: *Swiss Graphic Design*, 2000
 DESIGN ANNUAL 2001, Graphis
 DESIGN ANNUAL 2002, Graphis
 NEW TALENT DESIGN ANNUAL 2002, Graphis
Revolutionary tides, the art of the political poster 1914-1989, Cantor Arts Centar
 Liz McListon: *Graphic Agitation 2*, Phaidon
 Steven Heller, Veronique Vienne, *100 Ideas that Changed Graphic Design*, Laurence King Publishing;
How to Fold, The Pepin Press, 2005
Successful Food Packagin Design, Rotovision, 2006
THIS END UP – Original approaches to packaging design, Rotovision, 2003
Marks of Excellence – Per Mollerup, Phaidon
Design of Disent – Milton Glaser, Mirko Illic
 Michael Evamy, *Logo - The Reference Guide to Symbols and Logotypes*, Laurence King Publishing;
 Mile Grozdanić, *Put do knjige*, Publikum, UCG, 2006
 R. Hendel, *On Book Design*, Yale University Press, 1998
 G. Dorfles, *Uvod u dizajn*, Svetovi, Novi Sad 1994
 Ješa Denegri, *Dizajn i kultura*, Beograd: Radionica Sic, Beograd 1985
 J. D. Berry, R. Black, *Contemporary Newspaper Design: Shaping the News in the Digital Age*, Mark Batty Publisher
The Elements of Graphic Design: Space, Unity, Page Architecture and Type, Watson-Guptill Publications, 2002
 Julius Wiedemann, *Taschen Illustration Now*, Taschen 2014

Darrel Rees, *How to be an Illustrator*, Second edition, Laurence King Publishing Ltd, London 2014

Mark Wigan, *Thinking Visually* (Basics Illustration) AVA Publishing, 2006

Marshall Arisman, Steven Heller, *The Education of an Illustrator*, 2000

Franjo Mesaroš, *Tipografski priručnik*, Grafički obrazovni centar, Zagreb, 1985

Kimberly Elam, *Typographic Systems of Design*, Princeton Architectural Press, 2007

Ambrose/Harris, *The Layout Book*, AVA Publishing, 2007

A. Swann, *How to Design Grids*, Phaidon, 1990

Judith Wilde, Richard Wilde, *Visual Literacy: A Conceptual Approach to Graphic Problem Solving*, Watson-Guptill Publications, 2000

Dragoljub Kažić, *Elementarna tehnika fotografije*, Umjetnička akademija, Beograd, 1973

Dragoljub Kažić, *Kolor fotografija*, Univerzitet umetnosti, Beograd, 1989

Milan Fizi, *Fotografija*, Epoha / Grafički zavod Hrvatske, Zagreb

Tkalčević-Smetko, *Fotografski procesi*, Grafički fakultet, Zagreb, 1992

Tom Ang, *Digitalna fotografija*, Znanje, Zagreb, 2007

Bruce Barnbaum, *The Art of Photography*, Rocky Nook, 2010

Nikola Tanhofer, *O boji*, ADU i Novi Lider, Zagreb 2008

Johannes Itten, *Umjetnost boje*, Ravensburg, 1987

Mae Rudolph, *Svjetlost i vid*, Mladost, Zagreb 1972

Gisele Freund, *Fotografija i društvo*, Grafički zavod Hrvatske, Zagreb, 1981

Henri Cartier-Bresson: *The Decisive Moment*, Editions Verve, Paris, 1952

Vivian Maier, Jonh Maloof, *Street Photography*, PowerHouse book, 2011

Michael Frizot, Konemann, *A New History Of Photography*, 1988

Susan Sontag, *O fotografiji*, Kulturni centar Beograd, 2009

Kaj Johansson, Peter Lundberg, Robert Ryberg, *A Guide to Graphic Print Production*, Published by John Wiley & Sons, Inc. Hoboken. New Jersey 201

Heijo Klajn, *Mali leksikon štamparstva i grafike*, Jugoslavija, Beograd 1979

Ryan Hembree, *Kompletan grafički dizajn*, Rocksport publishers, Beograd 2008

Milan Rakić, Miroslav Fruht, Ivica Rakić, *Grafički dizajn – kreacija za tržište*, Zavod za udžbenike, Beograd 2003

Jennifer Niederst Robbins, *Learning Web Design: A Beginner's Guide to HTML, CSS, JavaScript, and Web Graphics*, 2012

Jason Beaird i James George: *The Principles of Beautiful Web Design*, 2014

JM Shepal: *WordPress: Build and Master Professional Looking Website*, 2016

Rolan Barth, *Svijetla komora*, Antibarbarus, Zagreb, 2003

G. A Jones, *Modern Applied Photography*, Temple Press, 1953

Steve McCurry, *Portraits*, Phaidon,

Elias Readstone, Pedro Gadanho, Kate Bush, *Shooting Space: Architecture In Contemporary Photography*” Phaidon,

Michael Gross, *Focus: The Secret, Sexy, Sometimes Sordid World of Fashion Photographers*, Atria Books, 2016

June Newton, *Helmut Newton*, Taschen,

Amelia Jones, *The Artist's Body*, Phaidon,

Josef Sudek, *The Advertising Photography*

Alain Briot, Rocky Nook, *Marketing Fine Art Photography*

Ed Annink, Max Bruinsma, *Gerd Arntz - Graphic Designer*, 2010

David McCandless, *Information is Beautiful*, 2012

Sandra Rendgen, *Information Graphics*, 2012

Randy Krum, *Cool Infographics: Effective Communication with Data Visualization and Design*, 2013

Steven Heller, Rick Landers, *Raw Data: Infographic Designers' Sketchbooks*, 2014

Alberto Cairo, *The Functional Art: An Introduction to Information Graphics and Visualization*, 2012

Philipp Meuser: *Wayfinding and Signage - Construction and Design Manual*, DOM Publishers 2010

Per Mollerup, *Wayshowing > Wayfinding: Basic & Interactive*, BIS Publishers, 2013

Per Mollerup, *Simplicity: A Matter of Design*, BIS Publishers, 2013

Rewind – Forty Years of Design & Advertising, Phaidon, 2002

Art Directors Annual 84, Rotovision, 1984

Aaron Betsky, Adam Eeuwens, *FALSE FLAT Why Dutch Design is So Good*, Phaidon

Per Mollerup, *Marks of Excellence*, Phaidon

David Ogilvy, *Ogilvy on Advertising*, Vintage, 1985

Pete Barry, *Advertising Concept Book*, Thames & Hudson, 2012

Robert Solomon, *The Art of Client Service*, Kaplan Publishing, 2008

Vladimir Prop, *Morfologija bajke*, Prosveta, Beograd, 1982

Vladimir Biti, *Bajka i predaja, Povijest i pripovijedanje*, Zagreb, 1981

Ruth B Bottigheimer, *Fairy Tales: A New History*, Albany, New York: State University of New York Press, 2009

Duh bajke, Panpublik, Beograd, 1973

Historijski koreni bajke, Svjetlost, Sarajevo 1990

Pravilnik o postupku pribavljanja, ocjenjivanja, odobravanja i pripreme udžbenika i nastavnih sredstava, „Sl. listu RCG“, br. 31 2004

Radomir Vuković, *Znakovito2: Piktogrami*, Gras, Beograd 2002

David Fischer, *Save the Date: New Ideas and Approaches in Calendar Design*, Books & Magazines, 2011

Marc Gimenez, *365 Days of Design: Creative Calendar Solutions*, Trans-Atlantic Publications, 2011

Mark O' Conell, *Ilustrovana enciklopedija znakova i simbola*, JRJ Zemun 2007

Hans Biderman, *Rečnik simbola*, Plato, Beograd 2004

Jack Harris, *Vector Graphics and Illustration*, Roto Vision, Switzerland 2008

Vesna Burcsa, *Tarot kao profesija*, ilustracije Sven Nemet, Zagreb 2006

Maja Panić, *Tarot*, Zagreb 2009

Johannes Fiebig, *The Salvador Dali Tarot Book*, Taschen, 2014

Lo Scarabeo, *Golden Tarot of Klimt*, 2005, 1980

Dijana Plut, *Udžbenik kao kulturno-potporni sistem*, Zavod za udžbenike i Institut za psihologiju Filozofskog fakulteta, Beograd 2003

Dževad Hozo: *Umjetnost multioriginala*, Mostar, 1988

Jedan vijek grafike, Zbirka Muzeja savremene umjetnosti u Beogradu, Beograd 2004

Časopis Grafika 1-8 Alberht Durer, Rembandt, G.B. Piranesi(Monografije sa cjelovito predstavljenim grafičkim opusima –po izboru)

Hayter, S.W., *About Prints*, Oxford University Press, 1962

Aldhemar, J.: *La Gravure originale au XVIIIe siecle*, Somogy,1964

Leach, R.H., Pierce, R.J.,*The Printing Ink Manual*, Blueprint, London,1993

Bunsho Jagaku, *Papermaking by Hand in Japan*, Tokio, Meji-sho,1959

John Ross,Clare Romano Tim Ross, *The complete printmaker*, N.York

Stephen Coles, *The Anatomy of Type*, Harper Design 2012

Karen Cheng, *Designing Type*, Laurence King Publishing, 2005

Steven Heller, Lita Talarico, *Typography Sketchbooks*, Thames&Hudson, 2012.

Font Lab User Manual, Font Lab Ltd., 2005

Microsoft Typography: <http://www.microsoft.com/typography>

Keller K. L., *Strategic Brand Management - Building, Measuring and Managing Brand Equity*, 4th Edition, Pearson, Global Edition, England, 2013.

Kapferer, J. N., *The New Strategic Brand Management - Advanced insights and strategic thinking*, Kogan Page Limited, London, 2012

Keller K. L., *Slučajevi najbolje prakse u brendiranju - lekcije od najjačih svjetskih brendova*, Mass Media International, 2010

Clifton R., *Brands and branding*, Bloomberg Press, New York, 2010

Veljković S., *Brend menadžment u savremenim tržišnim uslovima*, CID, Ekonomski fakultet Beograd, 2010

Keller K. L., Aperia T., Georgson M., *Strategic Brand Management*, Pearson Education, Harlow, UK, 2008

Rakita B., Mitrović I., *Brend menadžment*, Savremena administracija, Beograd, 2007

Kotler Ph., Keller K. L., *Marketing menadžment*, 12. izdanje, prevod, Data status, Beograd, 2006

Pavlek Z., *Branding – kako izgraditi najbolju marku*, MEP Consult, Zagreb, 2008

Vranešević T., *Upravljanje markama – Brand management*, Accent, Zagreb, 2007

Lindstrom M., *Brand sense – Građenje moćnih brendova pomoću čula dodira, ukusa, mirisa, vida i sluha*, Mass Media International, Beograd, 2007

Gobe M., *Emocionalno brendiranje*, Mass Media International, Beograd, 2006

R. Klanten, S. Ehmann, S. Bohle, *Cause And Effect: Visualizing Sustainability*, Die Gestalten Verlag, 2012

Alastair Fuad-Luke, *Design Activism: Beautiful Strangeness For A Sustainable World*, Earthscan, 2009

U. Tischner, *Sustainable by Design*, Greenleaf

Christopher Simmons, *Just Design: Socially Conscious Design for Critical Causes*, Nortlight, 2011

Andrew Shea, *Designing For Social Change: Strategies for Community-Based Graphic Design*, Princeton Architectural Press, 2012

K. Ruedi, S. Wigglesworth, *Desiring Practices: Architecture, Gender and The Interdisciplinary*, Black Dog Publishing Limited, London 1996

Marcus Fairs, *Green Design: Creative Sustainable Design For The Twenty First Century*, North Atlantic Books, 2009

Gomez-Palacio, Bryony & Armin Vit, *Graphic Design, Referenced: A Visual Guide to the Language, Applications, and History of Graphic Design*, Rockport, 2011

Nancy Skolos and Thomas Wedell, *Graphic Design Process: From Problem to Solution 20 Case Studies*, Laurence King Publishing, 2012

Ellen Lupton: *Graphic Design Thinking*, Princeton Architectural Press, 2011

Jennifer Visocky O'Grady, Ken Visocky O'Grady: *A Designer's Research Manual*, Rockport, 2009

Umberto Eko, *Kako se piše diplomski rad*, Narodna knjiga, Beograd, 2000

David Company, *Art and Photography*, Phaidon

Philip Nel, *The Avant-Garde And American Postmodernity*, University Press of Mississippi

Maria Short, *Context and Narrative*, AVA Academia

Francois Laruelle, *The Concept of Non-Photography*, Urbanomic, 2011

Charlotte Cotton, *The Photograph as Contemporary Art*, Thames and Hudson, 2014

Freeman Patterson, *Photography and The Art Of Seeing*, Key Porter Books, 2004

Volter Benjamin, *O fotografiji i umetnosti*, Krug Commerce

Daniel Chlander, *Semiotics - The Basics*, Routledge, 2002

Ed Annink , Max Bruinsma: Gerd Arntz - Graphic Designer, 2010

This is Service Design Thinking. Basics – Tolls – Cases, BIS Publisher 2014.

Jugoslav Vlahović, *Bibliofilska izdanja na FPU*, FPU, Beograd, 2010

Dieter Roth, *Little Tentative Recipe'*, Watford School of Art, England, 1969

The Joan Flasch Artists' Book Collection (digital library)

James Walsh, *The Arctic Plants of New York City*, Granary Books, New York 2016

Marcel Broodthaers, *Pense-Bete*, Granary Books, New York 2016

Angus Hyland, *The Picture Book: Contemporary Illustration*, Laurence King; Not Stated edition 2006

Keith A. Smith, *The Book as Physical Object*, Granary Books, New York 2000

Fisk Džon, *Popularna kultura*, Clio, Beograd 2001

Nada Švob-Đokić, Jaka Primorac, Krešimir Jurlin, *KULTURA ZABORAVA Industrijalizacija kulturnih djelatnosti*, Naklada Jesenski i Turk, Zagreb, 2008

John Howkins, *Kreativna ekonomija*, Binoza pres, Zagreb, 2003

Kreativne industrije, Clio, Beograd, 2007

Piter Rot, *Sponzorisanje kulture*, Beograd, Clio, 1996

Džulian X. Pul, *Kako napisati uspješan zahtjev za donaciju*.

Janko Ljumović, *Start Up - Creative Podgorica, Kreativne industrije Podgorice*, British Council, 2005.

Creative Economy and Culture in the Innovation Policy, Publications of the Ministry of Education, Finland 2010

Daniel Chandler, *Semiotics – The Basics*, Routledge, 2002

Liz Wells, *The Photography Reader*, Routledge

John Berger, Jean Mohr, *Another Way of Telling: A Possible Theory Of Photography*, Bloomsbury

Jae Emerling, *Photography: History and Theory*, Routledge, 2011

David Bate, *Photography: The Key Concepts*, Bloomsbury Academic, 2009

Richard Hollis, *Graphic Design – A Concise History*, Thames & Hudson

Philip B. Meggs and Alston W. Purvis, *Meggs' History of Graphic Design*, Wiley

Jeannine fiedler, Peter Feierabend, *Bauhaus*, Konemann

Stiven Heller, Mirko Ilić, *Icons of Graphic Design*, Thames & Hudson

The Graphic Language Of Neville Brody 1,2 – Thames&Hudson

Dejan Kršić, *Mirko Ilić: strip / ilustracija / dizajn / multimedija*– AGM/Profil, Zagreb, 2008

Dejan Kršić, *Mirko Ilić - Eye to Hand*, Mikser, Beograd 2011

Sebastian Carter, *Twentieth-Century Type Designers*, Lund Humphries, Aldershot, 2002.

Manfred Klein, Ivonne Schwemer Scheddin, Erik Spiekermann: *Type&Typographers*, Architecture Design and Technology, Press, London, 1991

<http://ilovetypography.com/>

Johannes Itten, *Umetnost boje*, Umetnička akademija, Beograd 1973;

Leonardo Da Vinci, *Traktat o slikarstvu*,

Likovne monografije (razni autori, stilovi razdoblja) - primjeri iz klasične svjetske umjetnosti, Velasquez, Šarden, Luj le Nen, Holbajn, Direr, Sezan, Žeriko, Goja, Tician, Leonardo, Mikelandelo, Vermer-monografija reprodukcija.

Pavle Vasić, *Uvod u likovne umjetnosti*, izdavač: Univerzitet umjetnosti u Beogradu, 1988

Priredio Radenko Mišević, *Izbor tekstova za izučavanje predmeta Teorija forme*, izdavač: Univerzitet umjetnosti, Beograd, 1989

Kosta Bogdanović i Bojana Burić, *Teorija forme*, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 1999

Pol Kle, *Zapisi o umjetnosti*, Ezoterija, Beograd, 1998

Vasilij Kandinski, *O duhovnom u umjetnosti*, Ezoterija, Beograd 2004

Josef Albers, *Interaction of Color*, Yale, 1963

H.Rid, *Moderna skulptura*

John and Liz Soars: *Headway Upper-Intermediate*, Fourth Edition, (Units 1 – 6), OUP.

John and Liz Soars: *Headway Upper-Intermediate*, Fourth Edition, (Units 7 – 12), OUP.

Virginia Evans, Jenny Dooley, Henrietta P. Rogers: *Art and Design*, Career Paths, Express Publishing 2013

Marx, K. (Extracts), *Marx and Engels on Literature and Art*, Moscow, Progress Publishers, 1976, Original publication 1859: *Preface to A Contribution to the Critique of Political Economy*: 41–42 *The German Ideology*: 42–44, 70–73 Grundrisse and 18th Brumaire: 82–84, 79–81.

Weber, M. (Extracts) *The religious rejections of the world and their directions*, in H. Gerth and C. Wright Mills (eds)

From Max Weber: *Essays in Sociology*, New York, Oxford University Press, 1946, 340–343 *Economy and Society*. Berkeley, University of California Press, 1968, 607–610

The Protestant Ethic and the Spirit of Capitalism. London: George Allen & Unwin, 1930, 13–17, 25–26.

Georg Simmel, (Extracts) *Sociological Aesthetics*. From K. P. Etzkorn (ed.)

Georg Simmel, *The Conflict in Modern Culture and Other Essays*, New York, Teachers College Press, 1968, 71–76.

Durkheim, E. (Extracts) *The Elementary Forms of the Religious Life*, trans. J. W. Swain. London, George Nikola Milosavljević, *Osnovi naučno istraživačkog rada*, Beograd, 1989

Miško Šuvaković, *Status i funkcije torije umetnosti*, Prologmena za analitičku estetiku, Novi Sad, 1995

Dragan Šobajic, *Kako se piše stručni rad*, FMU Beograd, 2007

Šuvaković, Miško: *Teorija umetnika*, Beograd, Univerzitet umetnosti, 2006

Šuvaković, Miško: *Diskurzivna analiza*, Orion Art, Beograd, 2010

Dragičević Šešić, Milena, *Umetnost i alternativa*, Beograd, FDU, 1992

Vladimir Vukićević, *Mišljenje i viđenje*, FLU, UCG 2007

Čičić M., Husić M., Kukić S., *Ponašanje potrošača*, Ekonomski fakultet, Sveučilište u Mostaru, 2009

Tom Peters: *Design*, DK London 2005

K.G Jung: *Čovjek i njegovi simboli*

Walter Benjamin, Umjetničko djelo u razdoblju tehničke reprodukcije u Estetički ogledi, Školska knjiga, Zagreb, 1986

Etjen Surio, *Odnosi medija u umjetnostima – problemi uporedne estetike*, Svjetlost, Sarajevo 1958

Milan Ranković, *Komparativna estetika*, Umetnička akademija u Beogradu, Beograd 1973

Nikola Burio (Nicolas Bourriaud), *Relaciona estetika*, Centar za savremenu umetnost, Beograd, 2001

Gotfrid Ben, *Smisao slike i čulni organi; Slika i vreme; Nova slika prirode posle kraja pejzaznog slikarstva*, Beograd 1987

Lev Manovič, *Metameiji – izbor tekstova*, CSU, Beograd, 2001

Nikola Burio, *Postproduction: Culture as Screenplay*, Lukas & Sternberg, New York, 2005

Virilio, P., *Mašine vizije*, Svetovi, Novi Sad; Oktoih, Podgorica, 1993

Žan Bodrijar, *Simulakrumi i simulacija*, Svetovi, Novi Sad, 1991

Marshall McLuhan, *Razumijevanje medija. Mediji kao čovjekovi produžeci*, 1964;

Dejan Kosanović: *Počeci kinematografije na tlu Jugoslavije, 1986-1918*. Institut za film, Univerzitet umetnosti, Beograd, 1985 (*Kinematografija u Crnoj Gori do 1918. godine*)

Gojko Kastratović: *Istorija crnogorskog filma*, CID, Podgorica, 2006

Petar Volk: *Savremeni jugoslovenski film*. Univerzitet umetnosti Beograd, Institut za film, Beograd, 1983

Petar Volk: *Istorija jugoslovenskog filma*. Institut za film, Beograd, Partizanska knjiga, Beograd, 1986

Petar Volk: *Srpski film*. Institut za film, 1996

Hrvoje Tirković, Vjekoslav Majcen: *Hrvatska kinematografija*, rukopis. Zagreb, 2001

Francè Brenk, *Nacrt povijesti jugoslavenskog filma*, u: Georges Sadul, *Povijest filmske umjetnosti*, Naprijed, Zagreb, 1962

Mira Lim, Antonjin Lim: *Najvažnija umetnost. Istočnoevropski film u dvadesetom veku*. Clio, Beograd 2006

Ranko Munitić: *Srpski vek filma*. Institut za film, Aurora, Beograd, 1999

Dejvid Kuk: *Istorija filma, III*

Dina Iordanova: *The Cinema of the Balkans*. Wallflower press, London, 2006

„Filmska umjetnost u Crnoj Gori - prošlost, sadašnjost, budućnost: problem i perspektive", Okrugli sto Crnogorske akademije nauka i umjetnosti 17.10.2008, objavljeno u Naučni skupovi - knjiga 103, Odjeljenje umjetnosti - knjiga 34, Podgorica

Zoran Koprivica: *Rediteljska poetika Živka Nikolića*, doktorska disertacija, Fakultet dramskih umjetnosti Univerziteta u Beogradu, 2007

Jurica Pavičić: *Post-jugoslovenski film: Stil i ideologija*. Hrvatski filmski savez, Zagreb, 2011

Internet izvor: Arhiva časopisa Sineast, <http://www.idoconline.info/>

Interior Design Visual Presentation: A Guide to Graphics, Models & Presentation Techniques, Mitton Maureen, Wiley, 2004

Petar Anagnosti, *Perspektiva*, Naučna knjiga, Beograd, 1985

Making and Breaking the Grid - Timothy Samara, Rockport Publicshers, 2002

Rečnik književnih termina, II izd. Beograd, 1992

Povijest svjetske književnosti, knj.I– IV, Mladost, Zagreb, 1974 -1982

R. Harvud, *Istorija pozorišta*, Beograd, 1998.

Z. Milutinović, *Opšta književnost (hrestomatija)*, Beograd, Kragujevac, 1999

D. Grlić, *Estetika I-IV*, Zagreb, 1974-1979

M. Đurić: *Istorija helenske književnosti, Filozofski spisi, Patnja i mudrost*;

V. Turner: *Od rituala do teatra*

A. Weber: *Tragično i istorija*; drame *Eshila, Sofokla, Euripida i Aristofana*, A. Leski, *Grčka tragedija*; Verner Jeger, *Peideja; Teorija tragedije*, (prir. Z. Stojanović).

Erih Auerbah, *Mimesis*, Nolit, Beograd, 1978.

Đulio Feroni, *Istorija italijanske književnosti*, Tom 1, CID, Podgorica, 2005

E. R. Kurtius, *Evropska književnost i latinsko srednjovekovlje*.

Džerald Brenan, *Španska književnost*, Nolit, Beograd, 1970.

M. Solar, *Povijest svjetske književnosti*, ICIK, Podgorica, 2012.

Nataša Đurović: *Osnovi likovne tehnologije* (skripta)

M.Knežević, *Tehnike zidne slike, Sam.izdanje*, Zvečan, 2012.

S.Kajtez, *Slikarske tehnike*, Čigoja, Bg, 2011.

M.Medić, *Stari slikarski priručnici I, II i III*, RZZSK, Beogra, 2005

Metka Krajgher – Hozo, *Metode slikanja i materijali*, Svjetlost Sarajevo 1991.godina.

Krsta Andrejević, *Priručnik za predmet Slikarske tehnike* U.U. Beograd, 1983

Na osnovu člana 87 stav 5 Zakona o visokom obrazovanju („Službeni list CG“, br. 44/2014) i čl.117 i 131 Statuta Univerziteta Crne Gore, Senat Univerziteta Crne Gore, na sjednici održanoj 26. februara 2015. godine, donosi

PRAVILA STUDIRANJA NA OSNOVNIM STUDIJAMA

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilima bliže se uređuje organizacija i izvođenje osnovnih studija, trajanje studija, napredovanje studenata u toku studija, vrednovanje rada studenata, izdavanje diploma i drugih isprava o studijama, kao i druga pitanja od značaja za ostvarivanje osnovnih studija na Univerzitetu Crne Gore (u daljem tekstu: Univerzitet).

Član 2

Studijski programi osnovnih studija na Univerzitetu organizuju se i ostvaruju u skladu sa pravilima studiranja usklađenim sa Evropskim sistemom prenosa kredita (ECTS).

II ORGANIZACIJA STUDIJA

Član 3

Fakultet, umjetnička akademija i visoka škola (u daljem tekstu: organizacione jedinice) organizuju i izvode akademske i primijenjene osnovne studijske programe, u skladu sa svojom matičnošću, koja proizilazi iz akreditovanog studijskog programa iz naučnih, umjetničkih i stručnih oblasti.

Studijski program mora da sadrži praktičnu nastavu, kao i ishode učenja za naučnu oblast kojoj pripada studijski program, odnosno kompetencije za obavljanje djelatnosti.

Programi osnovnih studija sadrže najmanje dva izborna modula.

Studijski programi podijeljeni su na studijske godine i semestre.

Nastava pojedinačnih predmeta izvodi se u toku jednog semestra, u skladu sa studijskim programom.

Obim studijskog programa koji se izvodi u jednoj studijskoj godini je 60 ECTS kredita, odnosno 30 ECTS kredita u jednom semestru. Jedan kredit odnosi se na 30 časova rada studenta.

Optimalno radno opterećenje studenta iznosi 40 sati sedmično, što odgovara zbiru od 60 ECTS kredita u toku jedne studijske godine.

Ukupan broj časova aktivne nastave na osnovnim studijama ne može biti manji od 20 sati, niti veći od 30 sati sedmično.

Opterećenje studenata iz st. 7 i 8 ovog člana treba da bude ravnomjerno, a može se sastojati iz sljedećih aktivnosti:

1. nastava (predavanja, vježbe, praktikumi, seminari, praktična nastava, terenska nastava i drugo);
2. samostalni radovi;
3. kolokvijumi;
4. ispiti;
5. izrada završnih radova;
6. stručna praksa,
7. drugi oblici angažovanja u skladu sa konkretnim studijskim programom.

Broj kredita za pojedini predmet (kurs) određuje se prema broju časova nastave (teorijske i/ili praktične, predavanja, vježbe, praktikumi, seminari, praktična nastava, terenska nastava i drugo), vremenu rada studenta na samostalnim radovima (domaći zadaci, projekti, seminarski radovi i slično) i vremenu za učenje u pripremi za provjeru znanja i ocjenjivanje (testovi, kolokvijumi, izrada završnih radova, završni ispit, stručna praksa) i drugim oblicima angažovanja u skladu sa konkretnim studijskim programom.

Trajanje studija

Član 4

Osnovne studije na akademskim studijskim programima za sticanje diplome akademskih osnovnih studija traju najmanje tri studijske godine, odnosno najmanje 180 ECTS kredita.

Osnovne studije na primijenjenim studijskim programima za sticanje diplome primijenjenih osnovnih studija traju najmanje tri studijske godine, odnosno 180 ECTS kredita.

Član 5

Student koji je položio sve ispite predviđene za upisani studijski program i ispunio sve ostale obaveze propisane Statutom Univerziteta i ovim pravilima stiče diplomu osnovnih studija odgovarajućeg studijskog programa.

Uz diplomu osnovnih studija izdaje se i dopuna diplome (*Supplement*) radi detaljnijeg uvida u nivo, prirodu, sadržaj, sistem i pravila studiranja i postignute rezultate tokom studija.

Struktura studijskog programa

Član 6

Studijski program sadrži opšte i posebne uslove koje student mora da zadovolji za sticanje određenog znanja, i to:

1. prikaz obaveznih i izbornih predmeta (kurseva) po studijskim godinama i semestrima;
2. broj časova individualnog opterećenja studenta po predmetu (kursu);
3. broj ECTS kredita za svaki predmet (kurs);
4. druge oblike nastave namijenjene sticanju i usavršavanju profesionalnih znanja i vještina (seminari, tematske klinike, debatni časovi, praktični rad i drugo);
5. prikaz obaveznih uslova za pohađanje nastave i polaganje predmeta (kurseva);
6. prikaz modula i blokova, ukoliko je nastava organizovana na takav način;
7. završni rad ili završni ispit studija.

Završni rad, odnosno završni ispit studija, vrednuje se sa najviše 15 ECTS kredita.

Studijski program prikazuje se u obliku tabela ili dijagrama.

Podaci o predmetu (kursu) sadrže:

1. naziv predmeta (kursa) i odgovarajuću šifru (*Identification*) za lakšu identifikaciju predmeta (kursa);
2. kratak opis programa predmeta (kursa) (*Description*) koji omogućava razumijevanje njegove sadržine od strane studenata i drugih potencijalnih partnera;
3. procjenu nivoa predmeta (kursa) (*Level*), što podrazumijeva jasnu naznaku potrebnih prethodnih znanja (uz navođenje predmeta (kurseva) koje treba prethodno položiti i preporuku literature koju treba koristiti za pripremu), postavljenih ciljeva i liste stručne literature;
4. naznaku o obaveznim i izbornim predmetima (kursevima) (*Compulsory or optional course units*);
5. ime(na) nastavnika i saradnika (*Teaching staff*);
6. dužinu trajanja nastave (*Length*) - godinu studija, semestar, broj časova nedjeljno, mjesto predmeta (kursa) u ukupnom pregledu (dijagram strukture studija);
7. metod nastave i savlađivanja gradiva (*Teaching and learning methods*) – predavanja, konsultacije, vježbe, laboratorijske vježbe, seminari, terenski rad i slično, sa brojem nedjeljnih časova i ukupnim brojem nedjelja trajanja određene aktivnosti;
8. način polaganja i trajanja ispita (*Assessments*) - oblici provjere znanja tokom nastave, njihova učestalost i vrednovanje praktičnog rada i drugih oblika individualnog rada (seminarski radovi, projekti i drugo), način i temini polaganja ispita;
9. posebnu naznaku predmeta (kurseva) na kojima se nastava izvodi na nekom od stranih jezika (*The language*);
10. ECTS bodove predviđene za određeni predmet (kurs) (*ECTS credit allocation*), u skladu sa opštim pravilima ECTS-a, uz naznaku broja bodova za bitne aktivnosti predviđene programom predmeta (kursa) (laboratorijski rad, terenski rad).

Organizacija nastave

Član 7

Studijska godina organizuje se u dva semestra (zimskom i ljetnjem).

Realizacija studijskog programa u jednom semestru traje 15 nedjelja.

Ispitni rokovi su januarski i junjski, sa po dva ispitna termina.

Student koji ne položi ispit u prvom ispitnom terminu ima pravo da polaže u drugom terminu istog ispitnog roka.

Student ima pravo da predmete koje nije položio u januarskom i junskom ispitnom roku polaže u dodatnom roku, sa jednim ispitnim terminom, prije početka naredne studijske godine, uz priznavanje postignutih rezultata predispitnih provjera znanja u toj studijskoj godini.

Početak studijske godine i semestra, organizacija i realizacija studijskih programa i termini za organizaciju ispita za studijsku godinu utvrđuju se Akademskim kalendarom koji usvaja i objavljuje Senat, najkasnije dva mjeseca prije početka nastave.

Član 8

Nastava se organizuje i izvodi prema utvrđenom rasporedu časova.

Univerzitet je dužan da raspored časova objavi najkasnije 10 dana prije početka nastave.

Raspored časova sadrži: naziv studijskog programa, studijsku godinu, naziv predmeta (kursa), vrijeme (dan, sat) održavanja nastave, mjesto (sale, laboratorije) održavanja nastave, nastavnike i eventualna druga uputstva o nastavi.

Za svaki predmet (kurs) predmetni nastavnik utvrđuje plan rada i dužan je isti dostaviti prodekanu za nastavu, najkasnije 15 dana prije početka predavanja.

Predmetni nastavnik obavezan je da na prvom času nastave upozna studente sa planom rada na predmetu (kursu). Studenti imaju pravo na izvod iz plana rada u pisanoj formi.

Pri utvrđivanju planova mora se voditi računa da se usklade termini polaganja ispita, odnosno kolokvijuma, na način koji će studentu omogućiti da u jednom danu polaže samo jedan kolokvijum, odnosno ispit sa studijske godine koju pohađa, a pri određivanju ispitnih termina vodi se računa da vrijeme između dva termina za svaki predmet bude najmanje deset dana, o čemu se stara prodekan za nastavu.

Kolokvijumi se organizuju u terminima utvrđenim za izvođenje nastave iz predmeta iz kojih je predviđeno polaganje kolokvijuma.

Zadaci predviđeni za individualni rad studenta (seminarski, praktikumi, domaći, grafički, projekti i drugo) moraju biti ravnomjerno raspoređeni u toku semestra. Ukupni obim ovih zadataka mora biti usaglašen sa opterećenjem predviđenim na predmetu, u skladu sa ECTS.

Nastavnik je dužan da u toku nastave, izrade samostalnih zadataka i pripreme za polaganje pomogne studentima organizovanjem konsultacija. Termin i vrijeme za konsultacije treba da budu usklađeni sa nastavom tako da su dostupni studentima.

Promjena rasporeda časova i plana rada u toku nastave, po pravilu, nije dopuštena. Ako se ukaže potreba za promjenom (zbog bolesti nastavnika i slično) prodekan za nastavu određuje zamjenu.

Član 9

Nastava se organizuje i izvodi za najmanje pet studenata za tehničke, prirodno-matematičke i umjetničke studijske programe i medicinu, odnosno za najmanje deset studenata za studijske programe društvenih nauka.

Odlukom Senata nastava može biti organizovana kao mentorska i za manji broj studenata. Ovom odlukom precizira se opterećenje nastavnika u vezi sa mentorskom nastavom.

Član 10

Pojedini oblici nastave mogu se organizovati i kao učenje na daljinu, ali se ispiti moraju održavati u sjedištu, odnosno prostorijama Univerziteta odnosno organizacione jedinice.

Ispiti iz umjetničkih predmeta mogu se održavati i van mjesta sjedišta jedinice, ukoliko se radi o javnim manifestacijama, kao što su koncerti, izložbe, predstave i slično.

Praktični rad i stručna praksa mogu se organizovati i izvoditi kao sastavni dio redovne nastave ili kao zasebna cjelina.

Studijski programi mogu predvidjeti aktivnosti iz tjelesne i zdravstvene kulture kao sastavni dio redovne nastave ili kao fakultativni sadržaj.

Kada je studijskim programom predviđeno praktično polaganje ispita, ispit se može polagati i u prostorijama u kojima se obavlja praktična nastava i profesionalna praksa.

Prijavljivanje predmeta i evidencija

Član 11

Student prijavljuje predmete koje želi da sluša i polaže u narednoj studijskoj godini tri nedjelje prije početka nastave u zimskom semestru, a za prvu studijsku godinu nakon upisa.

Izbor predmeta vrši se do opterećenja od 30 ECTS kredita za semestar i 60 ECTS kredita za godinu, osim u slučajevima u kojima je ovim pravilima utvrđeno drugačije.

Student može prijaviti da sluša predmete (kurseve) koje nije položio iz prethodnih semestara, kao i predmete (kurseve) iz naredne studijske godine za koje je ispunio uslove predviđene pravilima studijskog programa.

Po isteku termina predviđenih za prijavljivanje predmeta (kurseva), formiraju se spiskovi studenata po predmetima za narednu studijsku godinu i objavljuju na oglasnoj tabli organizacione jedinice za svaki studijski program i predmet. Predmeti koje je student prijavio ne mogu se mijenjati nakon njihove verifikacije.

Podaci o prijavljenom opterećenju unose se u evidencioni karton studenta.

Forma i sadržina evidencionog kartona studenta utvrđuju se posebnim aktom Senata.

Prijavljivanje za ponovno pohađanje nastave

Član 12

Student se prijavljuje za ponovno pohađanje nastave iz predmeta koje nije položio u prethodnim studijskim godinama. Opterećenje na ponovljenim predmetima za redovnog studenta može biti najviše 20 ECTS na studijskoj godini.

U slučaju izmjene studijskog programa ili predmeta (kursa), student koji ponavlja pohađanje nastave obavezan je da prihvati nastale izmjene. U ovom slučaju shodno se primjenjuje odredba o prepisu iz člana 23 ovih Pravila.

Ovjera semestra i godine

Član 13

Na kraju semestra i studijske godine ovjerava se evidencioni karton studenta upisom broja osvojenih ECTS kredita po semestrima i ukupno.

Ovjera semestra i godine obavezna je za sve studente.

Na osnovu ovjerenog semestra i godine potvrđuje se koliko je student osvojio ECTS kredita, čime se omogućava korišćenje propisanih studentskih prava.

Evaluacija nastave

Član 14

Učešće studenata u postupku redovnog (godišnjeg) nadzora za obezbjeđenje sistema kvaliteta vrši se kroz ocjenu predavanja, programa, nastavnog osoblja i njihove pedagoške sposobnosti.

Praćenje uspješnosti nastave sprovodi se anketiranjem studenata.

Anketa je anonimna.

Za sprovođenje ankete odgovorni su studentski povjerenik i prodekan zadužen za nastavu i studentska pitanja na organizacionoj jedinici. U sprovođenje ankete mogu se uključiti i drugi članovi akademskog osoblja i studenti, koje odredi dekan i Studentski parlament, odnosno studentsko vijeće.

Anketa se obavezno sprovodi nakon završetka semestra. Anketiranje može da se sprovede i u toku semestra, na prijedlog Studentskog parlamenta ili studentskih vijeća na organizacionim jedinicama.

Odluku o anketiranju, terminima sprovođenja, sadržaju i načinu obrade ankete, kao i uputstvo o sprovođenju ankete donosi Senat.

Podaci o ocjeni za svaki predmet (kurs) unose se u personalni dosije nastavnika.

Dekan je dužan da nastavnika čije su ocjene znatno ispod prosjeka pozove na razgovor, ukaže na nedostatke i saopšti preporuke za otklanjanje tih nedostataka.

Sumarne ocjene se objavljuju na web stranici Univerziteta.

III NAPREDOVANJE U TOKU STUDIJA

Status studenta

Član 15

Status studenta stiče se upisom na odgovarajući studijski program.

Upis se vrši u statusu studenta koji se finansira iz budžeta ili studenta koji snosi troškove školovanja.

Student se pri upisu studijske godine opredjeljuje za predviđeni dio studijskog programa obima 30 ECTS za semestar, odnosno 60 ECTS za godinu.

Student ima pravo upisa 60 ECTS po studijskoj godini, uključujući i broj neostvarenih kredita iz prethodne studijske godine.

Izuzetno, student koji je završio sve obaveze iz prethodne godine može upisati do 80 ECTS kredita. Ovo pravo student može koristiti po odobrenju dekana, počev od druge godine.

Član 16

Student koji se finansira iz budžeta i ima najmanje 40 ECTS kredita ostvarenih u prvi put upisanoj studijskoj godini ima pravo da se i u narednoj godini finansira iz budžeta.

Student koji se finansira iz budžeta i ima najmanje 40 ECTS kredita ostvarenih u prvi put upisanoj studijskoj godini smatra se redovnim studentom u pogledu ostvarivanja prava za koja je ovaj status predviđen kao uslov njihovog ostvarivanja (finansiranje iz budžeta, pravo na studentski dom, studentski kredit i druga prava).

U pravima i obavezama u nastavi nema razlike između studenta koji se finansira iz budžeta i studenta koji snosi troškove školovanja (samofinansirajući student).

Član 17

Status redovnog studenta može se zadržati do sticanja diplome osnovnih studija.

Status redovnog studenta priznaje se i studentu, državljaninu Crne Gore, koji se prepiše sa drugog univerziteta, ukoliko ispuni propisani kriterijum za taj status. U tom slučaju, vrijeme studiranja na drugom univerzitetu uračunava se u ukupno trajanje studija.

Redovnom studentu koji ima zvanično verifikovan status vrhunskog sportiste može se odobriti savladavanje studijskog programa pod posebnim uslovima, koje utvrđuje Senat, na predlog Vijeća organizacione jedinice.

Mobilnost na Univerzitetu

Član 18

Studentu se može omogućiti prelazak sa akademskih na primijenjene studije, odnosno sa jednog studijskog programa na drugi u okviru istih studija, pod uslovima koje utvrđuje Senat, na prijedlog Vijeća organizacione jedinice.

Pravo na prelazak sa akademskih na primijenjene studije ili promjena studijskog programa može se ostvariti prije početka nastave.

Uz zahtjev za promjenu studija ili studijskog programa prilažu se dokumenta o postignutom uspjehu na studiju, odnosno studijskom programu sa koga se prepisuje.

Vrijeme studiranja na studijskom programu sa koga se prepisuje uračunava se u ukupno trajanje studija.

Član 19

Položeni ispiti na drugom studijskom programu priznaju se ako predmeti iz kojih su ispiti položeni, po svom sadržaju i obimu, odgovaraju nastavnom predmetu drugog studijskog programa od najmanje 80% .

Dekan formira komisiju koja utvrđuje ekvivalentnost i formira prijedlog za priznavanje ispita, koji sadrži spisak predmeta koji se priznaju.

Priznavanjem ispita priznaje se i ocjena kojom je student ocijenjen, kao i broj ECTS kredita.

Mobilnost između univerziteta

Član 20

Student ima pravo da u toku studija provede određeno vrijeme (semestar ili studijsku godinu) na drugoj ustanovi visokog obrazovanja u zemlji ili inostranstvu, posredstvom međunarodnih programa za razmjenu studenata, ili na osnovu bilateralnih ugovora između univerziteta.

U skladu sa ugovorom koji student zaključuje sa univerzitetom priznaje mu se ostvareni broj kredita.

Razmjena studenata ne podrazumijeva izdavanje diplome, odnosno sticanje stepena, od strane univerziteta na kome boravi, ukoliko ugovorom između univerziteta nije uređeno izdavanje zajedničke diplome, odnosno priznavanje stepena.

Član 21

Uz zahtjev za boravak na drugoj ustanovi visokog obrazovanja prilažu se originalna dokumenta predviđena ECTS pravilima za promjenu mjesta studiranja, i to:

- formular za prijavljivanje studenta na drugu visokoškolsku instituciju (*Student application form*);
- ugovor o studiranju na drugoj visokoškolskoj instituciji (*Learning Agreement*);
- prepis ocjena (*Transcript of Records*);
- informacioni paket (Informator) (*Information Package*).

Formulari dokumenata iz stava 1 ovog člana čine sastavni dio ovih pravila.

Zadatke u vezi sa administrativnim i akademskim aspektima ECTS-a (informisanje studenata, pomoć u pripremi dokumenata, komunikacija između matične univerzitetske jedinice i institucije, pomoć u vezi sa uključivanjem gostujućih studenata u obrazovni program) obavljaju ECTS koordinatori studijskih programa na organizacionim jedinicama.

Član 22

Student koji je boravio na drugom univerzitetu može da se vrati na studijski program Univerziteta koji je započeo, a na njegov status primjenjuju se odredbe ovih pravila.

Promjena statusa studenta

Član 23

Student ne može istovremeno da se finansira iz budžeta na dva studija (akademskom i primjenjenom), odnosno na dva studijska programa koja organizuje Univerzitet.

Nije dozvoljen prepis sa primijenjenog studijskog programa na akademski.

Student koji se finansira iz budžeta i ima manje od 40 ECTS kredita ostvarenih u prvi put upisanoj studijskoj godini može da nastavi studije u statusu studenta koji snosi troškove školovanja.

Prepis studenata sa drugih ustanova visokog obrazovanja vrši se u upisnom roku, u okviru licencom dozvoljenog broja.

Dekan formira komisiju koja utvrđuje ekvivalentnost stečenog obrazovanja i formira prijedlog za upis, koji sadrži spisak predmeta koji se priznaju. Položeni ispiti na prethodno upisanoj ustanovi visokog obrazovanja priznaju se ako predmeti iz kojih su ispiti položeni, po svom sadržaju i obimu, odgovaraju najmanje 80% nastavnim predmetima organizacione jedinice Univerziteta na koju se prepisuje.

Priznavanjem ispita priznaje se i ocjena kojom je student ocijenjen, kao i broj ECTS kredita.

Član 24

Student koji se sam finansira i koji položi sve ispite, odnosno ostvari 60 ECTS kredita, u skladu sa studijskim programom za određenu godinu studija, može se u narednoj godini finansirati iz budžeta, ako se rangira u okviru ukupnog broja studenata čije se studije finansiraju iz budžeta.

Izbor studenata sa ostvarenim pravom za prelazak na finansiranje iz budžeta vrši se na osnovu rangiranja po broju sakupljenih ECTS kredita i ocjena dobijenih u toku studija. Postupak rangiranja sprovodi komisija za upis studenata organizacione jedinice na završetku prethodne studijske godine.

Odluku o prelasku studenta iz statusa studenta koji snosi troškove školovanja na finansiranje iz budžeta donosi Senat, na prijedlog organizacione jedinice.

Student ovo pravo ne može koristiti ukoliko je u toku studija gubio status studenta koji se finansira iz budžeta.

Mirovanje statusa studenta

Član 25

Prava i obaveze studenta mogu mirovati.

Po prestanku razloga zbog kojih je zatraženo mirovanje, student nastavlja studije po pravilima po kojima je započeo studiranje.

Član 26

Studentu se na njegov zahtjev odobrava mirovanje prava i obaveza za vrijeme:

- 1) teže, odnosno duže bolesti;
- 2) upućivanja na stručnu praksu u trajanju od najmanje šest mjeseci;
- 3) međunarodne razmjene studenata u trajanju dužem od 30 dana u toku održavanja nastave, ako student kroz tu razmjenu ne stiče ECTS kredite;
- 4) trudnoće;
- 5) roditeljskog odsustva;
- 6) njege djeteta nakon roditeljskog odsustva u trajanju od godinu dana;
- 7) priprema za olimpijske igre, svjetsko ili evropsko prvenstvo – kada ima status vrhunskog sportiste;
- 8) i u drugim opravdanim slučajevima.

Mirovanje prava i obaveza studenta odobrava se u trajanju od jednog semestra ili jedne studijske godine, odnosno u dužini trajanja mirovanja iz stava 1 ovog člana.

Za vrijeme trajanja mirovanja student može polagati ispite ako je za polaganje tih ispita ispunio obaveze.

Vrijeme mirovanja ne računa se u vrijeme trajanja studija. Po prestanku razloga zbog kojih je tražio mirovanje, student nastavlja studije po pravilima po kojima je započeo studiranje.

O zahtjevu za mirovanje prava i obaveza odlučuje dekan, u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Odluka dekana iz stava 5 ovog člana je konačna.

IV VREDNOVANJE RADA STUDENATA

Praćenje rada studenata

Član 27

Znanje i vještine studenata provjeravaju se i vrednuju kontinuirano u toku semestra i na završnom ispitu.

Predmetni nastavnik obavezan je da na prvom času nastave upozna studente sa oblicima praćenja rada, terminima provjere znanja, karakterom i sadržinom završnog ispita, strukturom ukupnog broja poena i načinom formiranja ocjene.

Uspješnost studenta u savladavanju predmeta za svaki izdvojeni oblik provjere znanja vrednuje se i izražava poenima.

Nastavnik je dužan da javno sopšti studentima rezultate o broju osvojenih poena nakon svake provjere, kao i ukupan broj poena koje je student osvojio od početka nastave.

Na zahtjev studenta nastavnik je dužan da detaljno obrazloži ocjenu njegovog rada.

Član 28

Student ima pravo da pristupi svim oblicima provjere znanja tokom nastave i u ispitnim rokovima, bez uslovljenosti.

Ispit na predmetima (kursevima)

Član 29

Neposredno po završetku nastave student polaže ispit iz tog predmeta.

Predmetni nastavnik obavezan je da na prvom času nastave upozna studente sa načinom polaganja ispita (pismeno, usmeno i praktično) i terminima za njegovo održavanje.

Po osnovu svih predispitnih oblika provjere znanja, odnosno ishoda učenja i polaganjem ispita, student može ostvariti najviše 100 poena.

Završni ispit se u strukturi poena može vrednovati sa najviše 50% ukupnog broja poena.

Student kumulativno sakuplja poene sa svih provjera znanja.

Student koji ne položi završni ispit ili student koji nije zadovoljan ostvarenom prolaznom ocjenom može pristupiti ponovnom polaganju završnog ispita.

Ocjenjivanje

Član 30

Rezultate provjere rada i znanja studenta u toku nastave predmetni nastavnik unosi u karton rada studenta.

Nakon završetka nastave i ispita nastavnik određuje ukupni broj osvojenih poena i formira konačnu ocjenu za svakog studenta. Ukupan broj osvojenih poena i završnu ocjenu nastavnik unosi u zajednički spisak studenata, koji dostavlja prodekanu zaduženom za nastavu i studentska pitanja organizacione jedinice.

Ocjene koje je verifikovalo Vijeće organizacione jedinice, odnosno Senat, upisuju se u evidencioni karton studenta.

Uspjeh studenata na ispitu i drugim oblicima provjere znanja izražava se slovnim ocjenama, i to: A, B, C, D, E i F.

Slovne ocjene ekvivalentne su brojčanim ocjenama i to:

- A - (odličan) ekvivalentna je ocjeni 10;
- B - (vrlodobar) ekvivalentna je ocjeni 9;
- C - (dobar) ekvivalentna je ocjeni 8;
- D - (zadovoljava)) ekvivalentna je ocjeni 7;
- E - (dovoljan) ekvivalentna je ocjeni 6.

Ocjena F je nedovoljna ocjena.

Srednja ocjena tokom studija određuje se kao količnik zbira proizvoda brojčane ocjene i ECTS bodova za svaki predmet i ukupnog broja stečenih ECTS bodova.

Konačna ocjena na ispitu, sa maksimalno osvojenih 100 poena, utvrđuje se prema sljedećoj skali:

Ocjena A: više ili jednako 90 poena

Ocjena B: više ili jednako 80 poena i manje od 90 poena

Ocjena C: više ili jednako 70 poena i manje od 80 poena

Ocjena D: više ili jednako 60 poena i manje od 70 poena

Ocjena E: više ili jednako 50 poena i manje od 60 poena

Ocjena F: manje od 50 poena

Član 31

Ispiti i svi oblici provjere znanja su javni. Za javnost održavanja ispita odgovoran je prodekan za nastavu.

Ukoliko se ispit organizuje usmeno, nastavnik treba da omogući studentima da prisustvuju ispitivanju. Usmenom ispitu obavezno prisustvuje, pored kandidata i ispitivača, i najmanje još jedna osoba iz reda studenata ili nastavnika.

Ukoliko se ispit organizuje pismeno, nastavnik upoznaje studente sa kojim se pomagalima mogu koristiti.

Član 32

Nastavnik je dužan da saopšti studentima rezultat provjere znanja u roku od sedam dana nakon završnog ispita. Rezultati provjere znanja i konačne ocjene objavljuju se u roku od sedam dana od dana ispita, isticanjem na oglasnoj tabli organizacione jedinice i/ili web stranici organizacione jedinice, vodeći računa o zaštiti ličnih podataka.

Ukoliko je student ocijenjen ocjenom (F) - nedovoljan, nastavnik je dužan da ga na njegov zahtjev upozna sa nedostacima rada.

Ukoliko je ispit položilo manje od 50% studenata koji su redovno pohađali nastavu i polagali završni ispit, nastavnik je dužan da prije drugog termina završnog ispita održi konsultacije sa studentima.

Ispit se polaže pred predmetnim nastavnikom, a izuzetno pred komisijom koju formira Vijeće, odnosno Senat, ukoliko na određenom predmetu postoji kontinuirana niska prolaznost.

Ocjena na ispitu i broj poena upisuju se u zapisnik o polaganju ispita, koji po završenom ispitu svojim potpisom ovjerava nastavnik. Listu prijavljenih studenata, ispitne prijave i zapisnik o polaganju ispita nastavnik dostavlja, najkasnije do kraja ispitnog roka, studentskoj službi radi obrade podataka i sačinjavanja liste o položenim predmetima.

Nastavnik je dužan da evidencije o rezultatima predispitnih oblika provjere znanja, polaganja ispita, kao i drugu relevantnu dokumentaciju ispitnih rokova, čuva najmanje dvije godine.

Član 33

Ukoliko student i u drugom terminu nije položio ispit, mora se prijaviti za ponovno pohađanje nastave iz tog predmeta, izuzev u slučaju kada se radi o izbornom predmetu, kada ima pravo odabira drugog izbornog predmeta.

Član 34

Za studente završne godine osnovnih studija, organizovanih po ECTS pravilima studiranja, koji imaju jedan nepoložen ispit iz predmeta ljetnjeg semestra, organizuje se izvođenje nastave iz tog predmeta u zimskom semestru (mentorski rad).

Član 35

Student, koji nije zadovoljan ostvarenom prolaznom ocjenom, ima pravo da, u roku od 72 sata nakon verifikacije ocjena, podnese zahtjev za poništenje ocjene i ponovno polaganje ispita, koji odlukom odobrava prodekan za nastavu. Ponovno polaganje ispita odvija se u propisanim rokovima.

Član 36

Student ima pravo da podnese prigovor na ocjenu ako smatra da završni ispit nije obavljen u skladu sa Zakonom i ovim pravilima.

Ako student smatra da je oštećen u postupku sprovođenja i ocjenjivanja na završnom ispitu ima pravo na ponovno polaganje pred komisijom.

Prigovor se podnosi u roku od 48 sati od dobijanja ocjene. Dekan, po ovlašćenju rektora, obrazuje komisiju u roku od tri dana, koja će utvrditi u skladu sa zahtjevom iz prigovora da li je ocjena izvedena suprotno propisima, pregledati i ponovo ocijeniti pismeni ili drugi rad, ili ispitati studenta.

Ispitnu komisiju čine predmetni nastavnik i dva nastavnika iz iste ili srodnih oblasti. Komisija donosi odluku većinom glasova.

Ocjena komisije iz stava 4 ovog člana je konačna.

Član 37

U slučaju spriječenosti predmetnog nastavnika da održi završni ispit, organizacija i održavanje završnog ispita povjerava se drugom nastavniku iz iste ili srodne oblasti, ili komisiji koju imenuje dekan.

Komisija ima najmanje tri člana. U komisiju mogu biti imenovani nastavnici iz istih ili srodnih oblasti.

Odluku o ocjeni komisija donosi većinom glasova.

Odluka komisije je konačna.

Na saopštavanje ocjena komisije sa usmenog, odnosno pismenog ispita shodno se primjenjuju odredbe člana 32 ovih pravila.

Zapisnik o toku ispita i ocjeni komisija dostavlja dekanu, odnosno direktoru univerzitetske jedinice.

V ISPRAVE O STUDIJAMA

Diploma

Član 38

Diplomu o završenom osnovnom studiju potpisuju rektor i dekan organizacione jedinice.

Dopunu diplome potpisuje dekan organizacione jedinice.

Diploma se uručuje na svečanoj promociji.

Druge isprave

Član 39

Na zahtjev studenta izdaju se i druge isprave o studiju kojima se potvrđuju statusna i druga prava studenta u toku studiranja.

Sve molbe i zahtjeve studenti dostavljaju u pisanom obliku studenstkoj službi organizacione jedinice.

Studentska karta

Član 40

Univerzitet može da izda studentsku kartu kao dokaz da je lice registrovano kao student Univerziteta, kojom mu se obezbeđuje:

- pristup svim prostorima u kojima se odvijaju studentski programi Univerziteta;
- korišćenje biblioteka, računarskih učionica, osim ako nijesu predviđena posebna pravila registracije;
- pristup sportskim i drugim objektima koji stoje na raspolaganju Univerzitetu.

Bliže uslove izdavanja i korišćenja studentske karte utvrđuje Upravni odbor Univerziteta posebnom odlukom.

VI ZAVRŠNE ODREDBE

Član 41

Danom stupanja na snagu ovih pravila prestaju da važe Pravila studiranja na osnovnim studijama br. 01-830 od 20.04.2004. godine

Stupanje na snagu

Član 42

Ova pravila stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Biltenu Univerziteta Crne Gore.

Broj: 08-581

Podgorica, 26.02.2015. godine

SENAT UNIVERZITETA CRNE GORE

Predsjednik,

Prof. Radmila Vojvodić, rektor

PRAVILNIK
O USLOVIMA, KRITERIJUMIMA I POSTUPKU UPISA NA OSNOVNE STUDIJE
UNIVERZITETA CRNE GORE
(prečišćen tekst)

I OPŠTE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom bliže se uređuju uslovi, kriterijumi i postupak upisa u prvu godinu osnovnih studija za sve studijske programe koji se realizuju na Univerzitetu Crne Gore (u daljem tekstu: Univerzitet).

Konkurs za upis i upisni rokovi

Član 2

Upis studenata u prvu godinu osnovnih studija vrši se na osnovu javnog konkursa Univerziteta za sve studijske programe.

Konkurs se objavljuje u dnevnom listu koji izlazi u Crnoj Gori i na sajtu Univerziteta.

U konkursu se posebno oglašava broj mjesta koja se finansiraju iz Budžeta, broj mjesta za koja se plaća školarina i broj mjesta za strane državljane.

Univerzitet raspisuje konkurs za svaki upisni rok.

Prvi upisni rok organizuje se u drugoj polovini mjeseca juna tekuće godine.

U slučajevima kada je u prvom upisnom roku broj kvalifikovanih kandidata za upis manji od utvrđenog broja za upis organizuje se drugi, odnosno treći upisni rok.

Drugi upisni rok organizuje se u prvoj polovini mjeseca jula tekuće godine.

Treći upisni rok organizuje se u drugoj polovini mjeseca avgusta tekuće godine.

Prijavljivanje kandidata i dokumenta potrebna za upis

Član 3

Pravo prijave na konkurs za upis imaju kandidati sa završenim srednjim obrazovanjem u četvorogodišnjem trajanju.

Uz prijavu za upis, kandidat prilaže sljedeća dokumenta:

- originalnu diplomu o položenom maturalnom, odnosno stručnom ispitu,
- originalna svjedočanstva o završenim razredima srednjeg obrazovanja,
- izvod iz matične knjige rođenih,
- uvjerenje o državljanstvu,
- diplomu "Luča" ili ekvivalentnu diplomu,
- diplomu (ili ekvivalentni dokument) o osvojenoj prvoj ili drugoj nagradi na državnom takmičenju srednjoškolaca, organizovanom od strane ministarstva nadležnog za prosvjetu i nauku ili takmičenju većeg ranga.

Strani državljanin podnosi i dokaz o poznavanju jezika na kome se izvode studije, izuzev u slučaju da je završio srednju školu na jednom od jezika koji su u službenoj upotrebi u Crnoj Gori.

Upis studenata vrši se na konkurentskoj osnovi, u skladu sa rezultatima postignutim na završetku i tokom srednjeg obrazovanja, nakon sprovedenog kvalifikacionog postupka.

Za upis na određeni studijski program kandidati su dužni da polože i dopunske ispite, koji su kao dodatni uslovi za upis utvrđeni ovim pravilnikom.

Strani državljanin ima pravo upisa na studijske programe Univerziteta Crne Gore pod jednakim uslovima kao crnogorski državljanin koji plaća školarinu, u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju i Statutom Univerziteta Crne Gore, ako međunarodnim ugovorom nije drukčije uređeno.

Pravo iz člana 3 stav 6 ovog pravilnika ima i strani državljanin kojem je odobren privremeni boravak ili stalno nastanjenje u Crnoj Gori.

Lice koje je podnijelo zahtjev za nostrifikaciju, odnosno ekvivalenciju inostranog svjedočanstva, a postupak za nostrifikaciju, odnosno ekvivalenciju nije završen prije isteka roka za podnošenje prijave za upis, može uslovno konkurisati za upis.

U slučaju da zahtjev za nostrifikaciju, odnosno ekvivalenciju inostranog svjedočanstva ne bude okončan do početka studijske godine, bude odbijen ili ako inostrano svjedočanstvo na osnovu nostrifikacije, odnosno ekvivalencije na daje pravo na upis na izabrani studijski program Univerziteta, smatraće se da uslovni upis nije ni izvršen.

Student, strani državljanin ima status studenta koji plaća školarinu.

U slučaju da kandidat podnosi duplikate umjesto traženih originalnih dokumenata, dužan je da kod predaje dokumenata potpiše izjavu da originalna dokumenta nije iskoristio za ostvarivanje prava na upis na nekom drugom studijskom programu. Kandidat koji da netačnu izjavu biće eliminisan iz kvalifikacionog postupka.

II KVALIFIKACIONI POSTUPAK ZA UPIS NA STUDIJSKI PROGRAM

Odgovarajuće srednje škole

Član 4

Odgovarajuće srednje škole za upis na pojedine studijske programe Univerziteta, u smislu ovog pravilnika, su:

Fakultet/akademija i studijski program	Srednje škole
Pravni fakultet	Gimnazija, ekonomska, trgovinsko-ugostiteljska, turistička, pomorska, medicinska i škola unutrašnjih poslova
<i>Pravne nauke</i>	
<i>Bezbjednost i kriminalistika</i>	
Fakultet političkih nauka	Gimnazija, ekonomska, trgovinsko-ugostiteljska, turistička, pomorska i škola unutrašnjih poslova
<i>Novinarstvo</i>	
<i>Međunarodni odnosi</i>	
<i>Politikologija</i>	
<i>Evropske studije</i>	Gimnazija, ekonomska, trgovinsko-ugostiteljska, turistička, pomorska i škola unutrašnjih poslova
<i>Socijalna politika i socijalni rad</i>	Gimnazija, ekonomska, trgovinsko-ugostiteljska, turistička, pomorska, škola unutrašnjih poslova i medicinska škola
Ekonomski fakultet	Gimnazija i sve srednje stručne škole
<i>Ekonomija</i>	
<i>Primijenjene studije menadžmenta</i>	
Mašinski fakultet	Gimnazija, mašinska, saobraćajna, šumarska, elektrotehnička, građevinska, geodetska, geološko-rudarska, metalurška, pomorska, ekonomska, hemijska, tekstilno-kožarska i poljoprivredna škola
Elektrotehnički fakultet	Gimnazija, elektrotehnička, mašinska, hemijska, građevinska, geodetska, saobraćajna, šumarska, geološko-rudarska, metalurška, pomorska i ekonomska škola
<i>Elektronika, telekomunikacije i računari</i>	
<i>Energetika i automatika</i>	
<i>Primijenjeno računarstvo</i>	
Metalurško-tehnološki fakultet	Gimnazija, metalurška, hemijska, elektrotehnička, mašinska, rudarsko-geološka, građevinska, poljoprivredna, medicinska, tekstilno-kožarska, ekonomska, turistička, trgovinsko-ugostiteljska
<i>Metalurgija</i>	
<i>Hemijska tehnologija</i>	
<i>Zaštita životne sredine</i>	
Građevinski fakultet	Gimnazija, građevinska, arhitektonska, geodetska, rudarska, geološko-rudarska, elektrotehnička, mašinska i saobraćajna škola
<i>Građevinarstvo</i>	
<i>Menadžement u građevinarstvu</i>	
Arhitektonski fakultet	

<i>Arhitektura</i>	Gimnazija, građevinska, arhitektonska, geodetska, rudarska, geološko-rudarska, elektrotehnička, mašinska i saobraćajna škola
Prirodno-matematički fakultet	
<i>Matematika</i>	Gimnazija, elektrotehnička, mašinska, građevinska, geodetska, saobraćajna, šumarska, geološko-rudarska, metalurška, ekonomska, hemijska, poljoprivredna, medicinska, pomorska, tekstilno-kožarska, turistička, trgovinska, ugostiteljska i arhitektonska škola
<i>Matematika i računarske nauke</i>	
<i>Računarske nauke</i>	
<i>Fizika</i>	
<i>Biologija</i>	
<i>Računarstvo i informacione tehnologije</i>	Gimnazija i sve srednje stručne škole
Medicinski fakultet	
<i>Medicina</i>	Gimnazija i medicinska škola
<i>Stomatologija</i>	
<i>Visoka medicinska škola</i>	
Fakultet primijenjene fizioterapije	
<i>Fizioterapija</i>	Gimnazija i medicinska škola
Filozofski fakultet	
<i>Crnogorski jezik i južnoslovenske književnosti</i>	Gimnazija i sve srednje stručne škole
<i>Srpski jezik i južnoslovenske književnosti</i>	Gimnazija i sve srednje stručne škole
<i>Ruski jezik i književnost</i>	Gimnazija i sve srednje stručne škole
<i>Engleski jezik i književnost</i>	Gimnazija, ekonomska, turistička i medicinska škole
<i>Italijanski jezik i književnost</i>	Gimnazija, ekonomska, turistička i medicinska škole
<i>Francuski jezik i književnost</i>	Gimnazija i sve srednje stručne škole
<i>Njemački jezik i književnost</i>	Gimnazija, ekonomska, turistička i medicinska škole
<i>Istorija</i>	Gimnazija i sve srednje stručne škole
<i>Geografija</i>	Gimnazija, ekonomska, turistička, medicinska, srednja umjetnička, geološka, geodetska, saobraćajna, poljoprivredna, brodomašinska, elektrotehnička, mašinska i računarska škola
<i>Filozofija</i>	Gimnazija i sve srednje stručne škole
<i>Sociologija</i>	Gimnazija i sve srednje stručne škole
<i>Psihologija</i>	Gimnazija i sve srednje stručne škole
<i>Pedagogija</i>	Gimnazija, ekonomska, muzička, likovna i medicinska škola
<i>Predškolsko vaspitanje</i>	Gimnazija i sve srednje stručne škole
<i>Obrazovanje učitelja</i>	Gimnazija i sve srednje stručne škole
Fakultet za sport i fizičko vaspitanje	
<i>Fizička kultura</i>	Gimnazija i sve srednje stručne škole
<i>Obrazovanje trenera</i>	
<i>Obrazovanje sportskih novinara</i>	
Fakultet za turizam i hotelijerstvo	
<i>Turizam</i>	Gimnazija, turistička, ugostiteljska, ekonomska, pomorska, saobraćajna i trgovinsko-ugostiteljska škola
<i>Hotelijerstvo</i>	Gimnazija i sve srednje stručne škole
Fakultet za pomorstvo	
<i>Menadžment u pomorstvu</i>	Gimnazija, ekonomska, turistička, ugostiteljska, trgovinska, saobraćajna, pomorska, brodarska, elektrotehnička, mašinska, građevinska, geodetska i poljoprivredna škola
<i>Nautika</i>	Gimnazija, pomorska, mašinska, saobraćajna i brodarska škola
<i>Brodomašinstvo</i>	Gimnazija, pomorska, saobraćajna, brodarska, mašinska, elektrotehnička, poljoprivredna (mašinski i tehnički smjer), građevinska i geodetska škola
<i>Pomorske nauke</i>	Gimnazija, pomorska, elektrotehnička, mašinska, saobraćajna, građevinska, geodetska, poljoprivredna, turistička, ugostiteljska, trgovinska i ekonomska škola
Fakultet likovnih umjetnosti	
<i>Slikarstvo</i>	Gimnazija i sve srednje stručne škole
<i>Vajarstvo</i>	
<i>Grafika</i>	
<i>Grafički dizajn</i>	
Fakultet dramskih umjetnosti	
<i>Gluma</i>	Gimnazija i sve srednje stručne škole
<i>Dramaturgija</i>	
<i>Režija (Pozorišna režija)</i>	

<i>Režija (Filmska i TV režija)</i>	
<i>Produkcija</i>	
Muzička akademija	
<i>Kompozicija i dirigovanje</i>	
<i>Opšta muzička pedagogija</i>	
<i>Klavir</i>	Gimnazija i srednja stručna muzička škola
<i>Gudački instrumenti</i>	
<i>Duvački instrumenti</i>	
<i>Gitara</i>	
<i>Harmonika</i>	
Biotehnički fakultet	
<i>Biljna proizvodnja</i>	
<i>Stočarstvo</i>	
<i>Primijenjene studije poljoprivrede (kontinentalno voćarstvo)</i>	Gimnazija i sve srednje stručne škole
<i>Primijenjene studije poljoprivrede (mediteransko voćarstvo)</i>	
Institut za strane jezike	
<i>Prevodilaštvo-engleski i francuski jezik</i>	Gimnazija i turistička škola
<i>Prevodilaštvo–engleski i ruski jezik</i>	
Samostalni studijski programi	
Farmacija	Gimnazija i medicinska škola-smjer farmacija
Geodezija	Gimnazija, građevinska, arhitektonska, geodetska, rudarska, geološko-rudarska, elektrotehnička, mašinska i saobraćajna škola
Obrazovanje učitelja na albanskom jeziku	Gimnazija i sve srednje stručne škole

DODATNI USLOVI ZA UPIS

Dopunski ispiti

Član 5

Dopunski ispiti, kao dodatni uslovi za upis, u smislu ovog pravilnika, organizuju se u cilju provjere znanja i sklonosti od posebnog značaja za savladavanje izabranog studijskog programa.

Dopunske ispite sprovode ispitne komisije. Članovi komisije su nastavnici i saradnici na oblastima iz kojih se vrši provjera. Komisije se sastoje od po tri člana, od kojih su dva člana nastavnici. Jedan od članova komisije iz reda nastavnika je predsjednik komisije. Predsjednika i članove komisije imenuje dekan organizacione jedinice, odnosno rukovodilac samostalnog studijskog programa. Jedna komisija može sprovoditi ispite samo iz istih ili srodnih oblasti.

Za dopunske ispite pravi se raspored polaganja. U rasporedu je naglašen način provjere. Raspored se obavezno objavljuje na oglasnoj tabli i sajtu organizacione jedinice prije završetka roka za prijavljivanje kandidata. Raspored sastavlja prodekan za nastavu, tako da kandidati mogu polagati samo jedan ispit u jednom danu. Izuzetno, ukoliko se ispit sastoji od više djelova (oblasti) sa provjerom različitih izražajnih formi, provjera može da se obavlja u kontinuitetu tokom jednog dana.

Ocjena "nedovoljan (1)" na dopunskom ispitu je eliminatorna za upis.

a) Dopunski ispiti za provjeru znanja i ocjenjivanje

Član 6

Dopunski ispiti radi provjere opšteg i/ili specifičnog znanja organizuju se kao pismeni testovi. Oblasti iz kojih se provjerava znanje su navedene za svaki studijski program. Provjera znanja i literatura na osnovu koje se sastavljaju pitanja za testiranje treba da budu usklađene sa programom za sticanje znanja u srednjem obrazovanju.

Pripremu pitanja, sastavljanje testa i raspodjelu ocjena na osnovu broja tačnih odgovora vrši ispitna komisija. Raspodjela ocjena na osnovu broja tačnih odgovora obavezno se navodi u testu.

Uspjeh na testu ocjenjuje se ocjenama:

Odličan	(5)
Vrlo dobar	(4)
Dobar	(3)
Dovoljan	(2)
Nedovoljan	(1)

Ocijenjene testove potpisuju svi članovi ispitne komisije.

Ocjena "nedovoljan (1)" je eliminatorna iz daljeg polaganja dopunskih ispita i kvalifikacionog postupka za upis na studijski program.

U slučaju da se test polaže zasebno iz više oblasti, ocjenjuje se pojedinačno svaki test, a konačna ocjena se formira kao srednja vrijednost ocjena svih pojedinačnih testova. Konačan uspjeh na ispitu kao cjelini formira se na osnovu srednje ocjene na sljedeći način:

Odličan	ako je srednja ocjena veća ili jednaka ($\geq$) od 4,50
Vrlo dobar	ako je srednja ocjena veća ili jednaka ($\geq$) od 3,50 i manja ($<$) od 4,50
Dobar	ako je srednja ocjena veća ili jednaka ($\geq$) od 2,50 i manja ($<$) od 3,50
Dovoljan	ako je srednja ocjena veća ili jednaka ($\geq$) od 2,00 i manja ($<$) od 2,50
Nedovoljan	ako je srednja ocjena manja ($<$) od 2,00.

Ocjena "nedovoljan (1)" je eliminatorna iz daljeg polaganja dopunskih ispita i kvalifikacionog postupka za upis na studijski program.

b) Dopunski ispiti za provjeru individualne sklonosti za stvaralaštvo u oblasti umjetnosti i ocjenjivanje

Član 7

Dopunski ispiti radi provjere individualnih sklonosti za stvaralaštvo u stručno-umjetničkoj oblasti organizuju se iz predmeta značajnih za savladavanje izabranog studijskog programa. Ispit je, po sadržaju i zahtjevima, prilagođen izražajnim formama očekivanim nakon završenog srednjeg obrazovanja.

Za svaki studijski program organizuje se provjera iz najviše dva predmeta. Provjera iz jednog predmeta može da se sastoji od više dijelova ukoliko su to zasebne cjeline predmeta.

Ispit sadrži dio koji kandidat priprema unaprijed i dio koji se zadaje na ispitu. Izražajna forma umjetničkog rada koja se provjerava (instalacija, performans, prostorno-ambijentalni crtež, eksperiment, kompjuterska grafika, video, internet, kombinacija dva ili više medija, nova umjetnička praksa, itd.), broj formi koje se provjeravaju, način na koji se vrši provjera i način ocjenjivanja obavezno se navode za svaki studijski program. Obavezno se navodi i preporučena literatura za pripremu polaganja, ukoliko je potrebna. Preporučena literatura po obimu i sadržaju mora biti usklađena sa literaturom za srednje obrazovanje.

Pripremu zadataka i ocjenjivanje vrši ispitna komisija. Svaki član ispitne komisije ocjenjuje uspjeh kandidata ocjenama:

Odličan	(5)
Vrlo dobar	(4)
Dobar	(3)
Dovoljan	(2)
Nedovoljan	(1)

Konačna ocjena jednog dopunskog ispita se formira kao srednja vrijednost ocjena svih djelova ispita i svih članova ispitne komisije. Konačan uspjeh na ispitu se formira na osnovu srednje ocjene na sljedeći način:

Odličan	ako je srednja ocjena veća ili jednaka ($\geq$) od 4,50
Vrlo dobar	ako je srednja ocjena veća ili jednaka ($\geq$) od 3,50 i manja ($<$) od 4,50
Dobar	ako je srednja ocjena veća ili jednaka ($\geq$) od 2,50 i manja ($<$) od 3,50
Dovoljan	ako je srednja ocjena veća ili jednaka ($\geq$) od 2,00 i manja ($<$) od 2,50
Nedovoljan	ako je srednja ocjena manja ($<$) od 2,00.

Uspjeh ocijenjen kao "nedovoljan (1)" je eliminatoran iz daljeg polaganja dopunskih ispita i kvalifikacionog postupka za upis na studijski program.

U slučaju da se polažu dva predmeta primjenjuje se isti postupak pripreme pitanja i ocjenjivanja za oba predmeta.

Dopunski ispiti za studijske programe

Član 8

Dopunski ispiti, kao dodatni uslovi za upis na studijske programe, u smislu ovog pravilnika, su:

Fakultet/akademija i studijski program	Dopunski ispiti, ocjenjivanje i uslovljenost
Fakultet likovnih umjetnosti	1. Provjera znanja za sve studijske programe Test iz opšte i likovne kulture Jedan test iz ove dvije oblasti. <u>Negativna ocjena na testu je eliminatorna za dalje polaganje i kvalifikacioni postupak za upis.</u>
Slikarstvo	2. Provjera umjetničkih sklonosti-praktični dio ispita UNAPRIJED PRIPREMLJENI DIO: Podnošenje MAPE radova <u>Negativna ocjena podnesenih radova je eliminatorna za dalje polaganje i kvalifikacioni postupak za upis.</u> I ISPIT: Crtanje figure po modelu II ISPIT: Slikanje-mrtva priroda Konačno se ocjenjuju dva ispita. <u>Negativna ocjena na bilo kojem ispitu je eliminatorna iz kvalifikacionog postupka.</u>
Vajarstvo	2. Provjera umjetničkih sklonosti-praktični dio ispita UNAPRIJED PRIPREMLJENI DIO: Podnošenje MAPE radova <u>Negativna ocjena podnesenih radova je eliminatorna za dalje polaganje i kvalifikacioni postupak za upis.</u> I- ISPIT: Crtanje figure po modelu II-ISPIT: Vajanje portreta Konačno se ocjenjuju dva ispita. <u>Negativna ocjena na bilo kojem ispitu je eliminatorna iz kvalifikacionog postupka.</u>
Grafika	2. Provjera umjetničkih sklonosti-praktični dio ispita UNAPRIJED PRIPREMLJENI DIO: Podnošenje MAPE radova <u>Negativna ocjena podnesenih radova je eliminatorna za dalje polaganje i kvalifikacioni postupak za upis.</u> I- ISPIT: Crtanje figure po modelu II-ISPIT -1 dio:Slikanje mrtve prirode II- ISPIT-2 dio:Crtački test Ispit se sastoji od dva dijela koja se polažu i ocjenjuju pojedinačno. Konačna ocjena na ispitu je srednja vrijednost ocjena oba dijela ispita Konačno se ocjenjuju dva ispita. <u>Negativna ocjena na bilo kojem ispitu je eliminatorna iz kvalifikacionog postupka.</u>

Grafički dizajn	2. Provjera umjetničkih sklonosti-praktični dio ispita UNAPRIJED PRIPREMLJENI DIO: Podnošenje MAPE radova <u>Negativna ocjena podnesenih radova je eliminatorna za dalje polaganje i kvalifikacioni postupak za upis.</u> I- ISPIT: Crtanje figure po modelu II-ISPIT -1 dio: Mali crtež-ilustracija II-ISPIT -2 dio: Oprema knjige, plakat i znak Ispit se sastoji od dva dijela koja se polažu i ocjenjuju pojedinačno. Konačna ocjena na ispitu je srednja vrijednost ocjena oba dijela ispita Konačno se ocjenjuju dva ispita. <u>Negativna ocjena na bilo kojem ispitu je eliminatorna iz kvalifikacionog postupka.</u>
Fakultet dramskih umjetnosti Gluma	1. Provjera znanja <i>Radi utvrđivanja neophodnog stepena glumačke obdarenosti, nastavnici i saradnici metodama testa, razgovora, vježbi i proba, ispituju: karakteristike govora i govornog aparata, glas, osjećanje ritma, tjelesne sposobnosti, izdržljivost i pokretljivost, kao i karakteristike ličnosti, njene osobenosti, opšte kulture, maštovitosti, prilagodljivosti u radu itd.</i> <i>Zadaci se ocjenjuju opisno, a negativna ocjena na zadatku je eliminatorna za dalje polaganje i kvalifikacioni postupak za upis.</i> 2. Provjera umjetničkih sklonosti-praktični dio ispita I- ISPIT: a) monolog iz drame (po izboru kandidata) b) monolog iz komedije (po izboru kandidata) ZAVRŠNI ISPIT: a) recitacija (po izboru kandidata) b) monolog (po izboru kandidata) c) dodatni zadatak (po izboru kandidata) d) monolog (po izboru komisije) e) dodatni zadatak (po izboru komisije) Ispit se sastoji od dva dijela koja se polažu i ocjenjuju pojedinačno. Konačna ocjena na ispitu je srednja vrijednost ocjena oba dijela ispita. Konačno se ocjenjuju dva ispita. <u>Negativna ocjena na bilo kojem ispitu je eliminatorna iz kvalifikacionog postupka.</u> I-ISPIT- Zadaci: gluma, glas, govor, pokret, ples, fizička kultura, psiho-test ZAVRŠNI ISPIT-Zadaci: dva monologa i jedna pjesma Konačno se ocjenjuju dva ispita. <u>Negativna ocjena je eliminatorna iz kvalifikacionog postupka.</u>
Dramaturgija	1. Provjera znanja Test opšte kulture <u>Negativna ocjena na testu je eliminatorna za dalje polaganje i kvalifikacioni postupak za upis.</u> 2. Provjera umjetničkih sklonosti-praktični dio ispita Obavezni kvalifikacioni zadatak: izrada pozorišne, televizijske, radio drame ili scenario za dugometražni igrani film <u>Negativna ocjena na obaveznom zadatku je eliminatorna za dalje polaganje i kvalifikacioni postupak.</u> I-ISPIT- Zadaci: projekcija filma, analiza filma ZAVRŠNI ISPIT-Zadaci: pisanje scene za pozorište, film ili televiziju na zadatu temu Ispit se sastoji od dva dijela koja se polažu i ocjenjuju pojedinačno. Konačna ocjena na ispitu je srednja vrijednost ocjena oba dijela ispita. Konačno se ocjenjuju dva ispita. <u>Negativna ocjena je eliminatorna iz kvalifikacionog postupka.</u>
Produkcija	1. Provjera znanja Test opšte kulture i informisanosti <u>Negativna ocjena na testu je eliminatorna za dalje polaganje i kvalifikacioni postupak za upis.</u>

	2. Provjera umjetničkih sklonosti-praktični dio ispita Obavezni kvalifikacioni zadatak: Izrada eseja <u>Negativna ocjena na obaveznom zadatku je eliminatorna za dalje polaganje i kvalifikacioni postupak.</u>	
	I-ISPIT- Zadaci: producentska analiza zadatog projekta ZAVRŠNI ISPIT-Zadaci: razgovor sa komisijom Ispit se sastoji od dva dijela koja se polažu i ocjenjuju pojedinačno. Konačna ocjena na ispitu je srednja vrijednost ocjena oba dijela ispita. Konačno se ocjenjuju dva ispita. <u>Negativna ocjena je eliminatorna iz kvalifikacionog postupka.</u>	
Režija -Pozorišna režija	1. Provjera znanja Test opšte kulture i zadate literature <u>Negativna ocjena na testu je eliminatorna za dalje polaganje i kvalifikacioni postupak za upis.</u>	
	2. Provjera umjetničkih sklonosti-praktični dio ispita Obavezni kvalifikacioni zadatak: - pismena analiza nakon projekcije filma ili predstave -pojedinačni usmeni ispit sa akcentom na razgovoru na unaprijed predatom pismenom radu prema zadatom dramskom djelu <u>Negativna ocjena na obaveznom zadatku je eliminatorna za dalje polaganje i kvalifikacioni postupak.</u>	
	I-ISPIT- Zadaci: niz praktičnih testova i vježbi ZAVRŠNI ISPIT-Zadaci: izrada kratke pozorišne scene na temu dvije radnje u sukobu Ispit se sastoji od dva dijela koja se polažu i ocjenjuju pojedinačno. Konačna ocjena na ispitu je srednja vrijednost ocjena oba dijela ispita. Konačno se ocjenjuju dva ispita. <u>Negativna ocjena je eliminatorna iz kvalifikacionog postupka.</u>	
Režija-Filmska i TV režija	1. Provjera znanja Test opšte kulture i zadate literature <u>Negativna ocjena na testu je eliminatorna za dalje polaganje i kvalifikacioni postupak za upis.</u>	
	2. Provjera umjetničkih sklonosti-praktični dio ispita Obavezni kvalifikacioni zadatak: -projekcija filma/analiza filma -usmeni dio-akcenat je na razgovoru o pismenom radu/analizi filma i pojedinostima iz testa opšte kulture i literature <u>Negativna ocjena na obaveznom zadatku je eliminatorna za dalje polaganje i kvalifikacioni postupak.</u>	
	I-ISPIT- Zadaci: praktični rad-snimanje Etide ZAVRŠNI ISPIT-Zadaci: odbrana praktičnog rada, akcenat je na razgovoru o Etidi Ispit se sastoji od dva dijela koja se polažu i ocjenjuju pojedinačno. Konačna ocjena na ispitu je srednja vrijednost ocjena oba dijela ispita. Konačno se ocjenjuju dva ispita. <u>Negativna ocjena je eliminatorna iz kvalifikacionog postupka.</u>	
Muzička akademija	1. Provjera znanja za sve studijske programe Test iz teorije muzike <u>Negativna ocjena na testu je eliminatorna za dalje polaganje i kvalifikacioni postupak za upis.</u>	
Opšta muzička pedagogija	2. Provjera umjetničkih sklonosti-praktični dio ispita	
	I-ISPIT -1 dio: Solfedjo I-ISPIT -2 dio: Harmonija I-ISPIT -3 dio: Muzički oblici I-ISPIT -4 dio: Klavir	Ispit se sastoji od četiri dijela koja se polažu i ocjenjuju pojedinačno. Konačna ocjena na ispitu je srednja vrijednost ocjena sva četiri dijela ispita.
	Konačno se ocjenjuje jedan ispit. <u>Negativna ocjena je eliminatorna iz kvalifikacionog postupka.</u>	

Kompozicija	2. Provjera umjetničkih sklonosti-praktični dio ispita	
	I-ISPIT: Kompozicija	
	II-ISPIT -1 dio: Harmonija II-ISPIT -2 dio: Muzički oblici II-ISPIT -3 dio: Klavir	Ispit se sastoji od tri dijela koji se polažu i ocjenjuju pojedinačno. Konačna ocjena na ispitu je srednja vrijednost ocjena sva tri dijela ispita.
	Konačno se ocjenjuju dva ispita. Negativna ocjena je eliminatorna iz kvalifikacionog postupka.	
Dirigovanje	2. Provjera umjetničkih sklonosti	
	I-ISPIT: Dirigovanje	
	II-ISPIT -1 dio: Harmonija II-ISPIT -2 dio: Muzički oblici II-ISPIT -3 dio: Klavir	Ispit se sastoji od tri dijela koji se polažu i ocjenjuju pojedinačno. Konačna ocjena na ispitu je srednja vrijednost ocjena sva tri dijela ispita.
	Konačno se ocjenjuju dva ispita. Negativna ocjena je eliminatorna iz kvalifikacionog postupka.	
Duvački instrumenti, Gudački instrumenti, Klavir, Harmonika, Gitara	2. Provjera umjetničkih sklonosti-praktični dio ispita	
	I-ISPIT: Instrument	
	II-ISPIT -1 dio: Solfeđo II-ISPIT -2 dio: Muzički oblici	Ispit se sastoji od dva dijela koja se polažu i ocjenjuju pojedinačno. Konačna ocjena na ispitu je srednja vrijednost ocjena oba dijela ispita.
	Konačno se ocjenjuju dva ispita. Negativna ocjena je eliminatorna iz kvalifikacionog postupka.	
Arhitektonski fakultet Arhitektura	1. Provjera znanja	
	1.dio: Test provjere sposobnosti shvatanja oblika i prostora-matematička logika 2.dio: Test provjere opštih znanja iz istorije arhitekture i kulture Ispit se sastoji od dva testa koja se polažu i ocjenjuju pojedinačno. Konačna ocjena na ispitu je srednja vrijednost ocjena oba testa. Negativna ocjena je eliminatorna iz kvalifikacionog postupka.	
	2. Provjera umjetničkih sklonosti-praktični dio ispita I-ISPIT: Slobodoručno crtanje Konačno se ocjenjuju jedan ispit. Negativna ocjena je eliminatorna iz kvalifikacionog postupka.	
Filozofski fakultet Psihologija	1. Provjera znanja	
	1.dio:Test znanja iz opšte psihologije 2.dio:Test opšte informisanosti (kulture) 3.dio:Test mentalnih sposobnosti	Ispit se sastoji od tri testa koji se ocjenjuju pojedinačno. Konačna ocjena na ispitu je srednja vrijednost ocjena sva tri dijela ispita.
	Konačno se ocjenjuju jedan ispit. Negativna ocjena je eliminatorna iz kvalifikacionog postupka.	
Medicinski fakultet Medicina Stomatologija	Provjera znanja	
	1.dio: Test znanja iz hemije 2.dio: Test znanja iz biologije	Ispit se sastoji od dva testa koji se ocjenjuju pojedinačno. Konačna ocjena na ispitu je srednja vrijednost ocjena oba dijela ispita.
	Konačno se ocjenjuje jedan ispit. Negativna ocjena je eliminatorna iz kvalifikacionog postupka za upis	
Institut za strane jezike Prevodilaštvo-engleski i francuski Prevodilaštvo-engleski i ruski	Provjera znanja	
	Test znanja iz stranog jezika koji nije izučavan u srednjoj školi	
	Negativna ocjena je eliminatorna iz kvalifikacionog postupka za upis	

Objavljivanje rezultata dopunskih ispita

Član 9

Rezultati polaganja dopunskih ispita objavljuju se najkasnije 24 sata od završetka polaganja, na oglasnoj tabli i sajtu organizacione jedinice, odnosno samostalnog studijskog programa.

Kandidat koji smatra da je nepravilno ocijenjen ima pravo prigovora u roku od 24 sata od objavljivanja rezultata. Prigovor se podnosi komisiji za upis organizacione jedinice, odnosno samostalnog studijskog programa. Komisija za upis odlučuje po prigovoru, na osnovu uvida u rad i pribavljanja izjašnjenja od ispitne komisije u vezi sa prigovorom. Odluka po prigovoru može biti u formi usvajanja prigovora i korekcije objavljenih rezultata ocjenjivanja ili odbijanja prigovora kandidata,. Odluka po prigovoru objavljuje se na oglasnoj tabli i sajtu organizacione jedinice, odnosno samostalnog studijskog programa, u roku od 24 sata od isteka vremena predviđenog za podnošenje prigovora. Kandidat ima pravo da zahtijeva uvid u način ocjenjivanja ispitnog rada, što navodi u prigovoru. U slučaju da kandidat koristi pravo na uvid u način ocjenjivanja, komisija za upis određuje vrijeme i mjesto gdje kandidat može pogledati ocijenjeni ispitni rad.

Odluka po prigovoru je konačna.

Svi vremenski termini u rasporedu, koji se odnose na obaveze kandidata za upis, planiraju se radnim danima u vremenu od 8 do 18 sati. Izuzetno, ukoliko kontinuitet ispita i ostalih planiranih aktivnosti to zahtijeva, može se planirati i rad subotom u vremenu od 8 do 15 sati.

Ostale informacije za dopunske ispite date su u prilogima 1-5, koji čine sastavni dio ovog pravilnika.

VREDNOVANJE

Član 10

Za upis na studijski program vrednuje se:

- a) Uspjeh na maturskom, odnosno stručnom ispitu, koji se polaže eksterno
- b) opšti uspjeh na završetku pojedinačnih razreda srednjeg obrazovanja,
- c) uspjeh iz dva predmeta iz trećeg i četvrtog razreda srednjeg obrazovanja, od značaja za savladavanje izabranog studijskog programa,
- d) uspjeh na dopunskim ispitima,
- e) diploma "Luča " ili ekvivalentna diploma,
- f) diploma (ili ekvivalentni dokument) o osvojenoj prvoj ili drugoj nagradi na državnom takmičenju srednjoškolaca, organizovanom od strane ministarstva nadležnog za prosvjetu i nauku ili takmičenju većeg ranga, iz predmeta od značaja za savladavanje studijskog programa.

POSTUPAK BODOVANJA

Član 11

- a) Uspjeh na maturskom, odnosno stručnom ispitu, koji se polaže eksterno

Maturski, odnosno stručni ispit, koji se polaže eksterno, vrednuje se u skladu sa odredbama člana 84 stav 3 Zakona o visokom obrazovanju (Sl. list CG br. 60/03 i 45/10), kako slijedi :

Odličan (5)	12 bodova
Vrlo dobar (4)	9 bodova
Dobar (3)	6 bodova
Dovoljan (2)	3 boda

Lica koja nijesu imala maturski, odnosno stručni ispit, koji se polaže eksterno, mogu da polažu test iz dva predmeta od značaja za savladavanje izabranog studijskog programa, i na taj način ostvare odgovarajući broj bodova.

Pripremu pitanja, sastavljanje testa i raspodjelu ocjena na osnovu broja tačnih odgovora vrši ispitna komisija. Članovi komisije su nastavnici i saradnici na oblastima iz kojih se vrši provjera. Komisije se sastoje od po tri člana, od kojih su dva člana nastavnici. Jedan od članova komisije iz reda nastavnika je predsjednik komisije. Predsjednika i članove komisije imenuje dekan organizacione jedinice, odnosno rukovodilac samostalnog studijskog programa. Jedna komisija može sprovoditi ispite samo iz istih ili srodnih oblasti. Raspodjela ocjena na osnovu broja tačnih odgovora obavezno se navodi u testu.

Uspjeh na testu iz pojedinog predmeta ocjenjuje se ocjenama:

Odličan (5)
Vrlo dobar (4)
Dobar (3)
Dovoljan (2)
Nedovoljan (1)

Ocijenjene testove potpisuju svi članovi ispitne komisije.

Ocjenjuje se pojedinačno test iz oba predmeta, a konačna ocjena se formira kao srednja vrijednost ocjena oba testa. Konačan uspjeh formira se na osnovu srednje ocjene na sljedeći način:

Odličan ako je srednja ocjena veća ili jednaka ($\geq$) od 4,50
Vrlo dobar ako je srednja ocjena veća ili jednaka ($\geq$) od 3,50 i manja ($<$) od 4,50
Dobar ako je srednja ocjena veća ili jednaka ($\geq$) od 2,50 i manja ($<$) od 3,50
Dovoljan ako je srednja ocjena veća ili jednaka ($\geq$) od 2,00 i manja ($<$) od 2,50
Nedovoljan ako je srednja ocjena manja ($<$) od 2,00.

Ocjene se vrednuju na sljedeći način:

Odličan (5)	12 bodova
Vrlo dobar (4)	9 bodova
Dobar (3)	6 bodova
Dovoljan (2)	3 boda
Nedovoljan (1)	0 bodova

b) Opšti uspjeh na završetku pojedinačnih razreda srednjeg obrazovanja

Uspjeh u pojedinačnim razredima srednjeg obrazovanja boduje se tako što se broj bodova izjednačava sa prosjekom ocjena u svakom razredu pojedinačno.

c) Uspjeh iz dva predmeta iz trećeg i četvrtog razreda srednjeg obrazovanja, od značaja za savladavanje izabranog studijskog programa

Uspjeh iz dva predmeta iz trećeg i četvrtog razreda srednjeg obrazovanja, od značaja za savladavanje izabranog studijskog programa boduje se pojedinačno, za svaku godinu, na sljedeći način:

Odličan (5)	2,5 boda
Vrlo dobar (4)	2 boda
Dobar (3)	1,5 bod
Dovoljan (2)	1 bod

Ukoliko u trećem i četvrtom razredu srednjeg obrazovanja nije izučavan jedan od utvrđena dva predmeta, vrednuje se dvostruko uspjeh iz tih predmeta u poslednjoj godini u kojoj su izučavani.

Predmeti iz stava 1 ove tačke za studijske programe su:

Fakultet/akademija i studijski program	Predmeti koji se boduju
Pravni fakultet <i>Pravne nauke</i> <i>Bezbjednost i kriminalistika</i>	Maternji jezik i strani jezik (koji je najpovoljniji za kandidata)
Fakultet političkih nauka <i>Novinarstvo</i> <i>Međunarodni odnosi</i> <i>Politikologija</i> <i>Evropske studije</i> <i>Socijalna politika i socijalni rad</i>	Maternji jezik i strani jezik (koji je najpovoljniji za kandidata)
Ekonomski fakultet <i>Ekonomija</i> <i>Primijenjene studije menadžmenta</i>	Maternji jezik i strani jezik (koji je najpovoljniji za kandidata)
Mašinski fakultet	Matematika Fizika ili mehanika ili informatika ili strani jezik (predmet koji je najpovoljniji za kandidata)
Elektrotehnički fakultet <i>Elektronika, telekomunikacije i računari</i> <i>Energetika i automatika</i>	Matematika i fizika (ili osnovi elektrotehnike ili informatika)
<i>Primijenjeno računarstvo</i>	Matematika i informatika (ili osnovi elektrotehnike ili fizika)
Metalurško-tehnološki fakultet <i>Metalurgija</i> <i>Hemijska tehnologija</i> <i>Zaštita životne sredine</i>	Matematika i maternji jezik
Građevinski fakultet <i>Građevinarstvo</i> <i>Menadžment u građevinarstvu</i>	Matematika i fizika (ili mehanika)
Arhitektonski fakultet <i>Arhitektura</i>	Matematika i fizika (ili mehanika)
Prirodno-matematički fakultet <i>Matematika</i> <i>Matematika i računarske nauke</i> <i>Računarske nauke</i>	Matematika i fizika
<i>Računarstvo i informacione tehnologije</i>	Matematika i fizika (ili informatika)
<i>Fizika</i>	Matematika i fizika
<i>Biologija</i>	Biologija i hemija
Medicinski fakultet <i>Medicina</i> <i>Stomatologija</i> <i>Visoka medicinska škola</i>	Hemija i biologija (ukoliko kandidat nije imao predmet pod nazivom hemija, bodovaće se predmet koji u nazivu ima riječ hemija, a koji je najpovoljniji za kandidata)
Fakultet za primijenjenu fizioterapiju <i>Fizioterapija</i>	Fizika i biologija

Filozofski fakultet <i>Crnogorski jezik i južnoslovenske književnosti</i> <i>Srpski jezik i južnoslovenske književnosti</i>	Maternji jezik i književnost
<i>Engleski jezik i književnost</i> <i>Italijanski jezik i književnost</i> <i>Francuski jezik i književnost</i> <i>Njemački jezik i književnost</i> <i>Ruski jezik i književnost</i>	Maternji jezik i strani jezik (koji je najpovoljniji za kandidata)
<i>Istorija</i>	Maternji jezik i istorija
<i>Geografija</i>	Maternji jezik i geografija
<i>Filozofija</i>	Maternji jezik i filozofija
<i>Sociologija</i>	Maternji jezik i sociologija
<i>Pedagogija</i> <i>Psihologija</i>	Maternji jezik i psihologija
<i>Predškolsko vaspitanje</i>	Maternji jezik i muzičko vaspitanje
<i>Obrazovanje učitelja</i>	Maternji jezik ⁱ matematika
Fakultet za sport i fizičko vaspitanje <i>Fizička kultura</i> <i>Obrazovanje sportskih trenera</i> <i>Obrazovanje sportskih novinara</i>	Maternji jezik i biologija
	Maternji jezik i strani jezik (koji je najpovoljniji za kandidata)
Fakultet za turizam i hotelijerstvo <i>Turizam</i> <i>Hotelijerstvo</i>	Maternji jezik i strani jezik (koji je najpovoljniji za kandidata)
Fakultet za pomorstvo <i>Menadžment u pomorstvo</i> <i>Nautika</i>	Engleski jezik i matematika
<i>Brodmašinstvo</i> <i>Pomorske nauke</i>	Matematika i fizika
Fakultet likovnih umjetnosti <i>Slikarstvo</i> <i>Vajarstvo</i> <i>Grafika</i> <i>Grafički dizajn</i>	Istorija umjetnosti i maternji jezik
Fakultet dramskih umjetnosti <i>Gluma</i> <i>Dramaturgija</i> <i>Režija (Pozorišna režija)</i> <i>Režija (Filmska i TV režija)</i> <i>Produkcija</i>	Istorija umjetnosti i maternji jezik

Muzička akademija <i>Kompozicij i dirigovanje</i> <i>Opšta muzička pedagogija</i> <i>Klavir</i> <i>Gudački instrumenti</i> <i>Duvački instrumenti</i> <i>Gitara</i> <i>Harmonika</i>	Maternji jezik i muzička umjetnost (ili istorija umjetnosti ili likovna umjetnost), za gimnaziju Istorija muzike i kontrapunkt, za srednju stručnu muzičku školu
Biotehnički fakultet <i>Biljna proizvodnja</i> <i>Stočarstvo</i> <i>Primijenjene studije poljoprivrede (kontinentalno voćarstvo)</i> <i>Primijenjene studije poljoprivrede (mediteransko voćarstvo)</i>	Biologija i hemija
Institut za strane jezike <i>Prevodilaštvo- engleski i francuski jezik</i> <i>Prevodilaštvo- engleski i ruski jezik</i>	Dva strana jezika
Samostalni studijski programi	
Farmacija	Hemija i matematika
Geodezija	Matematika i fizika (ili geodezija)
Obrazovanje učitelja na albanskom jeziku	Albanski jezik i matematika

d) Uspjeh na dopunskim ispitima

Uspjeh na dopunskim ispitima boduje se na sljedeći način:

Uspjeh na testu za provjeru znanja boduje se na sljedeći način:

Odličan	5 bodova
Vrlo dobar	4 boda
Dobar	3 boda
Dovoljan	2 boda

Uspjeh na ispitima za provjeru individualnih sklonosti za stvaralaštvo u stručno-umjetničkoj oblasti boduje se na sljedeći način:

Uspjeh	Jedan dopunski ispit	Dva dopunska ispita		
		I ispit	II ispit	Ukupno
Odličan	20 bodova	10 bodova	10 bodova	20 bodova
Vrlo dobar	15 bodova	7,5 bodova	7,5 bodova	15 bodova
Dobar	10 bodova	5 bodova	5 bodova	10 bodova
Dovoljan	5 bodova	2,5 boda	2,5 boda	5 bodova

e) Diploma "Luča"

Diploma "Luča " koja se dodjeljuje saglasno st. 1 tač. 2 i st. 2 člana 2 Uredbe o diplomi "Luča" ("Sl. List CG", br. 26/08) ili njoj ekvivalentna diploma, boduje se sa pet (5) bodova.

Diploma "Luča " koja se dodjeljuje saglasno st. 1 tač. 3 člana 2 Uredbe o diplomi "Luča" ("Sl. List CG", br. 26/08) ili njoj ekvivalentna diploma, boduje se sa tri (3) boda.

f) Osvojena prva ili druga nagrada na takmičenju srednjoškolaca

Za studijske programe za koje se ne organizuju dopunski ispiti, kao dodatni uslovi za upis u smislu ovog pravilnika, vrednuje se osvojena prva ili druga nagrada na takmičenju srednjoškolaca i boduje na sljedeći način:

Osvojena prva nagrada na takmičenju iz predmeta od značaja za savladavanje studijskog programa, boduje se sa dva (2) boda.

Osvojena druga nagrada na takmičenju iz predmeta od značaja za savladavanje studijskog programa, boduje se sa jedan (1) bod.

Ukoliko kandidat ima više osvojenih nagrada za prvo, odnosno drugo mjesto, vrednuje se po jedna iz predmeta od značaja za savladavanje studijskog programa, koja je najpovoljnija za kandidata.

POSTUPAK RANGIRANJA

Član 12

Sprovođenje kvalifikacionog postupka i rangiranje na organizacionoj jedinici, odnosno samostalnom studijskom programu, sprovodi komisija za upis studenata.

Članove komisije za upis iz stava 1 ovog člana imenuje dekan, odnosno rukovodilac, iz reda akademskog osoblja. Predsjednik komisije je prodekan za nastavu.

Na osnovu zbira bodova iz člana 10 ovog pravilnika formira se jedinstvena rang lista za sve učesnike u konkursu, osim za strane državljane.

Za studente strane državljane formira se posebna rang lista.

III POSTUPAK UPISA NA STUDIJSKI PROGRAM

Centralna komisija za upis

Član 13

Postupak upisa na Univerzitet sprovodi Centralna komisija za upis, koju imenuje Senat Univerziteta, posebnom odlukom.

Centralna komisija za upis ima pet članova. Predsjednik Centralne komisije za upis je prorektor za nastavu, po funkciji.

Centralna komisija za upis koordinira rad komisija za upis studenata organizacionih jedinica i samostalnih studijskih programa, vrši kontrolu njihovog rada, daje bliža uputstva za sprovođenje postupka upisa, odlučuje po prigovoru kandidata na pravilnost postupka rangiranja i daje saopštenja za javnost po ovom pitanju.

Objavljivanje rezultata kvalifikacionog postupka i pravo na prigovor

Član 14

Rezultati kvalifikacionog postupka i rang lista objavljuju se na oglasnoj tabli i sajtu organizacione jedinice, odnosno samostalnog studijskog programa, sa kompletnim podacima koji su unešeni u bazu podataka za prijavljene studente Centra informacionog sistema Univerziteta.

Rang lista se objavljuje isključivo na obrascu koji je pripremljen u Centru informacionog sistema Univerziteta. Forma obrasca je odštampana uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni dio.

Kandidat koji smatra da postupak rangiranja nije pravilno sproveden, ima pravo prigovora Centralnoj komisiji za upis, u roku od 24 sata od objavljivanja rezultata kvalifikacionog postupka i rang liste.

Odluka po prigovoru iz stava 3 ovog člana donosi se, po pravilu, u roku od 24 sata od podnošenja prigovora i obavezujuća je za komisiju za upis studenata organizacione jedinice, odnosno samostalnog studijskog programa.

Odluka po prigovoru objavljuje se na oglasnoj tabli i sajtu organizacione jedinice, odnosno samostalnog studijskog programa i dostavlja podnosiocu prigovora.

Odluka po prigovoru je konačna.

Istekom roka za prigovor, odnosno donošenjem konačne odluke po prigovoru, komisija za upis studenata organizacione jedinice, odnosno samostalnog studijskog programa utvrđuje konačnu rang listu za upis.

Na osnovu konačne rang liste, Vijeće organizacione jedinice, odnosno samostalnog studijskog programa donosi odluku o upisu.

Ostvarivanje prava na upis

Član 15

Kandidat je ostvario pravo na upis ukoliko se nalazi na objavljenoj konačnoj rang listi do broja koji je konkursom predviđen za upis.

Kandidati sa istim brojem bodova ostvaruju pravo na upis pod jednakim uslovima.

Kandidat koji je ostvario pravo na upis, a u predviđenom roku nije izvršio upis, gubi to pravo, a umjesto njega pravo na upis stiže sljedeći kvalifikovani kandidat na rang listi.

Obavještenje o korekcijama prava na upis po konačnoj rang listi, zbog odustajanja od upisa kandidata koji su stekli pravo na upis, dostavlja se Centralnoj komisiji za upis i objavljuje na oglasnoj tabli i sajtu organizacione jedinice, odnosno samostalnog studijskog programa, u roku od 24 sata od isteka vremena predviđenog za upis.

Kandidati koji su na ovaj način stekli pravo na upis treba da završe upis u istom upisnom roku. Termin upisa se određuje u obavještenju o korekciji prava na upis.

Član 16

Upravni odbor Univerziteta može, na predlog Senata Univerziteta, utvrđenog po zahtjevu organizacione jedinice, odnosno samostalnog studijskog programa, donijeti odluku o odobravanju dodatnog broja kandidata za upis, ukoliko se procijeni da je to opravdano zbog zainteresovanosti i uspjeha prijavljenih kandidata i ako se time ne ugrožavaju kriterijumi kvaliteta organizacije nastave.

Kandidati kojima je naknadno odobren upis, upisuju se u istom upisnom roku i u terminama koji se odrede u odluci o proširenju broja kandidata za upis.

Odluka Upravnog odbora javno se objavljuje u sredstvima informisanja i na sajtu Univerziteta i organizacione jedinice, odnosno samostalnog studijskog programa.

Član 17

Komisija za upis studenata organizacione jedinice, odnosno samostalnog studijskog programa dužna je da nakon završetka postupka upisa dostavi Centralnoj komisiji za upis odluku o upisu i konačan izvještaj o rezultatima upisa studenata na studijske programe.

Centralna komisija za upis dostavlja Senatu Univerziteta jedinstveni izvještaj o upisu na nivou Univerziteta i pojedinačne odluke o upisu za svaku organizacionu jedinicu i samostalni studijski program.

Senat Univerziteta, na osnovu izvještaja Centralne komisije za upis, verifikuje odluke o upisu, pojedinačno za svaku organizacionu jedinicu, odnosno samostalni studijski program.

Nakon verifikacije odluke o upisu, upisani studenti zaključuju ugovor o studiranju.

Ugovorom o studiranju bliže se utvrđuju međusobna prava i obaveze studenta i Univerziteta.

Za studente koji plaćaju školarinu ugovorom se utvrđuje i visina školarine.

Posebne provjere

Član 18

Kandidati koji steknu uslov za upis na Medicinski fakultet, Fakultet za pomorstvo (Pomorske nauke, Brodomaštinstvo i Nautika), Fakultet za sport i fizičko vaspitanje (Fizička kultura i Obrazovanje sportskih trenera) i Fakultet primijenjene fizioterapije, dužni su da prilikom upisa prilože ljekarsko uvjerenje izdato od specijalizovane zdravstvene ustanove.

IV PREZENTACIJA USLOVA UPISA I POMOĆ ZA PRIPREMU ZA UPIS

Član 19

Radi prezentacije uslova i pomoći kandidatima kod opredjeljivanja za studije i pripremu za upis, organizaciona jedinica, odnosno samostalni studijski program može:

- učestvovati na sajmovima visokog obrazovanja, organizovanim pod pokroviteljstvom ministarstva nadležnog za prosvjetu i nauku,
- organizovati dane "otvorenih vrata",
- blagovremeno pripremati informatore sa podacima o studijskim programima i uslovima upisa,
- organizovati bez naknade pripremu kandidata za polaganje dopunskih ispita,
- koristiti i ostale oblike afirmacije i prezentacije studijskih programa.

V PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

19a

Odredbe člana 8 stav 1, podnaslov „Medicinski fakultet“ primjenjivaće se od studijske godine u kojoj će eksterna provjera znanja (maturalni, odnosno stručni ispit) biti obavezna i sprovodiće se za sve obrazovne profile srednjih škola u Crnoj Gori, odnosno za sticanje kvalifikacija nivoa srednjeg obrazovanja, u skladu sa Zakonom.

Član 20

Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o uslovima, kriterijumima i postupku upisa u prvu godinu studija na Univerzitet Crne Gore br. 01-829 od 20.04.2004. godine, sa izmjenama i dopunama br. 01-330 od 17.02.2005, br. 01-1101 od 16.05.2005, br. 01-1811 od 01.06.2006, br. 01-475/1 od 29.5.2008. i br. 01-766 od 03.04.2009. godine.

Osnovni tekst Pravilnika o o uslovima, kriterijumima i postupku upisa na osnovne studije Univerziteta Crne Gore br. 01-2458 od 17.12.2011. godine

Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o o uslovima, kriterijumima i postupku upisa na osnovne studije Univerziteta Crne Gore br. 08-463 od 31.03.2011. godine

Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o o uslovima, kriterijumima i postupku upisa na osnovne studije Univerziteta Crne Gore br. 08-463 od 02.06.2011. godine

Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o o uslovima, kriterijumima i postupku upisa na osnovne studije Univerziteta Crne Gore br. 08-153/2 od 03.05.2012. godine

Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o o uslovima, kriterijumima i postupku upisa na osnovne studije Univerziteta Crne Gore br. 08-793/1 od 23.05.2013. godine